SISÄLLYSLUETTELO

Ympäristölautakunta pöytäkirja 18.09.2019

Pöytäkirjan kansilehti 1

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus 3

2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta 4

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat 5

4 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023 6

- Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023 9

5 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osavuosikatsaus 2/2019 27

- Osavuosikatsaus 2/2019, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö 28

- Ympäristölautakunnan alaisen käyttötalouden toteuma 1.1. - 31.8.2019 37

- Sitovien tavoitteiden toteutuminen osavuosikatsaus 2/2019, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö 38

6 § Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2018, ympäristölautakunta 40

- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2018 41

- Arviointikertomus 2018 47

7 § Tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös / Ylijäämämaiden hyödyntämisen ympäristölupa, Vantaan kaupunki 132

8 § Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös/Seepsula Oy, ympäristölupahakemus ja aloituslupahakemus, kallion louhinta ja murskaus, Senkkerin kiviainesalue, Tuusula 134

- Liite: sijaintikartta / Päätös valitusosoituksineen / Seepsula Oy 137

- Liite: ympäristölupa / Päätös valitusosoituksineen / Seepsula Oy 138

9 § Vastine korkeimmalle hallinto-oikeudelle valituslupa- ja valitusasiassa/YIT Teollisuus Oy, kallion louhinta, murskaus ja kiviaineksen kierrätys, Riipilä 200

- Liite: YIT:n valitus Korkeimmalle hallinto-oikeudelle/ Korkeimman hallinto-oikeuden vastinepyyntö YIT Teollisuus Oy (ent YIT Infra Oy) valituslupahakemuksesta ja valituksesta Vaasan hallinto-oikeus 14.9.2018 nro 18/0345/1 päätöksestä/ Riipilän louhinta-alue ympäristölupahakemus kallion louhintaa, louheen murskausta sekä kiviaineksen kierrätystä. kiinteistöillä Metsikkö, Kumpula 2 ja Köningstedtin vuori 203

10 § Vastine Kuusakoski Oy:n ympäristölupamuutoksesta tehdyistä valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle 211

- Kuusakoski Oy:n valitus 213

11 § Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Destaclean Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen ympäristöluvan muuttamisesta, tarkistamisesta ja aloittamisluvasta 319

- Sijaintikartta, Destaclean Oy 322

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto 323

Ympäristölautakunnan kokous

Aika 18.9.2019 klo 17.00-18.58
Paikka Leija, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Osallistujat

Jäsenet	Läsnä	**Varajäsenet**	Läsnä
Rautavaara Maija, puheenjohtaja	x	Laitinen Hanna-Leena	
Mölsä Jukka, varapuheenjohtaja	x	Suvensalmi Jouko	
Weckman Markku	x §:t 1-4 klo 17.00-17.56	Ellonen Antti	
Leppänen Janne	x §:t 3-11 klo 17.08-18.58	Lepistö Matti	
Ruotsalainen Susanna	-	Puusa-Ruohonen Hannele	x
Karén Timo	x	Karhunen Anneli	
Kiljunen Kimmo	x §:t 3-11 klo 17.40-18.58	Hilden Joni	
Pääsukene Sonja	-	Pääkkönen Taru	-
Salasto Riitta	x	Kalliokanerva Marjo	
Tuormaa Ismo	x	Annala Antti	
Liinakoski Eija	x	Parkkima Marja	
Mäkinen Marja-Vuokko	x	Joensuu Juho	
Jääskeläinen Jari	x §:t 1-8, 10-11 klo 17.00-18.42 ja 18.46-18.58	Tilander Liisa	
Kaupunginhallituksen edustaja		**Kaupunginhallituksen varaedustaja**	
Niikko Mika	x §:t 3-11 klo 17.20-18.58	Kärki Niilo	
Nuorisovaltuuston edustaja		**Nuorisovaltuuston varaedustaja**	
Linnakangas Jaakko	x	Pälviä Aapo	

Muut osallistujat		Läsnä
Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja, apulaiskaupunginjohtaja vs.	esittelijä §:t 1-6	x
Rautalahti Katariina, ympäristöjohtaja	esittelijä §:t 7-11	x
Hiltunen Kirsi, 1. kaupungineläinlääkäri	-	
Hamari Milla, viestintäpäällikkö		x
Juopperi Saara, johtava ympäristötarkastaja		x
Rantataro Maarit, ympäristötarkastaja		x
Pasanen Eija, lautakunnan sihteeri,		x

pöytäkirjanpitäjä		

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin

Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Maija Rautavaara

Pöytäkirjanpitäjä Eija Pasanen

Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 20.9.2019, Ympäristökeskus, Pakkalankuja 5, 01510 Vantaa

Timo Karén Riitta Salasto

Pykälät 9, tarkastettiin ja hyväksyttiin kokouksessa.

Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 25.9.2019 Vantaan kaupungin internetsivuilla http://paatokset.vantaa.fi

1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 1

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjataan läsnäolijat.

Päätös:
Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi. Kirjattiin läsnäolijat.

2 §

Pöytäkirjan tarkastajien valinta/

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 2

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Päätetään,

a) valita pöytäkirjantarkastajat ja

b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 20.9.2019 klo 14.00 mennessä.

Päätös:
Päätettiin,

a) valita pöytäkirjantarkastajiksi Timo Karén ja Riitta Salasto ja

b) että pöytäkirjantarkastajat tarkastavat pöytäkirjan pe 20.9.2019 klo 14.00 mennessä.

3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat/

80/00.02.02.00/2015

1. Talous- ja hallintopäällikkö, apulaiskaupunginjohtaja vs. Jonna Hohti selostaa asiat 4 ”Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023” ja 5 ” Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osavuosikatsaus 2/2019”.
2. Merkitään tiedoksi kaupunginvaltuuston päätös 26.8.2019 § 4/ Eron myöntäminen Antero Eerolalle ympäristölautakunnan jäsenen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen:
   Jäljellä olevaksi toimikaudeksi 2017-2021 ympäristölautakunnan varsinaiseksi jäseneksi valittiin Jari Jääskeläinen.
3. Merkitään tiedoksi kaupunginhallituksen päätös 26.8.2019 § 5/Kaupunginhallituksen edustajien nimeäminen eri toimielimiin toimikaudeksi 2019-2021:
   Kaupunginhallituksen edustajana ympäristölautakunnassa toimii Mika Niikko ja hänen henkilökohtaisena varajäsenenään Niilo Kärki.

Käsittely:
Talous- ja hallintopäällikkö, apulaiskaupunginjohtaja vs. Jonna Hohti selosti myös Uusi Vantaa -hallintosääntömuutokset ympäristölautakunnan osalta.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 3

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Merkitään tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi asiantuntijoiden ja esittelijöiden selostukset sekä apulaiskaupunginjohtajan vs. tiedotusasiat.

4 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023

VD/4834/02.01.00.03/2019

HP, JH

1. Talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023

Taloussuunnitelman 2020–2023 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Kehyksen lähtökohtana ovat siten valtuuston määrittelemät käyttötalouden ja investointien kasvun linjaukset. Niiden mukaan käyttötalousmenot voivat nousta vuosittain enintään 1,5 % toimintaympäristömuutokset kuten inflaation ja väestönkasvun muutokset huomioiden ja valtuustokauden investointien enimmäismäärä on 500 miljoonaa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella 2020–2023 toteutetaan Uusi Vantaa organisaatiouudistus. Vantaan kaupungin uusi toimialarakenne astuu voimaan vuoden 2020 alusta. Talousarvio on tehty olemassa olevan toimielinrakenteen mukaisesti. Muutokset rakenteeseen tehdään uuden valtuustokauden alkaessa. Organisaatiomuutoksesta johtuvat henkilöstösiirrot huomioidaan myöhemmin talousarvio käyttösuunnitelmassa.

Talousarviossa 2020 (ilman HSY) toimialan tuloiksi on asetettu noin 277 milj. euroa ja menoiksi noin 238 milj. euroa. Näin ollen talousarviossa 2020 toimintakate on noin 39 milj. euroa.

Kehyksessä asetetun tulostavoitteen saavuttaminen riippuu yleisestä taloudellisesta kehityksestä sekä yritystoiminnan ja rakentamisen vilkkaudesta. Toimialan taksojen mukaiset maksut ovat jo kauttaaltaan määritelty tasoon, jota korottamalla tulokertymää ei juurikaan voida lisätä. Lakimuutosten myötä taksoja tarkistetaan. Merkittävimmän tuloerän, maanmyyntitulojen, tavoite on 30 miljoonaa euroa.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle erityinen haaste on väestönkasvusta ja rakentamisesta johtuva kysynnän kasvu suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Palvelutason säilyttäminen on toimialan keskeisin haaste.

Toimialan ja tulosalueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty mm. keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palvelustrategiaa ja -tuotantoa sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2020 on 141,0 milj. euroa (investointiosa netto 137,5 milj. euroa) ja kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien noin 150,1 milj. euroa (investointiosa netto 146,6 milj. euroa). Vuoden 2020 kaupungin investoinneista katetaan kehysvalmistelutilanteen arvion mukaan tulorahoituksella noin 67 prosenttia ja kokonaisinvestoinneista 63 prosenttia.

Toimialan kokonaisinvestoinnit ovat vuonna 2020 on noin 131 milj. euroa. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston investoinnit ovat noin 4,8 miljoonaa euroa, mikä on kehystä alhaisempi.

Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio on kehyksen mukainen.

2. Valtuustokauden 2018–2021 strategia

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tuloskorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista.

Vuoden 2020 alustava toimialan tuloskortti esitetään talousarvio 2020 yhteydessä. Toimialan tuloskorttiluonnos, joka on johdettu toimialalle kaupunkitasoisesti asetetuista sitovista tavoitteista, sekä toimialan omista tavoitteista.

3. Henkilöstösuunnitelma 2020-2023

Toimialan henkilöstösuunnitelma on osa strategisen suunnittelun kokonaisuutta. Toimialan tavoitteena on toteuttaa Vantaan kaupungin strategiaa käytännön tasolla ennakoimalla, suunnittelemalla ja toimeenpanemalla muutokset resurssiviisaasti ja tehokkaasti.

Kaupunkiympäristön toimialalla seurataan ja ennakoidaan toimintaympäristön muutoksia. Muutostilanteissa pyritään nopeasti sopeutumaan muuttuneeseen toimintaympäristöön. Ennakoivan suunnittelun myötä avautuvien vakanssien toimenkuva voidaan muokata toimialan tarpeita palvelevaksi. Toimialalla harkitaan tarkoin kaikkien avautuvien vakanssien täyttämättä jättämistä, täyttämisen siirtämistä ja täyttämistä. Jokaisen vakanssin täyttämisen yhteydessä tehtävänkuvaukset päivitetään vastaamaan lähitulevaisuuden tarpeita.

Talousarvio 2020 pitää sisällään määrärahat vakinaiselle sekä tiedossa olevalle määräaikaiselle henkilöstölle. Organisaatiomuutokset vaikutukset henkilöstösuunnitelmaan otetaan huomioon talousarvion käyttösuunnitelman yhteydessä.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 4

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Päätetään

a) tehdä liitteen mukainen taloussuunnitelmaesitys 2020–2023 käyttötalouden osalta,
b) tehdä liitteen mukainen esitys vuoden 2020 kaupunkiympäristön toimialan sitoviksi tavoitteiksi ympäristölautakunnan osalta,
c) hyväksyä kaupunkiympäristön toimialan tuloskortin luonnos vuodelle 2020 ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osalta,
d) merkitä tiedoksi liitteen mukainen henkilöstösuunnitelma 2020-2023.

Käsittely:
Ympäristölautakunnan jäsen Ismo Tuormaa esitti lisättäväksi seuraavat lisäykset ja muutokset ympäristölautakunnan yksimielisellä päätöksellä:

1.Ympäristölaskentajärjestelmän käyttöönotto logistiikassa selvittäminen. Asia sisällytetään resurssiviisauden tiekarttaan sen päivityksen yhteydessä.

2. Luonnon monimuotoisuuden tavoite sisällytetään resurssiviisauden tiekarttaan

3. Sitovan tavoitteen 4.2 mittariin muutos: ”Ekologiset viheryhteydet huomioidaan yleiskaavassa ja asemakaavoissa”.

4. Hajavesiasetus, asukasmäärän kasvu ja ympäristötietoisuuden lisääntyminen lisäävät ympäristökeskuksen ympäristötarkastajien työmäärää. Tulevassa talousarviossa tulee huolehtia riittävistä resursseista niin, että turvataan palvelujen saatavuus ja että ympäristövalvonnan tavoitteet tulevat saavutetuiksi. Ympäristölautakunta esittää määrärahalisäystä ympäristötarkastajan vakanssiin 60 000€.

Päätös:
Päätettiin
a) tehdä muutetun liitteen mukainen taloussuunnitelmaesitys 2020–2023 käyttötalouden osalta,
c) tehdä muutetun liitteen mukainen esitys vuoden 2020 kaupunkiympäristön toimialan sitoviksi tavoitteiksi kaupunkisuunnittelulautakunnan osalta,
d) hyväksyä muutettu kaupunkiympäristön toimialan tuloskortin luonnos vuodelle 2020 kaupunkisuunnittelulautakunnan alaisen toiminnan osalta,
e) merkitä tiedoksi muutetun liitteen mukainen henkilöstösuunnitelma 2020-2023.

Liitteet:
- Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2020 ja taloussuunnitelma 2021-2023.

Täytäntöönpano: Taloussuunnittelu / Matti Ruusula

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 8268687
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

TALOUSARVIO 2020 JA TALOUSSUUNNITELMA 2021-2023

Ympäristölautakunnan alainen toiminta

18.9.2019

Vantaa

Sisältö

14 Kaupunkiympäristö 2
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 2
Toimialan keskeiset tavoitteet 3
14 7 Ympäristölautakunta yhteensä 6
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 6
14 74 Ympäristölautakunta 7
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 7
14 76 Ympäristökeskus 8
Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset 8
Keskeiset tavoitteet 8
Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen 9
Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 9

LIITTEET:

Liite 1: Määrärahataulukko

Liite 2: Sitovuustasot

Liite 3: Toimialan tuloskortti

Liite 4: Esitys sitoviksi tavoitteiksi

Liite 5: Toimialan henkilöstösuunnitelma

14 Kaupunkiympäristö

Määrärahat 1000 euroa *	TP 2018	KS 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT	273 025	278 831	286 187	290 607	295 230	299 941
TOIMINTAKULUT	-210 069	-234 262	-246 720	-251 191	-255 678	-259 705
TOIMINTAKATE	62 956	44 569	39 467	39 415	39 553	40 236

* Sisältää HSY:n tuotot ja kulut

Tuloslaskelma 1000 euroa *	TP 2018	KS 2019	TA 2020
MYYNTITUOTOT	19 196	24 998	24 046
MAKSUTUOTOT	31 486	20 299	21 214
TUET JA AVUSTUKSET	411	349	50
MUUT TOIMINTATUOTOT	221 932	233 185	240 877
TOIMINTATUOTOT	**273 025**	**278 831**	**286 187**
HENKILÖSTÖKULUT	-30 071	-32 386	-34 524
PALVELUJEN OSTOT	-86 750	-97 535	-101 402
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-21 715	-23 740	-23 424
AVUSTUKSET	-70	-84	-104
MUUT TOIMINTAKULUT	-71 464	-80 516	-87 265
TOIMINTAKULUT	**-210 069**	**-234 262**	**-246 720**
TOIMINTAKATE	**62 956**	**44 569**	**39 467**

* Sisältää HSY:n tuotot ja kulut

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kaupunkiympäristön toimiala vastaa:

- kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle, tekniselle lautakunnalle sekä ympäristölautakunnalle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta,
- kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä,
- kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta, sekä rakennusvalvonnasta,
- julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta,
- liikennesuunnittelusta ja pysäköinninvalvonnasta,
- ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta,
- kiinteän omaisuuden hankinnasta ja luovuttamisesta,
- kaupungin toimitiloista,
- sisäilma-asioiden neuvottelukunnalle sekä alueellisille toimikunnille kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

Kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvat katujen ja puistojen, kaupunkirakenteen ja ympäristön sekä kiinteistöjen ja tilojen palvelualueet. Lisäksi toimialalla on yhteiset palvelut, joka vastaa keskitetysti toimialan vastuulla olevista talous- ja hallintopalveluista ja muista tukipalveluista. Lisäksi yhteiset palvelut yhdessä projektijohtajien kanssa vastaavat kaupunkiympäristön tulevaisuushankkeista, kestävän kaupunkikehityksen edistämisestä ja kuntalaisten vuorovaikutusmahdollisuuksista toimialallaan.

Taloussuunnitelmakauden keskeisimpiä toimintaympäristön muutoksia ovat:

- Vantaan ratikka
- Hiilineutraali Vantaa 2030
- Aviapoliksen ja muiden työpaikka-alueiden vetovoima
- Keskustojen voimakas rakentaminen
- Kasvaneet MAL-asuntotuotantotavoitteet
- Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
- Uusi Vantaa organisaatiomuutos

Uudet tavat toimia ja digitalisaatio:

- Tikkurilan toimitilahankkeen eteneminen kilpailutusvaiheeseen ja rakentamisen aloittaminen.
- MATTI-järjestelmän ja muiden digitaalisten järjestelmien käyttöönotto ja kehittäminen.
- Osaamisen varmistaminen muutoksessa.

Toimialan keskeiset tavoitteet

Toimialan tuloskortti on laadittu edistämään valtuustokauden strategian 2018–2021 mukaisia päämääriä. Tuloskortti tukee strategiaa erityisesti talouden vahvistamisella ja kaupunkirakenteen tiivistämisellä lähiluontoa vaalien.

Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset rakennusalalle. Tämä vaikuttaa laajasti toimintaan ja erityisesti suuriin maanmyyntitavoitteisiin ja sitä kautta myös mm. asuntotuotantoon.

Toimialan keskeiset valtuustotason sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

- Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu alkaa.
- Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 milj. euroa.
- Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle.
- Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030.
- Ekologiset viheryhteydet säilyvät.
- Joukkoliikenteen käyttö kasvaa.
- Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa.
- Asuntokaavoituksen kohdistuu asemanseuduille ja joukkoliikenteen runkoväylien varteen.
- MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu.
- Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät.
- Sisäilmatilanne paranee kouluissa ja päiväkodeissa.

- Tikkurilan toimitalohanke etenee.
- Myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa toteutetaan.

Lisäksi toimialan tuloskortilta löytyy seuraavat tavoitteet:

- Tilojen ja infran korjausvelka ei kasva.
- Elinvoimaohjelman maankäytön tavoitteet toteutuvat.
- Kaupunkikeskukset kehittyvät.
- Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon.
- MATTI ja avoimet työtilat luovat yhteisen työskentely-ympäristön.
- Resurssiviisauden toimenpiteet toteutuvat.

Uuden MAL-sopimuksen on tarkoitus astua voimaan vuoden 2020 alusta. Sopimus pohjautuu MAL2019-suunnitelmaan. Suunnitelmassa linjataan pääkaupunkiseudun kuntien liikenteen, maankäytön ja asuntotuotannon kehittämisestä. Valmisteluasiakirjoissa Vantaan asuntotuotantotavoitteeksi vuosina 2020-2023 on asetettu yli 10 000 asuntoa ja lähes miljoona asumisen kerrosneliömetriä.

Vantaan ratikka tukee Vantaan hiilineutraaliustavoitetta vuonna 2030. Ratikkaa koskeva yleissuunnitelma ja esitys ratikan toteutustavoista valmistuu vuonna 2019. Vuoden 2020 aikana tehdään tarvittavat rekrytoinnit ja käynnistetään yksityiskohtainen ratasuunnittelu. Tämä edellyttää, että Vantaan ratikka sisällytetään MAL2020-sopimukseen valtion kanssa. Tavoitteena on aloittaa ratikan rakentaminen vuonna 2024.

Havainnekuva Tikkurila 2030

Toimialan Uusi Vantaa -valmistelussa on luotu tavoitteet, joita esitetään toimialan kärkihankkeiksi. Kaupunkiympäristön kärkihankkeita ovat:

Hiilineutraali Vantaa.

- Rakentaminen A-energialuokkaan.
- Purku- ja kierrätysmateriaalit sekä maamassat otetaan kaupungissa uusiokäyttöön.

MAL-sopimukset ohjaavat ja tukevat Helsingin seudun kehitystä.

- Vantaan ratikan rakentaminen alkaa.

Työskentely digitalisoitu.

- MATTI-Kaupunkimalli ja Kiha ovat arkipäivän työskentelyalustoja.

Tehokkaat ja yhteistoimintaa tukevat työtilat.

- Kielotie 13 toimitilat on otettu käyttöön.

Asukkaiden ja tarinoiden Vantaa

- Kärkihankkeena asukaslähtöisen budjetoinnin pilotointi.
- Hankkeiden tarinallistaminen.

Vantaan kasvun edistäminen.

- Toisen asteen koulutuksen ratkaisut.

14 7 Ympäristölautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä
Toimielin: Ympäristölautakunta
Puheenjohtaja: Maija Rautavaara-Hämäläinen

Määrärahat 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT	751	525	633	641	649	656
TOIMINTAKULUT	-3 564	-3 713	-3 966	-4 045	-4 126	-4 209
TOIMINTAKATE	-2 814	-3 188	-3 333	-3 405	-3 478	-3 552

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020
MYYNTITUOTOT	0	0	0
MAKSUTUOTOT	685	525	633
TUET JA AVUSTUKSET	65	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	**751**	**525**	**633**
HENKILÖSTÖKULUT	-2 520	-2 675	-2 776
PALVELUJEN OSTOT	-534	-516	-645
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-30	-39	-53
MUUT TOIMINTAKULUT	-480	-484	-491
TOIMINTAKULUT	**-3 564**	**-3 713**	**-3 966**
TOIMINTAKATE	**-2 814**	**-3 188**	**-3 333**

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristölautakunnan alaiseen toimintaan kuuluu bruttobudjetoituina yksiköinä ympäristölautakunta ja ympäristökeskus (osana kaupunkirakenne ja ympäristö -palvelualuetta).

14 74 Ympäristölautakunta

Määrärahat 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTAKULUT	-41	-63	-63	-64	-66	-67
TOIMINTAKATE	-41	-63	-63	-64	-66	-67

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020
HENKILÖSTÖKULUT	-35	-51	-51
PALVELUJEN OSTOT	-5	-10	-9
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	-1	-1
MUUT TOIMINTAKULUT	-1	-1	-1
TOIMINTAKULUT	**-41**	**-63**	**-63**
TOIMINTAKATE	**-41**	**-63**	**-63**

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristölautakunta toimii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain tarkoittamana kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena, ulkoilulain tarkoittamana kunnan leirintäalueviranomaisena, terveydensuojelulain tarkoittamana terveydensuojeluviranomaisena, elintarvikelain tarkoittamana valvontaviranomaisena, tupakkalain tarkoittamana kunnan valvontaviranomaisena, lääkelain nikotiinivalmisteiden vähittäismyynnin valvonnasta vastaavana kunnallisena viranomaisena ja kunnallisesta eläinlääkintähuollosta vastaavana viranomaisena.

14 76 Ympäristökeskus

(osana Kaupunkirakenne ja ympäristö palvelualuetta)

Määrärahat 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020	TS 2021	TS 2022	TS 2023
TOIMINTATUOTOT	751	525	633	641	649	656
TOIMINTAKULUT	-3 523	-3 650	-3 903	-3 981	-4 061	-4 142
TOIMINTAKATE	-2 773	-3 125	-3 270	-3 340	-3 412	-3 485

Tuloslaskelma 1000 euroa	TP 2018	KS 2019	TA 2020
MYYNTITUOTOT	0	0	0
MAKSUTUOTOT	685	525	633
TUET JA AVUSTUKSET	65	0	0
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	**751**	**525**	**633**
HENKILÖSTÖKULUT	-2 485	-2 624	-2 725
PALVELUJEN OSTOT	-529	-506	-636
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-30	-37	-52
MUUT TOIMINTAKULUT	-479	-484	-491
TOIMINTAKULUT	**-3 523**	**-3 650**	**-3 903**
TOIMINTAKATE	**-2 773**	**-3 125**	**-3 270**

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Ympäristökeskus huolehtii kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä Vantaalla. Ympäristökeskuksen tehtävänä on edistää ihmisten elinympäristön terveellisyyttä ja viihtyisyyttä sekä huolehtia luonnon- ja ympäristönsuojelun toteutumisesta Vantaalla.

Keskeiset tavoitteet

Ympäristökeskus edistää resurssiviisauden tiekartan toteuttamista ja hiilineutraali Vantaa 2030 -tavoitteen saavuttamista. Ympäristökeskus kehittää Vantaan kaupungin ympäristöjohtamista osana muuta esimiestyötä. Ympäristökeskus valmistautuu hallitusohjelman mukaiseen ympäristöterveydenhuollon siirtoa koskevaan selvitykseen ja sen mukanaan tuomiin mahdollisiin muutoksiin.

Ympäristölaskentajärjestelmän käyttöönotto logistiikassa selvitetään. Asia sisällytetään resurssiviisauden tiekarttaan sen päivityksen yhteydessä. Lisäksi luonnon monimuotoisuuden tavoite sisällytetään resurssiviisauden tiekarttaan.

Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Keskeinen tavoite on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä. Luvat, ilmoitukset ja lausunnot valmistellaan tavoiteaikataulussa. Samoin osallistutaan aktiivisesti kaupungin ja naapurikuntien yhteistoimintojen suunnitteluun. Asiakasyhteydenotot hoidetaan mahdollisimman joutuisasti ja tehokkaasti lainsäädäntöä noudattaen**.**

Ympäristökeskus edistää omilla toimillaan Vantaan resurssiviisauden tiekartan tavoitteiden toteuttamista. Syksyllä 2018 alkanut pääkaupunkiseudun yhteinen Ilmastoviisaat taloyhtiöt -hanke, jossa pyritään parantamaan taloyhtiöiden energiatehokkuutta, jatkuu vuonna 2020. Ympäristökeskus on mukana Horizon2020 -hankkeessa (CIRCuIT, 2019-2023), jonka tavoitteena on kokeilla ja kehittää innovatiivisia ratkaisuja suljettuun materiaalikiertoon rakennetussa kaupunkiympäristössä. Lähiluontoteemavuoden aiheena jatkuu teema ”ötökät”.

Hajavesiasetus, asukasmäärän kasvu ja ympäristötietoisuuden lisääntyminen lisäävät ympäristökeskuksen ympäristötarkastajien työmäärää. Tulevassa talousarviossa tulee huolehtia riittävistä resursseista niin, että turvataan palvelujen saatavuus ja että ympäristövalvonnan tavoitteet tulevat saavutetuiksi. Ympäristölautakunta esittää määrärahalisäystä ympäristötarkastajan vakanssiin 60 000€.

Vuoden 2020 aikana kilpailutetaan lakisääteinen löytöeläinten hoito yhteistyössä pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa. Lisäksi ympäristökeskusten käyttämät laboratoriopalvelut kilpailutetaan.

Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut

Ympäristökeskus	**TP 2017**	**TP 2018**	**KS 2019**	**TA 2020**
Luvat ja ilmoitukset	334	251	350	350
Tarkastusten määrä	1 645	1 657	1 800	1 800
Eläinlääkärin potilaat *	4 588	5 431	4 800	5 200
Ympäristöluvat, -ilmoitukset ja rekisteröinnit	102	129	120	130
Tuotetut asiantuntijapalvelut mm. tarkastukset (kpl)	4 379	5 150	4 800	5 100

* Potilastietojärjestelmä muuttui vuoden 2018 alusta, mikä muutti uusintakäyntien kirjaustapaa.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN KEHYS TAE 2020

4.9.2019

TP2018 luvut nykyisen organisaation mukaisena

LIITE 1

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN TOIMIALA YHTEENSÄ					
	TP2017	TP 2018	KS 2019	TAE 2020	Muutos
Tulot	**240 737**	**269 224**	**269 831**	**277 187**	**-7 356**
Menot	**-185 375**	**-206 268**	**-225 262**	**-237 720**	**12 458**
Toimintakate	**55 362**	**62 956**	**44 569**	**39 467**	**5 102**

Ympäristölautakunnan alainen toiminta					
14 74 Ympäristölautakunta	**TP2017**	**TP 2018**	**KS 2019**	**TAE 2020**	**Muutos**
Menot	-59	-41	-63	-63	22

14 76 KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ					
Ympäristökeskus	**TP2017**	**TP 2018**	**KS 2019**	**TAE 2020**	**Muutos**
Tulot	705	751	525	633	-108
Menot	-3 420	-3 523	-3 650	-3 903	253
Menot				-3 963	313
Toimintakate	-2 715	-2 772	-3 125	-3 270	145
Toimintakate				-3 330	205

Yhteensä YLA	**TP2017**	**TP 2018**	**KS 2019**	**TAE 2020**	**Muutos**
Tulot	**705**	**751**	**525**	**633**	**-108**
Menot	**-3 479**	**-3 564**	**-3 713**	**-3 966**	**253**
Menot				**-4 026**	**313**
Toimintakate	**-2 774**	**-2 813**	**-3 188**	**-3 333**	**145**
Toimintakate				**-3 393**	**205**

Kaupunkiympäristö
Sitovuustasot 2020 | Käyttötalous

LIITE 2 (1/3)

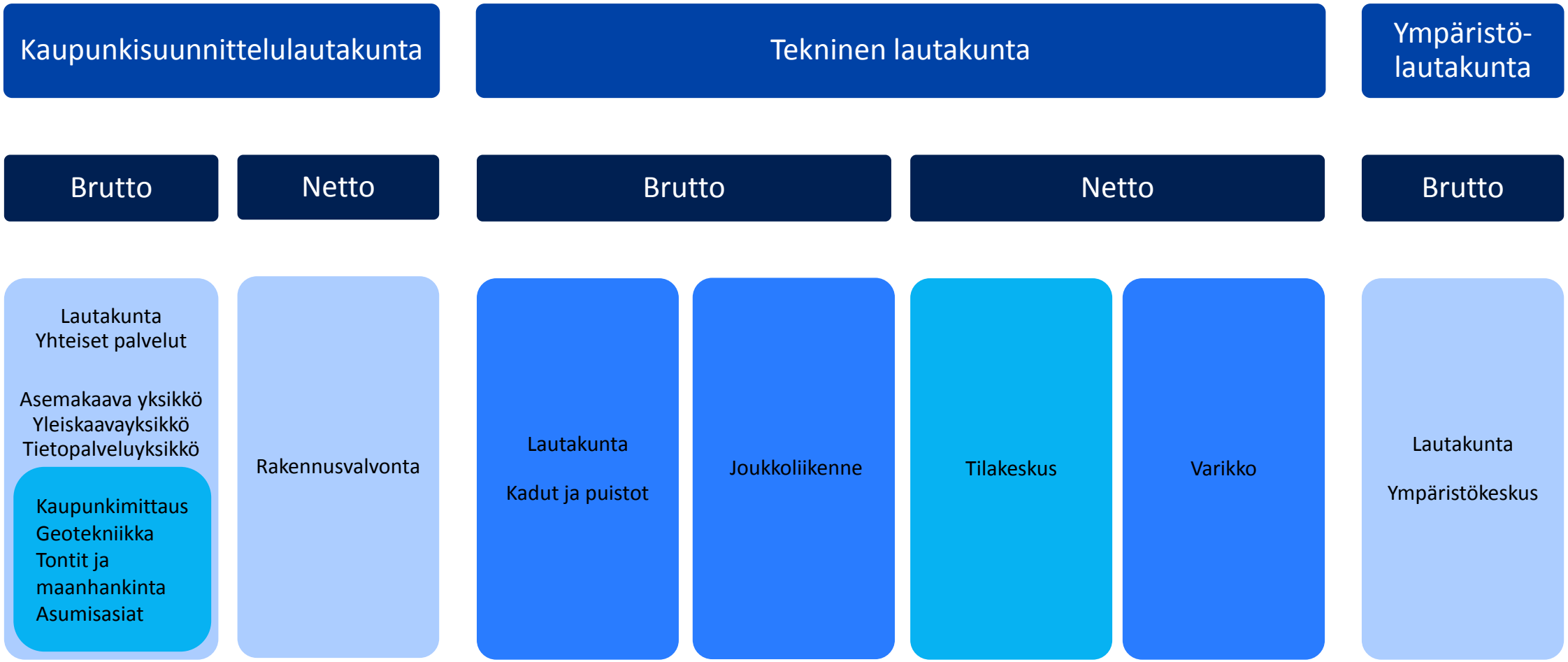

Kaupunkiympäristö
Sitovuustasot 2020 | Investoinnit

LIITE 2 (2/3)

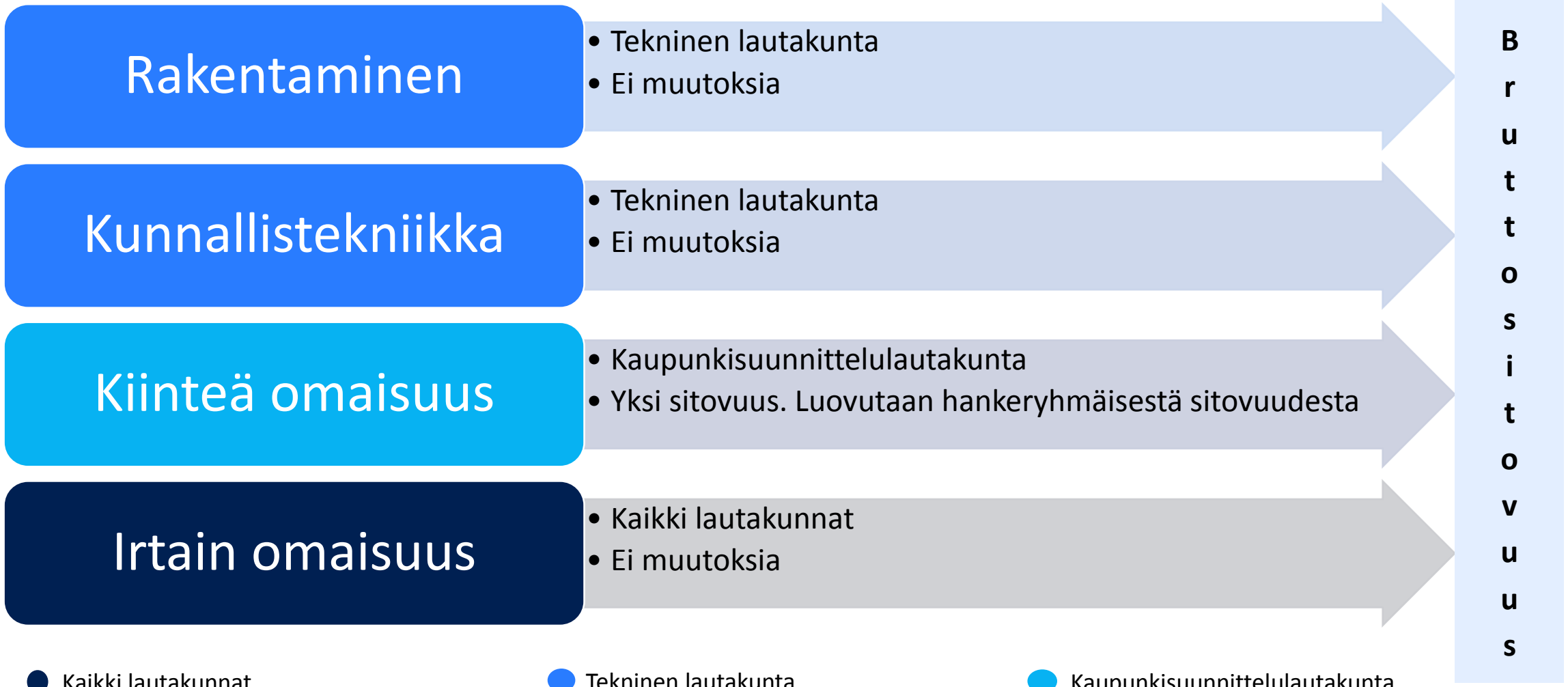

Kaupunkiympäristö
Sitovuustasot 2020 | Investoinnit

LIITE 2 (3/3)

Rakentaminen	• Tekninen lautakunta • Ei muutoksia	Bruttositovuus
Kunnallistekniikka	• Tekninen lautakunta • Ei muutoksia	
Kiinteä omaisuus	• Kaupunkisuunnittelulautakunta • Yksi sitovuus. Luovutaan hankeryhmäisestä sitovuudesta	
Irtain omaisuus	• Kaikki lautakunnat • Ei muutoksia	

● Kaikki palvelualueet ● Kadut ja puistot ● Kiinteistöt ja tilat

Tuloskortti 2020

LIITE 3

ARVOT:
AVOIMUUS
ROHKEUS
VASTUULLISUUS
YHTEISÖLLISYYS

Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö- toimiala

Turvaamme talouden tasapainon

- Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa
  Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 20 miljoonaa euroa
- Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle
- Tilojen ja infran korjausvelka ei kasva
- Vantaa on hiilineutraali kaupunki v. 2030
- Lisäämme puurakentamisen osuutta

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- MAL-tavoitteet toteutuvat
- Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu käynnistyy
- Ekologiset viheryhteydet säilyvät
- Joukkoliikenteen käyttö kasvaa
- Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa
- Asuntokaavoitus painottuu asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle
- Pysäköintiä sujuvoitetaan kokeilemalla uusia vaihtoehtoja ja vaikutuksia seurataan
- Asemien seudulla hyvien palvelujen äärellä suositaan korkeaa rakentamista

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät
- Elinvoimaohjelman maankäytön tavoitteet toteutuvat
- Kaupunkikeskukset kehittyvät tasapuolisesti

Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Sisäilmatilanne paranee kouluissa, päiväkodeissa ja muissa kaupungin tiloissa
- Myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman alueiden viihtyisyys paranee
- Jokaisella suuralueella suunnitellaan yhdessä asukkaiden kanssa monipuoliset asukaspuistot

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon
- Kaavahankkeissa edellytetään monipuolista viherrakentamista ja testataan viherkerrointyökalua

Johdamme uudistuen ja osallistuen

- Tikkurilan toimitilahanke etenee
- Uusi Vantaa- toimintamalli on käytössä.
  Vahvistetaan ja tehostetaan eri toimialojen yhteistyötä ja tiedonkulkua
- MATTI ja avoimet työtilat luovat yhteisen työskentely-ympäristön
- Resurssiviisauden toimenpiteet toteutuvat

Esitys sitoviksi tavoitteiksi 2020

LIITE 4

1. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 30 miljoonaa euroa.
   Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2020 vähintään 20 miljoonaa euroa.
2. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle.
3. Vantaa on hiilineutraali kaupunki v. 2030.
4. Ekologiset viheryhteydet on huomioitu yleiskaavassa.
   Ekologiset viheryhteydet huomioidaan yleiskaavassa ja asemakaavoissa.
5. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa.
6. Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa.
7. Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle.
8. MAL-tavoitteet toteutuvat.
9. Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät.
10. Sisäilmatilanne paranee kouluissa ja päiväkodeissa.
11. Tikkurilan toimitilahanke etenee.
12. Myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman alueiden viihtyisyys paranee ja eriytymiskehitys pysähtyy.
13. **Vantaan ratikan yksityiskohtainen suunnittelu alkaa.**
14. Kaavoitetaan riittävästi eri kokoisia ja houkuttelevia pientalotontteja hyville sijainneille

Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstösuunnitelma 2020 -2023

LIITE 5 (1/2)

Keskeiset muutokset ja haasteet taloussuunnittelukaudella 2020 – 2023 henkilöstöresurssin näkökulmasta

- Ratikka (Suunniteltu 5 uutta vakanssia, jotka ainoat kaupunkiympäristöön esitettävät.)
- Uusi Vantaa organisaatio
- Esimiestyön kehittäminen ja tukeminen
- MATTI järjestelmän käyttöönotto.

Kaupunkiympäristön toimialan henkilöstösuunnitelma 2020 - 2023

LIITE 5 (2/2)

Henkilöstömäärät	2018 TOT	2019 KS	2020 HS*	2021 HS*	2022 HS*	2023 HS*
a) Vakituisen henkilöstön lukumäärä Ympäristötarkastajan vakanssi	629	623	625 +1	625 +1	625 +1	625 +1
b) Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä (esim. perhevapaiden tai sairauslomien sijaiset)	11	22	15	15	15	15
c) Määräaikaisen henkilöstön lukumäärä, jossa ei ole mukana sijaisia (poislukien edellisessä kohdassa ilmoitetut)	17	14	15	15	15	15
d) **Henkilöstömäärät yhteensä** (a+c)	646	637	640	640	640	640
e) Henkilöstömäärän muutos edelliseen vuoteen	---	-9	+3	0	0	0

*) Luvuissa ei ole huomioitu Uuden Vantaan vaikutuksia

5 § Ympäristölautakunnan alaisen toiminnan osavuosikatsaus 2/2019

VD/4640/02.01.02.00/2019

HP, JH

Osavuosiraporteissa, jotka laaditaan vuosikolmanneksittain, pääpaino on tiivistetysti kuvata toimialan toimintaa ja taloutta. Toimiala arvioi talousarvionsa toteutumista sekä käyttötalouden että investointien tulojen ja menojen osalta perusteluineen. Lisäksi toimialat raportoivat sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Käyttötalouden osalta osavuosikatsauksessa käytetään seuraavaa otsikointia:

1. Talousarvion toteutuminen 2019
2. Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Investointien osalta raportoidaan hankeryhmittäin ennuste koko vuoden toteumasta, työohjelmien eteneminen sekä olennaisimmat ennusteen ja talousarvion välisten poikkeamien syyt.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 5

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2019 toinen osavuosikatsaus ja toimittaa se edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.

Päätös:
Päätettiin merkitä tiedoksi vuoden 2019 toinen osavuosikatsaus ja toimittaa se edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.

Liitteet:
- Osavuosikatsaus 2/2019, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö
- Ympäristölautakunnan alaisen käyttötalouden toteuma 1.1. - 31.8.2019
- Sitovien tavoitteiden toteutuminen osavuosikatsaus 2/2019, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Täytäntöönpano: Taloussuunnittelu / Teija Oras

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 8268687,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

OSAVUOSIKATSAUS 2/2019

MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

Vantaa

LIITE: Ympäristölautakunta 18.09.2019 / 5 §

Sisältö

14 Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö 2
Talousarvion toteutuminen 2019 2
Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset 3
Investoinnit 5
91 Rakentaminen 5
91 1 Uudisrakentaminen 5
91 2 Korjausrakentaminen 6
91 3 Vuokra- ja osaketilat 7
93 Julkinen käyttöomaisuus 7
94 Irtain omaisuus 7
95 Kiinteä omaisuus 7
13 10 Marja-Vantaan ja keskusten kehittäminen -rahasto 8

14 Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana. Yleiskaavaehdotus tulee nähtäville vuoden 2020 alussa. Myönteisen erityiskohtelun ohjelman (MEK) toteuttaminen on alkanut. MEK-rahoituksella on muun muassa tehostettu viherhoitoa ja toteutettu katutaidetta sekä rakenteellista kunnossapitoa. Kaupunkipyöräjärjestelmä otettiin Vantaalla käyttöön kesäkuussa. Uuden Vantaan mukaista organisaatiota valmistellaan päätösten ja annetun aikataulun mukaisesti.

Talousarvion ennakoidaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisesti pois lukien maanmyyntivoitot, joiden ennustetaan alittavan talousarvion merkittävästi. Maankäyttösopimuksista saatavien tulojen ennustetaan ylittävän budjetin noin 2 milj. euroa. Investoinneissa rakentamisen ennakoidaan alittavan talousarvion noin 4 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2019

Talousarvion ennakoidaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisesti. Maanmyyntivoittojen tavoitetta ei saavuteta vuonna 2019. Kysyntäsuhdanteen huippu on ohitettu, joka heijastuu suoraan myös kaupungin tontinluovutuksiin ja niistä saataviin tuloihin. Maanmyyntivoittoja on toteutunut elokuun loppuun mennessä noin 5,7 milj. euroa. Tämän hetkinen ennuste 30 milj. euroa on vielä saavutettavissa, mutta siihen liittyy suuri epävarmuus. Maankäyttösopimusten tulojen ennustetaan ylittävän budjetin noin 2 milj. euroa.

Loppuvuoden arvioidaan sujuvan sekä tulojen että menojen osalta käyttösuunnitelman mukaisesti, mikäli loppusyksy ei ole runsasluminen. Haasteita toiminnalle asettavat mahdollinen polttoaineiden hinnan ja kaluston ylläpitokustannusten nousu. Käyttötalousmenoista ulkoisten vuokrien ja vastikkeiden ennustetaan toteutuvan noin 2 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Vastaavasti tilakeskuksen ulkoisten vuokratuottojen ennustetaan toteutuvan noin 2 milj. euroa budjetoitua pienempinä. Nettotavoite toteutuu.

Kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana HSL:n operointikustannukset ovat alittamassa talousarvion, mutta junaliikenteen ja Vantaan sisäisen bussiliikenteen menot ovat toteutumassa budjetin mukaisesti vyöhykelippu-uudistuksesta huolimatta. HSL:n kokonaislipputulot ovat alustavien tietojen mukaan ylittämässä vuoden 2019 talousarvion ja vuoden 2018 toteutuneet lipputulot. Ennusteiden mukaan HSL on ylijäämäinen, ja sen vaikutukset Vantaalle selviävät loppuvuodesta.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

MEK-ohjelman investointeina on hankittu Hakunilaan ja Mikkolaan nopeusnäyttötauluja, ja Martinkyläntien ja Kivivuorentien suojatieylityksiä on muutettu esteettömiksi madaltamalla reunakiviä. Maratontien alikulkukäytäviin on tehty yhteisöllisiä maalauksia ja Sotungin koulun pysäkille on hankittu uusi pysäkkikatos. Kaikilla ohjelman alueilla on toteutettu katutaidekohteita, joihin osaan liittyy laajaa vuorovaikutusta ja osallistamista. Myös huumevieroitusyksikön kanssa sovitut neularoskikset on hankittu.

MATTI-hankkeessa on edetty julkaisun 2 hyväksymistestaukseen julkisen kaupunkitilan suunnittelun, kunnossapidon sekä lupa- ja valvontatoimintojen osalta. Käyttöönotto on vielä vuoden 2019 puolella. Sitä ennen järjestetään loppukäyttäjäkoulutukset loka-marraskuun aikana. Kaupunkisuunnittelussa on vuosineljänneksen aikana siirrytty käyttämään MATTI-tietojärjestelmää kaikessa kaavoitukseen liittyvässä työssä. Hyödyt näkyvät jo mm. työohjelmaa suunniteltaessa yksinkertaisempana prosessina.

Asuntorakentaminen on hiljentynyt viime vuosista etenkin Kivistön huiman rakentamistahdin osalta. Tänä vuonna valmistuu vielä arviolta 3 500 asuntoa. Pientalorakentaminen on edelleen viime vuosien tasolla 350 kpl/vuosi. Varasto-, liike- ja teollisuusrakentaminen on piristynyt. MAL-sopimuksessa annettua kerrosalaneliömetritavoitetta ei tulla saavuttamaan. Yleiskaava etenee aikataulussa luonnoksesta ehdotukseksi ja tulee nähtäville vuoden 2020 alussa.

Tilakeskuksen kehittämistoimet liittyvät ensisijaisesti strategian keskeisille osa-alueille kuten kiinteistöomaisuuden ja investointien hallintaan, energiatehokkuuteen, sisäilma-asioihin ja tilan käytön tehostamiseen. Rakennusten arvoa ja korjausvelkaa kuvaavat tunnusluvut ovat Vantaalla edelleen joukon parhaita kaupunkien välisessä vertailussa (Trellum korjausvelkaindeksi 2018), mikä on seurausta oikein kohdennetuista korjaustoimista ja hyvästä tilahallinnasta. Investointiohjelma on pysynyt kehyksessä ja hankekustannukset kurissa. Resurssiviisauden tiekartta ja sen rinnalle luotu johtamismalli ovat tuottamassa tuloksia, jotka johdattavat energiankulutusta oikeaan suuntaan kohti hiilineutraalisuutta. Sisäilma-asioita on edistetty kehittämällä ongelmakohteiden selvitysprosesseja, korjauskäytänteitä sekä ylläpidon ohjeistusta kuntien sisäilmaverkoston kanssa yhteistyössä. Smart & Clean sisäilma kehittämisprojekti päättyi keväällä, mutta projektin aikana hankittujen ja kehitettyjen olosuhdeseurantajärjestelmien käyttöä jatketaan useissa kohteissa myös syksyllä. Tuoreimmassa kuntien välisessä kiinteistöjen tunnuslukuvertailussa Vantaan koulujen tilatehokkuus on paras ja päiväkodeissakin parhaimpien joukossa (KTI 2019).

Toimialan resurssiviisauden tiekartan toteutussuunnitelman toimenpiteiden edistymisestä raportoidaan johtoryhmälle sekä Ympäristövastuuraporttiin. Lisäksi keväällä hyväksyttiin Kiertotalouden edelläkävijä kunnat -hankkeeseen (CIRCWASTE) liittyvä kiertotalouden tiekartta, jonka tavoitteet tullaan sisällyttämään resurssiviisauden tiekarttaan. Kiertotaloutta edistämään käynnistettiin kesäkuussa vuoden 2022 loppuun jatkuva EU-rahoitteinen *Circular construction in regenerative citie*s (CIRCuIT) -hanke.

Ötökkä -teemavuoden lähiluonto-oppaat aloittivat työnsä huhtikuussa ja retkiä on järjestetty jo lähes 70. Teemavuoden aikana on järjestetty lisäksi mm. valokuvakilpailu, jonka tulokset julkaistaan syyskuussa.

Tapahtumien järjestäjille suunniteltu Tapahtuma-apuri on valmistunut. Apurin avulla tapahtuman järjestäjä saa muistilistan tarvitsemistaan luvista ja ilmoituksista sekä ohjeista. Ympäristökeskus toimii apurin omistajana ja vastaa sen päivittämisestä jatkossa. Apuri löytyy https://tapahtuma-apuri.vantaa.fi/.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on mukana seuraavissa hankkeissa; 6Aika: Ilmastoviisaat taloyhtiöt, Asemakaavan muutoshakemusten sähköistäminen, IHKU – Infrahankkeiden kustannuslaskujärjestelmä- ja palvelualliansi, Kiinteistönhallinnan ohjausjärjestelmän kehitys, Konekeskus-sovellus, Liikennetiedon kehittäminen, MATTI (Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä) -hanke, sekä Suomen kasvukäytävä. Hankkeista suurin osa on ict-hankkeita, joita tehdään tiiviissä yhteistyössä tietohallinnon kanssa.

Investoinnit

91 Rakentaminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 12.11.2018 vuoden 2019 talousarviokäsittelyssään toimitilainvestointeihin 84,355 milj. euron määrärahan. 31.8.2019 investointimäärärahaa oli käytetty yhteensä noin 41 milj. euroa (49 %). Vuoden 2019 toimitilainvestointien ennuste on 80,2 milj. euroa, mikä alittaisi hyväksytyt määrärahat noin 4,2 milj. euroa. Alitus johtuu mm. hankkeiden viivästymisestä sekä siirroista seuraavalle budjettivuodelle. Alhaisen toteutumatilanteen vuoksi ennusteeseen sisältyy kuitenkin epävarmuutta.

91 1 Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 47 milj. euroa, joka alittaa uudisrakentamisen investointimäärärahan n. 2,6 milj. euroa. Kustannusten alitus johtuu mm. Kaivokselan päiväkotihankkeen viivästymisestä, paviljonkihankkeiden kustannusten siirtymisestä käyttötalouteen sekä allianssihankkeiden Hämeenkylän ja Rajatorpan koulut budjetin määrärahan allokoinnista.

Toisella osavuosikatsausjaksolla (5-8/2019) valmistui tilakeskuksen määrärahoin Aurinkokivi koulun II vaihe ja Hakunilan päiväkoti. Rakennusvaiheessa olivat Hämeenkylän uusi korvaava koulurakennus liikuntahalleineen, Rajatorpan uusi korvaava koulu- ja päivähoitorakennus, Tikkurilan päiväkoti Neilikkatiellä, Veturin päiväkoti ja Kaivokselan II päiväkoti.

Suunnitteluvaiheessa olivat Leppäkorven koulun laajennus, Aviapoliksen kouluhanke (Atomi) sisältäen päivähoito- ja nuorisotiloja, Kivistön Ruusupuu päiväkoti, Länsimäen päiväkoti ja Uomarinteen päiväkoti sekä urheilukenttien huoltorakennukset Korsoon, Martinlaaksoon ja Myyrmäkeen.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa oli seuraavia uudiskohteita: Jokiniemen ala-astekoulun laajennus päiväkotitiloilla, Maatutkimuksen ja kaupunkimittauksen tukikohta, Varia Vehkalan toimitilat sekä Vaskivuoren lukion laajennus. Resurssisyistä joidenkin hankkeiden tarveselvitys- hankesuunnitteluvaiheiden aloittaminen on viivästynyt.

Esiselvitysvaiheessa olivat kauppakeskus Isomyyrissä olevien kaupungin toimitilojen korvaavat toimitilat, Aviapoliksen kouluverkko, Kivistön päiväkotiverkko sekä Myyrmäen ja Martinlaakson alueiden päiväkotiverkkojen yhdistäminen.

Konserniyhtiöiden hankkeista valmistuivat VAV:n hanke Myyrmäen vanhustenkeskus sekä VTK:n hankkeista Ylästön II koulu lähiliikuntapaikkoineen ja Koivukylästä Hosantie 2:sta vuokrattujen kaupungin arkiston korvaavien tilojen muutostyöt.

VTK Kiinteistöt Oy:n hankkeena Tikkurilan keskustan uusien monitilatoimistotilojen KVR-urakan kilpailutus oli valmisteluvaiheessa kaavamuutoksineen. Vanhan toimitalon purku-urakka oli kilpailutettu erikseen ja purkutöiden on määrä alkaa myöhemmin syksyllä.

Suunnitteluvaiheessa VAV:n hankkeista oli erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniitty-hanke Koivuhaassa.

Konserniyhtiöiden hankkeista Tikkurilan hyvinvointikeskuksen tarveselvitys on hyväksytty sosiaali- ja terveyslautakunnassa 2018. Tarveselvitys viedään syksyllä tarkistuksen jälkeen kaupunginhallitukseen ja hankkeelle haetaan sosiaali- ja terveysministeriöstä poikkeuslupa. Tikkurilan vanhustenkeskuksen tarveselvitys on kh:n hyväksymä ja hankkeelle on saatu ministeriön poikkeuslupa. Molemmille hankkeille laaditaan hankesuunnitelma alkuvuonna 2020.

Kaupunkikonsernin ulkopuolelta vuokrattavat Korson ja Rajakylän paviljonkipäiväkodit valmistuivat tarkastelujaksolla. Koivukylästä vuokrattiin ja otettiin käyttöön alueen kirjastolle uudet tilat. Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti- ja alakoulutilat olivat rakennusvaiheessa.

91 2 Korjausrakentaminen

Peruskorjaustyöohjelman mukaisten hankkeiden kustannusten ennustetaan alittavan määrärahavarauksen n. 1,5 milj. euroa johtuen hankkeiden aikatauluviiveistä ja osin siirtymisestä seuraavalle budjettivuodelle.

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat Havukosken koulun perusparannus, Askiston koulun osittaiset peruskorjaustyöt, Vaskivuoren lukion ruokailutilojen muutostyöt sekä Hansin, Matarin ja Varistoniityn päiväkotien osittaiset peruskorjaukset ja 2018 tehdyn Kuusikon koulun osittaisen peruskorjaushankkeen osalta piha-alueen korjaukset.

Rakennusvaiheessa olivat Västersundomin koulun peruskorjaustyöt, allianssiurakan osana toteutettava Rajatorpan vanhan koulun 2. ja 3. kerroksen perusparannus sekä Jokiniemen päiväkodin osittainen peruskorjaus. Pihojen korjaus- ja muutostöitä oli meneillään Jokivarren ja Simonkylän kouluilla sekä Maarukan ja Vapaalan päiväkodeissa.

Koulujen korjaushankkeista suunnitteluvaiheessa olivat Leppäkorven koulun muutostyöt ja Ruusuvuoren koulun korjaustyöt. Lisäksi suunnitteluvaiheessa olivat kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaustyöt, Solkikujan päiväkodin osittaiset peruskorjaukset sekä Myyrinkodin muutostyöt. Pienempiä suunnittelukohteita kaudella olivat mm. Mikkolan Vega koulun korvaava lämmönjakohuone, Vantaan museon hissihanke, Patotien päiväkodin yläpohjakorjaustyö sekä virkistysalueiden Bjurs ja Palojärvi viemäröintimuutokset ja Nikinmäen koulun lähiliikuntapaikka.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat mm. Jokinimen ala-astekoulun, Kilterin koulun, Kytöpuiston koulun, Simonkallion koulun ja Nikinmäen koulun tilamuutos- ja korjaustyöt sekä Håkansbölen kartanoalueen päärakennuksen ja talousrakennusten korjaustyöt.

Sisäilmaongelmien korjaustöiden kustannuksia arvioidaan toteutuvan noin 5,0 milj. euroa.

91 3 Vuokra- ja osaketilat

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannuksia ennustetaan toteutuvan noin 2,2 milj. euroa eli lähes määrärahojen suuruisesti. Tarkastelujaksolla valmistui Koskikujan päiväkodin osittainen peruskorjaushanke. Rakennusvaiheessa olivat Håkansbölen päiväkodin pihakorjaustyöt ja Kielotie 13 korvaavien väistötilojen muutostyöt Tikkurilassa Asematie 6-10:ssä.

Konserniyhtiö VTK:n toimesta olivat käynnissä omistamansa Lumo-lukion nuorisotilan muutostyöt. Tilahallinnalla oli VTK:n kanssa meneillään selvitykset perhekeskuksen ja hammashoidon toimitilojen laajennus- ja muutostarpeista VTK:n omistamissa Korson ja Koivukylän alueen kiinteistöissä.

Sisäilmakorjausten arvioidaan toteutuvan budjetin mukaisesti.

93 Julkinen käyttöomaisuus

Infran rakennustyöt ovat kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana edenneet työohjelman mukaisesti ja talousarvion mukaisista määrärahoista on käytetty noin kaksi kolmannesta. Merkittävimpiä käynnissä olevia liikennealueiden hankkeita ovat Tikkurilantien ja Vantaankoskentien rakentaminen sekä Kvartsiraitin kattaminen Kivistön kaupunkikeskuksessa. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Lipstikanpuisto ja Ankkapuisto sekä urheilualueista Rekolan urheilukenttä ja Myyrmäen urheilupuisto. Yhteishankkeista Kehä III:n Askiston kohdan suunnittelu on edennyt odotetusti.

94 Irtain omaisuus

Irtaimen omaisuuden määrärahalla on hankittu kalustoa Varikolle sekä kalustettu Silkin uutta toimitilaa. Useimmat hankinnat ajoittuvat loppuvuoteen ja irtaimen omaisuuden investointien ennustetaan toteutuvan vuonna 2019 talousarvion mukaisesti.

95 Kiinteä omaisuus

Maanhankintaneuvotteluja on ollut runsaasti alkuvuoden aikana ja kuluvan vuoden aikana kaupungille on saatu hankittua jo 102 ha maa-alueita. Riippuen Kivistön asemakaavojen voimaantulosta, sitovien sopimusten ja muiden velvoitteiden kautta tuleviin maahankintoihin voidaan joutua esittämään määrärahakorotusta vuoden 2019 aikana.

Esirakentaminen ja pilaantuneiden maiden kunnostaminen ovat edenneet hyvin alkuvuonna ja esimerkiksi Vehkalan suuri resurssiviisaasti toteutettu esirakentamiskohde saadaan päätökseen loppuvuoden aikana.

13 10 Marja-Vantaan ja keskusten kehittäminen -rahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastolla rahoitetaan Kivistön ja muiden keskusten kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Vuonna 2019 rahastosta on rahoitettu Kivistön, Keimolanmäen, Koivukylän, Aviapoliksen ja Myyrmäen aluemarkkinointia.

Rahaston investointimenoja on toteutunut noin 4,9 milj. euroa (tilanne 31.8.2019). Käynnissä olevia hankkeita ovat Tikkurilan jokirannan kehittäminen ja Tikkurilan pato sekä Kivistön Safiiriparkki ja Lincolnin aukio. Koivukylän keskustan taidehanketta on lisäksi täydennetty vuoden 2019 alussa.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN ALAISEN KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUMA 1.1.-31.8.2019

	1.000 EUR	Tilinpäätös 2018	Talousarvio 2019	Kum. Tot. 1-08/2019	Kum. Tot-%	Ennuste
YLA yhteensä,	**TOIMINTATUOTOT**	**751**	**525**	**476**	**91**	**600**
bruttobudjetoidut	**TOIMINTAKULUT**	**-3 564**	**-3 713**	**-2 432**	**65**	**-3 700**
	TOIMINTAKATE	**-2 814**	**-3 188**	**-1 956**	**61**	**-3 100**
Ympäristölautakunta	TOIMINTAKULUT	-41	-63	-18	29	-50
	TOIMINTAKATE	-41	-63	-18	29	-50
Ympäristökeskus	TOIMINTATUOTOT	751	525	476	91	600
	TOIMINTAKULUT	-3 523	-3 650	-2 413	66	-3 650
	TOIMINTAKATE	-2 773	-3 125	-1 938	62	-3 050

Sitovat tavoitteet vuodelle 2019

Sitova tavoite vuodelle 2019	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2017 loppu	Mittarin tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2019 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2019	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee:
Turvaamme talouden tasapainon							
Strateginen tavoite 1. Turvaamme talouden tasapainon							
1.2 Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 36 miljoonaa euroa	Maanmyyntivoitot	43 milj. euroa	36 milj. euroa	Hannu Penttilä	Kauppoja tehty yli 20 kpl mm. kerrostalotontteja on myyty 2 kpl.	Elokuun lopun myyntivoiton tilanne n. 6 M€. Tilanne paranee huomattavasti loppuvuodesta, mutta tavoitteen mukaiseen 36 M€ ei tulla pääsemään.	Tavoite toteutunee osittain.
1.3 Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle	Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)	35 %	35 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttaminen.	72 %	Tavoite toteutunee täysin.
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien							
Strateginen tavoite 4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta							
4.1 Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030	Resurssiviisauden tiekartassa esitettyjä toimenpiteitä kohti hiilineutraaliutta toteutetaan	Kasvihuonekaasupäästöt 1,078 milj. ekv t CO2/a (v. 2016)	Kasvihuonekaasupäästöt 0,927 milj. ekv t CO2/a (v. 2018)	Kaupunginjohtaja, apulaiskaupungin-johtajat, raportointivastuu: Hannu Penttilä	Resurssiviisauden tiekartassa esitetyt toimenpiteet etenevät ja toimialojen raportointi vuodelta 2018 ja osittain myös alkuvuoden raportointi valmistunut toukokuussa. Keskeiset tulokset on koottu tämän vuoden ympäristövastuuraporttiin.	Kokonaispäästöt olivat 1,068 milj. ekv t CO2/a (v. 2018) eli ei aivan tavoitteessa. Kokonaispäästöt vähentyneet 4 % (muutos-% 2017-2018).	Tavoite toteutunee osittain.
4.2 Ekologiset viheryhteydet säilyvät	Ekologiset yhteydet on merkitty yleiskaavaan	Ekologisia yhteyksiä ei ole selvitetty	Ekologiset yhteydet merkitty yleiskaavan 2020 luonnokseen	Hannu Penttilä	Ekologiset yhteydet huomioitu valmistelutyössä.	Yleiskaavaluonnoksessa ekologiset yhteydet selvitetty ja huomioitu kaavaluonnoksessa.	Tavoite toteutunee täysin.
4.3 Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	Kasvu vähintään 3 %	124 500 nousua arkivuorokaudessa	128 200 nousua arkivuorokaudessa	Hannu Penttilä	Joukkoliikenteen kokonaisvaltainen kehittäminen, ratikan suunnittelu, tiivistyvä maankäyttö.	Mittaria ei voi raportoida kesken vuotta. Perustuu syksyn matkustajamääriin.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.
4.4 Pyöräilyn kulkumuoto-osuus kasvaa	Pyöräilyn määrä kasvaa 3 % vuodessa	Pyöräilyindeksi * = 1000 (*pyöräilyindeksi kuvaa pyöräilymäärän kehitystä ja se määritetään laskentapisteiden perusteella)	Pyöräilyindeksi =1030	Hannu Penttilä	Pyöräilyinfran kehittäminen, tiivistyvä maankäyttö.	Mittaria ei voi raportoida kesken vuotta. Perustuu vuoden vilkkaimpiin pyöräilypäiviin.	Arviointi tehdään vuoden lopussa.

Sitova tavoite vuodelle 2019	Sitovan tavoitteen mittari	Mittarin lähtötaso, v:n 2017 loppu	Mittarin tavoitetaso 2019	Vastuuhenkilö(t)	Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2019 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi	Mittari(e)n tilanne 31.8.2019	Tavoitteen toteutumisarvio Tavoite toteutunee:
Strateginen tavoite 5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet							
5.1 Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle	Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikennevyöhykkeellä	50 %	80 %	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttaminen.	100 %	Tavoite toteutunee täysin.
Strateginen tavoite 6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä							
6.1 MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu	Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve MAL-tavoitteet 1 065 000 k-m2 /4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta	159 600 k-m2 2 986 asuntoa	Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2 400 asuntoa/vuosi, josta valtion tukemaa asuntotuotantoa MAL-sopimuksen mukainen määrä	Hannu Penttilä	Kaavoitusohjelman toteuttamista hidastanut MATTI-järjestelmän käyttöönotto ja joidenkin kaavojen päätöskäsittelyn hidastuminen.	Kaavoitetut kerrosneliömetrit on 82245 eli 31 % koko vuoden tavoitteesta. Asuinrakennusten kerrosalaa 173610 k-m2 Uusia asuntoja asuinrakennuksiin 2578 kpl: joista kerrostaloihin 2262 asuntoa, rivi- ja ketjutaloihin 101 asuntoa, pientaloihin 215 asuntoa HUOM! Luvut suuntaa antavia, järjestelmämuutoksen takia	Tavoite toteutunee osittain.
	Uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	350	450		Pientalolupia on myönnetty 123 kpl, yhteensä 179 talolle.	179 kpl	
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa							
Strateginen tavoite 9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita							
9.1 Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät	Alueiden tontinluovutuksien määrä ja esirakentamisen tilanne	Vehkalan itäpuoli on esirakennettu. Aviapoliksen ja Vehkalan tontinluovutus on käynnistynyt ja ensimmäiset yritykset ovat aloittaneet toimintansa Vehkalan alueella. (v. 2018 loppu)	Vehkalasta ja Aviapoliksesta luovutetaan vähintään 6 tonttia rakentamiseen. Vehkalan länsipuolen esirakentaminen on aloitettu	Hannu Penttilä	Vehkalan esirakentamistoimenpiteet on loppusuoralla. Tonttien luovutusten määrässä on vielä mahdollisuus päästä tavoitteeseen Vehkalan osalta.	Ks. toimenpiteet.	Tavoite toteutunee täysin.
Johdamme uudistuen ja osallistuen							
Strateginen tavoite 19. Johtaminen uudistuu muutoksissa							
19.1 Tikkurilan toimitilahanke etenee	Hanke edistyy suunnitellusti	Hankesuunnittelu käynnistetty	Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis	Hannu Penttilä	Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet. Nykyisen toimistorakennuksen purku-urakan toteuttaja on valittu. Kielotie 13 työntekijöiden väistötilat on ratkaistu ja muutto on käynnissä. Monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailuohjelma on käsitelty kaupunginhallituksessa 3.6.2019 ja hyväksytty VTK Kiinteistöt Oy:n hallituksessa 28.8.2019. Asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Monitilatoimistorakennuksen toteutuskilpailun alustava hankekuvaus ja kilpailuohjelma on hyväksytty. Kielotie 13 asemakaavamuutosehdotus on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.8.2019 asetettavaksi nähtäville.	Tavoite toteutunee täysin.

6 § Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2018, ympäristölautakunta

VD/7154/00.03.00.00/2019

HP/JH

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen, jossa arvioidaan ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2018 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.5.2019 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten.

Toimialoja ja eräitä tulosalueita on pyydetty antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohdista. Lisäksi toimialoja ja eräitä tulosalueita pyydetään antamaan selvityksensä niitä koskevista arviointikertomuksen sisältökohdista.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat seuraavat vuoden 2018 arviointikertomuksen tiivistelmän kohdat 1, 2, 4, 5 ja 7. Sitovista tavoitteista toimialaa koskevat tavoitteet 6, 7, 11 ja 21.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on valmistellut kokonaislausunnon kaupunkitasoisessa arviointikertomuksessa toimialaa koskevista kohdista. Toimialan lautakunnat antavat osaltaan selvityksensä toimialan kokonaislausunnon pohjalta.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 6

Apulaiskaupunginjohtajan vs. esitys:
Päätetään ympäristölautakunnan osalta antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukainen selvitys arviointikertomuksesta 2018.

Päätös:
Päätettiin apulaiskaupunginjohtaja vs:n esityksen mukaisesti.

Liitteet:
- Arviointikertomus 2018
- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta vuodelta 2018

Täytäntöönpano: Taloussuunnittelu/Christa Salovaara

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 8268687
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys vuoden 2018 arviointikertomuksesta

Vantaa

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys vuoden 2018 arviointikertomuksesta

Tarkastuslautakunnan laatiman Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2018 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.5.2019 § 6 ja se lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 3.6.2019 lähettää valtuuston päätöksen ao. toimialoille toimenpiteitä varten.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat tiivistelmän kohdat 1, 2, 4, 5, 7,9, 10:

Kohta 1. Vuosi 2018 oli Vantaalle myönteisen kehityksen vuosi. Väestö lisääntyi suhteellisesti eniten Vantaalla verrattuna muihin kaupunkeihin Suomessa. Asuntotuotanto oli runsasta ja työllisyys parani, myös pitkäaikaistyöttömien lukumäärää pystyttiin pienentämään. Vantaan talouskehitys oli arvioitua parempaa. Vaikka verotuloja kertyi arvioitua vähemmän, toimintakulujen alittuminen ja toimintatuottojen ylittyminen johtivat selvästi ennakoitua parempaan tilikauden tulokseen. Myös investoinnit katettiin ilman lainaottoa ja lainakantaa pystyttiin jälleen pienentämään.

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio ja toimintatavat uudistuvat. Uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Väestön ennustetaan kasvavan Vantaalla melko voimakkaasti myös tulevina vuosina. Kasvu tuo haasteita kaupungille sillä palvelujen ja investointien tarve kasvaa. Lisäksi väestön lisäyksen vaikutuksia väestön sosioekonomisen aseman kehitykseen ja työllisyyteen ja tätä kautta verotulokertymään on vaikea ennustaa. Haasteita saattaa jatkossa liittyä myös siihen, miten hyvin kaupunkiin muuttaneiden asumistarpeet ja nykyiset asuntotuotannon painopisteet (nyt painopiste pienissä kerrostaloasunnoissa) sopivat yhteen.

Toimiala:
Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 18.6.2019 maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, jonka tavoitetilan mukaisesti “asuntotuotanto on monipuolista ja sosiaalisesti kestävää. Asukkaille löytyy tarpeita sekä maksukykyä vastaava koti. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi kaupunki hakee aktiivisesti kaavamuutoksia omille mailleen, pyrkii varmistamaan asemakaavoihin liittyvissä merkittävissä maankäyttösopimuksissa asuntotuotannon monipuolisuuden niin rahoitus- ja hallintamuodon kuin huoneistotyyppijakaumankin osalta. Erityisesti pienten yksiöiden rakentamista on säädelty viimeisen vuoden aikana runsaasti (kerrostaloissa korkeintaan 30% yksiöitä /rakennus) ja uusissa hankkeissa on edellytetty myös perheasuntojen rakentamista (kolmiot ja suuremmat asunnot). Lisäksi kaupungin omassa tontinluovutuksessa on pyritty varmistamaan perheasuntojen toteuttaminen tontinluovutusehdoin ja tontin kauppakirjan sopimussakkolausekkein.

Vantaan velvollisuutena on kantaa vastuuta kaikkien asukasryhmien asumismahdollisuuksien varmistamisesta ja jatkossa asumisen hankkeissa tullaan kiinnittämään erityistä huomiota monipuolisten vaihtoehtojen tarjoamiseen perheellisille vantaalaisille. Keskusta-asumisen

suosio on vahvassa kasvussa ja Vantaan tavoitteena on vastata tähän kysyntään täydennysrakentamalla nykyisiä keskusta-alueita ja niiden ympärillä olevia pientaloalueita.

Kohta 2. Valtuuston asettamista strategisista tavoitteista oli kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutunut täysin 19, osittain 7 ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen toteumasta. Lautakunta totesi tavoitteiden arvioitavuuden parantuneen mutta antoi myös huomautuksen kymmenestä tavoitteesta. Huomautukset liittyivät muun muassa tavoitteiden ja raportoinnin epätäsmällisyyteen.

Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Tämä koskee myös toimenpiteistä huolimatta kasvaneiden sairauspoissaolojen määrää. Näin arvioiden saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

Toimiala:
Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on samaa mieltä tarkastuslautakunnan kanssa toteutumattomien tavoitteiden syiden läpikäynnistä. Toimialan johtoryhmä seuraa sitovien tavoitteiden toteutumista ja pyrkii tarkastelukauden aikana tekemään toiminnassaan korjaavia liikkeitä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kohta 4. Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä. Työhyvinvointi-tutkimuksen mukaan henkilöstöjohtaminen on onnistunut Vantaalla, vaikkakin laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

Toimiala: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on uusi Vantaa-oganisaatiomuutoksen yhteydessä tarkastellut toimialan sisäistä ja ulkoista yhteistyötä. Uusi Kaupunkiympäristön toimiala on suunniteltu tukemaan paremmin yhteistyötä. Johtamista viedään enemmän hankejohtamisen suuntaan ja kokonaisuuksien parempaan hallintaan.

Kohta 5. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa.

Toimiala: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala kannattaa valmentavaa johtamista. Toimialan esimiesten kouluttamista koskien valmentavaa johtamista tulee kehittää ja heitä tulee kouluttaa uudenlaisiin johtamisen tapoihin. Toimialan tulosalueiden

johtoryhmille on jo pidetty vuoden 2019 aikana koulusta (TOMUTA), jonka painopiste on ollut valmentavan otteen lisäämisessä esimiestyössä.

7. Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Tarkastuslautakunta suosittaa jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa kokemuksen pohjalta. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn

tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

Toimiala: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla riskien tarkastelu on vakiintunut toimintatapa. Toimiala kannattaa sähköisen työvälineen kehittämistä ja pikaista käyttöönottoa helpottamaan arviointia ja nopeaa reagointia toimintaympäristön muutoksissa. Myös toimialan oma MATTI-hanke tähtää eri prosessien läpinäkyvyyden parantamiseen ja niiden välisten kytkösten kuvaamiseen sekä seurannan laajentamiseen. Tietojärjestelmien kehittäminen on erityisen tärkeää, jotta toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset (eri prosesseissa) välittyvät ajantasaisena tietona muihinkin prosesseihin, joihin muutoksilla on merkitystä. Sähköisten työvälineiden kehittämiseen tulee varata riittävä rahoitus, jotta hyödyt myös saavutetaan täysimääräisinä.

9. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Vantaa hyväksyi vuonna 2018 pitkän tähtäimen ympäristöohjelman – Resurssiviisauden tiekartan –, joka on tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista. Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli ohjelman valmistelussa ja jatkossa myös sen toimeenpanemisessa.

Toimiala: Resurssiviisauden tiekartta koskee koko kaupunkia ja sitä toimeenpannaan toimialakohtaisten toteutussuunnitelmien avulla, jossa täsmennetään, vastuutetaan ja aikataulutetaan tarvittavat toimet. Tiekartta hyväksyttiin vuosi sitten ja ensimmäisen vuoden kokemuksen perusteella tiekartta päivitetään keväällä ja tuloksista raportoidaan, mm ympäristövastuu-raportin yhteydessä. Tiekarttaan on tarkoitus mm. lisätä nyt keväällä hyväksytystä kiertotalouden tiekartasta keskeisiä asioita. Resurssiviisauden tiekartta myös toteuttaa Vantaan hiilineutraalius tavoitteita. Ympäristökeskus kehittää ja koordinoi tätä työtä. Tiekartan toteutumista voidaan tukea myös erilaisten hankkeiden avulla. Mm. kesäkuussa on käynnistynyt EU:n Horizon hanke koskien rakentamisen kiertotaloutta, johon Vantaan kaupunki osallistuu. Resurssiviisauden tavoitteiden toteutumisen kannalta on keskeistä johdon sitoutuminen ja sitä pyritään edistämään ympäristöjohtamista kehittämällä.

Rakentamisessa merkittävää on mm. rakentamisen energiatehokkuuden lisääminen kaupungin toimitilarakentamisessa ja suunnittelu- ja tontinluovutuskilpailuissa. Tulevina vuosina toimiala tulee entisestään kiristämään ympäristökriteerejä omissa hankinnoissa ja kilpailutuksissa. Suunnittelu ja tontinluovutuskilpailuissa tullaan edellyttämään hiililaskentaa ja korkeaa viherkerrointa. Myös tontinluovutusehtoja kiristetään energiatehokkuuden osalta.

10. Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018 ja rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Pääkaupunkiseudun kiivas rakennuttamistahti aiheuttaa kilpailua alan osaajista ja on aiheuttanut yksikölle rekrytointivaikeuksia. Toimitilahankeiden onnistunut projektinhallinta oli yksi tekijä, jonka avulla rakennuttamishankkeissa saatiin säästöjä vuonna 2018. Uutena rakennushankkeiden toteutustapana kokeillaan kahdessa kouluhankkeessa projektiallianssia. Rakennuttamisvaiheessa valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan.

Toimiala: Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on samaa mieltä tarkastuslautakunann kanssa asiasta.

Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 6: Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle

Kaupunkisuunnittelu käyttää Vampatti-kartalle määritettyä vyöhykettä laskelmissaan. https://vampatti.vantaa.fi/link/5cvVsa

Samaa rajausta on käytetty kaupunkisuunnittelussa nyt useamman vuoden, jotta luvut ovat seurannassa vertailukelpoisia.

Sitova tavoite 7: MAL-tavoitteet toteutuvat

Tavoite toteutui yhden mittarin mukaan, kahden ei, joten tavoitetta ei voi pitää toteutuneena. MAL-sopimuksessa on kuntien asuntotuotannolle kokonaisasuntomäärän mittari ja kaavoitukselle uuden asuntokaavoituksen kerrosalamittari. Pientalojen osalta on kyse Vantaan omasta mittarista. Asuntojen lukumäärällä mitattuna Vantaa on ylittänyt MAL-tavoitteen merkittävässä määrin. Kaavoituksen osalta on jääty jälkeen vuosittaisesta tavoitteesta. Koska MAL-sopimus painottaa vuosittaista asuntojen tuotantomäärää, niin mielestämme on MAL-tavoite toteutunut osittain.

Tavoite 11: Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030

Tavoitteeksi asetettu hiilineutraalin Vantaan tiekartan laatiminen. Vantaalla lähdettiin laatimaan pitkän aikavälin ympäristövastuutavoitteita määrittävää resurssiviisauden tiekarttaa. Ympäristö keskus koordinoi resurssiviisauden tiekartan valmistelua. Resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 § 8. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma, joka sisältää ne koko kaupunkia koskevat toimenpiteet, jotka hiilineutraalisuuden saavuttaminen 2030 edellyttää. Toimenpiteet on jaettu neljälle kaistalle, jotka koskevat energian tuotantoa ja -kulutusta, yhdyskuntarakennetta ja liikkumista, kulutusta ja materiaaleja sekä vastuullista vantaalaista. Kullekin kaistalle on listattu tarvittavia toimenpiteitä tuleville valtuustokausille, painottaen kuluvaa valtuustokautta. Yhteensä tavoitteita on asetettu yli 100 ja ne tarkentuvat jokaisen toimialan

omilla toteutussuunnitelmilla. Jokaiselle tavoitteelle on myös määriteltynä tavoitetila vuodelle 2030. Kaupunkitasoisen tiekartan toimenpiteiden toteutuminen raportoidaan kaksi kertaa valtuustokaudessa ja toimialojen toteutussuunnitelmat vuosittain Ympäristövastuuraportissa. Samassa yhteydessä toimenpiteet päivitetään, jotta asetettuun tavoitteeseen päästään. HSY seuraa päästöjen kehitystä pääkaupunkiseudun kaupungeissa. Laskelmat sisältävät sekä kokonaispäästöt että asukaskohtaiset päästöt, jotka ovat Vantaalla laskusuunnassa. Tulokset tulevat HSY:stä aina viiveellä eli vuoden 2018 päästötiedot saadaan vasta toukokuussa 2019, eivätkä tiedot ole vielä käytettävissä arviointikertomusta laadittaessa. Ympäristökeskuksella on jatkossakin tärkeä rooli tiekartan toimeenpanon opastajana toimialoille ja tulosalueille ja jatkossa uusilla palvelualueilla sekä tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden edistymisen raportoinnissa.

Tavoite 21: Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

Sisäilmakorjausten taustalla on pääsääntöisesti ollut käyttäjien kokemat olosuhdehaitat ja oireilu. Sisäilmatutkimukset on kohdennettu ensisijaisesti tiloihin, joihin näiden haittojen on koettu liittyvän. Tutkimuksissa todettuihin teknisiin epäkohtiin on laadittu korjaussuunnitelmat ja korjaukset on toteutettu näiden suunnitelmien mukaisesti. Koska yksilöllisesti koettujen haittojen tai oireilun ja teknisten korjaustarpeiden yhteys ei ole osoitettavissa, on toimenpiteiden onnistumista arvioitava käyttäjäkokemuksen perusteella. Vastausaktiivisuus on ollut heikkoa ja korjaustöiden vaikuttavuus on pystytty toteamaan vain kolmessa kohteessa. Selvää on, että vastausten perusteella näissä kohteissa tilanne ei ole parantunut toivotulla tavalla. Muiden korjauskohteiden osalta käyttäjien tyytyväisyydestä ja siten korjaustöiden vaikutuksista ei saatu tietoa.

Kertaluontoista kyselyä sopivan ajan päästä korjaustöiden valmistumisesta on pidetty hyvänä, mutta haasteena on käyttäjien aktivointi vastaamiseen. Olosuhdemuutosten ja käyttäjäkokemuksen seuraamiseksi on Smart & Clean sisälima-projektin aikana vuonna 2018 kehitetty ja keväällä 2019 otettu käyttöön jatkuvatoimisia ja tilakohtaisia sisäilman laadun sensorointi- ja palautejärjestelmiä. Näiden avulla on aloitettu seuranta yli kymmenessä kohteessa mukana myös viime vuoden sisäilmakorjauskohde. Järjestelmistä saatavia mittaustuloksia ja käyttäjävastauksia tullaan käyttämään jatkossa mittareina myös sisäilmakorjauksissa. Lisäksi on linjattu, että kohdekohtaisia oirekyselyjä voidaan käyttää tapauskohtaisesti erikseen sopimalla. Näin on jo toimittu viime vuodesta lähtien Korson koululla, jossa sisäilmatilannetta ja toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan lukukausittain tehtävällä työterveyskyselyllä. Korjaustöiden onnistumista voidaan siis jatkossa seurata entistä paremmin.

VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2018

WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS
TARKASTUSLAUTAKUNTA 2.5.2019

LIITE: Ympäristölautakunta 18.09.2019 / 6 §

Sisällysluettelo

TIIVISTELMÄ 3
SAMMANDRAG 6
1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI 9
1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu 9
1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen 10
1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta 12
1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen 15
2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS 15
2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös 15
2.2 Koko kaupunkikonsernin talous 22
2.3 Suurten kaupunkien vertailua 23
2.4 Investoinnit 25
3 VTK KIINTEISTÖT OY 27
4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN 29
5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA 35
5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät 35
5.2 Henkilöstöjohtaminen 36
5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä 39
5.4 Sisäinen tarkastus 40
6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT 41
6.1 Riskienhallinta 41
6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos 42
7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ 45
7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut 45
7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö 49
8 SIVISTYSTOIMI 52
8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus 52
8.2 Johtaminen sivistystoimessa 55
9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI 57
9.1 Päihdepalvelut 57
9.2 Kotihoito 62
9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus 64
9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos 69
9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus 71
9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia 75
9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla 76
10 TARKASTUSLAUTAKUNTA 79
11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA 81
12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN 82
13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE 82
14 ALLEKIRJOITUKSET 83
LYHENTEET 84

LIITE: Ympäristölautakunta 18.09.2019 / 6 §

TIIVISTELMÄ

1. Vuosi 2018 oli Vantaalle myönteisen kehityksen vuosi. Väestö lisääntyi suhteellisesti eniten Vantaalla verrattuna muihin kaupunkeihin Suomessa. Asuntotuotanto oli runsasta ja työllisyys parani, myös pitkäaikaistyöttömien lukumäärää pystyttiin pienentämään. Vantaan talouskehitys oli arvioitua parempaa. Vaikka verotuloja kertyi arvioitua vähemmän, toimintakulujen alittuminen ja toimintatuottojen ylittyminen johtivat selvästi ennakoitua parempaan tilikauden tulokseen. Myös investoinnit katettiin ilman lainaottoa ja lainakantaa pystyttiin jälleen pienentämään.

   Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio ja toimintatavat uudistuvat. Uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Väestön ennustetaan kasvavan Vantaalla melko voimakkaasti myös tulevina vuosina. Kasvu tuo haasteita kaupungille sillä palvelujen ja investointien tarve kasvaa. Lisäksi väestön lisäyksen vaikutuksia väestön sosioekonomisen aseman kehitykseen ja työllisyyteen ja tätä kautta verotulokertymään on vaikea ennustaa. Haasteita saattaa jatkossa liittyä myös siihen, miten hyvin kaupunkiin muuttaneiden asumistarpeet ja nykyiset asuntotuotannon painopisteet (nyt painopiste pienissä kerrostaloasunnoissa) sopivat yhteen.

2. Valtuuston asettamista strategisista tavoitteista oli kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutunut täysin 19, osittain 7 ja 5 tavoitetta ei toteutunut lainkaan. Tarkastuslautakunta oli eri mieltä kolmen tavoitteen toteumasta. Lautakunta totesi tavoitteiden arvioitavuuden parantuneen mutta antoi myös huomautuksen kymmenestä tavoitteesta. Huomautukset liittyivät muun muassa tavoitteiden ja raportoinnin epätäsmällisyyteen.

   Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Tämä koskee myös toimenpiteistä huolimatta kasvaneiden sairauspoissaolojen määrää. Näin arvioiden saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

3. Lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalveluiden piiriin arvioitiin pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnissa. Arvioinnin tuloksena todettiin, että palveluihin pääsy ei ole kaikilta osin sujuvaa. Arvioinnissa suositeltiin muun muassa matalan kynnyksen palveluiden ja perustason hoitojärjestelmän vahvistamista. Yhteistyössä tulisi sujuvoittaa lähetekäytäntöä ja selkiyttää työnjakoa. Myös lääkärivajeeseen tulisi yrittää vaikuttaa yhteisesti.

4. Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä. Työhyvinvointitutkimuksen mukaan henkilöstöjohtaminen on onnistunut Vantaalla, vaikkakin laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5. Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa

6. Sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta ulotetaan myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuiksi. Näin ollen sisäisen tarkastuksen resursointi on edelleenkin turvattava.

7. Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Tarkastuslautakunta suosittaa jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa kokemuksen pohjalta. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn

tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

8. Vantaan Työterveys liikelaitoksen asiakasmäärät ovat viime vuosina koko ajan kasvaneet ja liikelaitos on tehnyt hyvää taloudellista tulosta. Liikelaitos on jatkuvasti pyrkinyt kehittämään toimintatapojaan ja parantamaan toiminnan laatua. Liikelaitokselle myönnettiin vuonna 2017 arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta. Liikelaitoksen toiminta muuttuu keväästä 2019 lähtien yhtiömuotoiseksi.

9. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Vantaa hyväksyi vuonna 2018 pitkän tähtäimen ympäristöohjelman – Resurssiviisauden tiekartan –, joka on tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista. Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli ohjelman valmistelussa ja jatkossa myös sen toimeenpanemisessa.

10. Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018 ja rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Pääkaupunkiseudun kiivas rakennuttamistahti aiheuttaa kilpailua alan osaajista ja on aiheuttanut yksikölle rekrytointivaikeuksia. Toimitilahankkeiden onnistunut projektinhallinta oli yksi tekijä, jonka avulla rakennuttamishankkeissa saatiin säästöjä vuonna 2018. Uutena rakennushankkeiden toteutustapana kokeillaan kahdessa kouluhankkeessa projektialliansseja. Rakennuttamisvaiheessa valvonnassa kiinnitetään erityistä huomiota kosteudenhallintaan.

11. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia ja näin tärkeänä osana kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen ja aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet, joissa tehdään tiivistä yhteistyötä liikunta- ja urheiluseurojen kanssa.

12. Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

13. Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluihin. Päihdepalvelut kehittää jatkuvasti palvelujaan entistä asiakaslähtöisemmiksi. Asiakaslähtöisyyttä voimistetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta.

14. Kotihoidolla on osaltaan tärkeä rooli siinä, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidon varahenkilöstön toimintaa on kehitetty osana koko tulosalueen resurssipooli-mallia. Asiakkaan luona vietetty aika työajasta kasvaa. Lautakunta suosittelee RAI-arviointien kattavuuden parantamista.

15. Vantaan sairaala tulosyksikkö vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Hoitoprosessissa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on aina mahdollisimman nopea kotiutuminen. Tulosyksikössä korostetaan potilaslähtöisyyttä eli potilas ja omaiset nähdään tärkeänä voimavarana hoitoprosessissa. Katriinan sairaalan peruskorjaus paransi yksikön toimintaedellytyksiä ja uudessa johtamisjärjestelmässä kiinnitetään huomiota arvioinnissa esiin nousseisiin kehittämiskohtiin.

16. Suun terveydenhuollon liikelaitoksen toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuivat muilta osin, mutta tulos jäi alijäämäiseksi. Palvelusopimuksen edellyttämä toimenpidemäärä ylittyi 10,9 prosentilla. Digitalisaation tuomia mahdollisuuksia, muun muassa sähköinen hoidon tarpeen arviointi ja etähammaslääkäritoiminta, on otettu käyttöön. Liikelaitoksen toiminnassa tärkeänä kehittämiskohteena on toiminnan standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon. Palveluiden kysynnän kasvuun väestönkasvun ja väestön ikääntymisen myötä tulee varautua.

17. Vantaa organisoi kunnille jääneen toimeentulotuen käsittelyn vuoden 2017 alusta uudelleen, kun perustoimeentulotuen maksatus siirtyi Kelan tehtäväksi. Vuonna 2018 kaikki toimeentulotukihakemukset saatiin Vantaalla käsiteltyä laissa säädetyssä määräajassa.

18. Viranomaisyhteistyötä on tarpeellista lisätä niin välittömän vaaran kuin lapsiin kohdistuneitten rikosten tutkinnassa ja käsittelyssä. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

19. Tehostetun palveluasumisen valvonnasta saatujen tietojen perusteella tarkastuslautakunta katsoo, että valvonta on Vantaalla asianmukaista ja että epäkohtiin ja laatupoikkeamiin puututaan viivytyksettä. Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

20. Kaupungin VTK-kiinteistöt Oy:lle asettamat tavoitteet toteutuivat vuonna 2018 ja yhtiön suotuisa talouskehitys jatkui. Yhtiölle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

SAMMANDRAG

1. År 2018 var ett år med positiv utveckling för Vanda. Befolkningen ökade relativt sett mest i Vanda jämfört med övriga städer i Finland. Bostadsproduktionen var hög och sysselsättningen förbättrades, man lyckades också minska antalet långtidsarbetslösa. Den ekonomiska utvecklingen i Vanda var bättre än väntat. Även om det kom in mindre skatteinkomster än beräknat, ledde underskridningen av verksamhetskostnader och överskridningen av verksamhetsintäkter till ett klart bättre resultat för räkenskapsperioden än väntat. Också investeringarna täcktes utan upplåning och man klarade av att återigen minska lånestocken.

   Vanda vill vara en socialt, ekonomiskt, ekologiskt och demokratiskt hållbar stad och mötesplats. Vanda stads organisation och verksamhetssätt förnyas. Den nya organisationen inleder sin verksamhet i början av 2020. Befolkningen beräknas öka ganska kraftigt i Vanda också under de kommande åren. Tillväxten medför utmaningar för staden eftersom behovet av tjänster och investeringar ökar. Därutöver är det svårt att förutse befolkningsökningens konsekvenser för utvecklingen av befolkningens socioekonomiska situation och sysselsättningen och därigenom för den ackumulerade skatteinkomsten. Hur väl bostadsbehoven hos dem som flyttat in i staden och de nuvarande prioriteringarna inom bostadsbyggandet (idag ligger fokus på små höghusbostäder) är anpassade till varandra kan i fortsättningen också vara förenade med utmaningar.

2. Av de strategiska mål som fullmäktige uppställt nåddes enligt stadsstyrelsens rapportering 19 helt, 7 till viss del och 5 mål nåddes inte alls. Revisionsnämnden var av annan åsikt när det gällde utfallet för tre av målen. Nämnden konstaterade att målens utvärderingsbarhet förbättrats men framställde också anmärkningar mot tio mål. Anmärkningarna anknöt till att bland annat inexaktheten hos mål och rapportering.

   Revisionsnämnden rekommenderar att man fäster uppmärksamhet vid att målen är precisa och att antalet mätare bör begränsas för vissa mål. I fråga om de mål som inte nåddes rekommenderar revisionsnämnden också att man går igenom anledningarna till varför målen inte nåddes. Detta gäller också storleken på sjukfrånvaron som ökat trots åtgärder. Genom en sålunda bedömning får man information som bidrar till att i fortsättningen utveckla både uppställandet av mål och processen för att förverkliga målen.

3. Möjligheterna hos barn och unga att få tillgång till mentalvårdstjänster utvärderades i en gemensam utvärdering som gjordes av revisionsnämnderna i huvudstadsregionens städer och vid HUS. Som utvärderingsresultat konstaterades att det inte i alla avseenden går smidigt att få tillträde till tjänsterna. I utvärderingen rekommenderades bland annat en förstärkning av tjänster med låg tröskel och vårdsystemet på primärnivå. En smidigare remisspraxis och tydligare arbetsfördelning bör åstadkommas i samarbete. Man bör också ingripa gemensamt i bristen på läkare.

4. I en organisation av Vandas storlek med 10 829 anställningsförhållanden är personalledning en krävande uppgift. Det finns flera tjänste- och arbetskollektivavtal och lagstiftningen ställer ramvillkor i personalfrågor. Enligt undersökningen om arbetshälsa har man lyckats med personalledningen i Vanda, även om man uppmärksammat en försämring under år 2018. Revisionsnämnden anser att rekryteringen är ett viktigt utvecklingsobjekt. Man har redan satsat på rekrytering, men åtgärderna är inte tillräckliga särskilt med tanke på rekryteringen av socialarbetare och lärare inom småbarnspedagogiken samt rekryteringarna inom hela verksamhetsområdet för social- och hälsovård. Man behöver också förmå att hålla kvar anställda. Arbetsbördan får inte vara så stor att det inte uppstår upplevelser av framgång i arbetet.

5. Revisionsnämnden anser att det är viktigt att de närmaste cheferna ges kamratstöd och att växelverkan utökas inom organisationen. Kunskaperna om coachande ledarskap hos arbetstagare som är föremål för coachande ledarskap bör utökas genom till exempel utbildning. Målet med det coachande ledarskapet är att uppnå välbefinnande hos serviceanvändaren. I detta avseende understöds främjande av det coachande ledarskapet.

6. Den interna revisionens interna kontrollverksamhet utvidgas också till koncernbolagens verksamhet. Det har varit en mycket bra åtgärd. I och med att revisionen utvidgats till koncernbolagen har ett flertal ofördelaktiga vedertagna tillvägagångssätt upptäckts och åtgärdats. Den interna revisionens resursfördelning bör därför säkras också i fortsättningen.

7. För Vanda stads riskhantering har en för hela stadsorganisationen gemensam process skapats, liksom anvisningar som stödjer processen. Revisionsnämnden rekommenderar att man på basis av erfarenhet fortsätter

arbetet med att befästa och utveckla metoderna för riskhantering inom hela stadskoncernen. Samtliga verksamhetsområden ska fästa uppmärksamhet på identifiering och hantering av risker. Man stödjer också utvecklandet av ett elektroniskt arbetsredskap som en del av strategiverktyget.

8. Klientmängderna hos Affärsverket Företagshälsan i Vanda har under de senaste åren ökat stadigt och affärsverket har uppvisat goda ekonomiska resultat. Affärsverket har fortlöpande strävat efter att utveckla sina verksamhetssätt och förbättra verksamhetens kvalitet. År 2017 beviljades affärsverket det uppskattade kvalitetscertifikatet ISO 9001/2015 som ett tecken på företagshälsoverksamhet på hög nivå. Affärsverkets verksamhet förändras så att det bedrivs i bolagsform från och med våren 2019.

9. Miljöcentralen bedriver nära samarbete med markanvändningsplaneringen för att bevarandet av naturens mångfald och miljökonsekvenser tas i beaktande i olika planer för markanvändningen. Vanda godkände år 2018 ett långsiktigt miljöprogram – Vägkartan för resurssmarthet –, som är en viktig del av miljöledningen i Vanda. Miljöcentralen hade en central roll i beredningen av programmet och har det också i fortsättningen i genomförandet av programmet.

10. Stadens byggherreinvesteringar som resultatenheten för byggherreverksamhet har övervakningsansvar för ökade tydligt under år 2018 och byggnadsvolymerna kommer att vara stora också under de kommande åren. Den intensiva takten på byggandet i huvudstadsregionen orsakar konkurrens om kompetens inom branschen och har lett till rekryteringsproblem för enheten. Lokalprojektens lyckade projektförvaltning var en faktor som bidrog till att uppnå inbesparningar i byggherreprojekten år 2018. Som ett nytt sätt för genomförande av byggnadsprojekt görs ett försök med projektallians i två skolprojekt. I byggnadsskedet fäster man inom övervakningen särskild uppmärksamhet på fuktreglering.

11. Att utöka möjligheterna till idrott och motion och genom det uppmuntra till fysisk aktivitet betraktas allmänt som en viktig del av välbefinnandet och således som en viktig del av kommunens arbete för att främja hälsa och välbefinnande. Resultatområdet för idrottsservice aktiverar människor till att röra på sig genom att skapa förutsättningar för att utöva idrott och motion och aktivera kommuninvånare till fysisk aktivitet. En viktig del när det gäller att aktivera till fysiska aktiviteter är det stora antalet projekt för att främja idrott och motion där det bedrivs nära samarbete med idrottsföreningar.

12. Strategin är ledningsarbete viktigaste arbetsredskap. Den styr beslutsfattandet och ledningen på alla nivåer i organisationen. Ledningssystemet vid bildningsväsendets verksamhetsområde överensstämmer med stadens modell och resultatområdenas ledningssystem har beskrivits för några år sedan. I strategin för den grundläggande utbildningen fokuserar man på skickligt lärande, välmående elever och handledning av elever och utveckling av arbetslivsfärdigheter.

13. Integrationen av missbrukarservicen och mentalvårdstjänsterna utökades från början av år 2018, då resultatenheten för missbrukarservice med undantag av den rehabiliterande boendeservicen överfördes från familjeservicen till hälsovårdstjänsterna. Missbrukarservicen utvecklar fortlöpande sina tjänster så att de i ännu större mån utgår från klienterna. Klientorienteringen förstärks bland annat genom att man stegvis inom all missbrukarservice tar i bruk en modell för återhämtningsorientation som fokuserar på en stark delaktighet från klientens sida.

14. Hemvården spelar för sin del en viktig roll när det gäller äldre personers möjlighet att bo tryggt i det egna hemmet. Hemvårdens resurspersonalverksamhet har utvecklats som en del av hela resultatområdets resurspoolmodell. Den tid av arbetstiden som tillbringas hos klienten ökar. Nämnden rekommenderar att RAI-utvärderingarnas täckning förbättras.

15. Resultatenheten Vanda sjukhus ansvarar för all sjukhusverksamhet inom primärvården i Vanda. I vårdprocessen stödjs patientens rehabilitering tillsammans med anhöriga och andra berörda parter och målet är alltid en så snabb utskrivning som möjligt. Vid resultatenheten poängteras patientinriktning, dvs. patienten och de anhöriga ses som en viktig resurs i vårdprocessen. Totalrenoveringen av Katrinesjukhuset förbättrade enhetens verksamhetsförutsättningar och i det nya ledningssystemet fäster man uppmärksamhet på de utvecklingsobjekt som lyfts fram i utvärderingen.

16. Målen för verksamheten och ekonomin vid Affärsverket för mun- och tandhälsa förverkligades till övriga delar, men resultatet uppvisade underskott. Det i serviceavtalet förutsatta antalet åtgärder överskreds med 10,9 pro-

cent. Man har börjat använda sig av möjligheter som digitaliseringen medför, bland annat elektronisk bedömning av vårdbehovet och distanstandläkarverksamhet. Att standardisera verksamheten och tillägna sig gemensam praxis i hela organisationen är viktiga utvecklingsobjekt i affärsverkets verksamhet. Man bör också förbereda sig på en ökad efterfrågan på tjänster i och med att befolkningen ökar och blir äldre.

17. Vanda omorganiserade behandlingen av utkomststöd som hamnade på kommunernas ansvar från början av år 2017, då utbetalningarna av det grundläggande utkomststödet överfördes till FPA:s uppgifter. År 2018 behandlades samtliga ansökningar om utkomststöd inom den tidsram som föreskrivs i lag.

18. Det är nödvändigt att utöka myndighetsarbetet både när det gäller utredningen och hanteringen av omedelbar fara och brott riktade mot barn. Det vore önskvärt att det skapas en samarbetsmodell mellan polisen och socialarbetarna.

19. Utifrån uppgifter som man fått från övervakningen av det effektiverade serviceboendet anser revisionsnämnden att övervakningen är ändamålsenlig i Vanda och att man ingriper utan dröjsmål i missförhållanden och kvalitetsavvikelser. Revisionsnämnden rekommenderar att man i de avtal som ingås med serviceproducenter avtalar om en möjlighet till ett utökat antal oanmälda inspektioner jämfört med det som föreskrivs i lag.

20. De mål som staden uppställt för VTK-kiinteistöt Oy uppnåddes år 2018 och bolagets ekonomi fortsatte att utvecklas i en gynnsam riktning. Under de senaste åren har man styrt fastighetsegendom som ägs av staden till bolaget och bolaget har deltagit i genomförandet av stadens servicelokalprojekt. Bolaget har också i fortsättningen en viktig roll som byggherre för stadens servicelokaler.

1 TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

1.1 Valtuustokauden 2018–2021 strategian kokonaistarkastelu

Valtuustokauden 2018–2021 strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 11.12.2017.
Vantaan strategiassa määriteltiin kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistealueet (6 kappaletta). Painopistealueet sisältävät strategiset tavoitteet (20 kappaletta), joille annettiin lähtö–ja tavoitetasot. Näitä strategisia tavoitteita toteutetaan valtuuston vuosittain asettamilla sitovilla tavoitteilla.

STRATEGIAN OSA-ALUEET:

VANTAAN VISIO: *Rohkea ja rento Vantaa on edelläkävijä ja vastuullisen kasvun keskus*
ARVOT: *Avoimuus, Rohkeus, Vastuullisuus ja Yhteisöllisyys*
STRATEGISET PAINOPISTEALUEET JA NIIHIN SISÄLTYVÄT STRATEGISET TAVOITTEET:

Turvaamme talouden tasapainon
1. Turvaamme talouden tasapainon.
2. Parannamme tuottavuutta talouslinjausten toteuttamiseksi.
3. Pidämme konsernin talouden hallinnassa.

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien
4. Vahvistamme resurssiviisaasti nykyistä kaupunkirakennetta
5. Hyödynnämme rohkeasti kaupunkikeskusten kehittämismahdollisuudet.
6. Vantaan kaupunkiympäristöt ja asunnot ovat kansainvälisesti kilpailukykyisiä.

Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa
7. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.
8. Työikäisen väestön osaaminen vastaa nykyistä paremmin työelämän muuttuvia tarpeita.
9. Yrityksille on monipuolisia ja vetovoimaisia työpaikka-alueita.
10. Vantaa tunnetaan tapahtumien kaupunkina.

Edistämme asukkaiden hyvinvointia
11. Vantaalaisten terveys ja hyvinvointi vahvistuvat terveellisempien elintapojen myötä
12. Hyvinvointierot vähenevät (alueiden väliset erot/segregaatio ja asukkaiden väliset erot)
13. Suomen monikulttuurisin kaupunki hoitaa myös kotiuttamisen parhaiten.
14. Asukkaiden mahdollisuudet osallistua aktiivisesti kaupungin ja oman asuinalueen kehittämiseen lisääntyvät.
15. Kaupungin tilojen sisäilmatilanne paranee.

Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä.
16. Vantaan palvelut ovat laadukkaita, kustannustehokkaita ja vastaavat asukkaiden tarpeisiin.
17. Digitaalisista palveluista rakennetaan kuntalaisen pääasiointikanava.
18. Palveluja kehitetään asiakaslähtöisesti yhteistyössä kuntalaisten, yritysten ja järjestöjen sekä muiden kuntien kanssa.

Johdamme uudistuen ja osallistuen.
19. Johtaminen uudistuu muutoksissa.
20. Henkilöstön voimavarat vahvistuvat

STRATEGIAN TOTEUTTAMISTA TUKEVAT OHJELMAT:

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginvaltuustolle

1. *Hyvinvointiohjelma, joka sisältää:*
   - Monikulttuurisuusohjelma
   - Turvallisuussuunnitelma
   - Vammaispoliittinen ohjelma Wampo
   - HYVIS (Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma)
   - Vantaan ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
   - AHVO (Aikuisväestön hyvinvointiohjelma)
2. *Asunto-ohjelma (sisältää maapoliittiset linjaukset)*
3. *Resurssiviisauden tiekartta*

Erillisohjelmat, raportointi kaupunginhallitukselle

4. *Tietohallinto-ohjelma*
5. *Strategisten hankintojen tiekartta*

1.2 Vuoden 2018 sitovien tavoitteiden toteutuminen

	Tilinpäätös 2018			Tarkastuslautakunnan näkemys				
	Kaupunginhallituksen raportointi			Toteutumi-sesta eri mieltä tai muu huomau-tus	Syy			
	Täy-sin	Osit-tain	Ei lain-kaan		Rapor-tointi	Mitta-rointi	Ei voida arvioida	Muu syy
Turvaamme talouden tasapainon								
1. Hallittu käyttötalouden menokehitys	x							
2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa	x							
3.Onnistunut varainhankinta ja rahoitusris-kien hallinta.	x							
4. Tukipalvelujen tuotantotapojen selvittä-minen sote- ja maakuntauudistuksen yhtey-dessä.	x							
5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kau-pungin maalle	x							
Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien								
6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen ase-manseuduille ja joukkoliikenteen vyöhyk-keelle		x		x				x
7. MAL-tavoitteet toteutuvat.		x		x	x			
8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa	x							

9. Pysäköinti uudistuu			x					
10. Ekologiset viheryhteydet säilyvät	x							
11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030	x			x				x
Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa								
12. Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.	x			x				x
13. Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö	x			x				x
14. Valmistellaan valtuustokauden mittaiset yrittäjyyttä edistävät toimenpiteet yhteistyössä elinkeinopalveluiden, sivistystoimen, koulujen ja oppilaitosten ja kumppanuusorganisaatioiden kanssa.	x							
15. Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.	x			x	x			
Edistämme asukkaiden hyvinvointia								
16. Ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan	x							
17. Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla			x					x
18. Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia	x			x	x			x
19. Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan	x							
20. Lasten ja nuorten matalan kynnyksen harrastusmahdollisuuksien lisääminen vapaa-ajan tulosalueiden ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä tiivistämällä	x							
21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat		x		x	x			
Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä								
22. Uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistunut käyttöönotto			x					
23. Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelu vantaalaisten laadukkaat palvelut varmistaen		x						
24. Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen		x		x				x

25. Uuden oppimisen edellyttämien verkkojen ja konekannan uusiminen turvataan	x							
26. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.	x			x				x
Johdamme uudistuen ja osallistuen								
27. Tikkurilan toimitilahanke etenee		x						
28. Hallittu sote- ja maakuntauudistuksesta aiheutuva muutos Vantaalla		x						
29. Osaamisen johtaminen on systemaattista	x							
30. Henkilöstön itsensä- johtamistaidot kasvavat			x					
31. Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään			x					

1.3 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2018 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 6: Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Asuntokaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui osittain. Raportoinnissa tulisi avata oleelliset käsitteet.

Arviointikriteerissä mainittu joukkoliikenteen vyöhyke olisi hyvä määritellä raportoinnin yhteydessä tai viitata lähteeseen, josta määritelmä löytyy. Joukkoliikennekaupunki Vantaa -julkaisussa vahvan joukkoliikennevyöhykkeen määritelmä on tiheä joukkoliikenteen vuoroväli eri vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä, lyhyet etäisyydet pysäkeille sekä hyvä saavutettavuus (yhteydet seudun keskuksiin). Kävelyetäisyydellä tarkoitetaan esimerkiksi enintään 600 metrin matkaa raideliikenteen tai 500 metrin matkaan linja-autoliikenteen pysäkille.

Sitova tavoite 7: MAL-tavoitteet toteutuvat.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve. 1 065 000 k-m^2 / 4 vuotta 9 600 asuntoa / 4 vuotta uudispientaloja luvitetaan 450/vuosi	Tavoite toteutui osittain	Tavoite toteutui yhden mittarin mukaan, kahden ei, joten tavoitetta ei voi pitää toteutuneena.

Sitova tavoite 11: Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030.

Kyseessä on vuotta 2018 koskeva sitova tavoite. Tavoitteiden nimeämisen tulisi olla täsmällisempää.

Sitova tavoite 12: Kaupungin työllisyystilanne kehittyy parhaiten pääkaupunkiseudulla.

Tavoite on asetettu niin, että se sisältää vertailua naapurikaupunkeihin. Kahdessa mittarissa ei ole vertailua pääkaupunkiseutuun. Tavoite voisi hyvin olla, että kaupungin työllisyystilanne paranee. Tällöin jokaisen mittarin ei tarvitse olla kuntia vertaileva.
Tavoitteen yhtenä mittarina on, että puolitetaan nuorisotyöttömyys taloussuunnitelmakauden aikana. Lähtötaso v. 2016 oli 1 454 työtöntä ja tavoitetaso v. 2018 1 272, toteutunut määrä oli 1 163. Neljälle vuodelle jaettuna työttömien määrän tulisi laskea 182 henkilöä vuodessa, mikä tavallaan ensimmäisenä vuotena on ylittynytkin, mutta todellisuudessa on kulunut kaksi vuotta. Jatkovuosina tavoitetasoon ei enää ole yhtä helppoa yltää. Tavoitetaso taloussuunnitelmakauden päättyessä (727 nuorta työtöntä) on kunnianhimoinen, nuorten työttömyys on Vantaalla edellisen kerran ollut samalla tasolla vuonna 2008.

Sitova tavoite 13: Vantaa on pääkaupunkiseudun nopeimmin kasvava yritysympäristö

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Yritysten, kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrä. Yritysten kasvu 1,5 prosenttia, kansainvälisten yritysten kasvu 2 prosenttia, Työpaikkojen määrän kasvu 1,5 prosenttia. Lähtötilanne: Yrityksiä 10 915 Kansainvälisiä yrityksiä: 605 (2014) Työpaikkoja 109 779 (2015)	Tavoite toteutui täysin	Tavoite toteutui täysin. Työpaikkojen määrä ei aivan yltänyt mittarin tavoitteeseen.

Työpaikkojen määrä kasvutavoite oli 1,5 prosenttia ja lähtötilanteessa (2015) työpaikkoja oli 109 779. Työpaikkoja oli 110 784 vuonna 2016, joten kasvu oli ollut hieman alle 1 prosenttia. Kansainvälisten yritysten ja työpaikkojen määrien vertailutiedot olivat 2–3 vuotta vanhoja, joten tilanne vuonna 2018 on todennäköisesti erilainen.

Sitova tavoite 15: Kootaan vantaalaisista yrityksistä, oppilaitoksista sekä kaupungin elinkeinokehittäjistä paikallisia, toimialakohtaisia kehittämisklustereita yritysten liiketoiminnan, keskinäisen vuoropuhelun ja alueellisen kasvun vauhdittamiseksi.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Mittarin tavoitetaso vuonna 2018: kehittämisklustereiden yhteistyö aloitettu ja toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta.	Tavoite toteutui täysin	Mittarin toinen osa raportoimatta.

Mittarin jälkimmäinen osa ” toiminta lisännyt oppilaitosten ja yritysten kiinnostavuutta” ei ole mitattavissa tai siitä ei ainakaan ole raportoitu mitään. Kaupunginvaltuusto jätti raportoinnissa mainitun elinvoimaohjelman pöydälle huhtikuussa 2019.

Sitova tavoite 17: Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla

Tavoitteen mittarina oli huostaanottojen tarpeen väheneminen, mutta huostaanotot lisääntyivät lähtötasoon verrattuna. Perhepalvelujen tulosalueella on tehty kehittämistyötä tavoitteena muuttaa painopiste korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin sekä vahvistaa asiakaslähtöisyyttä. Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota lapsiperheiden kotipalveluiden vahvistamiseen.

Sitova tavoite 18: Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seurantaa ja arviointia

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sähköisten ja kasvokkaisten osallistavien menetelmien ja prosessien kokeilu ja käyttöönotto.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite on epätäsmällinen ja tällaisia tavoitteita tulisi välttää. Tavoite on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan toteutunut osittain.

Sitova tavoite 21 Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Käyttäjien tyytyväisyysprosentti toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana.	Tavoite toteutui osittain.	Tavoite ei toteutunut lainkaan

Raportoinnissa todetaan, että 32 prosenttia kokee olosuhteiden parantuneen. Mittaustuloksen kerrotaan kärsineen alhaisesta vastausprosentista. Lisäksi raportoidaan, että mittaustulosten perusteella onnistuminen on arvioitavissa ainoastaan yhdessä koulussa ja kahdessa päiväkodissa, vaikka merkittäviä korjaustoimenpiteitä tehtiin näiden lisäksi yli kymmenessä kohteessa. Raportoinnissa todetaan myös, että kohteista saadun tiedon perusteella kokonaistilanne on parempi kuin kyselytuloksesta voi päätellä.

Raportoinnissa viitataan kohteista saatuun ilmeisesti muuhun kuin kyselytutkimuksen tietoon, mutta ei kerrota miten tämä tieto on kohteista saatu. Arvioinnissa voidaan tukeutua ainoastaan kyselytutkimuksen tulokseen ja koska sen perusteella vain 32 prosenttia koki olosuhteiden parantuneen ja tavoitetaso oli 80 prosenttia, voidaan katsoa, että tavoite ei toteutunut lainkaan. Lisäksi tavoitteena on myös mittarien kehittäminen talousarviovuoden aikana. Tästä mittarien kehittämisestä ei raportoinnissa mainita.

Sitova tavoite 24 Uuden oppimisen toimintatapojen eteneminen

Sitovan tavoitteen mittarit ovat sisällöltään huomattavan laajat, niitä on neljä kappaletta ja joitakin mittareista raportoidaan usealta tulosalueelta. Tavoite ja sen toteutumisen raportointi muistuttaa enemmän tulosalueiden tuloskortteja, joissa asioita avataan laajemmin, kuin kaupunkitasoista sitovaa tavoitetta. Tavoitteen kiteyttäminen ja mittarin yksinkertaistaminen olisi suositeltavaa.

Sitova tavoite 26 Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa vahvistetaan.

Arviointikriteeri	Tilinpäätöksen raportointi	Tarkastuslautakunnan arvio
Sukupuolitietoisen budjetoinnin pilotti.	Tavoite toteutui täysin.	Tavoite toteutui täysin. Jatkossa mittarina on hyvä vaihdella eri yhdenvertaisuusnäkökulmia.

Johtopäätökset:

Tavoitteiden arvioitavuus oli parantunut edellisestä vuodesta. Raportoinnin mukaan tavoitteista oli toteutunut 19 täysin, seitsemän osittain, viisi ei lainkaan. Tarkastuslautakunta oli tavoitteiden toteutumisesta kolmen tavoitteen osalta eri mieltä. Tarkastuslautakunta huomautti kymmenestä tavoitteesta.

Suositus:

Tavoitteiden tulisi olla täsmällisempiä. Tavoitteiden mittareiden lukumäärää olisi syytä rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee kiinnittämään huomiota tavoitteiden täsmällisyyteen ja joidenkin tavoitteiden osalta mittarien lukumäärää tulisi rajoittaa. Tarkastuslautakunta suosittelee myös toteutumatta jääneiden tavoitteiden osalta käymään läpi syitä, joiden vuoksi tavoitteet jäivät toteutumatta. Näin saadaan tietoa, jonka avulla voidaan jatkossa kehittää sekä tavoiteasetantaa että tavoitteiden toteuttamisprosessia.

1.4 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 13.11.2017 kaupungin talousarvion yhteydessä tytäryhteisöille asetettavat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet suunnitelmakaudelle 2018–2021. Vuoden 2018 keskeisille ja taloudellisesti merkittäville tytäryrityksille asetettiin yhteensä 29 tavoitetta. Asetetuista tavoitteista toteutui yhteisöjen raportoinnin mukaan 16 täysin, 2 tavoitetta toteutui osittain ja 5 tavoiteta ei toteutunut lainkaan. Lisäksi 6 tavoitteen osalta tulokset eivät olleet raportointihetkellä valmiita.

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa esitetään tavoitteiden toteutuminen seuraavien konserniyhtiöiden osalta: Vantaan Energia -konserni, VAV Asunnot Oy -konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkaus Oy ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.

Suositus:

Strategisten tavoitteiden ja niiden toteutumiseksi asetettujen vuosittaisten sitovien tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää kiinnittää huomiota. Erityisesti pitää vuosittaisia sitovia tavoitetta asetettaessa varmistaa, että asetetun mittarin toteutumisesta on saatavilla raportointivaiheessa tieto, jotta tavoite voidaan arvioida.

2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS

2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

Vantaan tilikauden tulos vuonna 2018 oli 3,9 miljoonaa euroa. Tulos on noin 35,8 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 5,2 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 12,9 miljoonalla eurolla ja toimintakulut (ilman valmistusta omaan käyttöön) alittuivat noin 20,2 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottoja kasvattivat muun muassa erittäin vilkkaana jatkuneesta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen ennakoitua suurempina toteutuneet sopimustuotot (maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ja rakennusvalvontamaksut) sekä maanmyyntivoitot. Toimintakuluissa suurin alitus tuli henkilöstökuluihin (noin 23 miljoonaa) ja palvelujen ostot taas ylittivät talousarvion noin kuudella miljoonalla eurolla. Kaupungin koko verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi noin 0,9 prosenttia verrattuna vuoteen 2017. Pelkkiä verotuloja kertyi 0,6 prosenttia enemmän kuin vuonna 2017. Vuoden 2018 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi noin 11,3 miljoonaa euroa ennakoitua vähemmän. Valtionosuuksia taas kertyi noin 5,4 miljoonaa ennakoitua enemmän, ja verorahoitus kokonaisuudessaan toteutui 99,5 -prosenttisesti. Verotulolajeista kunnan tuloveroa kertyi noin 7,3 miljoonaa ennakoitua vähemmän, kiinteistöveroa lähes ennakoidusti ja osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 4 miljoonaa ennakoitua pienempi. Edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen Vantaan ennakoidut korkokulut alittuivat noin 1,8 miljoonalla ja korko- ja rahoitustuottoja kertyi noin 2,1 miljoonaa arvioitua enemmän.

Kuva: Pekka Turtiainen

Määrärahatavoitteiden toteutumisesta ja lainakannasta vuonna 2018:

- Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 103 prosenttia.
- Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 99 prosenttia.
- Verotulojen toteumaprosentti oli 99 prosenttia.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti 103,2 prosenttia.
- Yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat noin 29,3 miljoonaa euroa, mikä oli noin 4 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.
- Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat noin 4,4 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä
- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2018 talousarvioon: Käyttötulojen lisäykset noin 138 tuhatta euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 19,5 miljoonaa euroa ja investointien lisäykset (brutto) noin 13,1 miljoonaa euroa.
- Talousarviossa 2018 varauduttiin 34,2 milj. euron nettolainanottoon, mutta muun muassa hyvästä kassatilanteesta ja arvioitua paremmasta investointituottojen toteumasta johtuen lainaa ei tarvinnut ottaa, vaan kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli vuonna 2018 noin 80 miljoonaa euroa. Koko lainakannan nettovähennys (mukana lyhytaikaiset lainat) oli noin 96 miljoonaa euroa.
- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 13,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden ja nettoinvestoinnit toteutuivat noin 39,9 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden. Investointimenojen alittumiseen vaikutti eniten uudisrakentamisen toteutusajankohtien siirtyminen.

Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2012–2018. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin laskelmiin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulorahoituksen riittävyys.

Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Toimintakate	-958,1	-976,6	-1 006,4	-1 015,6	-990,0	- 1008,7	-1072,5
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Poistot	-68,4	-72,9	-77,8	-98,1	-116,1	-123,6	-108,7
Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot	-3,7	35,6	2,1	1,4	64,5	40,4	3,9
Tilinpäätössiirrot	0,5	-0,4	-1,0	-0,7	0,3	1,2	1,2
Ali-/ylijäämä	-3,2	35,2	1,1	0,7	64,8	41,7	5,2
Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kuluvan tilikauden yli/ali jäämät[1]	336,5 (341,6)	376,8 (353,1)	354,2 (362,2)	362,9 (360,2)	425,0 (425,5)	467,2 (462,1)	467,3

Toiminnan ja investointien rahavirta

Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Vuosikate	64,7	108,4	79,9	98,4	178,8	164,0	112,6
Satunnaiset tulot	0,0	0,0	0,0	1,0	1,8	0,0	0,0
Satunnaiset kulut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-31,9	-37,9	-37,9	-37,3	-48,9	-40,5	-40,9
Investoinnit							
Käyttöomaisuusinvestoinnit	-166,7	-172,8	-172,8	-152,8	-146,7	-111,3	-134,8
Rahoitusosuudet investointeihin	6,9	9,3	9,3	5,8	1,3	0,7	3,9
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	40,2	47,3	47,3	48,4	68,8	50,6	66,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	-86,7	-45,7	-45,7	-36,5	55,2	63,4	7,6

Kumulatiivista ylijäämää oli noin 467 miljoonaa euroa vuoden 2018 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni hieman (6,3 prosenttia) vuodesta 2017. Toiminnan ja investointien rahavirta on kolmena viimeisenä vuotena ollut positiivinen. Vuonna 2018 vuosikate laski yli 50 miljoonaa edellisvuodesta mutta kattoi edelleen poistot. Hyvän kassatilanteen ja muun muassa arvioitua selvästi parempana toteutuneiden investointituottojen ansiosta velkaa pystyttiin jälleen vähentämään.

Ohessa tarkasteluna kaupungin talous vuosina 2012–2018 investointien-vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.

[1] Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.

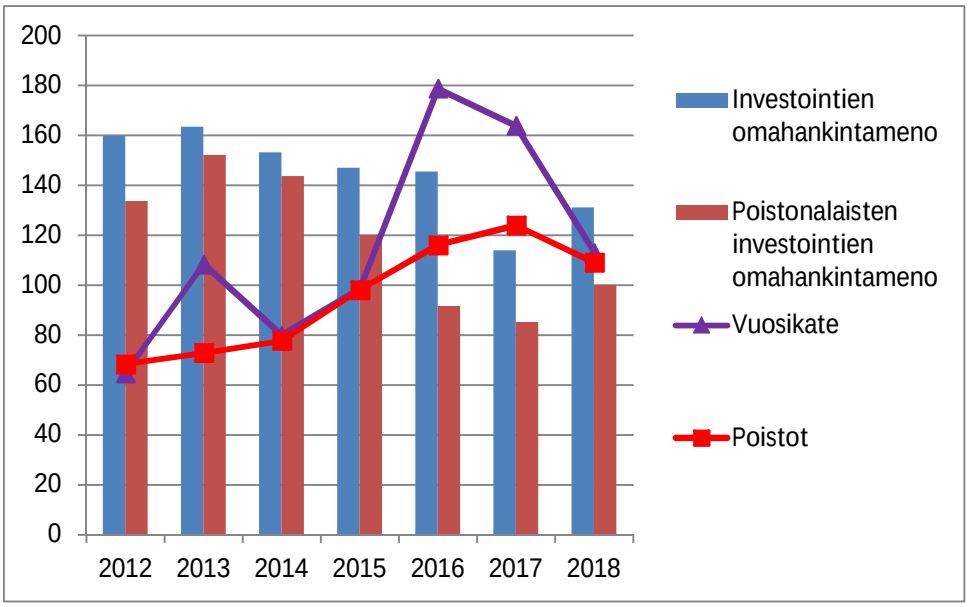

Vuosikate on ollut tarkastelujaksolla vähintään poistojen suuruinen lukuun ottamatta vuotta 2012. Vuosikate kattoi myös investoinnit vuosina 2016 ja 2017 ja vuonna 2018 vuosikate kattoi yli 80 prosenttia investoinnista.

Takaukset ja vakuudet

Kuntalain 129 §:ssä on säädetty lainan, takauksen ja muun vakuuden antamisesta. Vuonna 2018 on kaupunginhallitus allekirjoittanut enintään 15,2 miljoonan euron omavelkaisen takauksen Oy Apotti Ab:n lainannostoille. Tilintarkastaja on havainnut, että kaupunki ei ole vaatinut vastavakuutta tälle takaukselle.

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin talouden positiivinen kehitys jatkui vuonna 2018. Tulos oli selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Käyttötulot ylittyivät arvioidusta ja samalla käyttömenot alittuivat. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) toteutui koko kuntakentän tapaan kokonaisuudessaan arvioitua pienempänä. Hyvä kassatilanne ja muun muassa ennakoitua selvästi suuremmat investointituotot mahdollistivat sen, että myös lainamäärää pystyttiin jälleen vähentämään.

Suositus:

Kaupungin tulee huomioida kuntalain vaatimukset ja turvata kaupungin edut riittävän kattavilla vastavakuuksilla.

Liikelaitokset[2]

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

[2] Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitos	Talousar-vio 2018	Tilinpää-tös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	37 479	37 762
Liiketoiminnan kulut	-36 348	-36 095
Poistot ja arvonalenemiset	-1 132	-1 152
Liikeylijäämä/(-alijäämä)	0	515
Rahoitustuotot ja kulut	0	2
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	0	517
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	356
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	873

Investoinnit (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
1 590	1 590

Keski–Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2018 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 1 590 000 euron bruttoinvestoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli noin 515 tuhatta. Bruttoinvestoinnit toteutuivat talousarvion mukaisesti. Isoin poikkeus talousarvioon tuli henkilöstökuluissa, jotka jäivät noin 600 000 euroa talousarviossa arvioitua pienemmiksi. Alitus johtui avoimista vakansseista hallinnossa päällystössä ja tukipalveluissa.

Vantaan Työterveys liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Vantaan Työterveys liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	6 710	7 969
Liiketoiminnan kulut	-6 433	-7 280
Poistot ja arvonalenemiset	-38	-22
Liikeylijäämä(-/alijäämä)	239	667
Rahoitustuotot ja kulut	-13	-11
Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos lisäys (-) tai vähennys (+)	38	22
Tuloverot	-5	-14
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	259	665

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2017	Tilinpäätös 2018
60	71

Vantaan Työterveys liikelaitoksen sitova määräraha/tuottovaatimus on vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta. Maksettavien korkojen euromäärä yhteensä vuonna 2018 oli 13 086 euroa. Työterveysliikelaitos maksoi kyseisen koron lainasta ja peruspääomasta vuonna 2018. Työterveyspalvelujen myynti ylittyi noin 18 prosenttia arvioidusta ja liikelaitoksen liikeylijäämä oli lähes 400 000 euroa arvioitua parempi.

Suun terveydenhuollon liikelaitos

Talouden toteuma 2018 (luvut 1000 €)

Suun terveydenhuollon liikelaitos	Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot	22 835	23 234
Liiketoiminnan kulut	-22 181	-23 181
Poistot ja arvonalenemiset	-87	-77
Liikeylijäämä/alijäämä	567	-25
Rahoitustuotot ja kulut	-227	-210
Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia	340	-234
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	340	-234

Investoinnit 2018 (brutto)

Talousarvio 2018	Tilinpäätös 2018
100	0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava 7 prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja 7 prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2018 yhteensä noin 227 000 euroa, jonka liikelaitos myös maksoi kaupungille. Liikeylijäämää arvioitiin talousarviossa kertyvän noin 500 000 euroa mutta liikelaitos teki noin 24 000 euron liikealijäämän, joten tavoitteesta jäätiin yli 500 000 euroa. Liikevaihtoa liikelaitokselle kertyi lähes 400 000 euroa arvioitua enemmän, mutta yli 700 000 ylittyneiden palveluostojen ja yli 200 000 ylittyneiden henkilöstökulujen vuoksi liikeylijäämätavoitteesta jäätiin selvästi. Liikelaitoksen alijäämä tilikaudelta 2018 oli yli 200 000 euroa. Tämän alijäämän se pystyi kattamaan edellisten tilikausien kertyneistä ylijäämistä. Ylitysten todettiin tilinpäätöksessä johtuneen toimenpiteiden volyymikasvusta sekä suun ja terveydenhuollon erityisyksikön toiminnan tuomista erilliskustannuksista. Investointeja liikelaitos ei tehnyt.

Vaikutus kaupungin talouteen

Liikelaitosten taloudellinen vaikutus koko Vantaan talouteen oli vuonna 2018 noin 1,3 miljoonaa euroa positiivinen.

Johtopäätökset:

Liikelaitoksista Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan Työterveys liikelaitos saavuttivat ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen ja näiden liikelaitosten sitovat erät ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos maksoi tavoitteensa mukaiset korot kaupungille, mutta sen sitovista eristä liikeylijäämää ei kertynyt talousarviossa arvioidusti, vaan liikelaitoksen tilinpäätös jäi alijäämäiseksi. Suun terveydenhuollon liikelaitos pystyi kuitenkin kattamaan alijäämänsä edellisten vuosien kertyneistä ylijäämistä.

2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2018 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen (luvut miljoonaa euroa):

	Kaupunki	*Konserni*
Toimintatuotot	243,0	1 066,0
Valmistus omaan käyttöön	-	-
Toimintakulut	-1 315,5	-1 942,1
Osuus osakkuusyhtiöiden voitosta ja tappioista	-	-4,3
Toimintakate	-1 072,5	-880,5
Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)	1 156,1	1 161,0
Rahoitustuotot ja -kulut	29,1	-8,3
Vuosikate	112,6	272,1
Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, Omistuksen eliminointierot ja arvonalentumiset)	-108,7	-205,0
Satunnaiset erät		-2,3
Varausten lisäys		-
Rahastojen lisäys		-
Tilinpäätössiirrot	1,2	0,8
Tilikauden verot	-	-8,0
Laskennalliset verot	-	-9,2
Vähemmistöosuudet	-	-12,7
Tilikauden ylijäämä	5,2	35,7

Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu:

	Kaupunki	Konserni
Vuosikate, % poistoista	103,6	132,7
Investointien tulorahoitus, %	86,1	59,0
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	2 048	2 865
Lainakanta, euroa per asukas[3]	3 996	8 451
Lainanhoitokate	0,7	9,7
Suhteellinen velkaantuneisuus %	75,5	109,7
Velat ja vastuut prosentteina käyttötuloista	108,3	126,8

[3] Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen antamaa virallista Vantaan asukaslukua 31.12.2018 tilanteessa (228 166 asukasta).

Tulorahoitus riitti poistojen kattamiseen sekä emokaupungissa että konsernissa. Koko konsernin ylijäämä oli noin 30 miljoonaa euroa suurempi kuin emokaupungin ylijäämä. Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku on 0,7 ja se heikkeni vuodesta 2017. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus ei kaupungilla kokonaan riittänyt vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2018. Tosin emokaupunki lyhensi pitkäaikaisia lainoja lähes 80 miljoonalla eurolla ja emon kokonaislainakanta pieneni lähes 96 miljoonaa euroa. Myös konsernin kokonaislainakanta pieneneni noin 14 miljoonaa euroa. Konsernin lainanhoitokate parani edellisvuodesta ja oli nyt 9,7. Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku parani hieman sekä emokaupungissa että konsernissa vuodesta 2017. Emokaupungilla ja konsernilla on kuitenkin edelleen merkittävän suuri velkataakka. Velan takaisinmaksuun tarvittaisiin konsernissa selvästi yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun kuluisi 75,5 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

Johtopäätökset:

Kaupungin ja konsernin talous kehittyi jälleen arvioitua paremmin. Molemmat tekivät positiivisen tuloksen. Lisäksi sekä emokaupungin että konsernin lainakantaa pystyttiin jälleen vähentämään. Velkamäärä on edelleen iso riskitekijä talouden kannalta, sillä korkojen noustessa rahoituskulut kaventaisivat kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

2.3 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2018. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2018 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jokaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnusluvuissa on vuoden 2018 tunnusluvun alla suluissa kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2017.

	Espoo	Helsinki	Oulu	Tampere	Turku	Vantaa
Vuosikate % poistoista	121	217	72	44	11	104
	(160)	(236)	(148)	(82)	(70)	(133)
Investointien tulorahoitus %	72	123	45	24	8	86
	(87)	(137)	(108)	(46)	(37)	(148)
Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas	1 851	8 853	4 111	1 966	1 087	2 048
	(1 744)	(8368)	(4 227)	(2 233)	(1 350)	(2 094)
Lainakanta, euroa per asukas	2 812	1 693	3 170	2 847	4 283	3 996
	(2 888)	(1 871)	(3 126)	(2 276)	(3 991)	(4 517)
Lainanhoitokate	3,2	6,3	1,9	3,3	0,1	0,7
	(3,6)	(4,7)	(1,5)	(1,8)	(0,5)	(0,9)
Suhteellinen velkaantuneisuus %	54	46	66	60	79	76
	(57)	(48)	(66)	(50)	(75)	(81)
Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas	12 336	7 670	4 096	7 299	7 809	8 451
	(12 291)	(7 732)	(3 994)	(6 274)	(7 297)	(8 837)

Vuonna 2018 tunnusluvut hieman heikkenivät vuoden 2017 tasosta. Tunnusluvuista 33 pysyi vuoden 2017 tasolla, 8 tunnusluvun taso heikkeni ja 1 tunnusluvun taso parantui. Hyvällä tasolla oli nyt 12 tunnuslukua (17 vuonna 2017), tyydyttävällä tasolla oli nyt 15 tunnuslukua (13 vuonna 2017) ja heikolla tasolla oli 15 tunnuslukua (12 vuonna 2017). Kaupungeista Espoolla kahden tunnusluvun taso heikkeni, Oululla kolmen tunnusluvun taso heikkeni, Tampereella yhden tunnusluvun taso heikkeni ja yhden parani, Turulla ja Vantaalla yhden tunnusluvun taso heikkeni ja Helsingin tunnuslukujen tasot pysyivät ennallaan. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (neljä) oli Helsingillä.

Kertynyt ylijäämä asukasta kohden tunnusluvun arvot olivat kaikilla kaupungeilla edelleen hyvällä tasolla. Vuosikate poistoista tunnusluku oli heikentynyt eniten ja viidellä kaupungilla oli nyt edellisvuotta huonompi tunnusluvun taso. Tämä tunnusluku oli nyt kahdella kaupungilla heikolla tasolla, kun vuonna 2017 tunnusluku ei ollut yhdelläkään kaupungilla heikolla tasolla. Investointien tulorahoitusprosentti oli kahdella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä kaupungilla tyydyttävällä ja kolmella kaupungilla heikolla tasolla. Lainakantaa (sekä emon että konsernin), suhteellista velkaantumista ja lainanhoitokatetta kuvaavat tunnusluvut olivat lähes kaikki vuoden 2017 tasolla. Ainoastaan Oulun ja Tampereen osalta oli näissä tunnusluvuissa muutoksia. Tampereen lainanhoitokate oli noussut hyvälle tasolle vuodesta 2017 ja Oulun konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli pudonnut tyydyttävälle tasolle.

Emon lainakanta asukasta kohden tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla tasolla ja kolmella tyydyttävällä tasolla. Suhteellista velkaantumista kuvaava tunnusluku oli kolmella kaupungilla heikolla ja kolmella kaupungilla tyydyttävällä tasolla. Lainahoitokate oli kolmella kaupungilla hyvällä tasolla, yhdellä tyydyttävällä tasolla ja kahdella kaupungilla heikolla tasolla. Konsernin lainakanta per asukas tunnusluku oli kahdella kaupungilla heikolla tasolla ja neljällä tyydyttävällä tasolla. Turun tilinpäätökseen sisältyi vuonna 2018 kertaeriä, joiden vuoksi 2018 ja 2017 tilinpäätökset eivät ole täysin vertailukelpoisia (muun muassa sekä Turun Vesiliikelaitoksen yhtiöittäminen että Turku 2029 säätiön peruspääomasijoitus, joka käsiteltiin avustuksena toimintakuluissa). Turun tunnusluvuissa ei kuitenkaan ollut isoa vaihtelua, vain yksi tunnusluku heikkeni.

2.4 Investoinnit

Investointien tulorahoitusprosentti

Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2013–2022. Vuosina 2016 ja 2017 tulorahoitus kattoi kaikki investoinnit. Vuodesta 2019 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2019–2022 ennusteisiin.

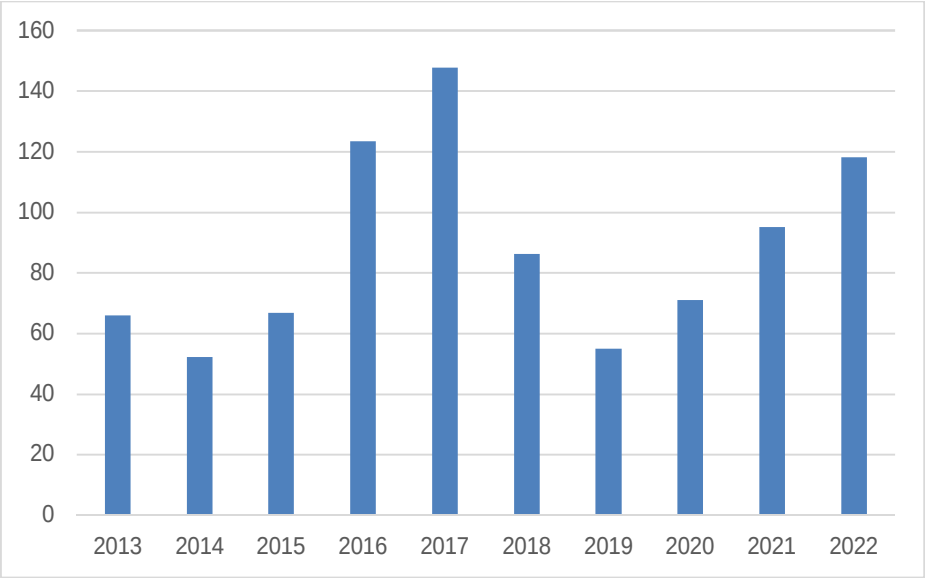

Lainamäärä ja investoinnit

Seuraavassa kuvataan lainamäärän ja investointien omahankintamenojen[4] kehitystä vuodesta 2013. Vuodesta 2019 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2019–2022 esitettyjä ennusteita. Lainamäärässä on mukana sekä kaupungin lyhyt- että pitkäaikaiset lainat.

[4] Investointien omahankintameno= investointimenoista on vähennetty niihin saadut rahoitusosuudet

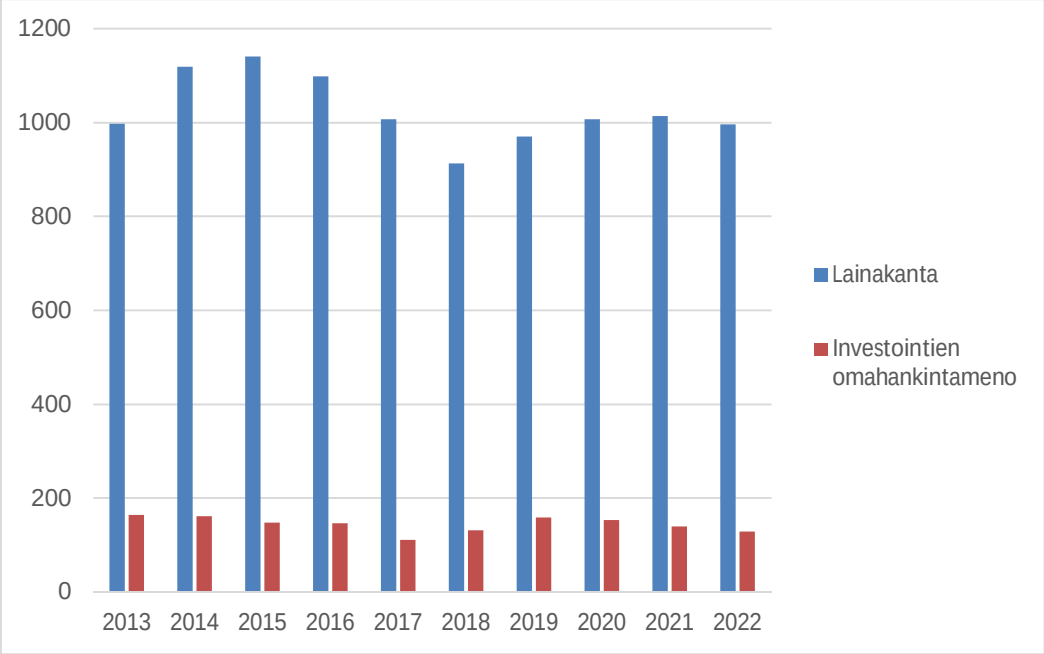

Investointien jakauma 2018

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2018, luvut ovat tuhatta euroa. Julkinen käyttöomaisuus (esimerkiksi liikenne-, urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen) oli suurin investointien osa-alue.

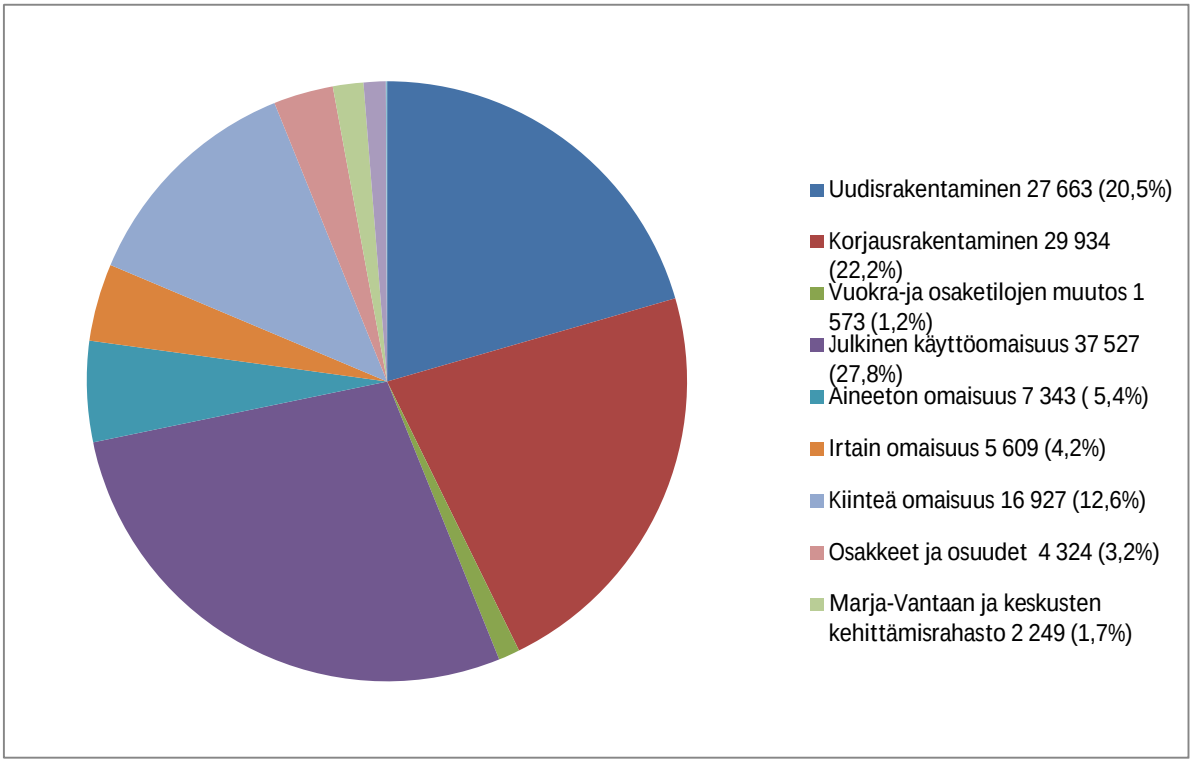

Johtopäätökset:

Vaikka investointien tulorahoitusprosentti jäi vuonna 2018 alle 100 prosentin, kaupunki kattoi hyvän kassatilanteen ja muun muassa ennakoitua parempien investointituottojen ansiosta kaikki investoinnit ilman lainarahoitusta. Investointitaso tulee jatkossa nousemaan, jonka myötä myös lainakannan ennakoidaan aluksi taloussuunnitelmakaudella 2019–2022 hieman kasvavan, mutta kauden viimeisenä vuotena lainakannan ennakoidaan kääntyvän laskuun. Taloussuunnitelmakauden viimeisenä vuonna 2022 ennakoidaan investointien tulorahoitusprosentin olevan lähes 120 prosenttia ja vuosikatteen noin 150 miljoonaa. Tavoite on kova ja edellyttää tulojen kasvun lisäksi tarkkaa taloudenpitoa, sillä esimerkiksi vuosikatteen pitäisi nousta yli 30 prosenttia vuodesta 2018 (vuosikate vuoden 2018 tilinpäätöksessä oli 112,6 miljoonaa euroa).

3 VTK KIINTEISTÖT OY

Taustatietoa arviointikohteesta

VTK Kiinteistöt Oy kuuluu Vantaan kaupunkikonserniin ja Vantaan kaupunki omistaa 100 prosenttia yhtiön osakkeista. Yhtiö harjoittaa erilaisiin tarkoituksiin (muun muassa teollisuus-, toimisto- ja julkisten tilojen käyttöön ja urheilu- ja liikuntakasvatukseen) rakennettujen tilojen vuokrausta. Yhtiö omistaa ja hallitsee tässä tarkoituksessa kiinteistöjä, rakennuksia sekä huoneistojen hallintaan oikeuttavia osakkeita ja arvopapereita. Lisäksi yhtiö toimii rakennuttajana ja kiinteistökehittäjänä sekä harjoittaa arvopaperikauppaa. Yhtiö toimii emoyhtiönä konsernissa, jonka tytäryhtiöiden toiminta voi käsittää myös päätoimialasta poikkeavia toimialoja.

Yhtiö ostaa ja/ tai rakennuttaa sovitut kohteet taseeseensa ja vuokraa toimitiloja Vantaan kaupungille ja yksityisille toimijoille. Yhtiö ylläpitää, kunnostaa ja peruskorjaa omia kiinteistöjään sekä tuottaa managerointipalveluja omille yhtiöilleen ja kaupungin tytäryhtiöille.

Toiminnan tavoitteista

VTK Kiinteistöt Oy:lle asetettiin Vantaan kaupungin talousarviossa vuodelle 2018 seuraavat tavoitteet, tavoitteiden perässä toteuma vuodelta 2018.:

1. VTK Kiinteistöt Oy:n tulos on positiivinen. *Toteuma: +3.5 miljoonaa*
2. VTK Kiinteistöt Oy:n ulkoisten vuokrauskohteiden vuokrausaste: 90 prosenttia. *Toteuma: 90%*
3. VTK Kiinteistöt Oy:n energiakustannusten vähentäminen 2% vuodessa: Lähtötaso 353 000 euroa (lähtötasona oli arvio vuoden 2017 energiakustannusten toteumasta) - tavoite 346 000 euroa. *Toteuma: 324 000 euroa.*

Kaikki kaupungin asettamat tavoitteet toteutuivat.

Yhtiön taloudesta

Alla olevassa taulukossa yhtiön talouslukuja tilinpäätöksistä 2016–2018.

VTK Kiinteistöt Oy	2016	2017	2018
Liikevaihto ja muut tuotot, 1000 euroa	17 464	19 361	28 298
Tilikauden tulos 1000 euroa	889	2 214	3 507
Omavaraisuusaste, prosenttia	24,8	27,1	27,1
Lainat miljoonaa euroa	104,6	119,2	124,1
Tase miljoonaa euroa	149,4	166,7	180,0

Yhtiö sai pääomavuokrien päivitykset tehtyä loppuun vuonna 2018. Päivityksessä huomioitiin kiinteistöjen huolto- ja ylläpitokustannukset ja mukautettiin pääomavuokran määritykset vastaamaan kaupungin vuokranmäärityksiä. Pääomavuokrien korotusten vaikutus yhtiön tuloihin on yhteensä noin 2 miljoonaa euroa.

Taloudellisina riskeinä yhtiö näkee vanhan kiinteistökannan ja suuren (yli 100 miljoonaa) lainakannan. Tulevaisuudessa yhtiö joutuu tekemään merkittäviä korjausinvestointeja ja korkotason mahdollinen nousu toisi nopeasti isohkojakin lisäyksiä korkokustannuksiin. Yhtiö on valmistautunut riskeihin muun muassa laatimalla kiinteistöjen pitkän tähtäimen (10 vuotta) vuosi- ja peruskorjaussuunnitelmat ja kiinteistökehityssuunnitelmat. Samalla on otettu tavoitteeksi omavaraisuusasteen kasvattaminen, joka tuo yhtiön talouteen puskuria mahdollisen korkojen nousun varalle.

Kuva: Pekka Turtiainen

Yhtiön ja kaupungin yhteistyö palvelutila-asioissa

Yhtiötä on viimevuosina käytetty säännöllisesti kaupungin palvelutilojen toteuttajana ja kaupunki on myös siirtänyt/myynyt kiinteistöomaisuuttaan yhtiölle. Ohessa esimerkkejä yhtiölle siirretystä/myydystä kiinteistöomaisuudesta ja yhtiön toteuttamista palvelutiloista vuosina 2013–2017:

Kivistön Pysäköinti Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2013
Kivistön Putkijäte Oy, myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2014
Ilolan koulun laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, valmistui 2014

Vantaan liikuntayhtiöiden kiinteistötoimintojen siirto VTK Kiinteistöt Oy:lle, 2015
Leiritie 1 (Myyrmäen kampus), myynti VTK Kiinteistöt Oy:lle 2015
Myyrmäen kampuksen laajennus, VTK Kiinteistöt Oy rakennuttajana, alkoi 2015 valmistui 2018

Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo sulautui VTK Kiinteistöt Oy:öön 31.8.2018. Kiinteistö Oy Vantaan Kauppalantalo omisti kiinteistön osoitteessa Kielotie 13. Tälle paikalle on tarkoitus rakentaa uusi monitilatoimistorakennus, johon tullaan sijoittamaan Vantaan kaupungin toimitiloja (rakennukseen voi kuulua myös muita liike-, asunto- tai toimitiloja). Kyseisen rakennuksen rakennuttajaksi tulee sulautumisjärjestelyjen jälkeen VTK Kiinteistöt Oy.

Johtopäätös:

VTK Kiinteistöt Oy:n talous on viime vuosina kehittynyt suotuisasti. Yhtiö on kolmena viime vuotena tehnyt ylijäämäisen tuloksen ja myös yhtiön omavaraisuusaste on kasvanut. Kaupungin yhtiölle vuodelle 2018 asettamat tavoitteet toteutuivat. Yhtiö on tiedostanut talouteensa liittyvät riskit (suuri lainakanta ja kiinteistöjen korjauskustannusten kasvu) ja tehnyt toimenpiteitä (muun muassa vuokrien päivitys ja korjaussuunnitelmat) taloutensa vahvistamiseksi ja talouteen liittyvien riskien hallitsemiseksi.

VTK Kiinteistöt Oy:lle on ohjattu viime vuosina kaupungin kiinteistöomaisuutta ja yhtiö on ollut toteuttamassa kaupungin palvelutilahankkeita. Yhtiön tärkein asiakas onkin kaupunki, sillä vain noin 20 prosenttia liikevaihdosta tulee muilta kuin kaupungilta. Yhtiöllä on jatkossakin tärkeä rooli kaupungin palvelutilojen rakennuttajana.

4 LASTEN JA NUORTEN PÄÄSY MIELENTERVEYSPALVELUJEN PIIRIIN

Vantaan, Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja HUSin tarkastuslautakuntien yhteisarvioinnin tavoitteena oli selvittää, miten pääkaupunkiseudun alaikäiset kouluikäiset lapset ja nuoret pääsevät kaupunkien ja erikoissairaanhoidon mielenterveyspalvelujen piiriin sekä seurataanko hoidon tuloksellisuutta. Arviointi koski 7–17-vuotiaita lapsia ja nuoria. Arviointi rajattiin koskemaan lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kiireetöntä avohoitoa perusterveydenhuollossa ja opiskeluhuoltoa, perheneuvolaa ja nuorisolle suunnattua vastaavaa palvelua sekä erikoissairaanhoitoa. Lisäksi kuultiin lastensuojelun näkemyksiä.

Seuraavassa esitetään valittuja kohtia arviointimuistiosta. Muistio on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.vantaa.fi/arviointikertomus

Arviointiaineistona olivat lainsäädännön ja kansallisten laatusuositusten lisäksi lasten ja nuorten hoitoon pääsyä koskevat tutkimukset sekä tilastot hoitoon pääsyn toteutumisesta. Arvioinnissa toteutettiin haastattelut Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla kunkin kaupungin koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa, oppilas- ja opiskeluhuollossa, perheneuvolassa ja/tai vastaavassa nuorille tarkoitetussa yksikössä, lastensuojelussa ja lääkäripalveluissa. Kauniaisten osalta tiedot hankittiin sähköpostitiedustelulla asiasta vastaaville tahoille. Lisäksi haastateltiin HYKS Lastenpsykiatrian linjajohtajaa, HYKS Nuorisopsykiatrian linjajohtajaa ja HYKS Akuutti- ja konsultaatiopsykiatrian linjajohtajaa sekä HYKS Syömishäiriöyksikön osastonylilääkäriä ja apulaisylilääkäriä.

Tilastotietoa

Kansainvälisissä tutkimuksissa on arvioitu, että noin 15–25 prosentilla lapsista tai nuorista on tai on ollut jokin psykiatrinen häiriö ja vakavalla tavalla toimintakykyä haittaava psykiatrinen häiriö on noin 10–15 prosentilla.

THL:n kansallisten tilastojen mukaan sekä lasten että nuorten erikoissairaanhoidon psykiatrinen avohoito on viime vuosina kasvanut valtakunnallisesti samalla kun osastohoidon määrä on vähentynyt. Vuodesta 2006 vuo-

teen 2016 erikoissairaanhoidon avohoitopotilaiden määrä kasvoi 0–12-vuotiaiden ikäryhmässä noin 69 prosenttia ja 13–17-vuotiaiden ikäryhmässä noin 48 prosenttia. Samalla ajanjaksolla avohoitokäyntien määrä on noin kaksinkertaistunut.

Mielenterveyden häiriön diagnoosin saaneiden lasten ja nuorten osuus (alle 18-vuotiaat) saman ikäisestä väestöstä on tarkasteluajanjaksona 2006–2016 kasvanut Espoossa, Helsingissä ja Vantaalla. Helsingissä ja Vantaalla osuus oli korkeampi kuin Espoossa.

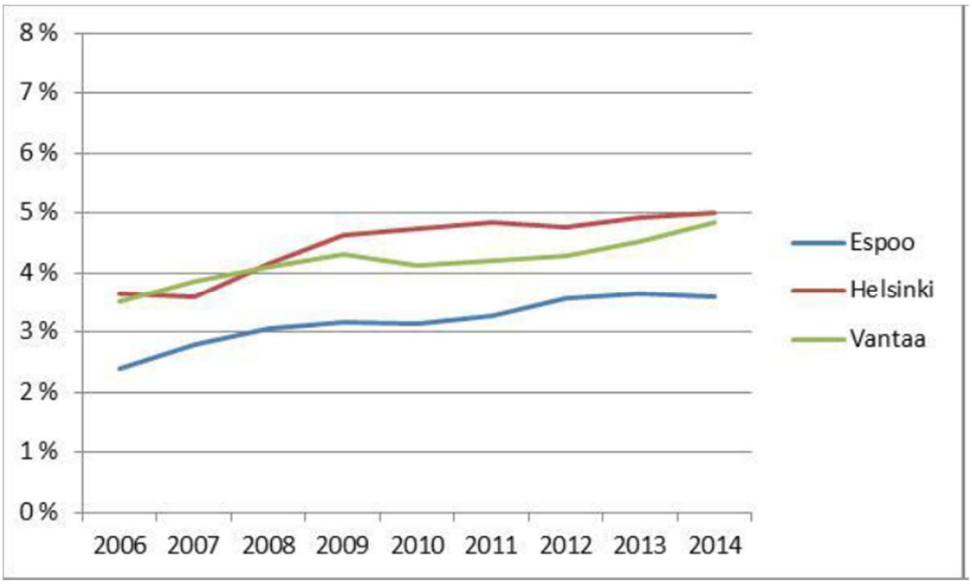

Kuvio. Mielenterveyden häiriön (F) päädiagnoosin saaneiden alle 18-vuotiaiden lasten ja nuorten osuus saman ikäisestä väestöstä Espoossa, Vantaalla ja Helsingissä vuosina 2006–2014[5]

Suurimman erikoissairaanhoidon nuorisopsykiatrian potilasryhmän muodostavat depressiosta ja ahdistuneisuushäiriöistä kärsivät potilaat (2/3 potilaista). Neuropsykiatrisia potilaita on noin 15 prosenttia ja ADHD-potilaita noin viisi prosenttia. Lastenpsykiatrian potilaista noin neljäsosa on ADHD-potilaita.

Vantaan haastatteluista poimittua

Koulu- ja opiskeluterveydenhuolto

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollossa pääpaino on terveystarkastuksissa ja niiden toteutumista seurataan sekä terveydenhoitajien että lääkärien osalta. Palveluun pääsyä mitataan myös kouluterveyskyselyn tuloksilla. Kouluterveydenhuollossa tehdään jonkin verran lähetteitä erikoissairaanhoitoon, vaikkakin niiden määrä on pieni suhteessa vastaanottokäynteihin. Lähetteistä 39 prosenttia kohdistui lasten- tai nuorisopsykiatriaan.

Ennaltaehkäisevässä terveydenhuollossa tunnistetaan hyvin ja herkästi sekä perhetilanteita että oireilua, mutta jatkoonpääsy on vaikeaa. Toisaalta erikoissairaanhoitojakson jälkeen tarvittaisiin lääkäreitä, jotka voivat ottaa vastuuta lapsen tai nuoren hoidosta. Terveysasemalla saattaa olla nimetty perhettä hoitanut lääkäri, mutta terveysasemien voimavarat menevät pitkälti aikuisväestön hoitoon. Koulu- tai opiskeluterveydenhuollon lääkäreillä ei ole mahdollisuutta ottaa oppilasta pitkäaikaiseen seurantaan. Nuortenkeskus Nuppi ja perheneuvola tekevät hyvää työtä, mutta niiden mittakaava on pieni.

Toisella asteella pilotoidaan masennuksen hoitoon kehitettyä IPC interventiota (Interpersonal Councelling). Menetelmään on koulutettu opiskeluterveydenhoitajia ja toisen asteen opiskeluhuollon psykologeja ja kuraattoreita.

Koulu- ja opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelut

[5] Ranta, K. ym., Nuorten masennus, mielenterveyden hoitoketjut ja näyttöön perustuvan hoidon integroitu implementaatio perustasolle. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 90/2017. Helmikuu 2018.

Perusopetuksen psykologin vastaanottoaika pystyttiin tarjoamaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen määräajan puitteissa 90-prosenttisesti lukuvuoden 2017–2018 aikana. Vaikka määräajoissa pysyttiinkin 90-prosenttisesti, oppilas- ja opiskelijahuoltolain painopisteenä oleva yhteisöllinen työ ei toteudu tavoitteiden mukaisesti työntekijöiden tavoitellessa määräaikojen toteutumista. Toisen asteen oppilaitoksissa psykologipalveluihin pääsi oppilas- ja opiskelijahuoltolain määräaikojen puitteissa keskimäärin 87 prosenttia vuonna 2017. Kuraattorien osalta keskimäärin 95–98 prosenttia tapaamisista pystyttiin tarjoamaan määräajan puitteissa.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan koulupsykologin työn painopiste on ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä työssä kouluyhteisössä. Koulupsykologin tukikäyntien tavoitteena on oppilaan yksilöllinen tarve huomioiden tukea häntä koulunkäynnissä tai koulussa esiin tulleissa huolissa. Koulupsykologi arvioi omalta osaltaan, riittääkö koulupsykologin tuki, vai onko jatko-ohjauksen tarvetta.

Toisella asteella opiskeluhuollon psykologi tekee vastaavan arvioinnin ja tarvittaessa ohjaa nuoren edelleen Nuppiin tai erikoissairaanhoitoon, joka usein on varsinainen hoitotaho. Haastattelussa todettiin, että siirtymävaiheissa tarvittaisiin enemmän eri tahojen yhteisneuvotteluita ja tiedonvaihtoa, vain kirjallisen tiedon siirtäminen ei ole riittävää.

Perusopetuksen psykologipalveluiden haastattelun mukaan perustason mielenterveystyötä tekeviä tahoja on liian vähän. Erikoissairaanhoito ruuhkautuu ja sieltä käsin on painetta, että perustason tehtävää otettaisiin vastaan kouluihin, esimerkiksi koulupsykologeille. Perustasolla tulisi vahvistaa perheneuvolan ja Nupin kaltaisia palveluita, joista on saanut erittäin hyvää matalan kynnyksen mielenterveyspalvelua. HYKS Varhain -toiminnasta on myös hyviä kokemuksia. Kun oppilas on asiakkaana erikoissairaanhoidossa, koulun roolissa korostuvat oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen suunnittelu ja ylipäänsä koulun tietämys ja tuntemus oppilaan asiaan.

Kuraattorit ovat sosiaalialan ammattilaisia, jotka usein jatkavat omaa tukityötään myös erikoissairaanhoidon kontaktin aikana ja usein sen jälkeenkin. Työskentelyä voidaan mahdollisesti harventaa erikoissairaanhoidon kontaktin ajaksi. Kuraattorityön keskiössä on koulunkäynnin ja opiskelun tukeminen ja tätä työtä on usein tarpeen tehdä joka tapauksessa muista tukitoimista tai tutkimuksista huolimatta. Kuraattorit tekevät paljon ennaltaehkäisevää ja yhteisöllistä työtä, josta osa suuntautuu myös mielenterveyden ylläpitämiseen ja mielenterveysongelmien ennalta ehkäisyyn. Kuraattorit ohjaavat lapsia ja nuoria mielenterveyspalveluihin osana perustyötään ja tekevät yhteistyötä hoitotahojen kanssa

Perheneuvola ja nuortenkeskus Nuppi

Vantaalla perheneuvolaan voivat hakeutua alle 13-vuotiaiden lasten vanhemmat ja muut huoltajat lapsen ja perheen kasvua ja kehitystä koskevien kysymysten vuoksi sekä perheessä esiintyvien ristiriitojen selvittämiseksi ja ratkaisemiseksi. Perheneuvolat tarjoavat myös avioliittolain mukaista perheasiain sovittelua.

Perheneuvolaan tullaan monista syistä: vanhemmuuteen liittyvät pulmat ja tuen tarve, lapsen kasvuun ja kehitykseen liittyvät haasteet, huoltajuuteen liittyvät ristiriidat, parisuhdeongelmat ja arkielämän kriisit. Noin 52 prosenttia tulosyistä liittyy lapsen oireiluun; suurimpina syinä käytöksen ja tunne-elämän vaikeudet sekä ADHD-epäily.

Vantaan perheneuvolaan kuuluu kaksi aluetiimiä ja tehostetun tuen tiimi. Perheneuvolan toiminta on kasvatus- ja perheneuvontaa, joka on sosiaalihuoltolain alaista toimintaa. Tehostetun tuen tiimin työ profiloituu kunnassa tehtävänä lastenpsykiatrisena työnä hoidon porrastuksessa varhaisempaan vaiheeseen kuin erikoissairaanhoidossa tarjottava lastenpsykiatrinen työ.

Erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perheneuvolaan ohjautuu lapsia lastenpsykiatrisilta vastaanotoilta, foniatrialta ja neurologialta. Perheneuvolassa on huomattu, että lasten mielenterveyspalveluiden tarve on lisääntynyt ja tästä johtuen vaikuttaa siltä, että useilla tahoilla resursointi on riittämätöntä.

Nuortenkeskus Nuppi aloitti toimintansa vuonna 2015 nuorisoaseman ja nuorisoneuvolan yhdistyessä ja sen toiminta on sosiaalihuoltolain mukaista toimintaa. Nuppi tarjoaa 13–21-vuotiaille nuorille monipuolista tukea

ja hoitoa. Lyhytkestoista neuvontaa voidaan tarjota myös 21–23-vuotiaille. Kiireellisen avun tarvetta arvioidaan jo ensimmäisen yhteydenoton yhteydessä. Yhteyttä voi ottaa puhelinneuvonnan tai avoimen vastaanoton kautta. Varsinaista tapaamisaikaa joutuu odottamaan neljästä kuuteen viikkoa.

Mikäli nuori on ollut erikoissairaanhoidon tutkimuksissa tai hoidossa ja hoitosuhde erikoissairaanhoitoon päättyy, nuori ohjataan usein Nupin asiakkuuteen.

Terveysasematoiminta

Vantaalla on seitsemän terveysasemaa, joissa on walk in -tyylinen päiväpoliklinikka. Potilaissa on myös alle 18 vuotiaita mielenterveyssyistä hoitoon hakeutuvia. Päiväpoliklinikalla sairaanhoitaja tekee hoidontarpeen arvioinnin ja ohjaa edelleen terveyskeskuslääkärille, Nuppiin tai perheneuvolaan. Lääkäri voi ohjata Vantaan omiin palveluihin tai lähetteellä nuorisopsykiatrian klinikalle. Terveyskeskuslääkärit eivät aloita mielialalääkitystä. Lisäksi terveysasemilla on psykiatrisia sairaanhoitajia, joilla on ajanvaraukset internetissä. Vastaanotolle hakeutuu myös nuoria.

Lastensuojelun näkökulma

Vantaan lastensuojelun näkökulmasta perusterveydenhuollon mielenterveyspalveluita on niukasti. Nuoret asioivat terveysasemalla, mutta eivät välttämättä saa omalääkäriä, vaan hoitosuhteet vaihtuvat tai asioidaan paljon päivystyksessä. Koululääkäritoimintaa on kuitenkin onnistuneesti laajennettu viime vuosina ja lähetteen myös erikoissairaanhoitoon voi saada koululääkäriltä. Koulussa ja oppilashuollossa voidaan tehdä paljon mielenterveyden tukemiseksi ja viime aikoina muun muassa LAPE-kehittäminen on tuonut uusia työvälineitä koulujen mielenterveystyöhön.

Perheneuvolasta on saatavissa muun muassa lastenpsykiatrin palvelua ja haastattelun mukaan siellä tunnistetaan hyvin lapsen ja perheen tuen tarve. Perheneuvolat tarjoavat tukea ja apua koko perheelle. Ongelmallisinta on avun piiriin pääseminen, sillä perheneuvolaan on jonoa. Palvelu on hyvää, mutta resurssi on riittämätön. Perusterveydenhuollossa tarvittaisiin enemmän psykiatreja sekä lapsiin ja nuoriin erikoistuneita lääkäreitä, jotka tunnistaisivat myös mielenterveyden pulmat ja hoitaisivat niitä. Nuortenkeskus Nupin palvelu mielenterveysasioissa on hyvää, mutta palveluun pääsy on jonojen vuoksi vaikeaa.

Lapsia ja nuoria joudutaan ohjaamaan paljon erikoissairaanhoitoon. Erikoissairaanhoidon suuntaan on olemassa hoitoketjut ja yhteistyöohjeet, mutta yhteistyö erityisesti vaikeasti oireilevien lasten ja nuorten osalta on usein pintapuolista. Osastopaikoille ei välttämättä pääse, vaikka tarve olisi ilmeinen.

Erikoissairaanhoidon arviointi- tai hoitojakson jälkeen palataan yleensä kunnan peruspalvelujen piiriin. Saattaen vaihtaminen on tavoitteena, mutta se ei aina onnistu hallitusti. Asiakkaan osallisuus ei aina toteudu siirtymätilanteissa parhaalla mahdollisella tavalla ja esimerkiksi hoidon seurannasta sopiminen voi jäädä ammattilaisten väliseksi.

Kaikissa kaupungin haastatteluissa esiin nousi tiedonsiirto lasten ja nuorten asioita hoitavien tahojen välillä. Erityisesti hoitosuhteen siirtyessä toiselle taholle, konsultointi ja siirtoneuvottelut toteutuvat liian harvoin.

Erikoissairaanhoito

Lastenpsykiatria

HUSiin saapui vuonna 2018 yhteensä 2 590 elektiivistä eli kiireetöntä lastenpsykiatriaa koskevaa lähetettä. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 43 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +97 %) ja Helsingin (n. +60 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 23 prosenttia.

Taulukko. Saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[6]

[6] HUS-Tietohallinto. HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 25.1.2019.

Lastenpsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	617	730	887	883	983
Vantaa	297	339	334	336	364
Espoo	186	267	252	384	367
Kauniainen	10	16	20	22	25
HUS yhteensä	1810	2097	2330	2549	2590
Palautetut kiireettömät lähetteet, lkm	181	163	94	101	164
Palautetut kiireettömät lähetteet, %	10,00	7,77	4,03	3,96	6,33

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät HUSissa toteutuneet kaikkien lastenpsykiatrian potilaiden kohdalla vuonna 2018. Heikentyneeseen tilanteeseen vaikutti vuoden 2018 aikana osin lastenpsykiatrian tilaongelmat.

Lastenpsykiatrian potilaiden jatkohoidon järjestämisessä on kuntakohtaisia eroja. Tämä liittyy jonotusaikoihin perusterveydenhuollossa, hoidon porrastuksen eroihin kuntien välillä, erikoissairaanhoidon ja kuntien välisiin sopimuksiin ja yhteistyökäytäntöihin sekä siihen, että lapsikeskeistä työskentelyä on niukasti saatavilla perusterveydenhuollossa ja kouluterveydenhuollon resurssit ovat niukat. Kaikkien kuntien osalta ongelmana on se, että erikoissairaanhoidon jälkeiselle lasten mielenterveyden hoidolle ei ole osoitettu vastuutahoa eikä resursseja. Mikäli hoitoon ohjaaminen onnistuu, se toteutuu aina räätälöidysti mikä tuottaa eriarvoisuutta palveluiden tarjonnassa.

Nuorisopsykiatria

HUSiin saapui yhteensä 3 057 nuorisopsykiatriaa koskevaa kiireetöntä lähetettä vuonna 2018. Kiireettömien lähetteiden määrä on kasvanut vuosien 2014 ja 2018 välillä noin 40 prosenttia. Alueen suurista kaupungeista suhteellisesti suurinta kasvu on näiden vuosien välillä ollut Espoon (n. +63 %) ja Helsingin (n. +42 %) lähetteissä. Vantaan lähetemäärä on kasvanut noin 7 prosenttia.

Taulukko. Nuorisopsykiatriaan saapuneet elektiiviset* (kiireettömät) lähetteet kunnittain (maksajan mukaan)[7]

Nuorisopsykiatrian lähetteet (lkm)	2014	2015	2016	2017	2018**
Helsinki	729	760	875	971	1033
Vantaa	321	334	390	405	343
Espoo	335	363	407	536	546
Kauniainen	9	15	15	24	22
HUS yhteensä	2191	2346	2714	3086	3057
Palautetut lähetteet, lkm	160	162	213	306	277
Palautetut lähetteet, %	7,30	6,91	7,85	9,92	9,06

* Päivystyslähetteet ja asiantuntijakonsultaatiot eivät ole luvuissa mukana. **Ennakkotieto.

THL:n tilastotietojen perusteella hoitotakuun määräajat eivät ole toteutuneet kaikkien potilaiden kohdalla HUSin nuorisopsykiatriassa vuonna 2018. Yksi hoitoon pääsyä hidastava tekijä on ollut pula nuorisopsykiatrian erikoislääkäreistä. HUSin nuorisopsykiatriassa on 68 lääkärin virkaa, joista 10–15 virkaa on vuoden 2018 aikana ollut täyttämättä.

[7] HUS-Tietohallinto. Lähde: HUS-ToTal. Lähetteet-kuutio, 22.1.2019.

Erikoissairaanhoidon näkökulmasta mielenterveyshäiriöistä kärsivien nuorten hoidon ja palvelujärjestelmän kehittämistarpeet liittyvät hoidon saatavuuteen perus- ja lähipalveluissa ja opiskeluhuollossa. Yhteistä pääkaupunkiseudun kunnille on, että terveyskeskuksilla ei juuri ole roolia nuorten mielenterveysasioissa eikä nuorten lievien ja keskivaikeiden mielenterveyden häiriöiden hoito riittävässä määrin toteudu perustasolla.

Arvioinnin tulokset tiivistetysti

Arvioinnin tuloksena voidaan todeta, että lasten ja nuorten pääsy mielenterveyspalveluihin ei ole kaikilta osin sujuvaa, eikä palvelujen tuloksellisuutta seurata kaikilla palvelujen järjestäjätahoilla järjestelmällisesti. Matalan tason palveluihin kouluissa pääsee melko hyvin. Perusterveydenhuollon tasolla lääkäriin pääsy ja erikoissairaanhoidossa hoidon aloittaminen on vaikeutunut.

Koulu- ja opiskeluterveydenhuollon sekä opiskeluhuollon palvelun piiriin pääsee melko hyvin, joskin psykologeja ja kuraattoreita koskevat lakisääteiset määräajat eivät kaikkien osalta toteudu.

Erikoissairaanhoidon lähetemäärät ovat kasvaneet voimakkaasti viime vuosina. Sekä lastenpsykiatriassa että nuorisopsykiatriassa yli kolme kuukautta hoitoon pääsyä odottaneiden potilaiden määrä on kasvanut vuonna 2018 ja myös hoitoon pääsyn odotusaika on pidentynyt. Potilasmäärien kasvu liittyy mahdollisesti sekä ongelmien parempaan tunnistamiseen, hoitoon hakeutumisen kynnyksen madaltumiseen sekä siihen, että perustasolla ei pystytä vastaamaan lieväasteisiin lasten- ja nuorten mielenterveysongelmiin riittävässä määrin.

Kaupunkien palvelujärjestelmät poikkeavat toisistaan varsin paljon. Espoossa on erikoissairaanhoidoksi lukeutuva lastenpsykiatrian avohoitoyksikkö, Vantaalla perhepalvelujen tukena on myös lääkäripalveluita. Nuorisolle on myös omaa mielenterveyspalvelua, kuten Espoossa Nupoli ja Helsingissä nuorisoasema ja Vantaalla Nuppi. Myös terveysasemat palvelevat jossakin määrin nuoria mielenterveysasioissa Espoossa, Kauniaisissa ja Vantaalla. Helsingistä perustasolla toimiva mielenterveyden häiriöihin hoitoa tarjoava lasten ja nuorten psykiatrista avohoitoa antava hoitoyksikkö käytännössä puuttuu. Perheneuvolat ja nuorisolle tarjottavat vastaavat palvelut myös vaihtelevat ikärajojen sekä sen mukaan tarjoavatko ne psykiatrista apua. Yhteistä palveluille on, että niihin on ruuhkaa.

Kehitettäviksi asioiksi arvioinnissa nähtiin perustason mielenterveyspalvelujen ja opiskeluhuollon vahvistaminen, lääkäriresurssin saannin turvaaminen sekä kuntien palveluissa että erikoissairaanhoidossa, tiedonkulun parantaminen eri toimijoiden välillä, yhteistyökäytäntöjen ja hoitoketjujen luominen ja intensiivisen avohoidon sekä vahvemmin tuetun hoidon lisääminen, erityisesti nuorten hoidon ja palvelujen kohdalla. Positiivisina esimerkkeinä tuotiin esille kaupunkien yhteistyö lastenpsykiatrian kanssa, syömishäiriöisten hoitoketju, HYKS Varhain -toiminta, opiskeluhuollon interventiokoulutus (Espoo ja HUS) ja psykiatristen sairaanhoitajien palvelut oppilaitoksissa. Ensin tulisi saattaa opiskeluhuollon lakisääteiset palvelut (psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) resurssit kuntoon.

Lasten ja nuorten terveyttä ja hyvinvointia seurataan jokavuotisen THL:n kouluterveyskyselyn avulla. Hoidon ja palvelujen tuloksellisuutta seurataan lähinnä yksilöllisen kehityksen tasolla kussakin palvelussa erikseen. Erikoissairaanhoidossa laaturekisterit mahdollistavat jatkossa hoidon tuloksellisuuden seurannan aiempaa paremmin.

Suositukset:

Sivistystoimen tulee lisätä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen saatavuutta.

Sosiaali- ja terveystoimen tulee selvittää mahdollisuus parantaa lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuutta vahvistamalla perheneuvolan ja nuortenkeskus Nupin palveluita.

Sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen tulee viimeistään psykiatrista hoitoa edellyttävissä tilanteissa yhteistyössä nimetä lapselle tai nuorelle lääkäri ja vastuuhenkilö, joka koordinoi palveluja ja vastaa tiedonkulusta.

Kaupunkien sosiaali- ja terveystoimen johdon ja HUSin on tehtävä yhteistyötä lääkärien rekrytointiongelmien helpottamiseksi lasten- ja nuorten psykiatriassa. Lääkäripulasta tulee aktiivisesti viestittää sosiaali- ja terveysministeriöön lääkärien koulutusmäärien lisäämiseksi ja lasten- ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäreiden saatavuuden varmistamiseksi jatkossa.

Perustason palveluiden ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä lähetekäytännön sujuvoittamiseksi lasten ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi.

Perustason palveluiden, opiskeluhuollon ja erikoissairaanhoidon tulee tehdä yhteistyötä ja selkiyttää työnjakoa erityisesti nuorten mielenterveyspalveluissa.

Kaupunkien lastensuojelun ja HUSin nuorisopsykiatrian tulee yhdessä kehittää palveluja siten, että apua tarvitseville nuorille voidaan tarjota hoitoa viipymättä eikä heitä jouduta tarpeettomasti sijoittamaan hoidon puutteen takia.

5 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

5.1 Organisaatiouudistus ja tulevaisuudennäkymät

Tulevaisuudennäkymät

Vantaan väestö kasvoi vuonna 2018 peräti 5 139 asukkaalla eli 2,3 prosenttia. Väestöennusteessa tulevien vuosien kasvun odotetaan olevan 4 000–5 000 hengen välillä. Uusia asuntoja valmistui 4 533 vuonna 2018. Valmistuvien asuntojen määrän arvioidaan kääntyvän laskuun vuoteen 2018 verrattuna, mutta pysyvän edelleen korkeana lähivuodet.

Väestönkasvu luo nopeana jatkuessaan paineita kaupungin palveluiden järjestämiseen sekä investointiohjelmaan. Keskeiseksi nousee väestönkasvun mukanaan tuomien palvelukustannusten kasvun ja verotulojen kasvun suhde pitemmällä aikavälillä. Kasvuun vastaamisen sovittaminen yhteen kestävän kaupunkikehityksen, hiilineutraaliuden ja resurssiviisauden kanssa on tärkeää. Samalla segregaatiokehitystä on pyrittävä jarruttamaan.

Uusi Vantaa

Vantaa haluaa olla sosiaalisesti, taloudellisesti, ekologisesti ja demokraattisesti kestävä kohtaamisen kaupunki. Vantaan kaupungin organisaatio uudistuu. Virallinen muutosprojekti perustettiin huhtikuussa 2018 ja uusi organisaatio aloittaa toimintansa vuoden 2020 alussa. Toimielinrakenteen osalta toimitaan väliaikaisessa ratkaisussa seuraaviin kuntavaaleihin asti ja uusi toimielinrakenne aloittaa seuraavan valtuustokauden alkaessa 1.6.2021.

Organisaatiouudistuksen taustalla on Vantaan suuren ja kansainvälisen kaupungin rooli yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisussa, halu olla vahvemmin yhteisöllisyyden perusta, hyvinvoinnin lisääjä ja elinvoiman vahvistaja. Myös toimintaympäristö muuttuu vauhdikkaasti, joten kaupunginkin on syytä uudistua. Muutosta on valmisteltu laajalla rintamalla. Uusi Vantaa uudistusta ovat osaltaan valmistelleet luottamushenkilöistä koostuva Uusi Vantaa -toimikunta ja muutosjohtoryhmä. Valmistelussa ovat olleet mukana kaupungin ylin johto ja henkilöstö. Kuntalaisia on kuultu ja kuullaan niin asukasraadin, järjestöille suunnatun seminaarin kuin kuntalaisten suoran vaikuttamisen (Vantaan tulevaisuuskuvat -kysely ja palveluverkkokysely sekä asukastilaisuudet) muodossa. Kaupunginhallitus ja kaupunginvaltuusto ovat tehneet tarvittavat päätökset.

5.2 Henkilöstöjohtaminen

Tarkastuslautakunta arvioi koko kaupungin henkilöstöjohtamista etenkin henkilöstön työhyvinvoinnin ja tavoitteiden saavuttamisen näkökulmasta. Samalla se perehtyi henkilöstöjohtamisen ajankohtaisiin asioihin.

Henkilöstökeskuksen organisaatio ja vastuut

Henkilöstökeskus tukee työyhteisöjä kehittämisessä ja huolehtii esimiesten valmentamisesta, kaupungin palkkausjärjestelmistä, henkilöstöhallinnon järjestelmien kehittämisestä sekä työterveyspalvelujen tilaamisesta. Se huolehtii monipuolisista palveluista esimiehille ja työyhteisöille.

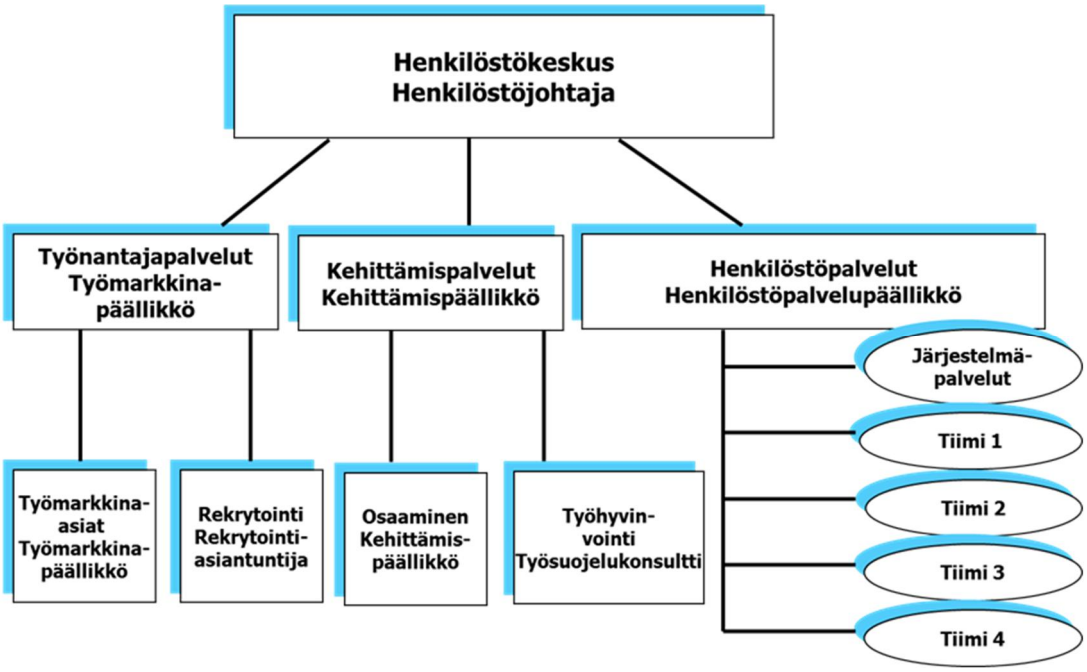

Henkilöstökeskuksen nykyinen organisaatio

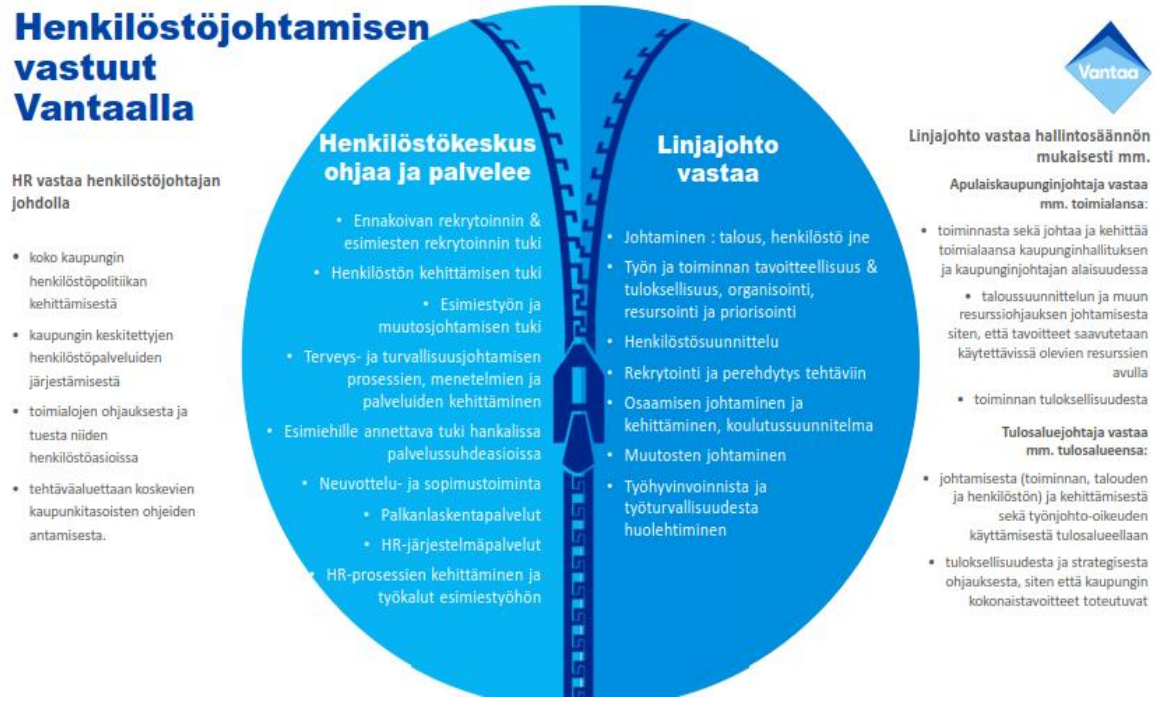

Yllä oleva kuva kertoo vastuun jakaantumisesta henkilöstökeskuksen ja toimialojen kesken.

Henkilöstökyselyn tulokset – kehitettävää

Kyselyn tuloksista ilmeni, että henkilöstö ei ollut tyytyväinen vaikutusmahdollisuuksiinsa muutoksiin.

Yhteenvetomittarin työtä koskevat tulokset olivat heikentyneet, samoin yhteenvetomittarin työyhteisö tulokset edellisestä kyselystä, mutta olivat paremmat kuin neljä vuotta sitten.

Vantaan kokonaissijoitus oli keskitason yläpuolella verrattuna kyselykuntien tuloksiin. Maankäytön, asumisen ja ympäristön toimiala ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala olivat keskitason alapuolella kyselykuntien tuloksiin verrattuna. Erittäin hyvin oli sijoittunut kaupunginjohtajan toimiala.

Riskinä voidaan pitää sitä, että Vantaa jää tavoittelemansa tason alapuolelle kysyttäessä suosittelisiko henkilö Vantaata ystävälleen työnantajaksi.

Muutoin tulokset olivat hyviä tai tyydyttäviä, kuten Vantaalla on aikaisemminkin ollut.

Valtuustokauden strategiset tavoitteet

Henkilöstöön liittyviä strategisia tavoitteita ovat ”Johtaminen uudistuu muutoksissa” ja ”Henkilöstön voimavarat vahvistuvat”. Vuoden 2018 sitovista tavoitteista saavutettiin täysin osaamisen johtamista koskeva tavoite. Sen sijaan henkilöstön itsensä johtamistaidot kasvavat ja sairauspoissaolojen ennaltaehkäisemistavoitteet eivät toteutuneet.

Työntekijöiden pysyvyyden ja osaamisen tukeminen

Perehdytys on ohjattu. Perehdytysohjeistuksessa selvitetään sekä perehdyttämisen vastuut: kaupunki, toimiala, esimies sekä järjestetään perehdytysvalmennus uusille vantaalaisille työntekijöille ja tarkastellaan esimiehiä perehdytettävinä ja perehdyttäjinä.

Ammatillisen osaamisen kehittämisen suunnitelmia ovat: Toimialan koulutussuunnitelma, tulosalueen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, yksikön koulutus- ja kehittämissuunnitelma, ryhmän koulutus- ja kehittämissuunnitelma, yksilön kehittymissuunnitelma. Alatason suunnitelmat ovat pohjana ylätason henkilöstö- ja koulutussuunnitelmille.

Tehtäväkuvia on tarkoitus tarkastella kokonaisuudessaan, esimerkiksi laatia puutuvat tehtäväkuvaukset Tavoitteena on esimerkiksi yhtenäistää tehtävänkuva perhepalvelujen ja työnantajan näkökulmasta.

Lisäksi on sovittu työryhmätyöskentelyn aloittamisesta ja kokonaisuuden projektoinnista. Työryhmään nimettiin tulosalueen esimiehiä sekä toimialan henkilöstöyksiköstä koordinointia suorittavia henkilöitä. Menetelminä käytetään perustettuja työtilaa, työpajaa ja katselmointia. Menetelmille on myös luotu prosessi, jolla edetään.

Taitojen kehittämiseen on kehitetty erilaisia foorumeita
- Valmennusohjelmat esimiehille,
- Ryhmäcoaching, jossa sidottu taitojen kehittäminen esimiehille ja tiimivastaaville,
- Tulosalueiden ja yksiköiden kehittämisohjelmat,
- Kehittämispäivät yksiköille ja tulosalueille,
- Tulosalueilla tapahtuvat kehittämishankkeet, joihin teemat integroidaan,
- Ulkoiset konsultit sitoutettu strategisiksi kumppaneiksi.

Palkitsemisjärjestelmän pääperiaatteena on yksilöiden ja yhteisöjen palkitseminen tavoitteiden mukaisista työtuloksista, joiden perustana on työsuorituksen arviointi. Palkitseminen voi olla aineetonta tai aineellista.

Rekrytointihaasteisiin vastaaminen

Toimialat saavat henkilöstökeskuksesta entistä laajempaa konsultoivaa tukea rekrytointihaasteisiin vastaamiseen. On perustettu kriittisten alojen rekrytointia tehostavia rekrytointiryhmiä, joita henkilöstökeskus vetää ja koordinoi, ja toimiala on tiiviisti mukana. Tällä hetkellä rekrytointihaasteita on varhaiskasvatuksen opettajien, kotihoidon työntekijöiden ja sosiaalityöntekijöiden osalta.

Lisäksi koulutetaan, sparrataan ja ohjeistetaan esimiehiä siihen, että
• Vantaan työpaikkailmoitukset ovat laadukkaita, näkyvät oikeille kohderyhmille ja niille osataan hankkia lisänäkyvyyttä somessa ja Oikotien kautta.
• Hyvin hoidetut rekrytointiprosessit luovat hyvää työnantajakuvaa.
• Toimialoilla tiedetään kuinka toimia, jos kohdataan rekrytointihaasteita. Esimerkiksi millaisilla toimenpiteillä lähestytään oppilaitosta.

Esimerkkitapauksena varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuuden parantamiseksi on kehitetty ja panostettu erilaisiin rekrytointitapoihin, viestintään, alalle tulijoihin ja kannustimiin. Rekrytoinnissa aletaan pilotoida avointa hakua, jolla pystytään joustamaan hakijan tilanteen mukaan ja kiinnittämään hyvä hakija nopeammin. Samalla huomioidaan muu kehittäminen ja työhyvinvointi, jotta hyvät työntekijät pysyisivät, esimerkkinä tehostettu mentorointi pilottialueilla. Viestinnällisesti on kiteytetty syitä valita Vantaan varhaiskasvatus, niin sanotut rekrytoinnin päiviestit. Näiden päiviestien pohjalta on koottu vantaa.fi rekrytointisivu, joka on linkitetty työpaikkailmoituksiin. Lisäksi työpaikkailmoituksia on yhdenmukaistettu ja parannettu. Rekrytointijärjestelmään on tehty uudet ilmoitusmallipohjat ja ohjattu päiväkodinjohtajia käyttämään niitä. Alalle tulevien työntekijöiden osalta on selvitetty maakunnista tulevien valmistuvien rekrytointimahdollisuuksia ja kehitetty uudenlainen malli, jolla mennään yliopistoihin tapaamaan varhaiskasvatuksen opiskelijoita sekä yliopiston edustajia. Pyritään myös edistämään Suomen ulkopuolelta tulevien varhaiskasvatuksen opettajien pätevöitymistä ja rekrytoimista projektin avulla. Kannustimina on käytössä muuttoraha -kokeilu 1.8.2018–30.7.2019 ja koulutussuunnitelmien tukeminen ja niin sanotut Polku-opinnot ammattikorkeakoulussa lastenhoitajan tehtävässä oleville.

Johtopäätökset:

Vantaan 10 829 palvelussuhteen kokoisessa organisaatiossa henkilöstöjohtaminen on vaativa tehtävä. Virka- ja työehtosopimuksia on useita ja lainsäädäntö asettaa reunaehtoja henkilöstökysymyksissä.

Edellä oleva huomioon ottaen henkilöstöjohtaminen on onnistunut Kunta10 mukaan Vantaalla. Laskua on havaittu vuoden 2018 aikana. Eri henkilöstöhallinnon tehtävät on vastuutettu ja organisoitu edellä olevien kuvien mukaiseksi.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeimpänä kehitettävänä kohteena rekrytoinnin. Siihen on jo panostettu, mutta toimenpiteet eivät riitä etenkään sosiaalityöntekijöiden ja varhaiskasvatuksen opettajien sekä koko sosiaali- ja terveystoimen rekrytointeja silmällä pitäen. Pitovoimaa henkilöstön suhteen tarvitaan myös, mikä tarkoittaa, että työssä on saatava myös onnistumisen kokemuksia. Työmäärän ei tule olla niin kuormittavaa, että onnistumisen kokemuksia ei synny.

5.3 Valmentava johtaminen ja sen tukeminen lähiesimiestyössä

Uusille johtamisopeille nähdään tarve esimerkiksi organisaatioiden suorituskykyongelmien sekä johtajan roolin muuttumisen myötä. Valmentava johtaminen on useissa organisaatiossa nähty keinoksi voimaannuttaa työntekijöitä. Valmentavan johtamisen tutkimus on kuitenkin vielä hajanaista ja lisätietoa valmentavasta johtamisesta ja sen vaikutuksista tarvitaan.

Pro gradu -tutkimuksessaan hallintotieteen opiskelija Juho Saarikoski Tampereen yliopistosta tarkastelee Vantaan kaupungin organisaation kontekstissa valmentavan johtamisen ilmiötä. Työntekijöiden kokeman osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien ympärille muodostuvan tutkimusongelman ratkaisemiseksi tutkija pyrkii tuottamaan ilmiötä kuvailevaa sekä selittävää tietoa siitä, miten lähiesimiehet kokevat valmentavan johtamisen vaikuttavan johtamistyöhön. Vantaan kaupungille keskeisin anti on toinen tutkimuskysymys, jonka pyrkimyksenä on selvittää se, miten organisaatio voi tukea valmentavana johtajana toimivaa lähiesimiestä. Käsitteellisestä näkökulmasta tarkasteltuna Vantaan kaupungin organisaatiossa käytetään määritelmää ''coaching'' puhuttaessa teoriassa käytetystä valmentavasta johtamisesta, jota tapahtuu lähiesimiehen päivittäisessä johtamisessa osana muuta työtä.

Tutkimusasetelma on Vantaan kaupungin organisaation näkökulmasta lähtöisin valtuustokauden 2018–2021 strategiasta, jossa yhtenä painopistealueena on ''Johdamme uudistuen ja osallistuen''. Tällä strategiassa tarkoitetaan johtamista, joka perustuu valmentavaan johtamiseen. Strategian mukaan Vantaalla pyritään hyödyntämään työntekijöiden tietoa sekä osaamista, jonka tukeminen nähdään esimiehen tehtävänä. Konkreettisena ongelmana johtamisen teema-alueella on nähty ''Muutosta toteutetaan johtamisen kautta'' -mittari, jonka osalta tavoitteet eivät ole vuoden 2017 Arviointikertomuksen mukaan täyttyneet. Valmentavan johtamisen tukeminen ja kehittäminen nähdään työkaluna työntekijöiden osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien lisäämiselle.

Tutkimus on toteutettu kvalitatiivisena tapaustutkimuksena, jonka aineisto on kerätty teemahaastatteluin haastattelemalla kahtatoista Vantaan kaupungin sivistystoimen lähiesimiestä. Aineisto on analysoitu teemoittelemalla ja sitä on teoriaohjaavalle analyysille ominaisesti verrattu keskeiseen teoriaan sekä aiempaan tutkimukseen.

Valmentavan johtamisen on koettu vaikuttavan monella tavalla lähiesimiehen työhön. Esimerkiksi lähiesimiesten vapauttavat ja palkitsevaksi koetut vaikutukset tarjoavat valmentavaa johtamista selittävää ja kuvailevaa tietoa. Lisäksi kokemukset vastuun merkityksen muuttumisesta sekä yhteydet luottamukseen voidaan nostaa keskeisiksi tutkimustuloksiksi. Organisaation näkökulmasta keskeistä olisi tunnistaa tekijöitä, jotka lisäävät lähiesimiehen ja työntekijän välistä luottamusta, jotta valmentavasta johtamisesta voidaan saada yhä vaikuttavampaa työyhteisössä. Valmentavan lähiesimiehen onnistumisen kokemuksiin vaikuttaminen ja näiden kokemusten yhteys työntekijöiden kokemaan osallisuuteen ja vaikutusmahdollisuuksiin ovat tekijöitä, joihin valmentavan johtamisen tukemisessa sekä kehittämisessä tulisi keskittyä.

Organisaation tarjoaman tuen näkökulmasta keskeiseksi on havaittu vertaistuen tuottaminen lähiesimiehille, lähiesimiesten arjen haasteisiin suunnattu tuki, tuen jatkuvuus, organisaatiorakenteiden kautta tuleva tuki, työntekijöiden tietoisuuden lisääminen sekä asiakasnäkökulman huomioiminen. Vertaistuen tuottaminen voidaan nähdä organisaation keinona tarjota lähiesimiehille kanava, jota kautta tukea voi tarvittaessa saada. Lähiesimiesten työhistorian ja yksilöllisyyden huomioiminen on koettu keskeiseksi osaksi tukea, jonka organisaatio voi tarjota valmentavaan johtamiseen liittyen. Organisaation valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa tulee huomioida valmentavan johtamisen luonne vuorovaikutteisena toimintana työyhteisössä. Valmentavaa johtamista voi ilmetä sekä muodollisissa että epämuodollisissa kohtaamisissa. Näiden erilaisten valmentavien kohtaamisten aiheuttamat vaatimukset tulisi pyrkiä huomioimaan, kun lähiesimiehille suunnitellaan koulutuksia sekä muita tukimuotoja.

Tuen jatkuvuus nousee keskeiseksi, koska valmentavan johtamisen koetaan vaativan aikaa. Toisaalta julkiselle toiminnalle tyypillinen syklisyys, joka ilmenee esimerkiksi strategioiden muuttumisena aiheuttaa haasteita sille, että valmentavaa johtamista voitaisiin tukea organisaation taholta pitkäjänteisesti eikä se jäisi vain ohimeneväksi johtamismalliksi. Työntekijöiden tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta on yksi tekijä, joka aineistosta on noussut esiin. Lähiesimiehen näkökulmasta työntekijöiden osaamisen ja tietoisuuden lisääminen valmentavasta johtamisesta saattaa vaikuttaa siihen, miten vastaanottavainen työntekijä on valmentavalle johtamiselle. Valmentavaan johtamiseen liitetyssä tuessa ja esimerkiksi koulutuksissa tulee huomioida palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Sivistystoimen kontekstissa tämän tuen muodon merkitykselliseksi tekee se, että palvelunkäyttäjä tarkoittaa usein lasta tai nuorta, joka on useamman vuoden palveluiden piirissä.

Suositus:

Tarkastuslautakunta näkee tärkeänä vertaistuen tuottamisen lähiesimiehelle ja vuorovaikutuksen lisääntymisen organisaatiossa. Valmentavan johtamisen kohteena olevien työntekijöiden tietoisuutta valmentavasta johtamisesta olisi hyvä lisätä esimerkiksi koulutuksella. Valmentavan johtamisen tavoitteena on palvelunkäyttäjän hyvinvointi. Tässä suhteessa valmentavan johtamisen eteenpäin vieminen on kannatettavaa.

5.4 Sisäinen tarkastus

Tilinpäätöksen riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan selontekoon sisältyy selvitys siitä, miten sisäinen tarkastus on kunnassa järjestetty, tarkastustoiminnan laajuus, kohdentuminen ja keskeiset tulokset päättyneellä tilikaudella sekä johtopäätökset.

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä ilmoitetaan, että sisäinen tarkastus on tehnyt 14 varsinaista tarkastusta ja 8 jälkitarkastusta. Tarkastuksia tehtiin kaikille toimialueille. Neljä tarkastusta kohdistui kaupungin tytäryhtiöihin. Tulosalueella työskenteli noin 60 prosenttia tarkastusresursseista.

Sisäinen tarkastus toteaa johtopäätöksenään, että yhtiöihin tehtyjen tarkastusten perusteella voidaan todeta, että eräiden tytäryhtiöiden talouden ja hallinnon sisäisessä valvonnassa on kehittämistarpeita. Muilta osin tarkastukset eivät tuoneet esiin sellaisia laajempia asiakokonaisuuksia, joissa olisi merkittävässä määrin sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan tehostamistarpeita.

Johtopäätökset:

Konsernistrategiassa ja hallintosäännössä ulotetaan sisäisen tarkastuksen sisäisen valvonnan toiminta myös konserniyhtiöiden toimintaan. Tämä on ollut erittäin hyvä toimenpide. Tarkastuksen ulottamisen myötä konserniyhtiöihin on saatu monia haitallisia käytäntöjä tiedoksi ja korjatuksi.

Suositukset:

Sisäisen tarkastuksen resurssit on turvattava.

6 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT

6.1 Riskienhallinta

Vantaan kaupunginvaltuusto hyväksyi 2.3.2015 ”*Riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan järjestämisen periaatteet Vantaan kaupunkikonsernissa – ohjeen.* Ohjeen taustalla on kansainvälisen ISO-organisaation tuottama riskienhallinnan standardi, ISO 31000. Riskienhallinnan periaatteilla tarkoitetaan yhtenäistä näkökulmaa ja riskienhallinnalle asetettua yhteistä tavoitetilaa, joiden kautta kaupunkikonserni pyrkii varmistamaan asetettujen tavoitteiden täyttymisen ja riskienhallinnan vaikuttavuuden sekä toiminnan kehittämisen. Periaatteita sovelletaan organisaation kaikilla tasoilla toteutettavassa riskienhallinnassa. Kyseinen ohje sisältää riskienhallinnan keskeiset käsitteet, riskienhallinnan ja sisäisien valvonnan organisoinnin ja vastuut, riskienhallinnan prosessikuvauksen ja kaupunkikonsernin valvonnan kuvauksen. Ohje riskienhallinnan toteuttamisesta ja riskienhallintasuunnitelma täydentävät edellä mainittua ohjetta sekä pyrkivät konkreettisesti ohjaamaan riskien arviointeja, riskienhallintaa sekä riskeistä raportointia.

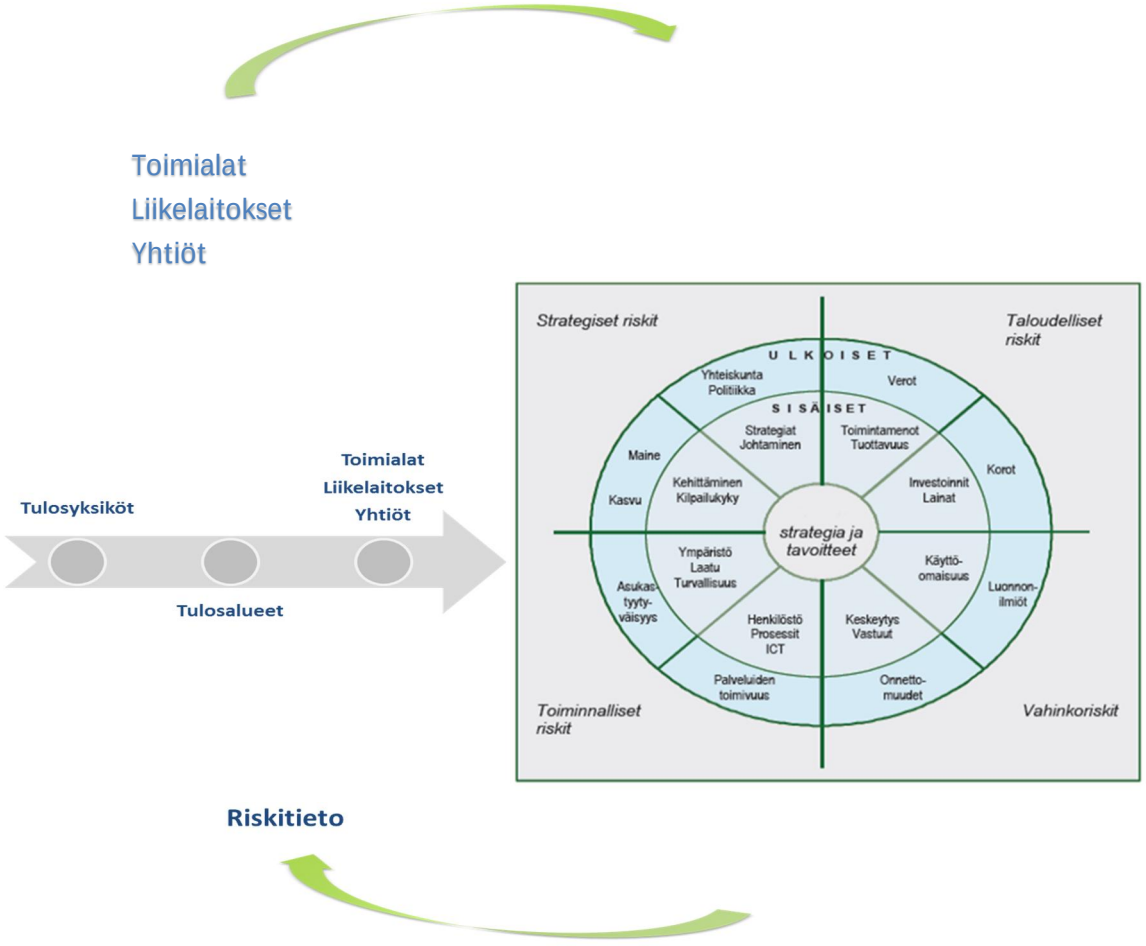

Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin riskienhallintaan on luotu koko kaupunkiorganisaatiota koskeva yhteinen prosessi ja prosessia tukeva ohjeistus. Riskienhallinnan toteuttamisessa on keskeisessä roolissa kaupunginjohtajan päätöksellä vuonna 2014 perustettu riskienhallinnan ohjausryhmä, jossa on edustajat jokaiselta toimialalta. Ohjausryhmä tukee kaupungin eri organisaatiotasoja riskienhallinnan menettelyjen käyttöönotossa ja toiminnan vakiinnuttamisessa. Riskien tunnistamiseen ja käsittelyyn tulee kaikkien toimialojen kiinnittää huomiota.

Riskienhallintasuunnitelmat laaditaan vähintään tulosaluetasolla. Ajankohtaista on riskienhallinnan jalkauttaminen konserniyhtiöille ja riskienhallinnan menettelyiden ajantasaisuuden varmistaminen sekä sähköisen työvälineen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen jatkamaan riskienhallinnan menettelyjen vakiinnuttamista ja kehittämistä koko kaupunkikonsernissa ja edelleen kehittämään riskienhallinnan kokonaisuutta kokemusten pohjalta. Sähköisen työvälineen kehittäminen osana strategia -työkalua on myös kannatettavaa.

6.2 Vantaan Työterveys liikelaitos

Arviointiajankohtana Vantaan Työterveys liikelaitos toimi Vantaan kaupungin organisaatiossa kunnallisena liikelaitoksena. Pääkaupunkiseudun yritystyöterveyshuoltopalvelut keskitettiin 1.4.2009 alkaen, kun Espoo, Helsinki ja Kauniainen eriyttivät yritystyöterveyshuoltonsa Vantaan Työterveys liikelaitoksen hoidettavaksi. Liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palveluja Espoon, Helsingin, Kauniaisten ja Vantaan yrityksille. Lisäksi Vantaan Työterveys liikelaitos tuottaa työterveyshuollon palvelut noin 60 prosentille Vantaan kaupungin henkilöstöstä eli noin 6 500 henkilölle. Liikelaitos tuottaa myös kansanterveyslain 14 a pykälän mukaisen merimiestyöterveyshuollon Helsingin kaupungin puolesta.

Tavoitteet ja talous

Liikelaitoksen sitova taloudellinen tavoite on vuosittain ollut Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta. Tavoite on euroina noin 13 000 euroa. Liikelaitos on vuosittain maksanut tavoitteen mukaisen summan Vantaan kaupungille ja myös vuonna 2018 tavoite toteutui.

Liikelaitos asetti itse tavoitteekseen vuodelle 2018 voitollisen tuloksen tekemisen. Tavoite myös saavutettiin. Liikelaitos korostaa koko henkilöstön panoksen tärkeyttä hyvän taloudellisen tuloksen aikaansaamisessa. Henkilökuntaa koulutetaan liiketaloudelliseen ajatteluun. Talouden seuranta tehdään kuukausittain laajalla ja yksityiskohtaisella tulosraportilla.

Liikelaitoksen liikeylijäämän kehitys vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Liikeylijäämä	552 000	600 000	639 000	657 000

Liikelaitoksen talouskehitys on ollut viime vuosina hyvin suotuisaa ja myös vuonna 2018 liikeylijäämä oli selvästi talousarviossa ennakoitua (239 000) suurempi.

Talouden epävarmuustekijöiksi liikelaitos katsoi tekeillä olevat lainsäädännölliset uudistukset, joiden ennustettavuus on vaikeaa. Esimerkiksi tulossa olleen Sote-uudistuksen etenemiseen liittyi vielä epävarmuutta ja epävarmuus heijastui myös markkinatilanteeseen.

Asiakasmäärät

Liikelaitoksen yritysasiakkaiden määrät ovat jatkuvasti nousseet viime vuosina. Ohessa on kuvattu liikelaitoksen asiakassopimusten määriä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Espoo	804	891	946	948
Helsinki	1 851	1 884	1 953	1 978
Vantaa	1 543	1 711	1 802	1 916
Yhteensä	4 198	4 486	4 701	4 842

Prosessit ja laadun varmistaminen

Liikelaitos on asettanut taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 tavoitteekseen asiakaslähtöisen ja laadukkaan palvelun. Tavoitteen saavuttamiseksi liikelaitos on laatinut työterveyshuollon ydinprosesseille sekä työterveyshuollon palveluprosesseille kirjalliset menettelyohjeet. Näin varmistetaan yhteinen toimintamalli koko toiminnassa. Ydinprosesseja ovat muun muassa:

Asiakkuuden haltuunotto ja asiakkuudenhallinta
Kumppanuussopimus
Sopimuksen neuvotteluprosessi
Ajanvarausprosessi
Palauteprosessi
Tuloksellisuuden seuranta
Kalibrointi ja välinehuolto

Työterveyshuollon palveluprosessit käsittävät ennaltaehkäisevän palvelun ja sairaanhoidon palveluihin liittyvät prosessit. Näitä prosesseja ovat muun muassa:

Työterveyshuollon sisällön määrittely
Työpaikkaselvitys
Ammattihenkilöstön ja asiantuntijoiden pätevyyden varmistaminen ja ylläpitäminen
Lähetekäytännöt tutkimuksiin

Ydinprosesseille ja palveluprosesseille laaditut menettelyohjeet toimivat myös toiminnan laadunvarmistuksen pohjana. Ohjeiden avulla varmistetaan yhtenevät toimintatavat ja menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan itsearviointina esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmistaminen on sidottu mahdollisimman kattavasti jokapäiväiseen työhön. Laatua varmennetaan myös vuosittain sisäisen laadunarvioinnin ja vuonna 2017 käynnistetyn ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Sisäisen laadunarviointiin on koulutettu viisi arvioijaa. Eri laadun varmistuskeinojen tuloksena syntyneet havainnot ja poikkeamat, korjaavat poikkeamat sekä korvaavien toimenpiteiden vaikutukset kirjataan arviointi- ja seurantadokumentteihin ja viestitään johtoryhmälle, johtokunnalle, konsernipalvelujen apulaiskaupunginjohtajalle sekä henkilökunnalle. Liikelaitoksen prosessien hallinnan ja laadun varmistamisen eteen tehty työ on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty arvostettu ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Henkilöstö

Liikelaitoksen tavoitteena on motivoida ja sitouttaa henkilöstö mahdollisimman hyvin. Henkilöstöä kannustetaan aktiivisuuteen ja osallistumaan oman työnsä ja koko liikelaitoksen toiminnan kehittämiseen. Henkilöstöllä on useita mahdollisuuksia (esimerkiksi esimieskeskustelut, ammattiryhmä- ja tiimipalaverit, toimipistekokouk-

set) nostaa työhönsä kuuluvia asioita esiin ja vaikuttaa niihin. Samoin talouden yhteydessä mainittu tulostavoitteiden asettelu ja siihen kytketty bonusjärjestelmä on myös yksi keino henkilöstön motivoimisessa ja sitouttamisessa.

Liikelaitoksen henkilöstömäärä vuosina 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Henkilöstömäärä	69	70	68	68

Lisäksi liikelaitos käyttää vuosittain 8– 10 vuokralääkärin palveluksia. Vuokralääkärit ovat joustava resurssi, jonka avulla voidaan palvelujen tuotantoa nostaa tai keventää tarpeen mukaisesti.

Liikelaitoksen sairauspoissaoloprosentti vuosilta 2015–2018. Vuodelta 2018 on mukana maaliskuun lopun tilanne.

	2015	2016	2017	2018
Sairauspoissaoloprosentti	4,79	3,91	4,26	4,4

Toiminnan järjestäminen jatkossa

Kuntien tulee kuntalain 150 §:n nojalla yhtiöittää kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten (ennaltaehkäisevien) työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vuonna 2018 selvitettiin ja arvioitiin eri ratkaisumalleja Vantaan Työterveys liikelaitoksen toiminnan järjestämiseksi ottaen huomioon kuntalain velvoite sekä tulossa ollut Sote-uudistus. Vantaan kaupunginhallitus päätti 17.12.2018 §20, että Vantaan Työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Johtopäätökset:

Vantaan Työterveys liikelaitos on tehnyt viime vuosina hyvää taloudellista tulosta ja samalla sen asiakasmäärät ovat koko ajan kasvaneet. Liikelaitoksen liikeylijäämä oli myös vuonna 2018 selvästi talousarviossa arvioitua parempi. Liikelaitos on vuosittain maksanut sille sitovaksi taloudelliseksi tavoitteeksi vuosittain asetetun koron kaupungin antamasta lainasta ja koron peruspääomasta (yhteensä noin 13 000 euroa).

Toimintansa eri prosesseille on liikelaitos laatinut kirjalliset menettelyohjeet. Ohjeiden avulla varmistetaan laadukas toiminta ja yhtenevät toimintatavat. Menettelyohjeiden mukaista toimintaa seurataan esimiestyönä ja palautteiden perusteella päivittäin. Näin laadun varmennus on sidottu jokapäiväiseen työntekoon. Toiminnan laatua varmennetaan myös sisäisen sekä ulkoisen laadunarvioinnin kautta. Liikelaitoksen toiminta on saanut myös tunnustusta, sillä liikelaitokselle on myönnetty ISO 9001/2015 laatusertifikaatti osoitukseksi korkeatasoisesta työterveyshuollon toiminnasta.

Liikelaitoksen toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa nousevat tuloksellisuuden osatekijöistä erityisen positiivisesti esiin tuottavuus ja laatu. Hyvästä tuottavuudesta kertoo, että liikelaitos on viime vuosina lähes samalla henkilömäärällä hoitanut vuosittain kasvanutta asiakasmäärää ja samalla toiminta on ollut myös taloudellisesti tuloksellista. Toiminnan laatuun taas on panostettu kehittämällä prosessien- ja laadunhallintaa ja sitomalla näin laadun varmennus jokapäiväiseen työhön. Liikelaitokselle myönnetty ISO-sertifikaatti on tunnustus hyvästä laadunhallinnasta.

Vantaan Työterveys liikelaitoksen toimintaan on tulossa jatkossa merkittäviä muutoksia. Kuntalaki velvoittaa kuntia yhtiöittämään kilpailutilanteessa tuotettu muiden kuin lakisääteisten työterveyshuollon palvelujen tuotanto vuoden 2019 alusta tai luopua tuottamasta kyseistä palvelua. Vantaan työterveys liikelaitoksen tuottamat työterveyshuollon palvelut tuotetaankin kokonaan Vantaan kaupungin omistamassa yhtiössä 1.5.2019 alkaen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa Vantaan Työterveys liikelaitoksen onnistuneen hyvin toiminnassaan. Toiminta on ollut taloudellisesti tuloksellista ja prosessien ja laadunhallinnan kehitystyö on tuonut liikelaitokselle laatusertifikaatin. Vuoden 2019 aikana työterveyshuollon palvelujen palvelutuotantotapa muuttuu kuntalain velvoitteen mukaisesti yhtiömuotoiseksi. Tarkastuslautakunta kannustaa työterveyshuoltoa ylläpitämään ja edelleen kehittämään hyvin toimivaa palveluntuotantotapaa, jotta laadukas työterveyshuollon toiminta jatkuu myös yhtiömalliin siirryttäessä.

7 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

7.1 Ympäristöpalvelut ja eläinlääkintäpalvelut

Ympäristökeskus vastaa Vantaalla kunnalle kuuluvista lakisääteisistä ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä, sekä ympäristöasioiden koordinoinnista ja ympäristöjohtamisen kehittämisestä. Ympäristökeskuksen tulosalue jakautuu ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon sekä talous- ja hallintoyksiköihin.

Ympäristönsuojelun yksikössä erottuu kaksi tehtäväkokonaisuutta: ympäristövalvonta ja ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen. Ympäristövalvonnan kohteina ovat muun muassa erilaiset lupalaitokset, (esimerkiksi murskaamot, elintarvikelaitokset ja betoniasemat) ja rekisteröitävä toiminta (esimerkiksi bensiinin jakeluasemat, pienet energialaitokset ja kemialliset pesulat). Ympäristönsuojelun suunnittelun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä ovat erilaisten ympäristö- ja luontoselvitysten tekeminen. Tässä yhteydessä tehdään tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun ja toteutuksen tulosalueiden kanssa, jotta kyseiset asiat tulevat huomioiduksi maankäytön suunnittelussa. Ympäristön suojelun suunnitteluun kuuluu lisäksi kaupungin ympäristöjohtamisen kehittäminen ja ilmastonmuutoksen hillitsemisen edistäminen ja koordinointi ja ekotukikoulutusten järjestäminen.

Ympäristöterveydenhuollon yksikössä tehtävät on jaettu kolmeen kokonaisuuteen: elintarvike- ja tupakan vähittäismyynnin valvonta, terveydensuojelun valvonta ja eläinlääkintähuolto. Valvontakohteita ovat muun muassa ravintolat, tuotantolaitokset, elintarvikevarastot ja torit. Terveydensuojelun valvontakohteita ovat muun muassa koulut, päiväkodit, vanhainkodit, vesilaitokset ja uimarannat.

Kuva: Pekka Turtiainen

Eläinlääkintähuollon osalta Vantaalla on sopimus eläinlääkäripalvelujen järjestämisestä Porvoon kaupungin kanssa. Vantaa hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon ympärivuorokautisesti ja virka-ajan ulkopuolella myös Porvoon päivystysalueen pieneläinlääkintähuollon. Porvoon alue hoitaa oman alueensa pieneläinlääkintähuollon virka-aikana ja oman että Vantaan alueen suureläinten eläinlääkinnän ympärivuorokautisesti. Eläinlääkintähuoltoon kuuluu myös eläinsuojelu ja eläintautivalvonta. Eläinsuojelussa tehdään noin 200 tarkastusta/toimenpidettä vuosittain. Eläintautivalvonnalla pyritään estämään tarttuvien eläintautien leviäminen.

Suunnitelmallinen valvonta kohdistuu pääasiassa muutaman vakavamman taudin valvontaan ja näiden tautien leviämisen estämiseen.

Toiminnan tavoitteista

Ympäristökeskuksen toimintaan liittyvät koko kaupungin sitovat strategiset tavoitteet 2018

Ympäristökeskuksella oli keskeinen rooli kahden Vantaan kaupunginvaltuuston vuodelle 2018 asettaman sitovan tavoitteen (tavoitteet 10 ja 11) toteutuksessa. Tavoitteessa numero 10 ympäristökeskuksen tehtävä oli selvittää tärkeimmät ekologiset yhteydet[8]. Ympäristökeskus laati vuoden 2018 kesällä valmistuneen selvityksen Vantaan ekologisista yhteyksistä. Ekologisia yhteyksiä kartoitettiin osana kaupungin ekologista verkostoa ja toisaalta osana laajempaa maakuntatason viherrakennetta. Selvitys tehtiin Vantaan yleiskaavatyötä 2020 varten. Selvityksessä tuotettiin tietoa erityisesti yleiskaavan viherrakennesuunnitteluun ja ekologisen verkoston kehittämistyöhön.

Tavoitteessa numero 11 oli tavoitteeksi asetettu hiilineutraalin Vantaan tiekartan laatiminen. Vantaalla lähdettiin laatimaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita määrittävää resurssiviisauden tiekarttaa. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisauden tiekartan valmistelua. Resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 18.6.2018 § 8. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma, joka sisältää ne koko kaupunkia koskevat toimenpiteet, jotka hiilineutraalisuuden saavuttaminen 2030 edellyttää. Toimenpiteet tarkentuvat jokaisen toimialan omilla toteutussuunnitelmilla. Ympäristökeskuksella on jatkossakin tärkeä rooli tiekartan toimeenpanon opastajana toimialoille ja tulosalueille sekä tiekartan tavoitteiden ja toimenpiteiden edistymisen raportoinnissa.

Ympäristökeskuksen muut toiminnan tavoitteet

Lisäksi tulosalueen muita tuloskortin tavoitteita vuodelle 2018 olivat uuden puro-luonnonsuojelualueen perustaminen, lähiluontokohteiden käytettävyyden parantaminen ja aktiivinen osallistuminen sisäilman aiheuttamien terveysriskien poistamiseen ja lupa.fi palvelun käytön vakiinnuttaminen ja laajentaminen lupien ja ilmoitusten käsittelyssä. Lisäksi koko ajan toiminnassa tavoitteena on huolehtia luotettavasti ja laadukkaasti paikallisista viranomaistehtävistä.

Ympäristökeskuksen puro- ja luonnonsuojelualueisiin liittyvä selvitys on valmistunut vuonna 2018. Selvityksen pohjalta on yleiskaavaan tehty ehdotukset, jotka sisältävät noin 600 hehtaaria uusia puro- ja luonnonsuojelualueita. Lähiluontokohteiden käytettävyyttä on edistetty asettamalla kolmelle luonnonsuojelualueelle infotaulut ja rajamerkinnät. Ympäristökeskus on osallistunut asiantuntijana sisäilman aiheuttamien riskien poistamiseen eri kaupungin työryhmissä. Lupapalvelu lupa.fi kattaa nyt ympäristönsuojelun luvat ja toiminta on vakiintunutta.

Henkilöstö ja toiminnan tunnuslukuja

[8] Ekologinen yhteys: Yhteys, joka palvelee monen eliölajin liikkumista ja leviämistä. Ekologisten yhteyksien määrittely on suunnittelussa tapauskohtaista ja vaihtelee sen mukaan, minkä lajin tai lajien liikkumista ja leviämistä yhteyksien on tarkoitus tukea. Esimerkiksi vesiympäristön lajien, maaselkärankaisten ja lintujen liikkumista ja leviämistä palvelevat yhteydet eroavat toisistaan. Ekologisilla yhteyksillä on usein viitattu luonnon ydinalueita yhdistäviin yhteyksiin. Luonnon ydinalueilla on tällöin tarkoitettu monimuotoisia ainakin osin suojeltuja alueita, joilla on eläimille tärkeitä ravintolähteitä ja synonyyminä ekologinen käytävä. (Suomen ympäristökeskuksen raportteja 39/ 2013, s.31))

Henkilöstö

Henkilöstön määrä on ympäristökeskuksessa ollut 40 vuosina 2015–2018. Lisäksi vuosittain on ollut 2 määräaikaista henkilöä. Vuodelle 2019 saadaan yksi vakanssi lisää ilmastoasiantuntijan tehtävään. Tehtävä liittyy resurssiviisauden tiekartan toimeenpanoon liittyviin tehtäviin (koordinointi, opastus ja seuranta) ja tätä kautta hiilineutraali Vantaa 2030 tavoitteen toteuttamiseen.

Toiminnan tunnuslukuja

Taulukkoon on koottu ympäristökeskuksen toimintaan liittyviä tunnuslukuja vuosilta 2015–2018.

	2015	2016	2017	2018
Ympäristöterveys				
Luvat ja ilmoitukset	339	397	334	251
Tarkastusten määrä	1 833	1 837	1 645	1 657
Eläinlääkäripotilaat	4 445	4 633	4 588	5 126
Ympäristönsuojelu				
Ympäristöluvat, ilmoitukset ja rekisteröinti	102	114	102	129
Rauhoitetut luonnonsuojelualueet/hehtaaria	1 241	1 249	1 372	1 474

Ympäristöjohtaminen Vantaalla ja ympäristökeskuksen rooli ympäristöjohtamisessa

Oheisessa kuvassa on koottuna Vantaan ympäristöjohtamisen ”kulku” koko organisaatioon strategian ja sitä toimeenpanevien ohjelmien kautta.

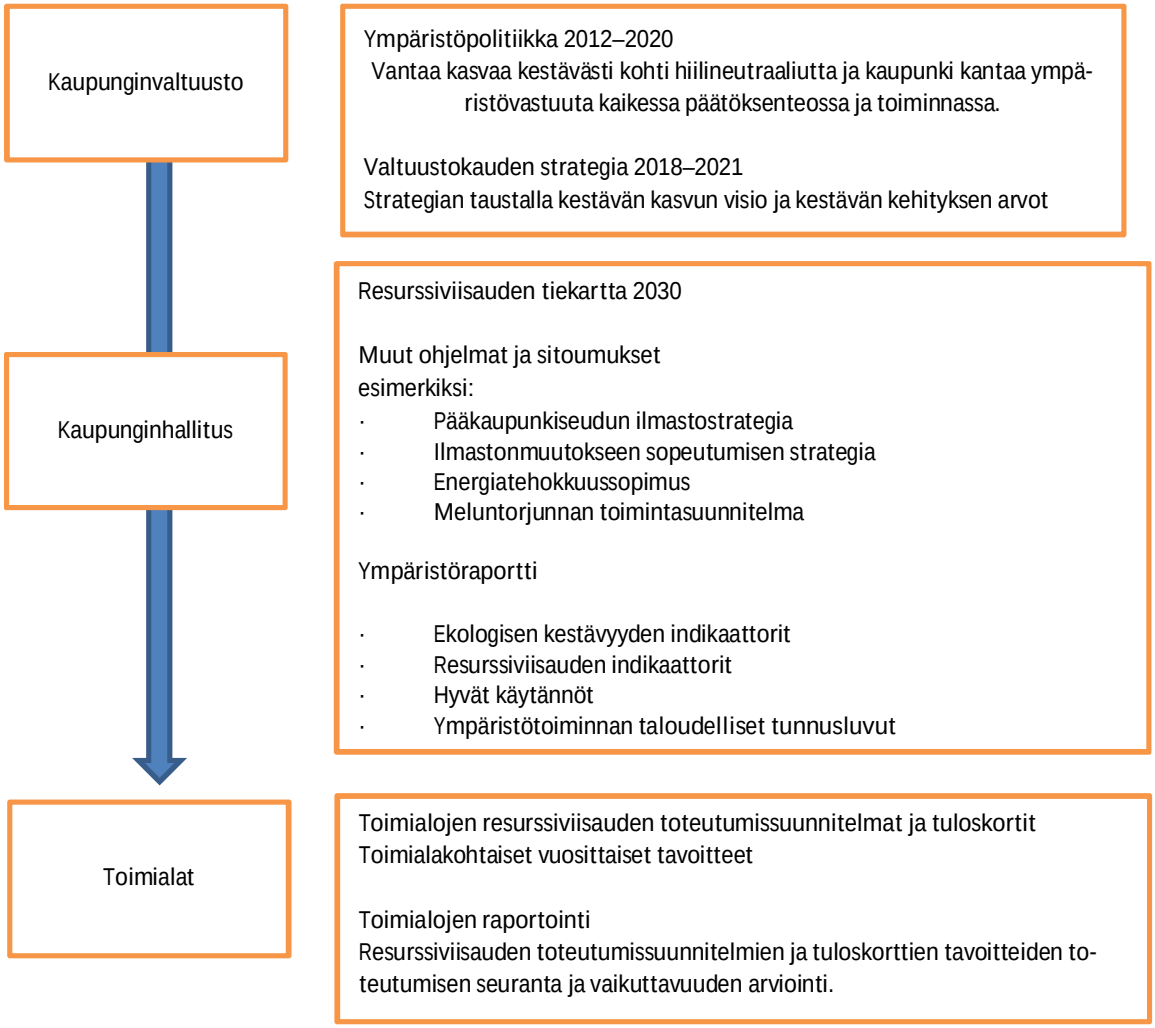

Ympäristöjohtamisen keskeinen tavoite on ekologisen kestävyyden ylläpitäminen ja edistäminen ja Vantaalla se ulotetaan strategian, strategiaa toimeenpanevien ohjelmien ja ohjelmien toteuttamistoimenpiteiden kautta koko kaupungin toimintaan. Ympäristöarvot ja ympäristön huomioiminen näkyy Vantaan strategiassa, visiossa ja arvoissa (ekologinen näkökulma mainittu), yhtenä strategisena painopistealueena (Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien) ja myös valtuuston vuodelle 2018 asettamissa sitovissa tavoitteissa. Vuonna 2018 hyväksytty resurssiviisauden tiekartta on strategiaa toimeenpaneva pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtaminen ja sen tavoitteet tulevat näkyviin toimialojen toiminnassa.

Ympäristökeskuksella on keskeinen rooli ympäristöjohtamisen kehittämisessä. Ympäristökeskus koordinoi resurssiviisaan tiekartan valmistelua ja on toimialojen ja tulosalueiden apuna tiekartan toimenpideohjelmien laadinnassa. Ympäristökeskuksen vuosittain julkaisemassa ympäristöraportissa seurataan kestävän kehityksen ja ympäristönsuojeluntyön edistymistä. Lisäksi ympäristökeskus järjestää ympäristöasioihin ja ympäristöjohtamiseen liittyvää esimiesten koulutusta ja ekotukikoulutusta. Ympäristökeskus korostaa koulutuksissaan ympäristöjohtamisen ottamista entistä selvemmin osaksi kaikkea johtamista.

Johtopäätökset:

Ympäristökeskuksella on monia suoraan monista laeista tulevia valvontatehtäviä sekä ympäristön suojelun suunnitteluun ja kehittämiseen liittyviä tehtäviä. Tehtävät on jaettu ympäristökeskuksessa kahteen tehtäväkokonaisuuteen: ympäristöterveydenhuoltoon ja ympäristönsuojeluun. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvalla valvonnalla turvataan turvallista ja viihtyisää elinympäristöä. Ympäristönsuojelun suunnittelussa tulosalueella on asiantuntijarooli luonnonsuojeluun ja ympäristövaikutuksiin liittyvissä kysymyksissä. Ympäristökeskus tekee tiivistä yhteistyötä maankäytön suunnittelun kanssa, jotta luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen ja ympäristövaikutukset tulevat huomioonotetuksi eri maankäytön suunnitelmissa. Toiminnan tuloksellisuuden osatekijöistä tuottavuuden voidaan katsoa kehittyneen myönteisesti, sillä useamman vuoden tulosalue on hoitanut tehtävät jatkuvasti kasvavassa kaupungissa samalla henkilöstömäärällä.

Kaksi vuodelle 2018 asetettua koko kaupungin strategista tavoitetta olivat suurelta osin ympäristökeskuksen vastuulla (Vantaan resurssiviisauden tiekartan valmistuminen ja ekologisten viheryhteyksien selvittäminen). Molemmat tavoitteet toteutuivat. Myös ympäristökeskuksen muut vuoden 2018 tuloskortin tavoitteet toteutuivat.

Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030. Tähän tavoitteeseen pääsemiseksi valmisteltiin ja hyväksyttiin vuonna 2018 resurssiviisauden tiekartta, joka ohjaa kaupungin kehitystä kohti linjattua hiilineutraaliuden saavuttamistavoitetta vuonna 2030. Tiekartta on pitkän tähtäimen ympäristöohjelma ja tärkeä osa Vantaan ympäristöjohtamista, sillä kaikki toimialat ja tulosalueet tekevät toteutussuunnitelmat tiekartan toimeenpanemiseksi, jolloin ympäristöjohtamisen tavoitteet konkretisoituvat toimialojen toiminnassa. Ympäristökeskus koordinoi tiekartan valmistelua ja jatkossa ympäristökeskus toimii tiekartan toteutussuunnitelmien valmistelun koordinoijana ja toimeenpanon opastajana. Ympäristökeskuksella on näin keskeinen rooli tiekartan toimeenpanossa ja koko Vantaan ympäristöjohtamisessa.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittelee ympäristökeskusta resurssiviisasta tiekarttaa toteuttaessa etsimään yhdessä muiden toimialojen kanssa toimintamalleja, joilla ympäristöjohtamisen näkökulmaa saadaan ulotettua entistä laajemmalle toimialojen toimintaan.

7.2 Tilakeskus, rakennuttamisen yksikkö

Organisatorisesti rakennuttamisen tulosyksikkö kuuluu maankäytön ja rakennuttamisen toimialaan ja tilakeskuksen tulosalueeseen. Yksikön tehtäviä ovat investointikohteiden rakennuttaminen ja valvonta sekä suunnittelu ja talotekniikka (tarveselvitykset, hankesuunnittelu, suunnitteluttaminen, talotekninen ohjaus ja valvonta).

Toiminnan tavoitteista

Yksiköllä ei ole omaa tuloskorttia vaan se toteuttaa omalta osaltaan tilakeskuksen tuloskorttia. Tilakeskuksen tulosalueen tuloskortista nousi erityisesti kaksi tavoitetta, joiden toteuttaminen kuului rakennuttamisen tulosyksikölle. Nämä tavoitteet olivat:

Toimitilahankkeiden tavoitehinta pienenee kaksi prosenttia

Vuonna 2018 valmistuneiden merkittävien talonrakennushankkeiden ja niiden poikkeamien raportti käsiteltiin 12.3.2019 teknisessä lautakunnassa (§ 6). Raportin mukaan vuonna 2018 valmistui kuusi merkittävää toimitilahanketta, joiden tavoitehinnaksi oli yhteensä arvioitu noin 30,7 miljoonaa euroa. Toteutuneet kustannukset kyseisillä hankkeilla olivat noin 29,26 miljoonaa euroa eli toteutuneet kustannukset olivat 4,7 prosenttia tavoitehintoja pienemmät. Joukossa oli yksittäisiä hankkeita, joissa säästöä ei saavutettu mutta kaikki hankkeet huomioon ottaen kokonaissäästö oli suurempi kuin tavoitteeksi asetettu kaksi prosenttia. Merkittävä tekijä säästötavoitteen toteutumisessa oli onnistunut projektihallinta. Hyvän suunnittelun kautta suurin osa hankkeista pystyttiin toteuttamaan niin, että jokaiselle hankkeelle budjetoitavaa muutostyövarausta ei tarvinnut joko käyttää lainkaan, tai vain osa varauksesta jouduttiin käyttämään.

Käytetään uusia integroituja projektintoteutusmalleja

Tämäkin tavoite toteutui. Hämeenkylän ja Rajatorpan koulujen rakentaminen toteutetaan integroituna projektitoteutuksena eli niin sanottuna projektiallianssina. Tällaisessa hankintatavassa yhdistetään kilpailun kautta sopimuksellisesti rakennushankkeen eri osapuolia, esimerkiksi tilaaja, päätoteuttaja ja pääsuunnittelija, jotka yhteisesti ja yhdessä yhteisellä sopimuksella kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Allianssisopimuksella hinta sidotaan kustannustavoitteisiin (budjettiraami) ja kannustimin ja sanktioin ohjataan toteutusta laadullisiin, ajallisiin ja kustannustavoitteisiin. Mallin periaatteen mukaan kaikki sopimuksen osapuolet hyötyvät onnistumisista tai kärsivät ”epäonnistumisista”. Hankkeiden allianssikumppani valittiin kilpailutuksen kautta vuoden 2017 lopulla. Rajatorpan koulun on tarkoitus valmistua vuoden 2019 lopulla ja Hämeenkylän koulun kesäkuussa 2020.

Projektiallianssimallin lisäksi myös päiväkotirakentamiseen on käynnistetty kehityshanke, jonka tavoitteena on nopeuttaa rakentamista. Hankkeessa luodaan päiväkotikonsepti, jota hyödyntämällä päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja.

Toiminnasta yleisesti

Henkilöstö

Toteutusvaiheen henkilöstö: 7+1
Arkkitehtisuunnittelun ohjaus 4+1, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut lähes jatkuvasti auki.
Erikoissuunnittelun henkilöstö 7, vuonna 2018 yksi vakanssi on ollut vuonna 2018 lähes jatkuvasti auki.

Yksikön henkilöstömäärä on ollut vuodesta 2016 sama. Yksiköllä on ollut vaikeuksia saada rekrytoitua osaajia avoimiin tehtäviin. Rekrytointivaikeuksien taustalla on rakentamisen voimakas kasvu pääkaupunkiseudulla,

mikä aiheuttaa kilpailua työntekijöistä. Yksityinen sektori on paremmalla palkkatasollaan vetovoimaisempi työnantaja ja tämä vaikuttaa työvoiman saatavuuteen.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti 2015–2018

	2015	2016	2017	2018
Terveysperusteinen poissaoloprosentti	0,25%	3,69%	1,92%	0,59%

Toiminnan volyymi

Kaupungin rakennuttamisen investointivolyymi 2015–2018[9]

	2015	2016	2017	2018
Uudisrakentaminen	14 768 000	13 459 000	11 414 000	27 663 000
Korjausrakentaminen	21 282 000	21 341 000	24 970 000	29 934 000
Vuokra/osaketilat	1 669 000	1 141 000	2 524 000	1 573 000
Yhteensä	37 719 000	35 941 000	38 908 000	59 170 000

Rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat Vantaalla selvästi vuonna 2018. Rakennuttamisinvestointien taso pysyy korkealla myös jatkossa, sillä taloussuunnitelmassa on vuosille 2019–2021 varattu rakennuttamisen investointeihin vuosittain yli 70 miljoonaa euroa.

Laatu, tuottavuus ja vaikuttavuus

Rakennuttamisen yksikkö ei ole asettanut yleisiä toimintaa koskevia laatu-, tuottavuus- tai tehokkuusmittareita. Jokaisessa rakennushankkeessa arvioidaan kuitenkin sisäisesti aikataulun ja kustannusten toteutumista, suunnitelman tilatehokkuutta, hankekustannuksia (esimerkiksi euroa/päiväkotipaikka). Lisäksi myös laaduntuottoa arvioidaan esimerkiksi rakennuksen vastaanotossa havaittujen virheiden määrän kautta. Lopullinen rakentamisen laatu selviää vasta rakennuksen käytön aikana.

Rakennuttamisen valvonnasta

Jokaiselle rakennushankkeelle nimetään yksiköstä valvontaorganisaatio, joka hoitaa kaikkea valvontaa (rakennustyöt, LVISA[10]-työt ja sähkötyöt). Tarvittaessa hankitaan erityisosaamista tiettyihin tehtäviin. Valvonta resursoidaan hankkeen ominaisuuksien ja tarpeen mukaan. Rakennustöiden valvonnassa huomioidaan esimerkiksi kohteiden samanaikaisuus. Periaatteena on, että yhdellä valvojalla voi olla kaksi samanaikaista isompaa kohdetta. Haasteena on tunnistaa hankkeen/hankkeiden aikana mahdollisesti lisääntyvä valvonta- ja resurssitarve ja reagoida siihen.

Menettelyprosessi valvonnassa on periaatteessa samankaltainen jokaisessa hankkeessa. Valvonta tehdään paikallisvalvontana (ei kokopäiväistä valvontaa) valvontasuunnitelman pohjalta. Työn edistymisen seurantaa tukevat katselmukset. Mahdolliset poikkeamat reklamoidaan työmaapäiväkirjaan ja ne käsitellään työmaakokouksissa.

Kohteista 5–15 prosentissa rakennuttajana on konsulttitoimisto annetun toimeksiannon perusteella. Jos konsultti toimii projektipäällikkönä, on myös rakennusvalvonta ulkoistettu. Tällöin rakennuttamisen yksikön henkilöstöstä on nimetty projektipäällikkö, joka ohjaa ja seuraa konsulttien toimintaa ja vastaa hankeen aikaisista tilaajapäätöksistä ja hallinnollisista asioista.

[9] Luvut ovat kyseisien vuosien tilinpäätöksien toteumalukuja.

[10] Lämmitys-, ilmastointi- ja talotekniikkatyöt

LVISA-töiden valvonnasta 30–60 prosenttia hoidetaan alan konsulttien avulla. Tällöin rakennuttamisen yksiköstä nimetty hankkeen projektipäällikkö seuraa konsulttien toimintaa ja projektipäälliköllä on käytettävissään oman yksikön LVISA henkilöstön tuki.

Rakennuttamiseen liittyvät riskit

Rakentamisen riskit arvioidaan aina hankekohtaisesti. Jo hankintakilpailuvaiheessa edellytetään valittavalta urakoitsijalta referenssejä vastaavanlaisista rakennushankkeista, sekä vähintään normaalia taloustilannetta. Samoin rakennuskonsultteja valittaessa edellytetään vastaavanlaisia referenssejä. Henkilöiden mahdollisesti vaihtuessa vaaditaan uusilta vastaava osaaminen.

Erityisesti kosteudenhallintaa rakennuttamisvaiheessa on pyritty parantamaan. Vantaalla on käytössä Kuivaketju10, kosteudenhallinnan toimintamalli, jolla vähennetään kosteusvaurioiden riskiä rakennuksen koko elinkaaren ajan. Kosteusriskien hallinta perustuu mallissa ketjuun, jossa riskit torjutaan rakennusprosessin kaikissa vaiheissa ja torjunnan onnistuminen todennetaan luotettavalla tavalla. Sääsuojaustaso ja tarve eri rakentamisen vaiheissa arvioidaan aina hankkeittain.

Toiminnan kehittäminen ja haasteet

Tällä hetkellä kehittämiskohteena on toiminnan tavoitteiden yhteydessä mainitut uusi projektintoteutusmalli (allianssimalli) ja päiväkotikonsepti. Allianssimallia on käytetty kahdessa koulurakentamishankkeessa, joista toinen on jo toteutusvaiheessa. Päiväkotikonsepti on kehitysvaiheessa. Allianssimallista saadaan parhaillaan kokemusta ja tätä toteutustapaa päästään näin vertailemaan perinteisiin urakkamalleihin ja vertailujen perusteella päästään edelleen kehittämään toimintatapoja.

Isona haasteena yksiköllä on henkilöstöresurssin riittävyys, sillä kaupungin tulevien vuosien investointiohjelmassa rakennuttamisen volyymi kasvaa vielä entisestään. Henkilöstön vaihtuvuus yksikössä (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle) on ollut poikkeuksellisen suurta ja pääkaupunkiseudun kiivas rakentamistahti lisää kilpailua alan osaajista, joka heijastuu rekrytointivaikeuksina.

Johtopäätökset:

Rakennuttamisen tulosyksikön valvontavastuulla olevat kaupungin rakennuttamisinvestoinnit kasvoivat selvästi vuonna 2018, jonka vuoksi yksikön henkilöstöresurssin riittävyys on ollut koetuksella. Rakennuttamisen volyymi on korkea myös tulevina vuosina. Kasvavat rakennuttamisinvestoinnit asettavat haasteen yksikön henkilöstöresursseille. Henkilöstön osalta painetta tuo myös yksikön henkilöstön melko suuri vaihtuvuus (eläköityminen ja siirtyminen yksityiselle). Pääkaupunkiseudun kiivas rakennustahti pitää kilpailun alan osaavasta työvoimasta kovana ja vaikeuttaa rekrytointia.

Tulosyksikössä arvioidaan valvottavien rakennushankkeiden riskit aina hankekohtaisesti. Jo urakoitsijoiden ja konsulttien kilpailutusvaiheessa edellytetään hakijoilta kilpailutettavaan hankkeeseen liittyvää aiempaa kokemusta. Rakennuttamisvaiheessa erityistä huomiota kiinnitetään kosteudenhallintaan. Yksikkö arvioi sisäisesti myös jokaista hanketta suunnittelun onnistumisen, aikataulujen pitävyyden, tilatehokkuuden ja kustannusten toteutumisen näkökulmista.

Rakennuttamisessa on lähdetty hakemaan uusia tapoja toteuttaa rakennuttamishankkeita. Kaksi kouluhanketta toteutetaan niin sanottuna projektiallianssina, jossa on yhdistetty rakennushankkeen eri osapuolet sopimuksellisesti ja jossa osapuolet kehittävät ja toteuttavat hankkeen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Projektiallianssimallin lisäksi päiväkotirakentamiseen ollaan luomassa päiväkotikonseptia, jolloin päiväkotien rakentamisessa voidaan käyttää mahdollisimman paljon vakioituja ratkaisuja rakentamisen nopeuttamiseksi.

Tuloksellisuuden osatekijöistä voidaan yksikön tuottavuuden katsoa olevan hyvä, sillä yksikkö on samalla henkilöstömäärällä hoitanut viime vuosina kasvaneiden rakennusinvestointien rakennuttamisen valvonnan. Lisäksi toimitilahankkeiden hyvällä suunnittelulla saavutettiin vuonna 2018 myös taloudellista tulosta alittamalla monissa rakennuttamishankkeissa

niiden tavoitehinnat. Yhtenä tuloksellisuuden osatekijänä pidetty henkilöstön hyvinvointi on erittäin alhaisena pysytelleen sairauspoissaoloprosentin perusteella tulosyksikössä myös hyvällä tasolla.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupungin rakennuttamisinvestointien tulevina vuosina selvästi kasvaessa on rakennuttamista sujuvoittavien ja kustannustehokkuutta lisäävien ratkaisujen hakeminen erittäin kannatettavaa. Tarkastuslautakunta suosittelee rakennuttamisen tulosyksikköä jatkamaan jo käynnissä olevaa rakennuttamiseen liittyvien uusien toimintamallien kehittämistä ja saatavien kokemusten pohjalta tuomaan toimivimmat ratkaisut käytäntöön. Rakennuttamisen yksikön rekrytointiongelmat lautakunta näkee huolestuttavina, varsinkin kun yksikön työmäärä tulee jatkossa kasvamaan.

8 SIVISTYSTOIMI

8.1 Liikuntapalvelut, Tikkurilan uimahalli ja sen peruskorjaus

Liikuntapalvelujen tulosalue kuuluu kaupungin organisaatiossa sivistystoimen toimialaan. Liikuntapalvelut vastaa kaupungin liikuntapalveluiden kehittämisestä ja järjestämisestä, liikuntapaikkojen ylläpidosta ja kehittämisestä sekä liikuntajärjestöjen ja urheiluseurojen toiminnan tukemisesta. Liikuntapalvelujen yhteydessä on lyhyesti käsitelty myös Tikkurilan uimahallin peruskorjausinvestointia.

Toiminnan tavoitteet

Liikuntapalvelujen yleisenä tavoitteena on aktivoida ihmiset liikkumaan luomalla kaikenikäisille vantaalaisille mahdollisuudet liikkumiseen ja erilaisiin liikuntaharrastuksiin. Liikuntapalvelut toteuttaa tavoitetta kolmella pääprosessilla: rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja, aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin ja tukemalla liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksiä. Liikuntapalvelut tekee yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen kanssa ja erittäin tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat kaupungin urheilu- ja liikuntaseurat sekä yhdistykset, jotka järjestävät valtaosan vapaa-ajan toiminnasta. Liikuntamahdollisuuksien lisääminen ja sitä kautta liikkumiseen kannustaminen nähdään myös yleisesti tärkeänä osana hyvinvointia. Vantaan hyvinvointiohjelman 2018–2022 päämääriin kuuluu liikunnalliseen elämäntapaan kannustaminen ja liikunnan lisääminen. Keskeisimmät liikuntapalvelujen kohderyhmät ovat olleet lapset, nuoret sekä seniori-ikäiset. Tärkeä osa ihmisten liikkumaan aktivoinnissa ovat lukuisat liikunnan edistämishankkeet. Käynnissä olevia hankkeita ovat muun muassa päiväkoti- ja kouluikäisille suunnatut liikkuva koulu ja liikkuva päiväkoti hankkeet ja Sporttia kaikille- hanke, jonka tarkoituksena on tukea ja edistää monikulttuurista liikunnan harrastamista.

Henkilöstö, toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Henkilöstömäärä

2015	2017	2018
92	102	121

Vuoden 2015 aikana liikuntapalveluiden vastuulle siirtyi kaupunkikonserniin kuuluvan VTK Kiinteistöt Oy:n Myyrmäen ja Tikkurilan urheilupuistojen ja Rajakylän tenniskeskuksen liikuntatilojen operointi sekä päiväkotien, koulujen ja oppilaitosten vapaa-ajan käytön varausten hallinnointi sekä iltakäytön valvonnan koordinointi ja työnjohto. Liikuntapalveluiden vastuulle siirtyneiden toimintojen uudelleenorganisointi, toimintatapojen yhtenäistäminen ja uusien toimintojen liittäminen liikuntapalveluihin tehtiin asteittain vuosina 2015–2017.

Kaupunki osti aluksi osan siirtyneiden toimintojen hoidosta vuokratyönä mutta vuonna 2018 toimintoja hoitavat henkilöt siirtyivät kaupungin palvelukseen. Näin liikuntapalvelujen henkilöstömäärä ja henkilöstökulut kasvoivat vuonna 2018 ja palvelujen ostot vähenivät.

Henkilöstön sairauspoissaoloprosentti

2016	2017	2018
3,82	3,70	2,78

Sairauspoissaoloprosentti on pysytellyt selvästi koko kaupungin keskimääräistä sairauspoissaoloprosenttia (yli 4 prosenttia) matalammalla tasolla.

Toiminnan volyymeja vuodelta 2018, liikunta-alueet ja kävijämäärät

Liikunta-alueet:
Hiihtoladut 250 kilometriä
Pallokentät 105
Liikuntasalit 97
Luistelualueet 71

Kävijämääriä:
Harrasteliikuntaryhmien määrä: 296
Liikuntakursseille osallistujat: 13 776
Uimahallien ja kuntosalien kävijämäärät: 672 910
Tilojen varauksia: 499 249
Avustusten saajia. 59 001

Vertailutietoja liikuntapalvelujen kustannukset, liikunnan edistäminen

Suurten kaupunkien liikuntapalvelujen asukaskohtaisia kustannuksia.[11]

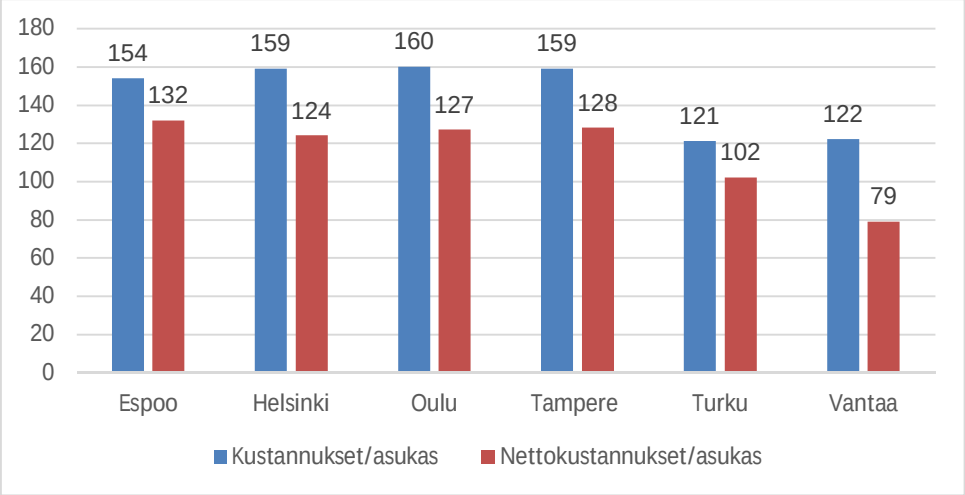

Vantaan liikuntapalvelujen nettokustannukset asukasta kohden ovat selvästi alhaisimmat kuuden suurimman kaupungin vertailussa.

Liikunnan edistäminen suurissa kaupungeissa

[11] Lähde: Lipas, liikuntapaikkojen tietokanta

Alla olevassa taulukossa on liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärät Suomen suurimmissa kaupungeissa vertailtuna vuosilta 2016 ja 2018.[12]

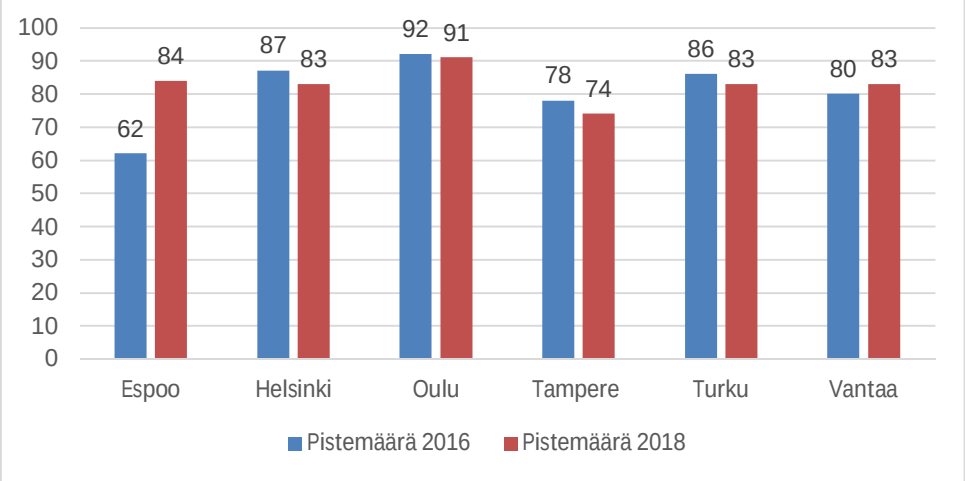

TEA-viisari on valtakunnalliseen aineistoon perustuva kunnan terveyden edistämisaktiivisuutta kuvaava mittari. Liikunnan edistämistä koskevan TEA-indikaattorin pistemäärä kuvaa liikunnan edistämisestä kunnassa vastaavan tahon terveydenedistämisaktiivisuutta. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Vantaan pistemäärä hieman nousi vuonna 2018 vuodesta 2016.

Havaintoja hyvinvointiraportista

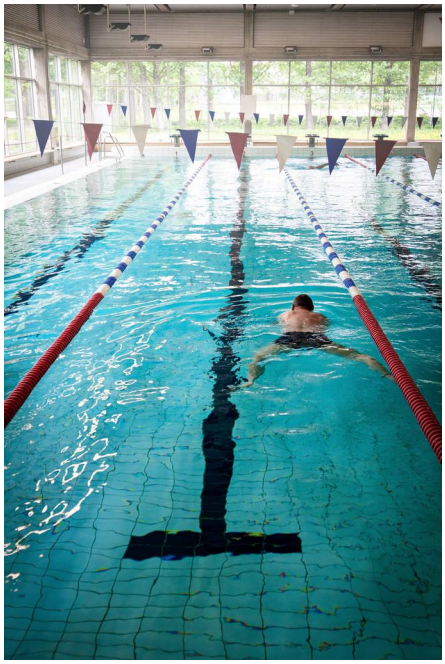

Kuva: Pertti Raami

Vantaan hyvinvointiraportti vuodelta 2018 esiteltiin Vantaan kaupunginhallituksessa helmikuussa 2019. Hyvinvointiraportti koostui erillisestä Liikunnasta hyvinvointia -raportista sekä hyvinvointi-indikaattoreiden tietojen päivityksestä. Liikunnasta hyvinvointia- raportista nousi esiin seuraavia havaintoja:

Positiivisina havaintoina oli erilaisten harrasteliikuntaryhmien määrän selvä kasvu. Lisäksi Vantaalla oli vähemmän liikuntaa harrastamattomia ikääntyneitä kuin koko maassa keskimäärin. Kaupungin panostuksessa liikuntaan oli tapahtunut positiivista kehitystä ja toiminta oli hyvin kustannustehokasta (tästä esimerkkinä edellä ollut TEA-indikaattori vertailu).

Kehityskohteina raportissa mainittiin muun muassa se, että suuri osa vantaalaisesta väestöstä ei tavoita valtakunnallisia liikuntasuosituksia. Lisäksi liikkumisessa oli huomattaviakin eroja esimerkiksi sukupuolen, syntyperän, iän ja koulutuksen perusteella.

[12] Lähde: https://teaviisarifi/index

Tikkurilan uimahallin peruskorjaus

Tikkurilan uimahallin tarveselvitys hyväksyttiin 19.6.2017 Vantaan kaupunginhallituksessa. Hankesuunnitelma hyväksyttiin vapaa-ajan lautakunnassa 16.1.2018 ja teknisessä lautakunnassa 30.1.2018. Peruskorjaus ajoitettiin vuosille 2018 ja 2019 ja tavoitehinta rakentamisen aloitusajankohdan kustannustasossa 3,6 miljoonaa euroa. Peruskorjaus keskittyi kellarikerroksen puku-, pesu-, sauna- ja wc- tiloihin sekä alustatilan kosteuden hallintaan.

Peruskorjaus valmistui aikataulun mukaisesti tammikuussa 2019 ja hankkeen kustannukset vastasivat tavoitehintaa. Liikuntapalvelujen näkökulmasta oli tärkeää, että koko hanke hoidettiin hyvässä yhteistyössä ja liikuntapalveluiden edustaja oli esimerkiksi aina mukana työmaakokouksissa. Näin käyttäjän näkökulma tuli koko ajan huomioonotetuksi työn edetessä. Lisäksi uusien tilojen testauksiin ennen käyttöönottoa oli varattu hyvin aikaa ja ne tehtiin käyttäjän edustajien ja urakoitsijan kanssa yhteistyössä.

Johtopäätökset:

Liikuntapalvelujen tulosalue aktivoi ihmisiä liikkumaan sekä luomalla puitteet liikunnanharrastamiseen liikuntapaikkoja rakentamalla ja ylläpitämällä että aktivoimalla kuntalaisia liikunnan pariin. Tärkeä osa toimintaa on liikunta- ja urheiluseurojen toimintaedellytyksien tukeminen ja samalla tiivis yhteistyö liikunta- ja urheiluseurojen kanssa. Aktivoinnin kohderyhminä ovat olleet erityisesti lapset ja nuoret sekä ikäihmiset, joita on aktivoitu liikkumaan erilaisten hankkeiden kautta. Myös monikulttuurisuus on otettu huomioon, sillä hankkeissa on mukana monikulttuurista liikunnanharrastamista tukeva hanke.

Liikuntapalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä vaikuttavuudesta ja henkilöstön hyvinvoinnista on tunnuslukujen perusteella havaittavissa positiivisia signaaleja. Vaikuttavuudesta kertoo se, että liikunnan edistäminen oli Vantaalla parantunut vuonna 2018 verrattuna edelliseen mittaukseen. Liikuntapalvelujen liikunnan edistämiseksi tekemillä toimenpiteillä voidaan tämän perusteella tulkita olleen positiivista vaikutusta. Hyvin alhaisena pysynyt henkilöstön sairauspoissaoloprosentti on signaali hyvästä henkilöstön hyvinvoinnista. Lisäksi voidaan todeta, että kuuden suurimman kaupungin vertailussa Vantaan asukaskohtaiset nettokustannukset olivat selvästi alhaisimmat, joten palvelut on tuotettu myös kustannustehokkaasti.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa, että liikunnan edistäminen on tärkeä osa kunnan terveyden ja hyvinvoinnin edistämistyötä. Liikuntapalvelujen työllä luodaan puitteita, jotta kaikilla kuntalaisilla oli mahdollisuus harrastaa mahdollisimman monipuolisesti erilaisia liikuntamuotoja. Kuntalaisten liikunnan edistäminen on viimeisen vertailun mukaan Vantaalla entistä paremmalla tasolla, joten liikuntapalvelujen työ on tuottanut tämän perusteella haluttua tulosta. Liikunnasta hyvinvointia -raportissa nostettiin esiin kehittämiskohteita vantaalaisten liikuntaan liittyen. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että liikuntapalvelut selvittää omalta osaltaan keinoja vastata näihin kehityskohteisiin.

8.2 Johtaminen sivistystoimessa

Tavoitteena oli arvioida johtamisen toimivuutta sivistystoimessa. Arviointi rajattiin koskemaan yleisjohtamista ja erityisesti perusopetuksen johtamista vuonna 2018. Arviointi suoritettiin taustamateriaalin, ennakkoon toimitettujen kysymysten ja lautakunnan kokouksessa saamien vastausten perusteella.

Yleistä Vantaan johtamisjärjestelmästä

Strategia on johtamisen tärkein työväline. Se ohjaa päätöksentekoa ja johtamista organisaation kaikilla tasoilla. Tuloskortit ovat osa kaupungin johtamisjärjestelmää.

Kaupungin ammatillisen johtamisjärjestelmän viitekehys mahdollistaa eri johtamisen keinojen ja työvälineiden käytön, jotta kaupungin strategia voisi toteutua. Strateginen johtaminen perustuu strategiasta tulevien tavoitteiden asettamiseen ja toteuttamiseen. Tavoitteiden asettaminen ja toteutumisen seuranta vaativat esimiehiltä kykyä suunnitella, seurata ja antaa palautetta. Johtamista tehdään joka organisaatiotasolla ja siten myös johtamista johdetaan. Johtamisjärjestelmien dokumentointiin ja kuvaamiseen on kiinnitetty huomiota ja johtamisjärjestelmää arvioidaan tulosalueittain kehittämisen suuntaamiseksi. Tulosalueet poimivat arviointien avulla kehittämiskohteistaan konkreettiset kehittämistoimenpiteet.

Kaupungissa laadittiin vuonna 2014 tulosaluekohtaiset johtamisjärjestelmäkuvaukset.

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä

Sivistystoimen toimialaa johdetaan edellä kuvatun kaupungin mallin mukaisesti. Lisäksi sivistystoimen toimialalla on ollut käynnissä muutosjohtamisen prosessi, joka liittyy toimialan siirtymiseen monitilatoimistoon vuonna 2019. Muutokseen liittyy paljon ennakkovalmistelua, erilaisia johdon foorumeita ja työpajoja sekä työyhteisöjen työpajoja. Toimintakulttuurin muutoksen johtamiseen on laadittu ohjelma.

Alla olevassa kuviossa on kuvattu osaamisen kehittämisen perusprosessi.

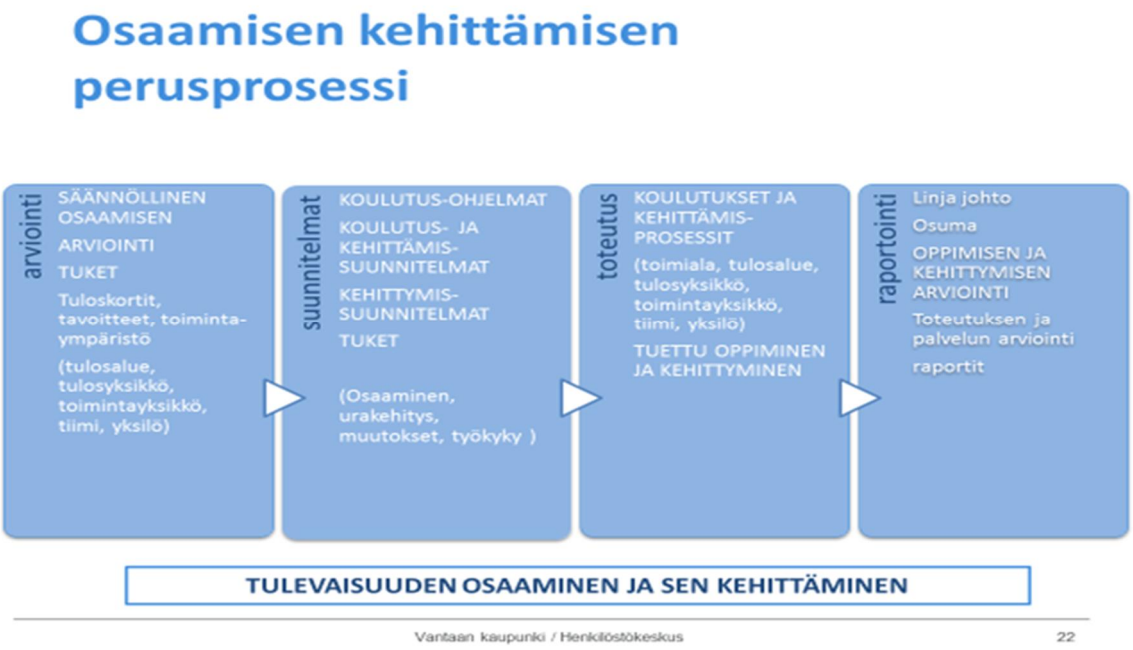

Johtaminen perusopetuksessa

Perusopetuksen järjestämistä ohjataan opetusta koskevan lainsäädännön, opetussuunnitelman valtakunnallisten perusteiden sekä paikallisen opetussuunnitelman avulla. Valtakunnallisia säädöksiä ovat perusopetuslaki ja perusopetusasetus. Valtakunnalliset tavoitteet ja tuntijako määritellään valtioneuvoston asetuksella. Koulun toiminnan kannalta keskeinen opetusta ohjaava normi ovat opetushallituksen päättämät perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, jonka pohjalta laaditaan paikallinen opetussuunnitelma.

Vantaalla perusopetuksen johtamisjärjestelmän kuvaus sisältää organisaation kuvauksen, arvot, vision ja strategian sekä perusopetuksen koulujen toimintaa ohjaavat laatukortit. Laatukorteissa on kuvattu kunkin aihepiirin laadukas toiminta sekä lueteltu asiaan liittyvät prosessikuvaukset ja asiakirjat.

Perusopetuksen strategiassa vuosille 2018–2021 on laadittu strategisia tavoitteita kolmelle osa-alueelle: taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Yleistä perusopetuksesta

Perusopetuksen tulosyksikköön kuuluu 42 suomenkielistä peruskoulua, joiden keskimääräinen oppilasmäärä on 524. Henkilöstöä on yhteensä noin 2 000 ja oppilaita yli 22 000. Oppilasmäärän kasvu on ollut nopeaa, vuodesta 2013 vuoteen 2018 oppilasmäärä kasvoi keskimäärin 500 oppilasta vuodessa, siis yhden vantaalaisen keskivertokoulun verran. Jatkossa kasvu näyttäisi ennusteiden mukaan tasaantuvan hieman alle 200 oppilaaseen vuodessa.
Nivelvaiheyhteistyöllä pyritään vaikuttamaan siihen, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai niihin valmistavaan koulutukseen. Vuonna 2017 jatkokoulutukseen sijoittui 98,0 prosenttia perusopetuksen päättäneistä ja suoraan tutkintoon johtavaan koulutukseen 92,7 prosenttia. Tämä oli hieman tavoiteltua huonompi tulos.

Oppimisen ja koulunkäynnin tukea voi saada yleisenä, tehostettuna tai erityisenä tukena. Tämä järjestetään ensisijaisesti lähikoulussa. Lisäksi on kaupunkitasoisia etappi-, paja- ja polikliinisen opetuksen ryhmiä. Laaja-alaisia erityisopettajia on laskennallisesti yksi opettaja 200 oppilasta kohden. Koulujen erityisopettajaresurssi määräytyy oppilasmäärän ja alueellisen tarpeen perusteella.

Aluehallintovirasto antoi maaliskuussa 2018 päätöksen sille tehdystä Vantaan perusopetusta koskevasta kantelusta. Päätöksessään virasto kiinnitti huomiota oppilaiden perusopetusasetuksen 2 § 2 ja 3 momentissa säädettyihin enimmäismääriin opetusryhmiä kohden ja ilmaisi omana käsityksenään, että integroidussa ryhmässä vain merkittävä vähemmistö oppilaista voi olla erityisen tuen oppilaita.

Johtopäätökset:

Sivistystoimen toimialan johtamisjärjestelmä on kaupungin mallin mukainen ja tulosalueiden johtamisjärjestelmät on kuvattu joitakin vuosia sitten. Perusopetus on valtakunnallisesti varsin säänneltyä toimintaa. Perusopetuksen strategiassa painottuvat taitava oppija, hyvinvoiva oppilas sekä oppilaan ohjaaminen ja työelämätaitojen kehittäminen.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta suosittaa, että sivistystoimen tulisi tarvittaessa pystyä todentamaan esimerkiksi aluehallintovirastolle, että on toimittu sen mukaan kuin on säädetty esimerkiksi integroitujen ryhmien ryhmäkokoja koskevassa asiassa.

9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

9.1 Päihdepalvelut

Päihdepalvelujen tulosyksikön palveluihin kuuluvat erilaiset palvelut alkoholia, huumeita ja /tai lääkkeitä käyttäville vantaalaisille ja heidän läheisilleen, jotka toivovat neuvoa ja tukea päihteiden käytön lopettamiseen. Näitä palveluja tarjoavat A-klinikat (2 klinikkaa ja myös kotiin tarjottavaa päihdepalvelua), ehkäisevän päihdetyön yksikkö, huumehoitoklinikka ja vinkkarit (2 yksikköä). Martinlaakson terveysasemalla toimii matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste ja päihdepalvelut on mukana pääkaupunkiseudun peliklinikkatyössä, jossa tarjotaan apua peliongelmaisille ja heidän omaisilleen. Kaikkiin mainittuihin palveluihin

pääsee ilman lähetettä (pois lukien kotiin tarjottavat palvelut). Lisäksi päihdepalveluihin kuuluu päihdevieroitusyksikkö, jossa annetaan ympärivuorokautista vieroitushoitopalvelua alkoholia, lääkkeitä tai huumeita käyttäville täysi-ikäisille vantaalaisille. Palveluun tarvitaan hoidon tarpeen arvio, lähete ja paikanvaraus.

Tavoitteet

Vuoden 2018 talousarvioon oli päihdepalvelujen osalle taloussuunnitelmakaudelle 2018–2021 nostettu seuraava tavoite: Päihde- ja mielenterveyspalvelujen toimintoja kehitetään yhteistyönä perhepalvelujen ja Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin (jatkossa HUS) kanssa.

HUS yhteistyö
Yhteistyössä päihdevieroitusyksikön ja HUS Peijaksen kanssa on käynnistetty hanke asiakkaiden vieroitushoitoon ohjautumisen tehostamiseksi. Päihdevieroitushoitoa tarvitsevia asiakkaita on ohjattu päivystyksestä ja tarkkailuosastolta vieroitukseen tavallista enemmän. Lisäksi yhteistyössä HUS Peijaksen päivystyksen kanssa on tehty sairaanhoitajan rekrytointi ja perehdytys. Sairaanhoitaja on aloittanut työt kesäkuussa Peijaksen päivystyksessä

Yhteistyö perhepalvelujen kanssa
Päihdepalveluissa luodaan yhteistyömalleja perhepalveluihin jäävien yhteistyötahojen kanssa. Päihdepalveluista on ollut jäsen lastensuojelun asiantuntijaryhmässä ja tätä yhteistyötä jatketaan. Samoin jatketaan sosiaalihuoltolain velvoittamia ja olemassa olevia yhteistyökäytäntöjä (lastensuojelun ohjaamat päihdekartoitukset).

Keskeisiä toiminnan muutoksia ja kehittämiskohteita 2018

Vuonna 2018 toiminnan keskeinen muutos oli päihdepalvelujen tulosyksikön siirtyminen kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta perhepalveluista terveyspalveluiden tulosalueelle. Muutoksella haluttiin lisätä entisestään mielenterveyspalvelujen ja päihdepalvelujen integraatiota (mielenterveyspalvelujen tulosyksikkö kuuluu myös terveyspalvelujen tulosalueeseen).

Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen päivystys Martinlaakson terveysasemalla vakinaistettiin 1.1.2018 alkaen. Palvelu toteutetaan yhteistyössä HYKS psykiatrian kanssa ja palvelupisteellä työskentelee mielenterveys- ja päihdetyön ammattilaisia, joilta saa monipuolista tukea. Myös Tikkurilaan on suunnitteilla vastaava mielenterveys- ja päihdepalvelujen palvelupiste.

Muita kehittämiskohteita

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatio
Päihdepalvelujen siirrolla terveyspalvelujen tulosalueelle mahdollistettiin mielenterveys- ja päihdepalvelujen entistä tiiviimpi yhteistyö. Mielenterveys- ja päihdepalvelujen integroiminen jatkuu edelleen ja tähän liittyvät toimet käynnistyivät syksyllä 2018. Yhtenä toimenpiteenä siirretään matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelupisteen koordinaatio terveysasemapalveluista päihdepalveluihin. Tähän liittyen mielenterveystyötä tekevät sairaanhoitaja ja kokemusasiantuntija siirtyvät vuoden 2019 alussa päihdepalvelujen kokonaisuuteen. Integraatio viedään loppuun vuoden 2019 aikana ja kaikki mielenterveys- ja päihdetyötä tekevät siirtyivät vuoden 2019 aikana työskentelemään samaan tulosyksikköön.

Kotiin annettavat päihdepalvelut
Tämä palvelu aloitettiin omana toimintana toukokuussa 2017. Palvelut käsittävät kotiin annettavaa vieroitushoitoa ja päihdekuntoutusta. Palvelun tavoitteena on tukea asiakasta päihteettömyyteen. Palvelu soveltuu muun muassa ikääntyneille, liikuntarajoitteisille ja niille, joiden tilanne ei vaadi laitoshoitoa tai jotka tarvitsevat tukea laitos- ja sairaalahoidon jälkeen.

Yleistä toiminnan kehittämisestä
Asiakastyytyväisyyskyselyn pohjalta yleisiksi kehittämiskohteiksi on nostettu vertaistukitoiminnan lisääminen ja asiakkaan tarpeiden entistä parempi huomioonottaminen. Päihdepalveluissa otetaankin asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli[13], joka nimenomaan painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä.

Toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja

Ohessa päihdepalvelujen erilaisia yksikön tilinpäätöksistä ja käyttösuunnitelmista ja yksiköltä saaduista tiedoista 2015–2018 koottuja tunnuslukuja ja niiden kehitystä. Kotiin annettavien palvelujen osalta tiedot ovat vuosilta 2017–2018, koska palvelu aloitettiin 2017. Alla olevissa taulukoissa on koottuna toiminnan volyymeja ja tunnuslukuja.

Asiakasmäärät

	2015	2016	2017	2018
Päihdepalvelujen asiakkaat	1 988	2 171	2 301	2 246
Huumeidenkäyttäjien sosiaali-ja terveysneuvonnan asiakkaat	-	1 175	1 210	1 232

	2017	2018
Alkoholivieroitus kotona	257	162
Kotikuntoutus	546	677

Laatu ja vaikuttavuus

	2015	2016	2017	2018
Päihdevieroitusyksikön käyttöaste, prosenttia	100 %	91,2%	85,2%	86,4%

Tuottavuus ja tehokkuus

	2015	2016	2017	2018
Korvaushoitoasiakkaiden hoitotakuu täyttyy	100 %	100%	100%	100%

Henkilöstö

Ohessa päihdepalvelujen henkilöstömäärän kehitystä vuosina 2015–2018. Huomattavaa henkilöstömäärän osalta on, että päihdepalvelujen tulosyksikkö kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta siirrettiin terveyspalveluiden tulosalueelle 1.1.2018. Kuntouttavien asumispalvelujen henkilöstö jäi perhepalveluiden tulosalueelle ja kuntouttavat asumispalvelut yhdistettiin perhepalveluiden mielenterveys- ja päihdeasumispalveluiden kokonaisuudeksi.

Henkilöstömäärä

	2015	2016	2017	2018
Vakanssit	121	122	130	83

Lääkärien rekrytoinnissa on ollut ongelmia. Syksyllä 2018 neljästä lääkärin vakanssista vain yksi oli täytettynä ja lääkärien tarvetta jouduttiin paikkaamaan ostopalvelulla.

[13] Toipumisorientaatiossa keskeisenä tavoitteena on painottaa potilaiden omia voimavaroja, osallisuutta omassa elinympäristössään, elämän merkitykselliseksi kokemista sekä toiveikkuuden ylläpitämistä. Potilaasta tulee tärkeä osallinen oman hoitonsa suunnittelussa ja hoitosuhteesta tulee enemmän yhteistyösuhteen kaltainen. Potilasta kuullaan ja hänen mielipiteensä otetaan huomioon. (https://mielenterveyshelmi.fi/blogi/vaikuttava-mieli/mita-on-toipumisorientaatio)

Asiakastyytyväisyys

Sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyissä 2016 ja 2017 päihdepalvelujen ja sen yksiköiden yleisarvosanat olivat seuraavat. Asteikko 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

	2016	2017
A-klinikkatyö	9,25	8,98
Huumehoitoyksikkö	7,69	8,27
Päihdevieroitusyksikkö	7,70	8,42
Yleisarvosana päihdepalvelut	8,32	8,59

Asiakastyytyväisyys päihdepalvelujen kaikissa palveluyksiköissä oli melko hyvällä tasolla vuonna 2016 ja vuoden 2017 kyselyssä lähes kaikkien palveluyksiköiden asiakastyytyväisyys oli vielä hieman kasvanut. Lisäksi erilaisiin palveluväittämiin saatiin vuonna 2017 myös hieman paremmat tulokset kuin vuonna 2016.

Yhteistyö eri tahoilla

Kaupungin sisäinen yhteistyö
Ehkäisevään päihdetyöhön liittyvää yhteistyötä tehdään neuvoloiden ja koulujen kanssa. Hoidollisten palvelujen osalta tehdään asiakasrajapinnassa tapahtuvaa yhteistyötä erityisesti muiden sosiaali- ja terveystoimen tulosalueiden/tulosyksiköiden, kuten esimerkiksi lastensuojelun, aikuissosiaalityön, asumispalveluiden, terveysasemien ja työterveyshuollon kanssa.

Kolmas sektori
Yhteistyötä tehdään johtoryhmä- ja yksikkötasolla. Kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kolmas sektori muun muassa järjestää joissakin yksiköissä inforyhmiä ja erilaisia tapahtumia järjestetään yhdessä kolmannen sektorin kanssa.

Pääkaupunkiseudun yhteistyö
Pääkaupunkiseudun kuntien kanssa tehdään yhteistyötä päihdeasioissa terveysneuvonta- ja korvaushoitokysymyksissä. Ostopalvelujen osalta päihdepalvelujen kilpailutus tehtiin yhdessä Espoon, Kauniaisten, perusturvakuntayhtymä Karviaisen (yhtymään kuuluvat Karkkila ja Vihti) ja Keski-Uudenmaan Sote-kuntayhtymän (yhtymään kuuluvat Hyvinkää, Järvenpää, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen ja Tuusula) kanssa. Vantaan osalta kilpailutus koski korvaushoitoa, kuntouttavaa laitoshoitoa ja laitosvieroitushoitoa.

Kuusikko kustannusvertailu

Kuuden suurimman kaupungin päihdehuollosta on vuodesta 2005 tehty vuosittain erilaisia vertailuja sisältävä raportti. Ohessa tietoa viimeksi julkaistusta raportista (vuodelta 2017).

Päihdehuollon kustannukset (euroa/asukas) kuuden suurimman kaupungin osalta 18 vuotta täyttänyttä asukasta kohden vuosina 2016 ja 2017.[14]

[14] Lähde: Auri Lyly-Falk, Kuusikko-työryhmän julkaisusarja 4/2018: Kuuden suurimman kaupungin päihde- ja mielenterveyspalvelut ja kustannukset vuonna 2017.

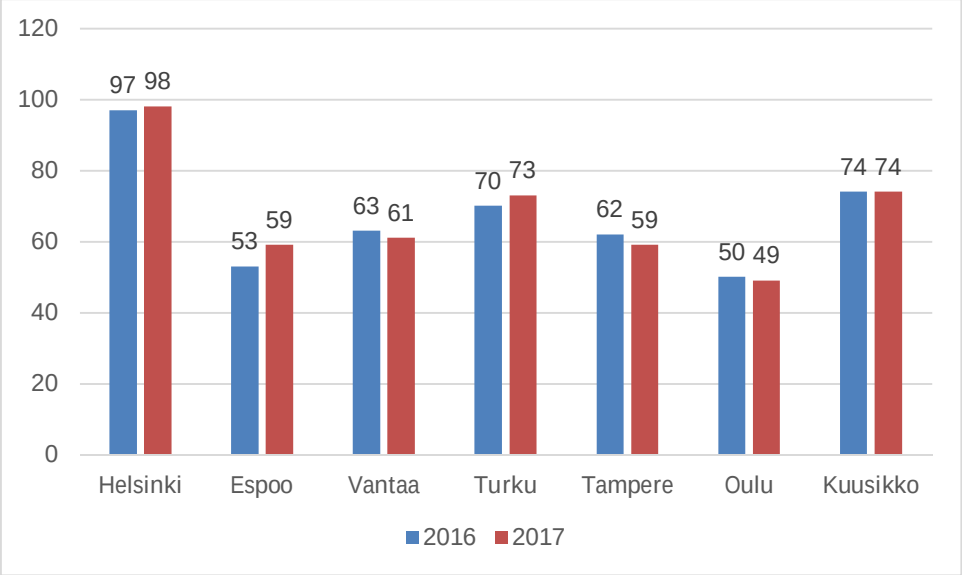

Vantaan päihdepalvelujen kustannusten osalta voi todeta asukaskohtaisten kustannusten vuonna 2017 hieman laskeneen edellisvuodesta. Vantaan kustannukset ovat selvästi kuuden suurimman kaupungin keskiarvon alapuolella.

Johtopäätökset:

Päihdepalvelujen ja mielenterveyspalvelujen integraatiota lisättiin vuoden 2018 alusta, kun päihdepalvelujen tulosyksikkö siirrettiin kuntouttavia asumispalveluja lukuun ottamatta organisatorisesti perhepalveluista terveyspalvelujen alle. Päihdepalveluja koskeva organisaatiomuutos jatkuu edelleen ja päihde- ja mielenterveyspalvelujen integraatiota syvennetään siirtämällä vuonna 2019 kaikki päihde- ja mielenterveystyötä tekevät työskentelemään samaan yksikköön.

Päihdepalvelut on voimistanut palvelujensa asiakaslähtöisyyttä. Asiakaslähtöisyyttä korostetaan muun muassa ottamalla kaikissa päihdepalveluissa asteittain käyttöön toipumisorientaatiomalli, joka painottaa asiakkaan vahvaa osallisuutta ja sen myötä palvelun käyttäjälähtöisyyttä. Näin halutaan edelleen alentaa kynnystä palveluun hakeutumiseen ja saada entistä enemmän asiakkaan näkökulmaa mukaan hoidon suunnitteluun. Palvelujen kehittämisessä on otettu huomioon myös asiakkailta saatu palaute ja esimerkiksi hyvää palautetta saaneiden vertaistukiryhmien käyttöä on lisätty. Uutena omana palvelumuotona on aloitettu kotiin annettavat päihdepalvelut. Näin palvelua voidaan tarjota paremmin myös sellaisille ryhmille (esimerkiksi vanhukset ja liikuntarajoitteiset), joilla palveluun hakeutuminen voi muuten olla hankalaa.

Päihdepalvelujen tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden eri osatekijöissä on tapahtunut myönteistä kehitystä. Taloudellisuuden osalta positiivista kehitystä on nähtävissä vuosien 2016 ja 2017 kuuden suurimman kaupungin vertailussa, joka osoitti Vantaan päihdehuollon palvelujen asiakaskohtaisten kustannusten hieman laskeneen vuonna 2017. Vantaan asukaskohtaiset kustannukset olivat myös selvästi isojen kaupunkien keskimääräisiä kustannuksia alemmat. Laadun osalta positiivinen suuntaus on, että asiakkaiden kokemukset päihdepalveluista ovat olleet asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella varsin myönteisiä ja vuonna 2017 päihdepalvelujen osalta tulokset vielä paranivat vuodesta 2016. Vaikuttavuuden osalta positiiviseksi kehitykseksi voitaneen tulkita se, että kyselyssä päihdepalvelujen osalta vastaajat olivat entistä vahvemmin vuonna 2017 samaa mieltä väittämästä: ”Saamani palvelu on parantanut elämäntilannettani”.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta näkee hyvänä, että päihdepalvelut entistä enemmän osallistaa asiakkaita hoidon suunnitteluun ja pyrkii madaltamaan palveluun hakeutumisen kynnystä. Positiivisena lautakunta näkee myös erityisryhmien entistä paremman huomioon ottamisen kotiin annettavien päihdepalvelujen kautta. Tarkastuslautakunta suosittelee päihdepalveluja edelleen jatkamaan eri asiakasryhmille parhaiten sopivien palvelumallien kehittämistä.

9.2 Kotihoito

Tavoitteena oli arvioida kotihoidon tavoitteiden saavuttamista, toiminnan keskeisiä muutoksia ja toiminnan tuloksellisuutta.

Vantaa ikääntyy

Vuoden 2018 alussa Vantaan väestöstä 15,2 prosenttia oli 65 vuotta täyttäneitä, 5,7 prosenttia 75 vuotta täyttäneitä ja 1,3 prosenttia 85 vuotta täyttäneitä. Ikääntyneiden asukkaiden määrän muutosprosentti vuodesta 2013 on ollut suuri. 65 vuotta täyttäneiden määrä on kasvanut 16,5 prosenttia, 75 vuotta täyttäneiden 21,7 prosenttia ja 85 vuotta täyttäneiden määrä 34,8 prosenttia.

Palveluiden tarve kasvaa jatkossakin voimakkaasti. Vuoteen 2035 mennessä 65 vuotta täyttäneitä ennustetaan olevan 18,2 prosenttia vantaalaisista ja 75 vuotta täyttäneitä 9,5 prosenttia. 85 vuotta täyttäneiden osuus nousee jo 3,3 prosenttiin.

Yleistä kotihoidosta

Kotihoito kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueen kotona asumisen tuen yksikköön. Vantaan kotihoidossa on kahdeksan alueellista toimintayksikköä sekä koko Vantaan alueella toimivat akuutti arviointi- ja kotikuntoutusyksikkö AAKU ja kotihoidon resurssipooli. Henkilöstöä on 223. Kotihoidon asiakkuuteen tullaan keskitetyn asiakasohjauksen kautta.

Kotihoidon palveluihin kuuluvat toimintakyvyn ja omatoimisuuden tukeminen ja ohjaus, ravitsemuksesta huolehtiminen ja neuvonta, henkilökohtaisesta hygieniasta huolehtiminen, sairaanhoidolliset toimenpiteet ja seurannat, lääkehoito hoitavan lääkärin määräämän ohjeen mukaisesti ja laboratorionäytteiden ottaminen, jos asiakas ei terveydellisistä syistä pääse itse laboratorioon.

Asiakkaalle voidaan tarvittaessa järjestää myös erilaisia kotihoitoa tukevia palveluja, kuten ateria-, siivous-, kauppa- ja turvapalveluja. Lisäksi kotona asumista tukee kuljetuspalvelu, jota annetaan vammaispalvelulain (VpL) ja sosiaalihuoltolain (ShL) perusteella. VpL-kuljetuspalvelua käyttäviä asiakkaita on keskimäärin 3 218 ja ShL-kuljetuspalvelua käyttäviä keskimäärin 558. Kuljetuspalveluiden kustannukset ovat vuositasolla 9,5–10 miljoonaa euroa.

Kotihoidon asiakkaiden määrä on vuosina 2016–2018 pysynyt kuukausittain noin 1 500 asiakkaan tasolla, joista noin 1 300 on jatkuvia asiakkuuksia. Kotihoidon käyntien määrä on noussut. Alkuvuodesta 2016 oltiin noin 30 000 käynnin kuukausivauhdissa ja loppukesästä 2018 tehtiin jo lähes 40 000 käyntiä kuukaudessa. Vuonna 2018 tehtiin yhteensä noin 458 000 kotihoidon käyntiä, joista ostopalvelun osuus oli 14 prosenttia.

Toiminnan ja talouden tavoitteet

Kotihoidon toimintakuluihin (sisältäen kotihoito, kotihoidon tukipalvelut sekä akuutti arviointi ja kotikuntoutus) oli käyttösuunnitelmassa varattu yhteensä 14,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2018 toteutuneet toimintakulut olivat 15 miljoonaa euroa. Yhtenä sitovana tavoitteena oli, että ikääntyneet pystyvät asumaan turvallisesti kotonaan. Kotihoidolla on omalta osaltaan merkittävä rooli tavoitteen toteuttamisessa. Vantaalla omassa kodissa asuu 93,1 prosenttia 75 vuotta täyttäneistä. Kansallisessa laatusuosituksessa[15] palvelurakennetavoite kotona asumisen osalta on 91–92 prosenttia. Ikääntyneiden oikea-aikainen ja vanhuspalvelulain mukainen palvelutarpeen arviointi ja palvelun piiriin pääsy toteutui myös tavoitteen mukaisesti ja lain edellyttämissä määräajoissa.

[15] Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi

Kotihoidon haasteet ja kehittäminen

Yleisesti valtakunnan julkisuudessa näkyneitä kotihoidon haasteita ovat asiakkaiden näkökulmasta usein vaihtuvat hoitajat, joilla on liian kiire tai liian lyhyet käynnit. Työntekijöiden näkökulmasta haasteena on yleensä tuotu esiin työkuorma (liikaa asiakaskäyntejä, jotta niistä voisi suoriutua työpäivän aikana), varahenkilöstön puuttuminen, pysäköintiongelmat ja se, että siirtymiin ei välttämättä ole varattu aikaa ja että ruokailuun ei jää aikaa.

Yhtenä keinona vastata haasteisiin on perustettu resurssipooli. Kotihoidon resurssipoolilla tarkoitetaan varahenkilöpoolia, joka kiertää ympäri kaupunkia tarpeen mukaan. Resurssipoolia kehitetään tulosalueen tasoisesti. Lisäksi kotihoidon töidenjako on keskitetty, mikä on tasapuolistanut töiden jakoa, eikä alueellisia eroja tai erilaisia toimintatapoja enää pääse kehittymään. Keskittäminen myös vapauttaa esimiesten työaikaa muihin esimiestehtäviin.

Välittömän työajan (asiakkaan luona vietetty aika) osuutta on haluttu kasvattaa. Asiakkaiden luona vietetty aika on noussut tasaisesti ja on jo yli 50 prosenttia työajasta. Keskimäärin asiakaskäyntejä on 10–15 / työvuoro. Asiakaskäynnin kesto määräytyy palvelusuunnitelman mukaisesti vaihteluvälin ollessa 10 minuutista 2 tuntiin. Johtamista on tehostettu ja otettu käyttöön digitaalisia seurantajärjestelmiä. Välitöntä työaikaa seurataan Hilkka-toiminnanohjausjärjestelmästä yksiköissä päivittäin, samoin töidenjaossa. Kuukausittaista tilannetta seurataan ja arvioidaan kotihoidon johtoryhmässä.

RAI-arvioinnit

RAI on standardoitu tiedonkeruun ja havainnoinnin väline, joka tarkoitettu asiakkaan palvelutarpeen arviointiin sekä hoito-, kuntoutus- ja palvelusuunnitelman laatimiseen. Lisäksi se on vertailukehittämisen väline, jonka avulla hoitoa ja palveluita kehitetään kansallisen ja kansainvälisen vertailun avulla. RAI-aineistot toimitetaan THL:lle joka myös toimittaa kunnille vertailukehittämisen yhteenvetoraportit. Näistä raporteista saatavat laatuindikaattorit kuvaavat asiakkaisiin ja hoitokäytäntöihin liittyviä kielteisiä tiloja. Kotihoidossa on seurattu esimerkiksi ravitsemukseen ja asiakkaiden osallisuuteen liittyviä laatuindikaattoreita. RAI-arviointien kattavuutta tulisi kuitenkin saada nykyistä korkeammaksi. Viimeksi raportissa oli noin 55 prosentin kattavuus, jolloin johtopäätösten tekemisessä on oltava hyvin varovainen.

Tuloksellisuuden arviointia

Kotihoito on saanut palvelun laadusta hyvää palautetta toimialan asiakastyytyväisyyskyselyssä. Muistutuksia ja kanteluita on asiakasmäärään suhteutettuna vähän. Kotihoidon yksikkökustannukset ovat kuusikkokunnista pienimmät. Työelämän laadussa on Kunta10-kyselyn tulosten perusteella ollut parantamisen varaa: työntekijät ovat kokeneet enemmän painetta kuin kaupungissa keskimäärin ja että työn hallintamahdollisuudet ovat vähäisiä. Kaupunginvaltuuston myöntämät lisävakanssit voivat tuoda ainakin hetkeksi helpotusta henkilöstön kokemaan paineeseen, edellyttäen, että vakanssit saadaan täyteen. Tuottavuutta tarkasteltaessa asiakasmäärä on pysynyt ennallaan, mutta käyntien määrä on noussut selvästi vuosittain. Sosiaali- ja terveyslautakunnan hyväksymä tuottavuusmittari on osoittanut vuosittain parannusta.

Johtopäätökset:

Varahenkilöiden puutteeseen perustettiin ratkaisuksi resurssipooli, joka tarjoaa työvoimaa sinne, missä tarvetta on. Samalla resurssipooliin keskitettiin työnjako, mikä näyttäisi olleen hyvä ratkaisu esimiestyöhön keskittymisen kannalta. Etuna on myös se, että eri alueiden toimintatavat ja henkilöstömitoitukset saadaan yhtenäisiksi.

Kaupunginvaltuusto myönsi vuoden 2019 talousarvioon 15 uutta vakanssia kotihoitoon. Ikääntyneiden määrän voimakas kasvu aiheuttanee jatkossakin painetta lisätä henkilöstöä, joten on tärkeää, että resurssitilannetta seurataan aktiivisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon alalla on tällä hetkellä työvoimapula, joka koskee myös kotihoitoa, joten vakanssien täyttäminen ja pitäminen täytettyinä saattaa olla haasteellista.

Suositus:

RAI-arvioinnin käyttäminen on yksi keino seurata laatua niin kotihoidossa kuin asumispalveluissakin. Tarkastuslautakunta suosittelee, että arviointien kattavuutta pyritään parantamaan.

9.3 Vantaan sairaala, Katriinan sairaala ja sen peruskorjaus

Vantaan sairaala tulosyksikkö (jatkossa Vantaan sairaala) kuuluu Vantaan kaupungin organisaatiossa sosiaali- ja terveystoimen toimialaan ja vanhus- ja vammaispalvelujen tulosalueeseen. Tulosyksikköön kuuluvat Katriinan sairaala Seutulassa ja Peijaksen sairaalan geriatrinen akuuttiyksikkö. Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Tulosyksikön arvioinnin yhteydessä käsitellään lyhyesti myös Katriinan sairaalan vuonna 2018 valmistunutta perusparannusinvestointia.

Kuva: Pentti Raami

Katriinan sairaalassa ja Peijaksen yksikössä on yhteensä 211 sairaansijaa. Katriinan sairaalassa on seitsemän vuodeosastoa, geriatrinen vastaanotto ja päiväsairaala, jossa annetaan sairaalahoidon jälkeistä kuntoutusta. Peijaksen yksiköissä on geriatrista akuuttihoitoa ja kuntoutusta ja lisäksi kotisairaala. joka antaa sairaalatasoista hoitoa potilaan kotona tai hänen muussa asumispaikassaan esim. palvelutalossa tai hoivakodissa. Katriinan sairaalan yksiköihin potilaat tulevat yleensä lähetteellä terveysasemilta tai lähetteellä tai siirtoilmoituksella erikoissairaanhoidosta (potilaalla ei enää erikoissairaanhoidon tarvetta). Peijaksen yksiköihin valtaosa potilaista tulee Peijaksen yhteispäivystyksestä.

Toiminnan tavoitteista

Vantaan sairaalan toiminta-ajatus: ”Moniammatillinen, tavoitteellinen, mahdollisimman lyhytaikainen sairaalahoito ja kuntoutumisen tukeminen yhdessä potilaiden, omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa.”

Tätä toteutetaan sairaalan moniammatillisella ja monialaisella henkilökunnalla. Potilas saa koko ajan monipuolista ja tarpeisiinsa vastaavaa kuntoutusta, jonka edistymistä seurataan ja arvioidaan sekä tarvittaessa asetetaan kuntoutukselle uusia tavoitteita. Toiminnassa korostetaan potilaslähtöisyyttä ja potilas otetaan mahdolli-

simman tiiviisti mukaan hoitonsa suunnitteluun. Sopimalla kuntoutukselle yhteiset tavoitteet sitoutetaan potilas entistä paremmin omaan kuntoutukseensa. Myös omaiset nähdään tärkeänä voimavarana ja he ovat mahdollisuuksien mukaan mukana hoitoneuvottelussa.

Talous ja toiminnan tunnuslukuja

Vantaan sairaalan tulosyksikön toimintakulut ylittyivät noin 3,6 miljoonalla eurolla. Ylitykset johtuivat pääasiassa asiakaspalvelujen ostoista (ostot Kaunialan sairaalasta). Vuoden aikana erikoissairaanhoidon lähetemäärät kasvoivat lähes 14 prosenttia ja Kaunialasta jouduttiin ostamaan suunniteltua enemmän kuntoutuspaikkoja. Tilikauden tulos oli samoin noin 3,6 miljoonaa euroa arvioitua huonompi (talousarvio: -20,1 miljoonaa, tilinpäätös: -23,8 miljoonaa). Oheisissa taulukoissa koottuna toiminnan volyymeja kuvaavia tunnuslukuja.

Hoitojaksot kuukausittain 2015–2018

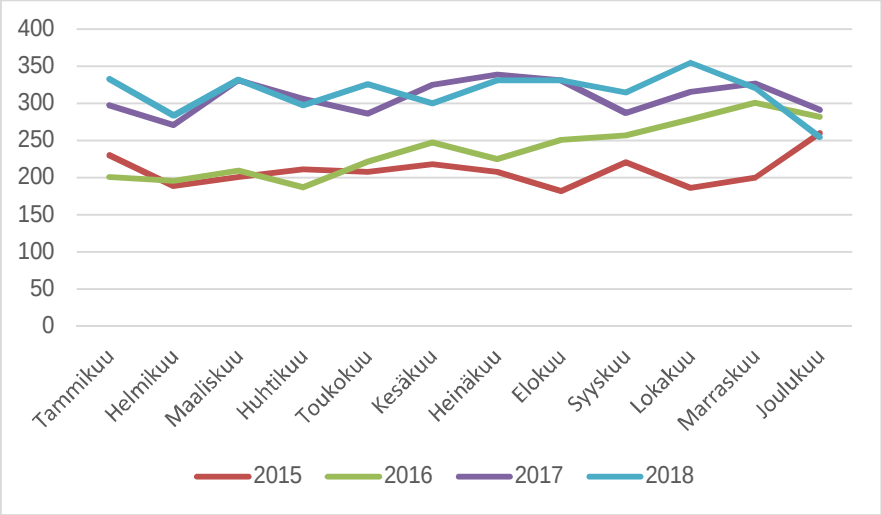

Hoitojaksojen määrä on lisääntynyt vuosina 2017 ja 2018 verrattuna kahteen aiempaan vuoteen. Vuonna 2018 hoitojaksojen määrä oli vielä hieman kasvanut vuodesta 2017. Kuukausittaisten hoitojaksojen määrä on ollut vuosina 2017–2018 keskimäärin noin 300, kun vuosina 2015–2016 vain marraskuussa 2016 oli yli 300 hoitojaksoa.

Geriatrisen vastaanoton käynnit 2015–2018,

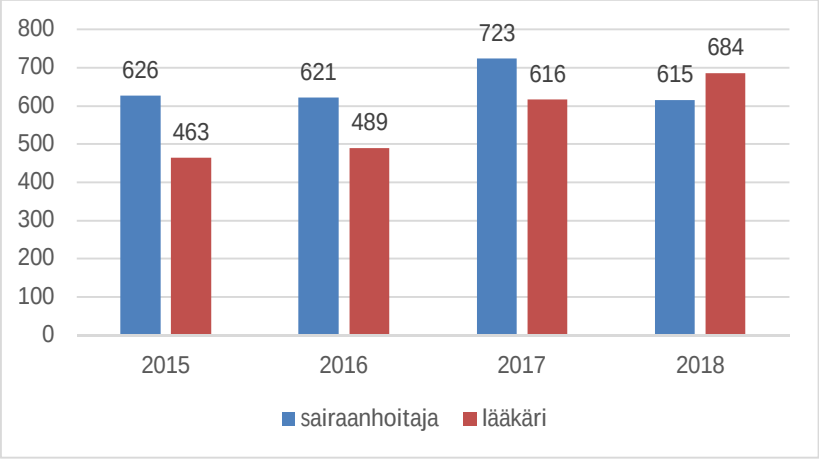

Geriatrisen vastaanoton käynnit ovat myös olleet kasvussa. Vuonna 2018 sairaanhoitajakäynnit lisääntyivät edellisestä vuodesta ja lääkärikäynnit taas vähenivät vuodesta 2017.

Päättyneet hoitojaksot/sairaansija 2014–2018

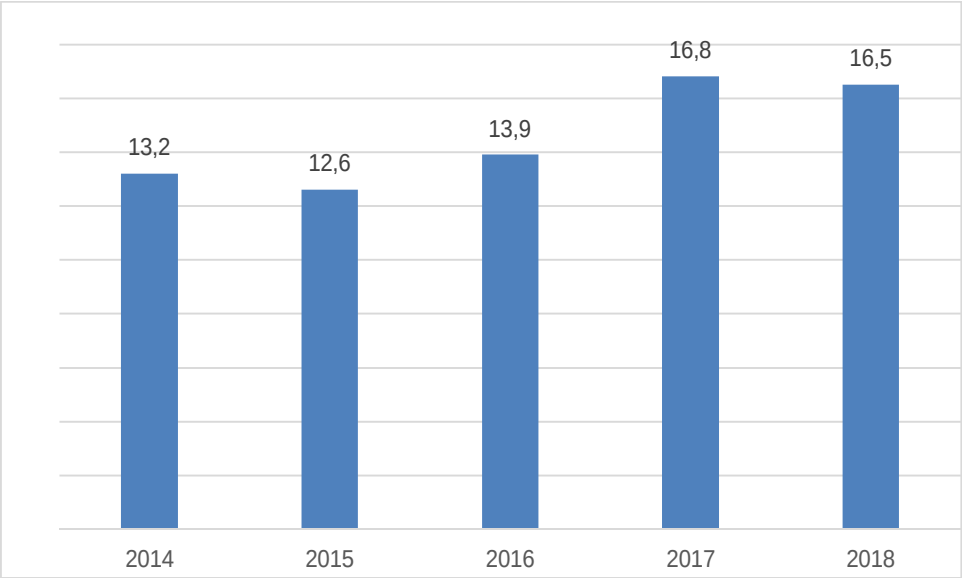

Tätä mittaria käytetään Vantaan sairaalassa tuottavuusmittarina (mitä isompi luku sen parempi). Tällä luvulla mitaten tuottavuus on vuosina 2017 ja 2018 selvästi noussut aiemmista vuosista.

Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot (prosenttia päättyneistä hoitojaksoista)

	2016	2017	2018
Kotiutukseen päättyneet hoitojaksot	71,8%	72,0%	72,0%

Vantaan sairaalalla tavoitteena on, että 75 prosenttia hoitojaksoista päättyy potilaan kotiutukseen. Tavoitteesta on hieman jääty 2016–2018.

Asiakastyytyväisyys

Ohessa koottuna tietoja sosiaali- ja terveystoimen toimialan asiakaskyselyistä Vantaan sairaalan ja sen yksiköiden osalta ja sen vuosilta 2016 ja 2017. Yleisarvosanan osalta asteikko oli 1–10, jossa 1 =huonoin ja 10=paras.

Asiakastyytyväisyyskyselyjen yleisarvosanat

	2016	2017
Yleisarvosana sairaalan osasto	8,51	8,36
Yleisarvosana Geriatrian poliklinikka	9,16	9,39
Yleisarvosana Vantaan sairaala	8,68	8,57

Asiakastyytyväisyyskyselyn yleisarvosanat olivat tehdyissä kyselyissä hyvällä tasolla.

Henkilöstö

Oheisissa taulukoissa on koottuna Vantaan sairaalan vakanssimäärät vuosina 2015–2018 ja henkilöstön sairauspoissaoloprosentti tammi–syyskuulta vuosilta 2015–2018

Vantaan sairaalan vakanssimäärä 2015–2018

2015	2016	2017	2018
235	267	269	280

Vakanssimäärää nostettiin vuodelle 2018 mutta ongelmana on ollut sopivien henkilöiden saatavuus. Syyskuun lopussa Vantaan sairaalassa oli avoinna 6 lääkärin vakanssia ja 8 sairaanhoitajan vakanssia. Terveysalan henkilöstön saatavuus on ongelmana koko pääkaupunkiseudulla ja tilanne on vielä heikentynyt 2018.

Vantaan sairaalan terveysperusteiset poissaolot (luvut prosentteja)
2016–2018

2016	2017	2018
5,48	5,84	6,63

Sairauspoissaolot olivat kasvussa 2018.

Perusparannusinvestointi

Katriinan sairaalaan B-osaan tehtiin elokuussa 2018 valmistunut perusparannusinvestointi. Kyseisen B-osa oli välttävässä kunnossa ja sen katsottiin tulleen käyttöikänsä päähän.

Aikataulut ja kustannukset

Investointi valmistui sopimusten mukaisesti määräajassa elokuussa 2018. Investointiin oli varattu noin 12 000 000 euroa ja lopulliset kustannukset olivat noin 10 750 000 euroa. Investointihanke onnistui kokonaisuudessaan (suunnittelu, toteutus ja urakkakilpailutus) hyvin, mikä toi kustannussäästöjä.

Merkittävimmät parannukset

Peruskorjauksessa saatiin osastolle lisää potilaspaikkoja ja potilashuoneet ovat nyt 1–2 hengen huoneita (aiemmin 1–4 hengen), joten potilaiden yksityisyys parani. Samoin joka potilashuoneessa on nyt kylpyhuone ja WC, mikä lisää hygieenisyyttä. Myös tilojen turvallisuutta parannettiin erilaisilla ratkaisuilla (kameravalvonta, hissinkulku ja lukitukset). Lisäksi ympäristön esteettömyyttä parannettiin liukuovilla. Tilojen uusimisen jälkeen uudistettiin ja yhtenäistettiin myös koko sairaalan toimintatapoja, esimerkiksi lääkejakelun ja lääkkeiden varastoinnin osalta, yhtenäiset toimintatavat helpottavat myös resurssien joustavaa liikkumista. Nyt hyödynnetään myös paremmin uutta teknologiaa esimerkiksi hoitotarviketilauksissa, jonka ansiosta varastoitavien lääkkeiden määrä pysyy optimaalisena.

Ajankohtaiset asiat

Suuri muutos toimintaan on myös vuosien 2018–2020 aikana käyttöönotettava uusi tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmä Apotti. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on alueellisesti yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja sitä kautta paremman laadun. Uudessa tieto- ja toiminnanohjausjärjestelmässä kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto on ajantasaisesti käytettävissä hoito- ja palvelutilanteessa. Tämä mahdollistaa toimintatapojen uudistamisen.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmää ollaan myös vahvistamassa. Uudistuksen taustalla on koko tulosalueen johtamisjärjestelmän yhtenäistäminen nimikkeiden ja tehtäväkokonaisuuksien osalta sekä ulkopuolisen konsultin kanssa tehty projekti, jossa arvioitiin nykyinen johtamisjärjestelmä ja kuvattiin sen keskeiset kehittämistarpeet. Projektin tuloksena esitettiin hoitotyön johtamisen vahvistamista sekä lääketieteellisten vastuiden uudelleen määrittämistä. Ohessa on kaaviot Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmästä 2018 ja vuoden 2019 alusta voimaantulevasta johtamisjärjestelmästä.

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä, nykytilanne

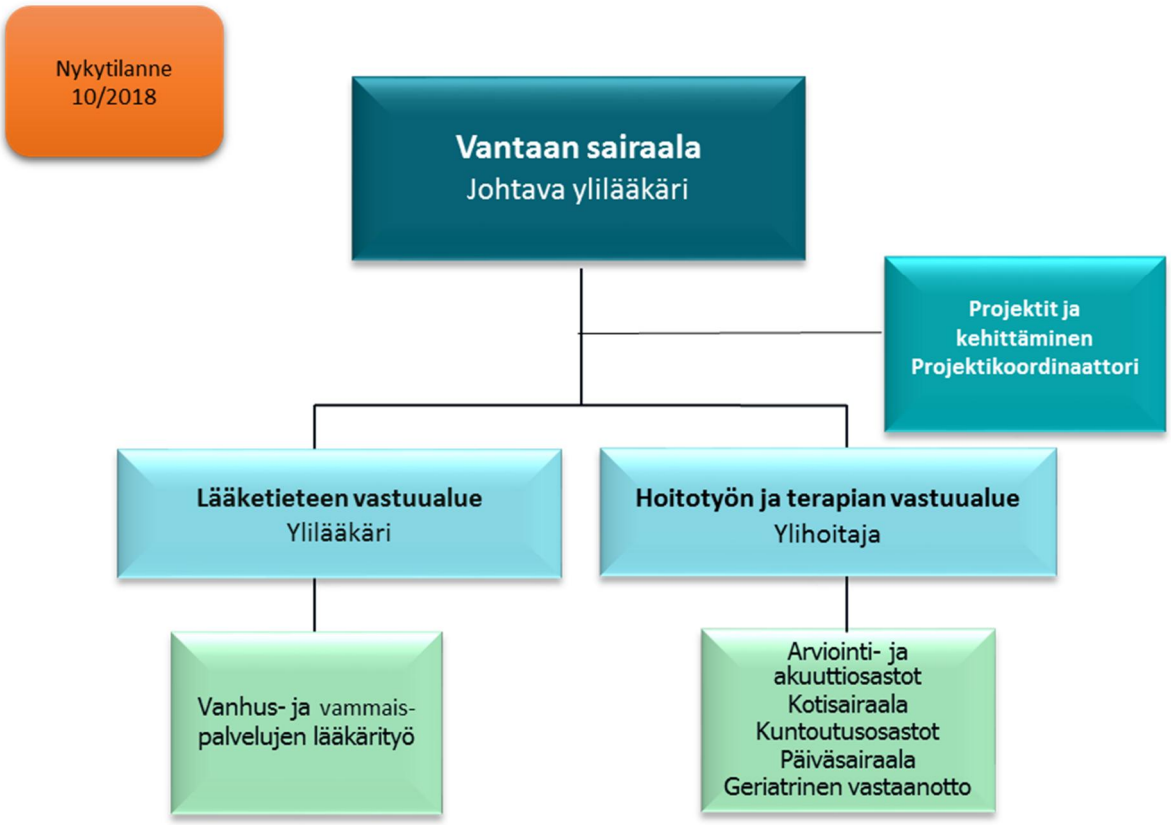

Vantaan sairaalan johtamisjärjestelmä 2019

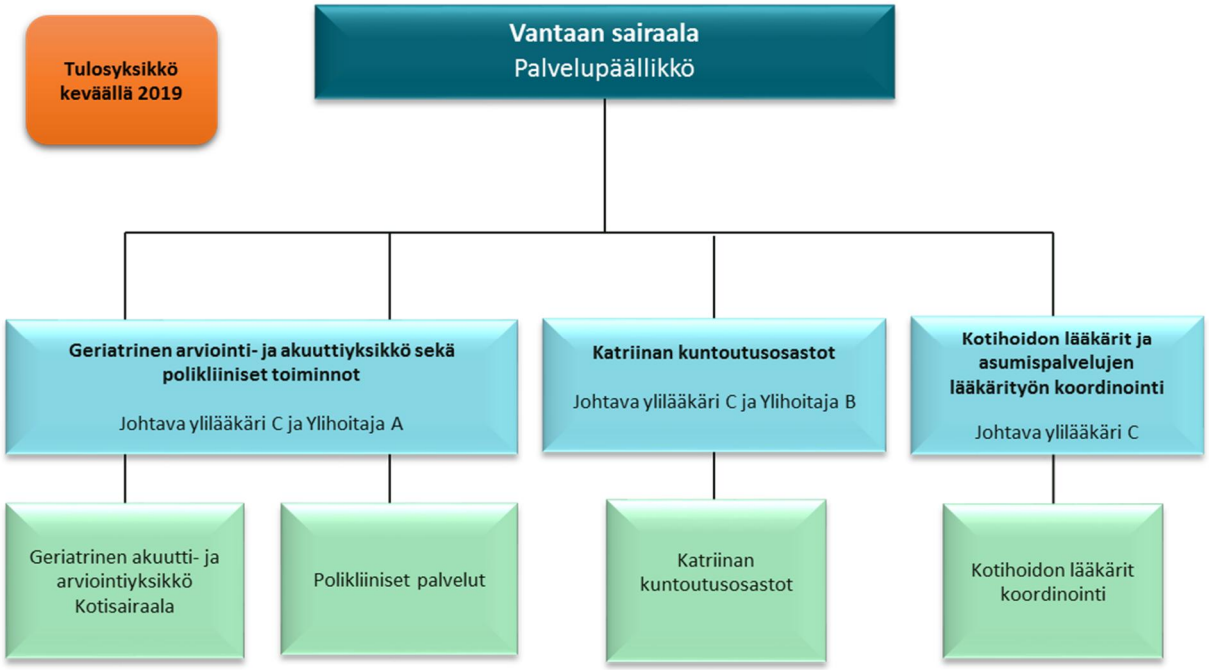

Vantaan sairaalan osalta uudessa johtamisjärjestelmässä vahvistetaan kokonaisuuden johtamista, sillä uuden palvelupäällikön tehtävänä on koko tulosyksikön toiminnan, talouden, asiakkuusprosessien ja henkilöstön johtaminen. Johtava ylilääkäri taas johtaa ja kehittää jatkossa Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa. Samalla hoitotyön johtaminen jaetaan kahdelle ylihoitajalle (aiemmin yksi). Ylilääkäri toimii ylihoitajien työparina. Järjestely vahvistaa sekä lääketieteellisen toiminnan kehittämistä että hoitotyön johtamista ja samalla pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Johtopäätökset:

Vantaan sairaala vastaa kaikesta perusterveydenhuollon sairaalatoiminnasta Vantaalla. Vantaan sairaala tarjoaa lyhytaikaista moniammatillista sairaalahoitoa. Hoidossa tuetaan potilaan kuntoutusta yhdessä omaisten ja muiden sidosryhmien kanssa ja tavoitteena on potilaan mahdollisimman nopea kotiutuminen.

Vantaan sairaalan hoitojaksot ovat olleet parina viime vuotena kasvussa. Vuodeksi 2018 sairaalan resursseja vahvistettiin lisäämällä sekä sairaanhoitajien että lääkärien vakansseja. Ongelmana on ollut sopivan henkilöstön saatavuus, sillä hoitajan ja lääkärin vakansseja on edelleen täyttämättä. Sairaanhoitajien ja lääkärien saatavuus on yleinen ongelma koko pääkaupunkiseudulla ja ongelma on pahentunut vuoden 2018 aikana.

Tuloksellisuuden näkökulmasta positiivisena nousevat tulosyksikössä esille tuottavuuden kehitys ja asiakastyytyväisyyden hyvä taso. Tuottavuuden mittarina on käytetty päättyneet hoitojaksot/sairaansija tunnuslukua, jonka perusteella tuottavuus vuosina 2017 ja 2018 oli selvästi korkeammalla tasolla kolmeen aiempaan vuoteen verrattuna. Asiakastyytyväisyys on asiakaskyselyjen perusteella ollut hyvällä tasolla sekä 2016 että 2017.

Vantaan sairaalaan kuuluvan Katriinan sairaalan B-osan peruskorjaus valmistui elokuussa 2018. Peruskorjauksessa tilojen hygieenisyyttä ja turvallisuutta parannettiin. Peruskorjauksen myötä myös koko sairaalaan toimintatapoja yhtenäistettiin (lääkejakelu ja lääkkeiden varastointi) ja uutta teknologiaa otettiin käyttöön muun muassa hoitotarvikejakelussa.

Tulosyksikön johtamisjärjestelmää ollaan uudistamassa osana koko tulosalueen johtamisjärjestelmän muutosta ja uudistuksessa on otettu myös huomioon tulosyksikön johtamisjärjestelmän arvioinnissa esiin nousseet kehittämistarpeet. Yksikön kokonaisvaltaista johtamista ja kehittämistä vahvistetaan suuntaamalla nyt yhden henkilön työpanos (palvelupäällikkö) pelkästään koko yksikön johtamiseen ja kehittämiseen. Samalla myös hoitotyön johtamista vahvistetaan (nyt kaksi hoitotyöstä vastaavaa ylihoitajaa yhden sijasta). Lisäksi lääketieteellistä vastuuta määritellään uudelleen ja johtava ylilääkäri siirtyy johtamaan ja kehittämään Vantaan sairaalan ja kotihoidon lääketieteellistä toimintaa ja toimii ylihoitajien työparina. Järjestelyillä pyritään entistä sujuvimpiin hoitoketjuihin.

Suositukset:

Tarkastuslautakunta toteaa positiiviseksi, että Vantaan sairaalan kasvussa olevaan palvelutarpeeseen on vastattu lisäämällä henkilöresurssia ja samalla parannettu toimintaedellytyksiä tiloja kunnostamalla (Katriinan sairaalan perusparannus). Lisäksi tulosyksikön johtamisjärjestelmäuudistuksessa on huomioitu esiin nousseet kehittämiskohteet. Tarkastuslautakunta pitää myös hyvänä, että Vantaan sairaalassa korostetaan potilaan ja omaisten osallistumista hoidon suunnitteluun ja tuodaan asiakkaan näkökulmaa hoitoprosessiin. Tarkastuslautakunta suositteleekin, että sairaala edelleen hakee uusia tapoja, joilla asiakkaan ja omaisten näkökulman huomioonottamista hoitoprosessissa voidaan lisätä.

9.4 Suun terveydenhuollon liikelaitos

Tarkastuslautakunta arvioi Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitoksen talouden sekä muiden tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan keskeisiä muutoksia lähitulevaisuudessa.

Suun terveydenhuollon liikelaitos vastaa kansanterveyslaissa ja muussa lainsäädännössä tarkoitetusta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvista suun terveydenhuollon palveluista sosiaali- ja terveyslautakunnan kanssa

solmitun palvelusopimuksen mukaisesti. Palvelujen sisältö ja laatu sekä niille asetetut tavoitteet ja mittarit on määritelty palvelusopimuksessa. Palvelut on määritetty painotettuina toimenpiteinä, joita oli vuonna 2018 tilattu 433 968 kappaletta. Toteutunut toimenpiteiden määrä oli 481 346. Liikelaitoksen saama korvaus oli 16 273 803 euroa. Työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2018 aikana 327.

Tavoitteiden toteutuminen

Kaupunginvaltuustoon nähden sitovana tavoitteena olivat liikeylijäämä 567 000 euroa sekä kaupungille maksetut korkokulut (159 000 euroa) ja korvaus peruspääomasta (68 000 euroa). Lisäksi investointeihin oli varattu 100 000 euroa. Tilikauden tulos oli 234 247,19 euroa alijäämäinen. Korkokulut ja korvaus peruspääomasta toteutuivat talousarvion mukaisina. Vuoden 2018 alijäämä tulee katetuksi edellisten vuosien ylijäämistä.
Sitovista tavoitteista liikelaitosta koski tavoite uusien asiakas- ja potilastietojärjestelmien onnistuneesta käyttöönotosta. Tavoite jäi toteutumatta, koska Apotin käyttöönottoa päädyttiin Vantaalla myöhentämään kaikkien toimintojen osalta.

Palvelutarpeen kasvu ja hoitotakuu

Liikelaitoksen palvelutarpeen kasvu (väestön kasvu 1,2 %, ikääntyminen, maahanmuutto) lisää kysyntää vuosittain noin 2 000 käynnillä. Kasvavaa kysyntää hallitaan tuottavuustoimilla. Toimintaa on tehostettu standardoimalla ajankäyttöä sekä ottamalla käyttöön uusia tai parannettuja toimintatapoja.
Liikelaitos pysyi hoitotakuussa. Kiireettömään tutkimukseen pääsee noin kolmessa kuukaudessa.

Kehittäminen

Digitalisaatio on edennyt monin tavoin. Liikelaitoksen internetsivulla otettiin pilottikäyttöön chatbot (sähköinen asiakaspalvelurobotti) ja laskutus on mahdollista hoitaa Oma Vantaa -asiointipalvelussa. Lisäksi sähköinen hoidontarpeen arviointi on käytössä ympäri vuorokauden. Uutena toimintamuotona on kokeiltu etähammaslääkäritoimintaa ja etäkonsultaatiota. Toimintamallissa suuhygienisti liikkuu esimerkiksi laitoksissa ja oppilaitoksissa skanneri ja suukamera mukana. Suuhygienisti tarkastaa ja kuvaa suun tilanteen ja hammaslääkäri voi jälkikäteen tarkastella kuvia koneella. Koululaistarkastuksissa kouluilla käyvät liikkuvat yksiköt auttavat erityisesti oikomishoidon tarpeen havainnoimisessa.

Muutenkin toimintaa on kehitetty. Virka-aikana annettavan kiireellisen hoidon keskittämisellä haluttiin ensisijaisesti varmistaa potilasturvallisuus ja hoidon laatu. Keskittämisellä pyritään myös varmistamaan, että hoidot saadaan eri ammattilaisten yhteistyöllä saatettua jokaisen potilaan kohdalla niin pitkälle valmiiksi kuin mahdollista yhden käyntikerran aikana, mikä on muutoin kiireellisellä vastaanotolla haastavaa. Toimintaa ollaan laajemminkin suuntaamassa ”kerralla valmiiksi” -ajatteluun, mikä on suuri kulttuurin muutos. Perinteinen tapa on ollut antaa tarkastuksen yhteydessä jatkoaikoja, esimerkiksi yksi aika kutakin paikattavaa hammasta kohden. Kerralla valmiiksi -ajattelussa pyritään hoitamaan potilaan suu mahdollisimman valmiiksi yhdellä kerralla. Koululaisten suun terveystarkastusten työnjako uusittiin. Hammaslääkäri tarkastaa hampaat vain kahdesti ennen täysi-ikäistymistä ja suuhygienistit tekevät muut tarkastukset. Suuhygienistien antamalla omahoidon ohjauksella on saatu paikkaustarve vähenemään.

Suun erikoishammashoito siirrettiin takaisin omaksi toiminnaksi vuoden 2017 alusta lähtien. Myös osa röntgentoiminnasta tehdään itse. Lähivuosina pyrkimyksenä on lisätä omaa röntgentoimintaa.

Jatkossa liikelaitoksessa on tarkoitus kehittää työnjakoa edelleen ja ottaa toimintamalleja laajemmin käyttöön. Erityisen tärkeänä kehittämiskohteena on kokonaisvaltainen LEAN-periaatteiden mukainen standardointi ja yhtenäisten käytäntöjen omaksuminen koko organisaatioon.

Kuva: Sakari Manninen

Suositus:

Väestönkasvu ja ikääntyminen lisäävät liikelaitoksen palveluiden kysyntää, joka kasvaa vuosittain noin 2 000 käynnillä. Jossain vaiheessa tuottavuuden kasvattaminen ja toiminnan tehostaminen eivät enää riitä. Palvelutarpeen kasvuun tulee tarvittaessa varautua myös realistisin henkilöresurssilisäyksin.

9.5 Toimeentulotuki, kunnalle kuuluva osuus

Lakiin toimeentulotuesta (1412/1997) tuli 1.1.2017 muutos, jonka myötä perustoimeentulotuen laskenta ja maksatus siirtyi kunnilta Kelan hoidettavaksi. Kunnille jäi täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen myöntäminen ja maksaminen.

Toimeentulotuen käsittelyn organisointi Vantaalla lakimuutoksen jälkeen

Vantaalla perustoimeentulotuen laskennasta ja maksatuksesta huolehtinut toimintayksikkö lakkautettiin lakimuutoksen voimaan tullessa 1.1.2017. Samalla perustettiin täydentävän toimeentulotuen yksikkö, johon on keskitetty päätöksenteko kaikesta sosiaali- ja terveystoimen toimialan täydentävästä toimeentulotuesta. Poikkeuksena on maahanmuuttajapalvelujen tulosyksikkö, joka tekee asiakkaitaan koskevat täydentävän toimeentulotuen päätökset, koska maahanmuuttajapalvelun asiakkaiden toimeentulotukipäätökset vaativat usein kyseisen tulosyksikön erityisosaamista asiakkaiden taloudellisesta asemasta.

Ennaltaehkäisevän toimeentulotuen päätökset tekee sosiaalityön suunnitelmaan perustuen se sosiaali- ja terveystoimen toimialan yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Täydentävän toimeentulotuen yksiköstä ja toimeentulotuen käsittelystä yleisesti

Täydentävän toimeentulotuen yksikössä oli toiminnan alkaessa 1.1.2017 yhdeksän toimistosihteeriä. Vuoden 2017 aikana yksikköön rekrytoitiin neljä määräaikaista sosiaaliohjaajaa. Lisäresursointi tehtiin, koska täydentävän toimeentulotuen hakemuksia tuli ennakoitua enemmän ja ilmeni myös enemmän tarvetta sosiaalialan ammatilliseen osaamiseen tiettyjen päätösten valmistelussa. Vuoden 2019 alusta täydentävän toimeentulon päätöksiä yksikössä tekee seitsemän sosiaaliohjaajaa ja seitsemän toimistosihteeriä.

Yksikössä toimistosihteerit myöntävät täydentävän toimeentulotuen vähäistä harkintaa vaativissa tapauksissa, jolloin tukena ovat Vantaan omat ohjeet tuen myöntämisestä. Laajempaa harkintaa vaativissa tapauksissa tukipäätöksen tekee sosiaaliohjaaja, jolloin asiakkaan taloudellinen ja yksilöllinen tarve tulee huomioiduksi.

Täydentävän toimeentulon yksikkö tekee yhteistyötä sekä Kelan että kaupungin muiden sosiaalitoimen yksiköiden kanssa. Näin saadaan tarkempaa tietoa asiakkaiden tilanteesta ja toimeentulotuen asiakkaille voidaan tehdä myös tarkempaa palvelutarpeen arviointia ja suunnitella heille yksilöllistä tarvetta vastaavia tukitoimenpiteitä.

Toimeentulotukea saaneiden määrän kehitystä

Oheiseen kaavioon on koottu eri toimeentulotukimuotoja saavien vantaalaisten kotitalouksien määriä kuukausittain vuosilta 2016–2018.

Perustoimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

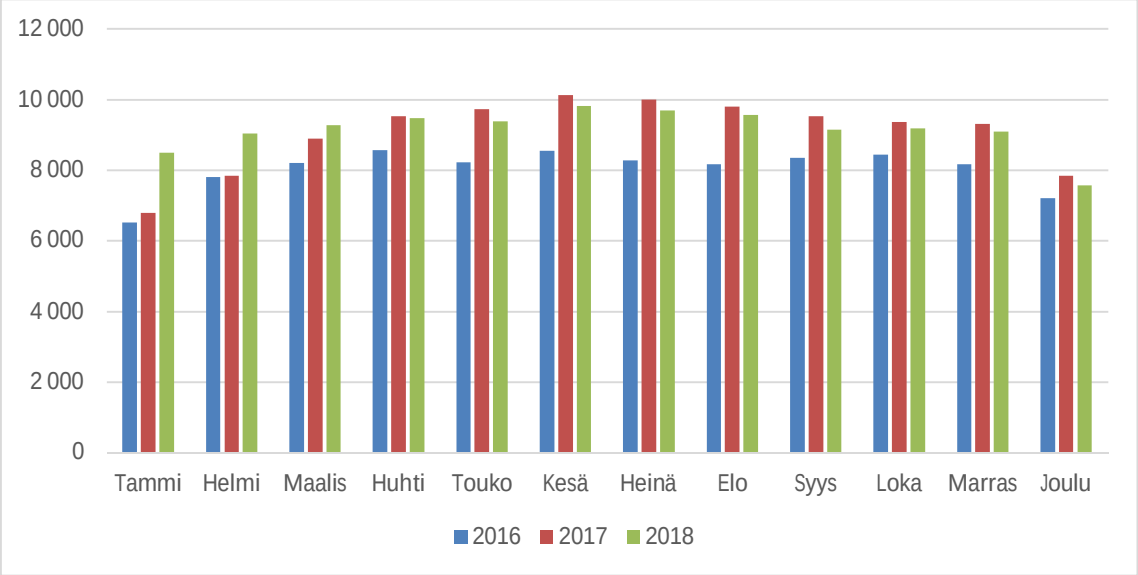

Täydentävää toimeentulotukea saaneiden kotitalouksien määrä Vantaalla kuukausittain 2016–2018

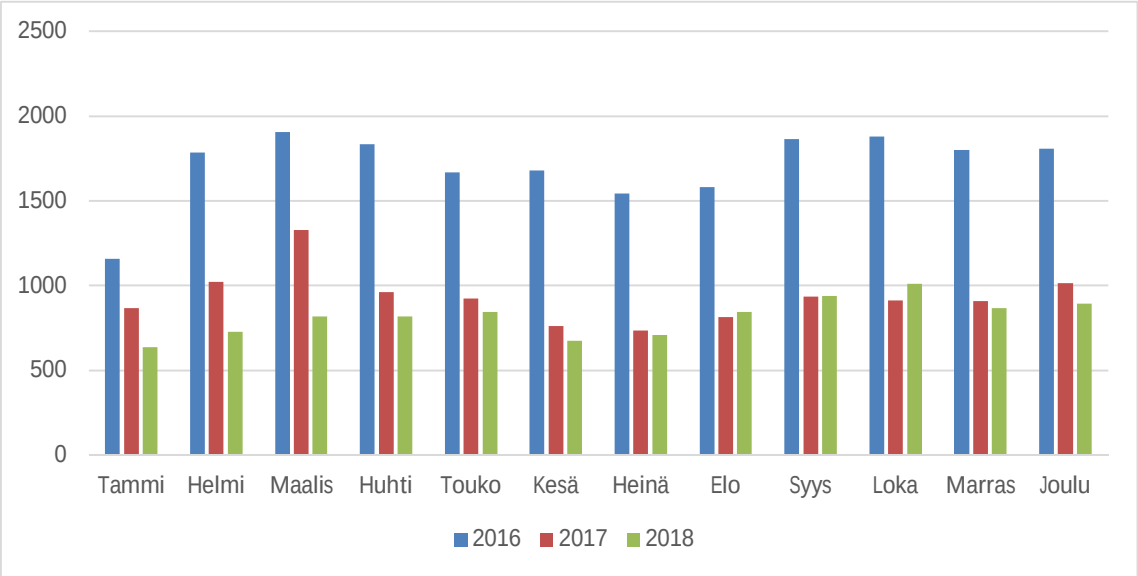

Ehkäisevää toimeentulotukea saaneiden vantaalaisten kotitalouksien määrät 2016–2018

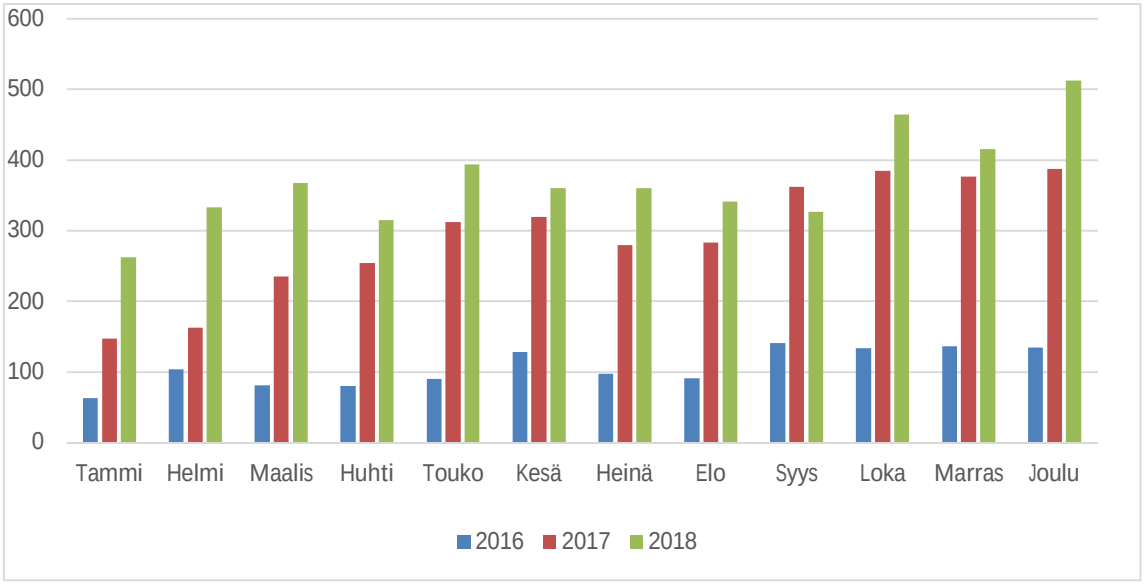

Perustoimeentulotukea saaneet vantaalaiset

2017: Yhteensä 27 999 henkilöä, 12,3 prosenttia väestöstä
2018 Yhteensä 27 121 henkilöä, 12,2 prosenttia väestöstä

Perustoimeentulotukea saaneet 18–24 vuotiaat vantaalaiset

2017: Yhteensä 4 517 henkilöä, 23,5 prosenttia väestöstä (koko maa 17,7 prosenttia)
2018 Yhteensä 4 359 henkilöä, 22,0 prosenttia väestöstä (koko maa 16,8 prosenttia)

Perustoimeentulotukea saavien vantaalaisten kotitalouksien määrä hieman laski vuonna 2018 vuodesta 2017. Myös täydentävää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä oli lievässä laskussa. Ehkäisevää toimeentulotukea saavien kotitalouksien määrä sen sijaan oli nousussa Vantaalla. Ehkäisevää tukea pyritäänkin käyttämään enemmän, sillä se on aina kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakkaalle voidaan samalla suunnitella kokonaisvaltaisempi palvelukokonaisuus. Koko sosiaalitoimessa tehdään myös jatkuvasti työtä, jotta Vantaalla selvästi valtakunnan tasoa korkeampaa nuorten osuutta perustoimeentulotuen saajissa saataisiin laskemaan. Perustoimeentulotukea saaville nuorille yritetään mahdollisimman nopeasti saada tehtyä tilannekartoitus ja sen pohjalta yksilöllinen palvelusuunnitelma tilanteen parantamiseksi. Ongelmana tässä on usein nuorten perustoimeentulotukea saavien vaikea tavoitettavuus.

Toimeentulotuen kustannuksista

Toimeentulotuki euroina Vantaalla 2016–2018, luvut miljoonaa euroa

Toimeentulotuki muoto	2016	2017	2018
Perus	47,5	52,4	54,3
Täydentävä	6,1	3,2	2,7
Ehkäisevä	1,1	1,8	2,1
Yhteensä	54,7	57,4	59,1

Päätöksistä ja päätösten käsittelyajoista

Vuosina 2017–2018 tukipäätöksiä tehtiin Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000. Laissa toimeentulotuesta on säädetty päätösten käsittelyajoista: ”Muussa kuin kiireellisessä tapauksessa päätös toimeentulotuesta on tehtävä viivytyksettä, kuitenkin viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä hakemuksen saapumisesta” (§ 4c). Vantaalla käsiteltiin kaikki toimeentulotukihakemukset vuonna 2018 lain velvoittamassa määräajassa

THL:n seurantaraportista[16] koottua tietoa toimeentulotuen käsittelyajoista seitsemässä Uudenmaan kunnassa lokakuulta 2018.

	-7 päivää	yli 7 päivää	yli 9 päivää
Helsinki	96,9 %	1,8%	1,2%
Espoo	99,3%	0,6%	0,1%
Järvenpää	98,6%	1,4%	0,0%
Kerava	99,2%	0,4%	0,4%
Sipoo	84,8%	0,0%	15,2%
Tuusula	99,1%	0,0%	0,9%
Vantaa	100,0%	0,0%	0,0%

Vantaa oli lokakuussa 2018 ainoa vertailtavista kunnista, joka oli käsitellyt kaikki hakemukset lain antamassa määräajassa. Vantaalla toimeentulotukihakemusten käsittelyajat pysyivät lain asettamassa määräajassa koko vuoden 2018 ajan.

Johtopäätökset:

Toimeentulotukea koskevan lakimuutoksen myötä perustoimeentulotuen myöntäminen siirtyi vuoden 2017 alusta Kelan tehtäväksi. Vantaa organisoi kunnan tehtäväksi jääneen toimeentulotuen käsittelyn ja maksatuksen uudelleen keskittämällä täydentävän toimeentulon haun yhteen yksikköön ja sosiaalityön suunnitelmaan perustuvaa ehkäisevää toimeentulotukea myöntää se sosiaalitoimen yksikkö, jonka asiakkuudessa asiakas on.

Toimeentulotukea (kaikki tukimuodot) saavien kotitalouksien määrä hieman laski Vantaalla vuonna 2018, mutta euromääräisesti toimeentulotukea maksettiin hieman enemmän kuin vuonna 2017. Tukilajeista ehkäisevää tukea saavien kotitalouksien määrä kasvoi vuonna 2018. Tätä tukilajia pyritään mahdollisuuksien mukaan ”suosimaan”, sillä tuki on kytketty asiakkaalle tehtyyn suunnitelmaan, jolloin asiakaan palvelutarve tulee laajemmin huomioitua. Perustoimeentulotukea saavien nuorten (18–24 vuotiaat) suhteellinen osuus on Vantaalla selvästi muuta maata korkeampi. Toimeentulotuen tukiyksikkö tekee Kelan ja koko muun sosiaalitoimen kanssa yhteistyötä, jotta mahdollisimman nopeasti saataisiin näiden nuorten tilanne tarkemmin kartoitettua ja tehtyä yksilölliset suunnitelmat tilanteen parantamiseksi.

Kaupungille jääneen toimeentulotuen hakemusmäärät ovat lakimuutoksen jälkeen olleet Vantaalla vuosittain hieman alle 30 000 hakemuksen luokkaa. Vantaalla käsiteltiin kaikki hakemukset vuonna 2018 lain edellyttämässä määräajassa.

Tarkastuslautakunta toteaa, että toimeentulotukien käsittely on lakimuutoksen jälkeen toiminut Vantaalla hyvin.

[16] Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tilastointiraportti seuraa Kelan ja kuntien toimeentulotukiaikojen käsittelyaikoja kaksi kertaa vuodessa, huhti- ja lokakuussa.

9.6 Kiireelliset sijoitukset lapsiin kohdistuneissa rikoksissa – välittömän vaaran ja viranomaisyhteistyön arviointia

Seuraavassa esitetään oikeustieteen opiskelija Anni Eerolan Vantaan ulkoisen tarkastuksen tulosalueella työskennellen suorittaman lastensuojeluun kohdistuvan pro gradu -tutkimuksen yhteenvetoa:

Mikäli lapsi on välittömässä vaarassa, tulee hänet kiireellisesti sijoittaa (lastensuojelulaki 38 §). Välitöntä vaaraa aiheuttaa erityisesti lapseen kohdistunut rikos. Tämän tutkielman keskiössä ovatkin kiireellisesti sijoitetut lapset, joihin kohdistuu rikos tai sen epäily. Rikosepäily käynnistää lastensuojelutoimien lisäksi toisenlaisenkin prosessin – nimittäin poliisin toimittaman esitutkinnan. Täten lapsen ollessa kiireellisesti sijoitettuna lapseen kohdistuneen rikoksen vuoksi, joutuu lapsi kahden täysin erilaisen prosessin keskelle.

Tutkin valittua aihetta välittömän vaaran ja rikosepäilyn näkökulmasta. Metodisesti tutkimukseni on lähinnä oikeusdogmaattista, jolloin tarkastelen voimassa olevan oikeuden sisältöä lainsäädännön, esitöiden ja oikeuskirjallisuuden avulla. Kvalitatiivinen tutkimukseni kohdistuu yhden Etelä-Suomen yli 100 000 asukkaan kunnan lastensuojelun vuonna 2017 tehtyjen kiireellisten sijoitusten päätösten ja lapsia koskevien muiden lastensuojeluasiakirjojen arviointiin.

Kiireellisten sijoitusten kriteeristö ja täsmentäminen on herättänyt keskustelua lastensuojelulain uudistamisen jälkeen. Aiemmin lapsi voitiin kiireellisesti sijoittaa, jos lapsi oli ”välittömässä vaarassa tai muutoin kiireellisen sijoituksen ja sijaishuollon tarpeessa”, kun nykyisin kiireelliseen sijoitukseen voidaan ryhtyä vain, mikäli lapsi on ”välittömässä vaarassa”. Välitön vaara itsessään on häilyvä termi ja sen merkityssisältöä ei ole avattu edes lainvalmisteluasiakirjoissa. Empiirisestä aineistostani tutkin, mistä rikosnimikkeistä on kyse, millä perusteilla lapsia on kiireellisesti sijoitettu ja miten välitöntä vaaraa on kiireellisten sijoitusten päätöksissä arvioitu ja perusteltu. Pyrin vastaamaan kysymykseen, mikä on välittömän vaaran sisältö?

Lapsen edun kannalta viranomaisten, erityisesti sosiaaliviranomaisten ja poliisin tiivis yhteistyö olisi kaikkein tarkoituksenmukaisinta juuri kiireellisen sijoituksen lyhyen keston ja välittömän vaaran arvioinnin vuoksi. Vaikka lapsiin kohdistuneita rikoksia olisi tutkittava viivytyksettä, saattaa esitutkintaprosessi kestää kauemmin kuin kiireellinen sijoitus. Tutkimuksessa tarkastelen, mitä tietoja voidaan vaihtaa ja millaista yhteistyötä poliisi ja sosiaaliviranomainen voisivat tehdä, jotta päästään lapsen edun ja lapsen turvallisuuden kannalta parhaimpaan ratkaisuun. Lisäksi tutkin empiirisen aineistoni asiakirjoista tekevätkö lastensuojelu ja poliisi yhteistyötä rikosepäilyn perusteella ja, jos tekevät, missä tapauksissa näin toimitaan ja millaisesta yhteistyöstä on kyse.

Tutkielman keskeinen havainto on se, että välitöntä vaaraa aiheuttaa puutteet lapsen kasvuolosuhteissa. Tällaisia puutteita ovat esimerkiksi kodin olosuhteiden pitkäkestoinen epävakaus, vanhemman ymmärtämättömyys lapsen perustarpeista tai erityisen tuen tarpeesta, vanhempien kyvyttömyys asettaa kasvatuksellisia rajoja tai suojella lasta toiselta väkivaltaiselta vanhemmalta sekä vanhemman heikko toimintakyky tai päihteidenkäyttö. Yksittäinen rikosepäily on vain harvoin kiireellisen sijoituksen ainoa syy ja välitön vaara saa sisältönsä hyvin monesta eri osatekijästä. Eri rikostyyppien kohdalla välitöntä vaaraa arvioidaan hieman eri tavoin. Pahoinpitelyrikoksissa pohdittiin paljon lapsen turvallisuutta, kun taas seksuaalirikoksissa lapsi itse ajautui vaarallisiin tilanteisiin, jolloin välitöntä vaaraa aiheuttivat lähinnä muut aspektit kuin mahdollisten seksuaalirikosten vaara. Lapsen laiminlyönneissä rajan vetäminen oli sosiaalityöntekijöille selkeästi vaikeinta: usein perustarpeiden laiminlyönnin lisäksi oli täytynyt tapahtua jokin isompi ja ”vakavampi” laiminlyönti, jotta kiireelliseen sijoitukseen ryhdyttiin.

Lisäksi tutkielmassa käy ilmi, että lainsäädäntö mahdollistaa hyvinkin monipuolisen yhteistyön tekemisen, mutta ”käytännön kentällä” lastensuojelun ja poliisin prosessit ovat erillisiä, eivätkä ne kommunikoi toistensa kanssa. Tutkimassani kunnassa yhteistyö poliisin kanssa vaikutti olemattomalta ja asiakirjamerkinnöistä saamani kuvan perusteella vallitsevaa tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena. Vaarana on, että jommallakummalla viranomaisella on hallussa lasta koskevaa tärkeää informaatiota, joka ei ole toisen viranomaisen tiedossa. Yhtenä

syynä yhteistyön puutteellisuudelle voi olla prosessien ajallinen erillisyys: lastensuojelussa toimitaan nopeammalla aikataululla kuin esitutkinnassa, jolloin tietojen saaminen ja luovuttaminen ei ole molemmissa viranomaisissa yhtä aikaa ajankohtaista. Toisaalta lapsiin kohdistuneita rikoksia tulisi tutkia kiireellisesti ja lapset ovat yleensä vuosiakin lastensuojelun asiakkaana, jolloin edes jonkinasteista viranomaisten välistä yhteistyötä voisi pitää mahdollisena. Viranomaisten puutteellinen kommunikointi oli erittäin huolestuttavaa tapauksissa, joissa heräsi kysymys, olisiko esitutkinnassa päädytty erilaiseen lopputulokseen, jos poliisilla olisi ollut käytettävissä kaikki lastensuojelulla ollut tieto.
Lievät rikokset, kuten kuritusväkivaltatapaukset, saatetaan katsoa vain lastensuojelullisia toimia vaativiksi tilanteiksi. Sosiaalihuollon viranomaisen itsenäisestä harkinnasta johtuen lapsiin kohdistuneissa lievissä rikosepäilytapauksissa saatetaankin toimia hyvin eri tavoin. Kaiken kaikkiaan lapseen kohdistunutta rikosta ei aina välttämättä tunnisteta. Lapsen oikeusturvan ja yhdenvertaisuuden vuoksi kaikkia lapsia koskevat rikokset tulisi saattaa tutkintapyynnön tekemisvelvollisuuden piiriin. Nykyistä tilaa ei voida pitää lapsen edun mukaisena.

Lapsen etu vaatisi mielestäni prosessien tiiviimmin toisiinsa sitomista tai vähintään yhteistyön lisäämistä nykyisistä, pakollisten lain määräämien ilmoitusvelvollisuuksien täyttämisestä. Vaikka lapsen etu on huomioitu joiltain osin esitutkinnassa (esimerkiksi esitutkintalaki 4:7), tulisi näkemykseni mukaan lapsen edun olla vahvemmin kytkettynä esitutkintaan lastensuojelun toimien kautta. Tällöin tiivis viranomaisyhteistyö toteuttaisi lapsen edun periaatetta molemmissa prosesseissa. Täten lapsiin kohdistuneissa rikosepäilyissä jonkinlaisen yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

Suositus:

Tarkastuslautakunta yhtyy tutkijan näkemyksen viranomaisyhteistyön toteuttamisesta. Yhteistyömallin luominen poliisin ja sosiaalityöntekijöiden välille olisi suotavaa.

9.7 Tehostetun palveluasumisen valvonta Vantaalla

Tarkastuslautakunta arvioi vanhusten tehostetun palveluasumisen valvontaa Vantaalla.

Asumispalveluista säädetään sosiaalihuoltolaissa. Tehostettua palveluasumista järjestetään henkilöille, joilla hoidon ja huolenpidon tarve on ympärivuorokautista. Palveluasumisella tarkoitetaan palveluasunnossa järjestettävää asumista ja palveluja. Palveluihin sisältyvät asiakkaan tarpeen mukainen hoito ja huolenpito, toimintakykyä ylläpitävä ja edistävä toiminta, ateria-, vaatehuolto-, peseytymis- ja siivouspalvelut sekä osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävät palvelut. Palveluasuminen on avohoitoa, jossa asiakas maksaa erikseen asumisesta ja palveluista.

Kaupungilla on lainsäädäntöön perustuva velvollisuus valvoa sekä yksityisten hoiva-asumisen palveluntuottajien toimintaa (laki yksityisistä sosiaalipalveluista 922/2011) että kaupungin itse tuottamaa toimintaa. Sosiaali- ja terveyslautakunta on delegoinut valvontavastuun erityisasumisen palvelupäällikölle.

Kaupunki ostaa palvelua 822 asiakkaalle ja tuottaa omana toimintana 319 asiakkaalle. Ostopalveluyksiköistä 31 on puitesopimuksen kautta ja 12 maksusitoumuksella. Oman toiminnan yksiköitä on 12. Suurin osa maksusitoumuspaikoista ja osa puitesopimushoivakodeista sijaitsee pääkaupunkiseudun/Vantaan ulkopuolella. Niiden ensisijainen valvontavastuu on sijaintikunnalla. Vantaalta käydään kuitenkin myös muissa kunnissa valvontakäynnillä, jos siellä on useampia vantaalaisia asiakkaita tai ilmenee sellaista, että on tarve tehdä käynti ko. yksikössä.

Laadunvalvontamenetelmät / laadun valvonnan keinot

Ensisijainen valvonnan muoto on yksityisiä sosiaalipalveluita koskevan lain 15 § mukaan ohjaus ja neuvonta sekä toiminnan kehityksen seuraaminen yhteistyössä palvelujen tuottajan kanssa. Palveluntuottajien kanssa tehdään monin tavoin tiivistä ja vuorovaikutuksellista yhteistyötä, ja rohkaistaan olemaan herkästi yhteydessä ennen kuin haasteet käyvät liian suuriksi. Vuosittain järjestetään kaksi yhteistyöseminaaria, joissa keskustellaan ja vertaillaan toimintatapoja.

Omavalvonta
Sosiaalihuoltolaissa sekä laissa yksityisistä sosiaalipalveluista on edellytetty omavalvontasuunnitelman laatimista. Yksityisen sosiaalipalvelujen tuottajan on tunnettava palvelutoimintaa ohjaava lainsäädäntö ja toimintaa koskevat muut vaatimukset, ja hän on ensisijaisesti vastuussa siitä, että toiminta on jatkuvasti asianmukaista ja täyttää sille asetetut kriteerit.

Ennalta ilmoitettu valvontakäynti
Jokaiseen Vantaan alueella sijaitsevaan yksikköön tehdään valvontakäynti suunnitelmallisesti vähintään kerran vuodessa ja sen lisäksi käydään tarvittaessa valvontakäynneillä useamminkin. Ennalta ilmoitettu valvontakäynti sovitaan nimensä mukaisesti palveluntuottajan kanssa ennakolta ja samalla pyydetään toimittamaan ennakkomateriaali hyvissä ajoin ennen varsinaista käyntiä. Ennakkomateriaali on laaja. Vantaalle on muokattu valvontalomake, joka sisältää Valviran ja Aluehallintoviraston ohjeiden/edellytysten mukaiset asiat, mutta myös Vantaan omia vaatimuksia. Valvontakäynnillä etukäteen täytetyn lomakkeen tiedot pyydetään todentamaan.

Ennalta ilmoittamaton valvontakäynti
Ennalta ilmoittamaton käynti tehdään, jos on syytä epäillä selkeitä epäkohtia palveluntuottajan toiminnassa. Laki siis mahdollistaa yllätystarkastuksen, jos siihen on perusteltu syy. Vantaan sopimuksiin palveluntuottajien kanssa on lisäksi sisällytetty auditointi[17]oikeus.

Asiakkaiden ja läheisten palaute
Asiakkaiden ja heidän läheistensä antamat palautteet käsitellään yhdessä palveluntuottajan tai oman toiminnan yksikön kanssa. Palautteen perusteella ryhdytään tarvittaviin laadunvalvontatoimenpiteisiin. Asukkaalle lähetetään aina kirjallinen vastaus erityisasumisesta. Kaikki saatu palaute käsitellään muistutuksena, ellei asiakas tai omainen sitä kiellä. Usein palaute johtaa hoitoneuvottelun järjestämiseen asukkaan, tämän omaisten, palveluntuottajan ja kaupungin edustajien kesken. Tärkeänä tiedotuskanavana pidetään uusien asiakkaiden läheisten iltoja, joissa kerrotaan mitä palvelun pitäisi sisältää ja minkälaista sen laadun tulisi olla. Näissä illoissa ovat mukana myös palveluntuottajat.

Lääkärityön valvonta
Erityisasumisen lääkärityö on kilpailutettu. Lääkäritoiminnan tuominen yksiköihin helpottaa niiden toimintaa. Vuonna 2017 valvontakäynteihin liitettiin myös lääkärityön valvonta (26 valvontakäyntiä v. 2018). Valvontakäynneillä varmistetaan määräaikaistarkistusten ja päivystyskäyntien toteutuminen, mutta myös se, että hoivakodeissa tunnetaan ostolääkärisopimuksen sisältö ja osataan vaatia oikeaa palvelua sekä ilmoittaa poikkeamista.

Valvontahavainnot ja toimenpiteet vuonna 2018

Tehostetun palveluasumisen yksiköihin tehtiin vuonna 2018 sovittuja käyntejä yhteensä 36, joista 21 ostopalveluun ja 15 oman toiminnan yksiköihin. Ennalta ilmoittamattomia käyntejä tehtiin perustellusta syystä (asukas-, omais- tai henkilökuntareklamaatiot) viisi. Yhden yksikön kohdalla palaute todettiin perusteettomaksi,

[17] Arviointi, jolla todetaan laatu tai muiden vaatimusten täyttyminen.

muiden kohdalla osoitettiin epäkohdat ja palveluntuottaja korjasi ne. Annettujen muistutusten määrä oli 45 ostotoiminnassa ja 20 omassa palvelutuotannossa.

Vuonna 2018 toteutettiin kolme valvontakäyntiä yhteistyössä Helsingin, Espoon ja Vantaan kanssa.

Valvonnan yhteydessä havaitut poikkeamat liittyivät useimmiten

- yksittäisen asukkaan hoitoon (hoito-ja palvelusuunnitelman puuttuminen/tieto suunnitelmasta, omahoitajan puuttuminen/tieto omahoitajasta, hoitoneuvottelua ei pidetty tms.),
- henkilökunnan käyttäytymiseen,
- osaamiseen tai kielitaitoon,
- kysymyksiin lääkehoidosta,
- lääkäritoimintaan,
- ravitsemukseen (riittävyys ja laatu/rakenne),
- virkistystoiminnan vähäisyyteen/sisältöön.

Muita kehittämiskohteita:

- Virkistys- ja harrastustoiminnan osalta joidenkin ohjelmat puuttuivat naururyppyjä-blogista.
- Lääkehoidossa havaittiin epäkohtia liittyen yleensä lääkkeiden säilytykseen.
- Päivittäiskirjaamisessa todettiin kehitettävää.

Vantaa tauotti uusien asukkaiden sijoittamisen kolmeen hoivakotiin asioiden selvittämisen ja korjaamisen ajaksi vuonna 2018. Sopimuksia ei ole ollut tarvetta irtisanoa, eikä ole jouduttu turvautumaan sopimuksen suomiin vakaviin sanktioihin kuten hinnanalennukseen.

Valvonnan yhteydessä havaittujen puutteiden tai epäkohtien korjaaminen varmistettiin tarkastuskäynneillä. Jos esimerkiksi hoitohenkilökuntamitoitus ei täyttänyt sopimuksen tai luvan vaatimusta, toteutuneita työvuorolistoja seurattiin kolmen kuukauden ajan sen varmistamiseksi, että mitoitus on riittävä.

Tilanne vuonna 2019

Hoiva-asumisen palveluiden huomattavista epäkohdista ja useiden eri puolilla maata sijaitsevien yksiköiden toiminnan keskeyttämisestä tuli aiheellisesti valtakunnallinen keskustelunaihe kevättalvella 2019. Vantaalta sijaitsevista yksiköistä ei toistaiseksi ole noussut esiin vakavia huolenaiheita.

Vantaa järjesti palvelutuottajien ylimmän johdon tapaamisen 6.3.2019. Kutsujana oli apulaiskaupunginjohtaja.

Sosiaali- ja terveyslautakunta edellytti kokouksessaan 25.2.2019, että vuoden 2019 aikana ennalta ilmoittamaton valvontakäynti tehdään jokaiseen oman toiminnan ja ostopalveluna hankitun sekä muihin valvonnan piirissä oleviin tehostetun palveluasumisen yksiköihin vuoden loppuun mennessä, mistä raportoidaan lautakunnalle kuukausittain.

Johtopäätökset:

Tarkastuslautakunnan saamien tietojen perusteella Vantaa valvoo alueellaan toimivia hoivakoteja asianmukaisesti. Tarkastuslautakunta pitää hyvänä asiana sitä, että palvelun kriteerit ovat samat ostopalvelun ja oman toiminnan osalta. Erityisasumisen yksikkö on tuonut esiin sen, että toiminnan laadukkuus varmistetaan parhaiten tekemällä keskustelevaa yhteistyötä palveluntuottajien kanssa. Varsinaiset valvontakäynnit ovat osa valvonnan kokonaisuutta. Sosiaali- ja terveyslautakunta on toiminnasta vastaavana toimielimenä seurannut tilannetta ja edellyttänyt myös ennalta ilmoittamattomien valvontakäyntien tekemistä jokaiseen yksikköön vuoden 2019 aikana.

Suositus:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että palveluntuottajien kanssa tehtävissä sopimuksissa sovitaan jatkossakin laissa säädettyä laajemmasta yllätystarkastusten mahdollisuudesta.

10 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen lakisääteinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia Vantaan kaupungin ja kaupunkikonsernin hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä ja kuntalain mukaisen tavoite-, tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuusarvioinnin suorittamisesta. Lautakunta valmistelee kaupunginvaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä valvoo kuntalaissa määriteltyjen sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden täyttymistä.
Kaupunginvaltuusto nimesi 12.6.2017 tarkastuslautakunnan toimikaudeksi 2017–2021. Lautakunnassa on 11 jäsentä ja jokaisella on henkilökohtainen varajäsen.

Varsinaiset jäsenet	varajäsenet
Jääskeläinen Pietari, puheenjohtaja	Lundell Kai-Ari
Atiye Minna, varapuheenjohtaja	Silvennoinen Sveta
Ahokas Siri 16.12.2018 saakka, Chen Jenni 17.12.2018 alkaen	Chen Jenni 16.12.2018 saakka, Siri Ahokas 17.12.2018 alkaen
Eklund Tarja	Letto Pirkko
Eskelinen Jarno	Kiljunen Kimmo
Jääskeläinen Jouko	Vähäkangas Jussi
Kaukola Ulla 11.11.2018 saakka, Laakso Päivi 12.11.2018 alkaen	Laakso Päivi 11.11.2018 saakka, Lindblad-Palo Salla 12.11.2018 alkaen
Kurki Piia	Raja-Aho Maarit
Leppänen Janne	Åstrand Stefan
Linnainmäki Joel	Aura Anssi
Sillanpää Minttu	Tyystjärvi Kati

Kuvassa toimikauden 2017–2021 tarkastuslautakunta ja valmisteleva henkilöstö ylhäältä vasemmalta:
Jäsen Jouko Jääskeläinen, jäsen Janne Leppänen, jäsen Jenni Chen, puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen, sihteeri Kati Sohlberg, kaupunkitarkastaja Reima Pietilä, kaupunkitarkastaja Sari Hännikäinen.
Alhaalta vasemmalta: Jäsen Piia Kurki, jäsen Päivi Laakso, varapuheenjohtaja Minna Atiye, kaupunginreviisori Helena Hyvönen, jäsen Tarja Eklund, jäsen Kati Tyystjärvi. Kuvaaja: Sakari Manninen

Toiminta

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 11.12.2017 Vantaan valtuustokauden strategian vuosille 2018–2021. Tarkastuslautakunta tavoitteensa mukaisesti tukee kaupunkistrategian toimeenpanoa. Tarkastuslautakunta on laatinut vuoden 2018 arviointisuunnitelmansa strategian mukaisesti ja arvioi vuosittain valtuuston kaupungille ja kaupunkikonsernille asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista. Samalla se arvioi, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointiin liittyvät havainnot ja suositukset esitetään tässä arviointikertomuksessa. Kaupunginhallitus antaa loppuvuodesta valtuustolle selvityksen siitä, mihin toimenpiteisiin toiminnasta vastaavat henkilöt ja tilivelvolliset ovat ryhtyneet arviointikertomuksen johdosta.

Koko konsernin tilintarkastajana on valtuuston päätöksen mukaisesti toiminut BDO Audiator Oy. Päävastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela.

Vantaan tarkastuslautakunta on yhdessä HUSin ja muiden PKS-kuntien eli Helsingin, Espoon ja Kauniaisten kanssa suorittanut lasten ja nuorten pääsyä mielenterveyspalvelujen piiriin koskevan arvioinnin.

Tarkastuslautakunta on ottanut arviointikertomukseen myös opiskelija Anni Eerolan ja opiskelija Juho Saarikosken pro-gradu töihin perustuvat tiivistelmät.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen ja laatii toimintasuunnitelman.

Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Kuntalain 410/2015 mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on 1.6.2017 alkaen ollut velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Lautakunta merkitsi tiedoksi luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden antamat sidonnaisuusilmoitukset 19.12.2018. Valtuuston käsittelyssä ilmoitukset olivat 28.1.2019. Vantaalla kuntalain 84 §:n mukaiset ilmoitukset ovat tehneet kaikki ilmoitusvelvolliset.

Lisäksi tarkastuslautakunta on suorittanut muutkin kuntalain 121§:n mukaan vastuullaan olevat tehtävät, kuten tarkastuksen järjestämisen, valtuuston päätettävien hallinnon ja talouden tarkastusta koskevien asioiden

valmistelun, arvioinut talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella, huolehtinut tytäryhteisöjen tarkastuksen järjestämistä ja yhteensovittamisesta koskevat asiat ja valmistellut hallintosäännön määräykset ja talousarvion.

Muu toiminta

Vantaan tarkastuslautakunta järjesti 29.11.2018 pääkaupunkiseudun tarkastuslautakuntien yhteisseminaarin Vantaan valtuustosalissa. Seminaariin osallistuivat Helsingin, Espoon, Kauniaisten, Vantaan, HUSin, HSL:n ja HSY:n tarkastuslautakunnat.

Arviointikertomuksen 2017 käsittely

Kaupunginvaltuusto merkitsi 28.5.2018 tiedoksi vuoden 2017 arviointikertomuksen. 12.11.2018 valtuusto merkitsi tiedoksi kaupunginhallituksen antaman selvityksen arviointikertomuksen johdosta suoritetuista toimenpiteistä, katso kappale 11.

11 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Arviointikertomus vuodelta 2017 valmistui käsiteltäväksi kaupunginvaltuuston 24.–25.5.2018 pitämään strategiaseminaariin, jonka pohjalta kaupunginvaltuusto kävi kokouksessaan 28.5.2018 vuoden 2019 budjetin lähetekeskustelun. Kaupunginvaltuusto merkitsi samassa kokouksessaan 28.5.2018 arviointikertomuksen vuodelta 2017 tiedoksi ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus kokouksessaan 18.6.2018 lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten.

Kaupunginhallitus hyväksyi 22.10.2018 kokouksessaan selvityksen vuoden 2017 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja esitti sen kaupunginhallituksen esityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto merkitsi kaupunginhallituksen selvityksen tiedoksi 12.11.2018 kokouksessaan.

Arviointikertomuksen havainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminta on usein hidasta ja pitkäjänteistä johtuen toiminnan ja käsittelyn luonteesta ja tarkoituksesta. Havainto voi toimia muutoksen käynnistäjänä, jonka tulokset näkyvät vasta pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksentekoelinten välillä.

Vastaukset vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta

Arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että vuoden 2017 arviointikertomus on voinut vaikuttaa vuoden 2019 talousarvion ja vuosien 2019–2022 taloussuunnitelman laadintaan.

Tarkastuslautakunta voi todeta, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen ovat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan.

Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille tietoa toiminnastaan. Tieto on myös kansalaisten luettavissa kaupunginvaltuuston pöytäkirjan liitteenä. Vastausmenettelyllä edistetään siten läpinäkyvyyttä ja vuoropuhelua.

Puutteena voidaan pitää sitä, että tavoitteiden 15.3 ja 5.1. kohdalla tavoitetta ei voitu arvioida arviointikertomuksen antamisen aikana keväällä 2018 eikä näitä toteutumia raportoitu arviointikertomukseen annettujen vastausten yhteydessä. Kaikkiaan tavoitteita joita ei voitu arvioida oli viisi kappaletta.

12 TARKASTUSLAUTAKUNNAN KANNANOTTO TILINTARKASTAJAN HAVAINTOIHIN

Tilintarkastushavainnot perustuvat tilintarkastussuunnitelman mukaisiin tarkastuksiin, jotka JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela, avustajanaan Vantaan tarkastusvastuullisena toiminut HT, JHT Riitta Samola, on raportoinut tarkastuslautakunnalle.

Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan tarkastuskertomuksessa antamaa esitykseen vastuuvapauden myöntämisestä kaupungin hallintoa ja taloutta hoitaneille toimielinten jäsenille ja tilivelvollisille.

13 TARKASTUSLAUTAKUNNAN ESITYS KAUPUNGINVALTUUSTOLLE

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2018 kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kaupunginvaltuusto pyytää arviointikertomuksessa esitetyistä suosituksista kaupunginhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2019 aikana.

14 ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 2. toukokuuta 2019

Tarkastuslautakunta

Pietari Jääskeläinen
puheenjohtaja

Minna Atiye
varapuheenjohtaja

Jenni Chen

Tarja Eklund

Jarno Eskelinen

Jouko Jääskeläinen

Päivi Laakso

Piia Kurki

Janne Leppänen

Joel Linnainmäki

Minttu Sillanpää

LYHENTEET

ADHD	Aktiivisuuden ja tarkkaavaisuuden häiriö
HT	Tilintarkastajan perustutkinto
HSL	Helsingin seudun liikenne
HSY	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä
HUS	Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri
HYKS	Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala
IPC	Interpersonal councelling
JHT	Julkishallinnon ja talouden tilintarkastaja
Kela	Kansaneläkelaitos
KHT	Keskuskauppakamarin hyväksymä tilintarkastaja
LVISA	Lämmitys-, vesijohto- sekä ilmanvaihtotekniikka
PKS	Pääkaupunkiseutu
SHL	Sosiaalihuoltolaki
TEA	Terveydenedistämisaktiivisuus
THL	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
VPL	Vammaispalvelulaki

Kannen kuva Pertti Raami, Katriinan sairaala
Yhteystiedot Vantaan kaupungin ulkoinen tarkastus
kaupunginreviisori, JHTT Helena Hyvönen
Puhelin 040 532 2115

Vantaan kaupunki
Asematie 7, 01300 Vantaa
Puhelin 09 83911

Vantaa
Vanda

7 § Tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätös / Ylijäämämaiden hyödyntämisen ympäristölupa, Vantaan kaupunki

VD/7057/11.01.01.09/2019

KR/SJU/PJH

Asia
Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 4.9.2019 päätöksen 343/2019, joka koskee ylijäämämaiden hyödyntämistä Vantaan Petikossa.

Aikaisemmat päätökset ja sopimukset
Vantaan kaupungin rakennusvalvonta on myöntänyt Golfpuiston rakennushankkeelle toimenpideluvan 8.4.2015 (lupatunnus 26-0252-15C). Toimenpidelupa koskee 18-reikäisen golfkentän rakentamista Vantaan kaupungin omistamalle kiinteistölle 92-405-8-38 ja vuokra-alueelle 92-405-8-38-V504.

Vantaan Golfpuisto Oy on vuokrannut maa-alueen Vantaan kaupungilta ja kahdelta yksityiseltä maanomistajalta vuonna 2014. Vantaan kaupunki on purkanut vuokrasopimuksen Vantaan Golfpuisto Oy:n kanssa vuonna 2018. Kiinteistöjen 92-405-8-33 ja 92-405-8-42 maanomistajat, joiden omistamilla kiinteistöillä läjitystä on tapahtunut, ovat valtuuttaneet Vantaan kaupungin hakemaan tätä ympäristölupaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Ympäristölupahakemus
Täyttöalue sijaitsee Vantaan Petikon kaupunginosassa, Pyymosantien länsipuolella kiinteistöllä 92-405-8-38 ja vuokra-alueilla 92-405-8-38-V504, 92-405-8-33 ja 92-405-8-42. Alueelle on läjitetty ylijäämämaita yhteensä noin noin 1,35 m3rtd noin 33 ha:n alalle. Täyttöpaksuus on suurimmillaan noin 13 m. Golfpuiston alueelle on läjitetty rakennetusta ympäristöstä kaivettua ylijäämämaata, ns. Helsinki-moreenia, eli maata, joka sisältää vähäisiä määriä (alle 10 til-%) mineraalista rakennusjätettä (kuten tiiltä tai betonia) sekä lisäksi yksittäisiä kappaleita (alle 2 til-%) muita jätejakeita.

Alueen kautta virtaava Herukkaoja on läjitystöiden yhteydessä siirretty alueen keskiosasta alueen länsireunaan. Herukkaoja on tulvinut useaan otteeseen täyttöjen paikallisten sortumien ja uomaan asennettujen halkaisijaltaan liian pienien rumpujen takia. Alueen ollessa kasvipeitteetön, huuhtoutuu pintavalunnan mukana Herukkaojan uomaan merkittävä määrä kiintoainesta. Samalla on vähäinen riski, että pintavalunnan mukana uomaan kulkeutuu myös haitta-ainepitoista maata. Sortumien ehkäisemiseksi sortuma-alueen läpi on suunniteltu tukipenkereet Herukkaojan alkuperäisen uoman kohdalle ja nykyisen uoman viereen. Osa tukipenkereistä on toteutettu.

Alue rakennetaan valmiiksi yleiskaavan mukaiseen maankäyttöön (urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajantoiminnot), esimerkiksi golfkentäksi. Täyttöjä on kuitenkin tehty niin paljon, että alue voi olla tarkoituksenmukaisempaa toteuttaa johonkin muuhun kaavan mukaiseen käyttötarkoitukseen, kuten hiihtoreitistöksi.

Läjitysalueen tasaamisesta syntyvä maa pyritään siirtämään kohdealueella
sisäisenä siirtona. Jos alueelta joudutaan poistamaan maa-aineksia, Uudenmaan ELY-keskukselle tehdään ilmoitus pilaantuneen maaperän kunnostamisesta.

Päätös
Etelä-Suomen aluehallintovirasto myöntää Vantaan kaupungille ympäristöluvan ylijäämämaiden hyödyntämiseen Vantaan Petikossa. Toiminnan vakuudeksi asetetaan
193 450 euroa.

Päätöksen lupamääräyksissä edellytetään muun muassa, että alueen stabiliteettia parannetaan esitetyn suunnitelman mukaisesti ja materiaalimäärä mitoitetaan alueelle, siten että kenttärakenteen ja pohjamaan kantavuus ei vaarannu. Lisäksi täytön luiskat tulee loiventaa. Herukkaojaan tai muualle Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymään paikkaan on rakennettava laskeutusallas erillisen suunnitelman mukaisesti viimeistään 1.9.2020 mennessä. Alueet on muotoiltava niin, että hulevedet voidaan johtaa hallitusti laskeutusaltaaseen, josta vedet johdetaan Herukkaojaan. Laskeutusaltaassa selkeytyvän veden viipymän on oltava niin pitkä, että vesi ei aiheuta purkualueen liettymistä, vettymistä tai muuta haittaa, eikä alueen pintaveden kiintoaines- tai muun kuormituksen haitallista lisääntymistä. Altaan kunnossapidosta on huolehdittava.

Täytön painumaa on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn suunnitelman mukaisesti. Täyttöalueen vesitarkkailu voidaan toteuttaa Uudenmaan ELY-keskuksen 20.10.2010 hyväksymän Petikonhuipun maanläjitysalueen tarkkailusuunnitelman mukaisesti kolme kertaa vuodessa. Näytepisteisistä C1A, C1B ja C2 on lisäksi tutkittava PAH-yhdisteet ja öljyhiilivedyt C10–C40. Päätökseen sisältyy myös tavanomaiset kirjanpito- ja raportointivelvoitteet.

Päätös on luettavissa aluehallintoviraston internet-sivuilla osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Valitusaika päätöksestä päättyy 4.10.2019.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 7

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään merkitä tiedoksi Etelä-Suomen aluehallintoviraston Vantaan kaupungille myöntämä ympäristölupa ylijäämämaiden hyödyntämiselle Vantaan Petikossa, päätös nro 343/2019.

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Päivi Jäntti-Hasa, puh. 040 841 9973, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

8 § **Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätös/Seepsula Oy, ympäristölupahakemus ja aloituslupahakemus, kallion louhinta ja murskaus, Senkkerin kiviainesalue, Tuusula**

YM/3018/11.01.01.00/2012

KR/MRA

ASIA
Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on antanut 26.8.2019 päätöksen ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 39 §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta (muutoslupa ja lupamääräysten tarkastaminen). Päätös sisältää ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiseen aloituslupahakemukseen toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Hakemus
Seepsula Oy hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista toiminnassa olevalle louhinta- ja murskaustoiminnalle. Tarkoitus on yhdistää toistaiseksi voimassa olevat ympäristöluvat Uudenmaan ympäristökeskus 16.12.2008 (UUS-2007-Y-549-111) ja Aluehallintovirasto 17.6.2013 (Dnro ESAVI/728/04.08/2010). Kahden vierekkäisillä alueilla olevien ympäristölupien yhdistämisessä ajantasaistetaan lupapäätökseen parhaat käyttökelpoiset tekniikat ja käytännöt sekä toteutetut ympäristönsuojelutoimet.

Lupahakemusalue sijoittuu Tuusulan kunnan Ruotsinkylään ns. Senkkerin kiviainesalueelle (Senkkerin metsätie 111) tiloille Fågelbergsmosse 858-411-3-140, Kalliola 858-411-1-174, Hannele 858-411-1-179 ja Degermosse 858-411-1-145. Alue on pääosin olemassa olevaa kalliokiviainesten ottoaluetta, jonka louhintataso on +42.

Senkkerin kiviainestehtaalla otetaan, tuotetaan ja jalostetaan kaikkia kiviaineslaatuja rakentamiseen, kuten murskeita, sepeleiltä ja märkäseulottuja tuotteita. Märkäseulottavat sora-ainekset tuodaan jalostettavaksi ulkopuolelta luonnonkiviainesalueilta. Lupaa haetaan myös siihen, että osa kalliokiviaineksista voidaan tuoda alueen ulkopuolelta jalostettavaksi uudella kiviainestehtaalla.

Nykyisellä kiviainestehtaalla tuotetaan kiviainesta ympäristölupien yhteismäärän mukaisesti, yhteensä 3 350 000 tonnia vuodessa. Tuotantomäärää haetaan lisättäväksi lupien kokonaiskapasiteetista tulevalla uudella kiviainestehtaalla ympäristövaikutuksia oleellisesti lisäämättä. Uudella kiviainestehtaalla jalostetaan enintään 5 000 000 tonnia kiviainesta vuodessa. Kokonaisjalostusmäärästä 1 650 000 tonnia voidaan tuoda toiminta-alueen ulkopuolelta. Uuden kiviainestehtaan myötä Senkkerin kiviainesalueelta louhittavan kiviaineksen määrää esitetään kasvatettavan vuodessa enintään 5 000 000 tonniin.

Louhinta suoritetaan laatuohjeiden mukaisesti aiheuttamalla mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä. Kiviaineksen jalostus suoritetaan omalla kiviainestehtaalla, joka on suojattu kattavilla melu- ja pölysuojauksilla päästöjen ehkäisemiseksi (mm. kotelointi, kumitus, kastelujärjestelmä, päällystetyt ja ylläpidetyt ajoväylät). Laitoksen taso on ympäröivän maanpinnan alapuolella. Uusi kiviainestehdas tullaan sijoittamaan nykyiseltä paikaltaan luoteeseen suojavallin taakse nykyiselle louhinta-alueelle, kun laitossuunnitelma on valmiina. Uudelta kiviainestehtaalta tulee olemaan etäisyyttä lähimpään häiriintyvään kohteeseen noin 750 metriä.

Suunnittelualueen länsi-lounaisosassa sijaitsee suojavalli (+74), joka on rakennettu alueen pintamaista rajoittamaan melun leviämistä Vantaan Kesäkylä-Koivikon suuntaan. Toiminta-alueella on lisäksi melun leviämistä estäviä ja pintamaista rakennettuja suojavalleja, jotka siirtyvät louhintarintauksen mukana.

Polttoaineiden varastointi ja tankkaukset on toteutettu siten, että maaperän pilaantumista ei pääse syntymään. Raskaan kuljetuksen suoritemäärät lisääntyvät hieman. Toiminta-ajat pidetään ennallaan. Kahden ympäristöluvan tarkkailuohjelma tarkistetaan ja yhdistetään.

Ympäristölupien yhdistämisessä haetaan samalla lupaa toiminnan aloittamiseen uutta lupapäätöstä noudattaen voimassaolevien ympäristölupien mukaiselle yhteistuotantomäärälle. Toiminnan aloittamislupaa ennen luvan lainvoimaisuutta ei haeta tuotantomäärän kasvulle.

Päätös
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus myöntää Seepsula Oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaukseen hakemuksen mukaisille tiloille sekä ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen aloitusluvan 3 350 000 tn/v (louhinta ja murskaus) tuotantomäärälle uutta lupapäätöstä noudattaen. Aloitusluvan tuotantomäärään voidaan sisällyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen 16.12.2008 myöntämän ympäristöluvan mukainen 50 000 tn/v ulkopuolelta murskattavaksi tuotava louhe. Lupapäätös korvaa alueella aikaisemmin olleet ympäristöluvat.

Uuden kiviainestehtaan tuotantokapasiteetti on hyväksytty hakemuksen mukaisena. Toiminta-alueen käyttö maankaatopaikkatoimintaan ilman erillistä ympäristölupapäätöstä on kielletty. Alueelle saa ottaa vastaan varmuudella puhtaiksi todettuja pintamaita ja käyttää ne suunnitelman mukaisten meluvallien rakentamiseen ja ottamisalueen maisemointiin vain, mikäli toiminta-alueelta ei kerry riittävästi kyseisiä pintamaita.

Laitoksen toiminta-ajat ovat seuraavat, pois lukien yleiset juhlapäivät:
- räjäytykset maanantaista perjantaihin klo 10.00–15.00 ja poikkeuksellisesti klo 15.00–17.00
- poraaminen maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00
- louheen rikotus maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00; rikotus on kuitenkin tehtävä klo 8.00–16.00 ensisijaisesti ja aina, kun toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä
- murskaus maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00
- valmistelevat työt ja koneiden huollot maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00
- kuormaukset ja tuotekuljetukset maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00 ja lauantaisin klo 7.00–18.00 pois lukien yleiset juhlapäivät.
-

Louhintaa, louheen kuormauksia ja kuljetuksia ei saa tehdä lainkaan 1.6.–31.8. välisenä aikana sillä osalla ottoaluetta, jolta etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

Louhinnan riskianalyysi ja tarkkailuesitys tärinän mittaamisesta on tarkastettava ja päivitettävä, mikäli olosuhteet toiminta-alueella ja sen ympäristössä ovat muuttuneet hyväksytyssä riskianalyysissä esitetystä. Toiminta-alueen rajasta 500 metrin säteellä sijaitsevien talousvesikaivojen sijainti, tyyppi, kunto, vedenpinnan korkeus, syvyys, veden riittävyys ja tarvittaessa veden laatu tulee selvittää ennen toiminnan aloittamista. Toiminnan vaikutuksia alueen pinta- ja pohjavesiin sekä lähimpien talousvesikaivojen veden laatuun ja pinnankorkeuteen on tarkkailtava tarkkailusuunnitelman mukaisesti ja kaivoveden tarkkailuun tulee ottaa mukaan lisäksi kaksi kaivoa Kesäkylä-Koivikosta.

Päätös sisältää myös muita velvoitetarkkailuja. Melua on mitattava aina louhinnan alkaessa alle 500 metrin etäisyydellä melulle altistuvasta asumiseen käytettävästä kohteesta. Lisäksi melutaso on mitattava melulle eniten altistuvassa asumiseen käytettävässä kohteessa aina murskauslaitoksen siirryttyä uuteen paikkaan. Tärinää on mitattava riskianalyysin ja tärinän mittaamisesta tehdyn tarkkailuesityksen mukaisesti. Hiukkaspäästöjen vaikutus lähialueen ilmanlaatuun on selvitettävä louhinnan alkaessa seuraavalla ottovaiheella alle 500 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvästä kohteesta.

Päätös on kokonaisuudessaan liitteenä ja se on luettavissa myös Tuusulan kunnan internet-sivuilla http://tuusula.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/KeskiUudenmaan_ympaumlristoumllautakunta/Kokous_2082019.

Valitusaika päätöksistä päättyy 25.9.2019.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 8

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään tyytyä Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan päätökseen, joka koskee Seepsula Oy:n ympäristölupaa Senkkerin kiviainesalueella.

Päätös:
Päätettiin ympäristöjohtajan esityksen mukaisesti.

Liitteet:
- ympäristölupapäätös
- sijaintikartta

Täytäntöönpano:

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

KIINTEISTÖTIETOPALVELU

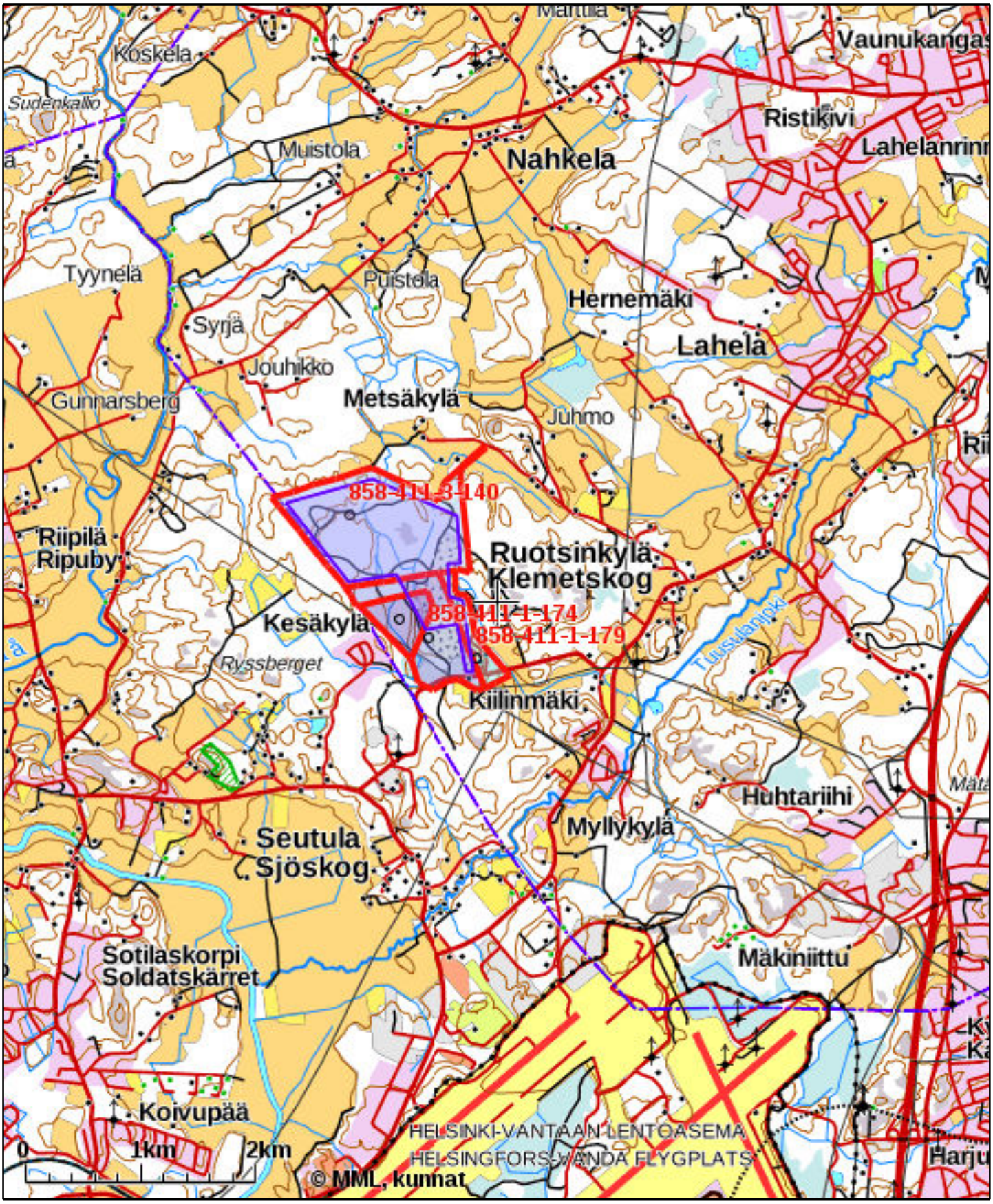

Tulosteen keskipisteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): N: 6693744.8775, E: 385846.661
Karttatuloste ei ole mittatarkka. Kiinteistörajat ja -tunnukset päivitetään toistaiseksi vain kerran viikossa.
Rekisteripalvelujen kautta kartalle haetut palstat ja määräalat ovat ajantasaiset.
Tulostettu Kiinteistötietopalvelusta 24.09.2018.

Keski-Uudenmaan
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

SEEPSULA OY, YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS JA ALOITUSLUPAHAKEMUS, KALLION LOUHINTA JA MURSKAUS, SENKKERIN KIVIAINESALUE, TUUSULA

Ympäristölupapäätös annetaan julkipanon jälkeen 26.8.2019

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 39 §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta (muutoslupa ja lupamääräysten tarkastaminen). Päätös sisältää ratkaisun ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaiseen aloituslupahakemukseen toiminnan aloittamiseksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

LUVAN HAKIJA

Seepsula oy
Sulantie 19, 04300 TUUSULA
y-tunnus 0687708-1
Puh. 010 3911900

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Lupahakemusalue sijoittuu Tuusulan kunnan Ruotsinkylään ns. Senkkerin kiviainesalueelle (Senkkerin metsätie 111). Ympäristölupahakemus koskee seuraavia kiinteistöjä:

- Fågelbergsmosse 858-411-3-140 (yksityisomistuksessa, valtakirjalla)
- Kalliola 858-411-1-174 (yksityisomistuksessa, valtakirjalla)
- Hannele 858-411-1-179 (hakijan omistuksessa)
- Degermosse 858-411-1-145 (yksityisomistuksessa, valtakirjalla)

Lupahakemusta koskevan alueen sijainti on esitetty liitekartalla.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulaki 27 § ja liite 1 taulukko 2 kohta 7c ja 7e (kiven louhimo tai sellainen muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta, jossa kiviainesta käsitellään vähintään 50 päivää ja kiinteä murskaamo ja sellainen tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, jonka toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 päivää).

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA, 713/2014) 2.2 §:n kohdan 6 perusteella lupaviranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta).

ASIAN VIREILLETULO

Ympäristölupahakemus on tullut vireille 12.10.2018. Lupahakemusta on täydennetty 15.1.2019.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE, TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA SOPIMUKSET

Uudenmaan maakuntakaavan mukaan suunnittelualueella sijaitsee merkittäviä kiviainesvarantoja. Alue on merkitty jätteenkäsittelyalueeksi (EJ 1) ja ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi (EJ 3). Pääosa suunnittelualueesta on merkitty maakuntakaavassa lentomelualueeksi (lme-1/lme-2). Suunnittelualueen itäpuolelle on maakuntakaavaan merkitty ulkoilureitti ja länsipuolelle 400 kV voimalinja.

Uusimaa-kaava 2050 vaihemaakuntakaavaehdotuksessa suunnittelualueelle ja sen lähiympäristöön on varaukset maa-aineshuollon kehittämisalueelle sekä tuotannon ja logistiikkatoimintojen kehittämisalueelle. Kaavaehdotuksessa on lisäksi varaukset liikenteen yhteystarpeelle, voimajohdolle ja viheryhteystarpeelle. Kaavaluonnoksessa pääosa suunnittelualueesta on merkitty lentomelualueeksi.

Oikeusvaikutteisessa Ruotsinkylä-Myllykylä II –osayleiskaavassa suunnittelualue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi (EO) ja ylijäämämaiden loppusijoitukseen varatuksi alueeksi sekä jätteenkäsittelyalueeksi (EJ). Näiden toimintojen ympärille on osayleiskaavassa varattu 400 metrin suoja-alue (sv). Suunnittelualueen länsi- ja itäpuolella osayleiskaavassa on varaukset suojaviheralueille (EV). Itäpuolen suojaviheralueen eteläosassa on luonnonsuojelualuemerkintä (SL). Suunnittelualueen pohjoisosassa osayleiskaavassa on merkintä muinaismuistolain nojalla rauhoitetulle kiinteällä muinaisjäännökselle (sm/3) ja pohjoispuolella merkintä luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeälle alueelle (luo-2). Suunnittelualueen lounaisosassa on merkinnät voimansiirtolinjoille (Z1). Suunnittelualueen länsipuolella on merkintä tieliikenteen yhteystarpeelle. Pääosa suunnittelualueesta on merkitty osayleiskaavassa lentomelualueeksi (m1/m2).

Tuusulan yleiskaava 2040 kaavaehdotuksen (selostus 13.2.2019) mukaan yleiskaavaa 2040 laaditaan oikeusvaikutteisena koko kuntaan. Kaavaehdotuksen mukaan yleiskaava ei kumoa oikeusvaikutteista Ruotsinkylä-Myllykylä II –osayleiskaavaa.

Suunnittelualueella ei ole asemakaavaa tai maankäyttö- ja rakennuslain 53 §:n mukaista rakennuskieltoa asemakaavan laatimista varten.

Seepsula oy:llä on Senkkerin kiviainesalueella kaksi lainvoimaista ympäristölupaa. Uudenmaan ympäristökeskus on myöntänyt alueelle 16.12.2008 (No YS 1765, Dnro UUS-2007-Y-549-111) kivenlouhinnan ja murskauksen ympäristöluvan. Lupapäätös koskee Senkkerin kiviainesalueen eteläosaa. Lupapäätös on voimassa toistaiseksi. Päätöksen mukaan ympäristöluvan lupamääräysten tarkastamishakemus on tullut saattaa vireille toimivaltaiselle viranomaiselle 31.12.2014 mennessä.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt alueelle 17.6.2013 (Nro 124/2013/1, Dnro ESAVI/728/04.08/2010) kivenlouhinnan ja murskauksen ympäristöluvan. Lupapäätös koskee Senkkerin kiviainesalueen pohjoisosaa. Lupapäätös on voimassa toistaiseksi.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 9.11.2017 (ESAVI/6409/2017) ympäristönsuojelulain 92 §:n mukaisen lausuman, joka on koskenut murskauslaitoksen sijoittumista kiviainesalueella.

Uudenmaan ELY-keskus on siirtänyt 11.6.2018 (UUDELY/1783/2016) lainvoimaisten ympäristölupien valvontavastuun Tuusulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Seepsula oy:llä on Senkkerin kiviainesalueella kaksi lainvoimaista maa-aineslupaa. Tuusulan ympäristö- ja rakennuslautakunta on myöntänyt 7.10.2008 § 191 maa-ainesluvan kiviainesalueen eteläosaan. Maa-aineslupa on voimassa 10 vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on myöntänyt 9.8.2011 § 59 maa-ainesluvan kiviainesalueen pohjoisosaan. Maa-aineslupa on voimassa 20 vuotta luvan lainvoimaiseksi tulemisesta.

TIEDOT ALUEEN YMPÄRISTÖSTÄ

Senkkerin kiviainesasema sijaitsee Tuusulan kunnan Ruotsinkylässä lähellä Vantaan kaupungin rajaa. Vantaan yleiskaavassa 2007 suunnittelualueen länsipuoli on Vantaan kaupungin alueella varattu maa- ja metsätalousalueeksi (M), määräaikaisen yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (et), jätteenkäsittelyn suoja-alueeksi (ej) ja pientaloalueeksi (A4).

Suunnittelualueen länsipuolella, noin 70 metrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta kulkevat Fingrid oyj:n (400/110 kV) ja Nurmijärven Sähkö oy:n voimalinjat (110 kV).

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Lähimmät häiriintyvät kohteet sijaitsevat toiminta-alueen rajalta mitattuna seuraavasti:

- n. 220 metriä lounaaseen, Kesäkylä-Koivikko (Vantaa), vakituisia- ja vapaa-ajan asuntoja;
- n. 700 metriä luoteeseen, Raatinraitti, vakituinen asunto, hakijan omistuksessa;
- n. 410 metriä koilliseen, Metsäkyläntie, vakituisia asuntoja;
- n. 140 metriä koilliseen, Lillsvedjankuja, vakituisia asuntoja; ja
- n. 630 metriä itään, Metsäkyläntie, vakituisia asuntoja.

Olemassa olevalta kiviainestehtaalta on etäisyyttä lähimpiin häiriintyviin kohteisiin noin 730 metriä. Lupahakemuksessa esitetyltä uudelta kiviainestehtaalta tulee olemaan etäisyyttä lähimpään häiriintyvään kohteeseen noin 750 metriä. Alle 500 m:n etäisyydellä toiminta-alueen rajasta ei ole sairaalaa, päiväkotia, hoito- tai oppilaitosta eikä muuta melulle tai pölylle erityisen altista kohdetta.

Alueen topografia ja geologia

Suunnittelualue on pääosin olemassa olevaa kalliokiviainesten ottoaluetta, jonka louhintataso on +42. Pääosa kallion päällä olleista pintamaista on poistettu louhinnan edetessä. Alueen pintamaakerroksen paksuus vaihtelee tasolla 0…13,5 metriä. Aluetta ympäröivän luonnollisen maanpinnan ominaispiirre on kumpuileva ja

maanpinnan taso vaihtelee korkeudella noin +45...+70. Kiviainesten ottoalue ei erotu kaukomaisemassa.

Kallion laatu vaihtelee alueella. Kivilajeina esiintyy mm. graniittia, kvartsi- ja granodioriittia sekä hartsi-maasälpägneissiä, joissa on graniittijuonia ja kiillegneissiä. Rakennusteknisessä kallioluokituksessa kallion laatu katsotaan kiinteäksi, seosrakenteiseksi ja harvarakoiseksi (Se 1). Kalliossa on joitakin ruhjevyöhykkeitä.

Ympäristön luontoarvot ja muinaismuistolain mukaiset suojelukohteet

Nykyisellä kiviainesten ottoalueella ei ole suojeltavia luontoarvoja. Kiviainesalueen itäpuolella, toiminta-aluerajauksen ulkopuolella sijaitsee oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa suojaviheralue (EV). Suojaviheralueen eteläosassa on luonnonsuojelualuemerkintä (SL) Gungkärrin pähkinäpensaslehdolle. Pähkinäpensaslehdon pinta-ala on noin 0,6 hehtaaria, ja se sijaitsee noin 80 metrin etäisyydellä nykyisen ottoalueen rajasta. Pähkinäpensaslehto on luonnonsuojelulain 29 §:n nojalla suojeltu luontotyyppi (Uudenmaan ympäristökeskuksen rauhoituspäätös 21.7.2005, LUO 697, Dnro UUS-2005-L-347-253). Gungkärrin pähkinäpensaslehto sijaitsee purosta nousevilla jyrkähköillä rinteillä. Puuston valtalaji on kuusi, seassa esiintyy harmaaleppää ja tervaleppää. Alueelta on löydetty noin 60 pähkinäpensasta.

Kiviainesalueen pohjoispuolella, toiminta-aluerajauksen ulkopuolella sijaitsee oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue (luo-2). Kaavaselostuksen mukaan merkinnällä on osoitettu Raatinraitin alueella sijaitseva kasvillisuuskohde. Selostuksen mukaan alueen käyttäminen pääkäyttötarkoituksen (EO) mukaiseen toimintaan edellyttää kohteen tarkempaa selvittämistä.

Suunnittelualueen pohjoisosassa, toiminta-aluerajauksen sisäpuolella on osayleiskaavassa merkintä muinaismuistolain nojalla rauhoitetulle kiinteälle muinaisjäännökselle (sm/3). Merkinnällä tarkoitetaan muinaisjäännösten rekisterin kohdetta Kolamilsbotten (mjrek 858010012). Kohde on tutkittu 8.-11.8.2017 ja Uudenmaan ELY-keskus on antanut päätöksen 20.9.2017 (UUDELY/8944/2017) muinaisjäännökseen kajoamiseen.

Suunnittelualueen kaakkoispuolella noin 1,5 kilometrin päässä Tuusulanjoessa ja noin 5 kilometrin päässä Vantaanjoessa esiintyy vuollejokisimpukka, joka on luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittu tiukkaa suojelua edellyttävä laji, jonka lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin nojalla. Suunnittelualueella tai sen vaikutusalueella ei ole Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita.

Ilman laatu

Ilmanlaatuselvityksen (”Ilmanlaatu Uudellamaalla vuonna 2017”, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 38/2018) mukaan Tuusulassa ilmanlaatu on keskimäärin melko hyvä. Pitoisuudet ovat korkeimmat Tuusulanväylän (kantatie 45) ja Lahti–Helsinki moottoritien (valtatie 4) läheisyydessä. Passiivikeräinkartoitusten sekä pääkaupunkiseudulla ja muualla Uudellamaalla tehtyjen ilmanlaadun mittausten perusteella on arvioitu, että typpidioksidin, hengitettävien hiukkasten ja pienhiukkasten pitoisuudet ovat raja-arvojen alapuolella. Kaukokulkeuma vaikuttaa huomattavasti sekä pienhiukkasten että otsonin pitoisuuksiin.

Vuonna 2017 ei ole esiintynyt huomattavia pienhiukkasten tai otsonin kaukokulkeumatilanteita. Otsonipitoisuudet olivat vuonna 2017 selvästi vuoden 2010 tavoitearvojen alapuolella. Myös pitkän ajan tavoite kasvillisuuden suojelemiseksi alittui, mutta pitkän ajan terveysperusteinen tavoite ylittyi edelleen.

Ilmansaasteiden aiheuttamaa kuormitusta on arvioitu jäkälien avulla vuonna 2014. Sormipaisukarve oli Tuusulan näytealoilla keskimäärin vähemmän vaurioitunutta kuin tutkimusalueella keskimäärin. Ilmanpuhtausindeksi (IAP) ja ilmansaasteille herkkien lajien lukumäärä olivat suuremmat kuin tutkimusalueella keskimäärin. Vuoteen 2009 verrattuna sormipaisukarpeen vaurioaste oli lisääntynyt ja IAP-indeksin arvo pienentynyt. Lajilukumäärä ei ollut muuttunut tilastollisesti merkitsevästi.

Maaperä ja pohjavesi

Suunnittelualue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ruotsinkylän 2 luokan pohjavesialue (nro 0185808) on idässä noin 620 metrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta. Etäisyyttä kiviainesalueen polttonesteiden jakelupisteelle ja nykyiselle kiviainestehtaalle on noin kilometri. Tulevalta uudelta kiviainestehtaalta on etäisyyttä pohjavesialueelle noin 1,5 kilometriä. Pohjavesialueen muodostumatyyppi on peitteinen vettä ympäristöstä keräävä kalliopohjavesialue. Pohjavesialueen imeytymiskerroin on 0,00. Vesi virtaa alueelle 7–25 metriä paksujen savikerrosten alla olevissa hiekka- ja sorakerroksissa. Hiekka- ja sorakerrosten paksuus on paikoin jopa 17 metriä.

Päijänne-tunneli kulkee toiminta-alueen rajasta kaakkoon noin 800 metrin etäisyydellä. Polttonesteiden jakelupiste ja nykyinen kiviainestehdas sijaitsevat yli kilometrin etäisyydellä tunnelista. Tulevan uuden kiviainestehtaan etäisyys tunneliin on noin 1,6 kilometriä.

Suunnittelualueen ympäristössä olevat talousvesikaivoja on kartoitettu vuonna 2012 ja 2014. Suunnittelualueen koillispuolella Metsäkylän kiinteistöillä on käytössä omia talousvesikaivoja (15 kpl). Osa Metsäkylän alueen kiinteistöistä on liittynyt Nummismäen vesiosuuskunnan vesijohtoon. Lähin käytössä oleva talousvesikaivo sijaitsee toiminta-alueen rajasta koilliseen noin 150 metrin etäisyydellä ja maa-aineslupapäätöksen mukaisen kaivualueen rajasta noin 450 metrin etäisyydellä.

Kesäkylä-Koivikon alue on liittynyt kunnalliseen vesi- ja viemäriverkostoon. Vantaan ympäristönsuojeluviranomainen on myöntänyt alueelle joitakin vesihuoltolain (119/2001) toistaiseksi voimassa olevan vapautuksia vesijohtoon ja viemäriin liittymisestä. Varsinaisella kiviainesalueella on kaksi porakaivoa, ns. murskan porakaivo ja uuden toimiston porakaivo, joista jälkimmäisen vettä käytetään talousvetenä.

Vesistön tila ja käyttökelpoisuus

Suunnittelualue kuuluu Vantaanjoen vesistöalueeseen (nro 21). Kiviainesalueen vedet ohjautuvat sekä pohjoiseen Krapuojaan kautta Vantaanjokeen että etelään Kiilinojan kautta Tuusulanjokeen. Etäisyyttä Vantaanjokeen on suunnittelualueelta virtausyhteyksiä pitkin noin 4 kilometriä ja Tuusulanjokeen noin 2 kilometriä. Tuusulanjoen ja Vantaanjoen alaosan ekologinen tila on luokiteltu tyydyttäväksi (Karonen 2015).

Muut ympäristöhäiriötä aiheuttava toiminnan alueella

Alue sijoittuu Helsinki-Vantaan lentoaseman lentomeluvyöhykkeelle L_{DEN} 55–60 dB. Kiviainesalueen eteläpuolella toimii ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisesti rekisteröity asfalttiasema ja polttonesteiden jakeluasema (ns. kylmäasema). Seutulan vanha kaatopaikka sijaitsee lounaassa lähimmillään noin 400 metrin etäisyydellä toiminta-alueen rajasta (kaatopaikan lieteallas on tasolla noin +50 m).

Vantaan kaupungin Kiilan alueella, suunnittelualueelta koilliseen, sijaitsee lisäksi seuraavia ympäristöluvanvaraisia toimintoja (suluissa toiminnan etäisyys Seepsula oy:n toiminta-alueen rajalle):

- Suomen Paalauskeskus oy, paperin ja pahvin paalaus (0,9 km);
- Purkupiha oy, betoni- ja tiilijätteen vastaanotto, käsittely ja hyödyntäminen (1 km);
- Romu Keinänen oy, värimetallien, metalliromun ja SER-romun vastaanotto ja käsittely (1,2 km);
- HSY, kuonankäsittelyalue, toimintaa ei ole aloitettu (0,6 km);
- HSY, puujätteen käsittelykenttä (0,65 km);
- Vantaan kaupunki, romuajoneuvovarikko (1,3 km); ja
- Kuusakoski oy, metallien vastaanotto ja käsittely (1,2 km).

Edellisten lisäksi suunnittelualueen koillispuolella (1 km) on Vantaan Moottorikerho oy:n maastoliikennelain mukainen lupa trial-, mönkijä- ja enduroharjoituksiin.

YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIMENETTELY

Suunnitellun maanoton ja –jalostuksen ympäristövaikutukset on arvioitu kahdessa YVA-menettelyssä: Seepsula oy Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen ympäristövaikutusten arviointiselostus 19.4.2007 ja Seepsula oy Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen ympäristövaikutusten arviointiselostus 4.5.2010.

Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen YVA v. 2007

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (Seepsula oy, Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen, Sito oy, 27.4.2007) todetaan, että hankkeen YVA-menettelyn tarve on määräytynyt ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994 muutoksineen) 4 §:n perusteella. YVAL:n 4 §:n 1 momentin nojalla tarve määräytyy YVA-asetuksen (713/2006) 6 §:n hankeluettelon kohtien 2b) luonnonvarojen otto ja käsittely sekä 11 b) ja d) jätehuolto mukaan. Kohdan 2b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan kiven, soran tai hiekanottoon, kun louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä vähintään 200 000 kiintokuutiometriä vuodessa. Kohdan 11 b) mukaan menettelyä sovelletaan muiden jätteiden kuin ongelmajätteiden polttolaitoksiin tai fysikaalis-kemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa ja kohdan 11 d) mukaan muiden kuin ongelmajätteiden tai yhdyskuntajätteiden tai -lietteiden kaatopaikkoihin, jotka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle.

YVA-hanke on käsittänyt kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta, ylijäämämaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten esim. asfalttiasemien toimintaa, rakennusjätteiden käsittelyä, ylijäämälouheen käsittelyä, kierrätysbetonin, -tiilien ja -asfaltin käsittelyä, mullantuotantoa, kivihiilituhkan käsittelyä ja hiekkapuhallusta. Hankekokonaisuutta on käsitelty vuoteen 2050 asti.

YVA-menettelyssä on tarkasteltu neljää hankevaihtoehtoa. Nollavaihtoehdossa kalliokiviaineksen louhinta ja jalostus jatkuvat lainvoimaisten lupien mukaisesti vuoteen 2013, jonka jälkeen toiminta hankealueella loppuu kiviaineksen louhinnan osalta. Alueen pohjoisosa jää metsätalouskäyttöön.

Vaihtoehdossa 1 kalliota louhitaan alueelta maanpinnan tasosta (noin +60…+65 mpy (mpy = metriä merenpinnan yläpuolella) noin tasolle +42 mpy. Kalliokiviaineksen ottomäärä on (lainvoimaisten lupien lisäksi) noin 14 miljoonaan kuutiometriä ja arvioitu ottoaika 15–20 vuotta. Louhinnan jälkeen koko alue otetaan teollisuus- ja logistiikkatoimintojen käyttöön.

Vaihtoehdossa 2 kalliota louhitaan noin 38–41 miljoonaa kuutiometriä. Alueen eteläosassa louhitaan tasoon +42 mpy ja pohjoisosassa tasoon +5 mpy. Jälkikäyttönä pohjoisosassa on puhtaiden ylijäämämaiden läjittäminen noin tasoon +80 mpy. Louhinta ja läjitys kestävät arviolta noin 30–50 vuotta. Eteläosa otetaan teollisuus- ja logistiikkatoimintojen käyttöön.

Vaihtoehdossa 3 läjitystaso on noin +120 mpy, muutoin vaihtoehto on kuten vaihtoehto 2.

Yhteysviranomaisen on antanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta lausuntonsa 3.9.2007. Lausunnon mukaan louhinnan, siihen liittyvän murskauksen ja ylijäämämaiden läjityksen osalta arviointiselostus on kattanut YVA-lainsäädännön vaatimukset ja tältä osin se on käsitelty YVA-lain vaatimalla tavalla. Hankekokonaisuuteen liittyvien muiden toimintojen mahdollinen YVA-tarve tulee ottaa huomioon hankkeen jatkosuunnittelussa. Selostuksessa esitettyjen toimintavolyymien perusteella muun muassa rakennusjätteen käsittelylaitos, ylijäämälouheen käsittely sekä kierrätysbetonin, -tiilien ja -asfaltin käsittely ylittävät YVA-asetuksen hankeluettelon 11b) kohdan mukaiset rajat. Lausunnossa on kiinnitetty huomiota hankkeen vaikutuksiin muun muassa seuraavasti:

Meluvaikutukset: Hankealueen meluvaikutukset on arvioitu melumallinnusohjelmalla ottotoiminnan eri vaiheissa. Melulähteiden melutasot on selvitetty alueella tehdyin mittauksin. Melumallinnuksista saa sen käsityksen, että ne kuvaavat ainoastaan louhinnan ja louhitun materiaalin murskauksen aiheuttamaa melua. Näin ollen niissä ei ole huomioitu muiden melua aiheuttavien toimintojen, kuten esimerkiksi rakennusjätteen käsittelylaitoksen, ylijäämälouheen käsittelyn ja kierrätysbetonin, -tiilien ja -asfaltin käsittelyn vaikutuksia. Ylijäämämaiden läjityksen tuottama melu on käsitelty erikseen. Louhinta- ja lentomelun yhteisvaikutusta ei ole selostuksessa tarkasteltu. Näiden erityyppisten melujen yhteen laskeminen ei ole ongelmatonta, mutta ne joka tapauksessa lisäävät toistensa haittavaikutuksia.

Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin: Selostuksen mukaan kiviaineksen oton ja siitä tehdyn vesistötarkkailun perusteella kalliokiviainesten otolla ei ole ollut merkittäviä haitallisia vaikutuksia pintavesiin. Senkkerin alueen eteläpuolella, Kiilinojassa, on kuitenkin toisinaan ollut runsaasti kiintoainesta ja korkeita typpipitoisuuksia.

Alueen nykyisen toiminnan mahdollista vaikutusta näihin pitoisuuksiin ei ole arviointiselostuksessa selvitetty. Hankealueelta tehtyjen velvoitetarkkailujen mukaan tähänastisella louhinnalla ja murskauksella ei ole todettu olevan haitallisia pohjavesivaikutuksia. Millään vaihtoehdolla ei selostuksen mukaan ole vaikutusta Ruotsinkylän pohjavesialueeseen eikä Päijänne-tunneliin. Pohjavesien kulkeutumista hankealueelle Seutulan vanhalta kaatopaikalta pidetään epätodennäköisenä vaihtoehdoissa 0 ja 1. Vaihtoehdoista 2 ja 3 todetaan, että nykyisten tietojen perusteelle ei tiedetä onko alueen pohjoisosalla pohjavesiyhteys kaatopaikkaan. Selostuksessa on huomioitu, että nyt olemassa olevaa pohjavesitietoa on tarpeen lisätä mahdollisten muutosten ennakoimiseksi. Selostuksessa kiinnitetään suhteellisen paljon huomiota alueen kallioperän heikkousvyöhykkeisiin ja niiden mahdollisiin vaikutuksiin pohjaveden virtaukseen, kun taas maaperän olosuhteiden käsittely on jäänyt vähälle. Esimerkiksi suunnittelualueen pohjoisosassa sekä suunnittelualueen itäosan ja Ruotsinkylän pohjavesialueen välillä on maaperäkartan mukaan savea. Savikerroksen paksuudesta tai sen alapuolisista kerroksista ei ole tietoa eikä siten myöskään kerrosten vedenjohtavuudesta ja mahdollisista vaikutuksista hankkeen eri vaihtoehdoissa.

Liikenne: Liikenteen vaikutusten arvioinnissa lähtökohtana on käytetty eri toimintojen tuotantomääriä, toiminta-aikaa sekä arvioita alueelle sisään ja ulos tapahtuvista kuljetuksista vuodessa. Vaikutusten arvioinnissa on otettu huomioon myös vaikutusalueen tieverkolla tehdyt muut liikenne-ennusteet. Vuoden 2009 liikennemäärätilanne kuvaa hyvin nollavaihtoehtoa. Vuoden 2030 tilanteessa kaikki hankekokonaisuuden toiminnot ovat arvioidun aikataulun mukaan alkaneet, joten sen perusteella vuosi kuvaa hyvin tarkasteltavia vaihtoehtoja, mikäli arvioinnissa huomioidut tieverkon parannustoimet, kuten osa Kehä IV:stä ja suunniteltu Tikkurilantien jatke, ovat toteutuneet.

Luonto- ja maisemavaikutukset: Suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä itäpuolella sijaitsee Gungkärrin pähkinäpensaslehto. Lehto on rajattu Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksellä. Luonnonsuojelulain mukaan luontotyypin ominaispiiriteiden säilymisen vaarantaminen on kielletty. Arviointiselostuksessa ei ole käsitelty suojavyöhykkeen tarpeellisuutta Gungkärrin pähkinäpensaslehdon suojelemiseksi hankkeen mahdollisilta haitallisilta vaikutuksilta. Suunnittelualueen itäreunassa sijaitsee Uudenmaan maakuntakaavaan merkitty Seitsemän veljeksen ulkoilureitti. Merkintä on ohjeellinen ja osoittaa ensisijaisesti yhteystarpeen.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen: Liikenteen aiheuttamien haittojen ehkäisyssä ja rajoittamisessa on tukeuduttu hyvin pitkälle suunnitteilla olevien tiehankkeiden toteutukseen eikä hankkeesta vastaavan kannalta toteutettavissa olevia toimia ole esitetty. Selostuksessa ei ole myöskään tarkasteltu liikenteen vaikutusta tierakenteiden kestävyyteen tarkastelualueen alempiasteiselle tieverkolla eikä liikenteen tärinän aiheuttamia haittoja tienvarren asukkaille.

Hankkeen pinta- ja pohjavesivaikutusten hallinnassa on korostunut kattavan seurantaohjelman tarve. Pintavesiin liittyen hankkeen jatkosuunnittelussa on kiinnitettävä huomiota toiminnan mahdollisiin vaikutuksiin Kiilinojaan ja sitä kautta Tuusulan Myllykylän vuollejokisimpukkaan sekä hankealueen itäpuolella olevan Gungkärrin pähkinäpensaslehdon vesitaseeseen. Pohjavesiin liittyen on kiinnitettävä erityistä huomiota riittävän havainnointiverkon rakentamiseen Seutulan vanhaan kaatopaikkaan, Ruotsinkylän pohjavesialueeseen ja erityisesti Päijänne-tunneliin liittyen.

Seuranta: Hankkeen pitkäkestoisuus korostaa hankkeen ympäristövaikutusten seurannan merkitystä. Ajan tasalla olevat seurannat niin pinta- ja pohjaveden laadun, melun, pölyn kuin liikenteenkin osalta antavat tarvittaessa mahdollisuuden tarkistaa suunnitelmia ja lupaehtoja.

Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen YVA v. 2010

Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (Seepsula oy, Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen, Sito oy, 4.5.2010) todetaan, että hankkeen YVA-menettelyn tarve on määräytynyt YVA-asetuksen 6 § hankeluettelon kohtien 2b) ja 11b) ja d) perusteella. Kohdan 2b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan, kun kiven, soran tai hiekan louhinta- tai kaivualueen pinta-ala on yli 25 hehtaaria tai otettava ainesmäärä on vähintään 200 000 m^3ktr vuodessa. Kohdan 11d) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan puhtaan ylijäämämaan kaatopaikalle, joka on mitoitettu vähintään 50 000 tonnin vuotuiselle jätemäärälle. Lisäksi kohdan 11b) mukaan YVA-menettelyä sovelletaan muiden kuin ongelmajätteiden polttolaitoksiin ja fysikaaliskemiallisiin käsittelylaitoksiin, joiden mitoitus on enemmän kuin 100 tonnia jätettä vuorokaudessa. Ylijäämälouheen vastaanottotoiminta on määritelty jätteen käsittelyksi.

YVA-selostuksen mukaan alueelta louhitaan pois kalliota, jonka tilalle voidaan sijoittaa ylijäämämaita. Hanke käsittää kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta, kiviaineksen vastaanottoa ja käsittelyä, ylijäämämaiden läjitystä sekä teollisuus- ja logistiikkatoimintoja, kuten betonituote- ja betoniaseman toimintaa, asfalttiasemien toimintaa, rakennusjätteiden käsittelyä (ei loppusijoitusta), hiekkapuhallusta, mullantuotantoa, kantojen käsittelyä ja hakettamista sekä varastokentän. Lisäksi varaudutaan kiviaineksia korvaavien uusiokäyttömateriaalien, mm. purkubetonin, ylijäämäbetonin, purkutiilien, purkuasfaltin sekä kivihiilenpolton lento- ja pohjatuhkan vastaanottoon ja jalostamiseen. Toiminta alueella olisi ympärivuorokautista ja sen arvioidaan kestävän YVA-menettelyssä olevalla alueella noin 20 vuotta. Sen jälkeen toiminta siirtyy pohjoispuoliselle alueelle, jonne on tehty louhinnan, murskauksen ja ylijäämämaan läjityksen mahdollistava YVA-menettely vuonna 2007.

YVA-menettelyssä on tarkasteltu viittä hankevaihtoehtoa. Nollavaihtoehdossa kalliokiviaineksen otto ja murskaustoiminta jatkuu lainvoimaisten maa-ainesten ottolupien mukaisesti vuoteen 2019 asti, jonka jälkeen toiminta hankealueella loppuu kiviaineksen oton osalta. Ottamisen jälkeen alueelle perustetaan teollisuusalueita. Alueen maanpinnan taso ennen ottamisen aloitusta oli +47…+72 ja ottamisen loputtua noin tasolla +42.

Vaihtoehdossa 1 maa-aineksia otetaan alueelta noin tasoon +42 muualta paitsi alueen länsiosasta, josta ei oteta kiviaineksia. Alueelta otetaan kiviaineksia lainvoimaisten lupien lisäksi noin 5 milj. m^3. Puhtaan ylijäämämaan täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +100. Täytön tilavuus on noin 14 milj. m^3. Alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa varaudutaan kiviainesten ottoon ja ylijäämämaan täyttöön liittyviin tuki- ja oheistoimintoihin sekä alueen jälkikäyttönä teollisuus- ja logistiikkatoimintoihin.

Vaihtoehdossa 2 maa-aineksia otetaan alueelta noin tasoon +42. Puhtaan ylijäämämaan täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +60…+70. Täytön tilavuus on noin 11 milj. m^3. Toiminnat alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 3 maa-aineksia otetaan alueelta noin tasoon +6 muualta paitsi alueen länsiosasta, josta ei oteta kiviaineksia. Alueelta otetaan kiviaineksia lainvoimaisten lupien lisäksi noin 18 milj. m^3. Puhtaan ylijäämämaan täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +100. Täytön tilavuus on noin 27 milj. m^3. Toiminnat alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 4 maa-aineksia otetaan alueelta noin tasoon +6 (kuten vaihtoehdossa 3). Puhtaan ylijäämämaan täyttöjä tehdään alueen länsi- ja keskiosaan länsiosasta alkaen. Täyttömäki rakennetaan noin korkeuteen +60…+70. Täytön tilavuus on noin 24 milj. m^3. Toiminnat alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Vaihtoehdossa 5 maa-aineksia otetaan alueelta noin tasoon +42 (kuten vaihtoehdossa 1). Toiminnat alueen eteläosassa Senkkerin metsätien varressa sekä itäosassa ovat kuten vaihtoehdossa 1.

Yhteysviranomainen on antanut lausunnon YVA-selvityksestä 13.10.2010 (UUDELY/33/07.04/2010). Lausunnon mukaan arviointiselostus on täyttänyt kallion louhinnan ja murskauksen sekä ylijäämämaiden läjityksen osalta arviointimenettelylle YVA-asetuksen 10 §:ssä mainitut arviointiselostuksen sisältövaatimukset. Näiden toimintojen jatkosuunnittelussa ja lupakäsittelyssä on otettava huomioon yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät seikat.

Vaikutukset maa- ja kallioperään sekä pohjavesiin: Yhteysviranomaisen lausunnon mukaan maa- ja kallioperävaikutuksien arvioinnissa on otettu huomioon yhteysviranomaisen lausunnossaan esittämät asiat. Arviointiselostuksesta ei kuitenkaan selkeästi ilmene, onko hankkeesta vastaava teettänyt yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassaan lausunnossa edellyttämän kaivokartoituksen päivityksen (lämpökaivot ja maalämpöputkistot mukaan luettuna) ja siihen sisältyvän riskinarvioinnin. Kaivokartoituksen täydennys ja riskinarviointi tulee lausunnon mukaan tehdä viimeistään ennen laajentuvan toiminnan lupakäsittelyä. Jatkosuunnittelussa kallioperä- ja pohjavesiolosuhteet sekä louhosalueen ja Päijänne-tunnelin väliset yhteydet tulee selvittää yksityiskohtaisemmin ja tarvittaessa maastotutkimuksin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun Vesi oy:n kanssa.

Yhteysviranomaisen mukaan hankkeen pohjavesivaikutusten arvioimiseksi ja todentamiseksi on välttämätöntä, että pohjaveden seurantaa tehdään jo ennen laajemman ja syvemmälle ulottuvan louhinnan sekä ylijäämämaiden läjittämisen aloittamista myös sellaisista havaintoputkista, joihin nykyisellä louhinnalla ei arvioida olevan vaikutusta. Pohjaveden pinnan ja laadun tarkkailussa tulee erityistä huomiota kiinnittää Seutulan kaatopaikan sekä Päijänne-tunnelin ja Ruotsinkylän pohjavesialueen suuntiin.

Vaikutukset pintavesiin: Arviointiselostuksessa on lausunnon mukaan arvioitu

hankkeen vaikutuksia Vantaanjoessa ja Tuusulanjoessa. Selostuksessa ei kuitenkaan ole arvioitu vaikutuksia Vantaanjokeen johtavassa Krapuojassa eikä Tuusulanjokeen johtavassa Kiilinojassa. Toiminnan aiheuttamien typpipäästöjen vaikutuksia lähialueen ojissa ja vesistöissä ei ole tarkasteltu seikkaperäisemmin. Käytännössä on havaittu louhintatöiden kohottavan ammoniumtypen ja nitraattitypen pitoisuuksia alueilta valuvissa vesissä jopa huomattavan korkeiksi. Myös louhekasojen sisältämä typpi liukenee sadevesien mukana ympäristöön. Myöskään muiden louhinnasta peräisin olevien aineiden vaikutuksia lähialueen pintavesissä ei ole tarkasteltu seikkaperäisemmin.

Luontovaikutukset: Yhteysviranomainen toteaa lausunnossaan, että Gungkärrin ja Vähäsuonkallion alueen geologiset ja virkistyskäyttöarvot ovat säilyneet ja eri selvitysten tietojen perusteella on todennäköistä, että alueella on maa-aineslaissa tarkoitettuja luontoarvoja. Tulevissa lupahakemuksissa kyseisen kallioalueen nykyiset luontoarvot on selvitettävä. Lausunnon mukaan Gungkärrin kallion luontoarvoja ei ole inventoitu POSKI-projektin yhteydessä. Yhteysviranomainen katsoo, että hankkeen toteuttaminen YVA:ssa esitetyllä tavalla muuttaa pähkinäpensaslehdon ja korpilaakson luontaista vesitaloutta ja siten vaarantaa luontotyypin ominaispiirteiden säilymisen alueella.

Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa esiintyy rauhoitettua vuollejokisimpukkaa (Unio crassus). Vuollejokisimpukka on myös yhteisön tärkeänä pitämä luontodirektiivin liitteessä IV (a) sekä luonnonsuojeluasetuksen liitteessä 5 mainittu eläinlaji, joka edellyttää tiukkaa suojelua. Vuollejokisimpukan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan kielletty. Uudenmaan ELY-keskus on katsonut lausunnossaan, että ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole tarkasteltu riittävän seikkaperäisesti YVA-hankkeen vaikutuksia veden laatuun ja vuollejokisimpukan elinoloihin Tuusulanjoessa ja Vantaanjoessa.

Meluvaikutukset: Arviointiselostuksen meluvaikutuksia käsittelevässä kohdassa ei kerrota riittävän selvästi, mitä toimintoja esitetyissä laskennoissa on huomioitu ja miten eri toiminnot on sijoitettu alueelle. Selostuksessa ei myöskään esitetä selkeästi eri laitteiden määriä, eikä niiden laskennoissa käytettyjä vuorokautisia toiminta-aikoja. Meluavien toimintojen sijainnit kuvatuissa laskentavaihtoehdoissa olisi myös tullut esittää selkeämmin merkitsemällä ne karttoihin. Lisäksi laskennoissa huomioidut meluesteet ja melua vaimentavat maastonmuodot sekä melulähteiden sijainti suhteessa niihin olisi tullut esittää kartoissa selkeästi. Selostuksessa esitettyjen laskentojen tuloksia olisi pitänyt verrata myös nykyisen toiminnan aiheuttamiin melutasoihin (mitatut ja laskennalliset) ja kuvata miten hanke vaikuttaa alueen olemassa oleviin melutasoihin.

Yhteysviranomainen on todennut, että meluvaikutuksia arvioitaessa viranomaiset soveltavat valtioneuvoston antamaa päätöstä melutason ohjearvoista (993/1992) meluhaittojen ehkäisemiseksi ja ympäristön viihtyvyyden turvaamiseksi. Jos toiminnasta aiheutuva melu ei häiriintyvässä kohteessa ylitä ohjearvoja, tarkoittaa se sitä, että melusta ei todennäköisesti aiheudu terveydellistä haittaa, mutta ei sitä, että toiminnasta aiheutuvaa melua ei kuuluisi. Voimassa oleva lainsäädäntö tarjoaa viranomaiselle varsin vähän mahdollisuuksia rajoittaa toimintaa, jos siitä aiheutuva melu ei ylitä edellä mainittuja Valtioneuvoston antamia ohjearvoja.

Vaikutukset ilmanlaatuun: Louhinnan ja murskaustoiminnan aiheuttamia ilmanlaatuvaikutuksia on lausunnon mukaan selostettu riittävästi, ja pölyvaikutusten torjumiseksi käytetään selostuksen perusteella yhteysviranomaisen käsityksen mukaan parhaita käytettävissä olevia tekniikoita. Asfalttiasemien bitumin käsittelystä aiheutuvat hajuhaitat on arvioitava, jotta arviointiselostuksesta säädetyt vaatimukset täyttyvät.

Liikennevaikutukset: Lausunnon mukaan arviointiselostuksessa on todettu, että hankkeen aiheuttama liikenne voi aiheuttaa toiminnallisia ja rakenteellisia ongelmia lähialueen tieverkolla. Ongelmakohteet on eritelty, ja osalle kohteita on hahmoteltu myös korjaavien toimenpiteiden peruspiirteet.

Vaikutukset ihmisten elinoloihin: Lausunnon mukaan arviointiselostuksessa on tunnistettu hyvin asukkaita huolestuttavat seikat ja yhteysviranomaisen arviointiohjelmasta antamassa lausunnossa esitetty on käsitelty. Yhteysviranomainen toteaa, että arviointiselostuksen perusteella hankkeesta vastaava on tietoinen toimintansa vaikutuksista ihmisten elinoloihin. Hankkeesta vastaavalla on arviointiselostuksen ja siitä saadun palautteen perusteella hyvät tiedot suunnitella toimintansa ja toimia yhteistyössä alueelle ja ympäristöön tulevien muiden toiminnanharjoittajien kanssa niin, että aiheutuvat vaikutukset ihmisten elinoloihin jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Päätös YVA-menettelyn soveltamisesta yksittäistapauksessa

Uudenmaan ELY-keskus on päätöksessään 6.2.2019 (UUDELY/10882/2018) katsonut, että vireillä olevassa ympäristölupahakemuksessa esitettyyn louhinta- ja murskaushankkeeseen ei sovelleta ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä. Uudenmaan ELY-keskus on katsonut, että kallion louhinnan ja murskauksen ympäristölupien yhdistämishankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne eivät yksinään tai yhteisvaikutukset huomioon ottaen ole sellaisia, että hanke todennäköisesti aiheuttaa laadultaan ja laajuudeltaan YVA-lain 3 § 1 momentissa tarkoitettujen hankkeiden vaikutuksiin rinnastettavia merkittäviä ympäristövaikutuksia. Hankealueen toiminnoille on tehty vuosina 2007 ja 2010 kaksi YVA-menettelyä, joissa ympäristövaikutukset on arvioitu asianmukaisesti mm. selvästi suuremmille liikennemäärille ja kiviaineksen ottomäärille, kuin nyt käsittelyssä olevassa hankkeessa on kyseessä. Hankealueen ympäristössä ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia maankäytössä tai toiminnoissa näiden YVA-menettelyjen päättymisen jälkeen. Toiminnan ympäristöhaittoja on rajoitettu ottamalla käyttöön ympäristönsuojelun kannalta parhaita tekniikoita ja käytänteitä (BAT ja BEP). Hankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan ja otetaan huomioon ympäristölupamenettelyssä.

Uudenmaan ELY-keskus on antanut 22.5.2019 (UUDELY/1783/2016) edellä mainitun päätöksen lisäksi tarkentavan lausunnon YVA-menettelyn ajantasaisuudesta Senkkerin alueen maa-ainestenotossa. Lausunto on koskenut lähinnä louhittavaksi esitetyn kiviainesmäärän kasvattamista. Lausunnon mukaan Seepsula oy:n aikaisemmat YVA-menettelyt ovat ajantasaisia ja riittäviä suhteessa vireillä olevaan ympäristölupien yhdistämis- ja muutoshakemuksen mukaiseen toimintaan. Näin ollen kyseinen toiminta esitetyssä laajuudessan ei edellytä uuden YVA-menettelyn toteuttamista.

LAINVOIMAISET YMPÄRISTÖLUPAPÄÄTÖKSET

Nykyisellä kiviainesalueella on kaksi lainvoimaista ympäristölupapäätöstä: kiviainesalueen eteläosaa koskeva Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristölupapäätös 16.12.2008 ja pohjoisosaa koskeva Aluehallintoviraston ympäristölupapäätös 17.6.2013.

Uudenmaan ympäristökeskuksen ympäristölupa 16.12.2008 (No YS 1765, Dnro UUS-2007-Y-549-111)

Ympäristölupapäätös koskee kallion louhintaa ja murskausta nykyisen kiviainesalueen eteläosassa. Lupapäätöstä koskeva alueen pinta-ala on noin 51 hehtaaria. Päätös koskee kiviaineksen louhintaa ottotasolle + 42… + 43. Murskauslaitos on osoitettu tasolle + 43 m kuitenkin siten, että eniten melua aiheuttavat etumurskain ja välimurskain on sijoitettu kalliokaukaloon (35 m x 70 m) tasolle + 37 m. Alueella pestään kiviaineksia vesiseulontalaitteistolla. Lupapäätöksen mukaan alueella voidaan ottaa vastaan, varastoida ja murskata jäteasfalttia noin 20 000 t/a.

Lupapäätöksen mukaan alueelta louhitaan kalliota yhteensä noin 3,5 miljoonaa kiintokuutiometriä. Kivimursketta valmistetaan keskimäärin noin 950 000 tonnia vuodessa. Irtomaalajeja saadaan keskimäärin 36 000 m^3 vuodessa ja ne käytetään mullan jalostukseen, maisemointiin sekä luiskatäytteeksi. Alueen ulkopuolelta tuodaan kivilouhetta murskattavaksi keskimäärin 50 000 tonnia vuodessa. Alueelle tuodaan muualta soraa vesiseulottavaksi. Keskimääräiseksi liikennemääräksi on lupapäätöksessä arvoitu 150 ajoneuvosuoritetta vuorokaudessa.

Ympäristölupapäätöksen mukaan porausta ja louheen rikotusta iskuvasaralla saa suorittaa maanantaista perjantaihin klo 7.00 –18.00 pois lukien arkipyhät. Räjäytystä saa suorittaa maanantaista perjantaihin ensisijaisesti klo 12.00 –15.00 ja tarvittaessa klo 15.00 –17.00 pois lukien arkipyhät. Murskausta saa suorittaa arkipyhät pois lukien maanantaista torstaihin klo 6.00 –22.00 ja perjantaisin klo 6.00 –19.00 sekä ajalla 15.6. –15.8. maanantaista perjantaihin klo 6.00 –19.00.

Lupapäätöksen mukaan alueella on 2 m^3:n ja 6 m^3:n polttoöljysäiliöt kaivinkonetta ja pyöräkuormaajaa varten. Poravaunua varten on 2 m^3:n polttoöljysäiliö. Kaikki polttoöljysäiliöt ovat lukittavia, kaksoisvaipallisia ja varustettuja ylitäytönestimillä.

Ympäristölupamääräyksen mukaan sosiaalijätevedet on kerättävä umpisäiliöön ja käsiteltävä asianmukaisesti tai johdettava vesihuoltolaitoksen viemäriin. Louhinta-alueelta tulevat pinta- ja valumavedet on johdettava laskeutusaltaisiin ennen niiden johtamista Kiilinojaan tai Krapuojaan. Työkoneiden pinnoitettujen tankkaus- ja huoltoalueiden hulevedet on johdettava öljynerottimien kautta.

Ympäristölupapäätöksen mukaan kiviainesaseman toiminnasta, raskas liikenne ja asfalttiasema-alue mukaan lukien, aiheutuva melu ei saa ylittää lähimmissä melulle altistuvissa kohteissa päivällä klo 7 –22 ekvivalenttimelutasoa L_{Aeq} 55 dB eikä yöllä klo 6 –7 ekvivalenttimelutasoa L_{Aeq} 50 dB. Melutasoa määritettäessä on tarvittaessa otettava huomioon melun iskumaisuus tai kapeakaistaisuus. Murskausta suoritettaessa murskain on sijoitettava niin, että voimakkain ääni ei lähde lähimpien asuinalueiden suuntaan. Melun haitallista leviämistä on estettävä tuotekasojen sekä kiviaineksista tai pintamaista rakennettujen meluvallien avulla.

Toiminnan ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen, parhaan käyttökelpoisten

tekniikan käyttäminen, toiminnan vaikutukset ympäristöön ja toiminnan vaikutusten tarkkailu sekä poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen on esitetty ympäristölupapäätöksessä.

Ympäristölupapäätöksen mukaan ympäristöluvan mukaista toimintaa on tarkkailtava (pinta- ja pohjavedet, melu, tärinä). Ympäristöluvassa toiminnalle on annettu lisäksi myös ilmapäästöjä, polttonesteiden ja kemikaalien varastointia, jätehuoltoa, poikkeuksellisia tilanteita, toiminnan lopettamista sekä raportointia ja kirjanpitoa koskevia lupamääräyksiä.

Ympäristölupa on voimassa toistaiseksi. Seepsula oy on jättänyt 31.12.2014 Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle esityksen ympäristölupamääräysten tarkastamiseksi. Ympäristölupien yhdistämishakemus 12.10.2018 on korvannut edellä mainitun ympäristöluvan tarkistamishakemuksen.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupa 17.6.2013 (Nro 124/2013/1)

Ympäristölupapäätös koskee kallion louhintaa ja murskausta nykyisen kiviainesalueen pohjoisosassa. Lupapäätöstä koskeva alueen pinta-ala on noin 137 hehtaaria. Otettava ja pääosin murskattava kalliomäärä on 13 179 902 m^3ktr, ja irtomaalajien määrä on 2 117 005 m^3ktr (yhteensä 15 296 908 m^3ktr). Vuosittainen louhinta-/ottomäärä on enintään 2 400 000 tonnia. Räjähdysaineita kuluu noin 0,6 kg/m^3ktr. Räjähdysaineita (dynamiittia, ANO yms.) käytetään keskimäärin 400 tonnia ja enintään 550 tonnia vuodessa.

Maksimivuosituotannolla 2,4 milj. tonnia kiviainetoimituksia on keskimäärin 250 ajon/vrk ja keskimääräisellä tuotannolla 1,8 milj. tonnia 180 ajon/vrk.

Keskimääräinen louhintasyvyys kaivun aloitusvaiheen pohjatasolle +42 on noin 16,4 metriä. Murskeen arvioitu vuosituotanto on 1 800 000 tonnia ja enintään 2 400 000 tonnia. Ympäristölupa ei koske alueen ulkopuolelta tuotavien puhtaiden ylijäämämaiden, louheiden tai muiden maa-ainesten vastaanottoa, käsittelyä tai sijoittamista.

Alueelta poistettavat irtomaalajit käytetään pääosin meluvallien rakentamiseen Koivikon ja Lillsvedjan asutusten suuntaan. Osa louheesta ja moreeneista voidaan käyttää tuotteina sellaisenaan tai hieman jalostettuina (rikotus, murskaus, välppäys). Lupapäätöksen mukaan louhinta alkaa Sikakalliosta ja etenee luoteeseen. Louhintaa tehdään myös alueen eteläreunalla tulevan meluvallin alta ja alueella olevan tien läheisyydestä. Lupapäätöksessä on esitetty murskaamon toiminta nykyisellä ja uudella sijaintipaikalla.

Lupapäätöksen mukaan louhintatyömaalla toimii 1–2 porausvaunua, kaivinkone iskuvasaralla, lastaava kaivinkone, 2–5 lastaavaa pyöräkuormaajaa ja useita louheita kuljettavia maansiirtoautoja, dumppereita tai kuorma-autoja. Iskuvasara rikkoo rintauksen juurella ylisuuret lohkareet. Louhe kuormataan maansiirtoautoon, jolla se kuljetetaan murskauslaitokseen. Välpätty louhe syötetään esimurskaimeen. Koteloidulla kuljettimella aines viedään seuraavaan murskausvaiheeseen, joka voi olla välimurskausta tai jälkimurskausta. Sieltä aines siirtyy seulastolle. Seulastossa aines jakautuu kahteen osaan, joista osa menee kuljettimella jälkimurskaimelle. Jälkimurskauksen jälkeen tapahtuu seulonta. Osa aineksesta menee varastokasaan ja osa palautuu takaisin jälkimurskaimen hihnalle.

Vesiseulottavaksi tarkoitettu kiviaines siirretään tunnelisyöttimen ja kuljettimien avulla seulan ylätasolle. Seulan ylä- ja välitasolla kiviainekseen suihkutetaan vettä hienoaineksen erottamisen tehostamiseksi. Kaikkein hienoin kiviaines ja vesi kulkeutuvat ruuville, joka pyöriessään kuljettaa, sekoittaa ja erottaa karkeamman kiviaineksen ruuvialtaan päähän. Seulontavesi pumpataan selkeytysaltaaseen. Selkeytysaltaassa sinne pumpattu seulontavesi selkeytyy ja hienoaines laskeutuu altaan pohjalle, karkeimmat rakeet purkuputken lähelle ja hienoin aines kauemmaksi purkuputkesta. Hienoaines poistetaan noin kerran vuodessa, ja viedään alueelta pois käytettäväksi maanparannusaineiden valmistukseen.

Ympäristölupapäätöksen mukaan räjäytystä saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 10.00–15.00 ja poikkeuksellisesti klo 15.00–17.00. Poraamista ja louheen rikotusta saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00. Rikotus on kuitenkin tehtävä klo 8.00–16.00 ensisijaisesti ja aina, kun toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Louhintaa, louheen kuormauksia ja kuljetuksia ei saa tehdä lainkaan 1.6.–31.8. välisenä aikana sillä osalla ottoaluetta, jolta etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä. Murskaamista saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00. Valmistelevia töitä ja koneiden huoltoja saa tehdä arkisin maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00 pois lukien yleiset juhlapäivät. Kuormauksia ja tuotekuljetuksia saa tehdä arkisin maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00 ja lauantaisin klo 7.00–18.00 pois lukien yleiset juhlapäivät.

Ympäristölupapäätöksen mukaan kevyen polttoöljyn keskimääräinen vuosikulutus on 750 tonnia ja maksimikulutus 1 020 tonnia vuodessa. Polttoaine varastoidaan kaksoisvaippasäiliössä. Poravaunua varten alueella on 1 m^3:n polttoöljysäiliö, ja pyöräkuormaajia ja kaivukoneita varten 3 m^3:n ja 5 m^3:n polttoöljysäiliöt. Tankkauspaikan ja säiliöiden kohdat sekä muut kohdat, joissa käsitellään pohjaveden kannalta vaarallisia aineita, on suojattu.

Ympäristöluvan lupamääräysten mukaan poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien käsittely- ja jakelualueiden ja muiden päällystettyjen alueiden hulevedet on viemäröitävä standardin SFS-EN-858-1 mukaiseen I luokan öljynerottimeen.

Lupamääräyksen mukaan toiminta-alueen hulevesistä ei saa aiheutua veden purkualueiden vettymistä, maaperän pilaantumista, pinta- ja pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä muuta ympäristöriskiä. Toiminta-alueella louhinnan ja murskauksen aikana muodostuvat hulevedet on koottava yhteen hallitusti ja esikäsiteltävä vähintään selkeytysaltaassa tai muulla vastaavalla tavalla ennen niiden johtamista ojaan. Hulevesien käsittely toiminta-alueella tulee suunnitella siten, että hulevesien pääsy toiminta-alueen ulkopuolelle voidaan tarvittaessa estää. Selkeytysaltaiden on sijaittava toiminnanharjoittajan toiminta-alueella. Selkeytysaltaat on mitoitettava siten, että valumavesien viipymä altaassa on riittävä hienoaineksen laskeutumiseksi ja alueelta lähtevän hulevesivirtaaman tasaamiseksi. Lupamääräyksen mukaan tiedot selkeytysaltaiden sijainnista, pinta-alasta, syvyydestä ja tilavuudesta sekä suunnitelma vesien johtamiseksi altaista on toimitettava hyväksyttäväksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle vähintään kuukausi ennen toiminnan aloittamista kunkin louhintavaiheen osalta. Seepsula oy on toimittanut 5.12.2014 Uudenmaan ELY-keskukselle suunnitelman hulevesien johtamisesta 1. louhintavaiheen osalta. ELY-keskus on hyväksynyt suunnitelman

16.12.2014. Hyväksytty suunnitelma sisältää esityksen irtilouhintaan perustuvasta pintavesien suodatusjärjestelmästä.

Ympäristöluvan lupamääräyksen mukaan poraus, räjäytys, rikotus, murskaus ja muu melua aiheuttava toiminta liikenne mukaan lukien on suunniteltava ja toteutettava siten, että siitä aiheutuva melu ei ylitä asumiseen käytettävillä alueilla päivällä klo 7.00–22.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 55 dB eikä yöllä klo 6.00–7.00 ekvivalenttimelutasoa (L_{Aeq}) 50 dB. Louhintaan liittyvä louheen käsittely tulee tehdä alimman ottamistason tasolla olevilla laitteilla ja ajoneuvoilla meluvaikutusten leviämisen estämiseksi heti, kun se on teknisesti mahdollista. Murskausta suoritettaessa murskain on sijoitettava alimmalle ottotasolle heti, kun se on teknisesti mahdollista.

Ympäristöluvan lupamääräyksen mukaan räjäytystyöt on mitoitettava ja räjäytysaineet valittava siten, että räjäytyksistä ja niistä aiheutuvasta tärinästä ei aiheudu vahinkoa tai haittaa alueen ulkopuolisille kiinteistöille tai muulle ympäristölle ja siten, että räjäytyksistä aiheutuva meluhaitta jää mahdollisimman vähäiseksi. Ennen toiminnan aloittamista on tärinän osalta tehtävä riskianalyysi, jossa kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet räjäytysten ympäristön kannalta turvallisen suorittamisen varmistamiseksi.

Ympäristölupapäätöksen mukaan alueelta poistettavat pintamaat on ensisijaisesti hyödynnettävä Senkkerin kiviainesaseman toiminta-alueella tai toimitettava hyödynnettäväksi muualle luvanvaraiseen paikkaan. Louhinta-alueen pintamaita voidaan hyödyntää esitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti melu-/maisemavallien rakentamisessa toiminta-alueelle ja sen rajoille. Melu-/maisemavallit on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne eivät aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristön asutukselle tai toiminnoille. Valmis meluvalli on metsitettävä.

Toiminnan ympäristökuormitus ja sen rajoittaminen, parhaan käyttökelpoisten tekniikan käyttäminen, toiminnan vaikutukset ympäristöön ja toiminnan vaikutusten tarkkailu ja raportointi sekä poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen on esitetty ympäristölupapäätöksessä.

Ympäristölupapäätöksen mukaan ympäristöluvan mukaista toimintaa on tarkkailtava (pinta- ja pohja, ilmanlaadun tarkkailu, melu ja tärinä). Ympäristöluvassa toiminnalle on annettu lisäksi myös ilmapäästöjä, polttonesteiden ja kemikaalien varastointia, jätehuoltoa, poikkeuksellisia tilanteita, toiminnan lopettamista sekä raportointia ja kirjanpitoa koskevia lupamääräyksiä.

Ympäristölupapäätös on voimassa toistaiseksi. Seepsula oy on laittanut 6.4.2018 Etelä-Suomen aluehallintovirastoon ympäristöluvan 17.6.2013 lupamääräyksen muutoshakemuksen. Aluehallintovirasto on siirtänyt hakemuksen Tuusulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle 3.5.2018. Ympäristölupien yhdistämishakemus 12.10.2018 on korvannut edellä mainitun muutoshakemuksen.

YMPÄRISTÖLUPAHAKEMUS

Tiivistelmä

Seepsula Oy hakee ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista ympäristöluvan

muuttamista ja tarkistamista toiminnassa olevalle louhinta- ja murskaustoiminnalle. Tarkoitus on yhdistää toistaiseksi voimassa olevat ympäristöluvat Uudenmaan ympäristökeskus 16.12.2008 (UUS-2007-Y-549-111) ja Aluehallintovirasto 17.6.2013 (Dnro ESAVI/728/04.08/2010). Kahden vierekkäisillä alueilla olevien ympäristölupien yhdistämisessä ajantasaistetaan lupapäätökseen parhaat käyttökelpoiset tekniikat ja käytännöt sekä toteutetut ympäristönsuojelutoimet.

Alueella on harjoitettu pitkäaikaista kiviaineksen louhinta-, murskaus- ja varastointitoimintaa. Suunnittelualueen länsi-lounaisosassa, tilalla Kalliola, sijaitsee suojavalli (+74), joka on rakennettu alueen pintamaista rajoittamaan melun leviämistä Vantaan Kesäkylä-Koivikon suuntaan. Vallin läntiselle päädylle Vantaan kaupunki on myöntänyt maisematyöluvan 10.8.2018. Seepsula oy:n lainvoimaisessa maa-ainesluvassa ja ympäristöluvassa on esitetty pintamaista rakennettava meluvalli (+80) myös toiminta-alueen koillisosaan tilalle Fågelbergsmosse. Tämän meluvallin rakentamista ei ole vielä aloitettu. Toiminta-alueella on edellisten lisäksi melun leviämistä estäviä ja pintamaista rakennettuja suojavalleja, jotka siirtyvät louhintarintauksen mukana.

Nykyisellä kiviainestehtaalla tuotetaan kiviainesta ympäristölupien yhteismäärän mukaisesti. Tuotantomäärää haetaan lisättäväksi lupien kokonaiskapasiteetista tulevalla uudella kiviainestehtaalla ympäristövaikutuksia oleellisesti lisäämättä. Laitoksen ja toimintojen optimoinnilla päästään vaikutuksia lisäämättä kasvattamaan tuotantomääriä. Tuotantokapasiteetin noston tarve johtuu jatkuvasta kiviainestuotteiden kysynnän trendin kasvusta rakentamisessa. Ympäristölupa haetaan toistaiseksi voimassaolevaksi. Toiminta-ajat pidetään ennallaan.

Senkkerin kiviainestehtaalla otetaan, tuotetaan ja jalostetaan kaikkia kiviaineslaatuja rakentamiseen, kuten murskeita, sepeleiltä ja märkäseulottuja tuotteita. Märkäseulottavat sora-ainekset tuodaan jalostettavaksi ulkopuolelta luonnonkiviainesalueilta. Haetaan lupaa myös siihen, että osa jalostettavista (murskattavista) kalliokiviaineksista voidaan tuoda alueelle alueen ulkopuolelta jalostettavaksi uudella kiviainestehtaalla.

Kahden ympäristöluvan tarkkailuohjelma tarkistetaan ja yhdistetään. Tuotantomäärän kasvu ei oleellisesti lisää ympäristövaikutuksia ympäristössä, koska toiminnassa on jo tehty useita ympäristönsuojeluparannuksia. Toiminnassa suoritetaan jatkossakin kehitystyötä ympäristönsuojeluun, erityisesti äänitason, ilmanlaadun ja maaperän värähtelyn hallintaan (liitteenä BAT ja BEP -selvitys). Tärkeänä kehityskohtana Seepsula on pitänyt maaperän värähtelyn hallintaa, jossa on jo tehty parannuksia ja toimintaa kehitetään tältäkin osin silti jatkuvasti. Uusi kiviainestehdas tulee myös olemaan kokonaan koteloitu (myös seulat).

Louhinta suoritetaan tiukkojen laatuohjeiden mukaisesti aiheuttamalla mahdollisimman vähän haittaa tai häiriötä. Kiviaineksen jalostus suoritetaan omalla kiviainestehtaalla, joka on suojattu kattavilla melu- ja pölysuojauksilla päästöjen ehkäisemiseksi (mm. kotelointi, kumitus, kastelujärjestelmä, päällystetyt ja ylläpidetyt ajoväylät). Laitoksen taso on ympäröivän maanpinnan alapuolella. Uusi kiviainestehdas tullaan sijoittamaan nykyiseltä paikaltaan luoteeseen suojavallin taakse nykyiselle louhinta-alueelle, kun laitossuunnitelma on valmiina.

Polttoaineiden varastointi ja tankkaukset on toteutettu siten, että maaperän pilaantumista ei pääse syntymään. Raskaan kuljetuksen suoritemäärät lisääntyvät

hieman. Työntekijöiden henkilöautoliikenne, polttoaine- ja kulutusosien liikennemäärät eivät lisäänny oleellisesti.

Ympäristölupien yhdistämisessä haetaan samalla lupaa toiminnan aloittamiseen uutta lupapäätöstä noudattaen voimassaolevien ympäristölupien mukaiselle yhteistuotantomäärälle. Toiminnan aloittamislupaa ennen luvan lainvoimaisuutta ei haeta tuotantomäärän kasvulle.

Laitoksen toiminta

Toiminnassa louhitaan ja jalostetaan kalliotuotteita rakentamisen tarkoituksiin. Kaivumaiden vastaanottoa ei ole aloitettu. Varmuudella puhtaiksi todettuja pintamaita voidaan kuitenkin ottaa vastaan ja käyttää suunnitelmien mukaisten suojavallien rakentamiseen ja alueen maisemointiin, mikäli toiminta-alueelta ei kerry riittävästi kyseisiä pintamaita. Maankaatopaikkatoiminnalle ei haeta lupaa. Toiminnassa on noudatettu Aluehallintoviraston 17.6.2013 ympäristölupapäätöksen määräyksiä, jotka soveltuvat nykyiseen toimintaan.

Taulukossa 1 on esitetty hakemuksen mukaiset tuotantomäärät. Taulukkoon on sisällytetty nykyisen luvan mukainen ulkopuolelta tuotava louhe 50 000 tn/v. Nykyisellä laitoksella tuotetaan nykyisten lupien mukainen yhteismäärä ja uudella kehittyneemmällä ja suojatummalla laitoksella tuotetaan suurempaa tuotantomäärää jalostuksen ja louhinnan ympäristöhaittoja oleellisesti nostamatta.

Taulukko 1. Laitoskohtaiset enimmäistuotanto- ja jalostusmäärät Senkkerin kiviainestehtaalla.

Laitos/tuotantomäärä, 1000 tn/v	Louhintamäärä, 1000 tn/v	Jalostusmäärä, Senkkerin louhekivi, 1000 tn/v	Jalostusmäärä, ulkopuolelta tuotava louhekivi, 1000 tn/v	Yhteensä, 1000 tn/v
Nykyinen tehdas (murskauslaitos)	3 350	3 350	0-50	3 350-3 400
Uusi tehdas (murskauslaitos)	3 350-5 000	3 350-5 000	0-1 650	3 350-5 000

Louhinta ja kapasiteetti

Louhinta-alue ja louhinnan eteneminen pysyvät ennallaan. Ympäristöluvan 2013 selostusosan mukainen vuosittainen louhinta-/ottomäärä on 2 400 000 tonnia ja ympäristöluvan 2008 mukaan kivimursketta valmistetaan keskimäärin noin 950 000 tonnia vuodessa. Vuoden 2013 ympäristöluvan mukaan alueella saa murskata alueelta louhittua kiviainesta 2 400 000 t/a. Vuoden 2008 voimassa olevassa ympäristöluvassa tuotantorajoitusta ei ole. Kokonaistuotantomäärä nykyisten lupien mukaisesti on yhteensä 3 350 000 t/a. Uuden kiviainestehtaan myötä Senkkerin kiviainesalueelta louhittavan kiviaineksen määrää esitetään kasvatettavan vuodessa enintään 5 000 000 tonniin (kts. taulukko 1).

Louhinnan osalta ympäristövaikutukset ovat kokonaisuudessaan muuttuneet laskevasti ja vastaavalla toimintavolyymillä louhitaan suurempaa määrää kerrallaan lisääntyviä ympäristövaikutuksia aiheuttamatta. Louhinnan räjäytyksiä on pääsääntöisesti kolme viikossa. Ylisuuret louheet rikotaan iskuvasaralla pienemmiksi. Kiviautot siirtävät louheet kiinteälle jalostuslaitokselle. Muuttuva vuosittainen louhintamäärä ei lisää ympäristövaikutuksia, koska louhintatekniikat ja käytännöt ovat uudistuneet. Räjäytysten lukumäärä ei muutu, vaikutukset eivät lisäänny, typpipäästö on alentunut ja räjäytyssuunnittelu on aikaisempaan verrattuna huolellisempaa.

Murskaus ja kapasiteetti

Murskauslaitoksessa on esimurskain, välimurskaimia ja jälkimurskaimia sekä useita seuloja. Osa tuotteista lastataan kuljetushihnojen päissä olevista kasoista suoraan kuljetuskaluston kyytiin ja osa siirretään varastokasoihin. Nykyinen tehdas (jalostuslaitos) toimii ns. vanhalla alueella ja uusi tehdas toteutetaan nykyiselle louhosalueelle, kun laitossuunnitelma on kokonaisuudessaan valmistunut.

Uuden kiviainestehtaan suojaukset ja ympäristötekniikka toteutetaan vielä kehittyneempänä, kuten esim. kaikki murskaimet ja seulat koteloituina. Nykyisellä alueella voimassa olevien ympäristölupien mukaan jalostuskapasiteetti on yhteensä 3 350 000 tonnia vuodessa. Nykyisen tehtaan tuotantomäärää ei nosteta voimassa olevien ympäristölupien yhteismäärän mukaisesta tuotantomäärästä. Uusi kiviainestehdas sijoitetaan nykyiselle louhinta-alueelle. Siirtymävaiheessa, kun uutta tehdasta käyttöönotetaan, on kaksi kiviainestehdaspaikkaa, mutta kerrallaan vain yksi toiminnassa.

Uudella kiviainestehtaalla jalostetaan enintään 5 000 000 tonnia kiviainesta vuodessa. Kokonaisjalostusmäärästä 1 650 000 tonnia puhtaita kiviaineksia vuodessa voidaan tuoda toiminta-alueen ulkopuolelta alueelle jalostettavaksi. Näin ollen uuden kiviainestehtaan myötä vuosittainen louhintatoiminta ei muutu oleellisesti, vaan uusi entistä paremmilla ympäristösuojauksilla varustettu kiviainestehdas saadaan tehokkaampaan tuotantokäyttöön ulkopuolelta tuotavalla puhtaalla kiviainesraaka-aineella.

Ulkopuolelta Senkkerin alueelle jalostettavaksi tuotava kiviaineslouhe on ns. neitseellistä kiveä, joka tuodaan pääosin louhintarakennustyömailta. Tuotavista louheeristä pidetään kirjanpitoa, johon merkitään tuotu määrä ja louhintakohteen tiedot (mm. sijainti). Mahdollisesti pilaantuneilta alueilta (vanhat tehdasalueet tehdastyypin mukaan) otetaan louheita vastaan vain puhtaus selvitettynä. Ulkopuolelta tuotavien louheiden osalta suoritetaan laadunvalvontaa vähintään vastaavalla tavalla kuin Senkkerin kiviaineksen osalta.

Kiviainestuotteiden kysyntä nousee jatkuvasti erityisesti pääkaupunkiseudulla. Kysyntään vastataan ympäristövaikutuksia/-haittoja kasvattamatta, vaikka murskauslaitoksen (kiviaineksen jalostus) kapasiteettia nostetaan. Tähän pystytään huolellisella laitossuunnittelulla. Uusi tehdas tulee mm. olemaan kokonaan koteloituna. Uusi laitos tulee arvion mukaan 2-4 vuoden kuluessa.

Märkäseulonta

Märkäseulontalaitteistona on uusinta tekniikkaa olevat seulastot ja vedenerotusprosessi syklonilla. Märkäseulonnassa tuotteita syntyy kolmesta neljään riippuen käytettävästä raaka-aineesta, joka voi olla seulottua hiekkaa, kalliomursketta tai kivituhkaa. Seulottu hiekka (enintään 70 000 tn/v) tuodaan alueelle ulkopuolelta maa-ainesten ottoalueelta. Nykyisen vedenerotusprosessin ansiosta liete erottuu aikaisempaa paremmin, jolloin kierrätysvesialtaiden tyhjennys lietteestä (noin 5000 tn/v) voidaan suorittaa kerran vuodessa. Liete myydään mullan raaka-aineeksi. Märkäseulonnassa käytetään ja kierrätetään altaiden vettä. Altaiden pohjalle laskeutuva hieno kiviaines tiivistää altaat ns. suljetuksi prosessiksi ja altaista ei johdeta vettä pois.

Koneet, polttoaineet ja kemikaalit

Louhintatyömaalla toimii 2 - 3 poravaunua (samanaikaisesti 2 poravaunua), 1 - 2 kaivinkonetta iskuvasaralla, lastaava kaivinkone, kolme louheita kuljettavia maansiirtoautoja, 2 - 6 lastaavaa pyöräkuormaajaa, dumppereita ja kuorma-autoja. Alueen kuljetuskalusto käyttää polttoaineena dieseliä ja kevyttä polttoainetta. Kevyen polttoaineen kulutus 5 milj. tonnin vuosituotannolla on noin 3 180 m^3/v. Murskauslaitos toimii kokonaan sähköenergialla. Sähkön kulutus 5 milj. tonnin vuosituotannolla on noin 7,25 GWh/a.

Räjähdeaineen kulutus on riippuvainen räjähdeaineesta. ANFO:lla räjähdeaineen kulutus on ollut noin 400 tonnia vuodessa. Räjähdeaine ANFOsta on siirrytty käyttämään emulsioräjähdeainetta (vuoden 2018 alusta). Emulsioräjähdeaineen ominaispanostusmäärä on 0,8 - 1,1 kg/m^3ktr.

Liikenne

Liikennemäärä muuttuu uudemman ympäristöluvan mukaisesta 250 ajoneuvosta vuorokaudessa (laskettu 240 vrk ja 40 tn mukaan) arviolta noin 400 ajoneuvoon vuorokaudessa (arvioitu 250 vrk sekä 50 tn kuljetusten mukaan). Kiviaineskuljetusten suoritemäärä lisääntyy jonkin verran, mutta suhteessa vähemmän verrattuna aikaisempaan kerralla kuljetettuun määrään, kun nykyisellä kuljetuskalustolla sallittavan massan kuljetusmäärä on noussut. Lisääntyvät kiviaineskuljetukset suuntautuvat pääosin Senkkerin metsätieltä kaatopaikka-alueen vierestä ja muun teollisuusalueen ohi Hansakalliontien kautta Katriinantielle ja kehä III:lle. Kuljetusreitin varrella ei ole asutusta siten, että haitat lisääntyvästä liikenteestä olisivat oleellisia. Osa kuljetuksista (arviolta 10-15 %) suuntautuu Senkkerin metsätien kautta Myllykyläntielle.

Toiminta-aika ja toiminnan aloittamislupa

Toiminta-aikaan ei haeta muutoksia, vaan toimitaan edelleen voimassa olevan aluehallintoviraston 17.6.2013 mukaisilla toiminta-ajoilla. Ympäristölupaan haetaan toistaiseksi voimassa olevaksi siten, että voimassa olevat ympäristöluvat päättyvät/korvataan vasta kun uusi ympäristölupapäätös on saanut lainvoiman. Voimassa olevat ympäristöluvat ovat toistaiseksi voimassa olevia.

Voimassa olevien ympäristölupien yhdistämisen yhteydessä haetaan lupaa aloittaa toiminta 3 350 000 tn/v tuotantomäärällä uutta lupapäätöstä noudattaen. Aloitusluvan tuotantomäärään voidaan sisällyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen

16.12.2008 myöntämän ympäristöluvan mukainen 50 000 tn/v ulkopuolelta murskattavaksi tuotava louhe.

Aloituslupahakemusta koskeva toiminta ei muutu nykyisestä oleellisesti tai lisää päästöjä ja luvan myöntäminen tältä osin ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Hakija asettaa vakuudeksi 10 000 euroa tai viranomaisen vaatiman mukaisen vakuuden ympäristön saattamiseksi ennalleen lupapäätöksen kumoamisen tai lupamääräyksen muuttamisen varalta.

Ympäristökuormitus ja se rajoittaminen

Ympäristökuormitusta on rajoitettu käyttöönottamalla ympäristönsuojelun kannalta parhaita tekniikoita ja käytänteitä. Tuotantomäärän lisäys ei aiheuta oleellisia muutoksia toiminnasta aiheutuviin päästöihin ja haittoihin.

Jätevedet ja päästöt vesiin ja viemäriin

Jätevesien johtamiseen ja pintavesien johtamiseen ei ole tullut muutoksia. Työmaaruokala Sepeli on liitetty vesiosuuskunnan vesijohtoon ja jäteveteen, johon myös toimistotilalla on valmis liittymä olemassa. Toimistotilan jätevedet johdetaan umpisäiliöön.

Ilmanlaadun hallinta

Ympäristölupahakemuksen liitteenä on esitetty Senkkerin kiviainesaseman ulkoilmanlaadun mittaukset vuonna 2015 (Envimetria oy 9.11.2015). Ilmanlaadun mittauspiste on sijainnut Kesäkylä-Koivikon asuinalueella. Mittausraportin mukaan vuoden 2015 elo-lokakuussa Koivikon asuinalueella leijuvan pölyn ja hengitettävien hiukkasten ohje- ja raja-arvoja ei ylitetty. Mittaustuloksia verrattaessa ohje- ja raja-arvoihin on raportissa voitu todeta, että mittausten aikaisissa olosuhteissa Senkkerin louhos- ja murskaustoiminta ei aiheuttanut merkittävää viihtyvyyshaittaa tai terveydellistä haittaa Koivikon asuinalueella. Tuloksia tulkittaessa on huomioitava kuitenkin myös mittausajanjakson säätila (sateisuus ja tuulen suunta). Leijuvan pölyn mittauksia on tehty Koivikon mittauspisteellä myös vuosina 2007 ja 2011. Leijuvan pölyn tulokset ovat olleet joka vuosi samaa luokkaa ja jääneet alle ohjearvojen.

Louhinta-alueella ja murskauksessa syntyy pölypäästöjä. Toiminnan pölypäästöjä on vähennetty aikaisemmasta käyttöön ottamalla uusia hyviä tekniikoita ja käytäntöjä. Seepsulan kiviainestoiminnassa pölypäästöjä hallitaan monilla toimilla, joita myös kehitetään jatkuvasti lisää:

- Alueelle vievät ja kiviainesalueella olevat kulkuväylät sekä huoltotoimintojen alueet ovat lähes kaikki asfaltoituja, joita harjataan useamman kerran viikossa.
- Alueita kiertää päivittäin ja jatkuvasti uusi kasteludumpperi, joka kastelee alueita, kulkuväyliä, kiviaineskasoja ja louhetta.
- Lähteville kuormille on kastelujärjestelmä ja kuormat tasataan alle lavan reunojen pölyämisen estämiseksi kuljetuksen aikana.
- Suojavalleja reuna-alueilla käytetään vaimentamaan ääntä ja vähentämään pölyämistä ympäristössä.

- Louhinnassa käytetään koteloituja poravaunuja.
- Kasteludumpperi on varustettu tykillä, jolla kastellaan irrotettu louhe, jolloin louheen käsittelystä ei synny oleellisesti pölyä. Kiviainestehtaaseen syötetty louhe on näin ollen märkää, mikä parantaa myös kiviainestehtaan ilmanlaatua.
- Murskauslaitoksessa on korkeapainekastelujärjestelmä (noin 35 kastelusuutinta) syöttimissä, kuljettimissa ja kuljettimien päissä.
- Murskauslaitoksen primäärilinja on koteloitu kokonaan, joka estää pölyämistä tehokkaasti. Primäärilinja sijaitsee 6 metriä muuta toiminta-aluetta alempana.
- Tunnelisyöttimissä pölyämistä ei pääse tapahtumaan.
- Kaikissa kuljettimissa on pölykatteet, jotka parantavat ilmanlaatua.
- Alitteiden putoamiskohdat kuljettimille ovat koteloituja, joka estää pölyämistä.
- Osassa kuljettimien päistä on käytössä automaattisesti säätyvä teleskooppisuppilo, joka estää kiviaineksen pölyämistä sen pudotessa kasaan.
- Hiekoitushiekkaa puretaan kuljettimelta suoraan halliin, joka vähentää pölypäästöjä.
- Uusin ilmanlaatua parantava toimenpide on kivituhkien purkukasojen (2kpl) ympärille rakennetut teltat, jotka vähentävät pölyämistä merkittävästi.

Ilmanlaadun hallinnan ja tekniikoiden ansiosta kaikki havaittava pölypäästö jää toiminta-alueen sisäpuolelle ja haitallisia pölyvaikutuksia ei synny ympäristön asutukselle kuin poikkeuksellisissa tilanteissa. Suurin vaikutus ilmanlaadun hallinnalla on alueella työskentelevien työturvallisuuteen ja -terveyteen sekä sitä kautta työskentelyviihtyvyyteen, joka on erittäin hyvällä tasolla. Kokemuksen mukaan toiminnan pölyvaikutukset eivät leviä oleellisesti naapurustoon asti. Ympäristöhallinnon kiviainestuotannon 25/2010 BAT -asiakirjan mukaan yleensä yli 500 m päässä murskausalueista sijaitsevissa kohteissa murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja. Tuotantomäärän lisäys ei lisää pölypäästöjä. Uuden kiviainestehtaan täydellisellä koteloinnilla estetään pölypäästöjen syntymistä.

<u>Muut päästöt ilmaan</u>
Alueella syntyy poltto- ja dieselöljyn palaessa kaasuja ja nokea. Taulukkoon on koottu työkoneista syntyvät päästöt ilmaan tulevan tuotantomäärän ja polttoaineen kulutuksen mukaan arvioituna. Murskauslaitos ei aiheuta päästöjä ilmaan sähkökäyttöisenä.

Taulukko 2. Arvioidut maansiirtotyökoneiden aiheuttamat päästöt ilmaan

Päästö	
CO_2 ekv.tn/v	8 400
SO_2 kg/v	54
NOx tn/v	70
CO tn/v	22
HC tn/v	7

<u>Päästöt maaperään ja vaikutukset luontoarvoihin</u>
Tuotantomäärän kasvu ei vaikuta maaperäpäästöihin, koska päästöt maaperään

voivat aiheutua vain poikkeuksellisissa tilanteissa. Öljyvuotojen varalle varikkoalueet on päällystetty ja varustettu öljynerotinlaitteistoilla ja sulkuventtiilikaivoilla. Luontoarvoihin hankkeella ei ole vaikutusta, koska louhinta-alue ei muutu.

Vaikutus pohjaveteen ja pintavesiin

Louhinta-alueen irtilouhitussa pohjassa alueen pohjoisosan pintavedet (sade- ja sulamisvedet) on ohjattu pohjakaadoilla pumppukaivolle, josta vesiä pumpataan tarpeen mukaan pohjoiseen laskuojaan. Nykyisen louhinta-alueen saavuttaessa pohjoisen puolen rajan irtilouhitun pohjan vedet pääsevät valumaan pohjoiseen ilman pumppaamista.

Irtilouhittu pohja toimii pintavesien viivytysaltaana. Lupahakemuksessa esitetyn irtilouhitun pohjan pohjauoma (ala noin 5,5 ha) on 3-5 metrin syvyydessä (huokostilavuus noin 50 000 - 75 000 m^3) ja kerää mm. suojavallien vedet sekä sade- ja valumavedet nykyiseltä louhinta-alueelta. Pohjoinen ja eteläinen irtilouhinta on ulotettu 1 - 2 metriin, joiden huokostilavuus on pinta-alan mukaan pohjoisosassa vähintään noin 330 000 - 660 000 m^3 ja eteläosassa noin 190 000 - 380 000 m^3. Eteläisen irtilouhinnan vedet johdetaan rummulla Kiilinojaan. Lisäksi murskan montun pohjan sadevesiä voidaan pumpata Gunkärrin ojan alkupäähän. Toiminta-alueen varikkoalueiden asfaltoitujen pintojen hulevedet johdetaan irtilouhittuun pohjaan hiekan- ja öljynerotuskaivojen kautta. Irtilouhitun pohjan osalta voi tapahtua osittaista sekoittumista pohjois- ja eteläosan hulevesien osalta, jolloin poisjohdettavien valumavesien määrä pumppaamalla tai Kiilinojaan voivat vaihdella keskenään. Koko toiminnan aikana irtilouhitun pohjan vesiallas ja poisjohtamistavat alueelta ovat toimineet moitteetta. Vesien lammikoitumista tai pintavesien laatupoikkeamia ei ole esiintynyt. Irtilouhitun pohjan vesien tarkkailu antaa luotettavimman tiedon toiminnan vaikutuksista vesiin, kuin kallioalueen pohjavesiesiintymät.

Keskiarvo sademäärä 1981 - 2010 alueella on ollut 650 - 700 mm vuodessa (ilmatieteen laitos), josta saadaan viikossa alueelle satavaksi keskimääräiseksi sademääräksi noin 23 500 m^3. Vuosittain tapahtuu useita rankkasateita, jolloin sademäärä on 2,5 mm (5 min.) tai 20 mm (24 t). Rankkasademäärällä 20 mm vuorokauden aikana laskettuna sademäärä on tuotantoalueella noin 35 000 m^3. Vaikka käytettäisiin 5 min rankkasateen mitoitussademääränä 0,015 l/s/m^2, saadaan alueelle satavaksi sademääräksi 7 830 m^3/5 min. Irtilouhitun pohjan huokostilavuus on noin 570 000 - 1 115 000 m^3. Keskimääräiset sademäärät, rankkasateet ja kerran kymmenessä vuodessa tapahtuvat sademäärät mahtuvat tilavuudeltaan alueen irtilouhittuun pohjaan, jolloin irtilouhittu pohja toimii pintavalunnan viivytysaltaana ennen vesien purkua vesistöön. Irtilouhitun pohjan kapasiteetti on riittävä pintavalunnalle ja sateille, ja kykenee vastaanottamaan moninkertaisesti suurempiakin vesimääriä. Käytännössä vesi imeytyy hitaammin irtilouhittuun pohjaan ja liikkuu pohjassa hitaammin viipyen vähintään yli 50 päivää siten, että alueen tulvimista vesistöön ja ympäristöön ei pääse syntymään edes kerran kymmenessä vuodessa tapahtuvien rankkasadejaksojen aikana. Vesien louhepohjassa suodattaminen ja viivytys kirkastavat ja parantavat pintaveden laatua. Toiminta-alueella ei ole ilmennyt tulvimis- tai laatupoikkeamia koko toiminta-aikana sadevesien tai valumavesien osalta.

Nykyisestä toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia pohjaveden laatuun tai korkeuteen. Murskausmäärän kasvu ei aiheuta haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun tai korkeuteen, koska louhinta ja louhintataso eivät muutu. Emulsioräjähdeaineen käyttöönotto vähentää oleellisesti louhinnasta aiheutuvia päästöjä vesiin, jolloin tuotantomäärän lisäys ei lisää päästöjä tai vaikutuksia vesiin.

Kiviainestuotannossa ja toimistotiloissa käytettävä vesi pumpataan yli 100 metrin syvyydestä toiminta-alueella olevista porakaivoista. Vesi on juomavesilaatuista. Pintavedet johdetaan irtilouhitun pohjan kautta alueelta purkautuviin ojiin. Jatkuvan tarkkailun perusteella myös alueen ns. pintavedet (irtilouhitun pohjan) ovat olleet erittäin hyvälaatuisia. Alueiden kasteluun ja korkeapainekastelussa käytetään alueen omaa kierrätysvettä.

Vesiseulontalaitteisto edustaa parasta käytössä olevaa tekniikkaa. Vesiseulonnan yhteydessä olevat altaat pidättävät laitteistosta tulevan hienoaineksen kokonaisuudessaan. Altaista vesi otetaan uudelleen vesiseulonnassa. Tarkkailun perusteella vesiseulonnasta ei päädy vesistöihin kiintoaineita, vaan ne pidättyvät altaisiin.

Räjähdeaine Anfosta on siirrytty käyttämään emulsioräjähdeainetta, joka vähentää oleellisesti typpipäästöjä vesiin. Emulsioräjähdeaine digitaalisilla nalleilla käytettynä huolellisesti suunniteltuna syrjäyttää veden ja palaa kokonaan ja puhtaasti, jolloin vesiin syntyy arviolta 1/20 osa typpipäästöjä verrattuna Anfoon.

<u>Äänitaso</u>
Melua syntyy räjäytyksistä, porauksesta, rikotuksesta, kuljetuksista, kuormauksista ja murskauksesta. Melun leviämistä estetään reunoille jo rakennetuilla suojavalleilla. Koivikon suuntaan olevaa vallia korotetaan ja pidennetään. Äänivalleja ylläpidetään häiriintyviin suuntiin koko häiritsevän toiminnan ajan. Lisäksi äänivalleja lisätään suunnitellusta tarvittaessa enemmän, mikäli sen huomataan olevan tarpeellista. Äänitason hallintaan on kiinnitetty huomiota käyttöönottamalla ympäristön kannalta parhaita tekniikoita ja käytänteitä mm:

- Murskauslaitoksen primäärilinja (karkeimman aineksen jalostus) on koteloitu kokonaan (etumurskain, välimurskain, seula, kuljettimet). Kotelointi estää meluamista tehokkaasti. Tehtaan nykyinen kotelointi vähentää lähtömelutasoa 10…16 dB. Primäärilinja sijaitsee muuta toiminta-aluetta 6 metriä alempana.
- Louhinnassa käytetään pääsääntöisesti koteloituja poravaunuja, jotka vähentävät lähtömelutasoa 10 dB.
- Syöttösuppilon laidat on korotettu, joka minimoi kippausäänen. Syöttimelle syötetään kiviainesta jatkuvasti ja tasaisesti siten, että syöttösuppilo ei pääse tyhjenemään. Pudotuskorkeus on lyhyempi ja kaadon ääntä ei synny.
- Alue on ympäröivää tasoa alempana ja reunoille häiriintyviin suuntiin on tehty korkeat suojavallit.
- Alueen ympäristössä on satoja tuhansia istutettuja kuusia, jotka vaimentavat ääntä.

- Suojavalleja reuna-alueilla käytetään vaimentamaan ääntä.
- Louheen siirrossa käytetään isoja kiviautoja, jolloin siirtokuljetusmatkoja on lukumäärällisesti vähemmän.
- Tunnelisyöttimissä kiviaines syötetään kuljettimelle kiviaineskasan sisältä, jolloin pöly- ja melupäästöä ei synny osaprosessista yhtään.
- Alitteiden putoamiskohdat kuljettimille ovat koteloituja.
- Kiviainesvarastokasat pidetään suurina ja häiriintyvän kohteen suunnassa siten, että nekin osaltaan estävät melun leviämistä ympäristöön.
- Ylisuuret lohkareet rikotaan aina pohjatasolla, johon louhe räjäytyksestä putoaa.
- Alueen ainesvarastot on merkitty selkeästi ja näkyvillä kylteillä sekä käytössä on LA-kanava, joilla mm. vältetään kokonaan haun yhteydessä tapahtuvaa ylimääräistä ajelua alueella.
- Työkoneiden peruutuspillit on korvattu ”sorsapilleillä”, jolloin peruutuksen varoitusääni toimii hyvin, mutta se ei kuulu kilometrien päähän.

Uudessa kivenjalostustehtaassa esimurskain sijoitetaan vielä nykyistä laitosta alemmas. Uusi tehdas tulee olemaan entistä koteloidumpi (kaikki murskaimet ja seulat tulevat olemaan koteloiden sisällä) ja muutoinkin varustettu vielä nykyistä laitosta paremmalla ja parhailla saatavilla olevalla käyttökelpoisella ympäristönsuojelutekniikalla. Toiminnan tuotantomäärän lisäyksestä on laadittu lisäksi meluselvitys, jonka mukaan melutasot eivät kasva oleellisesti tuotantomäärän lisäyksen johdosta nykyiseen verrattuna. Raskaan liikenteen lähtömelutaso on alentunut hieman aikaisemmasta nykyisen autokannan uusiutumisen myötä. Tuotantomäärän muutos (lisäys) ei siten lisää melutasoa ympäristössä, koska useita meluntorjuntatoimia on käyttöönotettu ja suunniteltu lisättäväksi ennen uuden kiviainestehtaan käyttöönottoa. Lisäksi muuttuvassa tilanteessa melutasot tarkistetaan ja toimitaan siten, että haitat eivät lisäänny.

Räjäytyksistä muodostuville hetkellisille melutasoille ei ole säädöksissä vertailuarvoja. Räjäytyksillä ei ole vaikutusta keskiäänitasoihin, kun räjäytyksiä toteutetaan harvoin (esim. 1 kerran päivässä).

Lupahakemuksen liitteenä on esitetty Senkkerin alueen laskennallinen meluselvitys (Promethor 11.10.2018). Selvityksessä on esitetty kallion louhinnan ja murskauksen aiheuttama ympäristömelu. Selvitys on tehty laskennallisesti mallintaen. Laskennassa on huomioitu kaikki louhinta- ja murskaustoimintaan liittyvät melulähteet mukaan lukien liikenteen melu. Lisäksi on esitetty melutaso silloin, kun kiviainestoiminnan kanssa samanaikaisesti murskataan kierrätysasfalttia ja valmistetaan asfalttimassaa (Asfalttikallio oy:n toiminta). Mallinnuksessa on huomioitu melutasot sekä murskauslaitoksen nykyisellä että tulevalla sijoituspaikalla. Mallinnuksessa on huomioitu murskauslaitoksen melutorjuntatoimenpiteet, meluvaimennetut poravaunut sekä melu- ja maisemavallit.

Mallinnuksen tuloksia on verrattu lainvoimaisessa ympäristöluvassa annettuihin melutason raja-arvoihin. Mallinnuksen perusteella kiviaineksen louhinta- ja murskaustoiminnan aiheuttama:

- päiväajan keskiäänitaso on kaikilla asumiseen käytettävillä alueilla selvästi raja-arvoa 55 dB(A) pienempi; ja
- yöajan toimintatunnin keskiäänitaso on kaikilla asumiseen käytettävillä alueilla selvästi raja-arvoa 50 dB(A) pienempi.

Murskauslaitokselle tehtyjen ja suunniteltujen meluntorjuntatoimenpiteiden ja vaimennettujen poravaunujen käytön johdosta melutaso asumiseen käytettävillä alueilla on selvästi raja-arvoja pienempi. Melulähteisiin kohdistuneiden meluntorjuntatoimenpiteiden lisäksi toiminta-alueen reuna-alueille tehdyillä maisema- ja meluntorjuntamaavalleilla on ympäristön melutasoa pienentävä vaikutus. Murskauslaitoksen ollessa uudessa suunnitellussa sijaintipaikassa, on murskauksesta ympäristöön aiheutuva melutaso edelleen hieman nykyistä pienempi.

Melutasojen laskennallisen mallinnuksen perusteella kiviaineksen louhinta- ja murskaustoiminnan sekä kierrätysasfaltin murskauksen ja asfalttiaseman yhdessä aiheuttama:

- päiväajan keskiäänitaso on kaikilla asumiseen käytettävillä alueilla selvästi raja-arvoa 55 dB(A) pienempi; ja
- aiheuttama yöajan toimintatunnin keskiäänitaso on kaikilla asumiseen käytettävillä alueilla selvästi raja-arvoa 50 dB(A) pienempi.

Tärinä

Maaperän värähtelyä aiheutuu mm. kallion räjäytyksistä ja kuljetuksista. Räjäytyksen suunnittelussa ja optimoinnissa käytetään nykyaikaisia menetelmiä ja sovelluksia. Louhintatyö suunnitellaan ja toteutetaan jatkuvasti ympäristö huomioiden. Maaperän värähtelyyn vaikutetaan alentavasti laadukkaalla räjäytyssuunnittelulla (mm. räjäytyssuunta, reikäsuoruus, laadukas panostustyö, käytettävä räjähdeaine ja vaiheistettu räjäytys käyttämällä digitaalisia nalleja). Huolellisella räjäytyssuunnittelulla poikkeuksellisia tilanteita ja siten haitallista tärinää ei pääse syntymään. Seepsulassa käytetään mm. digitaalisia nalleja, joilla varmistetaan systemaattisesti tarkistettujen porareikien eriaikainen räjähdys, joka vaimentaa tehokkaasti tärinää ja ilmanpainetta. Louhittavan rintauksen ja porareikien systemaattinen tarkistaminen (rintauksen skannaus ja porareikien luotaaminen) tarkentaa ja helpottaa panostus- ja räjäytystyötä. Digitaalisiin nalleihin ja emulsioräjähdeaineen käyttöön on siirrytty vuoden alussa 2018. Tuotantomäärän lisäys ei lisää maaperän värähtelyn haittoja emulsioräjähdeaineen käyttöönoton ja huolellisen räjäytyssuunnittelun takia. Kallion räjäytyksiä on 2 - 3 viikossa, kuten aikaisemminkin.

Suositukset tärinän ohje-arvoille annetaan heilahdusnopeuden (mm/s) arvoina ”RIL 253-2010 Rakentamisen aiheuttamat tärinät” -julkaisun määrittelemällä tavalla. Tärinää on mitattu vuodesta 2008 asti ja kaikki tärinät ovat jääneet koko tarkastelujaksolla reilusti alle ohjearvojen lähimmissä kiinteistöissä (noin 1/10 - 3/10 sallitusta). Tärinät eivät ole aiheuttaneet vaurioita tai vauriovaaraa alueella tai sen ympäristössä. Tärinän heilahdusnopeuden arvolla ilmaistuna astiat voivat alkaa resonoimaan jo 0,1 mm/s tasolla ja ihmisen havaitseman tärinän havaintokynnys on 0,05 - 0,15 mm/s. Havaintokynnyksen ylittyminen ei tarkoita tärinän olevan hai-

tallista. Esimerkkinä Senkkerin räjäytystärinä Metsäkyläntien (noin yli 1800 m) mittauspisteestä 1.1. – 11.12.2018 välisenä aikana on ollut voimakkuudeltaan 0,2...0,7 mm/s, kun rakennustavan ja perusmaan mukainen ohjearvo on vähintään 3,3 mm/s. Toteutuneet tärinät eivät ole ylittäneet kullekin rakennukselle laskettavaa ohjearvoa koko toiminnan aikana. Tärinä ja ilmanpaineisku pienenevät etäisyyden kasvaessa.

Ilmanpaine

Räjäytyksistä aiheutuu maaperässä kulkevien tärinöiden lisäksi ilman värähtelyä, jota kutsutaan ilmanpaineaalloksi. Ilmanpaineaalto syntyy, kun räjähdysaine synnyttää räjähtäessään suuret määrät kaasuja, mitkä pakottavat ilman liikkeelle räjähdyspisteestä ulospäin. Ihminen aistii osan tästä ilmiöstä meluna, mutta se osa joka ei ole korvin kuultavissa, voi aiheuttaa aistittavan tuntemuksen. Selkeä merkki tai oire on hyvin yleisesti ilmenevä astioiden kilinä ja ikkunoiden vavahtelu.

Räjäytyksestä aiheutuvan ilmanpaineaallon välittyminen ympäristöön vaihtelee huomattavasti vallitsevien sääolosuhteiden vaikutuksesta. Vaikuttavia tekijöitä ovat mm. lämpötila, tuulen voimakkuus ja -suunta, ilmankosteus sekä erityisesti talvikaudella ilmakehässä esiintyvä inversio. Tämä ilmiö rajoittaa ilmanpaineaallon vapaata etenemistä ja siitä syystä ilmanpaineaalto saattaa kohdistaa voimaansa suunnatulla tavalla ympäristöön. Ilman inversiota ilmanpaineisku jakautuu tasaisemmin ympäristöön, jolloin sen aiheuttama häiriö on pienempi. Maaston pinnanmuodoilla ja luontaisilla esteillä kuten metsiköillä tai sitten esteettömyydellä esimerkiksi vesistöillä on suuri merkitys ilmanpaineaallon etenemiselle.

Ilmanpaineiskuille ei ole Suomessa virallisia ohjearvoja, mutta ruotsalaista SS025210 standardia on sovellettu käytännössä Suomessakin. Räjähdyksestä syntyvän ilmanpaineiskun raja-arvoksi on määritelty yli 20 metrin etäisyyksillä 5 millibaaria eli 500 Pa. Mittaustulosten jäädessä alle raja-arvon, on erittäin epätodennäköistä, että kiinteistöille voisi aiheutua vauriovaaraa. Ikkunoiden rikkoutuminen vaatii tutkimusten mukaan voimakkuudeltaan noin 1000 Pa paineaallon. Toisin sanoen ennen kuin esimerkiksi rakennuksen sokkeliin voi tulla vaurioita ilmanpaineaallon vaikutuksesta, niin sitä ennen rakennuksen ikkunat ovat rikkoutuneet.

Senkkerin kiviainestehtaan ympäristössä on aloitettu joulukuussa 2018 räjäytyksistä aiheutuvien ilmanpaineiskujen mittaukset. Tarkoituksena on ollut selvittää alkaneen talven aikana todelliset ilmanpaineiskujen voimakkuudet. Joulukuun tulosten mukaan ilmanpaineisku on ollut noin 1100 metrin päässä räjäytyspaikasta välillä 58...78 Pa. Kiviainestehtaan alueella ei ole koko toiminta-aikana syntynyt vaurioita ilmanpaineiskuista. Mitatut ilmanpaineiskujen voimakkuudet eivät ole aiheuttaneet rakenteellista tai muuta vauriota tai vauriovaaraa ympäristöön. Tavallinen tuuli saa aikaiseksi voimakkuudeltaan lähes vastaavia ilmanpaineaaltoja.

Toiminnasta, erityisesti räjäytyksestä, aiheutuva tärinä ja ilmanpaine sekä muut vaikutukset (hetkellinen melu) eivät ole oleellisia ja eivät aiheuta oleellista häiriötä rakennuksille tai muutoin ympäristöön. Ääni on juuri kuultavissa noin 3,5 km:n etäisyydellä otollisilla sääolosuhteilla ja vastaavasti tietyissä tilanteissa ääni ei edes

kuulu tälle etäisyydelle.

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

Jätteen käsittely ja hyödyntäminen eivät muutu. Toiminnassa syntyvät jätteet lajitellaan ja siirretään heti niille kuuluville vaihtolavoille ja astioihin sekä toimitetaan lajiteltuina asiaankuuluvaan paikkaan. Vaaralliset jätteet säilytetään sisätiloissa valuma-altaallisessa tilassa/astiassa hyvin merkittynä. Toiminta-alue pidetään jatkuvasti siistissä kunnossa, jolla myös ehkäistään onnettomuuksia ja päästöjen syntymistä. Kaikki jätteet toimitetaan riittävän usein pois alueelta jatkokäsittelypaikkaansa. Vaarallisen jätteen noutajan kanssa laaditaan siirtoasiakirja. Lupahakemuksessa on esitetty toiminnassa syntyvät jätteet (sakokaivojäte, sekajäte, rakennusjäte, rautaromu, vaaralliset jätteet ym.), niiden vuosittaiset määrät, jätekoodit ja jätteiden vastaanottajat. Lupahakemuksen liitteenä on esitetty myös päivitetty kaivannaisjätesuunnitelma. Kaivannaisjätesuunnitelman mukaan alueen pinta-, savi- ja siltti- sekä moreenimaita hyödynnetään meluvalleissa. Kannot ja risut hyödynnetään hakkeena energiakäytössä. Kivipöly, kivituhka ja vesiseulonnan hienoainekset jalostetaan edelleen raaka-aineina.

Liikenne ja liikennejärjestelyt

Kiviainesten jalostusalueella kiviaineskuljetukset lisääntyvät, mutta ne kuormittavat vain nykyisiä kiviainesten kuljetusreittejä, joista haitat eivät kantaudu häiriintyviin kohteisiin asti. Liikennemäärän kasvu ei lisää haittoja liikenteestä oleellisesti, koska suoritteiden määrä ei kasva oleellisesti nykyisten kuormien ollessa suurempia kuin aikaisemmin. Kuljetuskalustoa uusitaan jatkuvasti, ja uudempi kuljetuskalusto on hiljaisempaa ja vähempipäästöisempää.

Toiminnan lopettaminen

Ympäristölupaa haetaan toistaiseksi voimassaolevana. Toimintaa ei ole tarkoitus lopettaa, vaan on tarkoitus jatkaa kiviainestehtaan toimintaa, joka palvelee pääkaupunkiseudun ja kehyskuntien rakentamisen kiviainestarpeita. Kuitenkin poikkeuksellisessa tilanteessa ympäristöluvanvaraisen toiminnan loppuessa rakenteet poistetaan ja alue siistitään sekä suoritetaan lopputarkkailuvelvoitteet.

Paras käyttökelpoinen tekniikka ja parhaat käytännöt (BAT ja BEP)

Voimassa oleviin ympäristölupiin verrattuna toiminnassa käytettäviä ympäristönsuojelutekniikoita ja parhaita käytäntöjä on käyttöönotettu ja parannettu oleellisesti. Senkkerin kiviainestehdas on edelläkävijä muihin Suomen kiviainesasemiin verrattuna. Uusi kiviainestehdas tulee toimimaan vähintään vastaavan tasoisilla ympäristönsuojelullisilla tekniikoilla, kuin nykyinen kiviainestehdas. Vastaavasti vastaavanlaisia parhaita käytäntöjä käytetään uudella laitoksella toimiessa. Toiminnan käytäntöjä kehitetään jatkuvasti ja panostetaan uusimpaan tekniikkaan. Esimerkiksi tulevan uuden tehtaan kaikki murskaimet ja seulat tulevat olemaan koteloituja.

Ympäristölupahakemuksen liitteenä on esitetty erillinen selvitys parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja parhaiden ympäristökäytäntöjen (BEP) soveltamisesta Seepsula oy:n Senkkerin tuotantoalueella. Selvityksessä on esitetty BAT- ja BEP-käytäntöjä mm. kiviainestehtaan äänen ja ilmanlaadun hallinnassa, maaperän värähtelyn hallinnassa, pinta- ja pohjavesivaikutusten hallinnassa, jätehuollossa sekä ympäristöriskien hallinnassa, tarkkailussa ja raportoinnissa.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Parannuksia poikkeuksellisiin tilanteisiin varautumiseen on tehty ja joita on kuvattu myös BAT- ja BEP -selvityksessä. Räjähdysaineen vaihto on vähentänyt poikkeuksellisten tilanteiden syntymistä räjäytyksistä. Emulsioräjähdeaine digitaalisia nalleja ja ohjelmistoa apuna käyttäen varmistaa erittäin puhtaan palamisen. Räjäytykset suunnitellaan kokeneen henkilökunnan avulla tarkkaan ja käytetään tarkistusmenettelyjä. Toiminnassa käytetään uusimpia sovelluksia, joiden avulla räjäytysten suunnittelu on tarkkaa ja dokumentoitua, jolloin poikkeuksellisen suuria tärinöitä tai muita vaikutuksia ei pääse syntymään.

Alueella suoritetaan koneiden ja laitteiden ennakoivia korjaus- ja huoltotöitä, joilla ehkäistään kone- ja laiterikkoja, joista voi aiheutua päästöjä ympäristöön. Toiminta-alueen ulkopuolella liikennöivien kuorma-autojen tankkausta, huoltoa ja pesua alueella ei suoriteta.

Laitoksen toiminnan ja sen vaikutusten tarkkailu ja raportointi

Toiminnan ympäristövaikutuksia ja päästöjä tarkkaillaan kaikilta osin velvoitetarkkailuna ja omavalvontana sekä reagoidaan tarkkailussa havaittuihin puutteisiin välittömästi pyrkien korjaamaan epäkohdat nopeasti. Ympäristötarkkailuja suoritetaan pinta- ja pohjavesitarkkailuna, käyttötarkkailuna, melutarkkailuna, tärinätarkkailuna, pölytarkkailuna, jätehuoltona/siisteytenä ja luontotarkkailuna. Velvoitetarkkailutiedoista laaditaan vuosittain vuosiraportti viranomaisille.

<u>Käyttötarkkailu</u>
Käyttötarkkailussa pidetään työmaapäiväkirjaa. Käyttötarkkailua ovat ns. kaksinkertainen kiviaineksen jalostusprosessin valvonta. Kiviaineksen jalostuslaitosta tarkkaillaan jatkuvasti valvomosta, jossa ovat valvontakamerat jokaisessa yksikköprosessissa. Valvontakamerat ovat koko alueella, mukaan lukien varaosa- ja tarvikevarasto sekä kemikaalien varastointi.

<u>Äänitason tarkkailu</u>
Senkkerin kiviainestehtaan alueella ja ympäristössä on toteutettu melumittauksia. Toiminnan äänen leviämisestä on laadittu meluselvitys liitteeksi, jossa on huomioitu nykyinen toiminta ja tuleva muutettu toiminta. Meluselvityksen mukaankin toiminnan äänitaso pysyy kohtuullisena johtuen riittävästä jätetystä etäisyydestä häiriintyviin kohteisiin ja toteutetuista monista toimista ja tekniikoista äänitason hallitsemiseksi, joita on kuvattu erityisesti BAT- ja BEP-selvityksessä liitteenä. Uuden kiviainestehtaan melupäästö selvitetään toiminnan alussa mittauksella.

Maaperän värähtelyn tarkkailu

Maaperän värähtelyä mitataan jatkuvatoimisilla mittareilla, joita lisätään tarpeen mukaan. Seepsulan omavalvonta tärinöissä on huomattavasti ohjearvoja tiukempi. Omavalvonnalla ohjataan räjäytysten suunnittelua niin, että tärinätaso pysyy selkeästi ohjearvojen alapuolella. Suunnittelua ja toimintatapoja muutetaan tarpeen vaatiessa.

Värähtelyä tarkkaillaan Koivikon asuinalueen suunnassa nykyisellään omavalvontana kahdessa pisteessä, pohjoisessa yhdessä pisteessä ja koillisessa kahdessa pisteessä. Tärinätiedot tulevat välittömästi jokaisen räjäytyksen jälkeen. Tärinätarkkailukohteita muutetaan tarvittaessa. Mittauspisteitä lisätään ja muutetaan tarpeen mukaan, mutta tärinöitä tarkkaillaan aina riittävän useasta suunnasta koko toiminnan ajan. Tärinämittauspisteet voidaan asentaa vain niihin yksityisiin kohteisiin, joista saadaan omistajan suostumus. Tärinöiden omavalvonnan tavoitteellinen raja-arvo on alhainen. Mahdollisiin omavalvonnan raja-arvot ylittäviin tuloksiin reagoidaan selvittämällä siihen johtaneet syyt, jotta toimintaa pystytään ohjaamaan oikeaan suuntaan.

Ilmanlaadun tarkkailu

Ympäristöluvan mukainen hiukkaspitoisuusmittaus on tehty vuonna 2015 Koivikon alueella. Mittaustuloksen perusteella uusia hiukkaspitoisuusmittauksia ei ole tarpeen tehdä. Toiminnan etäisyys häiriintyviin kohteisiin on vähintään 500 metriä. Ympäristöhallinnon nro 25/2010 ympäristöasioiden hallinta kiviainestuotannossa (BAT) -julkaisun mukaan yleensä yli 500 m päässä murskausalueista sijaitsevissa kohteissa murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja, eikä tarvetta hiukkaspitoisuusmittauksille ole. Omavalvonnan ilmanlaadun tarkkailua suoritetaan visuaalisesti alueella ja sen ympäristössä.

Jätehuolto ja alueen siisteys sekä maaperä

Alueen siisteyttä tarkkaillaan visuaalisesti ja havaitut epäkohdat korjataan nopeasti. Jätehuolto toteutetaan jätekirjanpitoa pitämällä ja tarkkaillaan havainnoiden jätteiden välivarastointia ja käsittelyä alueella. Havaittuihin epäkohtiin puututaan välittömästi.

Pohja- ja pintavesien tarkkailu

Alueen vesientarkkailua on suorittanut vuodesta 2006 Envimetria oy. Ympäristölupahakemuksessa on estetty tarkkailussa olleet havaintopisteet ja niiden muutokset kiviainesten otto edetessä.

Tarkkailuohjelman mukaisesti pohjavesien pintoja tarkkaillaan neljä kertaa vuodessa ja laatunäytteet otetaan kerran vuodessa syksyllä. Havaintoputkesta HP4 tarkkaillaan vain pintaa ja porakaivoista vain laatua. Tarkkailuraporttien 2013 - 2017 mukaan pohjavesi- tai pintavesikohteiden laadussa ei havaittu oleellisia muutoksia vuosien aikana. Joitain lieviä yksittäisiä tai putkikohtaisia poikkeavuuksia on esiintynyt. Poikkeamien syyt on esitetty uudessa tarkkailuohjelmassa.

Raporttien mukaan pohjavesien pintojen vaihtelu on ollut vähäistä. Pintojen seurannan perusteella ei ole voitu tehdä johtopäätöksiä yhtenäisestä pohjavesipinnasta alueella. Raporttien mukaan pohjavesiputkista otetut näytteet ovat olleet hieman sameita, mutta porakaivojen vesi on ollut sameuden osalta moitteetonta. Raporttien mukaan hyvälle talousvedelle asetettuja laatuvaatimuksia ja –suosituksia ei ole ylitetty. Yleisesti pohjavesiputkien veden laatu on ollut hyvää.

Pintavesien laatu on ollut pääosin hyvää. Kaakkokulman purkuputken kloridipitoisuus oli vuosina 2011 - 2012 korkealla, mutta tämän jälkeen pitoisuudet olivat laskeneet tasaisesti. Vuoden 2015 tarkkailussa laskuojan PLO15 ja tuotantoalueen pumppukaivossa TTP oli hieman sameutta. Vuonna 2015 nitraattipitoisuus on ollut yhdessä näytteessä koholla TTP pumppukaivossa, mutta vuonna 2016 pitoisuus oli laskenut alle talousvesisuosituksen, vaikka onkin kyseessä pintavesi. Myös pintavesinäytteiden analyysituloksia on verrattu talousvedelle asetettuihin enimmäispitoisuuksiin, vaikka ne eivät suoraan sovellukaan vertailupohjaksi. Raporttien mukaan kiviainestoiminnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta alueen veden laatuun tai määrään.

Kahden ympäristöluvan (Aluehallintovirasto 17.6.2013 ja Uudenmaan ympäristökeskus 16.12.2008) mukaiset tarkkailut yhdistetään ja ajantasaistetaan tässä suunnitelmassa yhdeksi tarkkailusuunnitelmaksi. Uuden tarkkailusuunnitelman (päivitetty 25.4.2019) mukaan pohjaveden laatu tarkkaillaan eteläosassa havaintopisteistä:

- HP 4 (ainoastaan pinnantaso)
- HP6
- Murskan porakaivo (Murskan PK)
- Vaakatoimiston porakaivo (VT PK)

Tarkkailusuunnitelman mukaan pohjaveden laatua tarkkaillaan pohjoisosassa havaintopisteistä:

- HP8
- HP12
- HP13
- Lillsvedjankujan porakaivot (PK) 2 kpl (ei pinnankorkeutta)

Pohjavesitarkkailussa uusitaan tai lisätään pohjaveden tarkkailuputkia tarpeen mukaan tarkkailun riittävyyden ja edustavuuden mukaisesti. Pohjavesinäytteet on otettu ennen toiminnan aloittamista. Pohjavesiputkista ja porakaivoista laatunäytteet otetaan kerran vuodessa syksyllä. Näytteistä analysoidaan ainakin:

- nitraattityppi
- nitriittityppi
- ammoniumtyppi
- sulfaatti
- kloridi

- happi
- rauta
- sähkönjohtavuus
- kokonaiskovuus (kalsium ja magnesium)
- COD_{Mn}
- pH
- ulkonäkö (sameus ja väri)
- lämpötila ja
- öljyhiilivedyt (C10 – C40) kerran vuodessa (vain pohjavesiputkista)

Pohjaveden pinnankorkeutta seurataan kaikista tarkkailussa olevista pohjavesiputkista neljä kertaa vuodessa: helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa. Omavalvontatarkkailuja suoritetaan toisinaan velvoitetarkkailun ulkopuolisista pohjavesiputkista. Tulos kirjataan etäisyytenä sisäputken yläpinnasta ja korkeustasona (N2000). Pohjavettä tarkkaillaan jatkuvasti myös omavalvontana, kuten esim. talousvesianalyysejä murskaamon ja toimiston porakaivojen talousvedestä sekä muista tarkkailusuunnitelman ulkopuolisista pohjavesiputkista voidaan ottaa pinnankorkeuksia.

Toiminnan vaikutuksia pintaveteen tarkkaillaan 2-3 pintaveden tarkkailupisteestä ja kahdesta mittapadosta:

- Toiminta-alueen pohjoispuolen irtilouhitun pohjan pumppukaivosta (Pumppukaivo).
- Eteläpuolelta Kiilinojaan laskevasta rummusta (+ arvio virtaamasta).
- Pohjoinen laskuoja (P laskuoja) tarvittaessa ja alempana olevan mittapadon virtaama.
- Gunkärrin ojan mittapato (vain virtaama, ei näytettä).

Pohjoispuolen pintavesiojaan pumpataan pohjoispuolen irtilouhitun pohjan vesiä pumppukaivosta. Nykyinen pumppukaivo soveltuu pohjoista laskuojaa paremmin irtilouhitun pohjan vesien tarkkailuun, jolloin laskuojan tarkkailu ei ole enää tarpeen. Omavalvonnassa voidaan tarvittaessa ottaa näytteitä pohjoisesta laskuojasta.

Alueen eteläpuolen irtilouhitun pohjan vedet on johdettu rummulla Kiilinojaan. Rummusta tuleva vesi on kirkasta ja sekoittuu Kiilinojan sameaan veteen. Gunkärrin ojasta ei ole saatu näytettä aikaisemman tarkkailun aikana, koska virtaamaa ojassa ei ole ollut. Pintaveden laatutarkkailuun Gunkärrin oja ei sovellu, mutta ojassa on mittapato, joka pidetään tarkkailussa (Pähkinäpensaslehdon vesitalouden seuranta).

Pintavesinäytteet otetaan kahdesti vuodessa keväällä ja syksyllä. Pintaveden analyysit ovat seuraavat:

- COD_{Mn}
- kokonaistyppi
- nitraattityppi

- nitriittityppi
- ammoniumtyppi
- pH
- sameus ja väri
- öljyhiilivedyt C10 – C40 (ei pohjoisesta laskuojasta)
- kiintoainepitoisuus
- sähkönjohtavuus
- kloridi
- sulfaatti

Näytteenoton yhteydessä mitataan tai arvioidaan myös virtaama. Virtaama arvioidaan mittapadoista syksyn näytteenoton lisäksi keväällä. Pohjoisessa ojassa ja Gunkärrin ojassa virtaama voidaan arvioida V-mittapadosta ja Kiilinojan päässä rummusta tulevasta vedestä. Pintaveden laatua ja siihen vaikuttavia tekijöitä tarkkaillaan jatkuvasti normaalin toiminnan yhteydessä omavalvontana. Tarvittaessa tehdään lisätutkimuksia. Vesiseulontalaitoksen laskeutusaltaan ja kierrätysaltaan vettä seurataan toiminnan aikana päivittäin.

Öljynerottimesta lähtevän veden kokonaishiilivetypitoisuutta seurataan kahdesti vuodessa, keväällä ja syksyllä. Näyte otetaan sulkuventtiilikaivosta. Veden kokonaishiilivetypitoisuuden raja on 5 mg/l.

Tarkkailussa käytetään vahvistettuja standardeja. Näytteiden otoissa käytetään pääsääntöisesti sertifioitua näytteenottajaa. Näytteet analysoidaan pääsääntöisesti akkreditoidussa laboratoriossa. Mittauksia ja analyysejä voi vertailevana tai poikkeustilanteissa suorittaa myös sertifioitu näytteenottaja ja mittaaja tai asiaan perehtynyt henkilö.

Tulokset toimitetaan vuosiraportin yhteydessä valvovalle viranomaiselle ja luvan mukaisille muille viranomaisille sekä sähköisessä muodossa luvan mukaisesti. Yksityisten kaivojen tarkkailutulokset toimitetaan lisäksi kaivojen omistajille. Mahdollisista poikkeustuloksista tiedotetaan välittömästi ja syyt niihin selvitetään mahdollisimman pian. Vuosiraportti esitetään toimitettavaksi aina seuraavana keväänä 1. maaliskuuta mennessä.

Ehdotus määräyksistä

Vuoden 2008 ympäristöluvan lupamääräykset ovat osin vanhentuneet. Vuoden 2013 ympäristöluvan lupamääräyksiä pyydetään ajantasaistamaan mm. säädösten osalta ja suoritettujen toimien osalta. Raportointimääräyksen osalta pyydetään tarkentamaan sitä seuraavan mukaiseksi: Toiminnanharjoittaja toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä Tuusulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle edellistä vuotta koskevan raportin, jossa ovat seuraavat tiedot: alueella louhitun kiviaineksen määrä (m^3, tn); alueelle jalostettavaksi tuodun louheen määrä (m^3, tn) ja laadun-/puhtauden valvontatiedot; jalostettavan (murskatun) louheen määrä (m^3, tn); polttoaineiden kulutusmäärätiedot; yhteenveto jätekirjanpidosta; tarkkailutulokset, kuten pohja-

ja pintavesien tarkkailutulokset; ja tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista sekä suoritetut toimenpiteet niiden osalta.

ASIAN KÄSITTELY

Ympäristölupahakemus on kuulutettu Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin ilmoitustaululla 20.2.-29.3.2019. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Keski-Uusimaa Viikko –lehdessä ja Vantaan Sanomissa 20.2.2019. Lupahakemuksen johdosta on kuultu rajanaapurit ja muut mahdolliset asianosaiset. Lupahakemuksen johdosta on pyydetty lausuntoa seuraavilta: Uudenmaan ELY-keskus, Finavia oyj, Fingrid oyj, Tuusulan kunnanhallitus, Tuusulan kunnan terveydensuojeluviranomainen, Vantaan kaupunki, Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen, Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen ja Nurmijärven Sähkö oy.

Lausunnot

Lupahakemuksen johdosta on jätetty neljä lausuntoa.

Uudenmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan 8.4.2019, että ympäristöhakemuksessa on yhdistetty kahden ympäristöluvan mukaiset tarkkailut (tarkkailusuunnitelma 25.7.2014, hyväksytty UUDELY:ssä 26.11.2014) ja ne on ajantasaistettu yhdeksi tarkkailuohjelmaksi. Ohjelma sisältää myös yhteenvedon suoritetusta tarkkailusta vuodesta 2006 lähtien. ELY-keskuksen käsityksen mukaan pohjaveden tarkkailupisteisiin tehdyt muutokset ovat perusteltuja. Nyt esitettyjen pohjaveden tarkkailupisteiden avulla toiminnan vaikutuksia pohjaveteen voidaan riittävällä tarkkuudella seurata. ELY-keskus katsoo kuitenkin, että Gungkärrin lähistöllä olevan havaintoputken HP4 pohjaveden pintaa on syytä tarkkailla, jotta toiminnan vaikutuksia Gungkärrin vesitaseeseen voidaan arvioida ja seurata, kuten tähänkin asti on tehty. Pohjaveden korkeutta seurataan neljä kertaa vuodessa ja laatua kerran vuodessa syksyllä, jota ELY-keskus pitää riittävänä. Esitetty analyysivalikoima on myös aiemmin toteutetun seurannan mukainen. Tarkkailutuloksia tulisi edellyttää siirrettäväksi laboratoriosta suoraan ympäristöhallinnon Povet-pohjavesitietojärjestelmään tarkkailuputkien osalta.

ELY-keskus katsoo, että pintavesien tarkkailun osalta tulee analyysivalikoimaan lisätä sähkönjohtavuus, koska se kuvaa veden kuormittuneisuutta yleisesti. Nitraatti- ja nitriittityppi tehdään yleensä pintavedestä niiden summamäärityksenä, ja ELY-keskus katsoo, että näin voi toimia myös tässäkin tapauksessa. Kloridi ja sulfaatti ovat myös likaantumista osoittavia parametreja, joiden lisäämistä ohjelmaan ELY-keskus kannattaa. Pintavesinäytteet esitetään otettavaksi kerran vuodessa syksyllä. ELY-keskus toteaa, että hulevesien laatu saattaa vaihdella suuresti vuoden aikana, ja yhdellä kerralla saadut tulokset eivät anna kovinkaan luotettavaa kuvaa vesien laadusta. ELY-keskus katsoo, että vesinäytteitä tulee jatkossakin ottaa kaksi kertaa vuodessa (keväällä ja syksyllä), niin kuin on tähänkin asti otettu.

ELY-keskus katsoo, että tarkkailuohjelman raportointikohtaa tulee täydentää mm. raportoinnin sisällön ja aikataulun osalta. Vesitarkkailutulokset tulisi edellyttää siirrettäväksi laboratoriosta suoraan ympäristöhallinnon Vesla-vedenlaaturekisteriin ojapisteiden osalta. ELY-keskus katsoo, että tarkkailuohjelmaa tulee täydentää listalla, jossa on sekä pohja- että pintavesien havaintopaikkojen nimet ja koordinaatit

ETRS-TM35FIN-muodossa. ELY-keskus pitää tarkkailuohjelmaan liitettyjä karttoja havaintopaikkojen sijainnista epäselvinä, ja niitä tulisi näiltä osin parantaa.

Tarkkailuohjelman hyväksynnässä ja täydentämisessä tulee määrätä, että tarkkailuohjelmaa voidaan muuttaa valvontaviranomaisen aloitteesta tai sen hyväksymällä tavalla. Tarkkailuohjelmaa tulee myös määrätä muutettavaksi tai päivitettäväksi, kun ympäristön olosuhteissa tapahtuu vesien laatuun tai virtaamaolosuhteisiin vaikuttavia muutoksia. Tarkkailuohjelma ja tarkkailutulokset pyydetään toimittamaan tiedoksi ELY-keskukselle.

ELY-keskus toteaa, että lupamääräyksiä on myös annettava tärinävaikutusten osalta, koska aiemman toiminnan yhteydessä on louhinnan aiheuttamasta tärinästä esitetty valituksia.

Fingrid oyj toteaa lausunnossaan 28.3.2019, että Fingrid oyj:n 400 / 110 kilovoltin (kV) johdon Forssa - Tammisto / Forssa - Ruotsinkylä läheisyydessä pylväsvälillä 339Y - 346Y maa-ainesta voidaan ottaa, louhia ja murskata Tuusulan kunnan Ruotsinkylän tiloilla Fågelbergsmosse (858-411-3-140), Kalliola (858-411-1-174), Hannele (858-41 1-1-179) ja Degermosse (858-411-1-145) ottamalla alueella sijaitsevan Fingridin voimajohdon osalta huomioon lausunnossa mainitut ehdot. Lausunnossa mainitut ehdot koskevat mm. toimintaa voimajohdon läheisyydessä, katselmuksia, räjäytystöitä, varastointialueita johtoaukealla, voimajohdon siirtämistä, ym.

Finavia oyj toteaa lausunnossaan 29.3.2019, että toiminnassa on huomioitava alueen sijainti Helsinki-Vantaan lentoaseman läheisyydessä. Toiminta-alue sijaitsee Helsinki-Vantaan lentoaseman kiitotie 15 lähestymislinjalla noin 3,5 km etäisyydellä kiitotien päästä. Tuleva kiviainestehdas saattaa edellyttää ilmailulain (864/2014) 158 §:n mukaista lentoestelupaa, jonka myöntää Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi. Lentoestelupaan liittyy ANS Finland Oy:n lentoestelausunto. Alue sijaitsee kiitotien lähestymislinjalla ja siitä johtuvia esterajoituspintoja, joiden korkeustasojen yläpuolelle ei saa sijoittaa rakennelmia, rakennuksia, puustoa tai muuta estettä. Töiden aikaisten rakenteiden ja laitteiden yms. väliaikaisten lentoesteiden vaikutukset lentoturvallisuuteen on otettava myös huomioon sekä haettava niille tarvittaessa lentoesteluvat. Räjäytysten, louhinnan ja murskauksen sekä murskeen välivarastoinnin aikana on tarkkailtava pölyämistä ja huolehdittava tarvittavasta pölynsidonnasta. Finavia Oyj edellyttää, että lentoaseman läheisyyteen sijoittuva toiminta ei millään tavalla vaaranna lentoturvallisuutta. Räjäytyksiä ei saa tehdä ilman Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon lupaa. Toiminta tulee voida keskeyttää, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavia pöly-, savu- tai kaasupäästöjä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee tai mikäli räjäytysten aiheuttama tärinä vaikuttaa lennonvarmistuslaitteistojen toimintaan (Ilmailulaki (864/2014) 159 §). Luvan hakijan on toimitettava laitoksen yhteystiedot Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohtoon mahdollisten poikkeustilanteiden varalta. Muutoksista on ilmoitettava turvallisuuskoordinaattorille.

Tuusulan kunnanhallitus on lausunnossaan 1.4.2019 todennut, että alueella on voimassa Ruotsinkylä-Myllykylä osayleiskaava II, jossa hankealue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi (EO). Kaavamääräyksen mukaan alueella sallitaan myös ottamistoiminnan aikainen maa-ainesten ottamiseen ja hyödyntämiseen liittyvä oheistoiminta. Alue on osoitettu osayleiskaavassa myös ylijäämämaiden loppusijoitukseen. Maakuntakaavassa ottoalue on osoitettu alueena, jolla sijaitsee merkittäviä

kiviainesvarantoja. Suunnittelumääräyksen mukaan suunniteltaessa on kiinnitettävä huomioita kiviainesten ottoedellytysten säilymiseen. Alue on lisäksi lentomelualuetta. Kunnanhallitus on lausunnossaan katsonut, että haetulle toiminnalle ei ole kaavoituksellisia eikä maankäytöllisiä esteitä. Ympäristövaikutukset eivät kasva oleellisesti ja ovat hakemuksen mukaisesti toimittaessa hyvin hallittavissa. Louhinta-alue ja louhinnan eteneminen pysyvät ennallaan. Kunnanhallituksella ei ole ollut huomautettavaa hakemuksen johdosta.

Muistutukset

Lupahakemuksen johdosta on jätetty määräaikaan mennessä kahdeksan muistutusta.

T.K. tiedustelee muistutuksessaan 25.3.2019, onko menettelyssä huomioitu kiviaineksen jalostusmäärän kasvu alueen raskaan liikenteen määrässä. Muistutuksessa on esitetty mm. nykyisen toiminnan vaikutukset Myllykylän- ja Maisalantielle.

H.P. toteaa muistutuksessaan 26.3.2019, että Seepsulan ympäristöluvassa tulee rajoittaa kaikkien melua tuottavien toimintojen aloittaminen arkipäiviin klo 7.00 jälkeiseen aikaan. Vaikka melunormit täyttyisivät, niin melun häiritsevyys on merkittävästi suurempaa aamutunteina. Myöskään ei pidä jättää huomioitta, että louhoksella aika ajoin livetään lupa-aikojen ulkopuolelle. Louhinnan seuraamiseksi tulee pystyttää pysyvä mittausasema. Vaikka etukäteen ilmoitetuilla tarkkailukerroilla ei havaita normien ylityksiä, niin kiinteistöissä havaittu vavahtelu antaa olettaa, ettei mitatut havainnot anna täyttä kuvaa louhintapanostusten asianmukaisuudesta.

H. ja M.R. toteavat muistutuksessaan 26.3.2019 mm, että nykyinen louhinta ja kiviaineksen murskaus aiheuttaa jo pöly- ja meluhaittaa ympäristöön. Jalostusmäärän kasvattaminen lisäisi haittoja huomattavasti. Rekkaliikenteen kasvu aiheuttaa osaltaan myös ilmanlaadun heikentymistä ja haittaa terveydelle. Muistutuksen mukaan Senkkerin alueen louhinta ym. toiminta vaatii uuden ympäristövaikutusten arvioinnin, koska lupahakemuksen mukaan kiviaineksen jalostusmäärää ollaan kasvattamassa 50 %:lla. Kyseessä on toiminnan päästöjä ja niiden vaikutuksia oleellisesti lisäävä toiminnan muuttaminen, mikä vaatii uuden YVA-käsittelyn. Räjäytykset paineaaltoineen aiheuttavat sekä ihmisille että kotieläimille asumisviihtyvyyden laskua. Vuonna 2007 ja 2010 tehdyissä ympäristövaikutusten arvioinneissa ei ole arvioitu räjäytysten aiheuttamien paineaaltojen haittoja ympäristölle ja erityisesti rakennuksille, minkä vuoksi myöskin tulisi käynnistää uusi YVA-menettely.

H.K. ja M.P. toteavat muistutuksessaan 29.3.2019 mm, että lisäkiviaineksen tuonti ulkopuolelta lisää melu-, pöly- ja tärinävaikutuksia. Työmaaliikenne/kivien kaato metallille aloitetaan aamulla ennen klo 6 ja joinakin päivinä sitä tehdään vielä klo 24. Muistutuksessa on esitetty nykyisestä toiminnasta aiheutunut melu- ja pölyhaitta sekä louhintaräjäytyksien tärinävaikutukset asuinrakennuksessa. Muistutuksen mukaan toiminta lisää Vantaan joen valuma-alueen kuormitusta. Vanhalta Tuusulantieltä Maisalantien kautta Myllykyläntielle tiestön kunto ei kestä edes nykyistä raskasta liikennettä, saati että se lisääntyisi entisestään. Muistutuksen mukaan lisäkiviaineksen tuonti Senkkerin alueelle tulisi siirtää myöhemmäksi kunnes Senkkeriin vievät Tuusulan tiestö saadaan kestävään kuntoon tai odotetaan Kehä IV –tien valmistumista.

Ruotsinkylän kyläyhdistys ry – Klementskog byförening rf esittää muistutuksessaan 29.3.2019 vakavan huolensa ja vastustuksensa hankkeelle, joka lisäisi kalliokiviaineksen louhintaa ja murskausta Ruotsinkylässä. Hanke heikentää liikenneturvallisuutta, vaurioittaa tieverkostoa, alentaa asumisviihtyvyyttä ja altistaa asukkaat melu-, pöly-, ilmanpaine- ja tärinäsaasteelle. Räjäytyksistä ja raskaasta liikenteestä aiheutuva melu ja pöly aiheuttavat Ruotsinkylän asukkaille terveyshaittoja ja heikentävät asumismukavuutta, mikä on johtanut kiinteistöjen arvonalennukseen. Räjäytyksistä aiheutuva tärinä ja paineaallot vaurioittavat rakennuksia ja ilmanpaineaallot vaurioittavat ikkunoita sekä altistavat kuuloelinvaurioille. Muistutuksessa on esitetty olemassa olevan tieverkon kantokyky ja liikenteen vaarallisuus tieverkolla. Kyläyhdistys vaatii, että hakijalle ei myönnetä lupaa toiminnan laajentamiseen ennen kuin melu-, pöly-, tärinä- ja paineaalto-ongelmat katsotaan tulleen ratkaistuksi ja että hakijalle ei myönnetä lupaa toiminnan laajentamiseen ennen kuin Kehä IV -tie on valmistunut. Kyläyhdistys vaatii lisäksi, että viranhaltijat edistävät Kehä IV –tien valmistumista kaikin keinoin Ruotsinkylän liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja alueen elinkeinoelämän toiveiden toteuttamiseksi.

M.V. toteaa muistutuksessaan 29.3.2019 mm, että maa-ainesalueella on suoritettu vähintään kolme kertaa viikossa räjäytyksiä, jotka ovat aiheuttaneet melua ja tärinää kiinteistöllä/asuinrakennuksessa ja siten merkittävää viihtyisyyshaittaa asumiselle. Lupahakemuksessa ja siihen liittyvissä asiakirjoissa ei ole riittävästi tarkasteltu räjäytysten vaikutuksia. Ympäristöluvassa täytyykin määrätä toimenpiteitä, joilla räjäytysten aiheuttamaa melua sekä ilmanpaineiskujen vaikutusta saadaan häiriövaikutuksilta huomattavasti pienennettyä nykytilanteeseen verrattuna. Räjäytyksiä tulisi sallia korkeintaan kolmena arkipäivänä viikossa. Päivät tulisi nimetä lupamääräyksissä. Alueelta kuuluu jopa sisätiloihin yöaikaan eli ennen klo 7.00 voimakasta, nakuttavaa ääntä, mikä häiritsee yöunta. Ylisuurten kalliolouheitten rikkominen/pienentäminen iskuvasaraa/drammeria käyttäen aiheuttaa merkittävää haittaa melun muodossa. Esimurskaimen syöttö aiheuttaa merkittävää melua asuinympäristöön. Yöaikaista murskaustoimintaa tms. edellä kuvattua melua aiheuttavaa toimintaa ei tule sallia. Valvontatiedot pitää olla helposti saatavilla. Toiminnan vaikutusalue on laajempi kuin, mitä olemassa olevissa ympäristövaikutusten arviointiselostuksissa/hakemuksessa on esitetty. Lupamääräyksiä annettaessa tulee tämä sekä se, että hankkeen kestoaika on arvioitu olevan vähintään vuoteen 2090, huomioida. Lupaa ei tule myöntää toistaiseksi. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt 6.2.2019 päätöksen ilman, että sillä on ollut riittävää tietoa asiasta. Lupaharkintaa ei voi tehdä ennen kuin asiakirjoja on täydennetty erityisesti koskien mm. räjäytysten/ilmanpaineiskujen aiheuttamia haitallisia ympäristövaikutuksia sekä tietojen korjaamista vaikutusalueen laajuudesta.

R.V. toteaa muistutuksessaan 29.3.2019 mm, että hankkeen ja asiakirjojen laajuudesta ja vaikeaselkoisuudesta sekä uuden arviointimenettelyn puutteesta/ELY-keskuksen päätöksestä 6.2.2019 johtuen maallikon on erittäin vaikea hahmottaa ja arvioida hankekokonaisuutta. Muistuttajan asuinkiinteistö sijaitsee runsaan neljän ja puolen kilometrin etäisyydellä maa-ainesalueesta. Maa-ainesalueen toiminnan vaikutukset on havaittu muistuttajan kiinteistöllä ainakin räjäytysten havaitsemisena kiinteistöllä (ulkona ja sisätiloissa) meluna ja tärinänä (mm. talon ikkunat helisevät voimakkaasti, kattoikkunat/rakenteet rätisevät, liukuovi kolisee ja astiat helisevät lasivitriineissä, eläimet säikkyvät ym.). Muistutuksen mukaa räjäytysmelun lisäksi häiriötä on aiheuttanut Senkkeristä kuuluva voimakas, nakuttava, joskus tunteja jatkuva, "vasaramainen" ääni. Kyseinen ääni on joskus alkanut jo ennen klo 6 aamulla ja koska se kantautuu myös sisään, se on vaikeuttanut nukkumista.

Muistutuksen mukaan olemassa olevat arviointiselostukset ovat puutteelliset ja virheelliset vaikutusalueiden rajausten suhteen. Uutta lupapäätöstä laadittaessa tulee huomioida, että hankkeen vaikutusalue on laajempi kuin olemassa olevissa ympäristövaikutusten arviointiselostuksissa on esitetty. Häiriöt ovat ulottuneet ja ulottuvat myös Nahkelan kylässä laajemmalle kuin selostuksessa 4.5.2010 on esitetty.

Olemassa olevat arviointiselostukset ovat puutteelliset ja virheelliset mitä tulee räjäytysten/ilmanpaineiskujen/tärinän/melun vaikutuksista ihmisiin ja eläimiin. Hanke on erittäin pitkäkestoinen, mikä tarkoittaa sitä, että ympäristön/todellisen vaikutusalueen asukkaat joutuvat useiden vuosien ja jopa vuosikymmenien ajan häiriöiden kohteeksi. Tätä seikkaa ei ole riittävästi huomioitu aikaisemmissa arviointiselostuksissa eikä myöskään lupapäätöksissä. Räjäytysten vaikutusten arviointi on ollut erittäin yksipuolista ja puutteellista. Lupaa ei voida perustaa tehtyihin YVA-selostuksiin. ELY-keskuksen päätös 6.2.2019 on ollut ennenaikainen ja virheellinen. Hankkeessa olisi pitänyt soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Muistutuksessa vaaditaan aikaisemmista lupapäätöksistä ja hakemuksesta poiketen, että mikäli muistutuksessa kuvailtu ääni aiheutuu murskaustoiminnasta, yöaikaista murskaustoimintaa (klo 6.00 - 7.00) ei tule sallia (mm. NaapL 17 §). Mikäli kyse oli rikotuksesta aiheutuvasta äänestä, rikotusta on tehty lupamääräyksien vastaisesti. Yöaikaista toimintaa tulee entistä paremmin tarkkailla/valvoa ja siitä tulee jatkuvasti raportoida. Kuukausittaiset raportit tulee olla asukkaille/kuntalaisille helposti saatavissa. Lupamääräyksiä laadittaessa on huomioitava, että melun ja tärinän/ilmanpaineiskujen vaikutusalue on laajempi kuin mitä voimassa olevia lupamääräyksiä annettaessa on oletettu. Ympäristön/todellisen vaikutusalueen asukkaiden on saatava etukäteen tietoa räjäytyksien ajankohdasta ja kellonajasta esim. internetissä. Tieto on oltava saatavilla viimeistään räjäytyspäivän aamuna klo 8.

Koska räjäytystärinällä ja ilmanpaineiskuilla on vaikutusta laajalla alueella, tulee lupapäätökseen kirjata määräyksiä räjäytyksen suorittamisesta sellaisilla menetelmillä ja toimintatavoilla, joilla tärinä ja ilmanpaineiskut pienenevät. Lupamääräyksissä tulee esittää vankemmat vaatimukset räjäytysten vaikutusten minimointiin. Myös tarkkailuun on kiinnitettävä erityistä huomiota. Lupamääräyksiä laadittaessa on huomioitava, että lupahakemuksessa esitetty räjäytysten määrä ei sido hakijaa, jos lupamääräyksissä ei rajoiteta räjähdyksiä kolmeen kertaan viikossa. Jatkossa toiminta ei saa aiheutua lisämelua uusien melulähteiden muodossa tai vanhojen, olemassa olevien toimintojen melun lisääntymisen kautta. Lupaa ei tule myöntää toistaiseksi voimassaolevana vaan määräaikaisena.

R.V. on jättänyt edellä mainitun muistutuksen lisäksi 28.5.2019 vastineen myös Seepsula oy:n antamaan vastineeseen 26.4.2019.

Hakijan vastine

Seepsula oy on toimittanut 26.4.2019 vastineensa annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin. Vastineessa todetaan mm, että toiminnan vaikutusten seuraaminen on suoritettu vastuullisesti toiminnan alusta lähtien. Toiminnassa pyritään siihen, että häiriöt jäisivät niin alhaiseksi kuin tuotannollisesti ja toiminnallisesti voidaan

saavuttaa. Omavalvonnalla ja kehittämisellä toimija toteuttaa selvilläolovelvollisuuttaan. Toiminnasta ei ole aiheutunut korvattavia vahinkoja ympäristön asutukselle tai toiminnoille. Toimijalla on vastuu toiminnastaan, jolloin toimija vastaa joka tapauksessa vaurioista, mikäli niitä toimillaan aiheuttaa. Lisänä on vastuuvakuutus.

Seepsulassa laaditaan selvityksiä ja mitataan vaikutuksia ja päästöjä jatkuvasti sekä kehitetään uutta tekniikkaa ja menetelmiä, jotta asiat voitaisiin tehdä entistä paremmin. Tuotannon tehostuminen sekä ympäristötekniikoiden ja -menetelmien kehittyminen paranevat kumpikin usein samoilla toimilla, kun niihin kiinnitetään huomiota samanaikaisesti. Tässä tapauksessa tuotannon lisääntyminen ei lisää olennaisesti ympäristövaikutuksia, koska jo nykyisen murskauslaitoksen tuotantoa lisättiin mm. automaatiota optimoimalla.

Räjäytysten vaikutukset (tärinä, paineaallot ja melu)
Tärinöiden jatkuva seuraaminen kiinteillä mittareilla on aloitettu vuonna 2007. Jokainen ilmoitus kirjataan ja tutkitaan. Ilmoitusten pohjalta on suoritettu katselmuksia ilmoituskiinteistöissä kolmannen osapuolen asiantuntijoiden kanssa, joista on laadittu katselmuspöytäkirjoja. Nykyisillään pysyviä mittauspisteitä on Koivikon asuinalueen suunnassa lounaassa kahdessa pisteessä (etäisyys nykyisestä louhinta-alueen rajasta noin 1 ja 1,1 km), pohjoisessa yhdessä pisteessä (etäisyys noin 1 km louhinta-alueen rajaan) ja koillisessa kahdessa pisteessä (noin 1,1 km:n ja 1,8 km:n etäisyys louhinta-alueen rajasta). Osa mittauspisteistä on valittu siten, että niitä seuraamalla voidaan luotettavasti arvioida ympäristöön välittyvää tärinää. Räjäytyksistä mielipiteen jättäneiden kiinteistöt ovat nykyisestä louhinta-alueen rajasta lounaassa Koivikon asuinalueen takana noin 1,5 km:n etäisyydellä ja noin 1,8 km:n etäisyydellä koillisessa sekä noin 4 km:n etäisyydellä pohjoisessa Nahkelan kylän pohjoispuolella. Sopivalla ilmalla Senkkerin räjäytys voi kuulua 4 km:n etäisyydelle, mutta räjäytys ei siltikään ole haitallinen. Louhintarintaus suuntautuu enemmänkin kaakkoon, jolloin vaikutukset länsi-pohjoissuunnassa ovat vieläkin vähäisempiä.

Koillisessa olevalla 1,8 km:n etäisyydellä olevalla mittauspisteellä Senkkerissä suoritetut räjäytykset ovat aiheuttaneet 0...1,3 mm/s heilahdusnopeudet (suurin arvo mitattu vuonna 2016). Kohteen ohjearvon arvioidaan olevan vähintään 4,5 mm/s. Ohjearvot ovat etäisyyssidonnaisia ja rakennustapa vaikuttaa siihen. Räjäytysten tärinäarvot pienenevät etäisyyden kasvaessa.

Vuonna 2018 on aloitettu selvittämään tarkemmin tärinän lisäksi toiminnan melua ja räjäytysten ilmanpaineita. Vuonna 2018 esitettiin huolta naapuruston ja viranomaisten suunnasta, että räjäytysten tärinät olisivat kasvaneet. Finnrockin 13.12.2018 raportissa (esitetty vastineen liitteenä) on selvitetty mm., että vuonna 2018 alkuvuodesta tammikuun ja huhtikuun aikana koillisessa 1 km:n etäisyydellä olevassa mittauspisteessä tärinöiden huippuarvot räjäytyskohtaisesti vaihtelivat 0,5 - 2,4 mm/s välillä. Toukokuun ja elokuun lopun välillä tärinätaso nousi hieman vaihteluvälin ollessa 0,75 - 3,1 mm/s. Syyskuusta joulukuun 11. päivään räjäytysten tärinätaso on pienentynyt vaihteluvälille 0,3 - 1,95 mm/s. Mittausten perusteella nähdään, että vuonna 2018 tärinät olivat jääneet edelleen reilusti alle RIL 2010-ohjearvojen ja tärinöissä oli vuosikohtaisesti esiintynyt vain pientä nousua alkuvuoteen nähden, joiden jälkeen loppuvuosi oli kulunut vielä pienemmillä tärinöillä. Verrattuna vuotta 2018 vuoteen 2017, ovat vuoden 2018 lopun tärinät olleet pienemmät.

RIL ohjearvoja ei ole ylitetty. Pääosin tärinät ovat pysyneet noin 10 - 30 %:ssa verrattuna RIL-ohjearvoihin. Mittausdata todistaa sen, että räjäytystärinät ovat kohtuullisia ja kuitenkin tuotannollisista syistä johtuen ns. väljyyteen tulee olla mahdollisuus, jotta harvinaiset, mutta mahdolliset poikkeukselliset tilanteet tai erikoiset kalliorintaukset eivät aiheuttaisi tarpeettomia selvitystoimia. Toimija joka tapauksessa vastaa toiminnastaan kaikin tavoin ja pyrkii ennaltaehkäisemään haittojen syntymistä käytössä olevilla parhailla tekniikoilla ja menetelmillä. Ilmoitukset ovat tulleet reilusti alle ohjearvojen olleista räjäytyksistä. Joskus räjäytysten vaikutukset ovat suuremmat, kuin sisäinen tavoite, joka jokaisella räjäytyssuunnittelulla asetetaan, mutta silloinkaan ohjearvoja ei ole lähellekään rikottu. Korjaustoimiin kuitenkin on ryhdytty myös näiden tilanteiden osalta.

Toiminnan joustavuuden vuoksi tulee sallia räjäytysten suorittaminen kaikkina arkipäivinä ja hakemuksessa on jo selvitetty, että räjäytysten määrä on keskimäärin enintään 3 räjäytystä viikossa. Normaalit räjäytyspäivät ovat nyt tiistai ja torstai, mutta poikkeustilanteissa tulee olla mahdollista räjäyttää myös muina arkipäivinä. Normaali räjäytyskellonaikakin on tiedossa. Tarvittaessa tieto tulevasta räjäytyksestä voidaan toimittaa tekstiviestillä tiedon perustellusti tarvitseville.

Suositukset tärinän ohje-arvoille annetaan heilahdusnopeuden (mm/s) arvoina ”RIL 253-2010 Rakentamisen aiheuttamat tärinät” –julkaisun määrittelemällä tavalla. Esimerkiksi noin kilometrin etäisyydellä rakennustapakertoimen ollessa 1 (tietyn rakennustavan mukainen rakennus perustuksineen), on ohjearvo rakennuksen sijaitessa pehmeällä savella 3 mm/s, savella/siltillä/löyhällä hiekalla 6 mm/s, soralla/moreenilla/rikkonaisella tai löyhällä kalliolla 9 mm/s sekä kiinteällä kalliolla 12 mm/s. Vastaavasti ns. paremmilla rakennustapakertoimilla rakenteille määritetyt ohjearvot ovat korkeampia. Rakennusta vaurioittava tärinä voi siten olla täysin erilainen samalla etäisyydellä oleville rakennuksille, jotka on perustettu eri tavalla erilaiselle pohjamaalle. Ohjearvoihin perustuva määräys ei ole tasavertainen, kun ihmiset asuvat erilaisissa rakennuksissa erilaisella maapohjalla. Ihmisten kokemalle tärinähaitalle on näin ollen ongelmallista antaa yleispäteviä raja-arvoja. Jokainen haittailmoitus pyydetään toimittamaan toimijalle, jotta ne voidaan tutkia ja antaa niihin oma vastauksensa. ELY-keskuksen lausuntoon vastataan, että raja-arvojen asettaminen RIL-ohjearvojen mukaisesti voi olla mahdollista, mutta käytännössä on kohtuutonta velvoittaa toiminnanharjoittajaa selvittämään jokaisen etäämmälläkin olevan ilmoituksen tekijän tärinöitä mittaamalla, kun jo läheisten jatkuvan seurannan mittareiden perusteella voidaan todeta, että vauriovaaraa ei kauempanakaan oleville ole aiheutettu. Toimija joutuisi asettamaan ihmiset eriarvoiseen asemaan rakennusomaisuutensa mukaan. RIL-ohjearvoja noudatetaan toiminnassa joka tapauksessa, koska louhinta on ankaran vastuun alaista toimintaa.

Heilahdusnopeuden (mm/s) lisäksi tulkitaan taajuutta (Hz) ja siirtymää (µm). Ihmisen havaitsemana räjäytys on erilaista ulkona ja sisällä johtuen rakenteista ja maapohjasta sekä tärinän aiheuttajasta. Tärinämittareihin tallentuu jatkuvasti muutakin tärinää, joka on heilahdusnopeudeltaan ja laajuudeltaan korkeampaa ja jotka syntyvät muusta toiminnasta rakennusten lähellä. Ihmisten kokemaa häiriötä ei voida mitata, koska se mitä ihminen aistii, on subjektiivista ja yksilökohtaista. Aistinvaraisesti tehty havainto voi tuntua ihmisestä pahalta, jos siihen sisältyy herkistymistä, huolta, pelkoa tai tiedon puutetta. Ihmisten kokema stressi voi ilmentyä huolestuneisuutena, kun havaitsee astioiden helinän kaapissa, jolloin voi huolestua esim. talon kestävyydestä. Suurempia tärinöitä voivat aiheuttaa myös muut toimet kuin louhinta.

Alueella on myös muita toimintoja (myös ympäristöluvanvaraisia), jotka voivat aiheuttaa poikkeuksellista tärinöitä tai ilmanpaineiskuja. Seepsulan omasta mittausdatasta voidaan havaita myös muita korkeita ilmanpaineita, joita mittareihin on tallentunut. Ilmanpainemittausraportin liitteistä IP4 ja IP4B mittausdatasta nähdään (mitattu maantasolla ja parvekkeella), että Seepsulan Senkkerin räjäytykset eivät aiheuta korkeita ilmanpaineita, vaan että räjäytyksiä selvästi korkeammat ilmanpaineet ovat aiheutuneet muista toiminnoista tai tuulesta.

Räjäytyksistä aiheutuu edellä käsiteltyjen maaperässä kulkevien tärinöiden lisäksi ilman värähtelyä, jota kutsutaan ilmanpaineaalloksi. Selkeä merkki tai oire on hyvin yleisesti ilmenevä astioiden kilinä ja ikkunoiden vavahtelu. Tärinä ja ilmanpaineiskut eivät olleet aiheuttaneet vaurioita myöskään Senkkerin toiminta-alueen rakennuksille (toimistorakennus, varastohallit, asfalttitehdas rakennuksineen, ym.). Ilmanpaineiskujen luotettavammaksi selvittämiseksi Oy Finnrock Ab on suorittanut tärinän ja ilmanpaineiskujen mittausta Seepsulan kiviaineslouhimon ympäristössä mittausjaksolla 5.12.2018 - 5.03.2019. Räjäytystöitä tehtiin Seepsulan kiviainestehtaalla n. 600 - 4000 metrin päässä mittauspisteistä. Mittaustulosten perusteella kaikissa mittauspisteissä jäätiin selkeästi alle tärinän ja ilmanpaineiskujen ohjearvojen. Ilmanpaineiskuille ei ole Suomessa virallisia ohjearvoja, mutta käytännössä on sovellettu ruotsalaista SSO25210-standardia. Edellä esitetty ilmapainemittausraportti on esitetty vastineen liitteenä.

Senkkerissä on myös testattu mittaamalla tilanne, jossa on räjäytetty digitaalisilla nalleilla vain yksi panosreikä verrattuna koko kentän räjäyttämiseen. Aiheutuneen tärinän ero on ollut vain noin 20 %:n luokkaa eli panoskentän koolla ei ole merkityksellistä vaikutusta tärinöihin, kun muutoinkin pysytään hyvin ohjearvojen alapuolella. Seepsulan räjäytysten rikotusvoima on hyvin kohdennettu louhittavaan kallioon digitaalisten nallien avulla. Nykyisellään louheen koko on parhaiten onnistunutta ja louheen rikotus (ns. vasaramainen ääni) jää hyvin vähäiseksi. Aikaisemmin (2017 ja sitä ennen) Anfolla ja ilman digitaalisia nalleja räjäytettynä louhe oli usein suurta ja sitä jouduttiin käsittelemään (rikottamaan) paljon nykyistä enemmän. Nykyistä louhintatapaa ja aikaisempaa louhintatapaa ei voida vertailla keskenään esim. kenttäkoon tai käytettävän räjähdeaineen osalta, koska räjähdysaine diginalleineen ja louhintasuunnittelu ovat täysin erilaiset. Mittausdatan perusteella vuonna 2018 alkuvuoden ja kesän jälkeen on saatu diginallien käyttöasetukset kuntoon siten, että loppuvuonna 2018 tärinät ovat olleet jopa pienemmät, kuin esim. vuonna 2017 ilman diginalleja suoritettuna louhintana, vaikka syksyllä 2018 on louhittu korkeimpia louhintarintauksia (noin 25 m). Suunnitelmissa on silti tarkoitus siirtyä louhimaan nyt 8...32 metrin rintausta kahdessa noin max. 15 metrin tasossa, joka louhintateknisesti olisi helpommin hallittavissa.

Räjäytysten melu ei aiheuta meluhaittaa. Räjäytyksistä muodostuville hetkellisille melutasoille ei ole säädöksissä vertailuarvoja. Räjäytyksillä ei ole vaikutusta keskiäänitasoihin, kun räjäytyksiä toteutetaan harvoin (esim. 1 kerran päivässä).

Muut melu ja pölyvaikutukset

Meluhaitan leviämisen estämiseksi on rakennettu isoja suojavalleja. Uuden kiviainestehtaan syötin rakennetaan tasolle +30, joka on 18 metriä nykyistä kiviainestehtaan syöttötasoa alempana. Uusi tehdas tulee jopa alemmas, kuin mitä ympäristölupahakemuksessa on selvitetty, koska hakemuksen käsittelyaikana tehdassuunnittelu on edennyt. Uusi tehdas on melumallinnettu korkeammalle, mutta ei

siltikään mallin mukaan aiheuta melutason ohjearvoja suurempia meluja. Alueella louheen kuljetus tullaan suorittamaan jatkossa oleellisesti alemmalla tasolla, kuin nykyisellään. Tuotantomäärän lisäystä on haettu uudelle kiviainestehtaalle, joka sijoittuu alemmalle tasolle, on entistä suojatumpi ja muutoinkin parempi tekniikoiltaan. Erityisesti nykyisen kiviainestehtaan BAT-ja BEP-asiat on kuvattu hakemuksen liitteen selvityksessä. Tuotannon lisääntyminen ei selvitetyn mukaisesti lisää merkittävästi ympäristöön haittoja tai päästöjä. Toiminnan meluja on mitattu ja melut on mallinnettu. Meluselvitysten mukaan melutason ohjearvoja ei ylitetä.

Ympäristöhallinnon kiviainestuotannon BAT- ja BEP-julkaisun mukaan ilmanlaatuasetuksen (VNA 711/2001) mukaan yleensä yli 500 m päässä murskausalueista sijaitsevissa kohteissa murskaustoiminnan pölypäästöt eivät aiheuta merkittäviä haittoja eikä tarvetta hiukkaspitoisuusmittauksille ole. Kaikkeen pölyävään toimintaan (mm. murskaus ja kiviaineskuljetusreitit) Senkkerissä on yli 500 metrin etäisyys. Ainoastaan joitain pesukiviainesvarastokasoja sijaitsee noin 400 – 500 metrin etäisyydellä asutuksesta. Koivikon alueen hiukkaspitoisuusmittauksen (päivätty 9.11.2015) mukaan Seepsulan Senkkerin toiminta ei aiheuta pölyhaittaa.

Muut vaikutukset (asumisviihtyvyys, kiinteistöjen arvonalennus ja liikenne)
Liikenne yleisillä teillä, yleisten teiden kunto ja kuormitus eivät sisälly ympäristölupaharkintaan. Laadituissa ympäristövaikutusten arvioinneissa on käsitelty paljon suurempia kiviaineskuljetusmääriä, kuin nyt hakemuksen kohteena olevassa toiminnassa kuljetetaan. Liikenteen aiheuttamaa pölyämistä vähennetään ja estetään kastelemalla lähtevät kiviaineskuormat Senkkerissä. Yleisten teiden pölyämiseen ja huonokuntoisuuteen ei voida vaikuttaa.

Senkkerin alueen toiminta ei etäisyytensä vuoksi alenna Ruotsinkylän asukkaiden asumisviihtyvyyttä oleellisesti tai muidenkaan ympäristön asukkaiden asumisviihtyvyyttä. Lähialueen asumisviihtyvyyteen toiminnalla ei ole oleellista vaikutusta. Edellä perustellun mukaisesti Ruotsinkylän asukkaat eivät altistu merkittävästi Senkkerin toiminnasta aiheutuvalle melulle, pölylle, ilmanpaineelle tai tärinälle. Melu-, ilmanpaine- ja pölypäästöt eivät kantaudu selvitysten ja mittausten mukaan haitallisesti asutukseen asti, jolloin terveyshaittaa ei synny. Kiinteistöjen arvonalennusta ei käsitellä ympäristölupamenettelyssä.

Seepsulan Senkkerin toiminta-ajat ovat muraus-asetuksen 800/2010 toiminta-aikojen mukaisia, vaikka ns. muraus-asetuksen häiritseviä toimintoja suoritetaan yli 500 metrin etäisyydellä asutuksesta. Lisäksi maasto-olosuhteet (korkeat suojavallit) ovat erityisen suojaavat ja toiminnanharjoittaja on sijoittanut murskaamon rakennukseen sekä toiminnanharjoittaja käyttää muita melua tehokkaasti vähentäviä teknisiä keinoja. Toiminta-aikoja ei ole tarpeen supistaa. Toiminta-aikojen tulkinnat ovat kuitenkin valvonnallisia asioita, jotka eivät toiminnanharjoittajan mielestä kuulu ympäristölupakäsittelyyn. Poraamista ja louheen rikotusta on suoritettu (> 500 metrin etäisyydellä) vain ympäristöluvan toiminta-aikoina kello 7 - 18. Vastaavasti luvanvaraisia toimintoja Seepsulan Senkkerissä ei ole suoritettu kello 22 jälkeen. Alueella on muita toimintoja, joilla on lupa toimia vuorokauden ympäri ja viikon kaikkina päivinä.

Senkkerin kiviainestehdas sijaitsee lentomelualueella lähellä Helsinki-Vantaan lentokenttää. Koko toiminnan alusta asti on toimittu yhteistyössä lennonjohdon kanssa, josta on pyydetty lupa jokaiselle räjäytykselle. Kiviainestehtaan yhteystiedot ovat lennonjohdossa ja toiminta ei vaaranna lentoturvallisuutta. Fingrid oyj:n

johto on yli 100 metrin etäisyydellä louhinta-alueen rajasta.

Ympäristölupaa ei tule määrätä määräaikaiseksi, sille ei ole perusteita. Toiminta ei aiheuta vesistökuormitusta, koska pohja on irtilouhittua ja joka suodattaa kaiken pintavaluman, joka ojia pitkin alueelta lähtee pois. Emulsioräjähdeaineeseen siirtyminen on myös vähentänyt typpikuormitusta merkittävästi. Tarkkailusuunnitelmaa on päivitetty ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti.

Muistutukset, lausunnot ja vastine ovat nähtävillä ympäristölautakunnan kokouksessa ja sitä ennen Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksessa sekä sähköisen esityslistan oheisaineistossa.

Lisätiedot: ympäristötarkastaja Saku Nurminen, puh. 040 314 2259

VIRANOMAISEN RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää:

– myöntää Seepsula oy:lle ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen ympäristöluvan kallion louhintaan ja murskaukseen Tuusulan tiloille Fågelbergsmosse 858-411-3-140, Kalliola 858-411-1-174, Hannele 858-411-1-179 ja Degermosse 858-411-1-145; ja
– myöntää Seepsula oy:lle ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen aloitusluvan 3 350 000 tn/v (louhinta ja murskaus) tuotantomäärälle uutta lupapäätöstä noudattaen. Aloitusluvan tuotantomäärään voidaan sisällyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen 16.12.2008 myöntämän ympäristöluvan mukainen 50 000 tn/v ulkopuolelta murskattavaksi tuotava louhe.

Tämä ympäristölupapäätös korvaa alueella olleet aikaisemmat ympäristöluvat 16.12.2008 (No YS 1765, Dnro UUS-2007-Y-549-111) ja 17.6.2013 (Nro 124/2013/1, Dnro ESAVI/728/04.08/2010).

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisesti ja seuraavin lupamääräyksin;

LUPAMÄÄRÄYKSET

Toimintaa koskevat yleiset määräykset

1. Tämä ympäristölupapäätös koskee Seepsula oy:n kivi- ja maa-aineksen otto-, louhinta-, murskaus-, jalostus- ja märkäseulontatoimintoja sekä niihin liittyviä oheistoimintoja ympäristölupahakemuksessa esitetyllä toiminta-alueella Senkkerin alueen kiinteistöillä Fågelbergsmosse 858-411-3-140, Kalliola 858-411-1-174, Hannele 858-411-1-179 ja Degermosse 858-411-1-145. (YSL 27 §)

2. Alueella saa laitoksen toiminta-aikana louhia kalliota ja ottaa irtomaalajeja maa-aineslupapäätöksen 9.8.2011 § 59 mukainen enimmäisottomäärä 15 296 908 m^3ktr (louhintatasolla +42 m), jonka lisäksi alueelta saa louhia uuden kiviainestehtaan sijoittamisessa irrotettava kiviaines.

Alueelta saa louhia kalliokiviaineksia vuosittain lupahakemuksessa esitetyn nykyisen kiviainestehtaan aikana enintään 3 350 000 tn/v. Vastaavasti toiminta-alueelta saa louhia kalliokiviaineksia lupahakemuksessa esitetyn uuden kiviainestehtaan aikana enintään 5 000 000 tn/v. (YSL 52 §)

3. Alueella saa murskata kiviainesta lupahakemuksessa esitetyn nykyisen kiviainestehtaan aikana enintään 3 400 000 tn/v, josta enintään 50 000 tn/v voidaan toiminta-alueen ulkopuolelta. Alueella saa murskata kiviainesta lupahakemuksessa esitetyn uuden kiviainestehtaan aikana enintään 5 000 000 tn/v, josta enintään 1 650 000 tn/v voidaan tuoda toiminta-alueen ulkopuolelta. (YSL 52 §)

4. Toiminta-alueen käyttö maankaatopaikkatoimintaan ilman erillistä ympäristölupapäätöstä on kielletty. Alueelle saa ottaa vastaan varmuudella puhtaiksi todettuja pintamaita ja käyttää ne suunnitelman mukaisten meluvallien rakentamiseen ja ottamisalueen maisemointiin vain, mikäli toiminta-alueelta ei kerry riittävästi kyseisiä pintamaita.

   Mikäli alueelle tuodaan muita kuin edellä hyväksyttyjä puhtaita maa-aineksia tai muita jätteitä, on jäte viipymättä toimitettava laitokseen, jonka ympäristöluvassa tällaisen jätteen vastaanotto on sallittu, tai jäte on palautettava sen haltijalle. Edellä tarkoitettujen kiviainesten ja maa-ainesten valvontaan liittyvästä kirjanpidosta ja raportoinnista määrätään jäljempänä määräyksissä 35 ja 36. (YSL 52, 58, 62 §, JL 29, 30, 31 §)

5. Räjäytystä saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 10.00–15.00 ja poikkeuksellisesti klo 15.00–17.00. Räjäytykseen on saatava lupa Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdolta.

   Poraamista ja louheen rikotusta saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 7.00–18.00. Rikotus on kuitenkin tehtävä klo 8.00–16.00 ensisijaisesti ja aina, kun toiminnan etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

   Louhintaa, louheen kuormauksia ja kuljetuksia ei saa tehdä lainkaan 1.6.–31.8. välisenä aikana sillä osalla ottoaluetta, jolta etäisyys melulle alttiisiin kohteisiin on alle 500 metriä.

   Murskaamista saa tehdä yleiset juhlapäivät pois lukien maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00.

   Valmistelevia töitä ja koneiden huoltoja saa tehdä arkisin maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00 pois lukien yleiset juhlapäivät.

   Kuormauksia ja tuotekuljetuksia saa tehdä arkisin maanantaista perjantaihin klo 6.00–22.00 ja lauantaisin klo 7.00–18.00 pois lukien yleiset juhlapäivät. (YSL 52 §, VNa 800/2010 8 §)

Vesien johtaminen ja käsittely

6. Sosiaalitilojen jätevedet on kerättävä umpisäiliöön ja käsiteltävä asianmukai-

sesti tai johdettava vesihuoltolaitoksen viemäriin. Sosiaalijätevesien käsittelyyn toimittamisessa on noudatettava vesihuoltolaitoksen antamia ohjeita ja määräyksiä.

Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien käsittely- ja jakelualueiden ja muiden päällystettyjen alueiden hulevedet on viemäröitävä standardin SFS-EN-858-1 mukaiseen 1 luokan öljynerottimeen. Öljynerotin on varustettava näytteenotto- ja sulkuventtiilikaivolla. Kaivoihin on oltava esteetön pääsy ja kaivojen sijainti on merkittävä selkeästi. Öljynerottimien kunto on tarkastettava säännöllisesti.

Öljynerottimesta avo-ojaan johdettavan veden kokonaishiilivetypitoisuus saa olla enintään 5 mg/l. (YSL 52 §)

7. Toiminta-alueen hulevesistä ei saa aiheutua veden purkualueiden vettymistä, maaperän pilaantumista, pinta- ja pohjaveden pilaantumisvaaraa eikä muuta ympäristöriskiä.

   Toiminta-alueella louhinnan ja murskauksen aikana muodostuvat hulevedet on koottava yhteen hallitusti ja esikäsiteltävä vähintään selkeytysaltaassa tai muulla vastaavalla tavalla ennen niiden johtamista ojaan. Hulevesien käsittely toiminta-alueella tulee suunnitella siten, että hulevesien pääsy toiminta-alueen ulkopuolelle voidaan tarvittaessa estää. Selkeytysaltaiden ja muiden vesien käsittelyjärjestelmien on sijaittava toiminnanharjoittajan toiminta-alueella. Selkeytysaltaat ja muut vesien käsittelyjärjestelmät on mitoitettava siten, että valumavesien viipymä altaassa on riittävä hienoaineksen laskeutumiseksi ja alueelta lähtevän hulevesivirtaaman tasaamiseksi.

   Tiedot selkeytysaltaiden tai muiden vedenkäsittelyjärjestelmien sijainnista, pinta-alasta, syvyydestä ja tilavuudesta sekä suunnitelma vesien johtamiseksi järjestelmistä on toimitettava hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle vähintään kuukausi ennen toiminnan aloittamista kunkin louhintavaiheen osalta. (YSL 16, 17, 52 §, VNa 800/2010 10 §)

Päästöt ilmaan

8. Toiminta-alueen työkoneissa polttoaineena käytettävän kevyen polttoöljyn rikkipitoisuus saa olla enintään 0,10 painoprosenttia. (YSL 52 §, VNa 689/2006)

9. Poravaunut on varustettava pölyn talteenottojärjestelmillä. Käsiteltävän kiviaineksen on oltava kosteaa. Murskauksesta aiheutuvia pölyhaittoja on ehkäistävä kastelulla tai koteloimalla päästölähteet kattavasti ja tiiviisti tai muilla parasta käyttökelpoista tekniikkaa edustavilla menetelmillä.

   Kuormattavan ja murskauslaitteiston kuljettimelta putoavan kiviaineksen pudotuskorkeus on säädettävä mahdollisimman pieneksi ja käytettävä pölyämistä estävää suojausta kuljettimien päässä tai muulla vastaavalla tekniikalla toteutettava parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

   Poravaunujen ja murskaamon pölynpoistojärjestelmät on pidettävä hyvässä kunnossa ja niiden kunto on tarkistettava toiminta-aikana päivittäin. Pölynpoistojärjestelmän rikkoutuessa tai jonkin muun päästöjä olennaisesti lisäävän

häiriön sattuessa on laitoksen päästöjä aiheuttava toiminta keskeytettävä, kunnes järjestelmä on korjattu tai häiriö poistettu. Samoin toiminta on keskeytettävä tilanteissa, joissa pölynpoistojärjestelmää ei voida käyttää normaalilla teholla esimerkiksi pakkasen vuoksi. (YSL 52 §, VNa 800/2010 4 §)

10. Varastokasat sekä alue, jolla työkoneet ja kuljetuskalusto liikkuvat, ja toiminta-alueella oleva tiestö on hoidettava siten, että pölyäminen jää mahdollisimman vähäiseksi. Varastokasojen, alueen ja teiden pölyntorjunnassa on tarvittaessa käytettävä vettä. Suolan ja muiden pohjaveden laatua vaarantavien kemikaalien käyttö pölynsidonnassa on kiellettyä. Lisäksi on huolehdittava, että jätettä tai pölyä ei leviä toiminta-alueen ulkopuolelle. Kuljetuskaluston puhtaudesta on huolehdittava. (YSL 52 §)

Melu ja tärinä

11. Poraus, räjäytys, rikotus, murskaus ja muu melua aiheuttava toiminta liikenne mukaan lukien on suunniteltava ja toteutettava siten, että siitä aiheutuva melu ei ylitä asumiseen käytettävillä alueilla päivällä klo 7.00–22.00 ekvivalenttimelutasoa (LAeq) 55 dB eikä yöllä klo 6.00–7.00 ekvivalenttimelutasoa (LAeq) 50 dB. (YSL 52 §, VNa 800/2010 7 §)

12. Louhintaan liittyvä louheen käsittely tulee tehdä alimman ottamistason tasolla olevilla laitteilla ja ajoneuvoilla meluvaikutusten leviämisen estämiseksi heti, kun se on teknisesti mahdollista. Murskausta suoritettaessa murskain on sijoitettava alimmalle ottotasolle heti, kun se on teknisesti mahdollista.

    Murskain on sijoitettava siten, että voimakkain ääni ei lähde melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Murskattavat kiviainekset ja valmiit tuotekasat on sijoitettava siten, että ne estävät melun leviämisen melulle alttiiden kohteiden suuntaan. Kasojen koko on pidettävä koko murskaustoiminnan ajan riittävän suurena melun haitallisen leviämisen estämiseksi. Lisäksi melun haitallista leviämistä on estettävä hakemuksessa esitetyn mukaisesti kiviaineksista tai pintamaista rakennettujen meluvallien avulla. (YSL 52 §, VNa 800/2010 6 §)

13. Räjäytystyöt on mitoitettava ja räjäytysaineet valittava siten, että räjäytyksistä ja niistä aiheutuvasta tärinästä tai ilmanpaineesta ei aiheudu vahinkoa tai haittaa toiminta-alueen ulkopuolisille ihmisille, kiinteistöille tai muulle ympäristölle ja siten, että räjäytyksistä aiheutuva meluhaitta jää mahdollisimman vähäiseksi.

    Uudenmaan ELY-keskuksen 26.11.2014 (UUDELY/352/07.00/2010) hyväksymä louhinnan riskianalyysi ja tarkkailuesitys tärinän mittaamisesta on tarkastettava ja päivitettävä, mikäli olosuhteet toiminta-alueella ja sen ympäristössä ovat muuttuneet hyväksytyssä riskianalyysissä esitetystä. Louhintatyön ympäristöselvitys on tarkastettava ja tarvittaessa päivitettävä viimeistään ennen seuraavan louhintavaiheen alkamista. Tiedot ympäristöselvityksen tarkastamisesta ja mahdollisesta päivittämisestä on toimitettava valvontaviranomaiselle ennen seuraavan louhintavaiheen aloittamista.

    Louhintaräjäytyksistä tulee tehdä ilmoitus Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohtoon hyvissä ajoin ennen suunniteltua räjäytysajankohtaa. Räjäytyksissä tulee noudattaa lennonjohdon ohjeita ja määräyksiä. (YSL 52, 62, 64 §)

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

14. Alueelta poistettavat pintamaat on ensisijaisesti hyödynnettävä Senkkerin kiviainesaseman toiminta-alueella tai toimitettava hyödynnettäväksi muualle luvanvaraiseen paikkaan.

    Louhinta-alueen pintamaita voidaan hyödyntää esitetyn kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaisesti melu- ja /maisemavallien rakentamisessa toiminta-alueelle ja sen rajoille. Melu-/maisemavallit on suunniteltava ja toteutettava siten, että ne eivät aiheuta haittaa tai vaaraa ympäristön asutukselle tai toiminnoille. Melu-/maisemavallien sijoittelussa on otettava huomioon sijoituspaikkojen pohjaolosuhteet rakenteiden vakauden varmistamiseksi. Valmis meluvalli on metsitettävä.

    Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on arvioitava ja tarvittaessa tarkistettava viiden vuoden kuluttua tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Arvioinnista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Jos kaivannaisjätteen määrä tai laatu tai jätteen käsittelyn tai hyödyntämisen järjestelyt muuttuvat merkittävästi, kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa on muutettava. Lupaa on tällöin muutettava siten kuin ympäristönsuojelulain 114 §:n 4 momentissa säädetään. (YSL 52, 114 §)

15. Toiminta on järjestettävä siten, että jätteitä syntyy mahdollisimman vähän.

    Toiminnasta muodostuvat jätteet ja vaaralliset jätteet, mukaan lukien poistettavat pintamaat, on lajiteltava ja säilytettävä toisistaan erillään ja niitä on varastoitava ja käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu epäsiisteyttä, roskaantumista, pölyämistä, hajuhaittaa, pilaantumisvaaraa maaperälle tai pinta- tai pohjavesille eikä muutakaan haittaa ympäristölle.

    Kantoja ja hakkuutähteitä saa välivarastoida toiminta-alueella enintään kolme vuotta, jona aikana ne on toimitettava hyödynnettäväksi luvanvaraiseen paikkaan. (YSL 58 §, JL 8, 13 §)

16. Hyödyntämiskelpoiset jätteet ja vaaralliset jätteet on kerättävä erilleen ja toimitettava hyödynnettäviksi asianmukaiseen käsittelyyn. Mikäli hyödyntäminen ei ole kohtuullisin kustannuksin mahdollista, jätteet on toimitettava sellaiselle vastaanottopaikalle, jolla on lupa ottaa vastaan ja käsitellä kyseisenlaista jätettä. Vain hyödyntämiseen kelpaamattomat jätteet saa toimittaa tavanomaisen jätteen kaatopaikalle, mikäli ne eivät ole vaarallisiksi jätteiksi luokiteltavia. Hyödyntämiskelpoiset jätteet on ensisijaisesti pyrittävä toimittamaan laitokseen, jossa hyödynnetään jätteen sisältämä aine, ja toissijaisesti laitokseen, jossa hyödynnetään jätteen sisältämä energia. (YSL 58 §, JL 8, 13 §)

17. Toiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet ja muut ympäristölle vaaralliset ja haitalliset aineet on varastoitava suljetuissa ja asianmukaisesti merkityissä astioissa katettuina tai muuten vesitiiviisti. Erilaiset vaaralliset jätteet on pidettävä erillään toisistaan ja ryhmiteltävä ja merkittävä ominaisuuksiensa mukaan. Nestemäisessä muodossa olevat vaaralliset jätteet on varastoitava tiiviillä ja reunakorokkein varustetulla alustalla siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle. Vaarallisten jätteiden pääsy maaperään on estettävä. (YSL 58

§, JL 15, 16, 17 §)

18. Vaaralliset jätteet kuten öljyjäte, öljynsuodattimet, trasselit, akut ja paristot on toimitettava käsiteltäviksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisten jätteiden vastaanotto. Vaarallista jätettä luovutettaessa on jätteiden siirrosta laadittava siirtoasiakirja, josta ilmenevät jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen (179/2012) 24 §:ssä velvoitetut tiedot. (YSL 52 §, JA 24 §)

Alueen hoito

19. Toiminta on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu kohtuutonta melua, pölyhaittoja, epäsiisteyttä, ympäristön roskaantumista, pilaantumisvaaraa maaperälle, pinta- tai pohjavesien pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa ympäristölle, ympäristön asukkaille tai alueella työskenteleville. Alueen yleisestä siisteydestä on huolehdittava. Alueesta ei saa muodostua sinne kelpaamattomien tai sinne kuulumattomien jätteiden varastoaluetta. (YSL 52 §)

20. Ulkopuolisten asiaton pääsy ajoneuvoilla toiminta-alueelle on estettävä lukittavilla puomeilla tai muulla vastaavalla järjestelyllä. Louhinta-alue on aidattava ulkopuolisille aiheutuvan vaaran estämiseksi. (YSL 52 §)

21. Louhinta-alueella saa varastoida polttoaineita ja muita öljytuotteita vain työkoneiden tankkausta ja huoltoa varten. Työkoneissa käytettävät polttoaineet, öljyt ja kemikaalit on varastoitava ja työkoneiden tankkaukset suoritettava niin, että vuodot maaperään estetään. Polttoainesäiliöiden on oltava kaksoisvaipallisia tai suoja-altaalla varustettuja. Suoja-altaan on oltava tilavuudeltaan vähintään 100 % sille sijoitettavien säiliöiden yhteenlasketusta nestetilavuudesta. Polttoainesäiliöiden täyttöpistoolit on oltava lukittuina, kun alueella ei työskennellä. Polttoainesäiliöt on varustettava ylitäytönestimillä. Kuljetuskaluston tankkaus ja huolto louhinta-alueella on kielletty. (YSL 52 §, VNa 800/2010 9 §)

22. Polttoainesäiliöiden alueet ja työkoneiden tankkauspaikan maaperä on suojattava riittävän laajalla, polttoainetta kestävällä, tiiviillä kalvolla tai muulla vastaavalla tavalla. (YSL 52 §, VNa 800/2010 9 §)

23. Toiminnanharjoittajan on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta sekä laitoksen hoidosta ja valvonnasta. Henkilön nimi ja yhteystiedot on toimitettava tiedoksi valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Mikäli vastaavan hoitajan yhteystiedot muuttuvat, on muutos saatettava tiedoksi edellä mainituille viranomaisille. (YSL 52 §, VNa 800/2010 12 §)

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

24. Määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan aiheuttavista häiriötilanteista ja muista vahingoista ja onnettomuuksista, joissa öljyä tai polttoainetta pääsee vuotamaan maaperään, pinta- tai pohjavesiin, on viipymättä ilmoitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Merkittävistä polttoaine- tai kemikaalivuodoista on välittömästi ilmoitettava myös Keski-Uudenmaan pelastuslaitokselle.

Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on toiminta-alueella oltava riittävä alkusammutus- ja vuotojentorjuntakalusto. Imeytysmateriaalia on oltava aina riittävästi saatavilla. (YSL 52 §, VNa 800/2010 12 §)

25. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä, on ryhdyttävä välittömästi asianmukaisiin tarpeellisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen ja niiden leviämisen estämiseksi ja päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi sekä tapahtuman toistumisen estämiseksi. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttonesteet ja muut aineet on kerättävä välittömästi talteen. Laitteet tulee saattaa normaaliin toimintakuntoon niin pian kuin se on teknisesti mahdollista. (YSL 52 §, VNa 800/2010 12 §)

26. Poikkeuksellista pölynmuodostusta tai tärinää aiheuttava toiminta on Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon pyytäessä välittömästi keskeytettävä. Jos louhinnan tai alueella tapahtuvan muun toiminnan yhteydessä tapahtuu Fingrid oyj:n tai Nurmijärven Sähkö oy:n johtoon kohdistuva vahinko, siitä on ilmoitettava viipymättä Fingrid Oyj:n verkkokeskukseen ja Nurmijärven Sähkö oy:lle. (YSL 52 §)

Tarkkailu, kirjanpito- ja raportointi

27. Toiminta-alueen rajasta 500 metrin säteellä sijaitsevien talousvesikaivojen sijainti, tyyppi, kunto, vedenpinnan korkeus, syvyys, veden riittävyys ja tarvittaessa veden laatu tulee selvittää ennen tässä päätöksessä tarkoitetun toiminnan aloittamista.

    Tiedot lähimpien talousvesikaivojen sijainnista, tyypistä, kunnosta, vedenpinnan korkeudesta, syvyydestä, veden riittävyydestä ja veden laadusta on toimitettava valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille kuukauden kuluessa selvityksen valmistumisesta.

    Toiminnanharjoittajan on lisäksi esitettävä tarkkailusuunnitelma toiminta-alueen rajaa lähinnä sijaitsevien talousvesikaivojen veden laadun ja pinnankorkeuden tarkkailemiseksi. Tarkkailusuunnitelma on toimitettava hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle vähintään kuukausi ennen toiminnan aloittamista. Valvontaviranomainen voi edellyttää selvityksestä saatujen tietojen perusteella muutoksia hyväksyttyyn tarkkailusuunnitelmaan. (YSL 6, 62 §)

28. Toiminnan vaikutuksia alueen pinta- ja pohjavesiin sekä lähimpien talousvesikaivojen veden laatuun ja pinnankorkeuteen on tarkkailtava toiminnanharjoittajan tarkkailusuunnitelman ”Seepsula oy, kalliokiven louhinta- ja murskaustoiminta, pinta- ja pohjavedet, hallinta ja tarkkailu, Senkkerin kiviainestehdas, YIP Ympäristöinsinööripalvelut oy 10.10.2018, päivitetty 4.1.2019 ja 25.4.2019” mukaisesti. Tarkkailusuunnitelmassa esitetyn lisäksi kaivoveden tarkkailuun tulee ottaa mukaan Kesäkylä-Koivikon palstan 39 porakaivo (ei pinnankorkeutta) ja palstan 35 rengaskaivo. Tarkkailuohjelmaa voidaan tarvittaessa muuttaa valvontaviranomaisen aloitteesta. (YSL 6, 62 §)

29. Pohjaveden ja pintaveden sekä kaivoveden tarkkailutulokset on toimitettava

kuukauden kuluessa tulosten saamisesta valvontaviranomaiselle sekä Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. Yksityisten kaivojen osalta pohjaveden tarkkailujen tulokset on toimitettava myös tarkkailun piiriin kuuluvien kaivojen omistajille. (YSL 6, 62 §)

30. Laitoksen toimintojen, liikenne mukaan lukien, aiheuttama melutaso on mitattava aina louhinnan alkaessa alle 500 metrin etäisyydellä melulle altistuvasta asumiseen käytettävästä kohteesta. Lisäksi melutaso on mitattava melulle eniten altistuvassa asumiseen käytettävässä kohteessa aina murskauslaitoksen siirryttyä uuteen paikkaan. Kallion louhinnan, porauksen, rikotuksen ja kiviaineksen murskauksen on oltava käynnissä mittauksen aikana. Mittaus on suoritettava ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 "Ympäristömelun mittaaminen" mukaisesti. Melutasoa määritettäessä on otettava huomioon melun mahdollinen iskumaisuus ja/tai kapeakaistaisuus.

    Melumittaussuunnitelma on toimitettava hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle vähintään kuukausi ennen mittauksen suorittamista. Mittaustulokset on toimitettava valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille kuukauden kuluessa mittaustulosten valmistumisesta. Mittausraporttiin on liitettävä kartta, josta käyvät ilmi mittauspisteet sekä poravaunujen, murskauslaitoksen ja meluesteiden sijainnit. (YSL 6, 62 §, VNa 800/2010 13 §)

31. Tärinää on mitattava ja niistä on raportoitava Uudenmaan ELY-keskuksen 26.11.2014 (UUDELY/352/07.00/2010) hyväksymä riskianalyysin ja tarkkailuesityksen tärinän mittaamisesta mukaisesti. Ympäristöselvityksen tarkistamisesta ja mahdollisesta päivittämisestä on määrätty lupamääräyksessä 13. (YSL 6, 52, 62, 64 §)

32. Toiminnasta aiheutuvien hiukkaspäästöjen vaikutus lähialueen ilmanlaatuun on selvitettävä louhinnan alkaessa seuraavalla ottovaiheella alle 500 metrin etäisyydellä lähimmästä häiriintyvästä kohteesta. Hengitettävien hiukkasten (PM10) pitoisuusmittaus on tehtävä standardin ISO 10473:2000 mukaisella tai muulla sitä vastaavalla mittausmenetelmällä, jonka tarkkuus on em. standardia vastaava. Mittausjakson pituuden tulee olla riittävä, jotta pitoisuusmittauksen tuloksia voidaan verrata ilmanlaadusta annettuun valtioneuvoston asetukseen 79/2017. Mittauspisteen on sijaittava sellaisessa paikassa, että saatu mittaustulos kuvaa toiminnan vaikutusta lähialueen asutukselle. Mittaukset on tehtävä aikana, jolloin toiminta on normaalilla tasolla.

    Mittaussuunnitelma on hyväksytettävä valvontaviranomaisella vähintään kuukausi ennen suunniteltujen kokonaisleijumamittausten aloittamista. Mittausten tulokset ja niiden pohjalta laadittu mittausraportti (sis. mittaustulosten vertaaminen asetuksen 79/2017 raja-arvoihin) on toimitettava mittausten jälkeen valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille. (YSL 6, 62, 64 §, VNa 79/2017, VNa 800/2010)

33. Tarkkailuissa havaituista mahdollisista poikkeuksellisista muutoksista on ilmoitettava valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille välittömästi. Tarkkailuja voidaan tarkentaa ja muuttaa toiminnanharjoittajan esityksestä valvontaviranomaisen hyväksymällä tavalla edellyttäen,

että muutokset eivät heikennä tulosten luotettavuutta, lupamääräysten noudattamisen valvottavuutta eivätkä tarkkailun kattavuutta. (YSL 62, 65 §)

34. Mittaukset, näytteenotto ja analysointi on suoritettava ulkopuolisen asiantuntijan toimesta standardien (CEN, ISO, SFS tai muu vastaavan tasoinen kansallinen tai kansainvälinen yleisesti käytössä oleva standardi) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa on esitettävä käytetyt mittausmenetelmät ja niiden mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta. (YSL 62 §)

Kirjanpito

35. Kiviaineksen louhimon ja murskaamon toiminnasta ja toimintaan liittyvistä ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä tapahtumista on pidettävä käyttöpäiväkirjaa. Kirjanpitovelvoite koskee myös öljynerotuksen tarkkailua ja tyhjennyksiä. Kirjanpitoon on merkittävä jäljempänä määräyksessä 36 esitetyt raportointia varten tarvittavat tiedot. Kirjanpito on pyydettäessä esitettävä ympäristöluvan valvontaviranomaisille. (YSL 52, 62 §)

Raportointi

36. Toiminnanharjoittajan on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava valvontaviranomaiselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisille edellistä vuotta koskeva raportti, josta käyvät ilmi ainakin seuraavat tiedot:
    - alueella louhitun kiviaineksen määrä (m^3, tn);
    - alueelle jalostettavaksi tuodun louheen määrä (m^3, tn) ja laadun-/puhtauden valvontatiedot;
    - jalostetun (murskatun) louheen määrä (m^3, tn);
    - tiedot alueelta pois toimitetun murskeen määrästä;
    - tiedot varastossa olevasta murskatun ja murskaamattoman kiviaineksen määrästä vuoden lopussa;
    - selvitys meluvallien rakentamistilanteesta ja meluvalliin käytettyjen maa-ainesten määrästä;
    - alueelle tuodun maa-aineksen määrä (m^3, tn), tuontikohteet ja selvitys tuodun maa-aineksen puhtaudesta sekä perustelut tuontitarpeelle;
    - yhteenveto louhimon ja murskaamon toiminta-ajoista;
    - polttoaineiden kulutusmäärätiedot,
    - yhteenveto jätekirjanpidosta;
    - lupamääräyksissä edellytettyjen tarkkailujen tulokset;
    - tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista sekä suoritetut toimenpiteet niiden osalta; ja
    - tiedot suoritetuista huoltotoimenpiteistä. (YSL 52 §)

Toiminnan muutoksiin ja lopettamiseen liittyvät määräykset

37. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan merkittävistä muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä valvontaviranomaiselle, joka voi antaa asiaan liittyen tarvittavia määräyksiä. (YSL 52 ja 170 §)

38. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kolme kuukautta ennen

toiminnan lopettamista kunkin louhintavaiheen osalta, esitettävä lupaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista kunkin louhintavaiheen osalta. (YSL 52, 94 §)

39. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen koko toiminnan lopettamista, esitettävä lupaviranomaiselle yhteenveto jo suoritetuista toimenpiteistä sekä yksityiskohtainen suunnitelma suoritettavista vesiensuojelua, ilmansuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista koko toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista. (YLS 52, 94 §)

RATKAISUN PERUSTELUT

Lupaharkinnan perusteet

Kalliokiviaineksen louhinta ja murskaus toteutettuna lupahakemuksessa esitetyllä tavalla ja noudattaen tässä päätöksessä annettuja määräyksiä, täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 11 §:n mukaan ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, että toiminnasta ei aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja pilaantuminen voidaan ehkäistä. Toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon toiminnan: 1) luonne, kesto, ajankohta ja vaikutusten merkittävyys sekä pilaantumisen todennäköisyys ja onnettomuusriski; 2) vaikutusalueen herkkyys ympäristön pilaantumiselle; 3) merkitys elinympäristön terveellisyyden, ja viihtyisyyden kannalta; 4) sijoituspaikan ja vaikutusalueen nykyinen ja oikeusvaikutteisen kaavan osoittama käyttötarkoitus; ja 5) muut mahdolliset sijoituspaikat alueella.

Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista tai rekisteröitävää toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen

Ympäristönsuojelulain 48 §:n mukaan lupaviranomaisen on tutkittava ympäristöluvan myöntämisen edellytykset ja otettava huomioon asiassa annetut lausunnot ja tehdyt muistutukset ja mielipiteet. Lupaviranomaisen on muutoinkin otettava huomioon, mitä yleisen ja yksityisen edun turvaamiseksi säädetään. Ympäristölupa on myönnettävä, jos toiminta täyttää tämän lain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen säännösten vaatimukset. Lupa-asiaa ratkaistaessa on noudatettava, mitä luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla säädetään.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta, asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomi-

oon ottaen, aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa: 1) terveyshaittaa; 2) merkittävää muuta ympäristönsuojelulain 5.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettua seurausta tai sen vaaraa; 3) ympäristönsuojelulain 16–18 §:ssä kiellettyä seurausta; 4) erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella; tai 5) eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 10 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa kivenmurskaamoa, kivenlouhimoa ja muuta kivenlouhintaa koskevia tarkempia säännöksiä ympäristön pilaantumisen vaaran ehkäisemiseksi. Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston päätöksessä (ns. MURAUS -asetus 800/2010) on säädetty normitasoisesti ko. toimialalle vähimmäisvaatimuksia mm. toiminnan sijoittumisesta, ilmaan joutuvien päästöjen ja niiden leviämisen rajoittamisesta, ilmalaadusta ja meluntorjunnasta, työvaiheiden aikarajoista, maaperän ja pohjaveden suojelusta, jäte- ja hulevesistä sekä tarkkailusta.

Tosiseikat ja johtopäätökset

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että toimittaessa tämän päätöksen mukaisesti ei lupahakemusta koskevilla tiloilla tapahtuvasta kivenlouhinnasta ja murskauksesta aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella, eikä kohtuutonta haittaa naapureille.

Lupahakemus koskee olemassa oleva kiviainesten ottoaluetta. Kiviainesalueella on ollut kaksi aikaisempaa ympäristölupapäätöstä, jotka on tällä päätöksellä yhdistetty yhdeksi, koko ottamisaluetta koskevaksi ympäristöluvaksi. Ympäristölupapäätös koskee lisäksi vuosittain louhittavan ja murskattavan kiviainesmäärän kasvattamista verrattuna aikaisempiin ympäristölupapäätöksiin. Lupapäätös mahdollistaa myös muualta murskattavaksi tuotavan kiviaineksen määrän kasvattamista aikaisemmista ympäristöluvista. Uusi ympäristölupapäätös ei tuo muutoksia suunnittelualueen kokoon, toiminta-aikoihin, meluesteisiin tai murskauslaitosten sijaintiin.

Suunnittelualueella on lainvoimainen osayleiskaava, jossa alue on merkitty maa-ainesten ottoalueeksi (EO) ja ylijäämämaisen loppusijoitukseen varatuksi alueeksi sekä jätteenkäsittelyalueeksi (EJ). Ympäristölupapäätöstä koskeva toiminta on osayleiskaavan mukainen eikä toiminnan sijoittaminen siksi vaikeuta alueen käyttämistä osayleiskaavassa varattuun tarkoitukseen.

Toiminnan sijoittuminen täyttää kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun asetuksen (MURAUS, 800/2010) mukaiset vaatimukset. Lähimpien häiriintyvien kohteiden etäisyys toiminta-alueelle on otettu huomioon lupapäätöksen tarkkailumääräyksissä MURAUS-asetuksen mukaisina.

Ympäristölupahakemuksessa on esitetty Senkkerin alueen laskennallinen meluselvitys (Promethor 11.10.2018). Selvityksen mukaan lupahakemuksessa esitetyt louhinta- ja murskaustoiminnat on sijoitettavissa siten, että melutasot sekä nykyisellä että uudella murskauslaitoksella, yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa, alittavat melutasojen ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä annetut päiväajan keskiäänitasot (klo 7-22) ja yöajan keskiäänitason (toimintatunnilla klo 6-7). Toiminnanharjoittaja on toteuttanut tuotantoalueella meluntorjuntatoimenpiteitä BAT- ja BEP –periaatteiden mukaisesti eikä toiminta-alueen melu ole ylittänyt lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ympäristölupapäätöksissä määrättyjä enimmäismelutasoja.

Toiminnanharjoittaja on toteuttanut suunnittelualueen ympäristössä louhintatärinän tarkkailua Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymän tärinänmittaussuunnitelman mukaisesti. Toiminnanharjoittaja on mitannut tärinää myös tärinänmittaussuunnitelman ulkopuolisilla kiinteistöillä esim. louhintatärinään liittyvissä haittailmoitustapauksissa. Tärinäselvitysten perusteella Senkkerin alueen räjäytykset eivät ole ylittäneet lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ”RIL 253-2010 rakentamisen aiheuttamat tärinät” -julkaisussa rakennuksille annettuja laskennallisia ohjearvotasoja.

Seepsula oy:n Senkkerin kiviainesalueen toiminnasta on tehty laitoksen ollessa Tuusulan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen valvonnassa haittailmoituksia, jotka ovat koskeneet pääosin louhintatärinästä aiheutuvia ilmanpaineiskuja. Ajankohdalla 11.6.-31.12.2018 ilmanpaineiskuun liittyviä valituksia on kirjattu 11 kpl. Vastaava määrä ajankohdalla 1.1.-1.8.2019 on ollut 3 kpl. Toiminnanharjoittaja on mitannut räjäytysten ilmanpaineiskua tuotantoalueella räjäytyspaikan välittömässä läheisyydessä sekä lähimmissä häiriintyvissä kohteissa. Esimerkiksi Finnrock Consulting raportissa (louhinnan tärinä- ja ilmanpaineiskumittausraportti, Senkkerin 1.4.2019) on todettu, että ilmanpaineiskut ovat alittaneet mittausjaksolla 5.12.2018-5.3.2019 lähimmissä häiriintyvissä kohteissa ohjearvotason 500 Pa. Louhinnan siirryttyä korkeissa kalliorintauksissa kaksikerroslouhintaan (Seepsula oy:n valvontaviranomaiselle 17.6.2019 tekemä ilmoitus) ovat räjäytysten ilmanpaineiskut pienentyneet lähimmissä häiriintyvissä kohteissa oleellisesti aikaisemmin mitatuista (mittausraportti Finnrock Consulting 14.6.2019, louhinnan ja tärinä- ja ilmanpaineiskumittausraportti mittausjaksolla 30.4.-31.5.2019).

Seepsula oy on tarkkaillut kiviainesalueen vaikutuksia alueen pinta- ja pohjaveteen sekä lähimpien talousvesikäytössä olevien kaivojen vedenlaatuun. Tarkkailun tulokset on esitetty vuosittain vesientarkkailuraporteissa. Edellisessä vuoden 2018 vesitarkkailuraportissa (Envimetria oy 8.2.2019, Seepsula oy Senkkerin vesientarkkailu v. 2018) on esitetty vuoden 2018 tarkkailutietojen lisäksi tarkkailutulokset 1.10.2003 lähtien pohjavesille ja kaivovesille sekä 26.5.2004 lähtien pintavesille. Viimeisimmän tarkkailuraportin mukaan kiviainestoiminnalla ei ole ollut merkittävää vaikutusta alueen pinta- ja pohjaveden tai kaivovesien laatuun tai määrään.

Kiviainesalueen ympäristössä on suoritettu ilmanlaadun mittauksia vuonna 2007, 2011 ja 2015. Ilmanlaadun mittaukset on tehty Kesäkylä-Koivikon asuinalueella ja niiden aikana kiviainesten otto- ja jalostustoiminnat ovat olleet vuoden 2008 ympäristölupa-alueella tai vuoden 2013 ympäristölupa-alueen ottovaiheella 1. Mittausraporttien mukaan leijuvan pölyn mittaustulokset ovat alittaneet ilmanlaadulle annetut ohje- ja raja-arvotasot.

Seepsula oy on lupahakemuksessaan esittänyt selvityksen parhaan käyttökelpoisen tekniikan (BAT) ja parhaiden ympäristökäytäntöjen (BEP) soveltamisesta Senkkerin tuotantoalueella. Selvityksessä esitettyjen tietojen, alueella suoritetun ympäristövaikutusten tarkkailutulosten ja laitosvalvonnassa saadun valvontatiedon perusteella Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta katsoo, että nykyisen kivenjalostustoiminnan suhteelliset ympäristöpäästöt tuotettua kiviainestonnia kohden ovat pienentyneet olennaisesti vuoden 2008 ja 2013 ympäristölupahakemuksissa esitetyistä. Tässä ympäristölupapäätöksessä hyväksytty irtilouhinta- ja murskaustoiminnan kapasiteetin kasvu ei siten olennaisesti lisää toiminnan ympäristövaikutuksia aikaisemmissa ympäristölupapäätöksissä hyväksytystä.

Lupahakemusta koskeva alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Suunnittelualueella ei esiinny luonnonsuojelulain 29 §:ssä mainittuja luontotyyppejä tai luonnonsuojelulain 42 §:ssä tarkoitettua rauhoitettua kasvia eikä myöskään 46 §:ssä tarkoitettua uhan alaista eliölajia. Alueella ei ole merkille pantavia puusto-, aluskasvillisuus- tai muita kasvualueita, jotka voisivat olla viitteitä uhanalaisen eliölajin elinympäristöstä. Toiminnan ei katsota vaarantavan Gungkärrin pähkinäpensaslehdon suojeluarvoa tai aiheuttavan muuta erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn huomioon ottaminen

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain mukaisissa ympäristövaikutusten arviointimenettelyissä tuotettua tietoa on käytetty ympäristölupahakemuksessa ja hakemuksen käsittelyssä siltä osin, kun ne koskevat lupahakemuksessa esitettyä toimintaa. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ja yhteysviranomaisen siitä antamassa lausunnossa esitetyt asiat on otettu huomioon lupamenettelyssä. Yhteysviranomaisen 3.9.2007 ja 13.10.2010 antamassa lausunnossa on korostettu mm. kattavan ympäristövaikutusten seurannan tarpeellisuutta.

Yhteysviranomaisen lausunnoissa todetaan, että ajan tasalla olevat seurannat niin pinta- ja pohjaveden laadun, melun, pölyn kuin liikenteenkin osalta antavat tarvittaessa mahdollisuuden tarkistaa toimintaa koskevia suunnitelmia ja lupaehtoja. Pinta- ja pohjavesien tarkkailua on ympäristölupapäätöksien lupamääräyksissä edellytetty lisättäväksi ja tarkennettavaksi. Tarkkailusuunnitelmaa on päivitetty ottamisen edetessä seurannasta saatuja tietoja käyttäen, päivitetty tarkkailusuunnitelma on esitetty ympäristölupahakemuksessa. Tarkkailun järjestämiseksi alueelle on lupamääräyksin edellytetty tehtäväksi riittävä määrä pohja- ja pintaveden seurantapisteitä. Lupamääräyksissä on lisäksi edellytetty toiminta-alueen ympäristössä 500 metrin etäisyydellä sijaitsevien kaivojen kartoittamista ja sen jälkeen toiminnan vaikutusten tarkkailua kaivovesistä. Toiminnasta aiheutuvia melutasoja ja melun leviämistä on tarkennettu lisäselvityksillä hakemuksen käsittelyn aikana.

Lupaharkinnassa on otettu huomioon esitetyt selvitykset ja meluntorjuntatoimenpiteet, joiden riittävyys on varmistettu lupamääräyksellä melumittausten suorittamisesta. Lupahakemuksessa on esitetty melun laskennallinen leviäminen lupahakemusta koskevalle toiminnalle. Tärinän osalta on ympäristölupapäätöksien lupamääräyksin edellytetty tehtäväksi riskianalyysi, jolla kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet räjäytysten ympäristön kannalta turvallisen suorittamisen varmistamiseksi sekä tärinän tarkkailemiseksi. Lupamääräyksien on varmistettu myös riski-

analyysin tarkastaminen ja päivittäminen ottotoiminnan edetessä. Alueen toiminnoista aiheutuvien päästöjen vaikutuksia lähialueen ilmanlaatuun on selvitettävä kokonaisleijumamittauksella.

Vastaus yksilöityihin vaatimuksiin ja lausuntoihin

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto: Toiminnanharjoittaja on muuttanut pinta- ja pohjaveden sekä talousvesikaivojen vedenlaadun tarkkailuohjelmaan Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaisesti. Päätöksessä on annettu tärinää ja ilmapainetta koskeva lupamääräys 12.

Fingrid oyj:n lausunto: Fingrid oyj:n vaatimus on huomioitu määräyksessä 25. Jos louhinnan tai muun toiminnan yhteydessä tapahtuu Fingrid oyj:n johtoon liittyvä muu kuin maadoitusjohtimiin kohdistuva vahinko, siitä on ilmoitettava heti Fingrid oyj:n verkkokeskukseen. Toiminnanharjoittaja vastaa muista Fingrid oyj:n lausunnossaan esittämistä toimenpiteistä (ml. katselmukset, varastointialueet, työskentely johdon läheisyydessä).

Finavia oyj:n lausunto: Räjäytyksiä ei saa tehdä ilman Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon lupaa (määräys 5). Toiminta on keskeyttävä, mikäli lentoturvallisuutta vaarantavaa pölyämistä tai kaasumaisia päästöjä torjuntatoimenpiteistä huolimatta ilmenee tai mikäli toiminnasta aiheutuva tärinä vaikuttaa lennonvarmistuslaitteistojen toimintaan (määräykset 13 ja 26). Toiminnanharjoittaja vastaa Finavia oyj:n lausunnossa mainitun mahdollisen ilmailulain mukaisten luvan hakemisesta.

T.K:n muistutus: Seepsula oy:n ympäristölupahakemuksen ympäristölupaharkintaan ei kuulu liikenteen yleisten ympäristöhaittojen huomioon ottaminen alueella, joka ei kuulu toiminnanharjoittajan vastuulle ja joka on osoitettu yleiseen liikenteeseen.

H.P:n muistutus: ympäristölupapäätöksen toiminta-ajat on annettu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.6.2013 myöntämän lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen mukaisena eikä laitoksen valvonnasta tai lupahakemusasiakirjoista ole käynyt ilmi sellaista seikkaa, jonka johdosta toiminta-aikoja olisi syytä tällä ympäristölupapäätöksellä rajoittaa. Lupapäätöksen mukaiset toiminta-ajat täyttävät kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa asetuksessa määrätyt työvaiheiden aikarajat. Louhinta-alueen ympäristössä on useita kiinteitä jatkuvatoimisia tärinämittareita.

H. ja M.R:n muistutus: ympäristölupapäätöksessä toiminnalle on annettu pöly-, melu- ja tärinähaittaa koskevia lupamääräyksiä (määräykset 5 ja 8-13). Haittojen tarkkailusta on annettu lupamääräykset 29-33. Alueella toteutettujen YVA-menettelyjen riittävyyden osalta viitataan Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen 6.2.2019 ja lausuntoon 22.5.2019. Liikenteen osalta viitataan yllä esitettyyn.

H.K. ja M.P:n muistutus: ympäristölupapäätöksessä toiminnalle on annettu pintavesien suojelua ja laaduntarkkailua koskevia lupamääräyksiä (määräykset 7 ja 28). Louhintaräjäytysten ilmanpainevaikutuksesta on annettu lupamääräys 13. Toiminnanharjoittajan toimenpiteet ilmanpaineiskun vähentämiseksi on esitetty toiminnanharjoittajan vastineessa ja tämän päätöksen perusteluosassa ”tosiseikat ja johtopäätökset”. Muiden muistutuksessa esitettyjen seikkojen osalta viitataan yllä

esitettyyn.

Ruotsinkylän kyläyhdistys ry – Klementskog byförening rf:n muistutus: räjäytysten ja liikenteen osalta viitataan yllä esitettyyn. Haetun toiminnan aiheuttamat vaikutukset lähikiinteistöjen arvoon eivät kuulu ympäristölupamenettelyn soveltamisalaan. Mahdolliseen kiinteistöjen arvon alenemiseen voidaan hakea korvausta ympäristövahinkojen korvaamisesta annetun lain (737/1994) mukaisesti. Kehä IV – rakentaminen ratkaistaan muussa kuin tässä ympäristölupamenettelyssä.

M.V:n muistutus: ympäristölupapäätöksen toiminta-ajat (myös räjäytysten osalta) on annettu Etelä-Suomen aluehallintoviraston 17.6.2013 myöntämän lainvoimaisen ympäristölupapäätöksen mukaisena eikä laitoksen valvonnasta tai lupahakemusasiakirjoista ole käynyt ilmi sellaista seikkaa, jonka johdosta toiminta-aikoja olisi syytä tällä ympäristölupapäätöksellä rajoittaa. Lupapäätöksen mukaiset toiminta-ajat täyttävät kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa asetuksessa määrätyt työvaiheiden aikarajat. YVA-menettelyn riittävyydestä viitataan yllä esitettyyn.

R.V:n muistutus ja vastine: Seepsula oy:n ympäristölupahakemuksissa on esitetty ympäristöluvan muutoshakemus, lainvoimaiset ympäristölupapäätökset (v. 2008 ja v. 2013), pinta- ja pohjavesien tarkkailusuunnitelma, BAT –ja BEP-selvitys, ympäristömeluselvitys, kiviainesaseman ulkoilmanlaadun mittaukset v. 2015, Senkkerin toiminta-alueen kehittäminen YVA-selostus 19.4.2007 ja Senkkerin toiminta-alueen eteläosan kehittäminen YVA-selostus 4.5.2010. Toiminnanharjoittaja on lisäksi liittänyt vastineeseensa lupahakemuksen johdosta annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin mm. tärinämittausraportit 13.12.2018, louhinnan tärinä- ja ilmanpaineiskumittausraportin 1.4.2019 ja meluseurannan raportin mittausjaksolla 1.10.2018 - 25.4.2019. Lupahakemusasiakirjat ovat olleet riittäviä lupaharkintaa varten. Alueella toteutettujen YVA-menettelyjen riittävyyden osalta viitataan Uudenmaan ELY-keskuksen päätökseen 6.2.2019 ja lausuntoon 22.5.2019. Liikenteen, melun, toiminta-aikarajoitusten ja ilmanpaineiskun osalta viitataan yllä esitettyyn.

Muilta osin lautakunta viittaa Seepsula oy:n vastineeseen 26.4.2019 sekä tässä päätöksessä muualla esitettyyn.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Alueella saa louhia kalliota ja murskata alueelta louhittua kiviainesta lupahakemuksen mukaiset määrät. Enimmäislouhintamäärä on Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan Seepsula oy:lle myöntämän maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan (9.8.2011 § 59) ja siitä annettujen Helsingin hallinto-oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden päätösten mukainen. (määräykset 1-3)

Ympäristölupa ei koske maankaatopaikkatoimintaa. Ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiksi alueella ei saa vastaanottaa tai käsitellä jätettä. Lupahakemuksissa esitettyjen meluvallinen toteuttamiseksi alueelle voidaan tuoda puhtaita pintamaita vain, mikäli rakentamiseen tarvittavia massoja ei saada riittävästi hankealueelta. Maa-aineksen vastaanottomääräys vastaa maa-ainesluvassa 9.8.2011 § 59 määrättyä. Tuotavan materiaalin laatua valvoo alueen henkilökunta. Jos alueelle tuodaan muita kuin määräyksessä hyväksyttyjä varmuudella puhtaiksi todettuja maa-aineksia on luvan saaja velvollinen, jos kuormaa ei palauteta takaisin, toimittamaan jätteen asianmukaiseen käsittelyyn. (määräys 4)

Lähimmille asuinkiinteistöille aiheutuvan kohtuuttoman rasituksen estämiseksi sekä ympäristö- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi on tarpeen rajoittaa toimintaa ajallisesti. Toiminta-aikoja harkittaessa on otettu huomioon alueelle aiemmin myönnettyjen ympäristölupien sallimat toiminta-ajat, lupahakemuksessa esitetyt tiedot sekä kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetussa valtioneuvoston asetuksessa (800/2010) esitetyt rajoitukset. Toiminta-ajat on hyväksytty toiminnanharjoittajan esityksen mukaisesti. Murskausta harjoitetaan lähimmillään 750 metrin etäisyydellä asutuksesta. Tehtyjen melumittausten ja melun leviämismalliselvitysten mukaan murskaustoiminnasta syntyvä melu ei häiriöille alttiissa kohteissa ylitä melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Rikotuksesta aiheutuva melu on luonteeltaan epäsäännöllistä, ja se koetaan usein erityisen häiritseväksi. Rikotusaikaa on tästä syystä katsottu tarpeelliseksi rajoittaa esitetystä. (määräys 5)

Sosiaalitilojen jätevedet on käsiteltävä talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (209/2011) mukaisesti. Toiminta on järjestettävä siten, että siitä ei aiheudu pintavesien tai talousvesikaivojen pilaantumista. Poltto- ja voiteluaineiden sekä kemikaalien käsittely- ja jakelualueiden hulevedet on johdettava öljynerottimen kautta. Öljynerottimesta muualle kuin jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön johdettavan veden hiilivetypitoisuus ei saa olla enempää kuin 5 mg/l. Louhinta- ja murskausalueen hulevesistä saattaa aiheutua ravinne- tai kiintoainekuormitusta valuma-alueiden pintavesiin. Lisäksi hulevesivirtaamien vaihtelut voivat olla luonnontilaista aluetta suurempia. Johtamalla hulevedet vedenkäsittelyjärjestelmän kautta vähennetään toiminnan vaikutuksia alueen pintavesiin ja tarvittaessa voidaan estää hulevesiin mahdollisesti onnettomuuden tai vuodon seurauksena joutuneen öljyn tai muun haittaaineen pääsy alueen vesistöihin. (määräykset 6 ja 7)

Kevyen polttoöljyn rikkipitoisuusrajat on säädetty raskaan polttoöljyn, kevyen polttoöljyn ja meriliikenteessä käytettävän kaasuöljyn rikkipitoisuudesta annetun valtioneuvoston asetuksen (689/2006) 3 §:ssä. Määräys pölyhaittojen ehkäisystä on annettu terveys-ja ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi ja rajoittamiseksi. Samoin määräyksillä pölynpoistojärjestelmien kunnossapidosta ja tarkkailusta sekä toimintojen keskeyttämisestä mahdollisen häiriön sattuessa vähennetään ilmaan syntyviä päästöjä ja ehkäistään terveys- ja ympäristöhaittoja. Murskattavan materiaalin ja varastokasojen kasteleminen sekä murskainten ja kuljettimien kotelointi vähentävät pölyn leviämistä ympäristöön. (määräykset 8-10)

Kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 6 §:n mukaan, jos kivenmurskaamo sijoitetaan alle 500 metrin päähän asumiseen käytettävästä rakennuksesta tai sen välittömässä läheisyydessä sijaitsevasta oleskeluun käytettävästä piha-alueesta tai muusta häiriölle alttiista kohteesta, melua on torjuttava koteloinnein, kumituksin tai muilla vastaavilla ääniteknisesti parhailla meluntorjuntatoimilla. Meluesteet on rakennettava melulähteen välittömään läheisyyteen. Asetuksen 7 §:n mukaan toiminnasta syntyvä melu ei saa häiriölle alttiissa kohteessa ylittää melutason ohjearvoista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) säädettyjä ulkomelun ohjearvoja. Kesäkylä-Koivikon alueella sovelletaan vakituiselle asutukselle annettuja melun ohjearvoja, koska alue sijaitsee Suomen ympäristökeskuksen

määrittelemän taajamarajauksen sisäpuolella. Murskaimen ja varastokasojen asettelulla on merkittävä vähentävä vaikutus melutasoon lähimmissä melulle alttiissa kohteissa. (määräykset 11 ja 12).

Louhintaräjäytyksistä aiheutuvaa ilmanpaineiskua ja tärinää on mahdollista ehkäistä kiinnittämällä huomiota räjäytyspanosten suuruuteen, räjäytyksen sytytykseen, räjäytyskenttien suuruuteen ja muihin työ- ja toimintatapoihin. Mitoittamalla ja valitsemalla räjäytysaineet oikein estetään tärinähaittojen sekä suurten, rikotusta vaativien kivenlohkareiden syntymistä. Toiminnanharjoittajalla on oltava jokaista louhintavaihetta koskeva ajantasainen riskianalyysi, jossa kartoitetaan tarvittavat toimenpiteet räjäytysten turvallisen suorittamisen varmistamiseksi. Määräys on annettu räjäytyksistä aiheutuvan melun, tärinän ja ilmanpaineen haittavaikutusten ehkäisemiseksi. Helsinki-Vantaan lennonjohdolta on pyydettävä lupa räjäytyksiin ennakkoon. (määräys 13)

Ympäristönsuojelulain 114 §:n mukaan kivenlouhintaa ja kivenmurskausta koskevassa ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset kaivannaisjätteestä sekä toimintaa koskevasta kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta. (määräys 14)

Jätehuollon asianmukaisesta järjestämisestä on annettu määräyksiä myös jätelain nojalla. Jätteiden oikealla käsittelyllä varmistetaan, ettei jätteistä tai niiden varastoinnista aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa, terveyshaittaa tai alueen roskaantumista. (määräykset 15-19)

Valvonnalla ja rakenteellisin keinoin estetään ulkopuolisille aiheutuvat vaarat sekä luvaton pääsy alueelle. Ympäristönsuojelulain mukaan maaperään ei saa päästää jätettä eikä muutakaan ainetta, joka voi pilata maaperän tai aiheuttaa haittaa terveydelle tai ympäristölle. Polttoaineita on varastoitava siten, että päästöt maaperään ja pohjaveteen voidaan estää. Maaperän suojelumääräykset on annettu kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisina. (määräykset 20-23)

Häiriötilanteista tiedottaminen ja varautuminen ovat tarpeen valvonnan toteuttamiseksi ja häiriötilanteista mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava välittömästi valvontaviranomaiselle tavanomaisesta toiminnasta poikkeavista tapahtumista ja onnettomuuksista, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön tai luvan noudattamiseen. Jos toiminnasta aiheutuu tai uhkaa välittömästi aiheutua ympäristön pilaantumista, toiminnanharjoittajan on viipymättä ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin pilaantumisen ehkäisemiseksi tai jos pilaantumista on jo tapahtunut, sen rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi. Asiasta on ilmoitettava viivytyksettä valvontaviranomaisille. Tuuli- ja kosteusolosuhteista riippuen toiminnasta aiheutuva pöly saattaa aiheuttaa haittaa lentoliikenteelle. Tärinä ei saa aiheuttaa haittaa lentoaseman toiminnoille tai laitteille. Toiminta on keskeytettävä Helsinki-Vantaan lentoaseman lennonjohdon ilmoitettua keskeytystarpeesta. Sähköverkkoon kohdistuvista vahingoista on ilmoitettava viipymättä sähköverkon omistajille häiriötilanteesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. (määräykset 24-26)

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. Ympäristöluvassa on annettu tarpeelliset määräykset toiminnan käyttötarkkailusta, päästöjen, toiminnan vaikutusten

sekä toiminnan lopettamisen jälkeisen ympäristön tilan tarkkailusta. Tarkkailemalla pinta- ja pohjavesiä sekä kaivovesiä varmistetaan lupamääräysten riittävyys sekä se, etteivät ojiin tai maaperään mahdollisesti joutuneet öljyt ja muut haitta-aineet pääse pilaamaan alueen vesistöjä tai pohjavettä. Säännöllisesti suoritettavat tarkkailut ovat tarpeen toiminnan vaikutuksien ja mahdollisen pilaantumisen havaitsemiseksi ajoissa. Ympäristölupahakemuksessa on esitetty aikaisempien tarkkailutulosten perusteella tarkennettu ja koko toimialuetta koskeva tarkkailusuunnitelma. Kaivoveden tarkkailumääräyksessä on otettu huomioon Kesäkylä-Koivikon kaivokartoitus v. 2019 (Envimetria oy, 7.9.2019) ja toiminnanharjoittajan sen perusteella esittämät uudet tarkkailupisteet palstoilla 35 ja 39. (määräykset 27-29)

Melu- ja tärinämittauksia on edellytetty tehtäväksi, sillä lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat toiminta-alueen rajasta lähimmillään alle 300 metrin etäisyydellä. Louhintojen edetessä murskauslaitoksen sijaintia siirretään, jolloin melutilanne muuttuu. Suoritettavien meluntorjuntatoimenpiteiden riittävyys on varmistettava melumittauksin aina louhinnan alkaessa alle 500 metrin etäisyydellä altistuvasta kohteesta ja aina murskauslaitosta siirrettäessä. Tärinämittausten tarve ja laajuus määritellään riskianalyysin perusteella. Kokonaisleijumamittauksia on edellytetty tehtäväksi pölyntorjuntatoimenpiteiden riittävyyden sekä lupahakemuksessa esitettyjen tietojen ja lupaharkinnan oikeellisuuden varmistamiseksi. Myös raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset on annettu valvonnan toteuttamiseksi. (määräykset 30-36)

Jokaisen louhintavaiheen lopettamisen jälkeen on louhimon ja murskaamon toiminta-alueet sekä kaivannaisjätteiden jätealueet viipymättä kunnostettava siten, ettei niistä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Tätä varten on tehtävä suunnitelma hyvissä ajoin ennen toiminnan lopettamista kunkin louhintavaiheen osalta. Suunnitelmat on esitettävä hyväksyttäväksi valvontaviranomaiselle. Ympäristöluvan haltijan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan pysyvästä tai pitkäaikaisesta keskeyttämisestä sekä toiminnan valvonnan kannalta olennaisista muutoksista. Toiminnan lopettamisen jälkeen koko louhimon ja murskaamon toiminta-alue mukaan luettuna kaivannaisjätteiden jätealueet on viipymättä kunnostettava siten, ettei siitä käytöstä poistamisen jälkeen aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Tätä varten on tehtävä yhteenveto jo suoritetuista toimenpiteistä ja suunnitelma tehtävistä toimenpiteistä hyvissä ajoin ennen koko toiminnan lopettamista. (määräykset 37-39)

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo ja lupamääräysten tarkistaminen

Ympäristölupapäätös on voimassa toistaiseksi.

Ympäristöluvan saaneen toiminnan päästöjä tai niiden vaikutuksia lisäävään tai muuhun toiminnan olennaiseen muuttamiseen on oltava lupa (YSL 29 §).

Asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan tämän lain tai jätelain nojalla jo myönnetyn luvan määräystä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, asetusta on luvan estämättä noudatettava.

(YSL 70 §)

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta myöntää Seepsula oy:lle ympäristönsuojelulain 199 §:n mukaisen aloitusluvan 3 350 000 tn/v (louhinta ja murskaus) tuotantomäärälle uutta lupapäätöstä noudattaen. Aloitusluvan tuotantomäärään voidaan sisällyttää Uudenmaan ympäristökeskuksen 16.12.2008 myöntämän ympäristöluvan mukainen 50 000 tn/v ulkopuolelta murskattavaksi tuotava louhe.

Ennen toiminnan aloittamista toiminnanharjoittajan tulee asettaa Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle 10 000,00 euron aloitusvakuus. Muutoksenhakutuomioistuin voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon. Koska aloituslupa koskee lainvoimaisten ympäristölupapäätösten mukaista toimintaa, ei aloitusluvan myöntäminen tee mahdollista muutoksenhakua hyödyttömäksi (YSL 199 §).

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014) §:t: 1, 2, 5-8, 11, 12, 14–17, 19, 20, 27, 29, 34, 39-40, 41-44, 48-49, 51-54, 58, 62, 66, 70, 83-85, 87, 112-114, 134, 190-191, 199, 205;
Ympäristönsuojeluasetus (YSA 713/2014) §:t: 2-6, 11-15,
Jätelaki (JL 646/2011) §:t: 8, 12, 13, 15-17, 28-31, 72, 118;
Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta (800/2010);
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992);
Valtioneuvoston asetus ilmanlaadusta (79/2017);
Tuusulan kunnan hallintosääntö (Tuusulan kunnanvaltuusto 10.12.2018 § 150); ja
Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasääntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 15.1.2019 § 4).
Keski-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 15.1.2019 § 5).

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN - kesken

Ympäristöluvan käsittelymaksu määräytyy ympäristönsuojeluviranomaisen taksan (15.1.2019 § 5) 3 §:n ja taksan liitteenä olevan maksutaulukon kohtien 6.1.-6.2. mukaan. Maksua korotetaan taksan 5.1. perusteella 50 %:lla lupavalmistelun työmäärän ollessa keskimääräistä merkittävästi suurempi. Maksuun sisältyy myös taksan 4.1. mukainen lisämaksu, koska hakemuksesta on ilmoitettu kahdessa eri sanomalehdessä. Tämän ympäristöluvan käsittelymaksu on Keski-Uudenmaan ympäristönsuojeluviranomaisen taksan perusteella 4 777,50 €.

LUPAPÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös annetaan julkipanon jälkeen 26.8.2019 jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon.

Päätösote / hakija

Asiaote / Uudenmaan ELY-keskus, kirjaamo
Tuusulan kunnanhallitus

Vantaan kaupunki/kirjaamo
Vantaan kaupunki
Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Lausunnon tai muistutuksen jättäneet
Nurmijärven Sähkö oy

Tieto päätöksestä /	Rajanaapurit ja muut tiedossa olevat asianosaiset Keski-Uusimaa Viikko –lehti ja Vantaan Sanomat
Päätöskuulutus /	Tuusulan kunnan ja Vantaan kaupungin ilmoitustauluilla 23.8.-25.9.2019.

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen valituspäivä on 25.9.2019.

9 § **Vastine korkeimmalle hallinto-oikeudelle valituslupa- ja valitusasiassa/YIT Teollisuus Oy, kallion louhinta, murskaus ja kiviaineksen kierrätys, Riipilä**

YM/4459/11.01.01.00/2011

KR/MRA

ASIA
Korkein hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaista ja terveydensuojeluviranomaista antamaan vastineen valituslupahakemuksen ja valituksen johdosta. YIT Teollisuus Oy (ent. YIT Infra Oy ja Lemminkäinen Infra Oy) hakee korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa Vaasan hallinto-oikeuden 14.9.2018 tekemään päätökseen nro 18/0345/1, joka koskee Vantaan ympäristölautakunnan tekemää päätöstä YIT:n ympäristölupahakemusta koskevassa asiassa. Vastine tulee antaa 24.9.2019 mennessä.

Asian aikaisemmat vaiheet
Vantaan ympäristölautakunta on 22.12.2016 (14.12.2016 § 6) on hylännyt Lemminkäinen Infra Oy:n ympäristölupahakemuksen koskien kallion louhintaa, louheen murskausta ja kiviaineksen kierrätystä Vantaan kaupungin Riipilän kylän tiloilla Kumpula 2 (92-416-4-485) ja Köningstedtinvuori (92-416-4-624).

Lemminkäinen Infra Oy valitti päätöksestä Vaasan hallinto-oikeuteen. Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 14.9.2018 nro 18/0345/1 hylännyt valituksen.

Valituslupahakemus
YIT Teollisuus OY hakee valituslupaa hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 §:n 2 momentin kohtien 1 ja 3 perusteella. YIT:n näkemyksen mukaan hallinto-oikeuden päätös on tärkeää saattaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, jotta voidaan turvata lain soveltamisen ennakoitavuus ja yhteneväisyys ympäristölupaharkinnassa huomioitavaan kaavoitukseen liittyen muissa samanlaisissa tapauksissa. Hallinto-oikeus on antanut päätöksessään ratkaisevan suuren painoarvon muutoksen alla olevalle maakuntakaavalle, vaikka ao. alueella on voimassa olevaa maakuntakaavaa tarkempi yleiskaava, joka ei ole ottotoiminnan esteenä.

Lisäksi valitusluvan myöntämiselle on erityisen painava syy huomioiden, että YIT on käyttänyt melkein 10 vuotta alueen lupaprosessiin ja pienentänyt haettavaa aluetta sikäli kuin se selvitysten myötä on ollut tarpeen. Ympäristöluvan myöntämisedellytykset ovat olemassa toiminnan rajautuessa vastaselityksessä esitetyllä tavalla ja toimittaessa hakemuksen mukaisesti, eikä alueella voimassaolevan kaavan taajama-aluevarausmerkintä ole lähtökohdiltaan ristiriidassa ympäristönsuojelulaissa tai maa-aineslaissa säädettyjen lupaedellytysten kanssa.

Valitus
YIT pyytää, että korkein hallinto-oikeus kumoaa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen ja palauttaa ympäristölupa-asian Vantaan ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi luvan myöntämistä varten.

YIT:n näkemyksen mukaan toiminnalle ei ole kaavoituksellista estettä. Toiminta on järjestettävissä hakemuksen mukaisesti ja lupamääräyksin siten, että ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Toiminta ei aiheuta mitään sellaisia vaikutuksia, mitkä eivät olisi lupamääräyksin hallittavissa.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään antaa seuraava vastine korkeimmalle hallinto-oikeudelle YIT:n ympäristölupa-asiassa.

Korkein hallinto-oikeus pyytää kirjeellään 20.8.2019, dnro 4730/1/18, Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ja terveydensuojelusuojeluviranomaiseen vastinetta ympäristölupa-asiassa, joka koskee YIT Teollisuus Oy:n valituslupahakemusta ja valitusta. Ympäristölautakunta toimii sekä ympäristönsuojeluviranomaisena että terveydensuojeluviranomaisena ja lausuu asiasta seuraavaa.

Valituslupahakemus

YIT:n näkemyksen mukaan hallinto-oikeuden päätös on tärkeää saattaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, jotta voidaan turvata lain soveltamisen ennakoitavuus ja yhteneväisyys ympäristölupaharkinnassa huomioitavaan kaavoitukseen liittyen muissa samanlaisissa tapauksissa.

Ympäristölautakunta katsoo, ettei valitusluvan saamiselle ole tätä hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 §:n 2 momentin kohdan 1 perustetta. Maakuntakaavan ohjausvaikutukseen on jo otettu kantaa aiemmin, esimerkiksi korkeimman hallinto-oikeuden vuosikirjaratkaisussa KHO:2010:32. Tapauksessa korkein hallinto-oikeus katsoi, että viranomaisten on otettava maakuntakaava huomioon MRL 32.2 §:n mukaisesti suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta. Lisäksi viranomaisen on ratkaisun mukaan pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Huomiota on muun selvityksen ohella kiinnitettävä päätöksentekohetkellä voimassa olevaan maakuntakaavaan.

Toisin kuin YIT:n valituslupahakemus antaa ymmärtää, Vaasan hallinto-oikeus ei perustanut ratkaisuaan lautakunnan päätöksen aikana ehdotusvaiheessa olleeseen 4. vaihemaakuntakaavaan, vaan ympäristöministeriön 30.10.2014 vahvistamaan 2. maakuntakaavaan, jossa hankealue on taajamatoimintojen aluetta. Hallinto-oikeus toteaa ratkaisussaan, että suunniteltu louhinta hankaloittaisi merkittävästi alueen tulevaa rakentamista.

Toisena valitusluvan perusteena YIT mainitsee erityisen painavan syyn, joka olisi prosessiin kulunut pitkä aika. YIT kertoo käyttäneensä melkein 10 vuotta alueen lupaprosessiin ja pienentänyt haettavaa aluetta sikäli kuin se selvitysten myötä on ollut tarpeen. Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan valitusluvan saamiselle ei ole myöskään tätä hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 §:n 2 momentin kohdan 3 perustetta. Pitkä kesto johtuu osittain hakijasta itsestään, mm. puutteista lupahakemuksessa sekä myöhemmin tieoikeuden hankkimisen takia.

Valitus

Edellä on perusteltu sitä, miksi valitusluvan myöntämiselle ei ole perusteita. Mikäli valituslupa kuitenkin myönnetään, lautakunta viittaa päätöksensä perusteluihin sekä Vaasan hallinto-oikeudelle antamaansa lausuntoon asiassa. Lisäksi lautakunta lausuu YIT:n valituksesta seuraavaa.

Valituksenalaista päätöstä on arvioitava niiden tietojen perusteella, jotka ovat olleet olemassa lupaviranomaisen ratkaistaessa asian. Hakemuksen mukainen toiminta ei ole toteutettavissa siten, että siitä aiheutuva pilaantuminen ja pilaantumisvaara voitaisiin ehkäistä. Hankealueen eteläpuolella sijaitsee Riipilän vanhan metsän luonnonsuojelualue, johon louhittava alue rajautuisi lähes suoraan. Länsipuolella sijaitsee Lamminsuon luonnonsuojelualue, jonne kulkeutuisi hankealueen valumavesiä. Asutukselle

aiheutuisi pitkäkestoista melu- ja pölyhaittaa, ja pölystä voisi aiheutua myös terveyshaittaa tai terveyshaitan syntymistä ei voitaisi poissulkea. Toiminnan rajoittaminen lupamääräyksillä ei ole mahdollista hankkeen tarkoitusta ja luonnetta muuttamatta.

Kaavatilanteen osalta lautakunta korostaa, että kyseessä ei olisi kallioalueen louhinta muutaman vuoden aikana, vaan toiminta jatkuisi kiviaineksen kierrätyksenä myös louhinnan päätyttyä. Kyseessä olisi pysyväisluonteinen teollinen toiminta, joka sijoittuisi yleiskaavan maa- ja metsätalousalueelle. Toiminnalla vaikeutettaisiin myöhemmin myös maakuntakaavan toteutumista. Maakuntakaavan mukaan taajamatoimintojen aluemerkintä ei estä maa- ja metsätalouskäytössä olevien alueiden säilyttämistä tarvittaessa nykyisessä käytössään. Teollinen toiminta ei olisi nykyistä maa- ja metsätalouskäyttöä. Vaikka muutoksenhakija toteaa, että yleiskaavan M-alue ei ole luvan myöntämisen este, ei se kuitenkaan tarkoita, että kyseiselle aluevaraukselle sijoittuvalle toiminnalle automaattisesti voitaisiin myöntää ympäristölupa.

Edellä ja Vaasan hallinto-oikeudelle aiemmin lausuttu sekä lupapäätöksen perustelut huomioon ottaen päätöksen palauttamiselle ympäristölautakunnan käsiteltäväksi ei ole perusteita.

Käsittely:
Ympäristölautakunnan jäsen Jari Jääskeläinen poistui kokouksesta jäävinä asian käsittelyn ajaksi.

Päätös:
Päätetään antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen vastine korkeimmalle hallinto-oikeudelle YIT:n ympäristölupa-asiassa.

Tämä pykälä tarkastettiin heti.

Liitteet:
- Valituslupahakemus ja valitus

Täytäntöönpano: Vastine korkeimpaan hallinto-oikeuteen, myös sähköpostin liitetiedostona korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi (ensisijaisesti odt-, rtf- tai doc-tiedostomuodossa)

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:
Maarit Rantataro, puh. 040 045 8017
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)

12.10.2018

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle
PL 180
00131 Helsinki
korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

Asia

Valitusluvan hakeminen ja valitus ympäristölupa-asiassa

Valitusoikeus

YIT Infra Oy (ent. Lemminkäinen Infra Oy) on ollut ympäristöluvan hakija.

Valituksenalainen päätös

Vaasan hallinto-oikeuden päätös nro 18/0345/1,
14.9.2018 (dnro 00114/17/5109)

Valitusaika

Päätös on annettu 14.9.2018. Valitusaika päättyy 15.10.2018.

Valittajan yhteystiedot (postitusosoite) ja yhteyshenkilö

YIT Infra Oy (y-tunnus 2138243-1), kotipaikka Helsinki

YIT Infra Oy / Luvat
PL 36
00621 Helsinki

Yhteyshenkilö:
Suvi Sasi-Gouatarbès, Helsinki
Päälakimies
P. 02071 53017
suvi.sasi@yit.fi

Laskutustiedot

YIT Infra Oy
PL 456
00026 BASWARE
Verkkolaskuosoite: 003721382431
Viite: 200470

12.10.2018

Valitusluvan hakeminen

VAATIMUKSET

YIT Infra Oy (”YIT”) hakee korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa Vaasan hallinto-oikeuden 14.9.2018 tekemään päätökseen nro 18/0345/1, joka koskee Vantaan ympäristölautakunnan tekemää päätöstä YIT:n ympäristölupahakemusta koskevassa asiassa.

PERUSTELUT

Sovellettavat oikeusohjeet

Valituksenalainen ympäristölupapäätös on tehty kumotun ympäristönsuojelulain (86/2000) nojalla, koska ympäristölupahakemus on jätetty ennen uuden ympäristönsuojelulain voimaantuloa (1.9.2014). Uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) 190.1 §:n nojalla hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Kyseistä säännöstä sovelletaan sen voimaantulon (1.1.2018) jälkeen annettuihin hallinto-oikeuden päätöksiin.

Valituslupaa haetaan hallintolainkäyttölain (586/1996) 13 §:n 2 momentin kohtien 1 ja 3 perusteella.

1 Valituksenalainen päätös

YIT:n hankealueeseen on sovellettu YVA-menettelyä ja Uudenmaan ELY-keskus on lausunut ympäristölupahakemukseen sisältyneestä YVA-selostuksesta 10.8.2010. YVA-menettely on aloitettu vuonna 2009, jolloin YIT:n tarkoituksena on ollut louhia kiviainesta noin 45 hehtaarin alalta. YIT on vuonna 2011 hakenut ympäristölupaa kallion louhintaan sekä kiviaineksen murskaukseen ja kierrätykseen valituksenalaista päätöstä laajemmalle alueelle (louhinta-alue 20,2 hehtaaria). Valituksenalainen päätös (liite 1) koskee hakemusta, jota on päivitetty muuttuneiden lähtötietojen osalta, ja jolla YIT on 17.9.2015 hakenut Vantaan ympäristölautakunnalta ympäristölupaa em. toimintaa varten kiinteistöille Kumpula 2 (92-416-4-485) ja Köningstedtinvuori (92-416-4-624) Vantaan Riipilässä (louhinta-alue noin 19,3 hehtaaria). YIT on tehnyt ao. alueen kiinteistöjen omistajien kanssa käyttöoikeussopimukset maa-ainesten ottotoiminnalle. Vantaan ympäristölautakunta siirsi vuonna 2011 lupa-asian Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, joka kuitenkin palautti päätöksellään (liite 2) asian vuonna 2015 takaisin Vantaan ympäristölautakunnalle käsiteltäväksi. Aluehallintovirasto totesi uuteen jätelakiin (646/2011) vedoten, ettei muualta tuotavan puhtaan kiviaineksen murskaus ole jätteen käsittelyä, eikä asian käsittely kuulunut siten aluehallintoviraston toimivaltaan.

Vantaan ympäristölautakunta epäsi YIT:n ympäristölupahakemuksen 14.12.2016. Ympäristölautakunta vetosi päätöksessään muun muassa YSL 6.2 §:n 2. kohtaan, jonka mukaan toiminnan sijoituspaikan soveltuvuutta arvioitaessa on otettava huomioon alueen ja sen ympäristön nykyinen ja tuleva, oikeusvaikutteisessa kaavassa osoitettu käyttötarkoitus ja aluetta koskevat kaavamääräykset. Ympäristölautakunta totesi ratkaisussaan myös, että toiminnasta voisi aiheutua YSL 42.1 §:n kohtien 2, 4 ja 5 mukainen seuraus sekä hiukkaspäästöjen osalta lisäksi mahdollisesti YSL 42.1 §:n kohdassa 1 tarkoitettua terveyshaittaa. YIT:n näkemyksen mukaan lupahakemuksen mukainen toiminta on kuitenkin toteutettavissa siten, että siitä mahdollisesti aiheutuva pilaantuminen ja pilaantumisvaara ovat riittävästi ehkäistävissä, mikä on osoitettu jo lupahakemuksessa sekä siihen valitusprosessin myötä tehdyissä muutoksissa (louhinta-alue 11 hehtaaria).

YIT teki ympäristölupapäätöksestä valituksen (liite 3), jonka Vaasan hallinto-oikeus hylkäsi valituksenalaisella päätöksellään 14.9.2018. Hallinto-oikeus pysytti Vantaan ympäristölautakunnan päätöksen ja vetosi perusteluissaan alueen maankäytön muuttumiseen Uudenmaan 2. ja 4. vaihemaakuntakaavojen myötä. Kuitenkin lupaprosessin alkaessa maakuntakaava (Uudenmaan maakuntakaava ja Uudenmaan 1. vaihemaakuntakaava) ei muodostanut estettä ottotoiminnalle, Vantaan yleiskaavatilanne oli sama kuin tällä hetkellä ja Nurmijärven kunta oli laatimassa Klaukkalan osayleiskaavaa. Kaavatilanne ja siinä lupa-asian käsittelyn aikana tapahtuneet muutokset, mukaan lukien em. Uudenmaan 2. ja 4. vaihemaakuntakaavat, eivät muodosta estettä ottamistoiminnolle.

2 Perusteet vaatimukselle

YIT:n mukaan valitusluvan myöntämiselle on olemassa hallintolainkäyttölain 13.2 §:n kohtien 1 ja 3 mukaiset perusteet. Hallinto-oikeus on hylännyt YIT:n valituksen viittaamalla mm. maakuntakaavojen muuttumiseen alueella, jossa kuitenkaan voimassa olevan kaavan taajama-aluevarausmerkintä ei ole ristiriidassa ympäristönsuojelulaissa tai maa-aineslaissa säädettyjen lupaedellytyksien kanssa. Hallinto-oikeus on antanut päätöksessään ratkaisevan suuren painoarvon muutoksen alla olevalle maakuntakaavalle, vaikka ao. alueella on voimassa olevaa maakuntakaavaa tarkempi yleiskaava, joka ei ole ottotoiminnan esteenä.

Hallituksen esityksessä ympäristönsuojelulaiksi (HE 84/1999) todetaan, että ”Oikeusvaikutteisilla kaavoilla tarkoitettaisiin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia asema- tai yleiskaavoja.” YIT:n näkemyksen mukaan valituksenalainen päätös ei vastaa lainsäätäjän tarkoittamaa tulkintaa lupaharkinnassa huomioitavasta kaavoituksesta. Huomionarvoista on, että jäljempänä olevassa valituksessa tarkemmin esitettävällä tavalla alueen kaavoitukseen suunnitteilla olevat muutoksetkaan eivät muodosta estettä ympäristöluvan myöntämiselle. YIT:n näkemyksen mukaan hallinto-oikeuden päätös on tärkeää saattaa korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, jotta voidaan turvata lain soveltamisen ennakoitavuus ja yhteneväisyys ympäristölupaharkinnassa huomioitavaan kaavoitukseen liittyen muissa samanlaisissa tapauksissa. Lisäksi valitusluvan myöntämiselle on erityisen painava syy huomioiden, että YIT on käyttänyt melkein 10 vuotta alueen lupaprosessiin ja pienentänyt haettavaa aluetta sikäli kuin se selvitysten myötä on ollut tarpeen. Ympäristöluvan myöntämisedellytykset ovat olemassa toiminnan rajautuessa vastaselityksessä (liite 4.) esitetyllä tavalla ja toimittaessa hakemuksen mukaisesti, eikä alueella voimassaolevan kaavan taajama-aluevarausmerkintä ole lähtökohdiltaan ristiriidassa ympäristönsuojelulaissa tai maa-aineslaissa säädettyjen lupaedellytysten kanssa.[1] YIT korostaa hallinto-oikeuden todenneen päätöksessään itsekin, että hankealueen uudelleen rajausten johdosta asia olisi tullut palauttaa lupaviranomaiselle uutta käsittelyä varten. Hallinto-oikeus ei ole kuitenkaan näin tehnyt, vaan on hylännyt YIT:n valituksen.

YIT:n näkemyksen mukaan asiassa täyttyvät hallintolainkäyttölain 13.2 §:n kohtien 1 ja 3 mukaiset perusteet valitusluvan myöntämiselle.

[1] Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaava, jonka Ympäristöministeriö hyväksynyt 2014, KHO t. 1770 29.4.2016 (muu ratkaisu 2016), Uudenmaan liiton lausunto dnro 26/05.03.04/2016, 13.6.2016 § 87 (liite 5).

12.10.2018

Valitus

VAATIMUKSET

YIT kunnioittavasti pyytää, että korkein hallinto-oikeus kumoaa Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen ja palauttaa ympäristölupa-asian Vantaan ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi luvan myöntämistä varten.

PERUSTELUT

1 Vaasan hallinto-oikeuden päätöksen pääasiallinen sisältö

Vaasan hallinto-oikeus on hylännyt valituksenalaisessa päätöksessä YIT:n valituksen (liitteet 3). Hallinto-oikeus on katsonut, että suunniteltu toiminta haittaisi YIT:n vastaselityksessä (liite 4) esittämällä tavalla rajoitettunakin kohtuuttomasti alueen kaavoituksen mukaista käyttötarkoitusta. Hallinto-oikeuden mukaan ympäristöluvan myöntämiselle ei ole olemassa vanhan ympäristönsuojelulain (86/2000) 6.2, 41.1 ja 42.2 §:ien perusteella edellytyksiä, koska ottotoiminnan myötä alueen tuleva rakentaminen ja viherväylän toteuttaminen hankaloituisi, eikä ottotoiminta soveltuisi taajamatoimintojen alueelle. Asiassa noudatetaan vanhaa ympäristönsuojelulakia, koska asia on tullut vireille ennen uuden ympäristönsuojelulain (527/2014) voimaantuloa.

YIT toteaa esittäneensä hallinto-oikeudelle vastaselityksessään uuden hankealueen rajauksen, koska hakemusvaiheessa ei vielä ollut tiedossa, että kiinteistölle 92-416-4-6 on haettu rakennuslupaa. Hankealueen rajausta on muutettu useasti lupaprosessin aikana, jotta potentiaaliset haitat jäävät mahdollisimman pieniksi. Hallinto-oikeus on todennut päätöksessään seuraavasti:

> *”Hallinto-oikeuden tehtävänä ei ole ensiasteena ratkaista, onko hanke toteutettavissa uuden hankealueen rajauksen mukaisesti siten, että edellytykset ympäristöluvan myöntämiselle ovat olemassa. Lähtökohtaisesti ympäristölautakunnan päätös olisi siten kumottava ja asia palautettava uutta käsittelyä varten.”*

Hallinto-oikeus on siten itsekin päätöksessään todennut, että asia olisi tullut palauttaa lupaviranomaiselle uutta käsittelyä varten. Hallinto-oikeus ei ole kuitenkaan näin tehnyt, vaan on hylännyt YIT:n valituksen vetoamalla alueen kaavoitukseen. Alueen kaavoitus tai siihen suunnitteilla olevat muutoksetkaan eivät kuitenkaan muodosta estettä ympäristöluvan myöntämiselle. Yksityiskohtaiset perustelut kaavoitukseen liittyen esitetään alla.

2 Valitusperusteet

2.1 Kaavoitus ei esteenä ympäristöluvan myöntämiselle

Vantaan yleiskaava
Riipilän alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa. Vantaan yleiskaavassa, jonka kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 17.12.2007, hankealueelle on osoitettu merkintä M (maa- ja metsätalousvaltainen alue), joka ei ole este toiminnan sijoittamiselle. Yleiskaava ei siis muodosta estettä ympäristöluvan myöntämiselle.

Maakuntakaava
Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavassa hankealue sijoittuu taajamatoimintojen alueelle, jonka kaavamerkintä kuuluu seuraavasti:

> ”*Merkinnällä osoitetaan yksityiskohtaista suunnittelua edellyttävät asumiseen, palvelu- ja työpaikka- sekä muihin taajamatoimintoihin varattavat rakentamisalueet. Merkintä sisältää taajamien sisäiset liikenneväylät sekä liikenteen tarvitsemat satama-, huolto-, varikko-, terminaali-, ratapiha- ja muut vastaavat alueet, ulkoilureitit, pyöräily- ja jalankulkureitit, paikalliskeskukset, yhdyskuntateknisen huollon alueet, muut eritysalueet, paikalliset*

suojelualueet sekä virkistys- ja puistoalueet. Taajamatoimintojen alue-merkintä ei estä maa- ja metsätalouskäytössä olevien alueiden säilyttämistä tarvittaessa nykyisessä käytössään."

Taajamatoimintojen merkintää täydentää lisäksi taajamatoimintojen reservialue, joka on kehittämisperiaatemerkintä, jolla osoitetaan pitkällä aikavälillä toteutettavat taajama-toimintojen alueet tai työpaikka-alueet.

Uudenmaan liitto on antanut YIT:n maa-aines- ja ympäristölupahakemuksesta lausunnon 13.6.2016 (liite 5), jossa se on todennut muun muassa seuraavaa:

"*Suunniteltu ottotoiminta ei ole lähtökohdiltaan ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteellisen maankäytön kanssa."*

"*Alueen siirtymiseen taajamatoimintojen alueeksi voi liittyä myös maa-ainesten ottoa, jos maa-aineslain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät."*

"Voimassa olevissa maakuntakaavoissa ei ole osoitettu suunnitellulle ottoalueelle sellaisia kaavamerkintöjä tai kaavamääräyksiä, jotka ovat lähtökohdiltaan ristiriidassa maa-aineslaissa tai ympäristönsuojelulaissa säädettyjen lupaedellytysten kanssa."

YIT toteaa, että maakuntakaava tai yleiskaava ei sisällä sellaisia erityisiä maankäyttövarauksia, jotka ympäristönsuojelulain 6 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaisesti estävät luvan myöntämisen. Uudenmaan liiton lausunnossa todetaan nimenomaisesti, että ottotoiminta ei ole ristiriidassa maakuntakaavan tavoitteellisen maankäytön kanssa. YIT huomauttaa, että taajamatoimintojen kaavamerkintä edellyttää todennäköisesti joka tapauksessa kallion louhimista tiettyyn tasoon kaavan toteuttamiseksi.

Uudenmaan liitto on lisäksi lausunnossaan todennut, että "*Voimassa olevassa maakuntakaavassa on ottoalueen luoteispuolelle osoitettu viheryhteystarve."* Viheryhteyden sijaintia on tarkennettu 4. vaihemaakuntakaavassa ja lausunnossa on myös todettu seuraavasti:

"*Ehdotuksessa tukeutuu viheryhteys voimassa olevaa kaavaa selkeämmin Lamminsuon suojelualueeseen ja ulottuu maakuntakaavassakin osoitettujen estevaikutusten aiheuttamien liikenneväylien ylitse. Maakuntakaavan viheryhteys on kehittämisperiaatemerkintä ja esittämistapa kaavakartalla on yleispiirteinen. Se antaa yksityiskohtaisemmalle suunnittelulle liikkumavaraa ja mahdollisuuden tarkentaa viheryhteyden sijaintia ja ulottuvuutta maastossa. Olennaisesta on, ettei ottotoiminta estä tai vaikeuta viheryhteyden toteutumista ja toimimista maakunnallisena ekologisena yhteytenä. Viheryhteyden toteutuminen riittävän leveänä ja ekologiset vaatimukset täyttävänä on edellytys sekä voimassa olevan maakuntakaavan että kaavaehdotuksen toteutumiselle. Viheryhteyden turvaaminen on varmistettava yksityiskohtaisemmalla maankäytön suunnittelulla sekä maa-aineslain ja ympäristönsuojelulain mukaisen lupaharkinnan yhteydessä.*"

YIT korostaa, että viheryhteystarvetta ei ole osoitettu *suunnitellulle toiminta-alueelle*, kuten hallinto-oikeuden perusteluissa virheellisesti esitetään. Maakuntakaavan mukainen viheryhteys toteutuu jo nykyisellään Lamminsuon alikulkusillan kautta, eikä ottotoiminta tule heikentämään sitä. Vastaavasti hankealueen pohjoispuolella on olemassa oleva ylikulkusilta Metsäkyläntieltä. Lisäksi hankealueen pohjoispuolinen Lammin lehtorinne jätetään koskemattomaksi, samoin hankealueen eteläpuolinen vanhan metsän luonnonsuojelualue jää ottotoiminnan ulkopuolelle. Ottotoiminta ei estä tai vaikeuta yhteyden toteutumista tai vaaranna Lammin lehtorinnettä tai em. luonnonsuojelualuetta. Maakuntakaava ei muodosta estettä ympäristöluvan myöntämiselle.

Uusimaa-kaava 2050
Uusimaa-kaava 2050:n luonnoksessa (kuva 1) ei hankealueelle ole osoitettu merkintöjä. Viheryhteystarve, joka on osoitettu myös Uudenmaan 2. ja 4. vaihemaakuntakaavassa, on merkitty kulkemaan Lamminsuon suojelualueelta Hämeenlinnanväylän yli vanhan metsän suojelualueelle. Kaavamerkintä ei kuitenkaan ole eksakti, eikä osoita viheryhteyden täsmällistä sijaintia.

12.10.2018

Uusimaa-kaava 2050: luonnos Merkinnät ja määräykset -osassa on todettu:

> *”Kehittämisperiaatemerkinnällä osoitetaan maakunnallisesta ekologisesta ja virkistyksellisestä verkostosta ne yhteystarpeet, joiden toteuttaminen edellyttää muusta maankäytöstä johtuvaa yhteensovittamista. Merkintä ei osoita yhteyden tarkkaa sijaintia eikä määritä yhteyden leveyttä maastossa.”*

> *”Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on turvattava, että merkinnällä osoitettu yhteystarve säilyy tai toteutuu tavalla, joka turvaa lajiston liikkumismahdollisuudet, virkistys- ja ulkoilumahdollisuudet sekä ylläpitää maisema- ja luontoarvoja. Viheryhteyden tarkkaa sijaintia ratkaistaessa on selvitettävä, että yhteydellä on edellytykset toimia osana laajempaa ekologista ja virkistyksellistä verkostoa.*

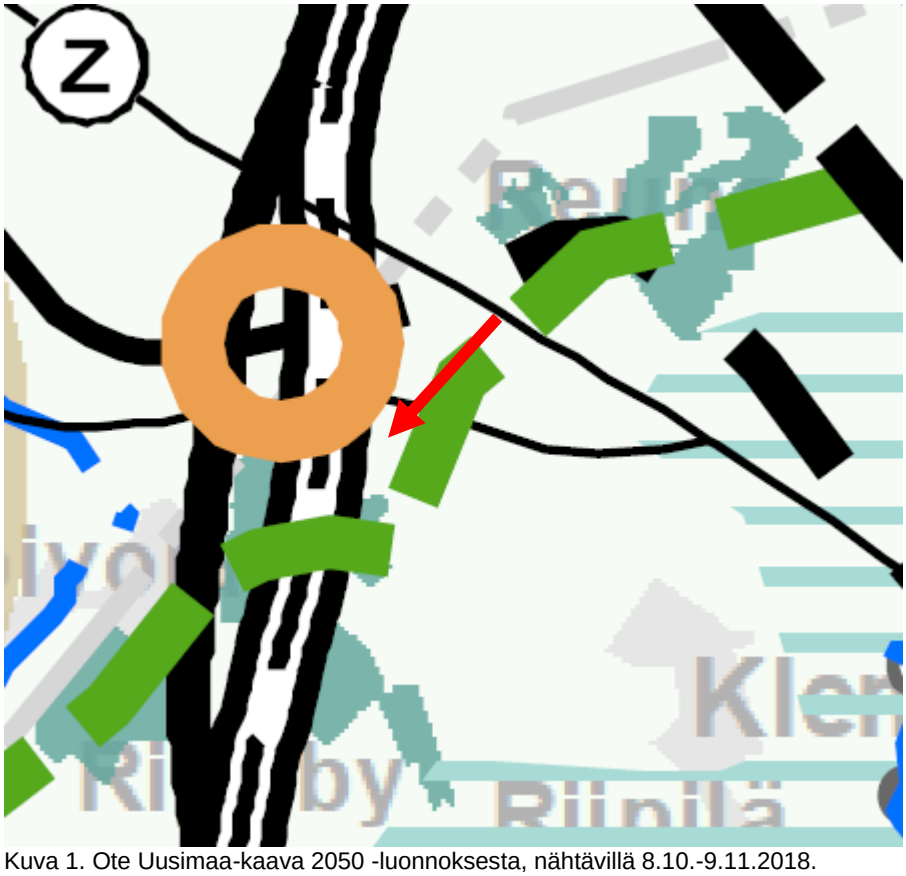

Kuva 1. Ote Uusimaa-kaava 2050 -luonnoksesta, nähtävillä 8.10.-9.11.2018. Hankealueen sijainti merkitty punaisella nuolella.

Selostusluonnoksessa todetaan, että:

> *”Uusimaa-kaavan myötä on tavoitteena kumota kaikki aiemmat maakuntakaavat ja säilyttää kaavoista vain olennaisimmat ylikunnallista suunnittelua edellyttävät teemat.”*

> *”Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tarkoitus hyväksyä maakuntavaltuustossa vuoden 2019 aikana.”*

Uusimaa-kaava 2050 ei tule muodostamaan estettä ympäristöluvan myöntämiselle.

Klaukkalan osayleiskaava
Hallinto-oikeuden päätöksessä on otettu esille myös Nurmijärven kunnanvaltuuston 27.1.2016 hyväksymä Klaukkalan osayleiskaava, jossa on esitetty maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys Luhtajoelta kohti Lamminsuon luonnonsuojelualuetta. Luhtajoen ja Lamminsuon suojelualueen sekä hankealueen väliin jää valtatie 3. Ottotoiminnalla ei ole vaikutusta ekologisen yhteyden toteutumiseen Luhtajoelta Lamminsuon

luonnonsuojelualueelle. Osayleiskaavaa varten tehty selvitys *Ekologiset yhteydet Klaukkalan alueella* (Lammi & Routasuo, Enviro 29.10.2014) osoittaa maakunnallisesti tärkeän ekologisen yhteyden selvästi hankealueen pohjoispuolelle.

Selvityksessä (Lammi & Routasuo, 2014) on todettu, että:

> ”*Ekologinen yhteys ja viheryhteys sekoitetaan käsitteinä usein toisiinsa. Viheryhteydellä eli viherkäytävällä tarkoitetaan yleensä ihmisten virkistysmahdollisuuksia tai liikkumista tukevaa yhteyttä, jollainen ei aina toimi ekologisena yhteytenä. Ekologinen yhteys ei myöskään ole kaavoituksessa eläimille ”varattava” kulkureitti tai alue, vaan olemassa oleva alue, jota eläimet ennestään käyttävät kulkureittinä.”*

Selvityksessä on esitetty maakunnallisesti tärkeä ekologinen yhteys 150 metrin levyisenä. Kuvassa 2 on ote Klaukkalan osayleiskaavasta, jossa hankealueen pohjoispuolinen ekologinen yhteys on osoitettu. YIT viittaa vielä selvitykseen ja korostaa, että maakunnallinen ekologinen yhteys on siis olemassa hankealueen pohjoispuolella, eikä nyt haettava ottotoiminta ole este sen toteutumiselle. Osayleiskaava ei muodosta estettä ympäristöluvan myöntämiselle.

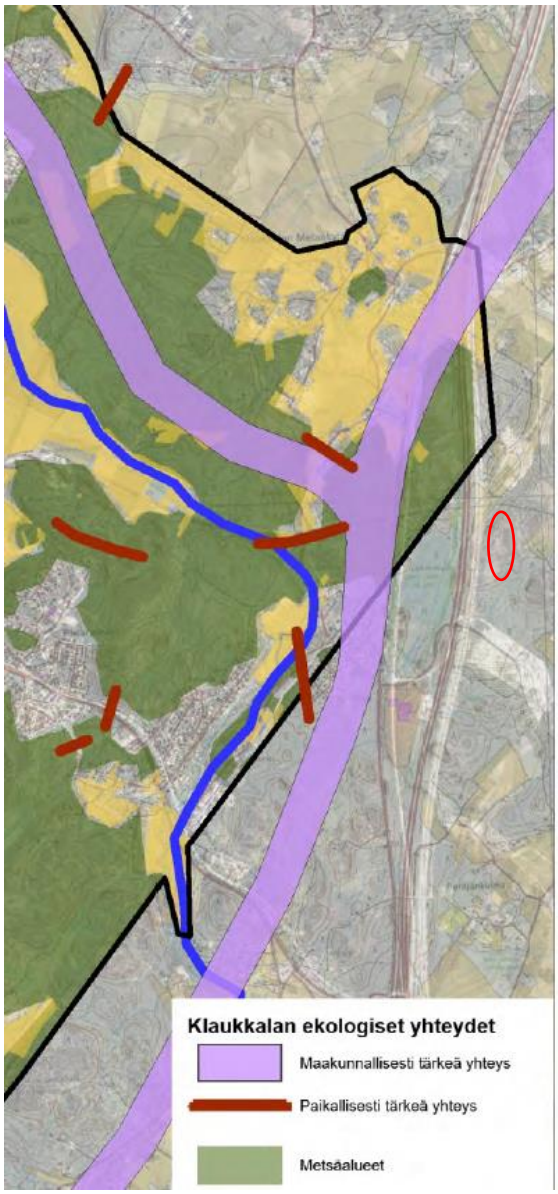

Kuva 2. Ote Klaukkalan osayleiskaavan liitteestä 15. YIT:n hankealue merkattu punaisella.

12.10.2018

3 Yhteenveto

Ympäristönsuojelulain mukaan ympäristölupa on myönnettävä, kun luvan myöntämisedellytykset ovat olemassa. YIT:n lupahakemuksen mukaiselle toiminnalle ei ole kaavoituksellista estettä. Toiminta on järjestettävissä hakemuksen mukaisesti ja lupamääräyksin siten, että ympäristönsuojelulain mukaiset luvan myöntämisedellytykset täyttyvät. Toiminta ei aiheuta mitään sellaisia vaikutuksia, mitkä eivät olisi lupamääräyksin hallittavissa. Näin ollen luvan myöntämisen edellytykset ovat kiistatta olemassa.

Kuten hallinto-oikeus on itsekin valituksenlaisessa päätöksessään todennut, sen olisi tullut palauttaa asia lupaviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi. Hylkäämällä YIT:n valituksen vetoamalla virheellisesti muihin kuin oikeusvaikutteisiin kaavoihin ja lisäksi tulkitsemalla virheellisesti lupahakemuksen kohteena olevan toiminnan haittaavan kohtuuttomasti hanke-alueen kaavoituksen mukaista käyttötarkoitusta, hallinto-oikeus on tulkinnut voimassa olevia säännöksiä lainsäätäjän tarkoitusta poikkeavasti. YIT:n näkemyksen mukaan hallinto-oikeuden päätös tulee kumota ja asia palauttaa Vantaan ympäristölautakunnalle uudelleen käsiteltäväksi.

YIT Infra Oy

Suvi Sasi-Gouatarbès
Päälakimies, Helsinki

Valituksen valmisteluun ovat osallistuneet ympäristöasiantuntijat Heli Hiltunen (insinööri YAMK) ja Kristiina Hänninen (DI).

LIITTEET

1. Vaasan hallinto-oikeuden päätös nro 18/0345/1, 14.9.2018, dnro 00114/17/5109
2. Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 20.2.2015, dnro ESAVI/242/04.08/2011
3. YIT Infra Oy:n valitus 20.1.2017
4. YIT Infra Oy:n vastaselitys 30.6.2017
5. Uudenmaan liiton lausunto dnro 26/05.03.04/2016, 13.6.2016 § 87
6. Valtakirja

10 § Vastine Kuusakoski Oy:n ympäristölupamuutoksesta tehdyistä valituksista Vaasan hallinto-oikeudelle

VD/4350/11.01.01.09/2014

KR/SJ/TN

HUOM. Asia on käsiteltävä tässä kokouksessa (määräaika).

Vaasan hallinto-oikeus pyytää Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta vastinetta koskien Vantaan ympäristölautakunnan ja Kuusakoski Oy:n valituksia Etelä-Suomen aluehallintoviraston Kuusakoski Oy:n ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista koskevasta päätöksestä. Vastineen määräpäivä on 24.9.2019.

Ympäristölautakunta on 13.6.2018 § 6 Etelä-Suomen aluehallintovirastolle antamassaan lausunnossa suhtautunut kielteisesti muutoshakemukseen. Lausunnossaan lautakunta on nostanut esiin hulevesien käsittelyn, melun, jätteet ja niiden varastoinnin sekä pinta- ja pohjavesitarkkailun jatkamisen. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on antanut 3.6.2019 päätökset nro 218/2019 ja nro 219/2019 ympäristöluvan muuttamisesta ja tarkistamisesta.

Ympäristölautakunta on päätöksellään 12.6.2019 § 9 valittanut em. päätöksistä Vaasan hallinto-oikeuteen ja vaatinut pinta- ja pohjaveden tarkkailua koskevien lupamääräysten 34 ja 35 muuttamista. Lautakunta on vaatinut valituksessaan, että saatujen tarkkailutulosten perusteella pinta- ja pohjavesitarkkailu tulee toteuttaa kaksi kertaa vuodessa, jotta Kuusakoski Oy on selvillä toimintansa pinta- ja pohjavesivaikutuksista. Lisäksi alueen muilla laitoksilla on tarkkailuvelvoite kaksi kertaa vuodessa.

Kuusakoski Oy on valituksessaan vaatinut lupamääräysten 14 ja 18 muuttamista sekä lupamääräyksen 19 täydentämistä (jätteiden varastointi- ja käsittelyalueet), lupamääräysten 34, 35 ja 36a poistamista (vesitarkkailu) sekä lupamääräyksen 37 toisen kappaleen poistamista (päästöt ilmaan).

Lupamääräyksen 14 muutosvaatimus koskee ensisijaisesti hienojakoisen, pölyävän jätteen, varastointitapaa ja toissijaisesti varastointiaikaa. Valittajan perustelujen mukaan pölyämistä ei tapahdu, mikäli jäte varastoidaan katetussa kolmelta sivulta seinällä varustetussa vaakasiilossa. Toissijaisesti valittaja vaatii lyhytaikainen varastointi -termin tarkentamista viikon kestäväksi varastoinniksi.

Lupamääräyksen 18 muutosvaatimus koskee sähkö- ja elektroniikkaromun määräyksen tarkentamista ja varastointialueen pinnoitetta. Valittaja pitää lupamääräystä tiukempana kuin SER-asetus edellyttää.

Lupamääräyksen 19 muutosvaatimus koskee muuntajien käsittelyä ja varastointia. Valittaja vaatii täydentämään määräystä siten, että muuntajat voidaan varastoida pinnoitetulla varastointialueella pihalla. Muuntajat käsitellään kokonaisina, jolloin niistä ei pääse valumaan öljyä pihalle.

Valittajan mukaan lupamääräyksen 34 pohjavesitarkkailulle ei ole perusteita, koska vuodesta 1996 alkaen toteutetun pohjavesitarkkailun perusteella toiminnalla ei ole vaikutuksia pohjaveteen. Myöskään lupamääräyksen 35 pintavesitarkkailulle ei ole perusteita, koska pinta- ja hulevesien seuranta- ja tarkkailutulosten perusteella ”toiminnalla ei ole havaittu olevan merkittäviä vaikutuksia pintavesiin”.

Uusi lupamääräys 36a koskee viemäriin johdettavien hulevesien tehostettua tarkkailujaksoa, mille valittajan mukaan ei ole perusteita, koska tarkkailujakson päättyessä ei ole takeita siitä, että hulevesiä voitaisiin tämän jälkeen johtaa käsiteltyinä ojaan.

Uuden lupamääräyksen 37 toinen kappale koskee murskaimen poistoilman hiukkaspitoisuuksien mittaamista puolen vuoden välein 17.8.2022 alkaen. Vuodesta 1996 mitatut hiukkaspäästöt ovat olleet alle lupamääräyksen päästöraja-arvojen, joten kerran vuodessa tehtävien mittausten tihentämiselle 6 kuukauden välein tehtäväksi ei ole perusteita.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 10

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään antaa seuraava vastine Vaasan hallinto-oikeudelle (dnro 000768/19/5107) Etelä-Suomen aluehallintoviraston Kuusakoski Oy:n ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista koskevasta päätöksestä tehdystä Kuusakoski Oy:n valituksesta.

Lupamääräyksen 14 muuttamista koskevasta vaatimuksesta ympäristölautakunta toteaa, että varastokasojen pölyämisestä ei ole valitettu Vantaan ympäristökeskukseen. Näin ollen, mikäli hakijan esittämä ratkaisu katsotaan riittäväksi, voidaan lupamääräystä muuttaa vaatimuksen mukaiseksi.

Lupamääräys 18 on epäselvä nestettä sisältävien ja vaarattomien jätteiden -määritelmien osalta. Määräystä on syytä tarkentaa tältä osin. Lupamääräysten 18 ja 19 osalta ympäristölautakunta toteaa, että valittajan vaatimukset tulee hylätä. Rajattu ja nestetiiviisti pinnoitettu jätteiden varastointialue estää maaperän ja pohjaveden pilaantumista.

Valittajan lupamääräysten 34 ja 35 poistamista koskeva vaatimus tulee hylätä. Tältä osin ympäristölautakunta viittaa omaan valitukseensa ja sen perusteluihin.

Valittaja on esittänyt perustellun vaatimuksen lupamääräyksen 36a poistamiseksi.

Lupamääräyksen 37 toisen kappaleen poistamista koskevaan vaatimukseen ympäristölautakunta toteaa, että päästömittauksissa pitää noudattaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan periaatteita (BREF-asiakirja).

Päätös:
Päätetään antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen vastine Vaasan hallinto-oikeudelle (dnro 000768/19/5107) Etelä-Suomen aluehallintoviraston Kuusakoski Oy:n ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista koskevasta päätöksestä tehdystä Kuusakoski Oy:n valituksesta.

Liite:
- Kuusakoski Oy:n valitus

Täytäntöönpano: Vastine Vaasan hallinto-oikeudelle

Muutoksenhakuohje: 10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:
Tiina Nieminen, puh. 043 8256 813, tiina.nieminen[at]vantaa.fi

HPP ASIANAJOTOIMISTO

Vaasan hallinto-oikeudelle

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Valituksenalainen päätös

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 3.6.2019 antama päätös nro:t 218/2019 ja 219/2018, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, Vantaa, ja Vantaan palvelupisteen ympäristöluvan tarkistaminen, Vantaa.

Dnro:t ESAVI/4294/2018 ja ESAVI/25945/2018

Valittaja Kuusakoski Oy, kotipaikka Espoo, (jäljempänä myös ”hakija” ja ”toiminnanharjoittaja”)

Asiamies ja prosessiosoite

Asianajaja Kari Marttinen
HPP Asianajotoimisto Oy
Bulevardi 1 A, 00100 Helsinki
Puhelin (09) 474 21, telefax (09) 474 2222
Sähköposti kari.marttinen@hpp.fi

Vaatimukset

Kuusakoski Oy vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus:

1) muuttaa lupamääräyksen 14 kuulumaan ensisijaisesti seuraavasti:

”Laitokseen vastaanotetut jätteet ja toiminnassa erotellut jätteet on säilytettävä toisistaan erillään asianmukaisissa varastokasoissa, varastorakennuksissa, konteissa tai säiliöissä, jotka sijaitsevat tiiviillä alustalla.

Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava joko suljetuissa konteissa tai muussa katetussa ja vä-

hintään kolmelta sivulta seinärakentein erotetussa tilassa, kuten katetussa laakasiilossa lukuun ottamatta lyhytaikaista välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.

Metallijäte, josta voi levitä veden mukana öljyä tai muita ongelmajätteitä ympäristöön, on varastoitava katetussa tilassa tai nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella, josta vedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään.";

tai toissijaisesti seuraavasti:

"Laitokseen vastaanotetut jätteet ja toiminnassa erotellut jätteet on säilytettävä toisistaan erillään asianmukaisissa varastokasoissa, varastorakennuksissa, konteissa tai säiliöissä, jotka sijaitsevat tiiviillä alustalla.

Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava suljetuissa konteissa lukuun ottamatta lyhytaikaista, kuten viikon kestävää välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.

Metallijäte, josta voi levitä veden mukana öljyä tai muita ongelmajätteitä ympäristöön, on varastoitava katetussa tilassa tai nestetii-viiksi pinnoitetulla alueella, josta vedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään.";

2) muuttaa lupamääräyksen 18 kuulumaan seuraavasti:

"Sähkö- ja elektroniikkaromun varastoinnissa on käytettävä jätelajille soveltuvia astioita, pakkauksia ja kontteja.

Tarvittaessa kylmälaitteita ja muuta vaaratonta tai vaarattomaksi käsiteltyä sähkö- ja elektroniikkalaiteromua voidaan varastoida piha-alueella tiiviillä pinnalla, josta hulevedet johdetaan öljynerotuksen sisältävään vesienkäsittelyyn. ";

3) lisää lupamääräyksen 19 loppuun lauseen "Muuntajia voidaan varastoida pinnoitetulla piha-alueella, josta valumavedet johdetaan vesienkäsittelyjärjestelmään.";

4) poistaa lupamääräyksen 34;

5) poistaa lupamääräyksen 35;

6) poistaa lupamääräyksen 36a; ja

7) poistaa lupamääräyksen 37 toisen kappaleen.

Perustelut

1 Taustaa

Kuusakoski Oy on hakenut Etelä-Suomen aluehallintovirastolta ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista sekä ympäristöluvan lupamääräysten tarkistamista.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 3.6.2019 tekemällään päätöksellä nro:t 218/2019 ja 219/2019 (dnro:t ESAVI/4294/2018 ja ESAVI/25945/2018) muuttanut ja tarkistanut Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteen toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on muuttanut Uudenmaan ympäristökeskuksen Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteelle 8.12.2009 antaman lupapäätöksen no YS 1559 (dnro UUS-2008-Y-697-111), siten kuin se on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 11/0186/1, 6.7.2011 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionro 582, 14.2.2013, lupamääräykset 9, 11, 18, 19, 24, 32–35, 37, 39, 42 ja 44 sekä lisännyt määräykset 21a., 36a., 37a., 40a. ja 40b.

Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tarkistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteelle 8.12.2009 antaman päätöksen no YS 1559 (dnro UUS-2008-Y-697-111), siten kun se on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 11/0186/1, 6.7.2011 ja korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionro 582, 14.2.2013, Euroopan komission antamien jätteen käsittelyä koskevien BAT-päätelmien vuoksi.

2 Lupamääräys 14

Lupamääräys 14 koskee muun muassa hienojakoista, pölyävää jätettä. Lupamääräys kuuluu seuraavasti:

> ”Laitokseen vastaanotetut jätteet ja toiminnassa erotellut jätteet on säilytettävä toisistaan erillään asianmukaisissa varastokasoissa, varastorakennuksissa, konteissa tai säiliöissä, jotka sijaitsevat tiiviillä alustalla.
>
> Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava suljetuissa konteissa lukuun ottamatta lyhytaikaista välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.

> Metallijäte, josta voi levitä veden mukana öljyä tai muita ongelmajätteitä ympäristöön, on varastoitava katetussa tilassa tai nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella, josta vedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään."

Lupamääräyksen toisessa kappaleessa määrätään, että hienojakoista, pölyävää jätettä (fluffi) on varastoitava suljetuissa konteissa lukuun ottamatta lyhytaikaista välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa.

Hakija on hakenut uutena toimintona murskauslaitoksen kevyen jakeen (fluffi) käsittelyä Vantaan palvelupisteellä. Lupaa on haettu kevyen jakeen käsittelylle (seulonta) ja seulan ylitteen jäteluokituksen muutosta vaarallisesta jätteestä tavanomaiseksi jätteeksi. Tällä hetkellä kevyt jae varastoidaan palvelupisteellä ja toimitetaan hakijan Heinolan toimipisteelle. Etelä-Suomen aluehallintovirasto ei myöntänyt lupaa kevyen jakeen käsittelylle Vantaan palvelupisteellä. Näin ollen kevyen jakeen toimittamista jatketaan hakijan Heinolan toimipisteelle ja kuljettamista odottava kevyt jae varastoidaan väliaikaisesti Vantaan palvelupisteellä.

Koska ympäristölupaa kevyen jakeen (fluffi) käsittelylle Vantaan palvelupisteellä ei ole myönnetty, hakija vaatii ensisijaisesti, että ympäristölupamääräyksen 14 toinen kappale muutetaan kuulumaan seuraavasti (kursivointi tässä):

> "Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava suljetuissa konteissa *tai muussa katetussa ja vähintään kolmelta sivulta seinärakentein erotetussa tilassa, kuten katetussa laakasiilossa* lukuun ottamatta lyhytaikaista välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.

Vaasan hallinto-oikeus on päätöksellään 6.7.2011 nro 11/0186/1 poistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen 8.12.2009 päätöksestä sanat "murskauslaitoksen laakasiiloissa tai". Yksityishenkilö Timo Pakarinen on Vaasan hallinto-oikeudelle antamassaan vastineessa vaatinut kaiken jätteen, joka saattaa sisältää hienojakeista jätettä, siirrettävän sisätiloihin jo varastointivaiheessa. Todennäköisesti tämän vastineen perusteella Vaasan hallinto-oikeus on poistanut edellä mainitut sanat, mutta se ei ole perustellut päätöstään muulla tavoin kuin siten, että näin hienojakoiset jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi) eivät pääse varastoinnin yhteydessä leviämään ympäristöön.

Hakija on ympäristölupaa koskevassa hakemuksessaan esittänyt, että murskaimelta tuleva kevyt jae (fluffi) voidaan varastoida myös katetussa tilassa suljettujen konttien sijaan, jos voidaan varmistaa, ettei pölyäminen

tai haitta-aineiden huuhtoutuminen lisäänny. Lisäksi on todettu, että fluffin säilytykseen soveltuvat katetut tilat käsittävät myös seinärakenteita (esim. pressuseiniä), jotta mahdollista pölyämistä voidaan rajata. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on tältä osin mahdollisesti osittain ymmärtänyt väärin hakemuksessa esitetyn rakenteen, koska päätöksen perusteluissa on todettu hakemuksessa esitetyn, että kevyttä jaetta voitaisiin varastoida myös katetussa tilassa, joka on varustettu seinärakenteilla kuten esimerkiksi pressuseinällä. Aluehallintovirasto on tältä osin todennut, että pressuseinä ei ole tiivis kuten kiinteä seinä eikä välttämättä aina kiinni, joten sen ei voida katsoa olevan riittävä estämään jätteen leviämistä ympäristöön.

Hakija toteaa, että kevyen jakeen varastointiin ehdotettua katetulla tilalla on tarkoitettu esimerkiksi katettua ja kolmelta sivulta seinällä varustettua laakasiiloa/laaria. Esimerkkinä mainituilla pressuseinärakenteella on tarkoitettu katetun ja kolmelta seinältä suljetun laakasiilon/laarin sulkemista pressuseinällä.

Hakijalla on kokemusta lyhytaikaisen varastoinnin osalta siitä, ettei katetussa, kolmelta sivulta seinällä varustetussa laarissa väliaikaisesti varastoitu hienojakoinen, pölyävä jäte pääse esimerkiksi tuulen mukana leviämään ympäristöön siinäkään tapauksessa, ettei sitä ole neljännen sivun osalta suljettu pressuseinällä, joten käyttökokemuksen perusteella hakijan ehdottama lupamääräyksen muutos ei aiheuta ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain (527/2014, "YSL") 52 §:n 1 momentin mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset. Saman pykälän 3 momentin mukaan lupamääräyksiä annettaessa on otettava huomioon toiminnan luonne, sen alueen ominaisuudet, jolla toiminnan vaikutus ilmenee, toiminnan vaikutus ympäristöön kokonaisuutena, ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden kannalta sekä tekniset ja taloudelliset mahdollisuudet toteuttaa nämä toimet. Päästöraja-arvoa sekä päästöjen ehkäisemistä ja rajoittamista koskevien lupamääräysten tulee perustua parhaaseen käyttökelpoiseen tekniikkaan. Lupamääräyksissä ei kuitenkaan saa velvoittaa käyttämään vain tiettyä tekniikkaa. Lisäksi on tarpeen mukaan otettava huomioon energian ja materiaalien käytön tehokkuus sekä varautuminen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja niiden seurausten rajoittamiseen.

YSL:n lupajärjestelmän tarkoituksena on estää toiminnasta ympäristölle aiheutuvat merkittävät haitalliset vaikutukset, jotta toiminta täyttää lainsäädännön asettamat vaatimukset ja luvanmyöntämisedellytykset. YSL 52 §:n mukaan lupamääräykset on annettava "pilaantumisen ehkäisemiseksi". Tämä tarkoittaa sitä, että määräys annetaan ainoastaan, mikäli toiminta ilman nimenomaista lupamääräystä aiheuttaisi ympäristön pilaantumista.

Tätä edellyttää myös hallintolain (434/2003) 6 §:n mukainen suhteellisuusperiaate, jonka mukaan viranomaisen toimien on oltava oikeassa suhteessa tavoiteltuun päämäärään nähden.

Lupamääräys 14 on hakijan esittämällä suojarakenteella riittävä estämään hienojakoisen jätteen leviämisen ympäristöön siten, ettei ympäristön pilaantumista tapahdu. Näin ollen lupamääräyksen 14 toinen kappale voidaan muuttaa hakijan ensisijaisesti esittämän mukaiseksi.

Toissijaisesti hakija vaatii, että Vaasan hallinto-oikeus täsmentää lyhytaikaisen varastoinnin määritelmää. Nykyisessä muodossa lupamääräyksen 14 toisessa kappaleessa mainittu määritelmä "lyhytaikainen" on epämääräinen ja lupamääräyksen tulkinta voi sen johdosta muuttua ilman, että toiminnassa itsessään tapahtuu mitään muutosta, mikä aiheuttaa epävarmuutta hakijan toimintaan ja sen jatkuvuuteen. Hakija katsoo, että lupamääräys 14 ei täytä hallintolain 44 §:ssä asetettuja vaatimuksia lupamääräysten täsmällisyydestä ja on täten oikeusvaikutuksiltaan epäselvänä muutettava kuulumaan toissijaisesti seuraavasti (muutokset kursivoitu):

> "Laitokseen vastaanotetut jätteet ja toiminnassa erotellut jätteet on säilytettävä toisistaan erillään asianmukaisissa varastokasoissa, varastorakennuksissa, konteissa tai säiliöissä, jotka sijaitsevat tiiviillä alustalla.
>
> Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava suljetuissa konteissa lukuun ottamatta lyhytaikaista, *kuten viikon kestävää* välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.
>
> Metallijäte, josta voi levitä veden mukana öljyä tai muita ongelmajätteitä ympäristöön, on varastoitava katetussa tilassa tai nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella, josta vedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään."

Hakijan oikeusturvan johdosta lupamääräysten tulee olla selkeitä ja yksiselitteisiä. Oikeuskirjallisuudessa on vakiintuneesti katsottu, että luvanhaltijan tulee lupamääräysten perusteella tietää velvollisuutensa ja oikeutensa.[1] Vastaavasti hallintolain 44 §:n 1 momentti edellyttää, että kirjallisesta hallintopäätöksestä tulee käydä ilmi muun muassa päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

[1] Kuusiniemi – Ekroos – Kumpula – Vihervuori: Ympäristöoikeus (SanomaPro 2013), s. 1427.

3 Lupamääräys 18

Lupamääräys 18 koskee sähkö- ja elektroniikkaromun varastointia ja se kuuluu seuraavasti:

> "Sähkö- ja elektroniikkaromun varastoinnissa on käytettävä jätelajille soveltuvia astioita, pakkauksia ja kontteja.
>
> Nesteitä sisältävien sähkö- ja elektroniikkalaiteromujen varastointipaikoilla on oltava nestetiivis pinnoite ja öljynerottimella varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmä sekä säänkestävä kate. Tarvittaessa vaaratonta sähkö- ja elektroniikkalaiteromua voidaan varastoida piha-alueella tiiviillä pinnalla, josta hulevedet johdetaan vesien käsittelyyn.
>
> Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun ulkona sijaitsevan varastointipaikan sijainnista ja rakenteista on toimitettava selvitys Uudenmaan ELY-keskukselle hyvissä ajoin ennen varastoinnin aloittamista."

Kuusakoski Oy on lupahakemuksessaan esittänyt, että SER-jätteitä voidaan varastoida piha-alueelle sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun valtioneuvoston asetuksen (519/2014, "SER-asetus") liitteessä 4 esitetyn mukaisesti.

Valituksenalainen lupamääräys on kuitenkin osittain tiukempi kuin mitä SER-asetus varastoinnilta edellyttää. Lupamääräyksessä vaaditaan varastointipaikalle nesteitä sisältävän sähkö- ja elektroniikkaromun osalta kaikilta osin nestetiivistä pinnoitetta ja öljynerottimella varustettua nestetiivistä pinnoitetta sekä säänkestävää katetta.

SER-asetuksen liitteessä 4 varastointipaikalta vaaditaan läpäisemätön pintakerros *tarkoituksenmukaisilla* alueilla, jotka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä *tarvittaessa* nesteiden ja rasvojen erottimin ja säänkestävä kate *tarkoituksenmukaisilla* alueilla.

Vantaan palvelupisteen sähkö- ja elektroniikkaromun varastointi täyttää SER-asetuksen vaatimukset, eikä ole olemassa mitään perustetta, miksi lupahakemuksen kohteena olevan toiminnan osalta olisi syytä antaa tiukempia määräyksiä. Palvelupisteellä on tällä hetkellä koko varastoalueella asfaltti eli läpäisemätön pintakerros. Koko pihan alueella on myös nestevuotojen keräysjärjestelmä, koska kaikki pihan vedet johdetaan vesienkäsittelyyn. Tasausallas, jonne piha-alueen vedet johdetaan, toimii 2-luokan öljynerottimena. Lisäksi SER-laarissa on nestetiivis asfaltti, josta valumat menevät omaan 1-luokan öljynerottimeen. Pinnoitteiden ja nesteiden keräämisen osalta täyttyvät SER-asetuksen vaatimukset sekä palvelualueen koko varastoalueen osalta että erityisesti SER-laarin osalta.

SER-asetus ei vaadi koko varastointialueelle säänkestävää katetta, vaan ainoastaan tarkoituksenmukaisille alueille. Valituksenalaisen luvan vaatimus katteesta koko varastointialueelle tarkoittaisi käytännössä, ettei kylmälaitteita voisi vastaanottaa Vantaan palvelupisteelle lainkaan, koska tarvittavaa katemäärää ei palvelupisteelle ole mahdollista rakentaa. Kaikki sähkö- ja elektroniikkaromut varastoidaan kuitenkin alueilla, joilla on SER-asetuksen mukaiset pinnoitteet, nesteiden keräysjärjestelmät ja tarvittaessa erottimet. Päästöjä ympäristöön ei näin ollen pääse syntymään. Kuusakoski Oy korostaa, että hulevesien pitkäaikaisessa tarkkailussa ei ole todettu korkeita haitta-ainepitoisuuksia, vaikka sähkö- ja elektroniikkaromua on varastoitu ympäristölupahakemuksessa/tässä valituksessa esitetyn mukaisesti. Näin ollen tarkkailutulosten perusteella on osoitettu, että varastoinnin jatkaminen ennallaan ei aiheuta merkittäviä päästöjä ympäristöön eikä siten ole perusteltu.

Lupamääräyksen perusteluiden mukaan vaaratonta sähkö- ja elektroniikkaromua voidaan tarvittaessa, esimerkiksi tilanteessa, jossa laitokselle saapuu paljon sähkö- ja elektroniikkaromua, varastoida laarissa piha-alueella tiiviin pinnan päällä, josta valumat johdetaan vesien käsittelyyn. Muunlainen sähkö- ja elektroniikkaromu on varastoitava katettuna ja siten, että nesteiden keräys varastointipaikalta on mahdollista.

Tällä hetkellä Vantaan palvelupisteelle tuodut kylmälaitteet varastoidaan pihalla purkuhallin edustalla eli tällä alueella on asfaltti ja nestevuotojen keräysjärjestelmä, josta vedet johdetaan tasausaltaan kautta vesienkäsittelyyn. Esikäsittely tehdään sisätiloissa, jossa kylmälaitteista poistetaan vaaralliset jätteet, jotka toimitetaan luvanmukaisille käsittelijöille. Vantaan palvelupisteellä käsitellään vain kylmälaitteita, joiden eristeissä ei ole kylmäaineita.

Vantaan palvelupisteelle toimitetut kylmälaitteet ovat pääosin ehjiä eikä niistä pääse vuotamaan nesteitä tai vaarallisia aineita ympäristöön. Vaikka toimitetuissa laitteissa olisi jokin vika taikka vuoto, päätyvät aineet vesienkäsittelyjärjestelmän kautta jätevesiviemäriin eikä näistäkään mahdollisista päästöistä pääse aiheutumaan ympäristön pilaantumista.

Vaatimus varastoalueiden kattamisesta kaiken nesteitä sisältävän sähkö- ja elektroniikkaromun osalta ei ole YSL 52 §:n mukaisesti tarpeellinen lupamääräys huomioiden muun muassa ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tarkoitettujen toimien merkitys ympäristön kokonaisuuden ja hallintolain 6 §:ssä edellytetyn suhteellisuusperiaatteen kannalta. Nykyiset suojausjärjestelmät ovat riittävät ottaen huomioon alueella käsiteltävänä sähkö- ja elektroniikkaromun laatu, sen mahdolliset päästöt ympäristöön ja olemassa olevat suojaukset. Näin ollen lupamääräys kaikkien nesteitä sisältävien sähkö- ja elektroniikkaromujen varastointialueiden kattamisesta osalta on tarpeeton.

Lisäksi hallintolain 45 § edellyttää, että päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset. Valituksenalaisessa päätöksessä ei ole perusteltu, miksi Vantaan palvelupisteelle on määrätty SER-asetusta tiukemmat varastointivaatimukset, kun SER-asetuksen mukaiset vaatimukset ovat riittävät.

Lisäksi Kuusakoski Oy huomauttaa, että lupamääräyksen 18 toisessa kappaleessa mainitut määritelmät "nesteitä sisältävän" ja "vaarattoman" SER:n eroavaisuus on epäselvä. Itse lupamääräyksessä on eroteltu nimenomaan nesteitä sisältävä ja vaaraton SER, mutta lupamääräyksen yksilöidyissä perusteluissa on eroteltu vaaraton SER ja muunlainen SER.

Hallintolain 44 § edellyttää, että päätöksestä on käytävä selvästi ilmi päätöksen perustelut ja yksilöity tieto siitä, mihin asianosainen on oikeutettu tai velvoitettu taikka miten asia on muutoin ratkaistu.

Lupamääräyksestä ei tässä muodossa käy selkeästi ilmi, kuinka hakijan tulee käsitellä esimerkiksi vaarallista ainetta sisältävää SER:iä, jossa ei kuitenkaan ole nesteitä. Kyseisenlainen SER ei sovellu kumpaankaan lupamääräyksessä mainittuun kategoriaan.

Koska sähkö- ja elektroniikkaromujen varastointiin ei edellä selostetun nojalla ole perusteita edellyttää muutosta, ei lupamääräykseen myöskään ole tarvetta sisällyttää velvoitetta toimittaa selvitys sähkö- ja elektroniikkaromun ulkona sijaitsevan varastointipaikan sijainnista ja rakenteista.

Edellä esitetyn perusteella Kuusakoski Oy vaatii lupamääräystä 18 muutettavaksi seuraavalla tavalla (kursivointi ja yliviivaus tässä):

> "Sähkö- ja elektroniikkaromun varastoinnissa on käytettävä jätelajille soveltuvia astioita, pakkauksia ja kontteja.
>
> Tarvittaessa *kylmälaitteita ja muuta vaaratonta tai vaarattomaksi käsiteltyä* sähkö- ja elektroniikkalaiteromua voidaan varastoida piha-alueella tiiviillä pinnalla, josta hulevedet johdetaan öljynerotuksen sisältävään vesienkäsittelyyn.
>
> ~~Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun ulkona sijaitsevan varastointipaikan sijainnista ja rakenteista on toimitettava selvitys Uudenmaan ELY-keskukselle hyvissä ajoin ennen varastoinnin aloittamista.~~"

4 Lupamääräys 19

Sekä käsiteltyjä että käsittelemättömiä (eli öljyt sisältäviä) muuntajia varastoidaan Vantaan toimispisteellä ulkona piha-alueella. Niistä ei kuitenkaan valu öljyä, koska ne kuljetetaan ja varastoidaan kokonaisina. Muuntajien

kuljetus ja varastointi tapahtuu siis siten, etteivät muuntajat rikkoudu. Tällöin myöskään öljyä ei valu niistä. Tällä perusteella Kuusakoski vaatii lupamääräystä 19 selvennettäväksi lisäämällä sen loppuun lause kuvaamaan nykyistä toimintaa seuraavasti:

> *"Muuntajia voidaan varastoida pinnoitetulla piha-alueella, josta valumavedet johdetaan vesienkäsittelyjärjestelmään.";*

5 Lupamääräys 34

Lupamääräys 34 koskee pohjaveden laadun tarkkailua ja se kuuluu seuraavasti:

> "Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden laatuun on tarkkailtava pohjavesiputkista P14 ja P10 sekä tilan Källbo porakaivosta vähintään kerran vuodessa otettavilla näytteillä. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, pH, alumiini-, kupari-, lyijy-, rauta-, sinkki- ja kloridipitoisuus jokaisella näytteenottokerralla ja lisäksi AOX-pitoisuus kerran joka kolmas vuosi. Pohjaveden korkeus on mitattava jokaisella näytteenottokerralla."

Kuusakoski Oy vaatii lupamääräystä 34 poistettavaksi.

Vantaan palvelupisteen normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä pohjaveteen. Alue on asfaltoitu kauttaaltaan ja alueen hulevedet johdetaan hallitusti paikallisten öljynerottimien, tasausaltaan ja suodatuksen kautta jätevesiviemäriin. Ainoastaan kaasuja ja polttoainetta (10 m^3) säilytetään ulkotiloissa pinnoitetulla alustalla, muut kemikaalit säilytetään sisätiloissa.

Hakija on tarkkaillut pohjaveden laatua kahdesta pisteestä; laitoksen yläpuolella (P14) ja laitoksen alapuolella (P10). Ympäristölupahakemuksessa on osoitettu, että vuosina 1996 alkaen toteutetussa tarkkailussa Vantaan palvelupisteen toiminnalla ei ole todettu olevan vaikutuksia pohjaveteen.

Alapuolisen pohjavesiputken uusinnan (P10A) jälkeen rauta- ja alumiinipitoisuudet laskivat selvästi. Viime vuosina alapuolisen pohjavesiputken pitoisuudet ovat alittaneet selvästi talousveden laatuvaatimukset tai -suositukset.

Vantaan palvelupisteen läheisyydessä on vain yksi kaivo (Källbo), jonka vettä käytetään talousvesinä. Vuosien 2008-2017 aikana otettujen vesinäytteiden pitoisuudet ovat alittaneet talousveden laatuvaatimukset/suositukset (Sosiaali- ja terveysministeriön asetus pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista 401/2001) mitattujen aineiden osalta.

Vantaan palvelupisteen alue on ollut Kiilan pohjavesialuetta, mutta pohjavesialue on poistettu rekisteristä eikä alueella ole enää pohjavesiluokitusta. Valituksenalaisen päätöksen mukaan "pohjaveden pilaamiskielto kattaa myös toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden vedenhankinnalle tärkeiden tai vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden ulkopuolella".

Hakija myös huomauttaa, että pohjavesien virtaussuunnassa Vantaan palvelupisteen yläpuolinen pohjavesiputki (P14) on Seutulan suljetun yhdyskuntajätteen kaatopaikan vaikutuspiirissä. Tehdyn pohjavesien seurannan yläpuolisessa näytepisteessä analysoidut pitoisuudet ovat pääsääntöisesti korkeampia kuin alapuolisessa pisteessä. Näin ollen on selvää, että pohjavedessä näkyy enemmänkin Seutulan entiseltä kaatopaikalta suotuvien vesien vaikutus kuin Vantaan palvelupisteen vesien vaikutus.

Näin ollen, koska ympäristöluvassa on annettava YSL 62 §:n perusteella tarpeelliset seuranta- ja tarkkailumääräykset, ei lupamääräykselle 34 ole lainmukaisia perusteita. Hakija on YSL 6 §:n mukaisesti selvillä toimintansa vaikutuksista pohjaveteen. Yli 20 vuoden mittaisten tutkimusten perusteella hakija on tietoinen, ettei Vantaan palvelupisteen toiminnalla ole vaikutusta alueen pohjaveteen. Koska vaikutusta ei ole ollut alueen läheisyydessä olevaan pohjaveteen (P14 ja P10/P10A) taikka läheiseen talousvesikäytössä olevaan kaivoon, ei toiminnalla voi olla vaikutusta muihinkaan alueen talousvesikäytössä oleviin kaivoihin.

Lupamääräys 34 tulee siten poistaa lakiin perustumattomana.

6 Lupamääräys 35

Lupamääräys 35 koskee alueen pintaveden tarkkailua ja se kuuluu seuraavasti:

> "Toiminnan vaikutuksia alueen pintaveden laatuun on tarkkailtava ottamalla vesinäytteet laitosalueen ylä- ja alapuolisesta ojasta vähintään kerran vuodessa aikana, jolloin ojassa on virtaamaa (keskivirtaama), ei kuitenkaan tulvahuippujen aikana. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, sähkönjohtokyky, kiintoaine-, rauta, alumiini-, kupari-, lyijy-, sinkki-, nikkeli-, kadmium-, kokonaiskromi- sekä öljypitoisuus. Ojan virtaama on mitattava tai arvioitava jokaisella näytteenottokerralla."

Kuusakoski Oy vaatii lupamääräystä 35 poistettavaksi.

Vantaan palvelupisteen läpi (alitse putkessa) menevän ojan vettä on seurattu laitoksen ylä- ja alapuolella sijaitsevista mittauspisteistä (Oja YP ja Oja AP). Seurannan mukaan ojavedessä ei ole havaittu merkittävästi korkeampia pitoisuuksia laitoksen alapuolisessa pisteessä kuin yläpuolisessa

pisteessä. Näin ollen laitoksen toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia pintavesiin.

Palvelupisteellä puhtaat kattovedet ja pysäköintialueen hulevedet, jotka eivät eroa normaalin tie/parkkialueen hulevesistä, johdetaan käsittelemättöminä rajaojaan palvelupisteen länsipuolelle. Vaaka-alueelta vedet johdetaan kaivon kautta ojaan.

Lupamääräyksen 9, joka käsittelee alueen hulevesiä, neljännen kappaleen mukaan "vain puhtaat kattovedet, salaojavedet ja pysäköintialueen vedet saa johtaa käsittelemättöminä ojaan".

Edellä mainittujen vesien lisäksi hakija on hakenut lupaa johtaa käsitellyt hulevedet piha-alueelta ojaan nykyisen tarkkailupisteen (Oja AP) kohdalta. Hakija on ehdottanut ojatarkkailun jatkamista ainoastaan siinä tapauksessa, että hakijalle myönnetään lupa johtaa käsitellyt hulevedet ojan ja siten seurata toiminnan vaikutuksia. Hakemuksessa esitetylle hulevesien ojaan johtamiselle ei ole valituksenalaisessa lupapäätöksessä annettu lupaa, joten hakija ei tällä hetkellä tai luvan lainvoimaisuuden myötä myöhemminkään johda hulevesiä ojaan. Hakija korostaa, että käsiteltyjen hulevesien haitta-aineiden vaihtelut eivät ole yhteydessä Vantaan palvelupisteen ylä- ja alapuolisen ojan tarkkailutulosten arvoihin, koska toiminnan hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin eikä ojaan.

Koska hakijalle ei ole myönnetty lupaa johtaa ojaan käsiteltyjä hulevesiä vaan ainoastaan lupamääräyksen 9 neljännessä kappaleessa mainitut puhtaat pysäköinti- ja vaaka-alueen vedet ja Vantaan palvelupisteen toiminnalla ei voimassa olevan ympäristöluvan mukaisen seurannan tulosten perusteella ole havaittu olevan merkittäviä vaikutuksia pintavesiin, on lupamääräys 35 poistettava tarpeettomana.

Hakija viittaa edellä mainitusti YSL 62 §:n vaatimiin tarpeellisiin lupamääräyksiin, jolloin lupamääräykselle 35 ei ole perusteita ja se on lakiin perustumattomana poistettava.

7 Lupamääräys 36a

Lupamääräys 36a koskee viemäriin johdettavien hulevesien tehostettua tarkkailujaksoa ja kuuluu seuraavasti:

> "Toiminnanharjoittajan on otettava viemäriin johdettavista hulevesistä vesinäytteitä vähintään kuusi kertaa vuodessa kahden vuoden ajan (ns. tehostettu tarkkailujakso). Vesinäytteistä on tutkittava vähintään pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, TOC, haju, ulkonäkö, öljyhiilivedyt, CODCr sekä arseeni-, elohopea-, kadmium-, kupari-, kromi-, lyijy-, nikkeli-, rauta- ja sinkkipitoisuudet, VOC-yhdisteet ja PAH-

yhdisteet sekä perfluoratut yhdisteet (PFC). Metallit on määritettävä kokonais- ja liukoisina pitoisuuksina.

Tehostetun tarkkailujakson jälkeen toiminnanharjoittaja voi tehdä luvan muutoshakemuksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesien johtamisesta ojaan jätevesiviemärin sijasta. Hakemuksessa on tarkkailutulosten lisäksi esitettävä arvio ojaan johdettavien hulevesien laadusta ja määrästä, purkupaikka ja -reitti vesistöön, ojan kapasiteetin riittävyys etenkin ylivirtaamakausina, arviot hulevesien pitoisuudesta ja vaikutuksesta ojassa ja vesistössä sekä esitys ojaan johdettavan veden tarkkailuksi ja päästöraja-arvoiksi.";

Kuusakoski Oy vaatii lupamääräystä 36a poistettavaksi.

Lupamääräyksessä 36a hakijalle on määrätty tehostettu tarkkailujakso siltä varalta, että hakija päättäisi hakea uudelleen hulevesien johtamista ojaan. Lupamääräyksen perustelujen mukaan jätevesiviemäriin johdettavista hulevesistä on nykyisen suodatusjärjestelmän (järjestelmä on uusittu vuonna 2017) aikana saatu vasta muutamia edustavia näytetuloksia. Hulevesien laadusta ei ole vielä olemassa tarpeeksi tietoa, jotta voitaisiin tässä valituksenalaisessa päätöksessä ratkaista, voidaanko hulevesiä johtaa viemärin sijasta ojaan. Vasta tehostetun tarkkailun jälkeen lupaviranomaiselle voidaan toimittaa YSL 89 §:n mukainen muutosesitys, mikäli tarkkailutulokset mahdollistavat hulevesien johtamisen ojaan ja johtaminen on vielä tarkoituksenmukaista.

Hakija on esittänyt, että hulevesille määrättäisiin raja-arvot, joiden alittuessa voidaan katsoa, etteivät hulevedet aiheuta haittaa ojaveden laadulle, ja hulevedet voitaisiin johtaa käsittelyn jälkeen ojaan. Raja-arvoiksi hakija on ehdottanut hyväksyttyyn jätteen käsittelyn parasta käyttökelpoista tekniikkaa kuvaavaan vertailuasiakirjaan.

Koska hakijalle ei ole tällaista hakemuksenmukaista lupaa myönnetty, ei hakijalla ole enää valituksenalaisen luvan puitteissa tarvetta selvittää tehostetulla tarkkailujaksolla viemäriin johdattavia hulevesiä. Vantaan Veden hyväksymä tarkkailu (lupamääräys 36) on valituksenalainen lupa kokonaisuudessaan huomioon ottaen riittävä.

Mikäli hakija haluaa myöhemmin hakea hulevesien osalta toimintaan muutosta, voi se tehdä niin vuonna 2017 uusittuun hulevesijärjestelmään perustuvin tuloksin sen jälkeen, kun sen käytöstä on pidempiaikainen kokemus. On kuitenkin kohtuutonta ja suhteellisuusperiaatteen vastaista vaatia hakijalta tehostettua tarkkailujaksoa, jollei tarkkailujakson päättyessä ole takuita siitä, että hulevesiä voitaisiin tämän jälkeen käsiteltyinä johtaa ojaan.

Hakija viittaa edellä mainitusti YSL 62 §:n vaatimiin tarpeellisiin tarkkailun lupamääräyksiin, jolloin lupamääräykselle 36a ei ole perusteita ja se on lakiin perustumattomana poistettava.

8 Lupamääräys 37

Lupamääräyksen 37 toisessa kappaleessa edellytetään, että murskaimen hiukkaspitoisuus mitataan puolen vuoden välein 17.8.2022 lähtien. Kuusakoski vaatii kappaleen poistamista. Murskaimen hiukkaspäästöjä on mitattu vuodesta 1996 lähtien ja häiriötilanteita lukuunottamatta päästöt ovat vakiintuneita alittaen selvästi lupamääräyksen päästöraja-arvon. Mittausten muuttamiselle kerran vuodesta kerran puoleen vuoteen ei ole mitään perustetta eikä muutos ole tarpeellinen.

Helsingissä 3. heinäkuuta 2019

KUUSAKOSKI OY

Laati

Kari Marttinen
asianajaja, OTL, Espoo

LIITTEET

1) Etelä-Suomen aluehallintoviraston 3.6.2019 antama päätös nro:t 218/2019 ja 219/2018, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, Vantaa, ja Vantaan palvelupisteen ympäristöluvan tarkistaminen, Vantaa

LIITE 1.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 3.6.2019 antama päätös nro:t 218/2019 ja 219/2018, Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, Vantaa, ja Vantaan palvelupisteen ympäristöluvan tarkistaminen, Vantaa

Aluehallintovirasto
Etelä-Suomi

PÄÄTÖS

Nro:t 1) 218/2019
2) 219/2019
Dnro:t
1) ESAVI/4294/2018
2) ESAVI/25945/2018

Annettu julkipanon jälkeen
3.6.2019

ASIAT

1) Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, Vantaa

2) Vantaan palvelupisteen ympäristöluvan tarkistaminen, Vantaa

HAKIJA

Kuusakoski Oy
PL 25
02131 ESPOO

Y-tunnus 1589236-3

LAITOKSEN SIJAINTI

Palvelupiste sijaitsee Vantaan kaupungin Kiilan kaupunginosassa kiinteistöllä 92-34-3-1, osoitteessa Hanskalliontie 3. Kiinteistön omistaa Kuusakoski Oy.

HAKEMUSTEN VIREILLETULO

Hakemus asiassa 1) on tullut vireille Etelä-Suomen aluehallintovirastossa 14.3.2018 ja hakemus asiassa 2) 18.12.2018.

Hakemus asiassa 2) on alun perin toimitettu täydennyksenä hakemukseen asiassa 1).

LUVAN HAKEMISEN PERUSTEET

Toiminnan ja ympäristöluvan muuttaminen, asia 1

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 89 § 1 momentti
Ympäristönsuojelulain 27 § ja liitteen 1 taulukon 1 kohta 13 e)

Ympäristöluvan tarkistaminen, asia 2

Euroopan komissio on 17.8.2018 julkaissut täytäntöönpanopäätöksen (EU) 2018/1147 jätteen käsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa (BAT) koskevista päätelmistä.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 80 § 1 momentti

TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 1 § 1 momentti

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 81 §

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT JA PÄÄTÖKSET

Uudenmaan ympäristökeskuksen 8.12.2009 myöntämä ympäristölupa no YS 1559 (dnro UUS-2008-Y-697-111), joka koski Vantaan palvelupisteen toiminnan olennaista muuttamista.

Vaasan hallinto-oikeuden 6.7.2011 antama päätös nro 11/0186/1 edellä mainitusta Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksestä nro YS 1559 tehdyistä valituksista.

Korkeimman hallinto-oikeuden 14.2.2013 antama päätös taltionumero 582 edellä mainitusta Vaasan hallinto-oikeuden päätöksestä nro 11/0186/1 tehdyistä valituksista.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston 27.10.2014 antama päätös nro 208/2014/1 (dnro ESAVI/83/04.08/2014), jolla muutettiin ympäristölupa-päätöksen No YS 1559 hulevesien käsittelyä koskevia lupamääräyksiä 9. ja 36.

Vaasan hallinto-oikeuden 2.12.2016 antama päätös 16/0628/3 edellä mainitusta Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätöksestä nro 208/2014/1 tehdyistä valituksista.

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen 24.6.2008 antama päätös vaarallisten kemikaalien vähäisestä käsittelystä ja varastoinnista sekä päätös sen muuttamisesta 31.8.2009.

ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Voimassa olevassa 15.2.1999 hyväksytyssä Vantaan kaupungin 34. kaupunginosa, Kiila, Seutulan kaatopaikka asemakaavassa palvelupisteen alue on merkitty yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET) ja laitoksen lähiympäristö lähivirkistysalueeksi (VL).

Laitoksen luoteispuolella olevat alueet ovat 17.12.2012 hyväksytyssä asemakaavan muutoksessa (korttelit 34002 ja 34020 sekä katualue) kaavamerkinnöillä teollisuus- ja varastoalueiden korttelialue (T) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialue (ET).

Laitoksen itäpuolella olevat alueet ovat 23.5.2011 hyväksytyssä Vantaan kaupunki, Kaupunginosa 34, Kiila, asemakaavan muutoksessa (korttelit 34022 ja 34023 sekä katu- ja virkistysalueet) merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi (T) ja yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueeksi (ET).

Katriinantien länsipuolella on voimassa 17.12.2007 hyväksytty Vantaan kaupungin yleiskaava 2007. Laitosaluetta lähinnä Katriinantien länsipuolella oleva alue on kaavassa merkitty urheilu- ja virkistyspalvelujen alueeksi (VU). Etelämpänä Katriinantien ja Kuutamotien varrella on kyläaluetta (AT). Muutoin Katriinantien länsipuoli on kaavoitettu maatalousalueeksi (MT). Vantaan yleiskaava 2020-kaavan valmistelutyö on aloitettu.

Kesäkylän asuinalueella on voimassa 14.12.2009 hyväksytty Vantaan kaupunki, Kaupunginosa 34, Kiila, Kesäkylä asemakaava (osa korttelia 34101, korttelit 34011 ja 34012, sekä katu- ja virkistysalueet).

TOIMINNAN SIJAINTIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Yleiskuvaus alueesta

Vantaan palvelupiste sijaitsee Vantaan kaupungin Kiilan kaupunginosassa lähellä Helsinki-Vantaan lentokenttää ja Seutulan vanhaa kaatopaikkaa. Laitosalue rajoittuu luoteispuoleltaan Hanskalliontiehen, muuten ympärillä on metsää. Tuusulan kunnan rajalle on etäisyyttä noin 450 metriä. Laitosalueen pinta-ala on noin 3,4 hehtaaria.

Hanskalliontien alueella toimii Kuusakoski Oy:n lisäksi myös Suomen Paalauskeskus Oy, Purkupiha Oy, Vantaan rahtikeskus, HSY:n puujätteenkäsittelykenttä ja Vantaan kaupungin ajoneuvojen siirtokeskus. Lisäksi alueelle on tulossa HSY:n kuonankäsittelyalue, Romu Keinänen Oy ja Lemminkäinen Infra Oy:n murskaamo. Palvelupisteen läheisyydessä sijaitsee Vantaan Moottorikerho ry:n Hanskallion ajoharjoittelurata. Noin yhden kilometrin päässä Tuusulan kunnan puolella toimii Seepsula Oy:n kiviaineslouhos.

Lähimmät häiriintyvät kohteet

Lähimmät asuintalot sijaitsevat laitosalueen eteläpuolella noin 300–500 metrin etäisyydellä ja länsipuolella Kesäkyläntien varrella noin 380 metrin etäisyydellä. Pohjoispuolella sijaitsevaan Kesäkylän (Koivikko) asuinalueeseen on etäisyyttä lähimmillään noin 700 metriä. Lisäksi asutusta on Kuutamotien ja Myllykyläntien varsilla laitosalueen itä-kaakkoispuolella.

Pintavedet ja purkuvesistö

Alueella muodostuvien pintavesien virtaussuunta on etelään ja lounaaseen. Laitoksen alue kuuluu Katinmäenojan pienvaluma-alueeseen, jonka vesien laskupaikka on Vantaanjoki. Pintavedet valuvat Hanskalliontien maantieojaan ja siitä edelleen Björkvikin ja Hanskallion välisen laakson pelto-ojiin. Vedet purkautuvat Pärehöylänojan kautta Vantaanjokeen, joka sijaitsee laitoksesta noin 1,5 km päässä.

Laitoksen kaakkoispuolella virtaavaan Vähäjokeen (Lillån), joka on Tuusulanjärven laskujoki, on etäisyyttä noin 830 metriä. Vähäjoki yhtyy myöhemmin Vantaanjokeen. Laitoksen luoteispuolella sijaitsee keinotekoinen lampi noin 650 metrin päässä.

Luonnonsuojelualueet

Laitos ei sijaitse Natura-alueella. Eteläpuolella noin 150 metrin päässä laitosalueen reunasta alkaa valtakunnallisesti arvokas maisema-alue Vantaanjokilaakso (MAO010010). Vantaanjoki (FI0100104) on Natura 2000-verkostoon kuuluva kohde. Lännessä noin 1,2 km päässä sijaitsee yksityinen luonnonsuojelualue Katinmäen luonnonsuojelualue (YSA014135) ja koillisessa noin 1,3 km päässä sijaitsee Gungkärrin pähkinäpensaslehto (LTA201661). Lisäksi laitoksen lähellä sijaitsee Vantaan kaupungin määrittelemiä kasvillisuudeltaan tai eläimistöltään arvokkaita kohteita ja kallioperän kohteita. Etäisyyttä luoteessa sijaitsevaan Koivikon pöllömetsään on noin 350 metriä ja Kesämetsän korpeen noin 550 metriä, ja lounaassa sijaitsevaan Seutulan maakunnallisesti arvokkaaseen linnustoalueeseen noin 350 metriä.

Maaperä ja pohjavesi

Maasto ja kallioperä laitoksen alueella ja sen lähiympäristössä viettävät etelään. Katriinantien eteläpuolella kallioperä on aivan maanpinnassa. Laitoksen alueen pohjoispuolella on kalliopaljastumia ja niiden pohjoispuolella suoalue. Paikoitellen kallioperä on jopa 10 metrin syvyydessä. Laitoksen alueella ja sen ympäristössä on monin paikoin pintamaalajina vettä johtavia rantakerrostumahiekkoja ja -hietoja. Näiden alla on vettä huonommin johtavia moreenikerrostumia, joiden päälle hieta- ja hiekkakerrostumissa liikkuva vesi orsivedentapaisesti pidättyy.

Laitos on merkitty ympäristöhallinnon maaperän tilan tietojärjestelmään riskikohteena.

Alueella muodostuvien pohjavesien virtaussuunta on etelään ja lounaaseen. Laitos ei sijaitse pohjavesialueella. Lähimmät vedenhankintaan soveltuvat pohjavesialueet sijaitsevat laitoksen koillispuolella noin 1,5 km päässä (Ruotsinkylä 0185808) ja länsipuolella noin 2 km päässä (Seutula 0109206). Kiilan alueella on käytössä omia talousvesikaivoja. Kuutamotielle on tulossa kaupungin vesihuolto vuonna 2019.

Liikenne

Liikenne suuntautuu Hanskalliontietä ja Katriinantietä pitkin. Katriinantieltä liikenne suuntautuu pääsääntöisesti Kehä III:lle. Liikenneviraston liikennemääräkartan perusteella Katriinantien keskimääräinen vuorokausiliikenne vuonna 2017 on ollut 1 657 ajoneuvoa vuorokaudessa. Vuonna 2016 2 199 ajoneuvoa, josta raskasta liikennettä on ollut 323 ajoneuvoa. Vantaan kaupungin selvityksen "Autoliikenne Vantaalla 2016/2017" mukaan Katriinantien liikennemäärä on ollut 2 320 ajoneuvoa vuorokaudessa.

Laitos sijaitsee Finavian Helsinki-Vantaan lentokentän vuoden 2016 lentokonemeluselvityksessä alle L_{den} 50 dB lentomeluvyöhykkeellä.

YLEISKUVAUS TOIMINNASTA

Palvelupisteen toiminta on pääasiassa erilaisen metalliromun kierrätystä ja mekaanista käsittelyä. Lisäksi esikäsitellään romuajoneuvoja, muuntajia ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromua. Laitoksella on murskauslaitos sekä kuluttajapiste yksityisille jätteentuojille.

Vastaanotetun ja käsitellyn jätteen määrä on enintään 224 050 tonnia vuodessa. Kerralla jätteitä varastoidaan enintään 10 000 tonnia. Osa vastaanotetuista jätteistä esikäsitellään ja varastoidaan alueella, osa murskataan murskauslaitoksella. Suurin osa käsittelyyn tulevasta materiaalista on kierrätysmetallia, jonka määrä vaihtelee. Toiseksi suurimpia ovat romuajoneuvojen ja rakennusjätteen määrät. Laitoksen toiminnassa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia viime vuosina. Materiaalien käsittelymäärät ovat pysyneet ennallaan.

Laitoksen toimintoihin kuuluvat:

- kierrätysmetallin ja muun metallipitoisen materiaalin vastaanotto, murskaus, välivarastointi ja käsittely
- käytöstä poistettujen ajoneuvojen vastaanotto, välivarastointi ja esikäsittely
- käytöstä poistettujen sähkö- ja elektroniikkalaitteiden vastaanotto, välivarastointi ja esikäsittely
- muuntajien esikäsittely
- akkujen, paristojen ja vaarallisten jätteiden pienerien vastaanotto, välivarastointi ja toimittaminen edelleen käsiteltäväksi

- rakennusjätteen, puun, paperin, pahvin, muovin ja renkaiden vastaanotto, välivarastointi, lajittelu ja edelleen toimittaminen
- renkaiden vastaanotto, välivarastointi ja toimittaminen edelleen käsiteltäväksi.

Murskauslaitoksen päätuotteita ovat teräsmurske ja ei-magneettinen murske (NFR), jotka toimitetaan teollisuuden raaka-aineeksi tai jatkokäsittelyyn. Laitoksen muussa toiminnassa syntyy erilaisia materiaaleja teollisuuden raaka-aineeksi, jatkokäsittelyyn yhtiön muille laitoksille tai muuhun hyötykäyttöön.

Laitoksella lajitellaan ja murskataan metalliromua ja betonijätettä maanantaista perjantaihin klo 7–20 välisenä aikana, pois lukien arkipyhät. Muuta melua aiheuttavaa toimintaa tehdään maanantaista perjantaihin klo 7–22 välisenä aikana, pois lukien arkipyhät.

Toimintaan esitetyt muutokset

Lupaa haetaan murskausprosessissa syntyvän kevyen jakeen käsittelylle laitoksella ja muutosta seulan ylitteen luokitukseen. Lisäksi toiminnanharjoittaja on esittänyt ympäristöluvan Nro YS 1559 lupamääräysten 5, 8, 9, 14, 15, 18, 34–36 ja 39 muuttamista. Uusi toiminta ja esitetyt muutokset on yksilöity tässä päätöksessä kappaleessa "Hakijan esitykset".

Lisäksi hakija on 6.2.2019 esittänyt hakevansa lupaa käsitellä laitoksella myös pentaania eristeissä sisältäviä kylmälaitteita.

JÄTTEET JA NIIDEN KÄSITTELY

Metallit

Kierrätysmetallien määrä on käsitellyistä materiaaleista suurin, joten metallien käsittelyyn on eniten toimintoja alueella. Laitokselle otetaan vastaan kierrätysmetalleja 130 000 tonnia vuodessa ja suurimman kertavaraston määrä saa olla 7 000 tonnia. Metallien esikäsittelytoimintoja ovat lajittelu, leikkaaminen ja paalaaminen. Lajittelu tehdään pääosin koneellisesti kouralla tai magneetilla varustetulla kahmarilla. Suuret kappaleet leikataan mekaanisesti leikkurilla tai polttoleikataan pienempään kokoluokkaan. Suurin osa esikäsittelystä on lajittelua. Esikäsittelyn jälkeen suurin osa metallimateriaalista käsitellään murskauslaitoksella.

Romuajoneuvot

Laitokselle otetaan vastaan kuivattuja ja kuivaamattomia käytöstä poistettuja ajoneuvoja 25 000 tonnia vuodessa. Suurimman kertavaraston määrä on 1 000 tonnia. Romuajoneuvoista poistetaan renkaat ja vaarallisiksi jätteiksi luokiteltavat materiaalit kuten öljyt, jäähdytinnesteet ja akut. Romuajoneuvojen esikäsittely tapahtuu hallissa käsityönä. Ajoneuvot voidaan toimittaa myös muualle esikäsiteltäviksi. Romuajoneuvojen varastoalueella on nestetiivis pinnoite.

Rakennusjäte

Rakennusjätettä otetaan vastaan 20 000 tonnia vuodessa. Suurimman kertavaraston määrä on 500 tonnia. Rakennusjäte varastoidaan piha-alueella laarissa. Tällä hetkellä laitokselle on toimitettu lajittelematonta rakennusjätettä. Lajittelua tehdään pääasiassa kahmarilla tai käsin, ulkona tai mahdollisuuksien mukaan kevytpeitehallissa. Jätteestä otetaan erilleen metallit, mineraaliaines (kivi, hiekka jne.), polttoon kelpaava jae, puujae ja kaatopaikkajae. Lajiteltu rakennusjäte ohjataan käsiteltäväksi yhtiön Lahden rakennusjätteen käsittelylaitokselle.

Purkubetonia ja -tiiltä otetaan vastaan 15 000 tonnia vuodessa. Betonijätteen murskaus halutaan pitää hakemuksessa mukana, jos tulee tarvetta erotella betonia metallin seasta. Purkubetoni käsitellään erillisajona murskauslaitoksella tai yhdessä muun murskattavan metalliromun kanssa. Purkubetonista saadaan erilleen kiviaines (joka tuotteistetaan 0–150 mm halkaisijan omaavaksi kiviaineeksi), metallijae sekä jäte, joka sisältää mm. elementtien välissä olevia eristemateriaaleja.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromu

Käytöstä poistettuja sähkö- ja elektroniikkalaitteita otetaan vastaan 6 000 tonnia vuodessa. Esikäsittelyssä laitteista poistetaan vaaralliset jätteet ja hyödynnettävät materiaalit ennen materiaalin jatkokäsittelyä murskauslaitoksella.

Kylmälaitteet varastoidaan pihalla purkuhallin edustalla. Kylmälaitteiden ja lämpöpumppujen esikäsittely tapahtuu käsityönä sisätiloissa. Purkuhihnalla tehdään kylmäaineiden ja mahdollisesti kompressoriöljyjen poisto. Eristeiden sisältämää kylmäainetta ei voida poistaa. Laitteista poistetaan kaikki irto-osat (esim. hyllyt) sekä kylmäaineputkisto ja kompressorit. Kylmälaitteet käsitellään murskaamalla muun metalliromun joukossa. Poistetut vaaralliset jätteet toimitetaan luvan omaaville käsittelijöille. Sähkö- ja elektroniikkalaitteet voidaan toimittaa myös suoraan muualle esikäsiteltäväksi.

Hakija on 6.2.2019 ilmoittanut, että pentaania eristeessä sisältävien kylmälaitteiden käsittely Vantaan palvelupisteellä on lopetettu 1.1.2019. Palvelupisteellä käsitellään edelleen kylmälaitteita, joiden eristeissä ei ole kylmäainetta.

Laitokselle voidaan ottaa vastaan myös muita sähkö- ja elektroniikkalaitteita. Jos niitä tulee keräysasemilta ja pientuojilta, laitteet varastoidaan konteissa. Määrät eivät ole suuria.

Laitoskäynnistä laaditun muistion (16.10.2018) mukaan tuottajayhteisön keräämä SER-jäte halutaan varastoida piha-alueella laarissa tiiviillä pinnalla, josta valumat johdetaan tasausaltaaseen. Jos tulee isoja kuormia SER-jätettä, ei laitosalueella ole tällä hetkellä varastotilaa. Katosten alla on vai-

kea toimia. Jos laitteista ei irtoa mitään vaarallista, varastointi tehtäisiin pihalla. Uudelleen käytettävä SER-jäte varastoidaan suojattuna.

Muuntajat

Käsittelemättömät ja tutkimattomat pylväsmuuntajat varastoidaan ulkona pinnoitetulla alueella, josta valumavedet johdetaan vesien käsittelyyn. PCB:tä sisältävät muuntajat varastoidaan sisätiloissa. Muuntajia vastaanotetaan kappaletavarana 500 tonnia vuodessa. Muutamia muuntajia vuodessa tulee rikkoutuneina laitokselle.

Pylväsmuuntajat käsitellään hallissa. Muuntajaöljyn PCB-pitoisuus selvitetään testein. PCB-vapaista muuntajista valutetaan öljyt ritiläaltaaseen, josta öljyt pumpataan ulkona sijaitsevaan kaksivaippaiseen 30 m^3 säiliöön. Öljynpoiston jälkeen muuntaja puretaan koneellisesti (kaivinkone) ja rautaosat murskataan laitoksella. PCB:tä sisältävät muuntajat toimitetaan muualle. Jos on tiedossa, että muuntajat sisältävät PCB:tä, niitä ei oteta vastaan laitokselle.

Vaaralliset jätteet

Vastaanotettaville vaarallisille jätteille (esim. jäteöljyt, akut, paristot, liuottimet, maalit, liimat, hapot, emäkset ja kestopuu) tehdään tarkastus, laadunmääritys ja punnitus. Vaarallisten jätteiden pienerät kerätään täysiksi autokuormiksi ja lähetetään käsiteltäviksi laitoksiin, joilla on lupa käsitellä niitä. Akut varastoidaan akkulaatikoissa.

Energiajäte

Paperi, pahvi, puu ja muovi lajitellaan ja pakataan esim. paalaamalla. Käsittely tapahtuu ulkona tai mahdollisuuksien mukaan kevytpeitehallissa. Jätteet pyritään ohjaamaan ensisijaisesti hyötykäyttöön materiaalina ja toissijaisesti energiana.

MURSKAUSLAITOS

Murskauslaitoksella murskataan pääasiassa käytöstä poistettuja ajoneuvoja, muuta suurikokoista peltiä ja terästä sekä muuta kierrätysmateriaalia kuten alumiinia, ruostumatonta terästä ja käytöstä poistettuja monimetallituotteita. Esilajiteltu sekalainen metallijäte syötetään lamellikuljettimelta vasaramurskaimeen. Murskattu materiaali kulkee hihnakuljettimella tuulierottimeen, jossa siitä poistetaan kevyt jae (fluff). Raskaasta jakeesta erotellaan magneettirummussa magneettinen teräsmurske. Rauta kuljetetaan hihnakuljettimella ulos varastokasaan. Samoin ei-magneettinen jae (NRF), joka on puuta, muovia yms., kuljetetaan hihnakuljettimella omaan varastokasaansa, josta se toimitetaan yhtiön Heinolan laitokselle.

Kevyt jae (fluff, SLF-jae)

Murskaimen kevyt jaetta (19 10 03*) arvioidaan syntyvän 10 000–20 000 tonnia vuodessa ja kerrallaan varastoituna sitä on enintään 1 000 tonnia. Kevyt jae kuljetetaan hihnakuljettimella varastorakennukseen, josta se viedään varastolaareihin. Laitoskäynnistä laaditun muistion (16.10.2018) mukaan laareissa on varastoituna päivän tuotanto (80 tonnia). Hakija katsoo, että kolme seinää ja tarvittaessa verhoseinä täyttävät kevyen jakeen varastoinnille asetetut vaatimukset. Kevyen jakeen varastointi on katsottu lyhytaikaiseksi varastoinniksi.

Kevyt jae toimitetaan yhtiön Heinolan laitokselle tai muulle luvan omaavalle käsittelijälle. Päivittäiset kuljetusmäärät vaihtelevat. Kevyt jae on varastoituna laareissa enintään viikon. Murskausta ei tehdä, jos kevyttä jaetta ei saada varastoitua minnekään.

Kevyt jae jakautuu seulottaessa seulan ylitteeseen (19 12 10) ja seulan alitteeseen (19 12 11*). Seulan ylitteen ja alitteen suhde riippuu seulottavan jätteen koostumuksesta ja käytettävästä seulakoosta, mutta on arviolta noin 50:50. Seulonnassa kevyestä jakeesta voidaan myös tarvittaessa poistaa jäännösmetalleja. Syntynyt alite toimitetaan jatkokäsittelyyn, hyödynnettäväksi tai loppusijoitukseen luvan omaavalle käsittelijälle. Jäljelle jäänyt kevyt jae (F-SRF) on kierrätyspolttoainetta, joka toimitetaan energiahyötykäyttöön, jos sen nykyinen jäteluokitus muutetaan hakemuksen mukaisesti vaarallisesta jätteestä tavanomaiseksi.

Laitoksella on tarkoitus varastoida kevyttä jaetta sekä seulan ylitettä ja alitetta muualla kuin suljetussa kontissa. Konttivarastointi on hankala toteuttaa kuljetuksen kannalta, koska kuljetus ei tapahdu kontissa.

Kevyt jae sisältää kylmälaitteiden eristettä, mutta eristeen sisältämä pentaani ei hakijan mukaan riitä tekemään siitä vaarallista jätettä. Eriste jää melko isoiksi paloiksi, jolloin siitä ei vapaudu pentaania niin paljon. Hakemuksen liitteenä olevassa VTT:n tekemässä "Esiselvitys SLF-energiajakeen ominaisuuksien merkityksestä jäteluokituksessa, 2.9.2015" -selvityksessä tutkimus on tehty sekalaisesta materiaalista.

Kevyen jakeen seulontapaikka tulisi laarien lähelle. Seulontaa varten rakennetaan katettu tila, jossa on pölyn poisto ennen kuin seulonta aloitetaan. Mitään tarkempia suunnitelmia ei seulonnan toteutuksesta ole. Kevyen jakeen seulonnalle haetaan lupaa siltä varalta, että Vantaan palvelupisteen lähelle tulisi polttolaitos, jolloin ylite voitaisiin toimittaa sinne ja alite Heinolan laitokselle. Todennäköisesti kevyt jae tullaan kuitenkin hakijan mukaan toimittamaan Heinolan laitokselle seulottavaksi.

POLTTOAINEET JA MUUT KEMIKAALIT

Kemikaali	Varasto	Vuotuinen käyttö
Moottoripolttoöljy	10 m^3	100 m^3
Happi	6 m^3	30 t
Lämmitysöljy	5 m^3	20 m^3
Nestekaasu	1 t	1 t
Asetyleeni	200 kg	200 kg
Jäänestoaine	1 t	2 t
Jäähdytysaine	200 kg	600 kg
Jäähdytinneste	1 t	
Voiteluöljyt	400 kg	1,2 t

Työkoneissa käytetään polttoöljyä, jota varastoidaan 10 m^3 kaksoisvaippasäiliössä. Polttoleikkauksessa käytetään happea ja nestekaasua. Lisäksi käytetään vähäisiä määriä koneiden ja laitteiden toiminnassa tarvittavia kemikaaleja kuten poltto-, voitelu- ja voimansiirtoaineita, joita säilytetään sisätiloissa. Alueella on myös 30 m^3 säiliö, johon kerätään muuntajien öljyt.

VEDEN HANKINTA

Laitoksella tarvittava vesi otetaan HSY:n vesijohtoverkostosta. Veden kokonaiskulutus on noin 6 000 m^3 vuodessa. Vettä käytetään toimisto- ja sosiaalitiloissa, murskaimen kaasupesurin suljetussa vesikierrossa ja kastelussa.

Murskaimen vesikiertoon joudutaan lisäämään vettä 100–180 l/h korvaamaan poistokaasun ja sakan mukana poistuvaa vettä. Suljetun kierron vesi (noin 3 m^3) vaihdetaan arviolta kaksi kertaa kuukaudessa. Vesikierron kokonaisvedenkulutus on noin 8 m^3 vuorokaudessa.

Pääsääntöisesti murskaimen kaasupesurissa ja kasteluvetenä käytetään vesijohtovettä. Mahdollisuus hulevesien käyttöön näissä tarkoituksissa halutaan kuitenkin säilyttää.

JÄTEVEDET JA VIEMÄRÖINTI

Saniteettijätevedet, romuajoneuvojen kuivaushallista ja muuntajien käsittelyhallista syntyvät vedet johdetaan HSY:n jätevesiviemäriin. Autojen kuivaushallin ja muuntajien käsittelyhallin vedet johdetaan öljynerotuksen kautta. Muuntajien käsittelyaltaan välittömässä läheisyydessä olevat kaivot on suljettu.

Murskaimen kaasupesurin suljetun kierron vesi ja koko piha-alueen hulevedet johdetaan tasausaltaisiin. Romuajoneuvojen sekä sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastoalueelta hulevedet johdetaan öljynerottimien kautta. Myös tulipalojen sammutusvedet johdetaan tasausaltaisiin.

Laitosalueella on kaksi betonista tasausallasta, joihin vedet johdetaan kahden pumppukaivon kautta. Tasausaltaasta vesi johdetaan suodattimen

ja vesimittarin kautta purkukaivoon, josta vesi pumpataan viemäriin. Jos pumppuun tulee vikaa tai vesi tulvii, johdetaan vesi takaisin tasausaltaaseen. Tasausaltaasta 1 menee putki kahteen noin 60 m^3 kokoiseen maanpäälliseen säiliöön, jotka toimivat tarvittaessa varastokapasiteettina. Säiliöistä vesi johdetaan takaisin altaaseen.

Tasausaltaissa veden virtaus rauhoitetaan niin, että mahdollinen öljy nousee pinnalle. Järjestelmä toimii 2-luokan öljynerottimena. Vuonna 2016 veden pumppausta altaisiin muutettiin niin, että altaat täytetään ylhäältä päin. Tämä parantaa kiintoaineen laskeutumista. Tasausallaskapasiteetti on mitoitettu vuorokauden rankkasateen tilavuuden perusteella. Vuonna 2016 asennettiin uusi varapumppaamo, jolla varmistetaan altaiden nopea täyttö kovillakin sateilla. Myös pääpumppaamon pumput ja putkisto uusittiin. Tällä hetkellä tasausallaskapasiteettia palvelupisteellä on yhteensä 1 020 m^3. Lisäksi piha-alueelle ja viemäreihin mahtuu vettä noin 300 m^3.

Hulevesien suodatusjärjestelmä on uusittu 2017. Hiekkasuodatusjärjestelmä korvattiin itsepuhdistuvalla Oxford-suodattimella, joka poistaa kiintoainemuodossa olevia partikkeleita paine-eroon perustuen. Lisäksi pumppaus altaan ja suodattimen välillä uusittiin.

Tasausaltaat tyhjennetään joka toinen vuosi. Pohjalle kertynyt sakka poistetaan ja toimitetaan luvan omaavalle vastaanottajalle.

Jätevesiviemäriin johdettujen hulevesien määrät vuosina 2013–2017:

Vuosi	Viemäriin johdetut hulevedet (m^3)
2013	14 486
2014	16 467
2015	19 000
2016	9 900
2017	22 138

Vuoden 2016 mittarilukema on todennäköisesti virheellinen. Sadannan ja pinnoitetun alueen pinta-alan perusteella laskennallinen hulevesimäärä tuolloin olisi ollut noin 16 600 m^3 (haihdunta 50 %). HSY:n kanssa on tehty teollisuusjätevesisopimus viemäriin johdettavasta hulevedestä.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Päästöt ilmaan

Palvelupisteen toiminnasta syntyvät päästöt ilmaan rajoittuvat pääosin laitoksen alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Pääosa päästöistä on pölypäästöjä murskauksesta ja muusta toiminnasta (hajapöly).

Piha-alueella tapahtuva kierrätysmateriaalien esikäsittely, varastokasojen siirtely ja liikenne aiheuttavat piha-alueen pölyämistä. Pölyämistä vähennetään tarvittaessa vesisumutuksilla, välivarastoimalla ja käsittelemällä erityi-

sen pölyävät materiaalit hallissa tai katetussa tilassa sekä puhdistamalla piha-aluetta säännöllisesti.

Murskaimen pölypäästöä vähennetään imemällä vasaramurskaimesta koteloinnin sisältä ilmaa, jotta kotelon sisälle saadaan alipaine. Syklonilla ja sulkusyöttimellä suoritetaan kiintoaineen karkea erotus ennen ilmavirran johtamista kaasunpesurille ja sitä kautta puhaltimella ulkoilmaan. Myös tuuliseulan poistovirtaus johdetaan pesurin kautta. Pesurin vesikierto on järjestetty tasaus/raappa-altaan avulla, jossa laskeutuu erottunutta pölyä lietteenä pohjaan. Liete kootaan ja kuivataan ruuvipuristimen avulla sekä siirretään altaasta jätepakkiin. Märkäpesurin maksimipäästötakuuarvo on 30 mg/m^3 ja tavoitearvo alle 10 mg/m^3.

Murskauksen pölyämistä vähennetään sumuttamalla prosessiin vettä. Kuljettimien hajapäästöjä on vähennetty kuljettimien kattamisella. Murskauslaitoksen jäte, kevyt jae, välivarastoidaan katetussa varastossa.

Murskaimen päästöt ilmaan mitataan vuosittain. Päästöt ovat ylittäneet murskaimen hiukkaspäästöille ympäristöluvassa annetun raja-arvon 10 mg/Nm^3 vuosina 2013–2015. Ylitysten johdosta pesurille tehtiin huolto- ja kunnostustöitä, joiden jälkeen hiukkaspäästö on ollut alle raja-arvon. Hiukkasista määritettyjen metallien pitoisuudet ovat olleet pieniä. Murskaimen pölymittaustulokset vuosilta 2013–2017 ovat:

	Hiukkaset	As	Cd	Cr	Cu	Pb	Ni	Zn
Mittausvuosi	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3	mg/Nm^3
2013	20,7	0,0002	0,0001	0,002	0,005	0,004	0,019	0,064
2014	24	0,0005	0,0009	0,017	0,037	0,049	0,027	0,39
11/2015	34,2	<0,003	0,001	0,01	0,01	0,02	<0,01	0,15
12/2015*	1,4	<0,01	<0,001	0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
2016	0,68	<0,01	<0,001	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
2017	4,6	<0,003	<0,0003	<0,003	<0,004	<0,003	<0,01	0,12

*) Ylimääräinen mittaus hiukkaspäästön raja-arvon ylityksen takia.

Hajapölyn määrään vaikuttavat mm. kierrätysmateriaalien kosteus, ilman suhteellinen kosteus, alueen tuuliolot, vuodenaika ja käytetty kierrätysmateriaali. Toiminnan ulkoilmaan aiheuttamat päästöt ovat kuitenkin ympäristön kannalta vähäisiä. Pölyämistä vähennetään harjaamalla piha-aluetta.

Uutena toimintona haettavaa murskauslaitoksen kevyen jakeen käsittelyä (seulonta) tehtäisiin murskauslaitoksen loppupäässä. Tätä varten rakennetaan katettu tila, jossa on pölyn poisto ennen kuin seulonta aloitetaan. Esitetyt muutokset kevyen jakeen seulontaan ja varastointiin eivät lisää laitoksen ilmaan joutuvien päästöjen määrää merkittävästi.

Toiminnan muut päästöt ilmaan muodostuvat dieselkäyttöisten työkoneiden ja kuorma-autojen päästöistä. Myös polttoleikkauksesta syntyy vähäisiä määriä rautaoksidipäästöjä. Päästöjen ei arvioida leviävän palvelupisteen alueen ulkopuolelle. Päästöjä pyritään vähentämään työskentelymenetelmien jatkuvalla kehittämisellä. Materiaalit pyritään leikkaamaan me-

kaanisesti aina, kun se on mahdollista, ja polttoleikkauksen määrä pyritään minimoimaan. Kaikkia kappaleita ei kuitenkaan voida murskata jatkossakaan, vaan polttoleikkausta on tarpeen jatkaa.
Palvelupisteen lähialueella on tehty sammalpallotutkimus viimeksi vuonna 2015. "Sammalpallotutkimus Kuusakoski Oy:n Vantaan Seutulan palvelupisteen ympäristössä, 29.1.2016" -raportin mukaan kuparin, lyijyn, raudan ja sinkin kohonneet, taustatasoa suuremmat kertymät rajoittuivat pääasiassa alle 200 metrin etäisyydelle palvelupisteestä. Arseenin, kromin ja raudan keskimääräiset kertymät vuonna 2015 olivat samaa tasoa vuosien 2003–2012 tulosten kanssa. Muiden tutkittujen metallien kertymä olivat keskimäärin pienimpiä vuosien 2003–2012 tuloksiin verrattuina.

Lisäksi Vantaan kaupunki on selvittänyt vuonna 2012 sienien lyijy- ja kadmiumpitoisuuksia, jolloin näytteitä otettiin mm. palvelupisteen koillispuolelta. Kadmium- ja lyijypitoisuudet olivat pieniä.

Laitoksen toiminnasta ei synny merkittävää hajua. Polttoleikkauksesta aiheutuu pientä hajua, mutta sen hajuvaikutukset jäävät laitosalueelle. Polttoleikkausta ei tehdä jatkuvasti.

Päästöt vesistöön

Puhtaat kattovedet ja pysäköintialueen hulevedet johdetaan käsittelemättöminä rajaojaan laitoksen länsipuolelle. Vaaka-alueelta vedet johdetaan ojaan.

Laitoksen läpi (alitse putkessa) menevän ojan vettä seurataan laitoksen ylä- ja alapuolella sijaitsevista mittauspisteistä (Oja YP ja Oja AP). Seurannan mukaan ojavedessä ei ole havaittu merkittävästi korkeampia pitoisuuksia laitoksen alapuolisessa näytepisteessä. Näin ollen hakijan mukaan laitoksen toiminnalla ei ole merkittäviä vaikutuksia pintavesiin.

Vuosina 2008–2017 pH on vaihdellut ojan yläpuolisessa mittauspisteessä välillä 6,1–7,1, paitsi vuonna 2017 pH 9,7 ja ojan alapuolisessa mittauspisteessä pH on ollut 6,3–7,2. Öljypitoisuudet ovat olleet viime vuosina alle laboratorion määritysrajan. Metallien pitoisuudet vaihtelevat, mutta ovat pääsääntöisesti pieniä. Yläpuolisessa mittauspisteessä sinkkipitoisuus on ollut 44–200 µg/l ja alumiinipitoisuus 230–1 200 µg/l. Alapuolisessa mittauspisteessä sinkkipitoisuus on ollut 63–550 µg/l ja alumiinipitoisuus 79–660 µg/l. Alapuolisen mittauspisteessä kadmium-, lyijy-, kromi- ja sinkkipitoisuudet ovat vuoden 2017 mittauksissa olleet noususuunnassa.

Rankkasateiden aikana on vaarana, että piha-alueelle lammikoituva vesi nousee alueella sijaitsevalle muuntamolle asti viemärin rajoitetusta kapasiteetista johtuen. Tällöin on jouduttu tekemään ohijuoksutuksia läheiseen ojaan. Tilanteita pyritään ehkäisemään ennakoinnilla ja huleveden keräämisellä ensisijaisesti laitoksella oleviin tasausaltaisiin ja säiliöihin.

Arvio ojaan juoksutettujen hulevesien määrästä, juoksutusajankohdat ja juoksutuksen kestot vuosina 2013–2017:

Juoksutusajankohta	Juoksutuksen kesto (h)	Ojaan pumpatut hulevedet (m^3)
2013	0	0
15.8.2014	1	180
31.7.2015	1,5	260
10.2.2016	-	420
16.–19.6.2016	9	1 500
2017	0	0

Päästöt viemäriin

Teollisuusjätevesisopimuksen mukaisesti viemäriin johdettavista hulevesistä otetaan näyte puolivuosittain (mittauspiste HV-1) ja käsittelyhallin öljynerottimesta lähtevästä vedestä (mittauspiste HV-2) kerran vuodessa.

Teollisuusjätevesisopimuksessa on viemäriin johdettaville vesille asetettu veden laadun raja-arvot, jotka ovat täyttyneet lupakaudella. Viemäriin johdettavissa hulevesissä tutkittujen metallien pitoisuudet ovat olleet pääosin pieniä. Myös veden öljypitoisuudet ovat olleet yleensä pieniä. Täydennyksessä 16.11.2018 toimitetun "Vesitarkkailun vuosiraportti 2017, Vantaan palvelupiste, 15.3.2017" -raportissa on esitetty hulevesien sinkki-, lyijy-, nikkeli- ja öljypitoisuudet vuosina 2000–2017.

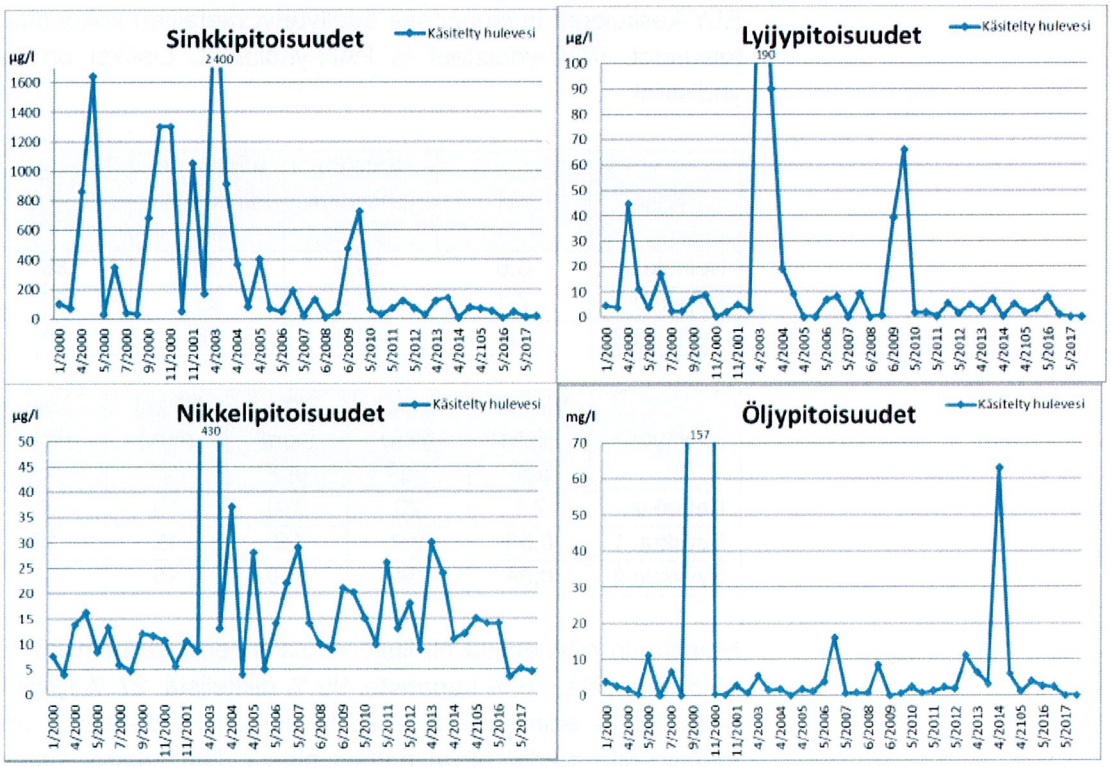

Tarkkailuraportin mukaan vuonna 2017 hulevesien mukana kulkeutui jätevesiviemäriin kadmiumia < 0,22 g, kromia < 22,1 g, kuparia < 14,9 g, nikkeliä 107 g, lyijyä < 1,11 g, sinkkiä 299 g ja öljyjä < 1,11 kg. Merkittävin kuormitus jätevesiviemäriin aiheutui laskennallisesti öljystä. Todellisuudessa kummankin tarkkailukerran öljypitoisuudet jäivät kuitenkin alle laboratorion määritysrajan, joten todellinen öljykuormitus on pienempi. Metalleista jätevesiviemäriin kulkeutui hulevesien mukana selvästi eniten sinkkiä ja nikkeliä.

Vuonna 2017 öljynerotuskaivon kautta viemäriin johdettavien hallin valumavesien öljypitoisuus oli 15 mg/l, joka alitti teollisuusjätevesisopimuksessa asetetun raja-arvon 100 mg/l.

Hakijan 27.9.2018 toimittamassa täydennyksessä todetaan, että koska uusi hulevesijärjestelmä on asennettu vasta vuoden 2017 alussa, ei hulevesien laadusta ole mahdollista saada pitkän aikavälin tietoa. Kesällä 2018 selvisi, että vuoden 2017 hulevesinäytteet on otettu väärästä paikasta, joten ne eivät kuvaa uudella suodatusjärjestelmällä puhdistettujen vesien laatua. Heinäkuussa 2018 otettiin ylimääräiset hulevesinäytteet uudella suodatusjärjestelmällä puhdistetusta vedestä. Kevään ja kesän kuivuus on saattanut nostaa pitoisuuksia. Hulevesinäytteenottoa tehdään syksyn 2018 ajan tihennetysti kerran kuussa.

Hakija on toimittanut 27.9.2018 heinäkuun vesinäytteen tulokset ja 11.10.2018 syyskuussa otettujen kahden vesinäytteen tulokset. Elokuussa ei saatu otettua näytettä. Näytteiden analyysit sisältävät myös Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossa edellytetyt metallien kokonais- ja liukoiset pitoisuudet, VOC-yhdisteet ja PAH-yhdisteet. Lisäksi on määritetty PFC-yhdisteet.

Näyte	pH	Sähkön johtavuus mS/m	Kiintoaine-pitoisuus mg/l	TOC mg/l	Kadmium (liuk) µg/l
Heinäkuu	6,6	50,3	30	86	0,36
Syyskuu 1	7,1	37,4	23	35	0,04
Syyskuu 2	7,2	44,6	68	89	0,13

Näyte	Kromi (liuk) µg/l	Kupari (liuk) µg/l	Sinkki (liuk) µg/l	Nikkeli (liuk) µg/l	Lyijy (liuk) µg/l	Öljyhiili-vetyindeksi C_{10}-C_{40} µg/l
Heinäkuu	2,1	20	370	19	30	4 100
Syyskuu 1	0,59	9,2	69	12	15	64
Syyskuu 2	0,84	34	180	16	31	1 600

Heinäkuun näytteessä oli liukoisessa muodossa noin 26 % kadmiumista, 45 % kromista, 26 % kuparista, 95 % nikkelistä, 27 % lyijystä, 54 % arseenista, 14 % elohopeasta ja 25 % sinkistä. Elohopean, arseenin ja kadmiumin pitoisuudet olivat erittäin pieniä. Näytteessä analysoitujen liuottimien kokonaismäärä oli 16,33 µg/l (suurimmat pitoisuudet TAME ja MTBE). PAH-yhdisteiden kokonaismäärä oli 0,766 µg/l (suurimmat pitoi-

suudet fenantreeni ja fluoreeni). PFC-yhdisteiden kokonaismäärä oli 0,428 µg/l.

Hakemuksessa on esitetty valtioneuvoston asetukseen vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006) perustuva arvio hulevesien vaikutuksista ojassa ja vesistöissä. Tarkastelussa on mukana tarkkailutulokset vuodesta 2008 alkaen. Hakijan mukaan ojaan johdettavien hulevesien laatu ei ole heikompi kuin hiekkasuodatuksen jälkeisen veden laatu, eivätkä siten vesistövaikutukset ole hakemuksessa esitettyä suuremmat.

Pelto-ojien veden laadun ei arvioida heikkenevän merkittävästi hulevesien johtamisen seurauksena. Laitokselta on matkaa noin 150 metriä ennen kuin vedet johtuvat pelto-ojiin. Hulevesillä ei arvioida myöskään olevan vaikutusta Vantaanjoen veden laatuun tai suojeluarvoihin, sillä haitta-ainepitoisuudet ovat matalia ja alueelta johdettavien vesien määrä on Vantaanjoen valuma-alueen kokoon ja virtaamaan nähden häviävän pieni. Täten hulevesien ympäristöön johtamisen vaikutukset arvioidaan pieniksi.

Hakija esittää, että hulevesille määrättäisiin raja-arvot, joiden alittuessa voidaan katsoa, etteivät hulevedet aiheuta haittaa ojaveden laadulle, ja hulevedet voitaisiin johtaa käsittelyn jälkeen ojaan. Tällöin hakijalla on myös mahdollisuus tarvittaessa parantaa vesienkäsittelyä ennen hulevesien ojaan johtamista, mikäli se on tarkkailutulosten perusteella tarpeen. Raja-arvojen tulee hakijan käsityksen mukaan perustua hyväksyttyyn jätteen käsittelyn parasta käyttökelpoista tekniikkaa kuvaavaan vertailuasiakirjaan. Käsittelyn jälkeen ojaan johdettavien hulevesien raja-arvoiksi esitetään:

Parametri	Esitys raja-arvoksi (mg/l)	BAT-päästötaso (mg/l)
TOC	60	10–60
Kiintoaine	60	5–60
Öljyn hiilivetyindeksi	5	0,5–10
Kadmium	0,01	0,01–0,05
Kromi	0,06	0,01–0,15
Kupari	0,1	0,05–0,5
Lyijy	0,1	0,05–0,3 *
Nikkeli	0,2	0,05–0,5
Sinkki	2	0,1–2 *

* Yläarajaa on korotettu metallijätteen mekaanisen murskauksen osalta.

Taulukossa olevat metallien pitoisuudet ovat liukoisia pitoisuuksia.

Päästöt maaperään ja pohjaveteen

Pohjavesien laatua tarkkaillaan kahdesta pisteestä, joista toinen sijaitsee pohjavesien virtaussuunnassa laitoksen yläpuolella (P14) ja toinen alapuolella (P10). Alapuolinen putki on siirretty vuonna 2011 meluvallin takia ja korvattu putkella P10A. Yläpuolinen pohjavesiputki on suljetun yhdyskuntajätteen kaatopaikan vaikutuspiirissä.

Pohjavesitarkkailun tulosten perusteella molemmissa pohjavesiputkissa vesi on yleensä lievästi hapanta alittaen sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa 401/2001 talousvedelle annetun laatusuosituksen. Yläpuolisen pohjavesiputken (P14) veden pH on kuitenkin viime vuosina ollut hieman nousussa. Viimeisen kymmenvuoden aikana molemmissa putkissa kloridin, kuparin ja lyijyn pitoisuudet ovat olleet alle talousveden laatusuosituksen. Yläpuolisen pohjavesiputken kloridipitoisuus on ylittänyt samalla ajanjaksolla neljä kertaa ja kuparipitoisuus kerran valtioneuvoston asetuksessa 341/2009 annetun pohjavesien ympäristönlaatunormin. Pitkällä aikavälillä tarkasteltaessa kloridipitoisuus on molemmissa pohjavesiputkissa hienoisessa nousussa, selkeämmin yläpuolisessa pohjavesiputkessa P14. Lyijyn osalta myös pohjavesien ympäristönlaatunormi on alittunut.

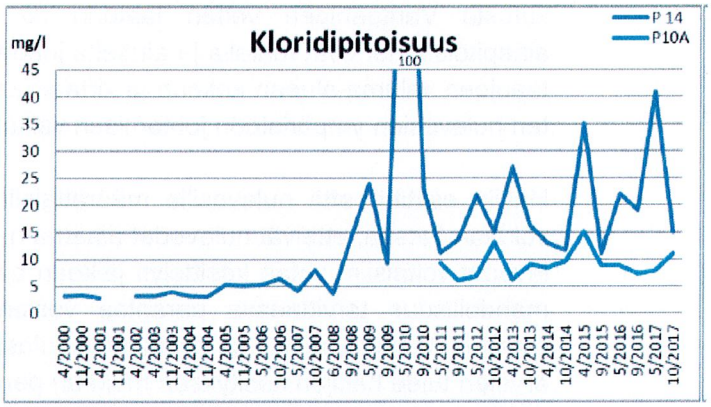

Rauta- ja alumiinipitoisuus on ollut korkea etenkin havaintoputkessa P14. Alapuolisen pohjavesiputken uusinnan jälkeen (2011) rauta- ja alumiinipitoisuudet laskivat selvästi putkessa P10A. Viime vuosina P10/P10A putken pitoisuudet ovat alittuneet talousveden laatuvaatimuksen tai -suosituksen.

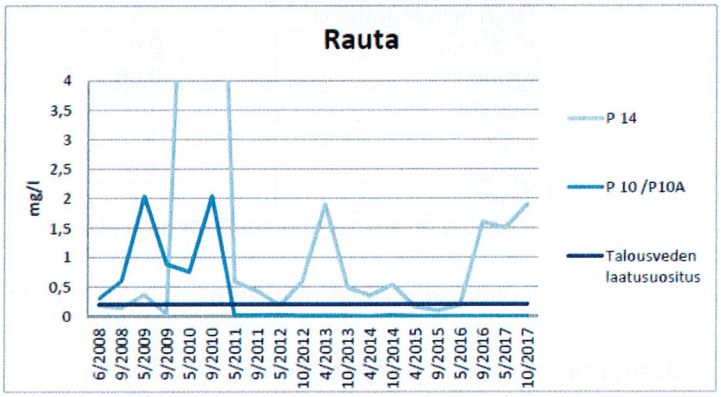

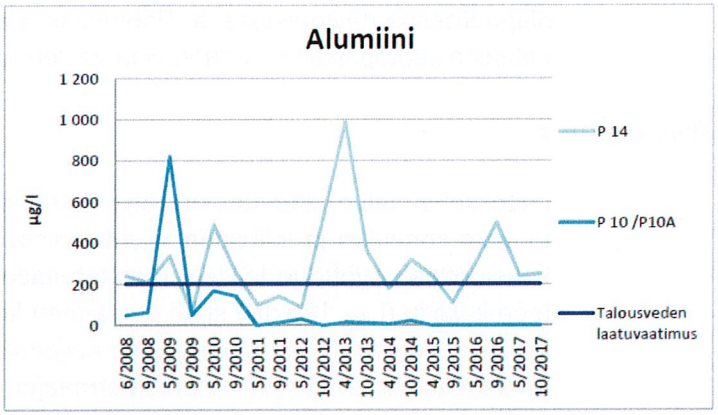

Sinkkipitoisuus on ylittänyt pohjavesiputkessa P14 pohjavesien ympäristönlaatunormin (60 µg/l) kuusi kertaa samalla ajanjaksolla, myös pitoisuusvaihtelu on ollut suurta. Putkessa P10/ P10A sinkin ympäristönlaatunormi on alittunut. Pohjavesiputken P14 sinkkipitoisuuksien kehitys vuosina 2010–2017:

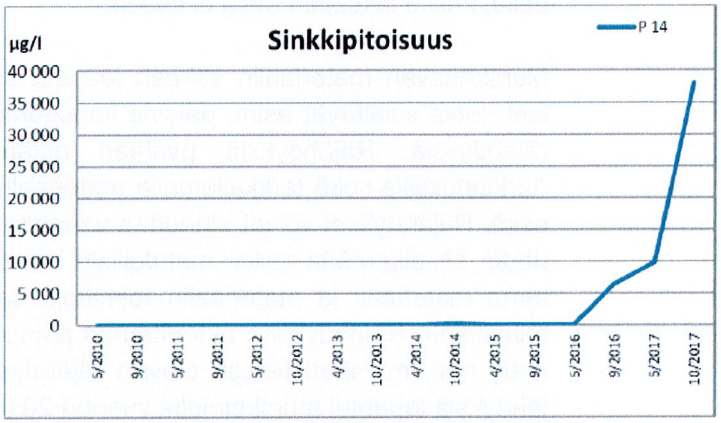

Palvelupisteen läheisyydessä on yksi kaivo (Källbo 1), jonka vettä käytetään talousvetenä. Vuosien 2008–2017 aikana otettujen vesinäytteiden pitoisuudet ovat alittaneet talousveden laatuvaatimukset/suositukset mitattujen aineiden osalta (pH, kloridi, alumiini, kupari, lyijy, rauta, sinkki ja AOX).

Hakijan mukaan laitoksen normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään tai pohjaveteen. Laitoksen alue on asfaltoitu kauttaaltaan ja alueen hulevedet johdetaan hallitusti paikallisten öljynerottimien, tasausaltaan ja suodatuksen kautta jätevesiviemäriin. Ainoastaan kaasuja ja polttoainetta (10 m^3) säilytetään ulkotiloissa pinnoitetulla alustalla. Muut kemikaalit säilytetään sisätiloissa. Perustilaselvityksen perusteella voidaan todeta, ettei kiinteistön maaperä ole merkittävästi pilaantunut. Joissakin näytepisteissä havaittiin kohonneita pitoisuuksia metalleja ja öljyhiilivetyjä.

Pohjavesiseurannan perusteella toiminnalla ei ole merkittävää vaikutusta alueen pohjaveteen. Seurannan mukaan palvelupisteen yläpuolisessa näytepisteessä analysoidut pitoisuudet ovat pääsääntöisesti korkeampia kuin

alapuolisessa näytepisteessä. Pohjavedessä näkyy enemmänkin Seutulan entiseltä kaatopaikalta suotautuvien vesien vaikutus.

Melu ja tärinä

Laitoksella melua aiheutuu kierrätysmateriaalien lajittelusta, murskauksesta sekä koneiden ja laitteiden käyntiäänistä. Melulähteitä ovat mm. murskaustuotteen syöttö ja lajittelu (äänitehotaso L_{WA} 106–117 dB), lopputuotteen kuljetin (L_{WA} 105 dB) sekä puujätteen lajittelu (L_{WA} 104). Lisäksi melulähteitä ovat raskaiden ajoneuvojen kuljetukset sekä alueen sisällä tapahtuva tuotteiden siirto (mm. kauhakuormaajat).

Suurin melun aiheuttaja on murskaus. Murskaimen meluvaikutusta on vähennetty erilaisilla koteloinneilla ja konteista tehdyillä meluseinillä. Vaikka nyt haetaan muutosta murskauslaitoksen syötekasan korkeuteen suhteessa konttiseinään, tarkoitus ei ole kuitenkaan tehdä korkeata kasaa. Tavaraa ei pudotella eikä heitellä syötekasaan, josta aiheutuisi melua. Lupamääräyksen keskiäänitason nosto ei vaikuttaisi melun lisääntymiseen alueella, koska laitoksen melu ei kasva.

Murskattavan materiaalin sekaan jääneet satunnaiset umpinaiset kappaleet, jotka sisältävät esim. palavia kaasuuntuvia nesteitä, voivat aiheuttaa räjähdyksiä. Räjähdyksiä pyritään estämään vastaanottoehdoilla ja -tarkastuksilla sekä tarkkailemalla materiaalia vielä murskaimeen syötettäessä. Räjähdykset voivat aiheuttaa vaurioita murskaimessa, joten niitä pyritään ehkäisemään kaikin mahdollisin keinoin. Mikäli räjähdyksen aiheuttama materiaali ja materiaalin toimittaja saadaan selville, reklamoidaan toimittajaa. Räjähdyksen aiheuttamaa paine- ja meluvaikutusta on vähennetty mm. murskaustilassa olevilla räjähdysluukuilla ja meluseinällä. Räjähdyksiä tapahtui murskaimella vuonna 2016 yhteensä 36 kappaletta.

Laitoksen eteläpuolelle on rakennettu maavalli lähimmän häiriintyvän kohteen suuntaan.

Melumallinnus

Täydennyksessä 16.11.2018 toimitetussa "Vantaan palvelupiste, Meluselvitys, 5.6.2015" -raportissa on selvitetty laitoksen melua mittauksin ja mallintamalla. Selvityksessä mitattiin merkittävimpien melulähteiden äänitehotasot ja mallinnettiin laitoksen toiminnasta aiheutuvat melutasot laitoksen ympäristössä sekä tutkittiin myös murskaimen syötön aiheuttaman melun rajoittamisvaihtoehtoja kaakon suuntaan.

Melua mitattiin kolmessa referenssipisteessä, jotka sijaitsivat kohdissa, joissa laitoksen melu kuului selvästi ja oli hallitsevaa. Mittauspiste 1 sijaitsi laitoksen länsipuolella noin 30 metrin päässä, ja mittauspisteet 2 ja 3 laitoksen kaakkoispuolella 35 metrin ja 120 metrin päässä. Mittausten tarkoituksena oli saada vertailukohtaa mallinnuksen tuloksiin. Mittausten aikana laitos toimi normaalisti.

Seuraavassa kuvassa on esitetty päiväajan meluvyöhykkeet $L_{Aeq\ 7-22}$ ilman murskaimen syötön eteläpuolelle autoista kasattua vallia, ajanjaksolla klo 7–20 (murskauslaitos) ja klo 7–22 (työkoneet). Laskentakorkeus maanpinnasta oli 2 metriä. Asuinrakennukset on merkitty punaisella ja lomarakennukset sinisellä ympyrällä.

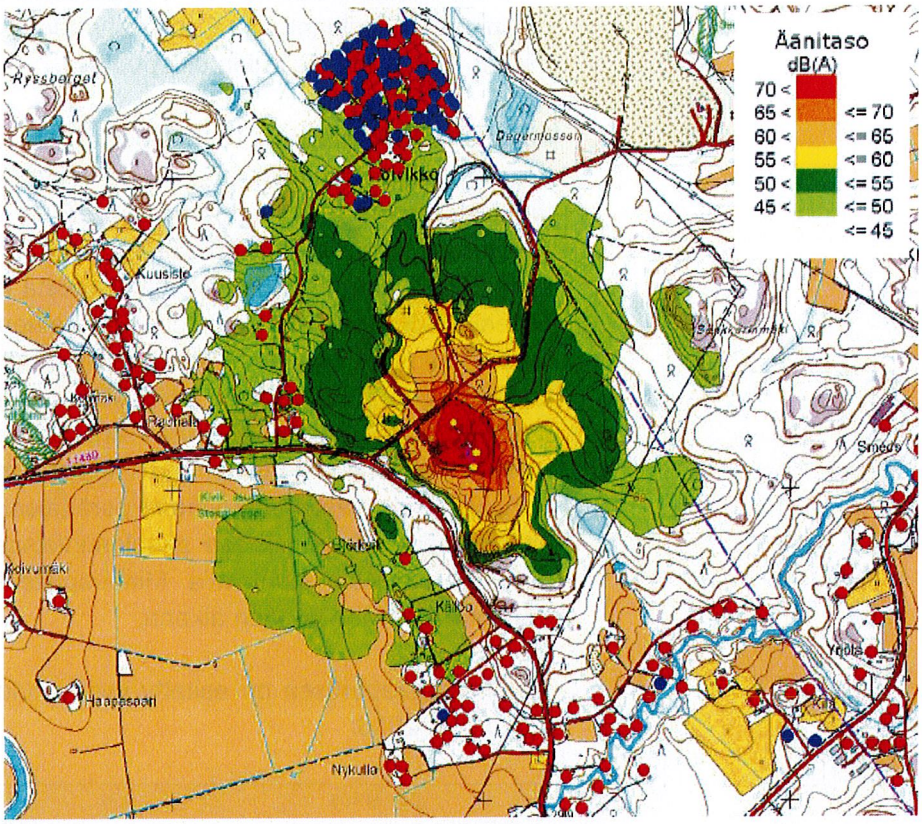

Raportin mukaan melutaso lounaan suunnalla Björkvikin ja Källbon asuintalojen kohdalla sekä lännen sekä luoteen suunnalla Kesäkylän asuinalueen lähimpien asuintalojen kohdalla on lupaehdon tuntumassa, mutta laskentaepävarmuus huomioiden ei voida varmuudella sanoa ylittääkö melutaso lupaehdon vai ei. Kaakon suunnalla Kuutamotien varressa olevien asuintalojen kohdalla melutasot ovat lupaehdon alapuolella.

Mallinnuksen mukaan murskaimen etelänpuoleisella autoista kasatulla seinällä ei ole mitään vaikutusta melutasoon palvelupisteen luoteis-, länsi- ja lounaispuolella. Kuutamotien varressa olevien asuintalojen kohdalla autoista kasatun seinän kanssa mallinnetut melutasot ovat vain noin 0,1–0,2 dB pienempiä kuin ilman autoista kasattua seinää mallinnetut melutasot. Ero on niin pieni, ettei autoista kasatulla seinällä voida sanoa olevan käytännössä mitään vaikutusta myöskään kaakon suuntaan. Murskaimen syötön kaakkoispuolella oleva Hansakallion mäki rajoittaa melua kaakon suuntaan paljon tehokkaammin kuin autoista kasattu seinä, vaikka autoista kasattu seinä sijaitseekin paljon lähempänä murskainta kuin Hansakallion mäki.

Melumittaukset

Hakemuksen liitteenä on "Ympäristömelun mittausraportti, Kuusakoski Oy, Vantaa, Metalliromun kierrätyskeskus, Melumittaukset 29.6. ja 18.9.2017" -raportti. Mittauspisteet sijaitsivat murskauslaitoksen päästä asuinkiinteistöillä 400 metrin (mittauspiste 1, Katriinantie 50) ja 500 metrin päässä (mittauspiste 2, Katriinantie 53 C). Kaksi referenssimittauspistettä sijaitsivat laitoksen läheisyydessä aidan ulkopuolella.

Mittausraportin mukaan Kuusakoski Oy:n kierrätystoiminnan aiheuttama päiväajan keskiäänitaso $L_{Aeq\ 7\text{-}22}$ oli mittausajankohtana molemmilla mittauspisteillä 1 ja 2 alle raja-arvon 48 dB(A). Mittauspisteellä 1 raja-arvosta jäätiin vain hyvin vähän (46 dB(A)), joten mittausepävarmuus huomioiden ei voida olla varmoja raja-arvon alituksesta kaikissa olosuhteissa. Mittauspisteellä 2 Kuusakoski Oy:n toiminnan aiheuttaman keskiäänitason täysin tarkkaa tulosta ei voitu määrittää, sillä mitattavan melun suuruus oli taustamelutasoon nähden pieni. Mittaustulosten ja tehtyjen havaintojen perusteella Kuusakoski Oy:n toiminnan aiheuttama melu ei oleellisesti nosta kokonaismelutasoa pisteellä 2. Huomioitavaa myös on, että mittauspisteessä 1 melutaso on kasvanut kolmena perättäisenä vuotena. Syy tähän voi yksinkertaisesti olla erilaisissa sääolosuhteissa, sillä toiminnassa ei ole tapahtunut oleellisia muutoksia. Mittauspisteellä 2 ei ole havaittu oleellisia muutoksia kolmen vuoden aikana.

Melumittausraportissa on esitetty mittaustulokset mittauspisteessä 1 vuosina 2009–2016:

Vuosi	Tulos $L_{Aeq7\text{–}22}$ [dB(A)]	Huomioita
2009	44	Säätila ei ollut mittausohjeiden mukainen (etelätuuli). Mittausaikaa ei ole esitetty.
2010	47	Mittaus oli valvottu vain 1,5 h ajan. Vain osa häiriöäänistä oli poistettu. Sääolosuhteet olivat kohtuullisen hyvät.
2011	48	Mittaus oli valvottu vain 2 h ajan. Ilmeisesti vain osa häiriöäänistä oli poistettu. Sääolosuhde oli "välttävä" eli ei ohjeen mukainen
2012	52	10 päivän mittaus. Valvotun mittauksen kesto epäselvä (oliko valvottua?) Tuulen suunta oli mittausohjeen vastainen koko mittausjakson ajan. Taustamelutasoa ei ole poistettu mittaustuloksista
2013	53	14 päivän mittaus. 4 h valvottu mittaus, jonka aikana sääolosuhteet eivät vastanneet mittausohjeen vaatimuksia. Laiterikosta aiheutuen ei ole voitu määrittää tarkkaa keskiäänitasoa. Taustamelutasoa ei ole poistettu mittaustuloksista
2014	48	Tuulen suunta oli mittausohjeen mukainen mittausajankohtana klo 7–13, jonka jälkeen tuuli kääntyi. Vain osa taustamelusta o poistettu mittaustuloksesta.
2016 (talvi)	≤ 40	Sääolosuhteet olivat mittausohjeen mukaiset ja mittaus oli valvottu. Taustamelu on poistettu mittaustuloksista.
2016 (syksy)	42–46	Sääolosuhteet olivat mittausohjeen mukaiset ja mittaus oli valvottu. Taustamelu on poistettu mittaustuloksista.

Yhteenvetona aiemmista ympäristömeluselvityksistä vuosilta 2009–2016 mittausraportissa todetaan, että melutason raja-arvo 48 dB(A) ei ole ylittynyt, kun arvioinnissa huomioidaan yksittäisen mittaustuloksen epävarmuus ja toisaalta se, että taustamelun osalta on osassa raporteista tehty vain osittainen korjaus tai korjausta ei ole tehty lainkaan. Huomioitavaa kuitenkin on, että useat mittaukset on tehty mittausohjeen vastaisissa sääolosuhteissa.

Vertailu

Melua on mitattu vuosittain lähimpien asuintalojen piha-alueella. Mittauspiste 1 sijaitsee laitoksen eteläpuolella, mittauspiste 2 länsipuolella, mittauspisteet 3 ja 4 laitoksen pohjoispuolella Kesäkylän (Koivikko) asuinalueella, mittauspiste 5 kaakkoispuolella Katriinantien varrella ja mittauspiste 6 Kuutamotien varrella.

Hakemuksessa on verrattu melumittausten tuloksia vuosilta 2016 ja 2017 melumallinnuksen (5.6.2015) tuloksiin.

Mittauspiste	Mittaustulos (2016–2017) $L_{Aeq\ 7-22}$ (dB)	Mallinnustulos $L_{Aeq\ 7-22}$ (dB)
1	46	noin 46
2	< 40	45
3	43	noin 47
4	43	noin 43
5	≤ 40	< 45 dB *
6	≤ 40	< 45 dB *

* Alle 45 dB leviämisvyöhykettä ei piirretty.

Mittaus- ja mallinnustulokset ovat vertailun perusteella yhteneviä useassa mittauspisteessä poikkeuksena mittauspiste 2, jossa ylärajamallinnuksen tulos on noin 5 dB mitattua tasoa korkeampi. Mittaustulos perustuu tässä pisteessä mittaajan arvioon melun keskiäänitasosta. Kaikki tulokset alittavat tällä hetkellä ympäristöluvan keskiäänitason raja-arvon $L_{Aeq\ 7-22}$ 48 dB.

Tärinämittaukset

Vantaan palvelupisteellä tehtiin tärinämittaukset vuonna 2008. Liikennetärinän lisäksi suurin yksittäinen tärinälähde on murskauslaitos. Tärinää mitattiin kahdessa mittauspisteessä, joista etäisyys murskaimeen oli noin 70–90 metriä. Mittaustulosten perusteella toiminnan aiheuttama tärinä on pientä eikä yhtä erillistä mainittavaa tärinälähdettä voitu osoittaa. Itse murskaimen aiheuttama tärinä vaimenee raportin perusteella alle 100 metrin matkalla lähes olemattomiin. Tärinällä ei ole vaikutusta lähialueen asukkaille tai muille toiminnoille.

Jätehuolto

Toiminnasta muodostuvan jätteen määrän arvioidaan olevan yhteensä noin 25 000 tonnia vuodessa. Jätemäärät vaihtelevat vuosittain sisään tu-

levien materiaalien laadun, niiden sisältämien ei-kierrätettävien materiaalien määrän ja alueen kertymän mukaisesti.

Jätelaji	EWC-koodi	Arvio määrästä (t/a)	Maksimivarastointimäärä (t)
Murskaimen kevyt jae	19 10 03*	10 000–20 000	1 000
Pihan siivousjäte	19 12 11*	100	30
Pesurin sakka	19 10 05*	500–800	30
Vesien käsittelyn jätteet	13 05 08* 13 05 01*	10–20	20
Jäteöljyt	13 03 06* 13 02 05*	600	30
Kiinteä öljypitoinen jäte	15 02 02*	2	0,5
HCFC-/HFC-yhdisteet	14 06 01*	0,5	0,1
Jäähdytinneste	16 01 14*	5–10	2 000 litraa
Emulsiot ja leikkuunesteet	12 01 09*	5–25	4
Polttonesteet	13 07 03*	40–50	15 m^3

Muita toiminnassa syntyviä jätteitä ovat yhdyskuntajäte, paperi ja pahvi.

Muutoksena edellisen lupakauden toimintaan murskauslaitoksen kevyt jae (fluff) voitaisiin käsitellä palvelupisteellä. Loppusijoitettavat jätteet toimitetaan luvan omaaville käsittelijöille ja niistä tehdään vuosittain kaatopaikkakelpoisuustestit tai vastaavuustestit. Tällaisia ovat mahdollisesti pihan siivousjäte, pesurin sakka, lajittelurejektit sekä kevyen jakeen seulan alite. Muut jätteet toimitetaan sopimusperusteisesti asianmukaisen luvan omaaviin hyötykäyttö- tai käsittelylaitoksiin tai loppusijoitukseen.

Vaikutukset luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin

Laitoksen toiminnalla ei ole vaikutusta luontoon tai luonnonsuojeluarvoihin. Lähimmät luonnonsuojelualueet sijaitsevat yli kilometrin päässä palvelupisteeltä. Vantaan kaupungin määrittelemät arvokkaat luontokohteet, pöllömetsä ja linnustoalue, sijaitsevat alle 200 metrin päässä laitoksesta. Näiden alueiden eläimistö on tottunut alueella olevaan teolliseen toimintaan. Pöllömetsän läheisyydessä on useita muita teollisia toimijoita ja aluetta kehitetään teolliseen käyttöön. Lupahakemuksessa esitetyt muutokset eivät aiheuta vaikutuksia luontoon ja luonnonsuojeluarvoihin.

PARAS KÄYTTÖKELPOINEN TEKNIIKKA (BAT)

Laitoksen toimintaan sovelletaan jätteen käsittelyn BAT-päätelmiä, jotka on julkaistu 17.8.2018. Hakemuksessa asiassa 2) on vertailtu laitoksen toimintaa yleisiin BAT-päätelmiin ja jätteen mekaanisen käsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koskeviin BAT-päätelmiin.

Yleiset BAT-päätelmät

Nro	BAT-tekniikka	Kuusakoski Oy, Vantaa
BAT 1	Ympäristöhallintajärjestelmän laatiminen ja sen noudattaminen	Palvelupisteellä noudatetaan sertifioitua ISO 14001 ympäristöjärjestelmää.
BAT 2	a. Laaditaan ja otetaan käyttöön jätteen karakterisointi- ja esihyväksyntämenettelyjä	Vastaanottotoimintoihin kuuluvat vastaanottotarkastus, laadunmääritys ja punnitustapahtumat. Vastaanotettavat materiaalit luokitellaan. Kaikki tulevat ja lähtevät kuormat ajetaan säteilyporttien kautta mahdollisten säteilylähteiden tunnistamiseksi. Metalliromun laadun varmistamiseksi palvelupisteellä on käytössä tarvittaessa röntgenfluoresenssiin perustuva käsimittari. Tarvittaessa jäte-eristä voidaan myös ottaa näytteitä, jotka toimitetaan analysoitavaksi Kuusakoski Oy:n tutkimuskeskukseen Lahteen tai muuhun laboratorioon.
	b. Laaditaan ja otetaan käyttöön jätteen hyväksyntämenettelyjä	Vastaanotto perustuu asiakassopimuksiin, lähetys/ siirtoasiakirjoihin, vastaanottotarkastukseen ja tarvittaessa mittauksiin.
	c. Laaditaan ja otetaan käyttöön jätteen jäljitysjärjestelmä ja inventaario	Vastaanotetuista ja toimitetuista jäte-eristä ja niiden kuljettajista pidetään kirjaa. Palvelupisteellä olevien jätteiden määrä kirjautuu toiminnanohjausjärjestelmään, jolloin palvelupisteellä varastoitujen jätteiden määrä jätelajeittain on jatkuvasti tiedossa.
	d. Laaditaan ja otetaan käyttöön lähtevän käsitellyn jätteen laadunhallintajärjestelmä	Eri tuotejakeet pidetään erillään toisistaan ja tarkastetaan ennen toimittamista jatkokäsittelyyn tai hyödynnettäväksi silmämääräisesti tai kenttämittauksin. Tarvittaessa voidaan myös ottaa näytteitä, jotka toimitetaan analysoitavaksi Kuusakoski Oy:n tutkimuskeskukseen Lahteen tai muuhun laboratorioon.
	e. Varmistetaan jätteiden erottelu	Vastaanotettavat jäte-erät pidetään erillään laadun ja käyttökohteen mukaisissa varastokasoissa, lavoilla ja laareissa.
	f. Varmistetaan jätteiden yhteensopivuus ennen niiden sekoittamista tai yhdistämistä	Vastaanotettaessa jäte luokitellaan sen laadun ja vaatiman käsittelyn mukaisesti. Saman käsittelyn vaativia jätteitä voidaan yhdistää, jos niiden laatu on samanlainen. Muussa tapauksessa eri laatuiset jätteet pidetään toisistaan erillään ja myös käsitellään omina erinään. Yleensä luokittelu tehdään silmämääräisesti ja kenttämittareiden (XRF) avulla, mutta tarvittaessa voidaan näytteitä lähettää myös tarkempaan analyysiin.
	g. Lajitellaan vastaanotettu kiinteä jäte	Vastaanotetut materiaalit lajitellaan ja tarkastetaan silmämääräisesti, että ne eivät sisällä ei-haluttuja aineita. Mikäli vastaanotettu materiaali sisältää useita eri materiaaleja, voidaan lajittelu suorittaa myös prosessoidessa (esim. murskaus). Tarvittaessa materiaali toimitetaan jatkolajitteluun luvan omaavalle käsittelijälle (esim. Kuusakosken muut toimipisteet).
BAT 3	i) Tiedot käsiteltävän jätteen ja jätteenkäsittelyprosessin ominaisuuksista	Vastaanotettavien materiaalien laatu kirjataan laitoksen tietojärjestelmään. Palvelupisteen murskaimen toiminnasta on laadittu prosessikaavio. Murskaimen prosessikuvauksessa on käsitelty myös päästöjen hallinta. Kuvaus hulevesien käsittelystä sisältyy mm. jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaan.
	ii) Tiedot jätevesivirtojen ominaispiirteistä	Palvelupisteellä ei synny prosessijätevesiä. Hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin ja niiden jätevesien laatua tarkkaillaan tarkkailuohjelman mukaisesti. Hulevesien laatu tunnetaan hyvin ja niistä on tunnistettu palvelupisteellä käsiteltävien materiaalien perusteella mahdolliset haitta-aineet, joita ovat (raskas)metallit ja öljyhiilivedyt. Tarkkailuohjelma hyväksytään ympäristölupakäsittelyssä.

	iii) Tiedot jätekaasuvirtojen ominaispiirteistä	Palvelupisteen toiminnasta ei synny kanavoituja jätekaasuja. Murskaimen pölyinen ilma johdetaan käsittelyyn.
BAT 4	Optimaalinen varastopaikka	Vastaanotettava materiaali varastoidaan jätelajikohtaisesti ja pyritään varastoimaan logistiikan kannalta optimaalisesti laitosalueella. Murskaukseen menevät materiaali varastoidaan lähelle murskaimen syöttökuljetinta ja käsitellyt materiaalit poistokuljettimen läheisyyteen. Varastokasat sijoitetaan pääosin alueen itä- ja pohjoisosaan, jolloin ne jäävät toimisto- ja käsittelyrakennusten taakse.
	Riittävä varastointikapasiteetti	Tulevan ja lähtevän materiaalin määrät pidetään tasapainossa siten, että varastojen määrät eivät kasva toiminnan kannalta liian suuriksi. Varastossa olevan materiaalin määrää on mahdollista seurata jatkuvasti toiminnanohjausjärjestelmän avulla.
	Turvallinen varastointi	Jätteet varastoidaan niiden laadun mukaisissa varastoastioissa ja paikoissa.
	Erillinen alue pakatun vaarallisen jätteen varastointia ja käsittelyä varten	Palvelupisteelle ei vastaanoteta pakattua vaarallista jätettä. Akut ja romuajoneuvoista poistetut nesteet säilytetään erillisissä astioissa määrätyillä alueilla.
BAT 5	Jätteen käsittelyn ja siirrot suorittaa pätevä henkilöstö	Henkilöstö perehdytetään ja koulutetaan työtehtävien vaatimalla tavalla HR-ohjeistuksen mukaisesti.
	Jätteen käsittely ja siirrot dokumentoidaan asianmukaisesti, validoidaan ennen suorittamista ja todennetaan suorittamisen jälkeen	Vastaanotettavat ja poiskuljetettavat materiaalit kirjataan toiminnanohjausjärjestelmään. Sekä tulevista että lähtevistä jätteistä laaditaan rahti/siirtoasiakirjat ja ne arkistoidaan.
	Toimenpiteet vuotojen estämiseksi ovat käytössä	Mahdollisia vuotoja tarkkaillaan, vuodot kirjataan ja mahdolliset syyt korjataan. Vuotoja ennaltaehkäistään myös tekemällä säännöllisiä huolto-ohjelman mukaisia toimenpiteitä. Palvelupisteellä on imeytysmateriaaleja mahdollisten vuotojen leviämisen ehkäisemiseksi ja henkilökuntaa on opastettu niiden käytöstä. Toiminta-alue on pinnoitettu ja siltä johtuvat vedet/mahdolliset vuodot päätyvät vesien käsittelyyn.
	Jätteitä sekoitettaessa tai yhdistettäessä toteutetaan toimintaa ja suunnittelua koskevia varotoimia	Eri laatuisia jätejakeita ei sekoiteta tai yhdistetä tässä tarkoitetulla tavalla.
BAT 6	Jätevesivirtoja koskeva inventaario ja keskeisten prosessimuuttujien tarkkailu	Palvelupisteellä ei synny prosessijätevesiä. Viemäriin johdettavien hulevesien määrä mitataan ja niistä on tehty BAT 3 mukainen inventaario. Viemäreiden sijainti tunnetaan.
BAT 7	Vesipäästöjen tarkkailu	Hulevesien laatua tarkkaillaan tarkkailuohjelman mukaisesti. Pois johdettavien vesien laatu tunnetaan hyvin. Pintavesien tarkkailuohjelma on päivitetty vastaamaan inventointia (BAT 3). Palvelupisteen toiminnalla ei ole havaittu olevan vaikutuksia alueen pohjaveteen. Tehdyn tarkkailun perusteella voidaan päästötasojen todeta olevan riittävän vakaita, joten tarkkailun ei tarvitse olla niin tiuhaa kuin BAT 7 on mainittu. Osa haitta-aineista on todettu olevan merkityksettömiä päästöinventaarion perusteella. Tarkkailutiheyttä tarkasteltaessa tulee myös huomioida se, että tällä hetkellä käsiteltyjä hulevesiä ei johdeta vesistöön vaan jätevedenpuhdistamolle.
BAT 8	Kanavoitujen ilmaan johdettavien päästöjen tarkkailu	Toiminnasta aiheutuvia pölypäästöjä seurataan tarkkailuohjelman mukaisesti. Palvelupisteellä ei synny kanavoituja kaasumaisia päästöjä. Murskaimen pölyinen ilma johdetaan käsittelyn kautta kanavoidusti. Päästötarkkailuohjelma on päivitetty. Tehdyn tarkkailun perusteella voidaan päästötasojen todeta olevan riittävän vakaita,

		joten tarkkailun ei tarvitse olla niin tiuhaa kuin BAT 7 on mainittu. Päästöinventaariota murskaimen kanavoiduista päästöistä ei ole tehty, joten lopullinen päätös tarkkailtavista parametreistä on tehtävä päästöinventaarion jälkeen.
BAT 9	Liuottimien regeneroinnista ja muusta käsittelystä johtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen seuranta	Palvelupisteellä ei regeneroida tai muuten käsitellä liuottimia. Romuajoneuvoista ja muuntajista poistettavat nesteet kerätään hallitusti tiiviillä pohjilla varustetuissa tiloissa ja ohjataan kaksoisvaippasäiliöihin.
BAT 10	Hajupäästöjen tarkkailu	Toiminnasta ei aiheudu hajuhaittaa herkille kohteille, joten hajupäästöjen tarkkailu ei ole tarpeen.
BAT 11	Veden, energian ja raaka-aineiden kulutuksen sekä jäännöksien ja jätevesien seuranta	Toiminnasta pidetään jatkuvasti kirjaa, johon kirjataan kaikki vastaanotetut ja alueelta pois vietävät materiaalit. Käytetyn energian ja veden määrää seurataan. Määrät raportoidaan viranomaisille vuosittain.
BAT 12	Hajunhallintasuunnitelma hajupäästöjen estämiseksi tai niiden vähentämiseksi	Palvelupisteellä ei synny BAT 10:n mukaisia hajupäästöjä, joten erillinen hallintasuunnitelma ei ole tarkoituksenmukainen.
BAT 13	Hajupäästöjen ehkäiseminen tai vähentäminen vähintään yhdellä seuraavista keinoista:	
	a. Viipymäajan minimointi	Päästöjä pyritään vähentämään työskentelymenetelmien jatkuvalla kehittämisellä. Materiaalit pyritään leikkaamaan mekaanisesti aina, kun se on mahdollista, ja polttoleikkauksen määrä pyritään minimoimaan. Varastointiajat pyritään pitämään mahdollisimman pieninä.
	b. Kemiallisen käsittelyn käyttö	Toiminnassa ei synny varsinaisia hajukaasuja.
	c. Aerobisen käsittelyn optimointi	Toiminnassa ei synny varsinaisia hajukaasuja.
BAT 14	Ilmaan pääsevien hajapäästöjen ehkäiseminen tai vähentäminen vähintään yhdellä seuraavista keinoista:	
	a. Mahdollisten hajapäästölähteiden määrän rajoittaminen	Eniten pölyävät laitteet on varustettu pölypoistolla. Pölyäviä materiaaleja varastoidaan katetussa tilassa (esim. murskaimen kevyt jae). Muutoin pölyä syntyy liikenteestä, jota torjutaan säännöllisellä piha-alueiden puhtaanapidolla ja kastelulla.
	b. Erittäin tiiviiden laitteiden valinta ja käyttö	Pölyn leviämistä ehkäistään murskauksesta ja tuulierotuksesta poistetavan ilman käsittelyllä. Murskaimen ilma käsitellään pesurissa ja tuulierottimen syklonilla.
	c. Korroosion ehkäiseminen	Alueen yleisen siisteyden ylläpitämisellä, huoltotoimenpiteillä ja murskauksen pölyn keräyksellä pyritään ehkäisemään korroosiota.
	d. Hajapäästöjen leviämisen estäminen, kerääminen ja käsittely	Murskaimen ilma käsitellään pesurissa ja tuulierottimen syklonilla. Piha-alueen pinnoitukset ja säännöllinen puhtaanapito vähentävät hajapäästöjä.
	e. Kostutus	Murskaimeen syötetään tarvittaessa vettä pölyn sitomiseksi.
	f. Kunnossapito	Laitteistoa huolletaan säännöllisesti huolto-ohjelman mukaisesti. Huollot ja korjaukset kirjataan kunnossapitojärjestelmään.
	g. Jätteen käsittely- ja varastointialueiden puhdistus	Liikennöintialueet pidetään puhtaana säännöllisesti harjaamalla ja talvisin auraamalla.
	h. Vuotojen tunnistus- ja korjausohjelma (LDAR)	Orgaanisten yhdisteiden päästöt eivät ole todennäköisiä, koska käsittely on täysin mekaanista. Mahdollisia polttoaine- ja kemikaalisäiliöiden vuotoja seurataan ja vuotavat säilöt korjataan välittömästi.
BAT 15	Soihdutuksen käyttö vain turvallisuussyistä tai epätavanomaisissa toimintaolosuhteissa	Soihdutusta ei käytetä missään tilanteissa
BAT 16	Soihdutuksen ilmaan johdettavien päästöjen vähentäminen	Soihdutusta ei käytetä missään tilanteissa
BAT 17	Melu- ja tärinäpäästöjen estäminen tai niiden vähentäminen melun ja tärinänhallintasuunni-	

	telmalla, joka sisältää seuraavat osat:	
	I. asianmukaiset toimet ja aikataulut	Toiminnan meluja on selvitetty ja merkittävimmäksi melulähteeksi on tunnistettu murskauslaitos. Palvelupisteeseen on laadittu meluntorjuntasuunnitelma, jonka mukaisesti on toteutettu meluesteet murskaimen melun vaimentamiseksi. Ympäristömelua mitataan säännöllisesti vuosittain.
	II. melun ja tärinän tarkkailu	
	III. havaittuihin melu- ja tärinätapahtumiin reagointi	Toiminnan tärinävaikutukset on selvitetty kertaluonteisesti. Selvityksen perusteella toiminta ei aiheuta merkittävää tärinää.
	IV. melun ja tärinän vähentämistä koskeva ohjelma	Toiminnasta saadut sidosryhmäyhteydenotot melua ja tärinää koskien kirjataan poikkeamajärjestelmään ja käsitellään siten, että selvitetään mm. tapahtumaan johtaneet syyt sekä korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet.
BAT 18	Melu- ja tärinäpäästöjen ehkäiseminen tai vähentäminen vähintään yhdellä seuraavista menetelmistä:	
	a. Laitteiden ja rakennusten asianmukainen sijainti	Palvelupiste sijaitsee teollisuusalueella, jossa on myös muuta melua tuottavaa toimintaa. Murskain on sijoitettu laitosalueen keskelle, jossa rakennukset ja varastokasat rajaavat melun leviämistä. Murskaimen melun leviämisen ehkäisemiseksi on rakennettu konttiseinä.
	b. Operatiiviset toimenpiteet	Toiminta rajoitetaan maanantaista perjantaihin klo 7:00–22:00 väliselle ajalle. Hallien ovet pidetään mahdollisuuksien mukaan suljettuna. Työskentelytapojen kehittämisellä pyritään melupäästöjen minimointiin.
	c. Vähän melua aiheuttavat laitteet	Työkoneiden säännöllisellä huoltamisella ja kunnossapidolla pyritään pitämään melutaso alhaisena. Uusia laitehankintoja tehtäessä huomioidaan myös koneiden ja laitteiden melutasot.
	d. Melun ja tärinän torjuntalaitteet	Laitteistoja pyritään koteloimaan mahdollisuuksien mukaan.
	e. Melun vaimentaminen	Murskaimen eteen häiriintyvien kohteiden puolelle on rakennettu meluseinä. Palvelupisteen ja häiriintyvien kohteiden välissä on lisäksi meluvalli. Rakennusten ja varastokasojen sijoittelulla pyritään ehkäisemään toiminnasta syntyvän melun leviämistä ympäristöön.
BAT 19	Vedenkulutuksen optimointi, jäteveden määrän vähentäminen sekä maaperään ja veteen vapautuvien päästöjen estäminen tai vähentäminen seuraavilla tekniikoilla:	
	a. Vesihuolto	Toiminnassa ei käytetä prosessivettä ja veden käyttö palvelupisteellä pyritään minimoimaan.
	b. Veden uudelleenkierrätys	Varsinaisia kierrätettäviä prosessijätevesiä ei synny. Alueelta kerättäviä hulevesiä voidaan käyttää murskaimen kasteluvetenä pölynhallinnassa.
	c. Läpäisemätön pinta	Piha- ja varastoalueet on päällystetty asfaltilla. Romuajoneuvojen varastoalueen pinnoite on nestetiivis.
	d. Menetelmät tankkien ja säiliöiden ylivuotojen ja rikkoontumisen todennäköisyyden ja niiden vaikutusten vähentämiseksi	Säiliöt ovat maanpäällisiä, jolloin mahdolliset vuodot ovat helpommin havaittavissa. Säiliöitä ja kemikaaliastioita säilytetään pinnoitetulla alueella, josta vedet kerätään hallitusti. Polttoöljyä varastoidaan 10 m^3 kaksoisvaippasäiliössä.
	e. Jätteen varastointi- ja käsittelyalueiden kattaminen	Käsittelemättömät muuntajat varastoidaan sisätiloissa. Romuajoneuvojen nesteiden poisto tehdään sisätiloissa. Murskaimen kevyt jae varastoidaan katetussa tilassa. Toiminnassa syntyvät vaaralliset jätteet varastoidaan sisätiloissa tai ulkona kaksoisvaippasäiliöissä. Muuta materiaalia ei ole tarpeen varastoida tai käsitellä katetussa tilassa sen ominaisuuksien vuoksi (mm. metalliromu).
	f. Vesivirtojen erotus	Saniteettivedet pidetään erillään hule- ja sadevesistä. Puhtaat pysäköinti- ja kattoalueiden vedet erotellaan

		piha-alueen likaisista sade- ja hulevesistä, jotka ohjataan käsittelyyn.
	g. Asianmukainen vesien keräily- ja viemäröintijärjestelmä	Kaikki alueella syntyvät vedet on viemäröity
	h. Suunnittelu- ja kunnossapitotoimet vuotojen havaitsemisen ja korjaamisen mahdollistamiseksi	Työkoneista ja laitteista aiheutuvaa mahdollista vuotoriskiä pyritään ehkäisemään ennakoivalla huollolla. PRO24 -ohjelman avulla tehdään myös toimintajärjestelmään kuuluvat ympäristö- ja työturvallisuusriskien arvioinnit. Riskit sekä mahdolliset onnettomuus- ja poikkeustilanteet, joilla voi olla vaikutuksia ympäristöön, tunnistetaan ympäristönäkökohtien tunnistamismenettelyllä. Koneiden ja laitteiden huoltojen ja tarkastuksien kirjaamiseen on käytössä kunnossapitojärjestelmä.
	i. Varastoinnin asianmukainen puskurikapasiteetti	Pihalta kerättävät vedet johdetaan tasausaltaaseen ennen käsittelyä. Tasausaltaita on laajennettu ja palvelupisteellä on myös vesisäiliöt hulevesien varastointiin mahdollisissa poikkeustilanteissa.
BAT 20	Veteen joutuvien päästöjen vähentäminen seuraavilla tekniikoilla:	
	a. Tasaus b. Neutralointi c. Fysikaalinen erottelu d. Adsorptio e. Tislaus/väkevöinti f. Saostaminen g. Kemiallinen hapettaminen h. Kemiallinen pelkistäminen i. Haihdutus j. Ioninvaihto k. Strippaus l. Aktiivilieteprosessi m. Membraanibioreaktori n. Nitrifikaatio/denitrifikaatio o. Koagulaatio ja flokkulaatio p. Selkeytys q. Suodatus r. Flotaatio	Piha- ja varastoalueilta kerättävät vedet käsitellään osin paikallisella öljynerotuksella, tasausaltaalla, joka toimii sekä öljynerottimena että laskeutusaltaana sekä itsepuhdistuvalla Oxford-suodattimella kiintoaineen erottamiseksi. Piha-alueen käsitellyt hulevedet johdetaan jätevedenpuhdistamolle. Mikäli vedet saadaan johtaa käsittelyn jälkeen ojaan, on vesienkäsittelyä mahdollista tehostaa, mikäli niiden laatu sitä edellyttää.
BAT 21	Onnettomuuksista ja vaaratilanteista johtuvien ympäristövaikutusten ehkäiseminen tai rajoittaminen seuraavilla tekniikoilla:	
	a. Suojaustoimet	Palvelupisteen alue on aidattu ja vartioitu. Piha- ja varastoalueiden tiiviistä pinnoituksesta johtuen mahdolliset valumien leviäminen ympäristöön voidaan ehkäistä. Palvelupisteellä on tarvittava alkusammutuskalusto. Romuajoneuvojen esikäsittely pyritään tekemään mahdollisimman pian tulipalo- ja vuotoriskien pienentämiseksi. Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden varastointiin liittyvää tulipaloriskiä pienennetään pitämällä varastomäärät mahdollisimman pieninä ja kiinnittämällä erityistä huomiota paloherkän materiaalin varastointiin. Mahdollisen vuodon sattuessa akkuhappo sidotaan torjunta-aineella ja käytetty imeytysmateriaali toimitetaan käsiteltäväksi luvan omaavalle käsittelijälle.
	b. Vaaratilanteista/ onnettomuuksista aiheutuvien päästöjen hallinta	Palvelupisteellä on varattuna imeytysmateriaalia ja alkusammutusvälineistöä mahdollisten poikkeustilanteiden varalle. Sade- ja hulevesien pääsy viemäriin tai maastoon voidaan estää sulkemalla viemäri sulkuventtiilillä. Palvelupisteelle on laadittu pelastussuunnitelma sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelma. Näissä on esitetty myös tiedot ennalta varautumisesta.
	c. Vaaratilainteiden/ onnettomuuksien kirjaus- ja arviointijär-	Vaaratilanteet, onnettomuudet ja muut poikkeukselliset tilanteet kirjataan poikkeamajärjestelmään. Käsittelyn

	jestelmä	yhteydessä jokaisen tapahtuman syy sekä korjaavat ja ehkäisevät toimenpiteet kirjataan.
BAT 22	Materiaalien korvaaminen jätteellä	Raaka-aineet ovat kaikki jätteitä. Materiaalien käsittelyssä pyritään mahdollisimman suureen hyödynnettävien materiaalien saantoon. Materiaaleja voidaan myös toimittaa muille Kuusakoski Oy:n laitoksille, jotta ne voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti. Murskauslaitoksen kevyen jakeen (fluff) jatkokäsittely mahdollistaa kevyen jakeen energiahyödyntämisen ja tukee materiaalien tehokasta käyttöä.
BAT 23	Energiatehokkuussuunnitelma	Kuusakoskelle on tehty energiakatselmus, jonka perusteella suunnitellaan energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä niille palvelupisteille, joille se on tehokkainta.
	Energiatasekirjanpito	Sähkön ja polttoaineiden kulutusta seurataan jatkuvalla seurannalla ja ne raportoidaan viranomaisille vuosittain.
BAT 24	Pakkausten uudelleenkäyttö osana jäännösten hallintasuunnitelmaa	Palvelupisteelle tulevat materiaalit ovat pääosin pakkaamattomia. Toiminnassa ei juurikaan synny uudelleenkäytettäviä pakkauksia. Mm. IBC-kontteja tai trukkilavoja uudelleen käytetään, mikäli se on niiden kunnon perusteella mahdollista.

Jätteen mekaanisen käsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koskevat päätelmät

Nro	**BAT-tekniikka**	**Kuusakoski Oy, Vantaa**
BAT 25	Pölyn, hiukkasiin kiinnittyneiden metallien, PCPP/F:n ja dioksiinin kaltaisten PCB-yhdisteiden ilmaan vapautuvien päästöjen vähentäminen vähintään soveltamalla BAT 14 -tekniikkaa ja vähintään yhtä seuraavista tekniikoista:	
	a. Sykloni	Murskauslaitoksen tuulierottimen ilma käsitellään syklonissa.
	b. Kuitusuodatin	Ei käytössä.
	c. Märkäpesu	Murskaimesta syntyvä ilma käsitellään vesipesurilla.
	d. Veden ruiskutus leikkuriin	Vettä sumutetaan murskaimeen pölyämisen ehkäisemiseksi.
BAT 26	Yleisen ympäristönsuojelun tason parantaminen ja onnettomuuksista ja vaaratilanteista johtuvien päästöjen ehkäiseminen käyttämällä BAT 14g -tekniikkaa ja kaikkia seuraavista tekniikoista:	
	a. Paalatun jätteen leikkausta edeltävän yksityiskohtaisen tarkastusmenettelyn käyttöönotto	Palvelupisteelle ei toimiteta normaalisti paalattua jätettä. Mikäli paalattua jätettä toimitetaan, tarkistetaan, että se sisältää vain vastaanottoehdoissa hyväksyttyjä materiaaleja.
	b. Vaarallisten esineiden poistaminen jätevirrasta ja niiden turvallinen hävittäminen	Saapuville kuormille tehdään vastaanottotarkastus. Mikäli murskainta syötettäessä, leikattaessa tai muuten esikäsittelyssä huomataan materiaalin seassa sinne kuulumatonta materiaalia (mm. kaasupullot, esikäsittelemättömät romuajoneuvot) otetaan se sivuun ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn joko palvelupisteelle tai muulle luvan omaavalle käsittelijälle.
	c. Säiliöiden käsittely vain, jos niihin on liitetty puhtaustodistus	Säiliöitä otetaan käsiteltäväksi vain, jos säiliön tyhjennys ja puhdistus on todistettavasti tehty.
BAT 27	Räjähdysmaisten palojen estäminen ja päästöjen vähentäminen menetelmällä a ja toisella tai molemmilla menetelmistä b ja c:	
	a. Deflagraatioiden hallintasuunnitelma	Murskauksessa räjähdyksiä ehkäistään esikäsittelemällä ja tarkastamalla murskattava materiaali siten, ettei joukossa ole vaarallisia jätteitä sisältävää materiaalia. Tapahtuneet räjähdykset kirjataan poikkeamajärjestelmään ja niiden syyt sekä ehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet kirjataan. Mikäli materiaalin toimittaja on yksilöitävissä, reklamoidaan toimittajaa.

	b. Paineenrajoituslaitteet	Murskain on varustettu räjähdysluukuilla.
	c. Esikäsittely leikkurilla	Ei käytössä esimurskausta/leikkausta.
BAT 28	Leikkurin vakaa syöttö	Murskainta syötetään kuljettimella vakaan syötön aikaan saamiseksi.
BAT 29	BAT 14d- ja BAT 14h -tekniikoiden soveltaminen sekä käyttäminen seuraavista menetelmistä menetelmää a ja toista tai molempia menetelmistä b ja c:	
	a. Jäähdytysaineiden ja öljyjen optimoitu poistaminen ja talteenotto (jäähdytysaineista poistettava vähintään 90 %, öljyn määrä minimoidaan)	CFC-yhdisteitä sisältävien kylmälaitteiden putkistoista kylmäaineet poistetaan alipaineimujärjestelmällä. Tällä hetkellä alipaineimujärjestelmää ei käytetä pentaanijäähdytteisten kylmälaitteiden kylmäaineiden poistoon, mutta Kuusakoski Oy on esittänyt, että putkistoissa oleva pentaani alettaisiin ottamaan talteen alipaineimujärjestelmällä. Eristeisiin jäävän kylmäaineen määrä on selvästi alle 10 %. Kompressoreissa oleva öljy poistetaan ja kompressoriin jäljelle jäävän öljyn määrä minimoidaan siten, että öljyä ei tipu.
	b. Kryogeeninen kondensaatio	Poistetut CFC-yhdisteet toimitetaan käsiteltäväksi luvan omaavalle käsittelijälle (esim. Fortum Waste Solutions Oy), eikä niitä käsitellä palvelupisteellä. Myöskään poistettua pentaania ei käsitellä palvelupisteellä, vaan se toimitetaan luvan omaavalle käsittelijälle.
	c. Adsorptio	Poistetut CFC-yhdisteet toimitetaan käsiteltäväksi luvan omaavalle käsittelijälle (esim. Fortum Waste Solutions Oy), eikä niitä käsitellä palvelupisteellä. Myöskään poistettua pentaania ei käsitellä palvelupisteellä, vaan se toimitetaan luvan omaavalle käsittelijälle.
BAT 30	a. Inertti ympäristö	Esikäsitellyt kylmälaitteet murskataan palvelupisteellä käytössä olevalla murskaimella. Räjähdysten hallinta toteutetaan BAT 26 ja BAT 27 mukaisesti.
	b. Koneellinen ilmanvaihto	Esikäsitellyt kylmälaitteet murskataan palvelupisteellä käytössä olevalla murskaimella. Räjähdysten hallinta toteutetaan BAT 26 ja BAT 27 mukaisesti.

Vertailut BAT-päästötasoihin

Seuraavissa taulukoissa on esitetty palvelupisteen arvioidut päästöt veteen ja ilmaan verrattuna BAT-päätelmissä esitettyihin päästötasoihin (suorat ja epäsuorat päästöt vesistöön).

Päästöt veteen

Tällä hetkellä, kun hulevedet johdetaan jätevedenpuhdistamolle, tulee tarkastelussa soveltaa epäsuorien päästöjen päästötasoja. Ympäristölupahakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty, että käsitellyille hulevesille annettaisiin raja-arvot, jotka täyttämällä hulevedet voitaisiin johtaa käsittelyn jälkeen ojaan jätevedenpuhdistamon sijaan. Tällöin sovellettavaksi tulisivat suorien päästöjen päästötasot, joihin liittyen on esitetty myös päästöraja-arvoja ympäristölupahakemuksen täydennyksessä 27.9.2018. BAT-tarkastelussa on huomioitava, että BAT-päätelmissä esitetyt päästötasot koskevat vain normaaleja toimintaolosuhteita.

Parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaiset päästötasot (BAT-AEL) sellaisille aineille/muuttujille, joita sovelletaan jätteenkäsittelyyn yleisesti tai metallijätteen mekaaniseen käsittelyyn leikkurilla. Taulukon raja-arvoista

sovelletaan joko TOC:n tai COD:n päästötasoa. Metalleista BAT-päästötasoja sovelletaan vain, jos kyseinen aine on yksilöity merkityksellisiksi päästöinventaariossa. Taulukossa oleva Kuusakoski Oy, Vantaa päästö on vaihteluväli 07–11/2018 otetuista viemäriin johdettavista hulevesitarkkailunäytteistä.

Aine/ Muuttuja	Yk-sikkö	BAT-AEL-taso		Kuusakoski Oy, Vantaa
		Suorat päästöt	Epäsuorat päästöt[2)]	
TOC	mg/l	10-20	-	35-130
COD	mg/l	30-180	-	150-520
Kiintoaine (TSS)	mg/l	5-60	-	23-120
Öljyt (HOI)	mg/l	0,5-10	0,5-10	0,064-5,6
As	mg/l	0,01-0,05	0,01-0,05	0,00058-0,0019
Cd	mg/l	0,01-0,05	0,01-0,05	0,00004-0,00036
Cr	mg/l	0,01-0,15	0,01-0,15	0,0021-0,018
Cu	mg/l	0,05-0,5	0,05-0,5	0,0092-0,25
Pb	mg/l	0,05-0,3[1)]	0,05-0,3[1)]	0,015-0,084
Ni	mg/l	0,05-0,5	0,05-0,5	0,012-0,026
Hg	µg/l	0,5-5	0,5-5	0,011-0,16
Zn	mg/l	0,1-2[1)]	0,1-2[1)]	0,069-1,2

1) Ylärajaa korotettu metallijätteen leikkureissa tapahtuvan mekaanisen käsittelyn osalta.
2) BAT-päästötasoja ei voida ehkä soveltaa, jos kyseiset epäpuhtaudet puhdistetaan loppupään jätevedenkäsittelyssä, mikäli tämä ei lisää ympäristön pilaantumista.

Metallien ja öljyn osalta laitoksen hulevedet ovat BAT-AEL-tason mukaisia. Näin ollen vesien käsittely täyttää tällä hetkellä BAT-AEL-tason epäsuorille päästöille. TOC/COD ja kiintoainepitoisuus on tämän hetkisellä vesien käsittelyllä suorien päästöjen BAT-AEL-tasoa suurempaa ainakin ajoittain. Mikäli vesien johtamiselle ojaan saadaan lupa, vesienkäsittelyä tehostetaan siten, että päästötasot saavutetaan kaikilta osin. Mikäli vedet johdetaan jatkossakin vedenpuhdistamolle, ei vesienkäsittelyn tehostaminen ole tarpeen.

Päästöt ilmaan

Kanavoidusti ilmaan johdettuja päästöjä syntyy Vantaan palvelupisteellä ainoastaan murskauslaitoksella. Taulukossa on esitetty parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaiset päästötasot (BAT-AEL) pölypäästöille ilmaan jätteen mekaanisesta käsittelystä. Taulukossa oleva päästö on vaihteluväli vuosien 2010–2018 ilmapäästömittausten tuloksista.

Aine/Muuttuja	Yksikkö	BAT-AEL-taso	Kuusakoski Oy, Vantaa
Pöly	mg/Nm^3	2-10[1)]	0,68-34,2

1) Kun kuitusuodattimia ei voida käyttää, vaihteluvälin yläraja on 10 mg/Nm^3.

Vantaan palvelupisteen murskaimella ei ole käytössä kuitusuodatinta, vaan pölyinen ilma johdetaan syklonin ja pesurin kautta. Tästä syystä päästöra-

jana tulisi soveltaa 10 mg/Nm^3. Murskaimen päästöt ovat olleet pääsääntöisesti alle 10 mg/Nm^3. Vuosien 2013–2015 mittauksissa päästöt ovat olleet yli tämän. Tuolloin murskaimen ilmapäästöjen puhdistuslaitteisto oli epäkunnossa.

PERUSTILASELVITYS

Hakemuksen liitteenä on "Kuusakoski Oy, Vantaan palvelupiste, alueen perustilaselvitys, 13.2.2018" -raportti. Raportissa todetaan mm., että alueella havaituilla kohonneilla pitoisuuksilla ei arvioida olevan haitallista vaikutusta alueen ympäristöön tai ihmisten terveyteen. Haitta-aineita havaittiin vain parissa näytepisteessä maanpintakerroksessa heti asfaltin alla 0,5–1 metrin syvyydellä. Tätä syvemmissä kerroksissa ei havaittu kohonneita pitoisuuksia. On mahdollista, että analysoidussa näytteessä olevat metallihiput ovat vaikuttaneet analyysituloksiin niitä nostavasti. Alueen toiminta ei ole aiheuttanut merkittävää maaperän pilaantuneisuutta.

Toiminnalla ei ole havaittu olevan vaikutusta alueen pohjaveteen. Pohjavettä on seurattu alueella noin 10 vuoden ajan, eikä vedessä ole havaittu pilaantuneisuutta mm. öljyillä tai metalleilla.

POIKKEUKSELLISET TILANTEET JA NIIHIN VARAUTUMINEN

Yhtiön laitoksilla on onnettomuus- ja poikkeustilanteita varten toimintakäsikirja, jossa on mm. ohjeistusta toiminnasta erilaisissa onnettomuustilanteissa ja turvallisuusohjeita, sekä paikkakuntakohtaiset turvallisuus- tai pelastussuunnitelmat.

Mahdollisia onnettomuus- ja poikkeustilanteita ovat mm. vuodot työkoneista ja laitteista sekä käsiteltävistä jätteistä, tulipalot, pölynerotinlaitteistojen ja hulevesien häiriöpäästöt.

Työkoneiden ja laitteiden vuotoja sekä pölynerotinlaitteistojen häiriöitä ehkäistään ennakkohuollolla. Romuajoneuvojen ja muuntajien käsittely tehdään valuma-altaallisessa tilassa. Akut varastoidaan akkulaatikoissa. Vuotojen varalta on imeytysainetta saatavilla. Tulipaloja ehkäistään mm. työskentelymenetelmillä, materiaalien asianmukaisella varastoinnilla, vastaanottotarkastuksilla ja esikäsittelyllä. Laitoksella on alkusammutusvälineistöä saatavilla.

TOIMINNAN TARKKAILU

Hakija esittää nykyisen tarkkailun jatkamista alla esitetyin muutoksin. Ympäristöluvan tai viranomaisten määräämät käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailut toteutetaan joko yrityksen oman henkilökunnan tai ulkopuolisten tahojen toimesta.

Käyttötarkkailu

Palvelupisteen toiminnasta, päästöistä ja jätteistä pidetään kirjaa. Tämä sisältää tiedot vastaanotetuista ja käsitellyistä materiaaleista sekä niiden laaduista, toimituspaikoista ja kuljettajista. Lisäksi varmistetaan, että materiaali täyttää yhtiön asettamat laatuvaatimukset. Öljynerotuskaivon toiminta tarkastetaan säännöllisesti ja sen kunto, huoltotoimenpiteet ja tyhjennykset kirjataan. Vaakojen vakaus suoritetaan vakauslain mukaisesti kolmen vuoden välein.

Päästötarkkailu

Päästötarkkailuun ehdotetaan seuraavaa:

- Jäteveden laadun tarkkailu HSY:n hyväksymällä tavalla. Öljynerotuskaivosta tulee ottaa kerran vuodessa näyte, josta määritetään öljyhiilivetypitoisuus.
- Murskaimen ilmapäästöjen mittaus kerran vuodessa
- Melumittaukset kerran vuodessa (ehdotetun muutoksen mukaisesti mittausaika 1–2 h aktiivista työaikaa)
- Huleveden laadun tarkkailu neljännesvuosittain. Näytteenottokerroilla arvioidaan veden määrä. Näytteistä analysoidaan pH, sähkönjohtavuus, TOC, kiintoaine (TSS), öljyhiilivedyt (HOI = hydrocarbon oil index tai vastaava), As, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Hg ja Zn. Metalleista analysoidaan liukoiset pitoisuudet. Lisäksi analysoidaan vuoden ajan perfluoratut alkyyliyhdisteet (PFOA ja PFOS), ja jos yhdisteitä ei havaita, voidaan seuranta niiden osalta lopettaa.

Vaikutusten tarkkailu

Palvelupisteen vaikutusten tarkkailuun ehdotetaan seuraavaa:

- Ilmapäästöjen vaikutustarkkailu, kolmen vuoden välein toteutettava sammalpallotutkimus
- Pintaveden laadun seuranta kahdesti vuodessa otettavilla ojaveden näytteillä (tarkkailu toteutetaan ainoastaan siinä tapauksessa, että käsitellyt hulevedet voidaan johtaa ojaan, muuten tarkkailu ehdotetaan lopetettavaksi)
- Pintavesien tarkkailuun (ojan seurantapisteet) ehdotetaan muutoksia liittyen BAT-monitorointivaatimuksiin. Seurantaa tehdään kahdesti vuodessa molemmista ojan seurantapisteistä. Näytteenottokerroilla arvioidaan veden määrä ja lämpötila. Näytteistä analysoidaan pH, sähkönjohtavuus, TOC, kiintoaine (TSS), öljyhiilivedyt (HOI = hydrocarbon oil index tai vastaava), As, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Hg ja Zn. Metalleista analysoidaan liukoiset pitoisuudet. Lisäksi analysoidaan vuoden ajan perfluoratut alkyyliyhdisteet (PFOA ja PFOS), jos yhdisteitä ei havaita voidaan seuranta niiden osalta lopettaa.

Laadunvarmistus

Mittaukset, näytteenotto ja analysointi sekä automaattisten mittausjärjestelmien kalibrointiin käytettävät vertailumittaukset suoritetaan standardimenetelmien (EN, ISO, SFS tai vastaavan tasoinen yleisesti käytössä oleva menetelmä) mukaisesti tai muilla tarkoitukseen sopivilla yleisesti käytössä olevilla viranomaisten hyväksymillä menetelmillä. Mittausraporteissa esitetään käytetyt mittausmenetelmät, niiden epävarmuudet, mittausten laadunvarmistus sekä arvio tulosten edustavuudesta.

Raportointi

Toiminnanharjoittaja toimittaa vuosittain Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristöviranomaiselle edellistä vuotta koskevan raportin sekä kuukausittain vähintään päästöraja-arvoihin tarvittavat raportointitiedot. Vuosiraportista ilmenevät valvonnan kannalta keskeisimmät tiedot. Tarkkailuun kuuluvat erillisraportit toimitetaan vuosiyhteenvedon yhteydessä.

Muutoksista ja poikkeuksellisista tilanteista ilmoittaminen

Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään ilmoitetaan viivytyksettä Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristöviranomaisille.

Toiminnan tai käyttötavan olennaisista muutoksista ilmoitetaan ympäristölupaviranomaiselle, joka päättää mm. tarkkailuvaatimusten riittävyydestä tai niiden muuttamisesta.

Ennen toiminnan lopettamista esitetään suunnitelma toimivaltaiselle viranomaiselle toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista ja lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta.

VAKUUS

Nykyisessä ympäristöluvassa on määrätty toiminnalle 80 000 euron vakuus. Hakijan näkemyksen mukaan nykyisen luvan mukainen vakuus on riittävä, eikä sitä ole tarpeen muuttaa. Kerralla varastoitavien materiaalien yhteen laskettu käsittelykustannus olisi noin 74 500 euroa.

HAKIJAN ESITYKSET

Hakemuksen asiassa 1) kohteena olevat lupamääräykset

Uudenmaan ympäristökeskuksen 8.12.2009 antaman ympäristöluvan no YS 1559 lupamääräykset 5, 9, 15, 18, 34, 35 ja 36 kuuluvat seuraavasti:

5. Palvelupisteen toiminnoista liikenne mukaan lukien aiheutuva melu ei saa ylittää lähimmissä häiriintyvissä kohteissa päivällä klo 7.00–22.00 melutasoa (L_{Aeq}) 48 dB.

9. Laitosalueen kaikki hulevedet on kerättävä piha-alueen kallistuksien, reunakorokkeiden, sadevesikaivojen ja viemärien avulla tasausaltaaseen. Hulevedet, joita ei voi hyödyntää ilmapäästöjen puhdistuksessa, on johdettava hiekkasuodattimessa käsiteltyinä Vantaan viemäriin Vantaan Veden kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Käsittelyalueiden likaiset lumet on varastoitava alueella, josta vedet valuivat hulevesien käsittelyyn.

Esikäsittelyhallin vedet on johdettava kallistuksin ja kynnyksin lattiakaivoihin ja edelleen öljynerotuskaivon kautta Vantaan viemäriin. Öljynerotuskaivo on huollettava ja puhdistettava säännöllisesti.

Vain puhtaat kattovedet ja salaojavedet saa johtaa käsittelemättöminä ojaan.

15. Paperin, pahvin ja muovin lajittelu, pakkaaminen ja varastointi on tehtävä katetussa tilassa. Myös kevyen tai pölyävän rakennusjätteen lajittelu on tehtävä katetussa tilassa.

18. Sähkö- ja elektroniikkaromun varastoinnissa on käytettävä jätelajille soveltuvia astioita, pakkauksia ja kontteja.

34. Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden laatuun on jatkettava tarkkailemalla pohjavesiputkista P 14 ja P 10 kahdesti vuodessa otettavilla näytteillä sekä kerran vuodessa tilan Källbo porakaivosta. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, pH, alumiini-, kupari-, lyijy-, rauta-, sinkki- ja kloridipitoisuus jokaisella näytteenottokerralla ja lisäksi AOX-pitoisuus kerran joka kolmas vuosi. Pohjaveden korkeus on mitattava jokaisella näytteenottokerralla.

35. Toiminnan vaikutuksia alueen pintaveden laatuun on jatkettava ottamalla vesinäytteet laitosalueen ylä- ja alapuolisesta ojasta kahdesti vuodessa. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, sähkönjohtokyky, kiintoaine-, rauta, alumiini-, kupari-, lyijy-, sinkki-, nikkeli-, kadmium-, kokonaiskromi- sekä öljypitoisuus. Ojan virtaama on mitattava tai arvioitava jokaisella näytteenottokerralla.

36. Viemäriin johdettavan veden tarkkailussa on noudatettava Vantaan Veden hyväksymää tarkkailua. Öljynerotuskaivosta viemäriin johdettavasta vedestä on otettava vähintään kerran vuodessa näyte, josta on määritettävä kokonaishiilivetypitoisuus.

Vaasan hallinto-oikeuden 6.7.2011 antama päätös nro 11/0186/1, jossa Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen YS 1559 lupamääräys 39 on muutettu kuulumaan seuraavasti:

39. Ekvivalenttimelutaso, toiminnasta aiheutuvat maksimimelutasot sekä alueen kokonaismelutaso vähintään kahdessa melulle alttiissa kohteessa, joista toinen on Katriinantie 50, sekä laitosalueen välittömässä läheisyydessä, on mitattava kerran vuodessa syksyllä tai keväällä heikkotuulisissa ja muutenkin vaatimukset täyttävissä olosuhteissa. Mittauksen on kestettävä koko työpäivän (klo 7.00–22.00). Mittausraportissa on erotettava laitoksen normaalista melusta erottuvat melupiikit. Mittausraportissa on esitettävä arvio toiminnasta aiheutuvan liikenteen vaikutuksesta ekvivalenttimelutasoon sekä alueella olevaan kokonaismelutasoon. Mittausraportissa on tarkasteltava myös melupiikkien toistuvuutta eli pysyvyystasoa.

Vuonna 2010 melumittaus on suoritettava kertaluonteisesti myös osoitteissa Kevättie 3 ja Kuutamotie 14. Mittausjakson on kestettävä vähintään tunnin ajan.

Mittaukset on suoritettava ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 Ympäristömelun mittaaminen mukaisesti.

Korkeimman hallinto-oikeuden 14.2.2013 antama päätös taltionumero 582, jossa on muutettu Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen YS 1559 lupamääräykset 8 ja 14 kuulumaan seuraavasti:

8. Metalliromun varastokasat on pidettävä mahdollisimman matalina ja aina mahdollisuuksien mukaan enintään suunnitelman mukaan toteutettavan meluesteen korkuisina. Varastokasa saa ylittää esteen korkeuden tilapäisesti, jos siihen on tuotannosta johtuva perusteltu syy. Jos romun varastointi edellyttää jatkuvasti estettä korkeampaa varastointia alueella, toiminnanharjoittajan tulee esittää suunnitelma meluesteen korottamisesta aluehallintovirastolle, joka voi tarvittaessa muuttaa tai täydentää lupahakemusta.

14. Laitokseen vastaanotetut jätteet ja toiminnassa erotellut jätteet on säilytettävä toisistaan erillään asianmukaisissa varastokasoissa, varastorakennuksissa, konteissa tai säiliöissä, jotka sijaitsevat tiiviillä alustalla.

Hienojakoiset, pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae (fluffi), on varastoitava suljetuissa konteissa lukuun ottamatta lyhytaikaista välivarastointia. Pölyävien jätteiden välivarastointi on toteutettava tuulelta ja sateelta suojatussa tilassa. Piha-alueella on varastointi kielletty.

Metallijäte, josta voi levitä veden mukana öljyä tai muita ongelmajätteitä ympäristöön, on varastoitava katetussa tilassa tai nestetiiviiksi pinnoitetulla alueella, josta vedet johdetaan öljynerotusjärjestelmään.

Hakijan esitykset asiassa 1)

<u>Murskauslaitoksen kevyen jakeen käsittely ja seulan ylitteen jäteluokituksen muutos</u>

Uutena toimintona haetaan murskauslaitoksen kevyen jakeen (fluff) käsittelyä palvelupisteellä. Käsittelyssä kevyestä jakeesta poistetaan seulomalla hienoaine ja myös tarvittaessa jäännösmetalleja.

Fluff luokitellaan nykyään Vantaan laitoksella vaaralliseksi jätteeksi (19 10 03*). Hakija katsoo, että oikein käsiteltynä fluffia ei ole syytä luokitella vaaralliseksi jätteeksi ja hakee prosessoidulle fluffille eli seulan ylitteelle jäteluokituksen muutosta tavanomaiseksi jätteeksi. Vastaava muutos myönnettiin mm. Kuusakoski Oy:n Heinolan Rajavuoren lupapäätöksessä, jossa seulan ylitteen jätekoodiksi on vahvistettu 19 12 10.

Hakija on teettänyt useita selvityksiä liittyen fluffin ominaisuuksiin jätteenä. VTT on laatinut vuonna 2015 esiselvityksen kevyen jakeen ominaisuuksien merkityksestä jäteluokittelussa. Selvityksessä analysoitiin Kuusakoski Oy:n ja Stena Recycling Oy:n kevyiden jakeiden haitta-ainepitoisuuksia.

Selvityksessä analysoitiin kierrätysmateriaalin näytteistä alkuainekoostumusta, bromattuja yhdisteitä, orgaanisia yhdisteitä (hiilivedyt, PAH-yhdisteet, PCB-yhdisteet ja BTEX ja TOC). Lisäksi testattiin näytteiden kaasuntuottoa ja ekotoksisuutta. Tulosten perusteella POP-yhdisteiden pitoisuudet eivät olleet merkittäviä. Öljyhiilivetypitoisuudet ja eräät metallipitoisuudet olivat näytteissä korkeita. Metallit esiintyivät pääsääntöisesti metallisessa muodossa, eivätkä yhdisteinä. Näytteet eivät ilmentäneet vaaraominaisuutta HP12 (kaasuntuotto) tai vaaraomaisuutta HP14 (ekotoksisuus).

Ympäristölupamääräykset 5 ja 39

Hakija esittää voimassa olevassa lupapäätöksessä ympäristömelulle asetettua raja-arvoa muutettavaksi VNp 993/1992 mukaiselle tasolle siten, että päiväaikainen raja-arvo on 55 dB.

Viime vuosien mittausraporttien mukaan laitoksen toiminta alittaa voimassaolevan ympäristöluvan melutason raja-arvo 48 dB(A), kun arvioinnissa huomioidaan yksittäisen mittaustuloksen epävarmuus ja toisaalta se, että taustamelun osalta on osassa raporteista tehty vain osittainen korjaus tai korjausta ei ole tehty lainkaan. Edelleen ympäristömelumittausten perusteella laitokselta ei emittoidu voimakasta impulssimaista ääntä, vaan kolahdukset ovat vaimeita. Laitoksen toimintaan tällä lupahakemuksella esitettyjen muutosten ei myöskään arvioida lisäävän toiminnan melupäästöjä.

Voimassa olevassa luvassa nykyistä melun ohjearvoa 48 dB on perusteltu alueen muulla melua aiheuttavalla toiminnalla, kuten lentoliikenteellä. Palvelupiste sijaitsee Helsinki-Vantaan lentokentän 50 dB:n lentomeluvyöhykkeen ulkopuolella. Viimeaikaisessa lupakäytännössä Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt palvelupisteestä noin 10 kilometrin päässä lentomeluvyöhykkeellä sijaitseville voimalaitokselle ja lämpökeskukselle ympäristöluvat, joissa melutason päiväaikainen raja-arvo on asetettu 55 dB:iin. Näin ollen toiminnanharjoittajien yhdenvertaisen kohtelun vuoksi

nykyisessä luvassa asetettu melutason päästöraja-arvo esitetään korotettavan voimassa olevan lainsäädännön mukaiselle tasolle. Palvelupisteen toiminta on alueen kaavoituksen ja maankäyttösuunnitelmien mukaista, eikä myöskään lainsäädännöllisiä perusteita nykyisen, VNp 993/1992:n sääntelyä tiukemman raja-arvon asettamiselle ei ole. Selvyyden vuoksi todetaan myös, että alueen Lipas- liikuntareitti sijaitsee taajaman välittömässä läheisyydessä, jolloin myös sen osalta tulee soveltaa 55 dB:n päiväaikaista melutason raja-arvoa (VNp 993/1992 2.1 §).

Muutosta haetaan myös toiminnasta aiheutuvien melupäästöjen mittausta koskevaan lupamääräykseen. Nykyisessä ympäristöluvassa on melun tarkkailuvelvoitteena mitata ympäristömelua vaatimukset täyttävissä olosuhteissa kahdessa altistuvassa kohteessa sekä laitoksen välittömässä läheisyydessä kerran vuodessa. Mittauksen on kestettävä koko työpäivän ajan klo 7–22. Mittaus on teknisesti erittäin vaikea toteuttaa siten, että sekä toiminta ja sää ovat samalla hetkellä vaatimukset täyttäviä. Esim. vuoden 2016 mittaushetkeä jouduttiin odottamaan puoli vuotta, jotta se voitiin toteuttaa. Lisäksi myötätuuliolosuhde on yhden päivän sisällä tyypillisesti vain tiettyyn suuntasektoriin, joka voi osaltaan rajoittaa mittauskohteita. Hakija esittää, että mittausaikaa lyhennettäisiin kattamaan vain päivän aktiivinen työaika maksimissaan 1–2 tunnin yhtäjaksoisena mittauksena. Luotettavimman tuloksen saa melumallinnuksen avulla, ja mikäli melun muuta häiritsevyyttä (impulssimaisuus, kapeakaistaisuus) tulee arvioida, on se tehtävä lyhytaikaisin mittauksin.

Mittauksen tarkoituksena ei olisi mitata palvelupisteen toiminnan keskiäänitasoa altistuvassa kohteessa, vaan vain melutapahtumia, joiden avulla melun impulssimaisuus tai kapeakaistaisuus voidaan analysoida. Melun keskiäänitaso ratkaistaan puolestaan kaikkein tarkimmin melumallinnuksen avulla eli äänilähdemittauksin ja lähitarkistusmittauksin (kuten on tehty vuoden 2015 mallinnuksessa), mutta vain, mikäli palvelupisteen toiminnassa on tapahtunut muutoksia vuoden 2015 nähden. Melumallinnus kertoo parhaiten keskiäänitason tilanteen kauempana palvelupisteestä, missä voi esiintyä lukuisia altistuvassa kohteessa tehtävän mittauksen tulosta häiritseviä melutapahtumia pitkin mittausaikaa.

Ympäristölupamääräys 9

Hakija esittää käsiteltyjen hulevesien johtamista piha-alueelta ojaan nykyisen tarkkailupisteen (Oja alapuoli) kohdalta. Tästä vedet johtuvat peltoojien kautta edelleen Vantaanjokeen.

Hulevesien käsittely on uusittu käsittelyjärjestelmän tehostamiseksi vuonna 2017. Viimeisimpien vesinäytteiden pitoisuudet ovat olleet kaikkien aineiden osalta alhaisia. Verrattaessa uuden järjestelmän mukaisesti käsiteltyjä hulevesiä jätteiden käsittelyn BREF-luonnoksessa esitettyihin BAT-päästötasoihin (0) huleveden pitoisuudet alittavat suoraan vesistöön johdetuille vesille asetetut BAT-päästötasot, eikä ympäristönsuojelullista perustetta hulevesien johtamiseen viemäriin enää uuden vesienkäsittelyjärjes-

telmän myötä ole. Hulevesien johtamisella ei arvioida olevan pintavesiä heikentävää vaikutusta.

Katriinantien jätevesiviemäriverkoston kapasiteetti ei ole riittävä vastaanottamaan alueen hulevesiä poikkeustilanteissa, kun vettä tulee paljon. Jätevesiviemäriverkoston kapasiteettirajoitusten vuoksi hulevesiä voidaan joutua johtamaan rankkasateiden ja pitkien sadejaksojen aikana ojaan. Näissä tilanteissa hulevesiä joudutaan välillä johtamaan ojaan myös käsittelemättöminä, sillä niiden käsittelyjärjestelmän kapasiteetti vastaa pumppaamon kapasiteettia. Hulevesien johtaminen jätevesiviemäriin poikkeuksellisissa tilanteissa ei ole mahdollista viemärikapasiteettiin liittyvistä syistä. Kiilan alue kehittyy ja alueelle on tulossa lisää teollisia toimijoita, mikä voi jatkossa aiheuttaa lisää ongelmia viemärin kapasiteetille. Joka tapauksessa on niin, että ympäristönsuojelullista tarvetta johtaa nykyisen käsittelyjärjestelmän läpi menneitä vesiä jätevesiviemäriin ei ole.

Ympäristölupamääräykset 8, 14, 15 ja 18

Hakija esittää muutoksia materiaalien varastointia ja käsittelyä koskeviin lupamääräyksiin, koska nykyiset määräykset rajoittavat laitoksen toimintoja.

Hakija esittää, että murskan syötekasa voi olla korkeampi kuin konttiseinä. Yhtenä melutorjuntatoimenpiteenä syötekasan on vaadittu alittavan konttiseinän korkeuden. Tämä rajoittaa materiaalien varastointia toiminta-alueella sekä vaikuttaa negatiivisesti liiketoimintaan. Itse kasa ja sen konttiseinän ylittävä osa ei aiheuta melua, vaan melua syntyy materiaalien liikuttamisesta ja niiden siirtämisestä murskalle. Tämä melu puolestaan aiheutuu joka tapauksessa; ja tapahtuu meluseinän takana konttiseinän koosta riippumatta. Melua aiheutuu nykytilanteessa myös kasan alentamisesta, jolloin materiaalia joudutaan painamaan kasaan. Edelleen Kuusakoski Oy:n ympäristöluvassa asetetaan palvelupisteen toiminnasta aiheutuvalle melulle päästöraja-arvo sekä niitä koskeva tarkkailuvelvoite, jotka ovat riittävät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi siten, ettei kyseisen velvoitteen edellyttämiselle ole ympäristönsuojelullisia perusteita.

Hakija esittää, että murskaimelta tuleva kevyt jae (fluff) voidaan varastoida (muu kuin välivarastointi) myös katetussa tilassa suljettujen konttien sijaan, jos voidaan varmistaa, ettei pölyäminen tai haitta-aineiden huuhtoutuminen lisäänny. Fluffin säilytykseen soveltuvat katetut tilat käsittävät myös seinärakenteita (esim. pressuseiniä), jotta mahdollista pölyämistä voidaan rajata. Koko piha-alue on pinnoitettu, joten mahdolliset haitta-aineet johtuvat kaivojen kautta hulevesien käsittelyyn.

Hakija esittää, että rakennusjätteen lajittelua voidaan tehdä myös muualla kuin katetussa tilassa. Nykyisessä lupapäätöksessä kevyen ja pölyävän rakennusjätteen lajittelu on rajoitettu katettuun tilaan. Hakija, ehdottaa että mm. normaali rakennusjäte kuten betoni, tiili, puu, kivet, muovit, jne. voi-

daan lajitella myös piha-alueella. Pölyämistä hallitaan tarvittaessa kostuttamalla materiaalia.

Hakija esittää, että SER-jätteitä voidaan varastoida myös piha-alueella asetuksen 519/2014 mukaisesti. Asetuksen mukaan SER-jätteiden käsittely- ja varastointipaikalla tulee olla läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla, jotka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä sekä tarvittaessa nesteiden ja rasvojen erottimin. Tämä vaatimus toteutuu laitoksella. Piha-alueella ei varastoida SER-jätteitä pitkiä aikoja, vaan keskimääräinen välivarastointi on arviolta 14 päivää.

Ympäristölupamääräykset 34, 35 ja 36

Pohjavesiseurannan mukaan laitoksen toiminnalla ei ole havaittu vaikutusta alueen pohjaveden laatuun, eikä Kiilan alueella ole enää pohjavesiluokitusta. Laitoksen toiminnalla ei ole havaittu viime vuosien kaivoveden seurantatuloksien mukaan vaikutusta kaivoveteen. Hakija esittää pohjavesitarkkailun ja kaivon tarkkailun lopettamista.

Ojaveden tarkkailussa ei ole havaittu merkittäviä pitoisuuseroja laitoksen ylä- ja alapuolisen seurantapisteen välillä. Lisäksi laitoksen hulevesien käsittelyä on viime vuonna tehostettu, ja käsitellyt hulevedet täyttävät mittausten mukaan suoraan vesistöön johdetuille vesille asetetut BAT-päästötasot. Hakija ehdottaa ojatarkkailun jatkamista ainoastaan siinä tapauksessa, että hakijalle myönnetään lupa johtaa käsitellyt hulevedet ojaan ja siten seurata toiminnan vaikutuksia. Muuten ojantarkkailua ehdotetaan lopetettavaksi, koska toiminnalla ei ole havaittu vaikutuksia ojaveden laatuun.

Jos hulevesiä ei esityksen mukaisesti jatkossa johdeta viemäriverkkoon, HSY:n vaatimaa jätevesien tarkkailua ei myöskään enää tarvita, koska laitokselta johdetaan ainoastaan saniteettivesiä jätevedenpuhdistamolle.

HAKEMUKSEN KÄSITTELY

Täydennykset

Asiassa 1) hakemusta on täydennetty 11.4.2018. Lisäksi hakemusta on täydennetty 31.8.2018, 11.10.2018, 16.11.2018, 30.11.2018, 5.12.2018, 18.12.2018 ja 6.2.2019 tiedoilla mm. hulevesien käsittelyjärjestelmästä ja hulevesien laadusta, sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyn BAT-tarkastelusta, viemäriin johdettujen ja ohijuoksutettujen hulevesien määristä, vuoden 2015 melumallinnus, vuoden 2017 vesientarkkailun vuosiraportti ja korjatut tiedot laitoksella käytettävistä kemikaaleista.

Tiedottaminen

Hakemuksesta asiassa 1) on ympäristönsuojelulain 44 §:n mukaisesti kuulutettu 4.5.–4.6.2018 Vantaan kaupungissa. Kuulutus ja hakemuksen kes-

keinen sisältö on julkaistu osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu. Hakemuksesta on ympäristönsuojelulain 43 §:n mukaisesti varattu niille, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea, tilaisuus esittää muistutuksia lupaasian johdosta. Muille kuin asianosaisille on varattu tilaisuus ilmaista mielipiteensä. Kuuluttamisesta on ilmoitettu Vantaan Sanomat -nimisessä lehdessä 9.5.2018 ja Hufvudstadsbladet -nimisessä lehdessä 7.5.2018.

Asia 2) on käsitelty ympäristönsuojelulain 96 §:n mukaisesti. Hakemusta ei annettu tiedoksi kuuluttamalla.

Laitoskäynti

Aluehallintovirasto on käynyt paikan päällä 26.9.2018. Laitoskäynnistä laadittu muistio on liitetty asian 1) lupahakemusasiakirjoihin.

Lausunnot

Lausunnot asiassa 1)

Aluehallintovirasto on pyytänyt lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Vantaan kaupungilta, Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskus on todennut mm. seuraavaa:

<u>Murskaimen kevyen jakeen käsittely ja luokituksen muutos</u>
Hakemuksen mukaan seulomalla kevyestä jakeesta poistetaan hienoaine ja tarvittaessa jäännösmetalleja. Hakemuksessa ei esitetä, missä ja miten seulontaa tehtäisiin. Kaiken kevyen ja tuulen mukana leviävän jätteen käsittely ja varastointi tulee tapahtua suojatussa tilassa, kuten hallissa, konteissa tai muulla vastaavalla tavalla siten, että laitosalueen ulkopuolelle ei leviä jätteitä.

Lupahakemukseen on liitetty Kuusakoski Oy:n kevyen jakeen vaaraominaisuuksista tehty esiselvitys. Selvityksen mukaan Kuusakoski Oy:n seulotusta fluff-ylitteestä tutkitun näytteen kokonaishiilivetypitoisuus (C_6–C_{40}, 29 000 mg/kg) näyttäisi tekevän jätteestä vaarallista jätettä. Hakemuksen mukaan näytteet eivät ilmentäneet vaaraominaisuuksia HP12 tai HP14.

Kyse ei ole varsinaisesti nykyisen jätenimikkeen muutoksesta, vaan vaaralliseksi jätteeksi joka tapauksessa luokiteltavan kevyen jakeen käsittelyn jälkeisistä jätejakeista ja niiden nimikkeistä. Lupahakemuksen perusteella jää epäselväksi, onko käsittelyn jälkeisen jätejakeen vaaraominaisuudet selvitetty jätedirektiivin liitteen III mukaisesti (annettu komission asetuksella (EU N:o 1357/2014), joten jätejakeiden nimikkeisiin ei voi hakemuksen perusteella ottaa kantaa.

Lupahakemuksessa ei ole kerrottu, missä ja kuinka paljon fluffin käsittelyn jälkeisiä jätejakeita laitoksella varastoidaan ja kuinka paljon eri jakeita arvioidaan muodostuvan.

Melun raja-arvo ja mittaustavan muutos

Parasta käyttökelpoista tekniikkaa melun osalta on toimia niin, että laitoksen ympäristöön aiheuttama kokonaismelukuorma ei lisäänny nykyisestä tulevaisuudessakaan ja että laitoksella tapahtuvia voimakkaita räjähdyksiä pyrittäisiin estämään toiminnan suunnittelulla ja nykyistä tarkemmalla murskaukseen ohjattavien jätteiden tarkistuksilla.

Myös melumittausta koskevaan lupamääräykseen haetaan muutosta siten, että jatkossa laitoksen aiheuttama melu mallinnettaisiin, minkä lisäksi tehtäisiin 1–2 tunnin pituisia mittauksia laitoksen täyden melutason selvittämiseksi.

Melumittaukset melulle altistuvissa kohteissa antavat tiedon vain mittausajankohdan tilanteesta. Laitoksen melutilanteesta saadaan havainnollisin kuva käyttäen laskentamallia, jossa lähtötietoina käytetään mm. laitoksen kaikkien melua aiheuttavien laitteiden melupäästöjä ja alueen maastonmuotoja. Laskentaan perustuvaa melumallia on tarkistettava joko melumittauksilla tai uudella laskennalla silloin, kun laitoksella tapahtuu muutoksia lähtömelutasoissa tai laitosalueen meluntorjunnassa. Suunnitelma melumallin laatimiseksi on toimitettava ELY-keskukselle jatkotoimenpiteiden harkintaa varten ennen laskennan suorittamisesta.

Lisäksi arvio laskentamallin lähtötietojen ajantasaisuudesta koskien melupäästöjä, meluntorjuntaa ja toimintojen sijoittumista on esitettävä vuosittain laitoksen vuosiraportoinnin yhteydessä.

Hulevesien johtaminen maastoon ja vesien tarkkailu

Lupahakemuksessa on esitetty jätteenkäsittelyalueella muodostuvien hulevesien tarkkailutuloksia vuodesta 2008 alkaen. Ennen vuotta 2017 hulevedet on johdettu vesihuoltolaitoksen verkostoon hiekkasuodatinlaitteiston kautta. Vuonna 2017 hulevesien käsittely on uusittu ja hakemuksen mukaan uuden käsittelyn aikaisia hulevesien tarkkailutuloksia on kaksi. Vuotta 2017 koskevassa vesientarkkailuraportissa, kerrotaan kuitenkin, että näytteet olisi otettu hiekkasuodattimen kautta viemäriin johdettavista hulevesistä.

Hakemuksessa esitettyjen tietojen perusteella hakijalle ei voida myöntää lupaa johtaa alueen hulevesiä ojaan nykyisen jätevesiviemäriin johtamisen sijasta. Hakemuksessa ei ole esitetty tietoja hulevesien käsittelyjärjestelmän toimintaperiaatteesta ja puhdistustehosta pitkällä aikavälillä. Hakemuksessa ei ole myöskään tietoja hulevesien tarkasta purkupaikasta, vesien purkureitistä vesistöön saakka, tietoja vesien vaikutuksista ojassa ja vesistössä sekä tarkastelua ojaston virtaamista ja sen kapasiteetin riittävyydestä etenkin ylivirtaamakausina.

Käytössä olevan hulevesien puhdistuslaitteen toimintaa tulee seurata ainakin kahden vuoden ajan tihennetysti (esim. kuusi kertaa vuodessa tapahtuvalla näytteenotolla). Tarkkailuun tulee sisällyttää ainakin metallien kokonaispitoisuudet ja liukoiset pitoisuudet, VOC-yhdisteet ja PAH-yhdisteet. Tarkkailussa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 ajantasaiset määräykset sekä asetuksen liitteessä 3 esitetyt vaatimukset mm. analyysimenetelmistä.

Mikäli vedenpuhdistuslaitteen tehostetun tarkkailun tulosten perusteella on mahdollista ja tarkoituksenmukaista, toiminnanharjoittaja voi tehdä perustellun esityksen vesien johtamisesta ojaan jätevesiviemärin sijasta. Esityksessä tulee arvioida, minkä laatuista vettä ojaan ja vesistöön tultaisiin päästämään sekä arvioida sen pitoisuudet ja vaikutukset ojassa ja vesistössä. Arvioinnissa tulee verrata pitoisuuksia valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaisiin ajantasaisiin ympäristönlaatunormeihin.

Luparatkaisussa pintavesien tarkkailuvelvoitteita tulee selkeyttää nykyisestä. Kaikkia maastoon johdettavia vesiä tulee tarkkailla, myös vaaka- ja parkkialueen vesiä kerran vuodessa nykyisen pintavesien tarkkailuohjelman mukaisesti. Lisäksi lupamääräyksissä ja vesien tarkkailussa tulee ottaa kaikilta osin huomioon valtioneuvoston asetus 1022/2006 (päästökieltoaineet, vesien tarkkailu, analyysimenetelmät jne).

Kaikissa vesitarkkailuissa vesinäytteiden ottajan tulee olla vesi- ja vesistönäytteiden ottoon sertifioitunut näytteenottaja tai muulla tavoin pätevöitynyt henkilö. Vesianalyysit tulee tehdä akkreditoidussa laboratoriossa standardisoiduilla tai muutoin yleisesti hyväksytyillä analyysimenetelmillä.

Muut jätteen varastoinnin ja käsittelyn muutokset

Meluseinän tarkoituksena on ehkäistä muun muassa metallijätteen kasaamisesta aiheutuvaa melua. Jos varastokasoja kasvatetaan meluestettä korkeammaksi, ei esteen tarkoitus enää toteudu halutulla tavalla.

Kaikkien kevyiden jätteiden käsittely sekä varastointi tulee tehdä suljetuissa tiloissa tai varastointi pakattuna siten, että laitoksen ulkopuolelle ei leviä jätteitä.

SER-jätettä voi varastoida ulkotiloissa, jos varmistutaan, että SER-jätteiden käsittely- ja varastointialueen pinnoite on hyväkuntoinen ja pinnoitteen kuntoa tarkkaillaan ja huolletaan säännöllisesti, SER-jätteiden käsittely- ja varastointialueen sadevesien pääsy alueen ulkopuolelle ja muiden vesien pääsy SER-jätteiden käsittely- ja varastointialueille estetään kallistuksin ja reunakorokkein, kaikki SER-jätteiden käsittely- ja varastointialueiden hulevedet ohjataan 1-luokan öljynerottimien kautta hulevesien käsittelyjärjestelmään ja että SER-jätteiden varastointipaikassa on säänkestävä kate.

Pohjavesitarkkailun muuttaminen

Pohjavesitarkkailun jatkaminen on perusteltua myös jatkossa sen varmistamiseksi ja osoittamiseksi, että toiminnasta ei aiheudu vaikutuksia pohja-

vesille. Jos tulevaisuudessa laitosalueen hulevesiä johdetaan maastoon, pohjavesitarkkailun jatkaminen on välttämätöntä.

SER-jätteen käsittely ja SER-asetus
ELY-keskus esittää, että lupamääräystä 19 tarkastellaan luvan muuttamisen yhteydessä. Toiminnanharjoittajan tulee selvittää, onko voimassa olevan lupamääräyksen noudattaminen mahdollista siten, että kaikki nykyisen SER-asetuksen (519/2014) liitteen 3 kohdassa 2 mainitut aineet, seokset ja komponentit voidaan poistaa ennen laitteiden murskaamista.

SER-asetus ei sisällä määritelmää siitä, missä vaiheessa romun käsittelyä kyseiset aineet, seokset ja komponentit tulee poistaa.

Jätteen käsittelyn BAT-päätelmät
Lupahakemuksessa laitoksen toimintaa on verrattu tällä hetkellä voimassa olevaan jätteen käsittelyn BREF-vertailuasiakirjaan (2006) sekä 12.4.2018 hyväksyttyihin jätteen käsittelyn BAT-päätelmiin. Päätelmät saatetaan julkaista sovellettaviksi vuoden 2018 aikana, eli mahdollisesti jopa tämän lupahakemuksen käsittelyn aikana. Koska hakemuksessa on jo esitetty tarkastelu laitoksen toimintaa suhteessa uusiin päätelmiin, ELY-keskus huomauttaa, että vertailusta puuttuvat esimerkiksi tarkastelut SER-jätteen käsittelyä koskeviin päätelmiin.

Vakuus
Esitetty vakuus, 74 500 € ei ole riittävä laitoksen jätteenkäsittelykustannusten kattamiseksi mahdollisen vakuuden realisointitilanteen varalle.

Jätteen mahdollista positiivista arvoa ei voida ottaa huomioon vakuutta määrättäessä, vaan vakuus on asetettava niille kustannuksille, jotka aiheutuvat esimerkiksi toiminnanharjoittajan konkurssitilanteessa laitosalueella jäljelle jäävien jätteiden toimittamisesta jatkokäsittelyyn sekä alueen saattamisesta ympäristöllisesti hyväksyttävään kuntoon. ELY-keskuksen kokemuksen mukaan mahdollisessa yhtiön konkurssitilanteessa laitoksella ei ole enää positiivisen arvon omaavia jätteitä kattamassa muita käsittelykustannuksia. Lisäksi vakuuttaa määrättäessä on otettava huomioon, että jätteen arvo voi muuttua markkinatilanteesta riippuen ja vakuus tuleekin asettaa ikävin markkinatilanne huomioiden. Jos konkurssitilanteessa jätehuoltovelvoitteet saadaan hoidettua edullisemmin, ei vakuutta tarvitse ottaa käyttöön täysimääräisenä.

Jätevakuuden perusteena olevia jätteiden käsittelykustannuksia tulee tarkastella siitä näkökulmasta, millä hinnalla ELY-keskus saisi toimitettua jätteen jatkokäsittelyyn, jos joutuisi hoitamaan jätehuoltovelvoitteet toiminnanharjoittajan puolesta. Näin ollen edullisia sopimushintoja, kuten betoni- ja tiilijätteen osalta hakemuksessa on esitetty, ei voida ottaa vakuuden laskentaperusteena huomioon. Jätteen käsittelyssä muodostuville jätteille, kuten murskaimen kevyelle jakeelle, erilaisille sakkajätteille ja vaarallisille nestemäisille jätteille ei ole hakemuksessa esitetty käsittelykustannuksia vakuuden perusteeksi.

Vantaan kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomaisen lausunto

Hulevedet

Vantaan ympäristölautakunta on jo aiemmin lupahakemuksesta ja valituksista annetuissa lausunnoissaan todennut yleisenä periaatteena, ettei likaantuneiden alueiden hulevesiä saa johtaa maastoon. Hulevesien käsittelyn ja viivytyksen kapasiteettia on nostettava riittävästi, ettei käsittelemättömiä hulevesiä jouduta johtamaan rankkasateiden ja pitkien sadejaksojen aikanakaan ojaan. Ojan vesitarkkailussa on jo nyt huomattavissa vähäisiä vaikutuksia Kuusakosken toiminnasta. Jos kaikkien hulevesien johtaminen ojaan sallitaan, lisääntyvät myös ympäristövaikutukset.

Pintavesien tarkkailutuloksissa on huomattavissa pitoisuuksien korkeammat keskiarvot, alumiinia lukuun ottamatta, toiminta-alueen alapuolelta ojasta otetuissa näytteissä verrattuna yläpuolen näytteisiin. Myös tulosten vaihteluvälit ovat pääasiassa korkeampia ojan alapuolelta otetuissa näytteissä. Ojaveden tarkkailutuloksissa on ollut ajoittain myös huomattavissa korkeampia pitoisuuksia samaan aikaan kuin hulevesissä, vaikka ympäristöluvan mukaan hulevedet on laskettava jätevesiviemäriin.

Vuoden 2017 hulevesien tuloksissa on nähtävissä haitta-aineiden pitoisuuksien laskua mahdollisesti uudesta puhdistusjärjestelmästä johtuen. Ojan alapuolisen tarkkailupisteen tuloksissa oli kuitenkin useiden aineiden osalta kasvua edellisistä vuosista. Muun muassa kiintoaine-, kupari-, lyijy- ja sinkkipitoisuudet olivat aiempaa keskiarvoa selvästi korkeampia. Myös ojan yläpuolisen tarkkailupisteen tuloksissa oli osittain pientä kasvua aiempiin keskiarvoihin, mutta ojan alapuolen tuloksissa pitoisuuksien kasvu oli kuitenkin huomattavampaa.

Melu

Nykyisessä luvassa olevaa melun päiväajan raja-arvoa 48 dB ($L_{Aeq,7-22}$) ei tule nostaa. Valtioneuvoston päätöksessä 992/1192 esitetyt arvot ovat ohjearvoja, eivät sellaisenaan automaattisesti suurimpia sallittuja melutasoja eikä ekvivalenttimelutaso kerro melun häiritsevyydestä. Alueelle on sijoittunut myös muuta melua aiheuttavaa toimintaa, joiden lupapäätöksissä on päiväajan melutasoksi määrätty 48 dB, jotta ympäristön melukuormitus ei muodostu kohtuuttomaksi asutukselle. Lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa alle 300 metriä.

Toiminnanharjoittaja tulee velvoittaa jatkamaan meluntorjuntatoimenpiteitä seka selvittämään uusia meluntorjunta toimenpiteitä, esimerkiksi katettujen tilojen rakentamista sekä entistä hiljaisempien koneiden ja laitteiden käyttöönottoa. Toiminnan meluvaikutukset huomioiden toiminnanharjoittaja tulee jatkossakin velvoittaa mittaamaan melua vuosittain lähimmässä häiriintyvässä kohteessa riittävän pitkän aikaa. Koska lähimpään asuinkiinteistöön on matkaa alle 300 metriä, tulee mittauksen tarkoituksena olla myös keskiäänitason mittaaminen, ei pelkästään melun impulssimaisuuden tai kapeakaistaisuuden analysointi.

Jätteet ja niiden varastointi

Murskausprosessissa syntyvan kevyen jakeen käsittely olisi uutta toimintaa laitoksella. Läheisyysperiaatteen mukaan jätteet tulisi käsitellä mahdollisimman lähellä niiden syntypaikkaa, joten toiminta olisi sikäli puollettavaa. Kevyen jakeen käsittelystä aiheutuvia vaikutuksia on esitetty hakemuksessa kuitenkin rajatusti. Mikäli kevyen jakeen käsittely sallitaan, on varmistuttava riittävistä toimenpiteistä melu-, pöly- ja roskaantumishaittojen ehkäisemiseksi. Kevyen jakeen käsittelyn ei myöskään tule aiheuttaa lisää liikennöintiä alueella.

Kevyen jakeen varastointia ei tule sallia muualla kuin kokonaan suljetussa tilassa. Fluffissa on todettu olevan öljyhiilivetyjä ja korkeita metallipitoisuuksia, jotka voivat päätyä ympäristöön. Hakemuksessa ei ole myöskään esitetty, miten kevyiden jakeiden pölyäminen käytännössä estettäisiin varastoitaessa niitä osittain avoimessa tilassa.

SER-jätteiden varastointia piha-alueella ei tule sallia. Asetuksen 519/2014 mukaan SER-jätteiden käsittely- ja varastointipaikalla tulee olla läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla, jotka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä seka tarvittaessa nesteiden ja rasvojen erottimin. Varastointipaikalla, väliaikainen varastointi mukaan lukien, tulee asetuksen mukaan olla myös säänkestävä kate tarkoituksenmukaisilla alueilla.

Hakemuksessa on esitetty, että murskan syötekasa voi olla korkeampi kuin konttiseinä, perusteluina mm. liiketoiminnan hyödyt. Ympäristölautakunta ei puolla muutosta, silla kasan korkeus vaikuttaa melupäästöihin. Työt tulee suorittaa meluesteenä toimivan konttiseinän suojassa kokonaisuudessaan.

Rakennusjätteen lajittelua tulee edelleen tehdä vain katetussa tilassa melu-, pöly- ja roskaantumishaittojen ehkäisemiseksi.

Tarkkailuvelvoitteet

Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta seka haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Laitos on lisäksi ns. direktiivilaitos ja kapasiteetiltaan huomattavan paljon suurempi verrattuna alueen muihin toimijoihin, joilla niilläkin on pohja- ja pintaveden tarkkailuvelvoitteita.

Ojaveden tulokset antavat syytä pintavesitarkkailun jatkamiselle. Kiilan alueella ei ole kunnallista vesihuoltoa ja alueella on useita talousvesikäytössä olevia kaivoja. Myös tämän perusteella pintavesi- ja pohjavesitarkkailua on jatkettava.

Yhteenveto

Ympäristölautakunta suhtautuu kielteisesti muutoshakemukseen. Muutoksien perusteet ovat hataria ja osin lainsäädännön vastaisia. Esitetyt muu-

tokset eivät toiminnan laatu ja sijainti huomioon ottaen ole hyväksyttäviä ympäristön ja lähiasukkaiden kannalta.

Vantaan kaupunginhallituksen lausunto

Kiilan alueen toiminnoista todetaan yleisesti, että Vantaan yleiskaavan päivitystyö on käynnissä. Tähän liittyen on kaupunki käynnistänyt koko Kiilan teollisuuskeskittymän alueen nykytilanteesta selvitystyön, jolla hahmotetaan kokonaiskuvaa eri toimintojen aiheuttamasta yhteisvaikutuksista. Osana tätä työtä Vantaan kaupungin tavoitteena on selvittää Kiilan alueen tulevaa maankäyttöä ja vaikutuksia. Lisäksi selvitetään, miten voidaan tukea kiertotaloustoimintaa ja vahvistaa toimijoiden keskinaista synergiaa.

Kiilan alueen toimijoiden yhteisvaikutukseen on myös Uudenmaan ELY-keskus kiinnittänyt huomiota. Lemminkäinen Infra Oy (nykyinen YIT Infra Oy) hakiessa ympäristölupaa Kiilan toimintapisteelleen, haki se samalla päätöksen Uudenmaan ELY-keskukselta siitä, edellyttääkö hankesuunnitelma ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Uudenmaan ELY-keskus perusteli päätöksensä (UUDELY/2505/2016, 22.6.2016) YVA-menettelyyn erityisesti hankkeesta vastaavan suunnitteleman hankkeen ja Kiilan seudun muiden, ennestään toimivien hankkeiden aiheuttamien ympäristövaikutusten selvittämisellä. ELY:n YVA-lausunnossa (18.12.2017) todetaan, että Kiilan kiertotalouskeskusta suunnitellaan alueelle, jossa on jo olemassa ristiriitoja toimintojen ja ympäristön välillä. Alueen ympäristöhaittakuorman kasvaessa tulee uusien toimintojen ympäristövaikutukset arvioida monipuolisesti ja laaja-alaisesti myös yhteisvaikutusten osalta. Näin tulisi toimia myös Kuusakoski Oy:n kohdalla. Yhteisvaikutusten selvittämisen lisäksi kaupunki lähtee myös siitä, että ennen maantie 152:ta (ns. Kehä IV) ei toimintojen Kiilan alueella juurikaan tule laajentua.

Hakijan ehdottamista muutoksista toimintoihin ja lupamääräyksiin kaupunki suhtautuu myönteisesti niihin, jotka tuovat parannuksia nykytoimintaan ja jotka vähentävät ympäristöhäiriötä asukkaille ja ympäristökuormitusta. Kaupungin kanta Kuusakosken toimintojen olennaisiin muutoksiin ja toiminnan laajentamiseen on kuitenkin kielteinen.

Toiminnan laajentamiseen kuuluvana uutena toimintona Kuusakoski Oy hakee lupaa murskausprosessissa syntyvan kevyen jakeen (fluff) käsittelylle ja seulan ylitteen luokitusmuutosta. Hakija esittää myös useita muutoksia materiaalien varastointiin, koska nykyiset määräykset rajoittavat toimintoja. Hakija esittää muun muassa, että murskan syötekasa voi olla korkeampi kuin konttiseinä, SER-jätteitä voidaan varastoida piha-alueella, murskaimelta tuleva kevyt jae (fluff) voidaan varastoida myös katetussa tilassa suljettujen konttien sijaan ja rakennusjätteen lajittelua voidaan tehdä myös muualla kuin katetussa tilassa. Haetut muutokset eivät hakijan mukaan vaikuta haitallisesti alueen ympäristöön tai lisää toiminnoista syntyvia päästöjä.

Kaupungin kanta nykyisiin lupamääräyksiin ja tarkkailuun ehdotettuihin muutoksiin on, että toistaiseksi ei ole perusteltua syytä poiketa käytössä olevasta luokituksesta ja sen määrittelemästä käsittelystä ja varastoinnista. SER-jätteiden varastointia piha-alueella ei tule sallia. Sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun asetuksen 519/2014 mukaan SER-jätteiden käsittely- ja varastointipaikalla tulee olla läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla, jotka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä seka tarvittaessa nesteiden ja rasvojen erottimin. Varastointipaikalla, väliaikainen varastointi mukaan lukien, tulee asetuksen mukaan olla myös säänkestävä kate tarkoituksenmukaisilla alueilla. Näistä vaatimuksista ei tule poiketa.

Kaupungin kanta hakijan ehdottamiin melun raja-arvoja ja melumittauksia koskeviin muutoksiin on kielteinen. Palvelupiste sijaitsee Helsinki-Vantaan lentokentän 50 dB:n lentomeluvyöhykkeellä. Lisaksi alueen muu melua aiheuttava toiminta on huomioitava. Edellä mainitut huomioon ottaen tulisi toiminnanharjoittaja jatkossakin velvoittaa mittaamaan melua vuosittain lähimmässä häiriintyvässä kohteessa, mahdollisimman pitkäkestoisesti. Mittausjaksona korkeintaan 1–2 tuntia kerran vuodessa ei mahdollista riittävää melun seurantaa. Toiminnanharjoittajan tulee jatkaa meluntorjuntatoimenpiteitä ja myös aktiivisesti selvittää uusia toimenpiteitä meluntorjunnalle, jotta Kiilan alueen toimijoiden yhteisvaikutukset säilyvät kohtuullisina. Nain ollen nykyisessä luvassa olevaa melun paivaajan raja-arvoa 48 dB ($L_{Aeq,7–22}$) ei tule nostaa.

Hakijan vaatimuksiin hulevesien johtamisen osalta todetaan, että Vantaalla yleisenä periaatteena on, että likaantuneiden alueiden hulevesiä ei saa johtaa maastoon. Vantaan kaupungin ympäristölautakunta lausuu omassa lausunnossaan Kuusakoski Oy:n pintavesien käsittelyn ja tarkkailun periaatteista.

Maankäytön kannalta huomattakoon, että Seutulan kaatopaikka (nro 340300) kaavaselostuksessa (päivätty 12.8.1998/II) todetaan alueen viemäriverkon kapasiteetin olevan pieni ja alueelle ei siksi tule sijoittaa runsaasti jätevettä tuottavaa toimintaa. Kaavaselostuksessa todetaan myös, että Seutulan kaatopaikka-aluetta on käytetty jopa sekalaisten ongelmajätteiden kaatopaikkana. Aikaisempia täyttökerroksia ei ole sittemmin tutkittu eikä salaojitettu, joten on olemassa riskitekijöitä, joita ei tarkkaan tunneta. Tarvittavaa lisätietoa on tuottanut Kuusakoski Oy:n tilaama ja Pöyry Finland Oy:n toteuttama perustilaselvitys (13.2.2018), jonka mukaan palvelupisteessä yksittäisissä tutkimuspisteissä haitta-ainepitoisuudet olivat kohollaja ylittivät ylemmän ohjearvon.

Alueen historia huomioon ottaen, on tärkeää jatkaa maaperän, pintavesien ja pohjaveden vuotuista tarkkailua, joka osaltaan mahdollistaa Kiilan alueen toimintojen kokonaisvaikutusten seuraamisen.

Lisälausunto asiassa 1)

Aluehallintovirasto pyysi Uudenmaan ELY-keskukselta lausuntoa hakijan 31.8.2018 ja 27.9.2018 toimittamista hakemuksen täydennyksistä, jotka koskivat hulevesien käsittelyjärjestelmää ja hulevesien laatua sekä sähkö- ja elektroniikkalaiteromun käsittelyn BAT-tarkastelua.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan ELY-keskus toteaa antamassaan lausunnossaan täydentävänsä 29.6.2018 antamaansa lausuntoa vesien käsittelyn lisäselvityksiin liittyen.

Lupahakemuksen täydennyksestä käy ilmi, että hulevesien suodatusjärjestelmä poistaa vain kiintoainemuodossa olevia epäpuhtauksia (ilmeisesti yli 100 µm kokoisia). Näin ollen kaikki liukoisessa muodossa olevat tai suodatinkokoa pienempään kiintoaineeseen sitoutuneet aineet jäävät huleveteen eivätkä poistu suodatuslaitteistossa. Laitteiston puhdistusteho ei käy ilmi selvityksestä. Huleveden laadusta ja määrästä on oltava seurantatuloksia pidemmältä aikaväliltä kaikkina vuodenaikoina, sillä vesien laatu voi vaihdella paljon eri vuodenaikoina.

Suodatuslaitteiston puhdistusteho on selvitettävä tarkkailemalla vesiä joko kuten ELY-keskuksen lausunnossa 29.6.2018 on esitetty tai vuoden ajan kerran kuukaudessa laajalla valikoimalla (kuten syksyllä 2018 on tehty) otettavilla näytteillä.

Selvityksessä esitetään, että hulevesien purkupisteen laskennallinen virtaama on noin 2,3 m^3/s (ilmeisesti Hanskalliontien ja Katriinantien risteyksessä). ELY-keskus epäilee, että laskelmassa on kyse hetkellisten rankkasateiden aikaisesta mitoituslaskelmasta. Jos valuma-alueen pinta-ala on 35 ha, kuten selvityksessä mainitaan, tämän kokoisen alueen keskimääräinen keskivirtaama olisi noin 0,35 l/s (arvioituna keskimääräisellä valumalla 10 $l/s/km^2$). Siten virtaaman 2,3 m^3/s perusteella ei voi laskea hulevesien mahdollisesti mukana huuhtoutuvien haitta-aineiden laimenemista ojassa. Haitta-aineiden laimenemisolosuhteet tulee laskea luotettavalla tavalla.

Edellä esitettyyn viitaten ELY-keskus katsoo, että vesistöön aiheutuva kuormitus ei ilmene lupahakemuksesta ja lisäselvityksestä riittävästi, jotta lupaa vesien johtamiseen maastoon voitaisiin tässä vaiheessa puoltaa. Päästöraja-arvojen asettamiseksi tulisi olla tiedossa vesien aiheuttama kuormitus sekä haitta-aineiden laimenemisolosuhteet.

Jos luvassa sallitaan hulevesien johtaminen maastoon, on lupamääräyksissä otettava huomioon BAT-päätelmien lisäksi valtioneuvoston asetuksen 1022/2006 mukaiset velvoitteet tarkkailuista ja päästöistä.

Muistutukset ja mielipiteet

Asiassa 1) on esitetty seuraavat muistutukset.

1) AA ja BB toteavat mm., että Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteen toiminnan ympäristölupaa ei tule muuttaa. Ympäristömelun raja-arvoa ei saa korottaa eikä toiminta-aikoja pidentää. Lisäksi hulevesien johtaminen suoraan avo-ojaan tulee kieltää. Koko Hanskallion alueella tulee tehdä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jossa otetaan huomioon kaikkien alueella olevien yritysten toiminnan yhteisvaikutus.

Perustelu
Ympäristömelun raja-arvoa ei saa korottaa. Hakemuksessa viitataan siihen, että Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt ympäristölupia, joissa melutason päiväaikainen raja-arvo on 55 dB. Tämä ei suinkaan tarkoita sitä, että tuo raja-arvo olisi myönnettävä jokaiselle hakijalle. Jokaisessa tapauksessa tulee ottaa huomioon paikalliset olosuhteet. Lisäksi on huomioitava se, että asuinrakentaminen on kielletty alueilla, joissa lentomelu on 55 dB. Kun kielto on ehdoton, ei näin suurta melukuormaa saa hyväksyä jo nyt asutulle alueelle.

Toiminta-aika arkisin, murskauksen osalta klo 7–20 ja muun melua aiheuttavan toiminnan osalta arkisin klo 7–22 aiheuttaa sen, että laitoksen vierellä olevalla asutuksella ei ole päiväsaikaan hetkeäkään hiljaisuutta, vaan aina on melua ilmassa.

Hulevedet, kuten kaikki muutkin vedet laitosalueelta on johdettava HSY:n viemäriin. Pienetkin päästöt ajan mittaan tuhoavat Hanskalliolta Vantaanjokeen johtavan alueen. Asukkaiden kaivovedet ovat vaarassa. Vantaanjoen pellot ovat suojeltua aluetta, eikä niitä saa vahingoittaa likaisilla hule- tai muilla vesillä. Vahingon sattuessa, kuten rankalla kaatosateella tai erityisen lumisena talvena, vahingon korjaamiseen takuuna oleva vakuusraha, 80 000 euroa, ei riitä missään olosuhteissa jopa useamman neliökilometrin suuruisen alueen puhdistamiseen.

Hanskallion alue on viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana kasvanut erittäin suureksi yritysalueeksi, jossa toimintaa on monella yrityksellä. Pääosin kaikki ovat yrityksiä, jotka käsittelevät erilaisia jätteitä ja niiden uusiokäyttöä. Tämän johdosta melun, pölyn ja ilmassa leijuvien saasteiden määrä on kasvanut valtavasti. Aluetta laajennetaan ja yrityksiä tulee jatkuvasti lisää.

Yritysten aloitukseen haetaan lupaa pienillä jätemäärillä. Tasaisin väliajoin haetaan uutta ympäristölupaa kasvavalle toiminnalle. Lupaprosessien tulee ottaa aina huomioon kokonaisuus, ei vain yhden yrityksen aiheuttama jätekuormitus tai lisäkuormitus. Tästä aiheutuu se, että lopputulos ei enää ole kenenkään käsissä.

Tämän johdosta alueella tulee tehdä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA), jossa otetaan huomioon koko alueen kaikki yritykset.

Jokainen uusi yritys ja jokainen kapasiteetin nosto tuo lisää liikennettä. Raskaiden kuorma-autojen ralli on jo nyt jokapäiväistä ja jatkuu kellon ympäri. Katriinantien kantokyky on jo nyt koetuksella eikä tule kestämään liikenteen kasvua. Turvallisuus tulee myös ottaa huomioon.

Muistutuksen liitteenä on kartta, jossa on esitetty Kiilan Hanskalliontien alueen toiminnot.

2) CC ja DD vastustavat Vantaan palvelupisteen toiminnan ja ympäristöluvan muuttamista. Toiminta alueella on jo nyt liian äänekästä, suurta ja ympäristöä kuormittavaa. Lisääntynyt kuorma-autoliikenne vaarantaa jo turvallisen liikkumisen Seutulan/Kiilan alueella. Katriinantie ei kestä painavia kuorma-autoja.

Virkistysalue on jo menetetty, kun alueelle on kaikki halukkaat saaneet tehdä romuvarastot, kierrätyskeskukset ja jätepaikat. Räjäytysäänet ovat jokapäiväisiä ja tuntuu, että ne ovat vain suurentuneet vuosi vuodelta. Muistuttajat ovat asuneet samalla paikalla nyt 12 vuotta ja valtava teollisuusalue on tullut heidän viereensä. Aikaisemmin siellä oli lasten hiihto- ja juoksutapahtumia, nyt pelkää autoromua ja jätettä.

Alueen kaikki asukkaat vastustavat näitä lisääntyviä hankkeita ja ihmettelevät, miksi niille kaikille annetaan lupa? Rahako ratkaisee? Toiminnan voi ohjata muualle ja rakentaa jätteen käsittelylaitokset alueille, jossa asutusta ei näin lähellä ole.

3) EE toteaa mm., että Kuusakosken perustilaselvityksestä ilmenee Kuusakosken käsitelleen glykolia alueellaan. Heillä ei ole siihen voimassa olevaa lupaa (etyleeni)glykoli ja glyserolijäähdytysaineet. Eikä lupaa voida hakea jälkeenpäin heidän laiminlyönneilleen.

Perustilaselvityksessä maaperästä löytyi mm. lyijyä, sinkkiä ja kromia. Lisäksi myös öljyä löytyi ympäristönormien vastaisesti.

Kuusakoskesta on tehty useita valituksia toiminnan aikana ELY-keskukseen mm. metelin ja lupien vastaisen romun säilömisen vuoksi. Vaikka Kuusakoski on parantunut alueensa asfalttipintaa, ei se tarkoita sitä, etteikö myrkkyjä vapaudu hulevesiin. Kuusakoski ei ole onnistunut kertomaan miten heidän toiminta jatkossa muodostaa vähemmän haitallisia aineita, ja miten hulevesiin päätyvät aineet jatkossa vähenee? Kunnallistekniikan puuttuminen alueelta ei tarkoita, etteikö Kuusakoski poikkeustilanteessa voisi poistaa hulevesiä esim. pumppuautolla tms. Vantaan ympäristökeskus teki vuonna 2017 alueella vesiselvityksen, jossa ilmenee, että Kuusakosken tontilta hulevedet valuvat ojia pitkin peltojen läpi suoraan Natura-alueelle. Tämä tukee sitä, ettei hulevesien pumppaamista luontoon voida sallia, edes poikkeustapauksissa. HSY on suunnittelemassa alueelle

kunnallistekniikkaa toteuttavaksi vuonna 2019. Tällöin mm. Kuusakoskella on mahdollisuus saada hulevetensä jätevedenpuhdistamoon, eikä valuttaa niitä luontoon.

Kuusakosken tontti ei ole pohjavesialueeksi kaavoitettu, mutta kyseinen kukkula vaikuttaa merkittävästi Kiilan alueen kaivovesien muodostumiseen. Alueen asukkailla ei ole kunnallistekniikka käytössään.

Lähin häiriintyvä kohde on Björkvik, joka sijaitsee alle 300 metrin päässä Kuusakosken toiminta-alueelta. Lähin Natura 2000 alue on Vantaanjoen sivuhaara Lillå n. 1 000 metrin päässä, Kuusakosken hakemuksessa ei Lillå:ta ole mainittu lainkaan.

Vantaan Ympäristökeskus teetti uuden liikennemäärämittauksen 2017 joulukuussa, ja tässä hakemuksessa käytetty mittaus on vanhentunut.

Vesien tarkkailua ei voida lopettaa, sillä on olemassa oleellinen riski, että hakijan toiminta vaikuttaa pohjaveteen. Seutulan Kyläyhdistys on suorittanut oman vesien tutkimuksen, jonka tuloksia odotetaan vielä.

Fluffjätteen käsittelyn aloittamiselle ei ole perusteita. Ko. jäte on erittäin herkästi luontoon leviävää mm. tuulen mukana. Kyseinen paikka on yksi Vantaan korkeimmista kukkuloista, ja siten erityisen altis ilmavirroille. Mikäli ko. jätettä pääsee luontoon, on olemassa olennainen riski, että vaarallisia yhdisteitä liukenee luontoon. Mm. raskasmetalleja, tallium, bromattuja palonestoaineita, ftalaatteja, erilaisia öljyjä ja PAH-aineita. Näitä aineita ei mitata heidän nykyisessä vedenmittausraportissa. On olemassa perusteltu syy tutkia myös näiden aineiden määrät Kuusakosken vesien mittauksissa.

Ympäristölupahakemuksessa toiminta-aika on ilmoitettu väärin. Romutusta ja muuta melua aiheuttavaa toimintaa saa nykyisen luvan mukaan harjoittaa klo 18.00 asti.

Pölyämisen estävää sumutinlaitteista ei ole kohteessa lainkaan, Kuusakosken väite on virheellinen. Sumutin sijaitsee romuttimen laitteiston sisällä, jolloin siitä ei ole apua alueen yleisen pölyämisen estämiseen. Hakemuksesta voi havaita, että murskausprosessin pölypäästöt ovat lähes seitsemän kertaa suuremmat vuonna 2017, kuin mitä ne olivat 2016. Tämä tukee sitä, että Kuusakoski laiminlyö pölyämisen estoa ja sumutinlaitteistojaan. Joka tapauksessa pölyämisen hallinta on riittämätöntä.

Melutason muutokset eivät ole hyväksyttäviä, sillä kaikilla alueen toimijoilla on sama 48 dB melutaso maksimirajana. Vaikka Kuusakoski ei omien tutkimustensa mukaan ylitä ko. raja-arvoa, ei se tarkoita, etteikö raja-arvo tulisi heilläkin olla. Kyseisen 48 dB raja nimenomaan alueen asukkaita varten olemassa. Hakijan ehdottama uusi melutason mittausjakso on huono ja riittämätön. Lisäksi se on Ympäristöministeriön melunmittausohjeiden vastainen. Vaikka melumittaus on haastavaa, ei se tarkoita, että se on mahdotonta suorittaa ohjeiden mukaan.

Jätekasojen korkeus tulee edelleen olla rajoitettu. Itsekin kertovat, että lähietäisyydellä on valtakunnallisesti merkittävä ja arvokas kulttuurimaisema, ja poikkeukselliset luontoarvot omaava ympäristö. Jätekasojen tulee olla entisen rajan tasolla.

Hakija väittää, että lähialueen eläimistö on tottunut teolliseen toimintaan ja ei häiriintyisi hakijan lisääntyvästi toiminnasta. Väite on perätön, eikä hakija esitä tähän mitään tutkimuksia. Luontevaa on, että jos toiminta lisääntyy merkittäväksi, alueen eläimistö lähtee pois menettäessään lisääntymis- ja pesäpaikkoja.

Hakemuksessa on räikeitä virheitä, ja muistuttaja on yllä niistä tuonut esiin muutamat. On syytä olettaa, että jos hakemus on näin huonosti tehty, todennäköisesti hakija laiminlyö muitakin vastuullaan olevia määräyksiä.

4) **Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymä** on 4.6.2018 ilmoittanut, ettei sillä ole asiaan lausuttavaa.

Lausunnot asiassa 2)

Aluehallintovirasto on pyytänyt lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisilta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toteaa lausunnossaan mm. seuraavaa:

Metallin murskauksen kanavoitu poistoilma on päätelmissä tarkoitettu ilmapäästö ja tulee sisällyttää päästöinventaarioon (BAT3). Hakemuksen mukaan murskaimen ilma käsitellään pesurissa ja tuulierottimen ilma syklonissa. Poistoilman päästöpisteet ja päätelmien mukaiset ominaispiirteet tulee määritellä.

Laitoksen hulevedet ovat metallijätteen käsittelyalueelta sekä murskaimen kaasupesurista muodostuvaa vettä, josta voi aiheutua pilaantumisen vaaraa. ELY-keskuksen käsityksen mukaan vedet ovat siten BAT-päätelmissä tarkoitettuja jätevesiä. Jos laitokselle myönnetään lupa johtaa vesiä ojaan, tulee vesistä tunnistettuja merkityksellisiä aineita tarkastella uudelleen muun muassa olemassa olevia vesientarkkailutietoja hyödyntäen.

Murskaimen kanavoiduille ilmapäästöille ja metallijätteen käsittelytoiminnassa muodostuville vesipäästöille on asetettava BAT-päätelmien mukaiset päästötasot. Päästötasojen soveltamista varten luvassa tulee määritellä laitoksen normaalitoiminnasta poikkeavat olosuhteet.

Luvan tarkistamisen yhteydessä tulee tarkastella myös jätteen varastointia

koskevia lupamääräyksiä muun muassa suurimpien sallittujen jätteen varastointikapasiteettien, jätteen viipymien ja tarkoituksenmukaisten varastointipaikkojen näkökulmasta (BAT4).

Lisäksi luvan tarkistamisen yhteydessä tulee tarkastella jätteen esihyväksymistä ja jäljitystä (BAT2), siirtoja (BAT5) sekä murskattavan jätteen laadunhallintaa (BAT26) koskevia lupamääräyksiä.

Laitoksella on käytössä metallijätteen tarkastusprosessi ennen murskainkäsittelyä. Tarkastusprosessista huolimatta laitoksella tapahtuu murskauksen yhteydessä räjähdyksiä. Räjähdystilanteet ovat aiheuttaneet poikkeuksetta yhteydenottoja naapurustosta valvontaviranomaiselle. Valvontatietojen perusteella vuonna 2018 laitoksella tapahtui yhteensä 15 räjähdystä, joista neljässä tapauksessa jätteen toimittaja pystyttiin jäljittämään. Vuosittaisten räjähdysmäärien vaihteluväli vuosien 2008 ja 2018 välisenä aikana on ollut 8–36 kpl. ELY-keskus katsoo, että murskattavan jätteen tarkastusprosessi ennen murskausta ei vastaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Ympäristönsuojeluviranomainen on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa.

Vastineet

Vastine asiassa 1)

Uudenmaan ELY-keskuksen lausunto:

Kevyen jakeen käsittely ja määrä
Murskauslaitoksen prosessikaaviossa esitetty kevyen jakeen käsittely on yksi murskaprosessin prosessivaiheista. Mikäli seulonta tapahtuisi palvelupisteellä, prosessin laittaminen täysin suljettuun tilaan ei ole mahdollista, koska seulonta ei ole oma erillinen prosessinsa. Seulonta on mahdollista laittaa lausunnon antajan esittämällä tavalla esimerkiksi katokseen tai koppiin, jolloin laitosalueelle tai sen ulkopuolelle ei leviä jätteitä ja prosessin aiheuttama roskaantuminen ja pölyäminen ovat hallinnassa. Lausunnon antajan mainitsemat arviot fluffin käsittelyn jälkeisistä jätejakeista on toimitettu lupaviranomaiselle ympäristölupahakemuksen täydennyksessä.

Fluffin luokitusmuutos
Seulan ylite (fluffi, uudempi nimike SLF) luokitellaan vakiintuneen ympäristölupakäytännön mukaan tavanomaiseksi jätteeksi. Aluehallintovirasto on tehnyt vastaavan luokituspäätöksen viimeksi Heinolan tehtaiden ympäristölupapäätöksessä 249/2017/1, jossa viitataan vastaavasti aiempaan, Kuusakosken Rajavuoren jätteiden kierrätyslaitoksen ja murskaimen kevyen jätteen käsittelyä koskevaan ympäristölupaan. Luokittelu on molemmissa tapauksessa perustunut hakijan toimittamiin hakemusasiakirjoihin liitettyihin selvityksiin. Selvitykset ovat koskeneet Kuusakoski Oy:n sekä Stena

Recycling Oy:n metallinmurskauslaitoksilta seulonnan ylitteenä syntyviä ja käsiteltyjä kevytjakeita ja niistä otettuja esimerkkinäytteitä.

Samojen selvitysten perusteella aluehallintovirasto päätti 6.6.2017 ympäristöluvassa Nro 115/2017/1 Stena Recycling Oy:n jatkokäsitellyn kevyen jakeen luokittelusta tavanomaiseksi jätteeksi. Kyseisessä päätöksessä on esitetty luokittelun muuttamista koskevat selvitykset ja ratkaisun perustelut tarkemmin. Hakija toimittaa tämän vastineen liitteenä vastaavat selvitykset kevyen jakeen vaaraominaisuuksista.

Selvitysten perusteella murskaimen kevyen jakeen käsittelyprosessissa syntyy energiahyödynnettävää seulan ylitettä, joka täyttää tavanomaisen jätteen kriteerit. Tämä luokittelu mahdollistaa seulan ylitteen hyödyntämisen energiana, mikä on jätteenkäsittelyssä huomioitavan etusijajärjestyksen ja ympäristön kannalta paras ratkaisu. Hakemuksessa ja nyt toimitetuilla on esitetty kevyen jakeen vaaraominaisuuksista riittävät selvitykset, joiden nojalla kevyen jakeen voidaan katsoa olevan tavanomaista jätettä ilman vaaraominaisuuksia. Nyt kyseessä olevassa Vantaan palvelupisteen ympäristöluvassa ei ole perusteita määritellä fluff-ylitettä vakiintuneen käytännön vastaisesti.

Kokonaishiilivetypitoisuus johtuu sovelletusta analyysimenetelmästä, joka ei erottele öljyhiilivetyjä muista hiilivedyistä (mm. muovit ja kumit). Öljypitoisuus tarkoittaa tosiallisesti hiilivetypitoisuutta. Öljy-yhdisteiden raja-arvoa ei ole asetettu kuin pilaantuneelle maalle (10 000 mg/kg), raja-arvo ei sovellu nyt käsiteltävänä olevaan tilanteeseen. Kokonaishiilivetypitoisuus ei näin ollen lausunnon antajan esittämällä tavalla tee jätteestä vaarallista jätettä, eikä estettä prosessoidun fluffin eli kevyen jakeen seulan ylitteen määrittelemistä ympäristölupahakemuksessa esitetyllä tavalla tavanomaiseksi jätteeksi (jätekoodi 19 12 10, palava jäte) ole.

Melu

Haettu melun raja-arvon korotus ei vaikuta laitoksen kokonaismelukuormaan, eikä sitä olla lisäämässä. Melun raja-arvon nosto ei myöskään vaikuta räjähdysten torjumiseen, vaan räjähdyksiä pyritään ehkäisemään laitoksen toiminnassa kaikin mahdollisin tavoin, sillä ne eivät ole toivottavia hakijalle myöskään liiketaloudellisesti. Räjähdysten riskin vähentämisestä on jo määrätty erikseen voimassaolevan luvan lupamääräyksessä 21. Ottaen huomioon kuitenkin murskattavan materiaalin laatu ja määrät, sekä se, että lajittelua ja syöttöä tehdään suurilla koneilla, on räjähdysten sataprosenttinen estäminen mahdotonta. Kaikkea materiaalia ei ole mahdollista käydä läpi käsin ja yksitellen.

Hakija yhtyy lausunnon antajan esitykseen melumallinnuksesta, tarkistusmittauksesta, suunnitelman toimittamisesta lausunnon antajalle ja lähtötietojen ajantasaisuuden arvioinnista vuosiraportoinnin yhteydessä, mikäli tarkoituksena on, että ne korvaavat vuosittaiset melumittaukset.

Hulevedet

Hakija täydentää ympäristölupahakemustaan lausunnon antajan mainitsemilla tiedoilla. Vaadittujen pintavesien tarkkailuvelvoitteiden osalta lisäksi huomautetaan, että vaaka-alueelta vedet menevät kaivon kautta putkella ojaan. Pysäköintialueen veden menevät kallistuksilla ojaan, joten niiden tarkkailu ei ole siten mahdollista. Vesien laatu ei kuitenkaan eroa normaalista tie/parkkialueen hulevesien laadusta, joten hakija ei näe tarkkailulle tarvetta.

Jätteen varastoinnin ja käsittelyn muutokset

Meluseinää koskeva lupamääräys on alun perin annettu meluntorjuntatoimenpiteenä rajoittamaan murskaimen ja syötön aiheuttamaa melua. Tehdyissä selvityksissä murskaimen ja syötön melun on todettu olevan merkittävimmät melulähteet. Lupamääräyksellä ei ole tarkoitus torjua itse kasaamisesta aiheutunutta melua, jota selvityksissä ei ole juurikaan huomioitu. Itse kasa ei aiheuta melua, vaan melua aiheuttava työskentely (murskaimen syöttö ja lajittelu) tapahtuvat kasan korkeudesta riippumatta meluseinän takana. Metallijätteen varastokasan kasaamisesta meluseinän yläpuolelle aiheutunut melu ei ole merkittävää, eikä murskan syötekasan korkeuden sallimiselle yli konttiseinän ole ympäristönsuojelullista estettä.

Tarkoituksena ei ole nostaa murskekasaa kymmeniä metrejä meluseinän yli, vaan päästä eroon toimintaa turhaan rajoittavasta määräyksestä, joka itsessään aiheuttaa turhaa työtä ja lisää toiminnan riskejä. Lupamääräyksen täyttämiseksi hakijan on tarkkailtava kasaa useista eri kulmista ja sesonkiaikoina levitettävä kasaa, mikä puolestaan aiheuttaa työturvallisuusriskiä piha-alueella. Näin ollen lupamääräys ei ole tarkoituksenmukainen ja se tulee poistaa tarpeettomana ja toimintaa turhaan rajoittavana.

Fluffin varastointi katetussa tilassa

Voimassa oleva lupamääräys fluffin varastoinnista on ristiriitainen, sillä lupamääräys 14 edellyttää fluffin varastointia laakasiilossa tai suljetuissa konteissa. Lupamääräyksen perustelujen mukaan puolestaan kevyen jakeen varastointi katetussa tilassa on tarpeen, jotta jätteiden pääsy ympäristöön tuulen mukana tehokkaasti estetään. Hakijan näkemyksen mukaan lupamääräyksen tavoitteena on haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisy, mikä edelleen toteutuu hakijan esittämällä ympäristölupamääräyksen muutoksella.

Seulottujen jakeiden varastotilat ovat ympäristöluvan muutoshakemuksen ja lausunnon antajan vaatimusten mukaisesti suojattuja. Hakija on esittänyt, että fluffi voidaan varastoida katetussa tilassa suljettujen konttien sijaan, kunhan voidaan varmistua, että pölyäminen tai haitta-aineiden huuhtoutuminen ei lisäänny. Katetut tilat käsittävät seinärakenteita (esim. pressuseinät) ja koko piha-alue on pinnoitettu. Syntynyt hienoaine ei juurikaan edes roskaa, ja mikäli se menee loppusijoitukseen, pihalla ei ole tarvetta varastoida yhtä kuormaa enempää hienoainetta. Sen sijaan jäljelle jäänyttä kevyttä jaetta (F-SRF) voidaan erityisesti kesäisin joutua varastoimaan isompiakin määriä, jolloin kevyen jakeen varastointi tapahtuu katetussa ti-

lassa tai esim. muoviin paalattuna taivasalla. Kevyen jakeen ja hienoaineen varastointi ei näin ollen aiheuta roskaamista tai pölyämistä ympäristöön, eikä ympäristönsuojelullista tarvetta fluffin varastointiin suljetussa tilassa ole. Lausunto ei anna aihetta hakemuksen muuttamiseen, ja hakija esittää lupamääräyksen muuttamista tältä osin.

Rakennusjätteen käsittely ulkotiloissa

Voimassa oleva ympäristölupa ei edellytä rakennusjätteen lajittelua suljetussa tilassa. Hakija viittaa edellä fluffin ympäristövaikutuksista esittämäänsä ja toteaa, että rakennusjätteen käsittelylle katetussa tilassa ei löydy tosiasiallista ympäristönsuojelullista tarvetta, sillä mahdollista pölyämistä voidaan hallita tarvittaessa kostuttamalla materiaalia. Näin ollen estettä rakennusjätteen lajittelulle piha-alueella ei ole.

SER-jätteen varastointi piha-alueella

SER-jätteen käsittely täyttää SER-asetuksen vaatimukset ja lausunnon antajan vaatimukset ylittävät asetuksen edellyttämät toimet. SER-asetus edellyttää nestevuotojen keräysjärjestelmän käyttöä tarkoituksenmukaisilla alueilla ja nesteiden ja rasvojen erotusta tarvittaessa.

1-luokan öljynerotus ei ole tarpeen koko piha-alueella, mutta se voidaan järjestää SER-jätteen varastointipaikalle. Sen sijaan SER-jätteiden käsittely ja varastointialueen hulevesien erottaminen muista alueista kallistuksin ja reunakorokkein ei ole tarkoituksenmukaista, sillä sellaista paikkaa, jonne ei valu muiden alueiden vesiä ja joka olisi myös allastettu, ei ole käytännössä mahdollista järjestää. Ratkaisulla ei myöskään saavuteta merkittävää ympäristöhyötyä. Edelleen säänkestävän katteen rakentaminen ei ole piha-alueelle perusteltua suhteellisuusperiaatteen nojalla, sillä katteesta ei ole katsottu saatavan ympäristöhyötyä. Säänkestävää katetta ei myöskään asetuksessa vaadita kaikelle SER-jätteelle, vaan se tule järjestää ainoastaan tarkoituksenmukaisille alueille.

Pohjavesitarkkailun muuttaminen

Ympäristölupahakemuksessa on osoitettu, että vuosina 1996–2008 toteutetussa tarkkailussa laitoksen toiminnalla ei ole todettu olevan vaikutuksia pohjaveteen. Alue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta, joten tarkkailuvelvoite ei ole YSL 52 §:n edellyttämällä tavalla tarpeellinen. Pohjavedessä näkyy kaatopaikalta suotautuvien vesien vaikutus, ei Kuusakosken palvelupisteen vaikutus.

SER-jätteen käsittely

Ympäristölupahakemuksessa ei ole haettu muutosta lupamääräykseen 19, eikä sitä tule tässä prosessissa käsitellä. Kyse on Uudenmaan ELY-keskuksen 3.4.2018 toimittamasta vaatimuksesta järjestää palvelupisteen hiilivetyjen talteenotto SER-asetuksen mukaisesti siten, että kylmäkaappien putkistossa ja eristeissä kylmäaineina olevat hiilivedyt saadaan poistamisen yhteydessä talteen (UUDELY/1563/2016). Hakija on toimittanut selvityksen toiminnastaan ELY-keskukselle 11.5.2018 toimitetulla vastineella, joka on liitetty tämän vastineen liitteeksi. Selvityksessä todetaan, et-

tä Kuusakosken tulkinnan mukaan SER-asetuksen poistamisen määritelmässä tunnistettavuuden ja seurattavuuden edellytys tarkoittaa sellaisten vaarallisten aineiden ottamista talteen, joilla on poistamisen yhteydessä tunnistettavia ja seurattavia ympäristövaikutuksia. Jos näin ei ole, ei myöskään ole olemassa ympäristönsuojelullista perustetta edellyttää niiden talteenottoa tai sen yrittämistä poistamisen yhteydessä. Mikäli pentaania ei vapaudu tunnistettavaa tai mitattavaa määrää jonkun poistamisprosessin osaprosessin yhteydessä, ei ole perustetta pyrkiä talteen ottamaan näitä täysin minimaalisia määriä poistamisen tai sen osaprosessin yhteydessä.

Murskattaessa kylmälaitteiden runkoja kompressorien poistamisen ja putkistojen tyhjentämisen jälkeen, ei pentaanin poistaminen eristeestä ja sen talteenotto ole SER-asetuksen 2 §:n 10 kohdan mukaan pakollista. Murtumakohdasta vapautuvan pentaanin määrä on niin pieni, että se ei ole seurattavissa eikä tunnistettavissa eikä sillä ole sellaisia ympäristövaikutuksia, joiden perusteella sitä olisi edes pyrittävä ottamaan talteen. Laitteiden putkistoissa kaasumaisessa olomuodossa oleva, ilmakehälle vaaraton pentaani taas on jo useimmissa tapauksissa poistunut laitteistosta jo asunnossa tai kuljetuksen aikana putkistojen rikkouduttua. Sitäkään ei suurimmassa osassa tapauksista saataisi talteen enää käsittelyn yhteydessä.

Jätteen käsittelyn BAT-päätelmät

Hakija täydentää ympäristölupahakemusta SER-jätteen käsittelyä koskevien BAT-päätelmien osalta tämän vastineen antamisen yhteydessä. Täydennys on vastineen liitteenä.

Vakuus

Voimassa olevan luvan mukainen vakuus on riittävä, eikä sitä ole tarpeen muuttaa. Täydennyksessä todetaan, että 74 500 euron laskennallinen käsittelykustannus olisi riittävä palvelupisteen vakuudeksi. Voimassa oleva vakuus jättää 5 500 euroa varaa jätteen arvon muutoksiin, mikä sekin on lähtökohtaisesti enemmän, kuin mitä ympäristöluvissa on vakiintuneen käytännön mukaan yleisesti vaadittu.

Kerralla varastoitavien materiaalien yhteen laskettu käsittelykustannus olisi noin 74 500 euroa, jossa ei ole huomioitu positiivisen arvon omaavien jätteiden arvoa. Mikäli jätteiden positiivinen arvo haluttaisiin ottaa vakuuslaskelmassa huomioon, tämä olisi kuitenkin myös mahdollista. Vakuuden määrästä voidaan vähentää hyödynnettävän jätteen taloudellinen arvo, jos jäte on luonteeltaan sellaista, että sille on olemassa vakiintuneet markkinat.

Samalla ympäristöhallinnon ohjeistuksen analogialla merkitystä ei ole myöskään sillä, ovatko toiminnan materiaalin sopimushinnat lausunnon antajan näkemyksen mukaisesti alemmat, kuin mihin viranomainen olisi oikeutettu mahdollisessa vakuuden realisointitilanteessa. Hakijalla ei ole velvoitetta eikä myöskään mahdollisuutta arvioida materiaalin arvoa tulevaisuudessa, vaan lähtökohta jätteenkäsittelyn vakuuden osalta on, että se on riittävä vakuuden asettamishetkellä. Vakuuden määrä pysyy lähtökoh-

taisesti samalla tasolla, mikäli toiminnassa ei tapahdu olennaisia muutoksia. Edelleen kuten tuoreessa oikeuskäytännössä on todettu, vakuussumman määrittäminen ennalta on väistämättä arvionvaraista ja likimääräistä muun ohella sen vuoksi, että kustannusten yksityiskohtainen ennakointi vakuuden realisointitilanteessa ei ole kaikilta osin mahdollista. Kyseessä on näin ollen vakuuden asettajan paras arvio tarvittavasta vakuudesta nykyhetkellä.

YSL 60 §:n säännöksen siitä, että vakuuden on oltava riittävä, on katsottava tarkoittavan myös, että vakuutta ei saa määrätä asetettavaksi suuremmalle kuin sille määrälle, mikä on katsottava riittäväksi valtiolle mahdollisesti aiheutuvien kustannusten kattamiseen. Hakijan näkemyksen mukaan 74 500 euron vakuus olisi joka tapauksessa riittävä YSL 59 §:n edellyttämällä tavalla jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Vakuus tulee laskea vastaanotettavien jätteiden varastomäärien perusteella, koska ottaen huomioon, että jätteet tulevat pääosin vastaanotettavan materiaalin mukana, materiaalit tulee laskettua useaan kertaan, mikäli vakuuden laskennassa huomioidaan sekä vastaanotetut että varastoidut jätemäärät. Varastomäärät ovat myös erittäin pieniä tehden niiden vakuussummista merkityksettömiä.

Vaarallisten nestemäisten jätteiden määrä on huomioitu vakuuslaskelman kohdassa vaarallisten jätteiden pienerät, joiden maksimikertavarastomäärä on 10 tonnia. Sen sijaan murskaimen kevyt jae ja erilaiset sakkajätteet eivät ole vastaanotettavia jakeita, vaan toiminnassa syntyviä jakeita. Vakiintuneen käytännön mukaan toiminnassa syntyviä jakeita ei huomioida vakuuslaskelmassa, koska se johtaisi joidenkin jakeiden huomioiseen osittain kahteen kertaan. Toiminnassa syntyvien jätteiden varastomäärät ovat erittäin pieniä verrattuna vastaanotettavien jätteiden määrään, kuten ympäristölupamuutoshakemuksen täydennyksessä 10.4.2018 on esitetty. Näin ollen toiminnassa syntyvien jätteiden vaikutus vakuuslaskelmaan olisi myös tosiasiallisesti merkityksetön.

Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto:

Hulevedet

Lausunnon antajan väite sen alueella soveltamista yleisestä periaatteesta kieltää hulevesien johtaminen avo-ojaan on virheellinen. Esimerkiksi Vantaan palvelupisteen läheisyydessä sijaitsevan Romu Keinänen Oy:n kierrätyslaitoksen, Purkupiha Oy:n, Lemminkäinen Infra Oy:n Seutulan kivenmurskaamon (nyk. YIT Infra Oy) ja YIT Infra Oy:n asfalttiaseman, kalliolouhinnan ja murskaamon toimintaa koskevat ympäristöluvat edellyttävät johtamaan hulevedet ojaan. Myös Vantaan kaupungin teettämästä Kiilan hule- ja pohjavesiselvityksestä käy ilmi, että mm. edellä mainittujen toiminnanharjoittajien lisäksi Vantaan kaupungin romuautojen varastointi, Suomen Paalauskeskus Oy, HSY:n puujätteen käsittelykenttä, Circulation Oy, Paperinkeräys Oy ja Vantaan vauhtikeskus purkavat hulevetensä avo-ojaan.

Laitoksen hulevesijärjestelmän käsittelykapasiteettia on viime vuosina nostettu merkittävästi, ja tasausallaskapasiteettia palvelupisteellä on yhteensä 1 020 m^3. Vuonna 2016 laitokselle asennettiin uusi varapumppaamo, jolla varmistetaan altaiden nopea täyttö kovillakin sateilla. Myös pääpumppaamon pumput ja putkisto uusittiin samassa yhteydessä ja veden pumppausta altaisiin muutettiin niin, että altaat täytetään ylhäältä päin. Laitoksella on jo tehty lausunnossa vaaditut ja kaikki toteutettavissa olevat toimenpiteet hulevesien käsittelyn ja viivytyksen kapasiteettiin liittyen. Hulevesikäsittelyn kapasiteetin nostaminen ei johda hätäpumppausten tekemisen tarpeen päättymiseen rankkasateiden tai pitkien sadejaksojen aikana, vaan tarve johtuu viemärin riittämättömästä kapasiteetista.

Kuusakoski ei tällä hetkellä johda hulevesiä ojaan. Kiilan hule- ja pohjavesiselvityksessä on virheellisesti oletettu Kuusakosken johtavan hulevetensä avo-ojaan, vaikka hakijalla ei ole ympäristöluvan nojalla edes lupaa siihen. Ojatarkkailun tulokset eivät näin ollen kerro Kuusakosken toiminnan vaikutuksista. Myöskään hätäpumppauksia ojaan ei ole esimerkiksi vuonna 2017 tehty lainkaan.

Ojaveden pitoisuuksien ja hulevesipitoisuuksien kuvaajat on liitetty tämän vastineen liitteeksi. Kuusakosken hulevesien haitta-aineiden vaihtelut eivät ole yhteydessä toiminta alueen ala- tai yläpuolisen ojan tarkkailutulosten arvoihin, varsinkin kun toiminnan hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin, eikä ojaan.

Melu

Toiminta alittaa voimassaolevan ympäristöluvan melutason 48 dB(A) kun arvioinnissa huomioidaan yksittäisten mittaustulosten epävarmuus ja toisaalta se, että taustamelun osalta on osassa raporteista tehty vain osittainen korjaus tai korjausta ei ole tehty lainkaan. Lausunnon antaja ei ole esittänyt perusteita voimassaolevaa lainsäädäntöä tiukempien ohjearvojen soveltamiselle. Kyse ei ole siitä, että laitoksen lähistö olisi jollain tapaa erityisen vähämeluinen tai että siellä olisi erityisen herkästi häiriintyviä kohteita. Osan samalla alueella toimivien laitosten ympäristölupien melumääräyksissä on sovellettu 55 dB (LAeq) melurajaa. Yhdenvertaisuusperiaatteen ja voimassaolevan melusääntelyn nojalla perusteita soveltaa 48 dB:n meluraja-arvoa ei ole ja Kuusakoski hakee lupamääräyksen 5 muuttamista siten, että toiminnassa sovelletaan 55 dB:n päiväaikaista melutason raja-arvoa.

Ottaen huomioon, että voimassaolevan ympäristöluvan 48 dB:n raja-arvo ei ylity, ei myöskään uusien meluntorjuntatoimenpiteiden edellyttäminen ole perusteltua. Kyseiset määräykset eivät ole YSL 52 §:n mukaisesti tarpeellisia, eikä niitä tule näin ollen asettaa. Toiminnassa käytettävien koneiden melutasot voidaan luonnollisesti ottaa huomioon laitteita ja koneita uusittaessa, mutta Kuusakosken näkemyksen mukaan sitä ei kuitenkaan voida katsoa meluntorjuntatoimenpiteeksi. Näin ollen melultaan vähäisen koneiden ja laitteiden suosimista ei voimassaolevan käytännön mukaan voi-

da kirjata lupamääräykseksi eikä selvitysten laatiminen ko. valinnasta ole tarkoituksenmukaista.

Melumittausten osalta viitataan Uudenmaan ELY-keskuksen esille tuomasta melumallinnuksesta esitettyyn, jolla melun keskiäänitaso saadaan parhaiten selville. Toiminnan keskiäänitaso, sekä myös äänen impulssimaisuus ja kapeakaistaisuus saadaan selvitettyä koko työpäivää (klo 7–22) lyhyemmilläkin mittauksilla (1–2 h) hakemuksessa tarkemmin esitetyllä tavalla. Voimassaolevan ympäristöluvan edellyttämä vuosittainen mittaaminen sen sijaan ei ole tarpeen, sillä tulos on lähtökohtaisesti aina sama.

Jätteet ja niiden varastointi

Kevyen jakeen käsittelyn ja varastoinnin sekä SER-jätteen varastoinnin osalta viitataan Uudenmaan ELY-keskukselle annettuun vastineeseen ja todetaan lisäksi, että kevyen jakeen käsittely ei lisää liikennettä alueella, koska murskausprosessissa käsitellään vain Vantaalla syntyvää jätettä.

Murskan syötekasa itsessään ei aiheuta melua, vaan melu aiheutuu materiaalien liikuttamisesta ja niiden siirtämisestä. Näin ollen melua aiheutuu syötekasan korkeudesta huolimatta. Lausunnosta ei käy ilmi, mihin käsitys kasan korkeuden vaikutuksesta melupäästöihin perustuu, sillä korkeampi kasa ei lisää melupäästöjä. Päinvastoin korkeampi kasa voi vähentää melua kasan suuntaan, ottaen huomioon, että kasa itsessään toimii meluesteenä työskentelylle. Hakija noudattaa toiminnassaan ympäristöluvan päästöraja-arvoja, jotka ovat riittävät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ympäristönsuojelullista perustetta lupamääräykselle 8 ei ole. Työskentely tapahtuisi edelleen meluseinän suojassa, vaikka lupamääräyksessä sallittaisiin muutos syötekasan korkeuteen suhteessa meluseinään.

Tarkkailuvelvoitteet

Hakija on YSL 6 §:n edellyttämällä tavalla selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Tarkkailuvelvoitteet annetaan toiminnan ympäristövaikutusten selvittämiseksi, Lausunnon antaja olettaa virheellisesti, että laitoksen suurempi kapasiteetti on suoraan verrannollinen suurempiin päästöihin. Ojaveden tarkkailussa ei ole havaittu pitoisuuseroja palvelupisteen ylä- ja alapuolisen seurantapisteen välillä, eikä näin ollen palvelupisteen toiminnalla ole ollut merkittäviä vaikutuksia pintavesiin. Kuusakoski ei tällä hetkellä johda hulevesiä ojaan, eikä näin ollen ojatarkkailun tulokset kerro Kuusakosken toiminnan vaikutuksista, eikä pintavesitarkkailun jatkaminen ole YSL 52 §:n nojalla perusteltua. Sekä pohja- että pintavesien vaikutuksia on tutkittu yli 20 vuoden ajan, eikä analyysitulosten perusteella vaikutuksia ole.

Vantaan kaupunginhallituksen lausunto:

Hakija kannattaa nykytilan ja erityisesti Kiilan alueen toimintojen yhteisvaikutusten selvittämistä. Kiilan alueen hule- ja pohjavesiselvityksissä sekä

meluselvityksessä ei ole tullut esille mitään sellaista, jonka vuoksi ympäristölupahakemusta ei voisi hyväksyä hakemuksen mukaisesti. Esimerkiksi meluselvityksen johtopäätökset edellyttävät toimintojen melupäästöjen ja melua aiheuttavien ajallisten keston selvittämistä. Tämä tavoite voidaan nimenomaisesti toteuttaa ympäristölupahakemuksen mukaisella melumallinnuksella. Mikäli yhteisvaikutuksia halutaan selvittää edelleen, tehtävä kuuluu viranomaisille ja alueen toimijoille kollektiivisesti, ei Kuusakoskelle yksin. Laitoksen toimintaa ei olla juurikaan laajentamassa, vaan laitoksen toimintoja kehitetään. Esimerkiksi palvelupisteen jätteiden kokonaisvastaanottomäärä ei nouse voimassa olevaan ympäristölupaan verrattuna.

Jätteet ja niiden varastointi

Hakija vaatii asian ratkaisemista hakemuksessa esitetyllä ja perustellulla tavalla. SER-jätteiden varastoinnin osalta hakija viittaa Uudenmaan ELY-keskukselle annetussa vastineessa esittämäänsä ja toteaa lisäksi, ettei SER-asetuksen vaatimuksista olla poikkeamassa, sillä SER-asetuksen mukaisesti piha-alueella voidaan varastoida SER-jätettä, eikä katetta välttämättä vaadita.

Melu

Hakija viittaa edellä Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle annetussa vastineessa melurajasta ja meluntorjuntatoimenpiteistä esittämäänsä ja toteaa, ettei ympäristönsuojelullista perustetta uusien meluntorjuntatoimenpiteiden selvittämiselle ole. Lausunnon antajan esitys uusiin meluntorjuntatoimenpiteisiin velvoittamisesta ympäristöluvassa on vähintäänkin tulkinnanvarainen ja epäselvä. Tällaisia lupamääräyksiä ei voi asettaa ympäristöluvassa. Luvan mukainen toiminta aiheuttaa aina jonkinlaisia päästöjä. Tämän vuoksi toiminnalle on haettu ympäristölupa, jossa puolestaan määrätään tarpeelliset toimenpiteet ympäristön pilaantumisen vähentämiseksi. Ympäristölupahakemuksen mukainen meluraja 55 dB on riittävä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminnan aiheuttaman melun arvoimiseksi vaikutukset voidaan parhaiten ja kustannustehokkaimmin selvittää melumallinnuksin ja maksimissaan 1–2 tunnin yhtäjaksoisena mittauksena.

Hulevedet ja tarkkailu

Hulevesien johtamisen ja tarkkailun osalta viitataan Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle annetussa vastineessa esitettyyn.

Kyse Kuusakosken Vantaan palvelupisteen ympäristölupahakemuksesta, ei Seutulan kaatopaikasta, jota koskee oma ympäristölupansa, jossa on määrätty tarvittavista tarkkailusta. Hakijan tekemät tarkkailut ovat 20 vuoden aikana osoittaneet, ettei vaikutuksia ole, eikä pohjaveden ja kaivon tarkkailun jatkamiselle ole perusteltuja syitä.

HSY:n lausunto

Hakijalla ei ole lausuttavaa HSY:n lausunnon johdosta.

Muistutus 1)

Haetun ympäristömelulle asetetun raja-arvon osalta hakija toteaa, että sillä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa alueen lentomeluun, eikä se kuulu nyt käsiteltävään ympäristöluvan muuttamista koskevaan asiaan. Kuusakosken palvelupisteen toiminta on alueen kaavoituksen ja maankäyttösuunnitelmien mukaista.

Nyt vireillä olevassa ympäristöluvan muutoshakemuksessa ei ole haettu muutoksia palvelupisteen toiminta-aikoihin, sillä niitä ei ole tarvetta muuttaa.

Hulevesien osalta hakija viittaa edellä Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle antamassaan vastineessa sekä ympäristölupahakemuksen täydennyksessä esittämäänsä, joissa hulevesien vaikutuksia on käsitelty.

Voimassaolevassa ympäristöluvassa asetettu 80 000 euron vakuus on asetettu toiminnan päättymisen kustannusten kattamiseksi. Toiminnanaikaisten vahinkojen korvaamiseksi hakijalla on voimassa kattava lakisääteinen ympäristövahinkovakuutuslain 81/1998 mukainen vakuutus sekä vapaaehtoinen ympäristövahinkovakuutus.

Palvelupisteen toiminnan haettu muutos ei edellytä YVA:n laatimista. Toiminnan muutos ei ole hankeluettelossa mainittua toimintaa, sillä jätteen fysikaalis-kemiallisen käsittelyn määrä ei kasva yli 100 tonnilla vuorokaudessa nykyisen luvan mukaisesta käsittelymäärästä. Hankkeen ominaisuudet, sijainti ja vaikutusten luonne ympäristölupamuutoshakemuksen johdosta eivät myöskään edellytä tarveharkintaista YVA:a toteutettavaksi. Mikäli Kiilan alueella päätettäisiin toteuttaa koko aluetta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenettely, hakija luonnollisesti osallistuu siihen tarpeen mukaan ja toimittaa palvelupisteen toimintaa koskevat tarvittavat tiedot. Myös Kiilan alueella toteutettavien yhteisvaikutuksia koskevien selvitysten tulokset voidaan ottaa huomioon alueen toimijoiden luvissa kaikkien selvitysten valmistuttua.

Tämän ympäristölupamuutoshakemuksen johdosta toiminta ei olennaisesti laajene tai jätemäärät kasva. Jätteiden vastaanottomääriin ei ole haettu muutosta, eli liikenne palvelupisteen läheisyydessä ei tulisi ympäristölupamuutoksen myötä kasvamaan. Muiden alueen toimijoiden liikennöintiin hakija ei voi vaikuttaa.

Muistutus 2)

Laitoksen toiminta ei nyt käsiteltävänä olevalla ympäristölupamuutoksella tulisi merkittävästi laajentumaan, vaan laitoksen toimintoja kehitetään. Liikenteen osalta viitataan edellä muistutuksen 1) vastineessa esitettyyn. Alueen käyttötarkoitus ja luonne on ratkaistu kaavoituksella, ei ympäristölupamenettelyssä.

Palvelupisteeltä ei aiheudu jokapäiväisiä räjähdyksiä. Murskaimella aiheutuvia räjähdyksiä pyritään ehkäisemään toiminnassa kaikin tavoin. Räjähdysten osalta viitataan Uudenmaan ELY-keskukselle annetussa vastineessa esitettyyn.

Muistutus 3)

Perustilaselvitys
Glykolin osalta todetaan, että voimassa olevassa luvassa on annettu määräykset jätteiden käsittelystä jäteluokittain, eikä näin ollen lupamääräyksiä eri käytettävistä kemikaaleista tai varastoitavista kemikaaleista ole luvassa mitään aineita koskien.

Perustilaselvityksessä on todettu lyijyn, sinkin, kromin sekä öljyhiilivetyjen osalta, että yksittäisissä pisteissä haitta-ainepitoisuudet olivat koholla ja ylittivät ylemmän ohjearvon. Näytepisteissä P11 ja P12 oli havaittu tutkimuksen yhteydessä metallia, joten on mahdollista, että analysoidussa näytteessä olevat metallihiput ovat vaikuttaneet analyysituloksiin niitä nostavasti. Metallipilaantuneisuus rajoittuu maaperän pintakerrokseen heti asfaltin alle syvyydelle 0,5–1 m. Tätä syvemmissä kerroksissa ei havaittu kohonneita pitoisuuksia. Alueella havaittu kohonnut metallipitoisuus kahdessa näytepisteessä ei aiheuta haittaa ympäristölle, koska metallit tyypillisesti liikkuvat huonosti maaperässä, eivätkä ne ole vesiliukoisia.

Perustilaselvityksen johtopäätöksenä todetaan edelleen, että maaperässä todetuilla pitoisuuksilla ei arvioida olevan haitallista vaikutusta alueenympäristöön tai ihmisten terveyteen. Alueen toiminta ei ole aiheuttanut merkittävää maaperän pilaantuneisuutta.

Hulevedet ja tarkkailu
Muistutuksessa viitattua Ympäristökeskuksen vuonna 2017 laatimaa raporttia ei ole hakijalla käytössään, joten raportista esitettyyn ei voida ottaa kantaa. Vantaan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa vuosille 2017–2026 Kiilan alueen vesihuoltoa suunnitellaan kehitettäväksi vuodesta 2019 alkaen. Hakijaan ei olla oltu yhteydessä suunnitelman osalta. Ottaen huomioon, että hanke kestää useampia vuosia, toistaiseksi riittävää viemäröintikapasiteettia hakijan hulevesille kaikissa sadantatilanteissa ei ole ja tästä syystä haetaan muutosta hulevesimääräyksiin.

Tarkkailuvelvoitteiden osalta hakija viittaa edellä Uudenmaan ELY-keskukselle antamassaan vastineessa ja ympäristölupahakemuksen täydennyksessä esittämäänsä. Hakijalla ei ole tietoa Seutulan Kyläyhdistyksen mittauksista tai niiden tuloksista.

Hakemuksessa esitetyt tiedot
Ympäristöluvan muutoshakemuksessa on esitetty riittävät ja luotettavat tiedot haetuista muutoksista ja niiden ympäristövaikutuksista.

Lähin Kiilan asuinalue sijaitsee 600–800 metrin päästä palvelupisteen alueelta. Lähempänä palvelupistettä sijaitsee joitain yksittäisiä asuintaloja, joista Björkvik on mainittu erikseen. Etäisyys Björkvikistä palvelupisteelle on mittaustavasta riippuen noin 300 metriä. Lähin Natura 2000 -verkostoon kuuluva kohde on Vantaanjoki (FI0100104), joka sijaitsee 1,7 km päässä palvelupisteestä. Vantaanjoen sivuhaara Lillån on arvokas luontokohde, muttei kuulu enää varsinaiseen Natura-alueeseen.

Nyt käsiteltävällä muutoshakemuksella ei ole haettu, eikä haetuilla muutoksilla ole vaikutusta liikennemääriin palvelupisteen alueella, vaan määrät ovat voimassa olevan luvan mukaisia. Myöskään toiminta-aikoihin ei ole haettu muutosta, vaan ne ovat voimassa olevan ympäristöluvan lupamääräyksen 3 mukaiset. Laitoksella saa lajitella ja murskata metalliromua ja betonijätettä maanantaista perjantaihin klo 7–20 pois lukien arkipyhät. Muuta melua aiheuttavaa toimintaa saa laitoksella suorittaa maanantaista perjantaihin klo 7–22 pois lukien arkipyhät.

Fluffin käsittely

Kevyen jakeen seulonta on mahdollista laittaa esimerkiksi katokseen tai koppiin, jolloin laitosalueella tai sen ulkopuolelle ei leviä jätteitä ja prosessin aiheuttama roskaantuminen ja pölyäminen ovat hallinnassa. Prosessin laittaminen täysin suljettuun tilaan ei ole mahdollista, koska seulonta ei ole oma erillinen prosessinsa.

Pöly

Esimerkiksi rakennusjätteen käsittelyn mahdollista pölyämistä voidaan hallita tarvittaessa kostuttamalla materiaalia. Toistaiseksi tarvetta vesisumuttamiselle ei ole kuitenkaan ollut. Lisäksi pölyämistä voidaan vähentää puhdistamalla piha-alue säännöllisesti.

Murskaiminen pölyämisen vähentämiseksi sovellettavaa tekniikkaa on käsitelty ympäristölupahakemuksessa, jonka mukaan itse murskaimesta pölyinen ilma johdetaan pesurin kautta ja tuulierottimen ilma syklonin kautta. Murskaimen syöttölamellille sumutetaan vettä syötön pölyämisen hallinaan. Laitteistojen sisällä sen sijaan ei ole sumuttimia.

Pölypäästöt vaihtelevat riippuen mm. syötemateriaalista, vuodenajasta ja säästä. Pölypäästöjen vaihtelua on kuvattu tarkemmin ympäristölupahakemuksessa. Mittaukset kuvaavat juuri mittaushetken tilannetta. Näin ollen vaihtelu ei johdu pölyämisen eston laiminlyönneistä, vaan erilaista mittaustilanteista ja päästöjen normaalista vaihtelusta. Laitteistojen toimiessa normaalisti murskaimen ilmapäästöissä on pysytty voimassaolevan luvan rajoissa. Muistuttajan esiin nostamassa lupahakemuksen taulukossa 9–19 parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaiset pölypäästörajat ovat 2–10 mg/m^3. Näin ollen, mikäli päästöt pysyvät näiden rajojen puitteissa, toiminta on parhaan käytettävissä olevan tekniikan mukaista.

Melu
Kiilan alueella sovellettujen meluraja-arvojen osalta viitataan Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle antamassaan vastineessa esittämäänsä ja todetaan lisäksi, että toiminnassa noudatetaan soveltuvaa voimassaolevaa lainsäädäntöä, mukaan lukien voimassa olevan luvan lupamääräyksessä 39 mainittua Ympäristöministeriön ohjetta 1/1995 melutasojen mittauksesta. Toiminnassa on kuitenkin ollut vuosia, jolloin melumittaus on ollut mahdotonta suorittaa ohjeiden ja ympäristöluvan määräysten mukaan, jolloin osa mittauksista on jouduttu siirtämään seuraavalle vuodelle. Toiminnan aikana on ollut myös vuosia, jolloin mittauksia ei ole voitu toteuttaa ohjeistuksen mukaan, jotta ympäristöluvan mukaiset mittaukset on saatu tehtyä. Melutasoista säädetään Valtioneuvoston päätöksellä melutason ohjearvoista, eikä esitetty meluraja tai esitys melumittausten toteuttamisesta ole kyseisen päätöksen tai melunmittausohjeen vastainen.

Jätekasojen korkeus
Syötekasan nouseminen hieman meluseinää korkeammaksi ei vaikuta merkittävästi toiminnan näkymiseen muistutuksessa mainituille alueille, eikä näin ollen estettä ympäristöluvan muutokselle ole.

Vastineen liitteenä on yhteenveto kevytjakeen (fluff) jäteluokituksesta eri maissa, sinkin reaktioista matalassa lämpötilassa, SLF-Energiajakeen tutkimukset tiettyjen vaaraominaisuuksien kannalta, ympäristölupahakemuksen täydennys (30.8.2018), oja- ja hulevesien pitoisuudet, Vantaan kaupungin selvitykset Kiilan hule- ja pohjavesiselvitys, 2.3.2018, sekä Vantaan Kiilan alueen ympäristömeluselvitys, 13.4.2018.

Vastine lisälausunnosta asiassa 1)

Laitteistolle ei ole olemassa muuta teoreettista puhdistustehoa, kuin mitä kiintoaineen osalta (100 µm) on lupahakemuksen täydennyksessä 30.8.2018 esitetty.

Koska lupahakemusvaiheessa ei ole mahdollista saada hulevesien laadusta Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossaan mainitsemaa pidemmän aikavälin ja kaikkien vuodenaikojen seurantatietoja, on hakija esittänyt lupahakemuksen täydennyksessä 30.8.2018, että hulevesille määrättäisiin raja-arvot, joiden alittuessa hulevedet voitaisiin johtaa käsittelyn jälkeen ojaan. Tällöin olisi mahdollista myös tehostaa vesienkäsittelyä tarvittaessa ennen ojaan johtamista.

Hulevesien määrän vaihtelusta sen sijaan on luotettavaa seurantatietoa useiden vuosien ajalta. Hulevesimäärät on raportoitu vuosittaisissa vesiraporteissa.

Hakija pitää mahdollisena hulevesitarkkailun jatkamista kerran kuukaudessa otettavin näyttein kesäkuun 2019 loppuun asti, jolloin tihennettyä (kerran kuukaudessa tehtävää) tarkkailua on tehty vuosi. Tihennetty tarkkailu on perusteltu ainoastaan siinä tapauksessa, että hulevedet voidaan tämän

jälkeen johtaa ojaan, jos ne täyttävät ympäristöluvassa määrätyt raja-arvot. Tämän jälkeen tarkkailua jatkettaisiin ympäristölupahakemuksessa esitetyllä tiheydellä.

Kyseinen Kiilan hule- ja pohjavesiselvityksestä saatu mitoitusvirtaama perustuu ilmeisesti kerran kolmessa vuodessa toistuvaan 10 minuutin sadantaan 150 l/s/ha. Tämä virtaama on ilmoitettu hakemuksen täydennyksessä lähinnä sitä tarkastelua varten, onko purkuvesistöllä kapasiteettia vastaanottaa Kuusakosken hulevesiä niiden määrän perusteella. Hakija ei ollut ajatellutkaan, että tätä virtaamaa käytettäisiin haitta-aineiden laimenemiseen ojassa.

Ojasta, johon hulevesiä on ajateltu johdettavaksi, otetaan hakijan toimesta vesinäytteitä kaksi kertaa vuodessa. Näytteenoton yhteydessä mitataan myös ojan virtaama ja virtaamatiedot on esitetty mm. vesitarkkailun vuosiraporteissa. Vuosina 2015–05/2018 virtaama ojassa suunnitellulla hulevesien purkupaikalla on vaihdellut välillä 0,1–1,53 l/s virtaamakeskiarvon ollessa noin 0,72 l/s. Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnossaan esittämä virtaama 0,35 l/s on siis noin puolet todellisesta mitatusta virtaamasta suunnitellulla purkupaikalla. Virtaamatieto on esitetty tarkkailutuloksissa ja vuosiraportissa. Haitta-aineiden laimenemisolosuhteiden arvioinnissa tulisikin käyttää tätä mitattua virtaamakeskiarvoa.

Hakija on täydennyksessä ja aiemmassa vastineessa esittänyt kaikki tarpeelliset tiedot vesikuormituksesta ja veden laadusta, jotta päästöraja-arvot ojaan johdettaville hulevesille voidaan asettaa. Virtaamaolosuhteet on esitetty myös lupahakemuksessa, kuten aiemmin vastineesta ilmenee. Uudenmaan ELY-keskus ei ole lausunnossaan yksilöinyt, mitä tietoja hakemuksesta edelleen täydennyksen jälkeen puuttuu, joten toiminnanharjoittajan on niitä vaikea toimittaa.

Mikäli Vna 1022/2006 huomioidaan lupamääräyksissä, tulee huomioida, että noroon ja ojaan ei sovelleta 6 §:ssä tarkoitettua ympäristönlaatunormia koskevia säännöksiä.

Vastine asiassa 2)

<u>Päästöt vesiin ja ilmaan</u>
Koska kyseessä on ns. hygieniaimut, ei murskaimen poistoilma ole hakijan mielestä jätekaasuvirta. Ilmapäästöpiste sen sijaan on kyseessä, kuten hakija on ympäristölupahakemuksessa ja sen täydennyksissä ilmaissutkin. Murskaimen ilmapäästöt on myös mainittu BAT-selvityksen (ympäristölupahakemuksen täydennys 18.12.2018) taulukossa 3, jossa kyseistä kohtaa BAT 3 käsitellään.

Murskaimen ilmapäästöjä on mitattu kerran vuodessa ja mittausten yhteydessä on määritetty hiukkas- ja metallipäästöjen lisäksi perusmääreitä kuten lämpötila, happipitoisuus, kosteus sekä virtausnopeus. Tehdyt määritykset ovat riittäviä, eikä lisämäärityksiä tarvita.

Hakija esittää, että päästöinventaario tehdään vuoden 2019 ilmapäästömittausten yhteydessä ja siihen sisältyy hiukkas- ja metallimääritysten (As, Cd, Cr, Cu, Pb, Ni, Zn) lisäksi kohdan BAT 8 mukaan bromatut palonestoaineet, dioksiinien kaltaiset PCB-yhdisteet, PCDD/F-yhdisteet sekä TVOC-yhdisteet. Mikäli joku näistä parametreistä todetaan inventaarion perusteella merkitykselliseksi, jatketaan sen tarkkailua. Muussa tapauksessa tarkkailua ei tule edellyttää päästöinventaarion jälkeen.

Ympäristölupahakemuksessa ja sen täydennyksissä on esitetty tarvittavat tiedot hulevesien laadusta. Tiedot ovat olleet mm. Uudenmaan ELY-keskuksella lausuttavana, joten hakijan mielestä ei ole perusteltua aloittaa uudelleentarkastelua jo lausunnoilla käydyistä tarkkailutuloksista.

Hakija esittää, että lupapäätöksessä annetaan puhdistetuille hulevesille päästöraja-arvot, jotka täyttävät hulevedet voidaan johtaa ojaan. Vaihtoehtoisesti käsitellyt hulevedet johdetaan jätevesiviemäriin, jos ne eivät täytä ojaan johdettavalle vedelle annettuja raja-arvoja.

18.12.2018 päivätyssä ympäristölupahakemuksen täydennyksessä on esitetty päästötasoja vesistöön ja murskaimesta ilmaan johdettaville päästöille. Päätöksessä on huomioitava, etteivät BAT-päätelmien mukaiset päästöraja-arvot voi astua voimaan ennen kuin päätelmien julkaisemisesta on kulunut neljä vuotta.

Lupapäätöksen päästötasoja määrättäessä tulee huomioida myös se, mihin puhdistetut hulevedet voidaan johtaa. Sovellettavaksi tulevat joko suorat tai epäsuorat päästötasot.

Lupapäätöksessä voidaan määritellä laitoksen normaalitoiminnasta poikkeavat olosuhteet. Hakijan näkemyksen mukaan tällaisia ovat mm.:
- Puhdistuslaitteiden käynnistäminen tai sulkeminen
- Räjähdykset murskaimella
- Tulipalot murskaimella tai muualla toiminta-alueella
- Ilmapäästöjen tai vesipäästöjen puhdistuslaitteiden rikkoutuminen tai toimintahäiriö
- Mahdolliset öljyn tai muun kemikaalin vuodot toiminta-alueella
- Erittäin runsaat tai pitkään jatkuneet sateet tai muu syy, ettei laitoksen vesienkäsittelykapasiteetti riitä käsittelemään syntyneitä hulevesiä
- Uuden käsittelymenetelmän kokeilu/testaus

Jätteiden varastointi

Ympäristölupahakemuksen taulukossa 6–1 on esitetty maksimivarastointimäärät jätejakeittain. Ympäristölupahakemuksen täydennyksen (18.12.2018) taulukossa 4 on kuvattu jätteiden varastointia Vantaan palvelupisteellä BAT-menetelmiin verrattuna.

Murskainsyötteen varastokasan maksimikorkeuden rajoittaminen on ristiriidassa kohdan BAT 4 kanssa, koska se voi estää murskaimen syötemateri-

aalin sijoittamista murskaimen läheisyyteen ja siten lisätä turhaan materiaalien siirtoja toiminta-alueella.

Jätteiden ennakkotarkastukset ja -hyväksyntä, siirrot ja laadunhallinta
Ympäristölupahakemuksen täydennyksen (18.12.2018) taulukoissa 2, 5 ja 15 on kuvattu kohtien BAT 2, BAT 5 ja BAT 26 mukainen toiminta Vantaan palvelupisteellä. Näistä kohdista voidaan antaa tarvittavat lupamääräykset, kunhan ne eivät rajoita hakemuksessa esitettyä toimintaa. Hakija haluaa muistuttaa, että lausunnossa mainitut kohdat eivät ole sitovia, joten lupamääräysten antaminen ei ole välttämätöntä.

Naapuruston yhteydenottoherkkyyden ei tulisi vaikuttaa siihen, voidaanko toimintaa pitää BAT:n mukaisena, koska naapurien reagointi eri paikoissa on hyvin erilaista. Näin ollen yhteydenottojen määrällä ei ole välttämättä juurikaan tekemistä laitoksen ympäristönsuojelun tason tai toiminnan BAT:n mukaisuuden kanssa.

Ympäristölupahakemuksen täydennyksen (18.12.2018) kohdassa 2.2 on kuvattu murskausprosessin BAT:n mukaisuus. Uudenmaan ELY-keskus ei ole lausunnossaan selventänyt, miltä osin murskattavan jätteen tarkastusprosessi ei vastaa parasta käyttökelpoista tekniikkaa, joten hakijan on mahdotonta antaa yksilöityä vastinetta asiaan.

BAT 27 käsittelee räjähdysmaisia paloja murskaimella. Ympäristölupahakemuksen täydennyksen BAT-selvityksen mukaan Vantaan palvelupisteellä on käytössä kaikki muut kohdassa mainitut räjähdysten ehkäisy- ja hallintakeinot paitsi esimurskaus. Esimurskausta sovelletaan yleisesti uusiin laitoksiin tulevan jätteen mukaan tai laitosten merkittäviin parannuksiin, kun on todettu huomattava määrä räjähdyksiä. Hakija haluaa selventää, ettei näiden perusteella esimurskausta koskevaa kohtaa tule soveltaa Vantaan palvelupisteellä. Kyseessä ei ole uusi laitos, eikä laitoksella ole todettu mitenkään poikkeuksellisen paljon räjähdyksiä.

Kaikki voitava räjähdysten ehkäisyyn tehdään, koska ne eivät ole toivottuja myöskään tuotannollisesta tai taloudellisesta näkökulmasta katsottuna. Näin ollen toiminta myös on BAT:n mukaista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Asia 1) Aluehallintovirasto muuttaa Uudenmaan ympäristökeskuksen Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteelle antaman lupapäätöksen no YS 1559 (dnro UUS-2008-Y-697-111), siten kun se on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 11/0186/1, 6.7.2011 ja Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionro 582, 14.2.2013, lupamääräykset 9, 11, 18, 19, 24, 32–35, 37, 39, 42 ja 44 sekä lisää määräykset 21a., 36a., 37a., 40a. ja 40b. Muutokset on alleviivattu.

Asia 2) Aluehallintovirasto on tarkistanut Uudenmaan ympäristökeskuksen 8.12.2009 Kuusakoski Oy:n Vantaan palvelupisteelle antaman päätöksen no YS 1559 (dnro UUS-2008-Y-697-111), siten kun se on muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 11/0186/1, 6.7.2011 ja Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionro 582, 14.2.2013, Euroopan komission antamien jätteen käsittelyä koskevien BAT-päätelmien vuoksi.

Muutetut ja tarkistetut lupamääräykset ovat seuraavat:

Lupamääräykset

9. Laitosalueen kaikki hulevedet on kerättävä piha-alueen kallistuksien, reunakorokkeiden, sadevesikaivojen ja viemärien avulla tasausaltaaseen. Hulevedet, joita ei voi hyödyntää ilmapäästöjen puhdistuksessa, on johdettava suodattimessa tai muussa tehokkaassa puhdistusjärjestelmässä käsiteltyinä Vantaan viemäriin HSY:n kanssa tehdyn teollisuusjätevesisopimuksen mukaisesti. Mikäli sopimusta muutetaan tai uusitaan, on siitä toimitettava kopio Uudenmaan ELY-keskukselle.

Käsittelyalueiden likaiset lumet on varastoitava alueella, josta vedet valuvat hulevesien käsittelyyn.

Esikäsittelyhallin vedet on johdettava kallistuksin ja kynnyksin lattiakaivoihin ja edelleen öljynerotuskaivon kautta Vantaan viemäriin. Öljynerotuskaivo on huollettava ja puhdistettava säännöllisesti.

Vain puhtaat kattovedet, salaojavedet ja pysäköintialueen vedet saa johtaa käsittelemättöminä ojaan.

11. Murskauslaitoksen poistoilman hiukkaspitoisuuden raja-arvo saa 17.8.2022 alkaen olla enintään 10 mg/Nm^3.

18. Sähkö- ja elektroniikkaromun varastoinnissa on käytettävä jätelajille soveltuvia astioita, pakkauksia ja kontteja.

Nesteitä sisältävien sähkö- ja elektroniikkalaiteromujen varastointipaikoilla on oltava nestetiivis pinnoite ja öljynerottimella varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmä sekä säänkestävä kate. Tarvittaessa vaaratonta sähkö- ja elektroniikkalaiteromua voidaan varastoida piha-alueella tiiviillä pinnalla, josta hulevedet johdetaan vesien käsittelyyn.

Sähkö- ja elektroniikkalaiteromun ulkona sijaitsevan varastointipaikan sijainnista ja rakenteista on toimitettava selvitys Uudenmaan ELY-keskukselle hyvissä ajoin ennen varastoinnin aloittamista.

19. Muuntajat on käsiteltävä sisätiloissa hallirakennuksessa tiiviin suoja-altaan päällä. Muuntajista ja purettavista kylmälaitteista on poistettava ennen murskaamista ainakin valtioneuvoston asetuksen sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014) liitteen 3 kohdassa 2 mainitut aineet, seokset ja komponentit.

Pentaanijäähdytteisiä tai -eristeisiä kylmälaitteita ei saa käsitellä laitoksella, ellei käytössä ole pentaanin poistamiseksi soveltuvaa talteenottojärjestelmää. Talteenottojärjestelmä on hyväksytettävä Uudenmaan ELY-keskuksella ennen sen käyttöönottoa.

21.a. Toiminnanharjoittajan on esitettävä 31.12.2019 mennessä Uudenmaan ELY-keskukselle suunnitelma jätteiden tarkastusprosessin parantamiseksi ja mahdollisista muista toimenpiteistä, joilla pystytään estämään murskauksen yhteydessä tapahtuvia räjähdyksiä.

24. Vaaralliset jätteet, kuten akut, jäähdytinnesteet, jarrunesteet, pesurin sakka, murskaimen kevyt jae, jäteöljyt, öljynsuodattimet, trasselit, öljyntorjunnassa käytetty imeytysaine sekä hulevesien tasausaltaan ja keräilykaivojen sakat, on toimitettava käsiteltäviksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa tällaisen jätteen vastaanotto on hyväksytty. Vaarallista jätettä luovuttaessa on jätteiden siirrosta laadittava siirtoasiakirja, jossa on oltava valtioneuvoston asetuksessa 179/2012 velvoitetut tiedot.

32. Kuusakoski Oy:n on hyvissä ajoin, viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan lopettamista, esitettävä toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle yksityiskohtainen suunnitelma vesiensuojelua, maaperänsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toimista.

Suunnitelmaan on liitettävä selvitys maaperän ja pohjaveden tilasta. Selvityksen tuloksia on verrattava aiemmin tehtyyn perustilaselvitykseen.

33. Kaatopaikalle toimitettavien jätteiden kaatopaikkakelpoisuus on selvitettävä valtioneuvoston asetuksen kaatopaikoista 331/2013 mukaisesti.

34. Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden laatuun on tarkkailtava pohjavesiputkista P14 ja P10 sekä tilan Källbo porakaivosta vähintään kerran vuodessa otettavilla näytteillä. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, pH, alumiini-, kupari-, lyijy-, rauta-, sinkki- ja kloridipitoisuus jokaisella näytteenottokerralla ja lisäksi AOX-pitoisuus kerran joka kolmas vuosi. Pohjaveden korkeus on mitattava jokaisella näytteenottokerralla.

35. Toiminnan vaikutuksia alueen pintaveden laatuun on tarkkailtava ottamalla vesinäytteet laitosalueen ylä- ja alapuolisesta ojasta vähintään kerran vuodessa aikana, jolloin ojassa on virtaamaa (keskivirtaama), ei kuitenkaan tulvahuippujen aikana. Näytteistä on määritettävä vähintään sameus, sähkönjohtokyky, kiintoaine-, rauta, alumiini-, kupari-, lyijy-, sinkki-, nikkeli-, kadmium-, kokonaiskromi- sekä öljypitoisuus. Ojan virtaama on mitattava tai arvioitava jokaisella näytteenottokerralla.

36a. Toiminnanharjoittajan on otettava viemäriin johdettavista hulevesistä vesinäytteitä vähintään kuusi kertaa vuodessa kahden vuoden ajan (ns. tehostettu tarkkailujakso). Vesinäytteistä on tutkittava vähintään pH, sähkönjohtavuus, kiintoaine, TOC, haju, ulkonäkö, öljyhiilivedyt, COD_{Cr} sekä arseeni-, elohopea-, kadmium-, kupari-, kromi-, lyijy-, nikkeli-, rauta- ja

sinkkipitoisuudet, VOC-yhdisteet ja PAH-yhdisteet sekä perfluoratut yhdisteet (PFC). Metallit on määritettävä kokonais- ja liukoisina pitoisuuksina.

Tehostetun tarkkailujakson jälkeen toiminnanharjoittaja voi tehdä luvan muutoshakemuksen Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesien johtamisesta ojaan jätevesiviemärin sijasta. Hakemuksessa on tarkkailutulosten lisäksi esitettävä arvio ojaan johdettavien hulevesien laadusta ja määrästä, purkupaikka ja -reitti vesistöön, ojan kapasiteetin riittävyys etenkin ylivirtaamakausina, arviot hulevesien pitoisuudesta ja vaikutuksesta ojassa ja vesistössä sekä esitys ojaan johdettavan veden tarkkailuksi ja päästöraja-arvoiksi.

37. Murskaimen päästöt ilmaan tulee mitata kerran vuodessa. Päästöistä tulee määrittää vähintään hiukkas-, lyijy-, sinkki-, kadmium-, arseeni-, kromi-, nikkeli- ja kuparipitoisuus. Mittaus on suoritettava noudattaen voimassa olevaa standardia. Mittausraportissa on esitettävä mittaustulokset yksikössä mg/m^3(n) kuivaa kaasua ja kg/h ja t/a sekä arvio mittauksen epävarmuudesta ja mittaustulosten edustavuudesta.

Murskaimen poistoilman hiukkaspitoisuus on mitattava puolen vuoden välein 17.8.2022 alkaen.

Mittaustilanteiden on vastattava mahdollisimman hyvin murskaimen normaalia toimintatilannetta. Normaalitoiminnasta poikkeavia olosuhteita ovat:
- Murskaimen käynnistäminen tai sulkeminen
- Puhdistuslaitteiden käynnistäminen tai sulkeminen
- Räjähdykset tai tulipalot murskaimella
- Ilmapäästöjen puhdistuslaitteiden rikkoutuminen tai toimintahäiriö.

37a. Murskaimen ilmaan johdettavista päästöistä on tehtävä päästöinventaario, jossa on määritettävä hiukkas-, antimoni-, arseeni-, elohopea-, kadmium-, kromi-, koboltti-, kupari-, lyijy-, nikkeli-, sinkki- ja vanadiinipitoisuuksien lisäksi bromatut palonestoaineet, dioksiinien kaltaiset PCB-yhdisteet, PCDD/F ja TVOC.

Päästöinventaario on toimitettava 17.8.2022 mennessä Uudenmaan ELY-keskukselle. Vuosittaisten päästömittausten ja päästöinventaarion perusteella toiminnanharjoittaja voi tarvittaessa tehdä ehdotuksen mahdollisista päästöraja-arvoista aluehallintovirastolle. Esitykseen tulee sisältyä myös selvitys murskaimen hajapäästöistä.

Päästöinventaariossa todetut merkitykselliset aineet on liitettävä määräyksen 37 mukaiseen tarkkailuun. Tarkkailutiheyden on oltava BAT-päätelmien mukainen.

Laitoksella käsiteltävien jätteiden tai käsittelyprosessin muuttuessa, on tehtävä uusi mittaus merkityksellisten aineiden selvittämiseksi.

39. Toiminnanharjoittajan on teetettävä melumallinnus ja toimitettava se Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2020 mennessä. Melumallinnus on toimitettava tiedoksi myös mittauskiinteistöjen omistajille.

Melumallinnuksessa on esitettävä mm. laitoksen melulähteet äänitehotasoineen, meluesteiden sijainnit, alueen maastonmuodot, käytetty laskentamalli ja melukartta melun leviämisestä ympäristöön. Melumallinnus on ulotettava alle 45 dB meluvyöhykkeelle sekä esitettävä myös melun leviämisen kannalta pahin mahdollinen tilanne.

Jos melumallinnuksen perusteella ilmenee tarvetta meluntorjuntatoimenpiteisiin, on niiden toteuttamisesta toimitettava esitys aikatauluineen Uudenmaan ELY-keskukselle.

Jos laitoksen toiminnassa tai meluntorjunnassa tapahtuu sellaisia olennaisia muutoksia, jotka saattavat aiheuttaa melutasojen nousua lähimmissä häiriintyvissä kohteissa, on melumallinnusta tarkistettava uusilla melumittauksilla tai uudella laskennalla. Suunnitelma melumallinnuksen laatimiseksi on toimitettava ELY-keskukselle vähintään kuukautta ennen mittauksen tai laskennan suorittamista.

Mittaukset on suoritettava ympäristöministeriön ohjeen 1/1995 Ympäristömelun mittaaminen mukaisesti.

Toiminnanharjoittajan on vuosittain esitettävä vuosiraportoinnin yhteydessä arvio melumallinnuksen lähtötietojen ajantasaisuudesta koskien melupäästöjä, meluntorjuntaa ja toimintojen sijoittumista.

40a. Laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailuista on tehtävä tarkkailusuunnitelma, joka on toimitettava Uudenmaan ELY-keskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 31.12.2019 mennessä.

Tarkkailusuunnitelmaa voidaan tarkkailutulosten tai muiden vastaavien syiden perusteella tarkentaa tai muuttaa Uudenmaan ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Muutokset eivät kuitenkaan saa heikentää tulosten luotettavuutta, tarkkailun kattavuutta tai lupamääräysten valvottavuutta.

40b. Jätteen käsittelyn seurannan ja tarkkailun järjestämisestä on toimitettava jätelain 120 §:n mukainen suunnitelma Etelä-Suomen aluehallintovirastolle 31.12.2019 mennessä.

Suunnitelma on pidettävä ajan tasalla. Jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelmaa on arvioitava ja tarkastettava, jos käsiteltävän jätteen laatu tai määrä tai käsittelyn järjestelyt muuttuvat.

42. Kuusakoski Oy:n on vuosittain helmikuun loppuun mennessä toimitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle edellistä vuotta koskeva raportti. Raportissa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

- Laitokselle toimitettujen jätteiden määrät tunnusnumeroin, ja tuotantotiedot, mukaan lukien tieto murskatun jätteen määrästä ja lajista, sekä tiedot varastossa olevasta metalliromun ja muiden jätteiden määristä tunnusnumeroineen vuoden lopussa.
- Mitatut päästöt ilmaan, päästöjen laskentatavat ja mittausmenetelmät, mittausepävarmuudet sekä arvio tulosten edustavuudesta.
- Laitoksella muodostuneet ja varastoidut sekä hyötykäyttöön ja käsiteltäviksi toimitetut jätteet sekä vaaralliset jätteet, niiden tunnusnumerot, määrä, varastointi ja edelleen toimittaminen, jätteen vastaanottaja sekä kaatopaikkakelpoisuustestien tulokset.
- Vastaanottamatta jätetyn jätteen laji, määrä ja toimituspaikka
- Pohja- ja pintavesien sekä viemäriin johdettavien hulevesien ja öljynerotuskaivon tarkkailutulokset, mittausmenetelmät, mittausepävarmuudet ja arvio tulosten edustavuudesta sekä tulosten perusteella tehdyt yhteenvedot johtopäätöksineen.
- Tiedot suoritetuista meluntorjuntatoimenpiteistä, huoltotoimenpiteistä ja ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista ja onnettomuuksista (syy, kestoaika, arvio päästöistä ilmaan, vesiin tai maaperään sekä niiden ympäristövaikutuksista ja suoritetut toimenpiteet).
- Energian, veden, polttoaineiden ja muiden kemikaalien kulutustiedot
- Energiatehokkuussuunnitelman mukaiset toimet

Raportointi on tehtävä sähköisesti suoraan ympäristöhallinnon tietojärjestelmään niiltä osin kuin se on mahdollista. Jäteraportoinnin yhteydessä on ilmoitettava jätteiden valtioneuvoston asetuksen (179/2012) liitteen 4 mukaiset tunnusnumerot.

Laitoksen energiankäytön tehokkuus on selvitettävä energiakatselmuksella tai -analyysillä tai muulla asianmukaisella menetelmällä. Selvityksen perusteella on tehtävä laitoksen energiatehokkuussuunnitelma. Suunnitelma on liitettävä laitoksen vuoden 2022 toiminnasta tehtävään vuosiraporttiin erillisenä liitteenä.

44. Toiminnanharjoittajan on asetettava Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen eduksi 130 000 euron (sis. alv) jätteen käsittelytoimintaa koskeva vakuus. Vakuus on asetettava ympäristönsuojelulain 61 §:n edellyttämällä tavalla. Vakuuden on oltava asetettuna tämän päätöksen mukaisesti tarkistettuna neljän kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Toiminnanharjoittajan tulee viiden vuoden välein vuosiraportoinnin yhteydessä esittää valvontaviranomaiselle selvitys vakuudella katettavien jätteiden käsittelyn yksikköhinnoista ja kuljetuskustannuksista sekä vakuuden

vastaavuudesta. Mikäli vakuutta on tarpeen muuttaa, toiminnanharjoittajan on tehtävä lupaviranomaiselle sitä koskeva esitys.

PERUSTELUT

Ratkaisun perustelut

Kuusakoski Oy on hakenut ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaista ympäristöluvan muuttamista koskien murskauslaitoksen kevyen jakeen seulontaa ja seulan ylitteen jäteluokituksen muutosta sekä ympäristölupapäätöksen no YS 1559 (muutettu Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä 11/0186/1, 6.7.2011, ja Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksellä taltionro 582, 14.2.2013) lupamääräyksiä 5, 8, 9, 14, 15, 18, 34, 35, 36 ja 39 (asia 1), sekä ympäristöluvan tarkistamista jätteiden käsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa koskevien päätelmien vuoksi (asia 2).

Päätelmien mukaista lupamääräysten tarkistamista koskeva hakemus asiassa 2) on alun perin esitetty asiaa 1) koskevana täydennyksenä. Asia 2) on katsottu tulleen vireille aluehallintovirastossa 18.12.2018. Asioista 1) ja 2) on tiedotettu erikseen siten kuin kohdassa "Hakemuksista tiedottaminen" on esitetty. Ympäristönsuojelulain 81 §:n mukaan luvan tarkistamista BAT-päätelmien vuoksi koskevan hakemuksen käsittelyssä noudatetaan mitä 96 §:ssä säädetään. Aluehallintovirasto ei ole pitänyt asiassa 2) tarpeellisena asianosaisten kuulemista, koska hakemuksen mukaisesta tarkistamisesta ei aiheudu merkittäviä ympäristövaikutuksia eikä muutos vaikuta olennaisesti yleisiin tai yksityisiin etuihin.

Ympäristönsuojelulain 49 §:n mukaan luvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta asetettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkittävää muuta ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista, vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella eikä eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Laitos sijaitsee asemakaavassa yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten korttelialueella, mutta laitoksen läheisyydessä sijaitsee yksittäisiä asuinrakennuksia sekä asuinalueita, lähimmillään noin 300 metrin päässä. Toiminnan luonteesta johtuen laitoksen toiminnasta aiheutuu melua ympäristöön, mikä on tuotu esille myös hakemuksesta tehdyissä muistutuksissa. Lupamääräys metallin varastokasan korkeudesta suhteessa meluseinään ja melutason raja-arvo on pidetty ennallaan. Vuosittaisista melumittauksista voidaan luopua, koska melumallinnuksen avulla saadaan havainnollisempi kuva toiminnan aiheuttamista melutasoista ja melun leviämisestä ympäristöön. Melumallinnuksen teosta on annettu määräys.

"Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 132/2015" -suunnitelmassa on vesienhoidon keskeisenä tavoitteena estää pintavesien tilan heikkeneminen ja pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan. "Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2016–2021. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 134/2015"-julkaisussa Vantaanjoen, jonne ojat laitoksen alueelta johtavat, ekologinen tila on määritelty tyydyttäväksi. Suunnittelukaudella pyritään pintavesien hyvän tilan saavuttamiseen vuoteen 2021 mennessä. Toiminnanharjoittaja on velvoitettu selvittämään uudella käsittelyjärjestelmällä puhdistettujen hulevesien laatu ja kuormitus purkuojaan, ja arvioimaan selvityksen perusteella hulevesien kelpoisuus ojaan johdettaviksi. Pinta- ja pohjavesien tarkkailua jatketaan.

Laitoksen toiminta täyttää tässä päätöksessä annetut lupamääräykset huomioon ottaen päätelmissä, ympäristönsuojelulaissa ja jätelaissa sekä niiden nojalla annetuissa asetuksissa asetetut vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty.

Ympäristönsuojelulain 200 §:n mukaisesti päätöksen tehnyt viranomainen voi määrätä mm. 62 §:ssä ja 64 §:ssä tarkoitettujen seuranta- ja tarkkailumääräysten noudattamisesta muutoksenhausta huolimatta. Kun otetaan huomioon uudet tarkkailua koskevat määräykset ja mm. hulevesien tehostetun tarkkailujakson ja päästöinventaarion toteuttaminen, on tämän päätöksen tarkkailua koskevia määräyksiä tarpeen noudattaa muutoksenhausta huolimatta.

Päätelmien soveltaminen ympäristölupaharkinnassa

Asiassa 2) on sovellettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/75/EU mukaisia jätteenkäsittelyn parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa (BAT) koskevia päätelmiä. Päätelmiä koskeva Euroopan komission täytäntöönpanopäätös (2018/1147/EU) on annettu 10.8.2018.

Päätöksessä annetut päästöraja-arvot perustuvat BAT-päätelmissä annettuihin BAT-päästötasoihin (BAT AEL). Päätelmien mukaiset päästörajaarvot on määrätty tulemaan voimaan aikaisintaan neljän vuoden kuluttua siitä, kun komissio on julkaissut päätöksen päätelmistä siten, kuin ympäristönsuojelulain 81 §:n 2 momentissa on säädetty.

Lupamääräysten yleiset perustelut

Lupamääräyksiä annettaessa on otettu huomioon laitoksen sijainti, sen yhteys muihin toimintoihin, toiminnasta aiheutunut haitta, toiminnasta aiheutuvan pilaantumisen todennäköisyys, onnettomuusriski, lähialueen asutuksen läheisyys sekä ympäristönsuojelulain vaatimus käyttää toiminnassa parasta käyttökelpoista tekniikkaa.

Ympäristönsuojelulain 52 §:n mukaan ympäristöluvassa on annettava tarpeelliset määräykset päästöistä, päästöraja-arvoista, päästöjen ehkäisemisestä ja rajoittamisesta sekä päästöpaikan sijainnista, maaperän ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemisestä; jätteistä sekä niiden määrän ja haitallisuuden vähentämisestä, toimista häiriö- ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, toiminnan lopettamisen jälkeisestä alueen kunnostamisesta ja päästöjen ehkäisemisestä sekä muista toiminnan lopettamisen jälkeisistä toimista ja muista toimista, joilla ehkäistään tai vähennetään ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa.

BAT-päätelmien vuoksi on ollut tarpeen tarkistaa vain niitä lupamääräyksiä, jotka koskevat päästöjä ilmaan ja vesistöön sekä tarkkailua ja kirjanpitoa. Eräitä lupamääräyksien tarkistuksia on tehty, koska on ollut tarvetta päivittää määräyksiä vastaamaan muuttunutta lainsäädäntöä.

Lupamääräysten yksilöidyt perustelut

Lupamääräys 9. Laitoksen jätevedet koostuvat koko piha-alueen hulevesistä ja murskaimen kaasupesurin suljetun kierron vedestä, jotka johdetaan kaupungin viemäriverkostoon. Päätelmän BAT20 mukaan laitokselta jätevedenpuhdistamolle johdettavat jätevedet ovat epäsuoria päästöjä vesistöön. Veteen joutuvien päästöjen vähentämiseksi laitoksella on käytössä alustavana ja primäärikäsittelynä tasausaltaat (öljy, karkea kiintoaines) ja suodatus kiintoaineen poistamiseksi. Käytössä ollut hiekkasuodatusjärjestelmä on vuonna 2017 korvattu Oxford-suodattimella. Muutettu lupamääräys mahdollistaa myös muiden puhdistusjärjestelmien käyttöönoton, joilla voidaan tehokkaasti puhdistaa hulevesiä ennen niiden johtamista viemäriin.

Aluehallintovirasto arvioi, että ympäristöluvan omaava jätevedenpuhdistamo pystyy käsittelemään haitta-aineet samantasoisesti kuin päätelmissä on esitetty eikä ympäristön pilaantuminen lisäänny, joten tässä päätöksessä ei ole tarpeen määrätä päästöraja-arvoja viemäriin johdettaville hulevesille. Uusittu teollisuusjätevesisopimus on tarpeen toimittaa valvontaviranomaiselle. HSY (Helsingin seudun ympäristöpalvelut) huolehtii nykyään alueen vesihuollosta.

Hakemuksessa esitetylle hulevesien ojaan johtamiselle ei ole tässä päätöksessä annettu lupaa. Hylkäyksen perusteluiden osalta aluehallintovirasto viittaa lupamääräyksen 36a. perusteluihin.

Lupamääräys 11: Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen YS 1559, 8.12.2009 lupamääräys 11 on korvattu tämän päätöksen määräyksellä. Murskaimen poistoilma johdetaan syklonin ja kaasupesurin jälkeen piipun kautta ulkoilmaan, joten kyseessä on päätelmän 3. mukainen kanavoitu jätekaasuvirta. Tällöin sovelletaan päätelmän BAT25 mukaisia päästötasoja. Päätelmässä on kanavoiduille hiukkaspäästöille annettu BAT-päästötasoksi 2–5 mg/Nm^3, mutta mikäli kuitusuodattimia ei voida käyttää,

on vaihteluvälin yläraja 10 mg/Nm^3. Hakemuksen mukaan murskaimella ei ole käytössä kuitusuodatinta.

Lupamääräys 18: Valtioneuvoston asetuksen sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014) liitteessä 4 on säädetty romun varastointi- ja käsittelypaikkaa koskevista vähimmäisvaatimuksista. Asetuksen mukaan varastointipaikassa on oltava läpäisemätön pintakerros tarkoituksenmukaisilla alueilla, jotka on varustettu nestevuotojen keräysjärjestelmällä ja tarvittaessa nesteiden ja rasvojen erottimin, sekä säänkestävä katteella.

Vaaratonta sähkö- ja elektroniikkalaiteromua voidaan tarvittaessa, esimerkiksi tilanteessa, jossa laitokselle saapuu paljon sähkö- ja elektroniikkalaiteromua, varastoida laarissa piha-alueella tiiviin pinnan päällä, josta valumat johdetaan vesien käsittelyyn. Muunlainen sähkö- ja elektroniikkalaiteromu on varastoitava katettuna ja siten, että nesteiden keräys varastointipaikalta on mahdollista.

Piha-alueella sijaitsevasta sähkö- ja elektroniikkalaiteromun varastointipaikasta/paikoista on tarpeen toimittaa selvitys valvontaviranomaiselle ennen varastoinnin aloittamista, jotta voidaan varmistua varastoinnin asetuksenmukaisuudesta. Selvityksessä on tarpeen esittää mm. tiedot pinnoitteesta, nesteiden keräysjärjestelmästä, öljyn/rasvaerottimesta ja varastointipaikan kattamisesta.

Lupamääräys 19: Lupamääräystä on päivitetty vastaamaan voimassa olevaa asetusta. Valtioneuvoston asetuksen sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta 852/2004 on korvannut 15.7.2014 voimaan tullut valtioneuvoston asetus 519/2014. Asetuksen 7 §:n 1 momentin 1) kohdan mukaan romu on käsiteltävä liitteen 3 mukaisesti. Asetuksen liitteen 3 kohdan 2 mukaan romusta on poistettava muun muassa täysin halogenoidut kloorifluorihiilivedyt (CFC), osittain halogenoidut kloorifluorihiilivedyt (HCFC), fluorihiilivedyt (HFC) ja hiilivedyt (HC).

Lupaprosessin aikana on pentaania eristeissä sisältävien kylmälaitteiden käsittely lopetettu laitoksella, koska eristeissä olevaa pentaania ei saada talteen. Toiminnanharjoittaja on kuitenkin hakenut lupaa käsitellä pentaania eristeissä sisältäviä kylmälaitteita.

Päätelmän BAT29 mukaisesti ilmaan pääsevien orgaanisten yhdisteiden päästöjen ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on mm. jäähdytysaineiden ja öljyjen optimoitu poistaminen ja talteenotto. Kaikki jäähdytysaineet ja öljyt poistetaan VFC- ja/tai VHC-yhdisteitä sisältävästä sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta alipaineimujärjestelmällä, jolla jäähdytysaineista poistetaan esimerkiksi vähintään 90 %.

Hakemuksen täydennyksessä asiassa 1) (31.8.2018) on kerrottu, että tällä hetkellä alipaineimujärjestelmää ei käytetä pentaanijäähdytteisten kylmälaitteiden kylmäaineiden poistoon ja toiminnanharjoittaja on esittänyt valvontaviranomaiselle, että pentaanijäähdytteisten kylmälaitteiden putkistos-

sa oleva pentaani alettaisiin ottaa talteen alipaineilmujärjestelmällä ja että eristeisiin jäävän kylmäaineen määrä olisi selvästi alle 10 %.

Laitoskäynnistä laaditun muistion (16.10.2018) mukaan noin puolet kylmälaitteista alkaa olla pentaanijäähdytteisiä. Pentaani on edellä mainitun asetuksen liitteen 3 kohdan 2 hiilivety, joten pentaanijäähdytteisiä tai -eristeisiä kylmälaitteita ei saa käsitellä laitoksella, ellei käytössä ole pentaanin talteenottoa.

Lupamääräys 21a.: Uudenmaan ELY-keskuksen lausunnon mukaan vuosina 2008–2018 murskaimella tapahtuneiden räjähdysten määrä on vaihdellut 8–36 välillä. Hakemuksen mukaan räjähdyksiä pyritään estämään vastaanottoehdoilla ja -tarkastuksilla sekä tarkkailemalla materiaalia vielä murskaimeen syötettäessä. Vuonna 2016 murskaimella tapahtui yhteensä 36 räjähdystä, mikä tarkoittaa kolmea räjähdystä kuukaudessa. Päätelmän BAT27 mukaan parasta käyttökelpoista tekniikkaa on laatia räjähdysmäisten palojen hallintasuunnitelma ja käyttää paineenrajoituslaitteita. Laitoksen murskain on varustettu räjähdysluukuilla, mutta jätteiden tarkastusprosessia on tarpeellista parantaa.

Lupamääräys 24: Lupamääräystä on päivitetty jätteen nimen ja valtioneuvoston asetuksen osalta. Määräyksessä mainittu valtioneuvoston päätös 659/1996 on kumottu jätteistä annetulla valtioneuvoston asetuksella 179/2012, jonka 24 §:ssä on säädetty siirtoasiakirjaan merkittävät tiedot. Siirtoasiakirja tulee olla mukana jätteen siirron aikana.

Lupamääräys 32: Määräykseen on lisätty taho, jolle suunnitelma on esitettävä, sekä velvollisuus toimittaa ympäristönsuojelulain 95 §:ssä säädetty selvitys maaperän ja pohjaveden tilasta.

Lupamääräys 33: Määräystä on päivitetty asetuksen osalta. Valtioneuvoston asetus 861/1997 on kumottu valtioneuvoston päätöksellä kaatopaikoista 331/2013.

Lupamääräykset 34 ja 35: Ympäristönsuojelulain 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Hakemuksessa on esitetty pohjaveden tarkkailun lopettamista mm. siksi, että Kiilan alueella ei ole enää pohjavesiluokitusta. Ympäristösuojelulain 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto kattaa myös toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden vedenhankinnalle tärkeiden tai vedenhankintaan soveltuvien pohjavesialueiden ulkopuolella. Kiilan alueella on yhä talousvesikäytössä olevia kaivoja.

Pohja- ja pintaveden sekä kaivoveden laadun tarkkailu on tarpeen yhä edelleen. Kyseessä on direktiivilaitos, jossa varastoidaan ja käsitellään suuria määriä erilaisia jätteitä. Vuosittain tapahtuvalla seurannalla ja mit-

taustulosten arvioinnilla pystytään varmistamaan, ettei laitoksen toiminnasta aiheudu vaikutuksia pohja- eikä pintavedelle ja havaitsemaan häiriötilanteet riittävän ajoissa haitallisten ympäristöpäästöjen minimoimiseksi. Tarkkailu voidaan kuitenkin muuttaa tapahtuvaksi kerran vuodessa.

Ympäristönsuojelulain 209 §:n mukaan mittaukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Lupamääräyksen 40a. mukaisesti valvontaviranomainen voi tarvittaessa muuttaa tarkkailua.

Lupamääräys 36a: Jätevesiviemäriin johdettavista hulevesistä on nykyisen suodatusjärjestelmän aikana saatu vasta muutamia edustavia näytetuloksia. Hulevesien laadusta ei ole vielä olemassa tarpeeksi tietoa, jotta voitaisiin tässä päätöksessä ratkaista, voidaanko hulevesiä johtaa viemärin sijasta ojaan. Toiminnanharjoittaja on velvoitettu ottamaan hulevesistä näytteitä kahden vuoden ajan. Tehostetun tarkkailun jälkeen lupaviranomaiselle voidaan toimittaa ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen muutosesitys, mikäli tarkkailutulokset mahdollistavat hulevesien johtamisen ojaan ja johtaminen on vielä tarkoituksenmukaista.

Johdettaessa hulevesiä ojaan, sovelletaan päätelmän BAT20 mukaisia suorien päästöjen BAT-päästötasoja vastaanottavaan vesistöön, joten hulevesistä on tarpeen tutkia kyseiset aineet ja niiden pitoisuudet. Näiden lisäksi on tarpeen tutkia pH ja sähkönjohtavuus sekä perfluoratut yhdisteet, VOC- ja PAH-yhdisteet, joita on havaittu hulevesistä otetuissa näytteissä, sekä haju ja ulkonäkö, ettei hulevesistä aiheudu aistittavaa haittaa, mikäli niitä tullaan johtamaan ojaan. Veden korkea rautapitoisuus saattaa aiheuttaa mm. värimuutoksia vedessä ja rautasakan kertymistä ojan pohjalle.

Ympäristönsuojelulain 209 §:n mukaan mittaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. Tarkkailutulosten toimittamisesta valvontaviranomaisille on määrätty ympäristölupapäätöksen no YS 1559, 8.12.2009 lupamääräyksessä 40.

Lupamääräykset 37 ja 37a: Murskaimen poistoilma on päätelmän 3. mukainen kanavoitu jätekaasuvirta. Hiukkaspitoisuuden tarkkailutiheys on päätelmän BAT8 mukainen.

Päätelmän BAT3 mukaan parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa on laatia jätekaasuvirtoja koskeva päästöinventaario, jonka tarkoituksena on tunnistaa ne merkitykselliset aineet, joita on tarpeen tarkkailla. Koska hakemuksessa 2) ei ole esitetty murskaimen ilmapäästöjen päästöinventaariota, on toiminnanharjoittaja velvoitettu inventaarion tekemiseen ja toimittamaan se valvontaviranomaiselle.

Vastineessaan (20.2.2019) toiminnanharjoittajan esittämien päästöinventaariossa määritettävien parametrien lisäksi tulee selvittää, syntyykö sellaisia merkityksellisiä päästöjä, joita ei ole tähän saakka tarkkailtu. Koska myös sähkö- ja elektroniikkalaiteromua murskataan, on tarpeen mitata poistoilman elohopeapitoisuus. Antimonia, kobolttia ja vanadiinia käytetään

metalliseoksissa. Tarvittaessa toiminnanharjoittaja voi tehdä esityksen lupaviranomaiselle päästötasoiksi. Päätelmässä BAT29 on annettu kanavoiduille TVOC-päästöille ilmaan BAT-päästötaso 3–15 mg/Nm^3, ja päätelmässä BAT32 kanavoiduille elohopeapäästöille ilmaan BAT-päästötasoksi 2–7 mg/Nm^3.

Lupamääräys 39: Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen YS 1559, 8.12.2009 lupamääräys 39 on korvattu tämän päätöksen määräyksellä.

Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen YS 1559, 8.12.2009 lupamääräys 39 muutettiin Vaasan hallinto-oikeuden päätöksellä (nro 11/0186/1, 6.7.2011). Päätöksestä valitettiin Korkeimpaan hallinto-oikeuteen, joka pysytti Vaasan hallinto-oikeuden muuttaman lupamääräyksen (taltionumero 582, 14.2.2013). Määräyksen mukaan melua on mitattava kerran vuodessa kahdessa kohteessa koko työpäivän ajan (klo 7–22). Ekvivalenttimelutason lisäksi on mitattava toiminnasta aiheutuvat maksimimelutasot ja alueen kokonaismelutaso. Lisäksi on esitettävä arvio toiminnasta aiheutuvan liikenteen vaikutuksesta ekvivalenttimelutasoon.

Laitoksen toiminnasta ympäristöön aiheutuvat melutasot selvitetään kuitenkin parhaiten melumallinnuksen avulla. Kerran vuodessa tehty melumittaus antaa tiedon vain sen hetken tilanteesta tietyssä kohteessa. Melumittaus edellyttää sopivia olosuhteita mm. tuulen suhteen. Pitkillä mittausjaksoilla kuten tässä tapauksessa työpäivän (klo 7–22) kestävässä mittauksessa, tuulensuunnan muuttuminen saattaa muodostua ongelmaksi, mikä vaikuttaa mittaustuloksiin.

Melulaskelmiin perustuvassa melukartassa esitetään graafisesti laitoksen toiminnan aiheuttamat äänitehotasot lähialueille. Täydennyksessä 16.11.2018 toimitetussa "Vantaan palvelupiste, Meluselvitys, 5.6.2015"-raportin melukartan mukaan laitoksen melu leviää pääasiassa laitoksen länsi-, pohjois- ja itäpuolelle. Lähimmät asuintalot laitoksen eteläpuolella, Kesäkyläntien varrella ja Kesäkylän (Koivikko) asuinalueen eteläreunalla sijaitsevat 45– <50 dB:n meluvyöhykkeellä. Kesäkyläntien alkupäässä sijaitsevien asuintalojen läheisyyteen ulottuu 50– <55 dB meluvyöhyke.

Myös vastineessa 31.8.2018 toimitetun "Vantaan Kiilan alueen ympäristömeluselvitys, raportti, 13.4.2018" -selvityksen melumallinnuksen mukaan laitoksen toiminnan melu leviää laitoksen länsi-, pohjois- ja itäpuolelle. Yli 45 dB meluvyöhyke ulottuu Kesäkyläntien ja Katriinantien risteyksen alueelle ja Kesäkylän (Koivikko) asuinalueen eteläreunalle. Yli 50 dB:n meluvyöhyke ulottuu lähelle Kesäkyläntien alkupään asuintaloja.

Molemmissa yllämainituissa melumallinnuksissa yli 50 dB:n meluvyöhyke ulottuu lähelle laitoksen länsipuolella sijaitsevia asuintaloja Kesäkyläntien alkupäässä, joten toiminnanharjoittaja on velvoitettu teettämään uusi melumallinnus kahden vuoden kuluessa. Melumallinnuksessa tulee esittää lisäksi alle 45 dB:n meluvyöhyke ja melun leviämisen (äänen) kannalta pahin mahdollinen tilanne, jossa sää on otollisin äänen leviämiselle lämpöti-

lan, tuulen suunnan ja nopeuden, ilmankosteuden sekä ilman lämpötilagradientin perusteella.

Melumallinnuksen avulla voidaan myös arvioida meluntorjunnan riittävyyttä. Toiminnanharjoittaja on velvoitettu tarvittaessa toteuttamaan meluntorjuntatoimenpiteitä.

Melumallinnuksen paikkansapitävyys melun leviämisen suhteen on tarpeen tarkistaa, jos laitoksen toiminnassa tapahtuu muutoksia esimerkiksi lähtömelutasoissa tai meluntorjunnassa.

Melumallinnus on tarpeellista toimittaa tiedoksi myös niille kiinteistöjen omistajille, joiden kiinteistöllä on tähän saakka tehty melumittauksia.

Ympäristölupapäätöksen no YS 1559, 8.12.2009 lupamääräyksen 40 mukaisesti valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa lisämääräyksiä uusista mittauksista ja päästöjen vähentämistoimista.

Lupamääräykset 40a. ja 40b: Ympäristönsuojelulain 64 §:ssä määrätään lain 62 §:n mukaisesta seurannan ja tarkkailun suunnitelman toimittamisesta. Laitoksen käyttö-, päästö- ja vaikutustarkkailut on tarpeen koota yhteen erilliseksi tarkkailusuunnitelmaksi ympäristöhaittojen hallitsemiseksi. Jätelain 120 §:ssä säädetään jätehuollon seurannasta ja tarkkailusta sekä jätteen käsittelyn seuranta- ja tarkkailusuunnitelman noudattamisesta, jonka yksityiskohtaisesta sisällöstä on tarkemmin määrätty jätteistä annetun valtioneuvoston asetuksen 25 §:ssä. Suunnitelmien toimittamiseen valvonta- ja lupaviranomaisille on annettu määräaika.

Lupamääräys 42: Lupamääräys on muutettu vastaamaan muutoksia lainsäädännössä ja viranomaisessa sekä tämän päivän toimintatapaa sähköisen raportoinnin suhteen. Määräyksestä on poistettu lupamääräysten tarkistamista koskeva kappale. Ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla (423/2015), joka tuli voimaan 1.5.2015, kumottiin ympäristönsuojelulain (527/2014) lupamääräysten tarkistamista koskeva säännös 71 §.

Päätelmän BAT11 mukaisesti vuosiraportissa on esitettävä edellisen vuoden energian, veden ja raaka-aineiden kulutus.

Ympäristönsuojelulain 74 §:ssä säädetään direktiivilaitoksen energiankäytön tehokkuusvaatimuksista ja tietojen toimittamisesta valvontaviranomaiselle. Päätelmän BAT23 mukaisesti energian käyttämiseksi tehokkaasti parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa olevia menetelmiä ovat energiatehokkuussuunnitelma ja energiatasekirjanpito. Laitoksen sähkön ja polttoaineiden kulutusta seurataan, mutta energiatehokkuussuunnitelmaa ei ole tehty. Suunnitelman toimittamiselle annettu määräaika on ympäristönsuojelulain 81 §:n mukainen.

Lupamääräys 44: Jätteen käsittelytoimintaa koskeva vakuusmääräys on muutettu. Ympäristönsuojelulain 235 §:n mukaan, jos jätteen käsittelytoi-

mintaan on myönnetty ympäristölupa ennen 1.5.2012 ja jos toimintaa varten asetettu vakuus ei ole lain 59–61 §:n mukainen, vakuus on tarkistettava haettaessa luvan tarkistamista tai muuttamista.
Ympäristönsuojelulain 59 §:n mukaan jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan on asetettava vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi. Ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaan vakuuden on oltava riittävä edellä mainittujen toimien hoitamiseksi.

Toiminnanharjoittaja on arvioinut nykyisen vakuuden olevan riittävä ja esittänyt vakuuslaskelmassaan eri jätejakeitten käsittelykustannuksia. Laskelmassa on jätteiden käsittelykustannukset arvioitu melko pieniksi muiden kuin vaarallisen jätteen osalta, eikä siinä ole otettu huomioon jätteiden kuljetuskustannuksia. Toiminnan loppuessa ei jätteenkäsittelylaitoksella yleensä ole jäljellä positiivisen arvon omaavia jätteitä. Vakuuden tulee kattaa toiminnan loppuessa laitosalueen siistimisestä, jätteiden käsittelystä ja kuljettamisesta aiheutuvat kustannukset myös tilanteessa, jossa toiminnanharjoittaja ei jostain syystä pysty järjestämään jätehuoltoa.

Aluehallintovirasto on arvioinut hakemuksessa esitettyjen tietojen ja omien selvitystensä perusteella kokonaiskustannuksiksi 130 000 euroa. Vakuussumma sisältää arvonlisäveron (24 %). Vakuutta määritettäessä on otettu huomioon hakemuksessa esitetty laskelma jätteiden määristä (jätteiden kertavarastointimäärä 10 000 tonnia) sekä käsittelyn ja kuljetusten yksikkökustannukset toimitettaessa jätteet lähimpiin kyseisten jätteiden vastaanottopaikkoihin.

Lisäksi toiminnanharjoittaja on velvoitettu arvioimaan vakuuden ajantasaisuutta määräajoin, jotta jätehuoltokustannusten mahdollisten muutosten perusteella vakuus voidaan tarvittaessa päivittää.

Kevyen jakeen käsittelyn ja seulan ylitteen jäteluokituksen muutoshakemusten hylkäyksen perustelut

Toiminnanharjoittaja on hakenut lupaa murskauslaitoksen kevyen jakeen käsittelylle (seulonta) ja seulan ylitteen jäteluokituksen muutosta vaarallisesta jätteestä tavanomaiseksi jätteeksi. Tällä hetkellä kevyt jae varastoidaan laitoksella ja toimitetaan yhtiön Heinolan tehtaalle. Hakemuksessa ei ole esitetty tarkkoja suunnitelmia seulonnan toteuttamisesta ja sen vaikutuksia ympäristöön on esitetty vähäisesti. Laitoskäynnistä laaditun muistion (16.10.2018) mukaan seulonnalle haetaan lupaa siltä varalta, että laitoksen lähelle tulisi polttolaitos, jonne seulan ylite voitaisiin toimittaa. Todennäköisesti kevyt jae tultaisiin kuitenkin toimittamaan Heinolan laitokselle seulottavaksi.

Ottaen huomioon edellä mainitut seikat, kevyen jakeen käsittelylle ei myönnetä lupaa. Toiminnanharjoittajalla ei ole tarkkaa kuvaa seulonnan toteutuksesta eikä sen aloittamisen ajankohdasta. Murskauslaitoksella syntyvä kevyt jae pystytään toimittamaan eteenpäin käsiteltäväksi yhtiön toi-

selle laitokselle, mikä toiminnanharjoittajan mukaan todennäköisesti jatkuisi edelleenkin käsittelyluvan myöntämisestä huolimatta. Tässä yhteydessä aluehallintovirasto ei myöskään katso tarpeelliseksi muuttaa seulan ylitteen jäteluokitusta. Mikäli toiminnanharjoittaja tulee myöhemmin hakemaan lupaa kevyen jakeen käsittelylle, on tarkoituksenmukaista hakea seulan ylitteen jäteluokituksen muutosta samassa yhteydessä.

Lupamääräysten 5, 8, 14, 15 ja 36 muutoshakemusten hylkäyksen perustelut

Hakemuksessa on esitetty voimassa olevan melutason raja-arvon 48 dB(A) muuttamista valtioneuvoston päätöksen melutason ohjearvoista (993/1992) päiväohjearvon 55 dB(A) mukaiseksi. Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksessä (no YS 1559, 8.12.2009) kyseistä melutason raja-arvoa määrättäessä on otettu huomioon alueen muu melua aiheuttava toiminta, kuten lentoliikenne.

Hakemuksen mukaan laitoksen toiminta alittaa ympäristöluvan melutason raja-arvon 48 dB(A), eikä raja-arvon nosto vaikuta melun lisääntymiseen alueella, koska laitoksen toiminnan melun ei arvioida kasvavan. Hakemuksessa esitetään, että koska laitos sijaitsee Helsinki–Vantaan lentokentän 50 dB:n lentomeluvyöhykkeen ulkopuolella ja joillekin toimijoille laitoksesta 10 km päässä samaisella lentomeluvyöhykkeellä on myönnetty ympäristölupia, joissa melutason raja-arvo on asetettu 55 dB:iin, olisi yhdenvertaisen kohtelun vuoksi laitoksen meluraja-arvo korotettava 55 dB:iin. Vastineessa (31.8.2018) on tuotu esille, että osalla alueella toimijoilla on ympäristölupien määräyksissä sovellettu 55 dB melurajaa.

Laitoksen läheisyydessä sijaitsevien muiden toimijoiden ympäristölupapäätöksissä on päiväajan melutasoksi määrätty 48 dB, jotta ympäristön melukuormitus ei muodostu kohtuuttomaksi lähiasutukselle. Yhden kauempana asutuksesta sijaitsevan toimijan ympäristölupapäätöksessä on melutasoksi määrätty 55 dB.

Ottaen huomioon toiminnan luonne, laitoksen etäisyys lähimpiin asuinrakennuksiin, asiasta annetut lausunnot ja muistutukset, ja se, että laitoksen toiminnassa on pystytty melumittausten mukaan alittamaan voimassa olevan melutason raja-arvo, eikä hakijan oman arvion mukaan toiminnasta aiheutuva melu kasva, aluehallintovirasto ei näe tarpeelliseksi muuttaa lupamääräystä 5.

Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksen (no YS 1559, 8.12.2009) lupamääräyksessä 8 määrättiin, että metalliromun varastokasat eivät saa ylittää murskaimen viereisen meluseinän korkeutta, koska seinän meluvaimennus vähenee, jos metallijätteen varastokasat ylittävät meluseinän korkeuden.

Toiminnanharjoittaja vaati lupamääräyksen 8 poistamista sekä Vaasan hallinto-oikeudelta että Korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Vaatimuksia perusteltiin mm. lupamääräyksen tarpeettomuudella meluntorjunnan kannalta,

lupamääräys estää jätteiden varastoinnin alueella myönnetyssä kapasiteetissa, aiheuttaa merkittävää haittaa kierrätystoiminnalle sekä, että muut melua koskevat lupamääräykset takaavat riittävällä varmuudella, etteivät melua koskevat raja-arvot ylity. Toiminta ei aiheuta melutasojen ylityksiä, vaikka varastokasojen korkeutta ei rajoitettaisikaan lupamääräyksessä tehdyllä tavalla.

Vaasan hallinto-oikeus pysytti lupamääräyksen ennallaan, ja perusteli päätöksessään (nro 11/0186/1, 6.7.2011), että varastokasojen järjestelystä ja siirtelystä saattaa aiheutua sellaista meluhaittaa, jonka ehkäisemiseksi lupamääräys on tarpeen. Korkein hallinto-oikeus muutti päätöksellään (taltio 582, 14.2.2013) lupamääräystä siten, että metalliromun varastokasat on pidettävä mahdollisimman matalina ja aina mahdollisuuksien mukaan enintään suunnitelman mukaan toteutettavan meluesteen korkuisina. Varastokasa saa ylittää esteen tilapäisesti, jos siihen on tuotannosta johtuva syy. Jos romun varastointi edellyttää jatkuvasti estettä korkeampaa varastointia alueella, toiminnanharjoittajan tulee esittää suunnitelma meluesteen korottamisesta aluehallintovirastolle. Korkein hallinto-oikeus ei pitänyt lupamääräystä täysin tarpeettomana, kun otetaan erityisesti huomioon metallijätteen käsittelystä aiheutuvan melun luonne. Määräyksen tarkoituksena on estää melun leviämistä rajoittamatta toimintaa muutoin enempää kuin tuo tarkoitus edellyttää.

Nyt on haettu lupamääräyksen poistamista perusteluna, että se rajoittaa materiaalien varastointia toiminta-alueella ja vaikuttaa negatiivisesti liiketoimintaan. Hakemuksen mukaan itse kasa ja sen konttiseinän ylittävä osa ei aiheuta melua, vaan melua syntyy materiaalien liikuttamisesta ja niiden siirtämisestä murskalle. Ympäristöluvassa asetettava toiminnan melun päästöraja-arvo ja tarkkailuvelvoite ovat toiminnanharjoittajan mukaan riittävät ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi siten, ettei kyseisen velvoitteen edellyttämiselle ole ympäristönsuojelullisia perusteita.

Asiassa ei ole tuotu esille mitään uutta. Metalliromun kasaamisesta ja siirtämisestä varastokasassa meluesteen yläpuolella aiheutuu melua, jolloin meluseinä ei toimi enää sellaisena melunvaimentajana kuin se on tarkoitettu. Voimassa olevan lupamääräyksen mukaisesti metalliromun varastokasa saa ylittää meluseinän tilapäisesti, jos siihen on tuotannosta johtuva syy. Aluehallintovirasto katsoo, että laitoksella voidaan toimia lupamääräyksen mahdollistamissa puitteissa, eikä lupamääräyksen poistamiselle näin ollen ole tarvetta.

Uudenmaan ympäristökeskuksen päätöksessä (no YS 1559, 8.12.2009) määrättiin pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt, jae varastoitavaksi murskauslaitoksen laakasiiloissa tai suljetuissa konteissa. Vaasan hallinto-oikeus muutti päätöksellään (nro 11/0186/1, 6.7.2011) lupamääräyksen 14 toista kappaletta siten, että pölyävät jätteet, kuten murskaimen kevyt jae, on varastoitava suljetuissa konteissa, lukuun ottamatta lyhytaikaista varastointia, jotta hienojakoiset jätteet kuten murskaimen kevyt jae, eivät pääse varastoinnin yhteydessä leviämään ympäristöön.

Hakemuksessa on esitetty, että kevyttä jaetta voitaisiin varastoida myös katetussa tilassa, joka on varustettu seinärakenteilla kuten esimerkiksi pressuseinällä. Pressuseinä ei ole tiivis kuten kiinteä seinä eikä välttämättä aina kiinni, joten sen ei voida katsoa olevan riittävä estämään jätteen leviämistä ympäristöön.

Hakemuksessa on esitetty, että rakennusjätteen lajittelua voitaisiin tehdä myös muualla kuin katetussa tilassa (lupamääräys 15). Normaali rakennusjäte kuten betoni, tiili, puu, kivet, muovit jne. voitaisiin lajitella myös piha-alueella. Aluehallintovirasto katsoo, että kevyt tai pölyävä rakennusjäte, tai sellaista materiaalia sisältävä rakennusjäte on tarpeen käsitellä katetussa tilassa, ettei muovi- yms. jätettä kulkeudu tuulen mukana pihamaalle ja ympäristöön. Määräys ei estä sellaisten rakennusjätteiden, joista ei aiheudu kevyen roskan tai pölyn leviämistä ympäristöön (kuten betoni- ja tiilijätteen), lajittelua pihamaalla.

Koska hulevesien ojaan johtamiselle ei tässä päätöksessä ole annettu lupaa, lupamääräystä 36 ei ole syytä poistaa.

VASTAUS LAUSUNNOISSA JA MUISTUTUKSISSA ESITETTYIHIN VAATIMUKSIIN

Asiassa 1)

Uudenmaan ELY-keskus

Laitoksen parkkialueen hulevesien ei arvioida laadultaan poikkeavan tavallisista pysäköintialueen hulevesistä, joten niiden tarkkailua ei ole katsottu tarpeelliseksi. Muutoin lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomainen

Lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Vantaan kaupunginhallitus

Laitoksen toiminta ei ole laajenemassa siten, että siihen olisi tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

Muistutus 1

Yksittäistä toiminnanharjoittajaa koskevassa päätöksessä ei voida määrätä muistutuksessa vaadittua Hanskalliontien alueen kaikkia yrityksiä koskevan ympäristövaikutusten arviointimenettelyn toteuttamista.

Katriinantien kantokyky ja liikenneturvallisuus eivät kuulu ympäristönsuojelulain mukaisessa toimintaa koskevassa lupaharkinnassa käsiteltäviin asioihin, koska ne eivät liity ympäristön pilaantumiseen. Muilta osin viitataan päätöksen lupamääräyksiin ja niiden perusteluihin.

Muistutus 2

Katriinantien kantokyky ja liikenneturvallisuus eivät kuulu ympäristönsuojelulain mukaisessa toimintaa koskevassa lupaharkinnassa käsiteltäviin asioihin, koska ne eivät liity ympäristön pilaantumiseen. Muilta osin viitataan päätöksen lupamääräyksiin ja niiden perusteluihin.

Muistutus 3

Laitoksen toiminnassa käytettäville eri kemikaaleille kuten muistutuksessa mainituille jäähdytysnesteille ei myönnetä erillisiä lupia tai anneta niitä koskevia erillisiä lupamääräyksiä.

Muistutuksessa esitettyjen seikkojen osalta viitataan päätöksen kertoelmaosaan, lupamääräyksiin ja niiden perusteluihin sekä hakijan 31.8.2018 toimittamaan vastineeseen.

Asiassa 2)

Lausunnossa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon päätöksen lupamääräyksistä ja niiden perusteluista ilmenevällä tavalla.

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

Päätös on voimassa toistaiseksi.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos valtioneuvoston asetuksella annetaan säännöksiä, jotka ovat ankarampia kuin tämän päätöksen lupamääräykset, tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman.

Tarkkailua koskevia määräyksiä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 8, 12, 16, 17, 49, 51, 52, 59–62, 66, 74, 75, 80, 81, 95, 190, 191,198, 209, 235 §
Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 41 §
Jätelaki (646/2011) 13 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012) liite 4
Valtioneuvoston asetus sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta (519/2014)
Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

KÄSITTELYMAKSU

Tämän hakemuksen käsittelystä perittävä maksu on 12 900 euroa. Lasku lähetetään erikseen myöhemmin Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Asian käsittelystä peritään maksu, joka määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2019 ja 2020 annetun valtioneuvoston asetuksen (1244/2018) mukaisesti. Asetuksen 8 §:n 2 momentin mukaan suoritteesta, jota koskeva asia on vireillä tämän asetuksen voimaan tullessa, peritään maksu tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaan. Hakemuksen vireilletuloaikana voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2018 annetun valtioneuvoston asetuksen (997/2017) liitteen kohdan 3.1. taulukon mukaan jätteiden käsittelylaitoksen, jossa käsitellään jätettä vähintään 20 000 tonnia vuodessa, ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 10 750 euroa. Laitoksen tai paikan, jossa käsitellään muualla syntynyttä vaarallista jätettä, ympäristöluvan käsittelystä perittävä maksu on 10 750 euroa. Samanaikaisesti ratkaistavien useiden toimintojen lupa-asioiden käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan toiminnan käsittelymaksuun lisätään muiden toimintojen osuutena 50 prosenttia näiden toimintojen maksuista. (Yhteensä 16 125 euroa).

Asia 1)
Asetuksen liitteen mukaan ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaista lupamääräysten muuttamista koskevan hakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 30 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

16 125 euroa x 30 % = 4 837,50 euroa

Asia 2)
Asetuksen liitteen mukaan ympäristönsuojelulain 81 § mukaista direktiivilaitoksen luvan tarkistamista koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 50 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

16 125 euroa x 50 % = 8 062,50 euroa.

TIEDOTTAMINEN

Päätös

Kuusakoski Oy
Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen
Vantaan kaupungin terveydensuojeluviranomainen
Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Suomen ympäristökeskus

Päätöksestä tiedottaminen

Ilmoitus päätöksestä lähetetään asianosaisille listan dpoESAVI-4294-2018 mukaan.

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Vantaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla. Päätös julkaistaan internetissä Lupatietopalvelussa osoitteessa www.avi.fi/lupa-tietopalvelu.

Kuulutuksesta ilmoitetaan Vantaan Sanomat ja Huvudstadsbladet -nimisissä lehdissä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

LIITE

Valitusosoitus

ASIAN KÄSITTELIJÄT

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Ilpo Hiltunen ja esitellyt ympäristöylitarkastaja Tiina Kamula.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta**. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Valitusaika

Määräaika valituksen tekemiseen on kolmekymmentä (30) päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy **3.7.2019.**

Valitusoikeus

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi)
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeudelle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet.

Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamon yhteystiedot

käyntiosoite:	Korsholmanpuistikko 43, 4. krs
postiosoite:	PL 204, 65101 Vaasa
puhelin:	029 56 42780
faksi:	029 56 42760
sähköposti:	vaasa.hao@oikeus.fi
aukioloaika:	klo 8–16.15

Oikeudenkäyntimaksu

Vaasan hallinto-oikeudessa valituksen käsittelystä perittävä oikeudenkäyntimaksu on 260 euroa. Mikäli hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä. Maksua ei myöskään peritä eräissä asiaryhmissä eikä myöskään mikäli asianosainen on muualla laissa vapautettu maksusta. Maksuvelvollinen on vireillepanija ja maksu on valituskirjelmäkohtainen.

11 § **Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Destaclean Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen ympäristöluvan muuttamisesta, tarkistamisesta ja aloittamisluvasta**

VD/6393/11.01.01.09/2019

KR/PL

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojelusuojeluviranomaiselta lausuntoa Destaclean Oy:n ympäristölupahakemuksesta. Lupahakemus koskee olemassa olevan jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan muuttamista, ympäristöluvan tarkistamista ja toiminnan aloittamista mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Vantaan kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaiselle on annettu tilaisuus antaa lausunto lupahakemuksesta 25.9.2019 mennessä.

Destaclean Oy:n materiaalien jätteenkäsittelylaitos toimii Tuusulan kunnan puolella Kelatien teollisuusalueella osoitteessa Pyöräkuja 6, 01450 Vantaa. Laitoksella vastaanotetaan puu- ja rakennusjätettä sekä kaupan ja teollisuuden energia- ja materiaalikierrätyskelpoista jätteitä. Yhteensä näitä jätteitä on sallittu ottaa vastaan 85 000 tonnia vuodessa. Laitoksella lajitellaan ja murskataan puuperäistä jätettä pääosin erillisessä murskaushallissa ja poikkeustilanteissa mobiilimurskalla. Muut jätemateriaalit lajitellaan ja kuljetetaan laitokselta edelleen muualle käsiteltäviksi. Jätteiden esilajittelu ja puun esimurskaus tehdään ulkona.

Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat laitoksen itäpuolella Vierumäen omakotialueella, joka sijaitsee Vantaan kaupungin puolella noin 250 metrin etäisyydellä Destaclean Oy:n laitoksesta. Laitoksen ja asutuksen välinen alue on metsää.

Ympäristöluvan muuttaminen koskee rakennusjätteen sekä kaupan ja teollisuuden jätteiden käsittelyn muuttamista siten, että esilajitelluista energiana hyödynnettäväksi kelpaavista jätteistä tehtäisiin kierrätyspolttoainetta. Kierrätyspolttoainetta valmistettaisiin tuotantolinjalla, jossa puuta, paperia, pahvia, tekstiilejä ja muovia murskataan sopivaan palakokoon ja prosessoidaan siten, että polttoon kelpaamattomat jakeet saadaan eroteltua. Uudet toiminnot sijoitetaan halliin. Rakennusjätteen suurin sallittu varastointimäärä esitetään nostettavaksi 500 tonnista 1000 tonniin ja kaupan- ja teollisuuden jätteen varastointimäärä esitetään nostettavaksi 120 tonnista 300 tonniin. Laitoksen käsittelykapasiteettiin ei haeta muutosta. Lupaa haetaan toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Laitosalueen toimintoihin esitetään muutoksia, jotta laitosalueeksi vapautuisi lisää pinta-alaa jätteiden välivarastointimäärien kasvattamiseksi. Välivarastointikapasiteettia tarvitaan lisää uuden kierrätyspolttoainetuotteen vuoksi. Laitoksen itäreunalla sijaitseva meluvalli korvataan meluseinällä ja hulevesien käsittelyä täydennetään hiekan- ja öljynerotusjärjestelmällä siten, että nykyinen hulevesiallas poistuu käytöstä.

Koska uudet käsittelytoiminnot sijoitetaan halliin, ei toiminnan muutosten arvioida vaikuttavan merkittävästi laitoksen päästöihin. Lajitteluhallin laitteet varustetaan kohdepölynpoistolla ja pölyn poistaminen tapahtuu putkistoa pitkin ulkona sijaitsevan pölysuodattimen kautta suljettuun pölykonttiin. Halli on teräsrunkoinen ja polyesterikankaalla päällystetty ja sen seinät ja katto eristetään äänieristävyyttä lisäävällä materiaalilla. Lisäksi nykyisen murskevaraston alueelle rakennetaan pinta-alaltaan 400 m^2 katos. Laitoksesta tehdyn melumallinnuksen mukaan toiminnan muuttaminen ei aiheuta

merkittäviä muutoksia melutasoon. Toiminnanharjoittaja esittää melua ja pölyä mitattavaksi kertaluontoisesti laitoksen muutostöiden jälkeen.

Voimassa olevan ympäristöluvan tarkistaminen tehdään jätteenkäsittelyn parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT) koskevien päätelmien julkaisemisen vuoksi.

Ympäristölautakunta 18.9.2019 § 11

Ympäristöjohtajan esitys:
Päätetään antaa seuraava lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Destaclean Oy:n jätteenkäsittelylaitoksen ympäristöluvan muuttamisesta, tarkistamisesta ja aloittamisluvasta:

Destaclean Oy:n jätteenkäsittelylaitos sijaitsee Tuusulan puolella lähellä Vantaan kaupungin rajaa. Laitoksesta noin 250 metrin päässä sijaitsee Korson ja Vierumäen asuinalue, jota rasittaa jo ennestään lentomelu, tieliikennemelu ja Kelatien teollisuusalueen meluavat toiminnot. Aiempina vuosina Destaclean Oy:n laitoksen aiheuttamasta melusta ja pölystä on valitettu säännöllisesti Vantaan ympäristökeskukseen.

Lupahakemuksen liitteenä olevan melumallinnuksen mukaan toiminnan aiheuttama melutaso lähimmissä häiriintyvissä kohteissa saattaa hieman nousta aiemmasta, vaikka ympäristöluvan melurajat yhä alittuvat. Ympäristölautakunta katsoo, että kierrätyspolttoaineen valmistusprosessi, sekä laitosalueella tehtävät muutostyöt kuten uusi halli, meluvallin purkaminen, sekä uuden meluseinän suunnittelu ja toteutus tulee tehdä siten, että niiden avulla laitoksesta aiheutuvia melu- ja pölypäästöt voidaan tehokkaasti estää. Laitoksen toiminnan muuttamisesta ei saa aiheutua haitallisten ympäristövaikutusten kuten melu- tai pölypäästöjen lisääntymistä laitosalueen ulkopuolelle.

Erityistä huomiota tulee kiinnittää meluvallin korvaavan uuden meluseinän toimivuuteen ja riittävään korkeuteen, jotta se toimii hyvänä melu- ja pölyesteenä. Laitosalueella lisääntyvät jätteiden varastointimäärät eivät saa johtaa aitojen yli yltäviin varastokasoihin, jotka voivat aiheuttaa pölyhaittaa. Varastointikapasiteetin kasvattamisen myötä myös laitosalueen tulipaloriski ja palokuorma kasvaa, minkä vuoksi mahdollisten sammutusvesien hallintaan tulee kiinnittää huomiota.

Lupahakemuksen liitteenä olevassa laitoksen asemapiirroksessa uuden käsittelyhallin ovia on suunniteltu sijoitettavaksi asutusta kohti. Uuden hallirakennuksen sijoittamiseen tontilla, sekä sen oviaukkojen sijaintiin ja äänieristykseen tulee kiinnittää huomiota, jotta halli toimii tehokkaana melusuojauksena asutuksen suuntaan.

Lautakunta pitää hyvänä, että hulevesien käsittelyjärjestelmää tehostetaan hiekan- ja öljynerotuksella. Hakemuksessa ei ole kuitenkaan esitetty tarkempia suunnitelmia huleveden käsittelyjärjestelmästä. Lupamääräyksillä tulee varmistaa, että järjestelmä on riittävän tehokas käsittelemään määrällisesti ja laadullisesti alueen hulevedet.

Toiminnan ja laitosalueella tehtävien muutostöiden valmistumisen jälkeen tulee suorittaa uudet melu- ja pölymittaukset.

Päätös:
Päätetään antaa ympäristöjohtajan esityksen mukainen vastine Vaasan hallinto-oikeudelle (dnro 000768/19/5107) Etelä-Suomen aluehallintoviraston Kuusakoski Oy:n ympäristöluvan muuttamista ja tarkistamista koskevasta päätöksestä tehdystä Kuusakoski Oy:n valituksesta.

Liite:	Sijaintikartta
Täytäntöönpano:	Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Muutoksenhakuohje:	10. Muutoksenhaku- ja valituskielto
Lisätiedot:	Pyry Lundén, puh. 040 841 9974, etunimi.sukunimi@vantaa.fi

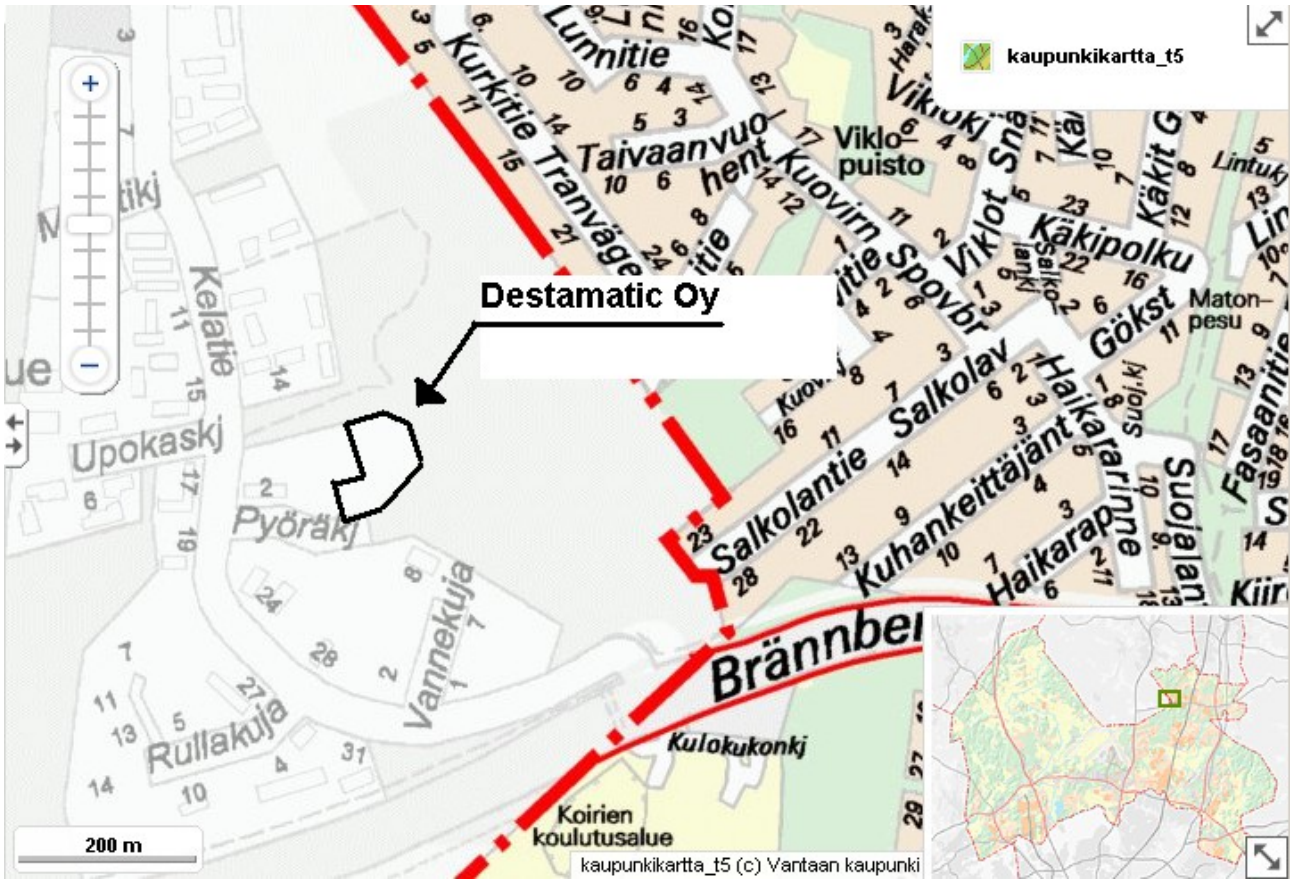
Destamatic Oy
kaupunkikartta_t5
Kurkitie
Lumnitie
Taivaanvuohentie
Viklo puisto
Käkipolku
Kelatie
Upokaskj
Pyöräkj
Vannekuja
Rullakuja
Salkolantie
Kuhankeittäjäntie
Haikarinne
Kulokukonkj
Koirien koulutusalue
200 m
kaupunkikartta_t5 (c) Vantaan kaupunki

Muutoksenhakuohje 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

10.1
Päätöksistä §;t 4-11 , jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

10.2.
Päätöksistä §:t 1-3, ei hallintolainkäyttölain 5 §:n mukaan saa tehdä hallintovalitusta, koska ne eivät sisällä sellaista toimenpidettä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.